CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 4011 – 06 - 1504
Podgorica, 28. 10. 2014. godine

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2013 – oktobar 2014. godine

Podgorica, oktobar 2014. godine

SADRŽAJ

	Uvodne napomene	5.
I	**Izvještaj o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu**	**11.**
	MIŠLJENJE, UTVRĐENE NEPRAVILNOSTI I PREPORUKE	13.
1.	Uvod	18.
2.	Finansijski izvještaji i računska tačnost	19.
3.	Gotovinski depoziti države	29.
4.	Primici budžeta	33.
5.	Poreski Završni račun	44.
6.	Izdaci budžeta	47.
7.	Rezerve	54.
8.	Kapitalni budžet	56.
9.	Imovina	63.
10.	Javne nabavke	63.
11.	Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola	66.
II	**Sprovođenje preporuka iz Izvještaja o reviziji Završnog računa Budžeta Crne Gore za 2012. g.**	**81.**
III	**Izvodi iz konačnih izvještaja o izvršenim pojedinačnim revizijama za period oktobar 2013 - oktobar 2014. godine**	89.
1.	Izvještaj o reviziji - Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogastava	91.
2.	Izvještaj o reviziji finansiranja nevladinih organizacija	101.
3.	Izvještaj o reviziji Sekretarijata za razvojne projekte „Praćenje statusa i dinamike investicionih projekata“	109.
4.	Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Generalnog sekretarijata Vlade za 2013. g.	119.
5.	Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Centralne banke Crne Gore za 2013. godinu	129.
6.	Izvjestaj o Agenciji za duvan	147.
7.	Izvodi iz pojedinačnih izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija za 2012. godinu, koje nisu ušle u prethodni Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije	153.
	7.1. Liberalna partija Crne Gore	156.
	7.2. Otadžbinska srpska stranka	159.
	7.3. Albanska alternativa	161.
	7.4. Demokratska partija	165.
	7.5. Partija za Gusinje	167.
	7.6. Jugoslovenska komunistička partija Crne Gore	169.
	7.7. Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore	172.
	7.8. Narodna stranka	175.
	7.9. Demokratska stranka jedinstva	178.
	7.10. Demokratski centar Crne Gore	181.
	7.11. Demokratska srpska stranka	183.

8.	Zbirni izvještaj o obavljenoj reviziji izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju podnosioca izbornih lista za lokalne izbore održane 16.11.2013. godine	187.
9.	Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2013. godinu	197.
10.	Izvještaj o reviziji budžetskih sredstava opredijeljenih u 2013. godini za finansiranje: nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	205.
11.	Izvodi iz pojedinačnih izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija za 2013. godinu	219.
	11.1. Socijalistička narodna partija Crne Gore	222.
	11.2. Demokratska partija socijalista	227.
	11.3. Hrvatska građanska inicijativa	231.
	11.4. Pozitivna Crna Gora	235.
	11.5. Socijaldemokratska partija Crne Gore	239.
	11.6. Bošnjačka stranka	244.
	11.7. Pokret za promjene	249.
	11.8. Nova srpska demokratija	255.
	11.9. Demokratska stranka jedinstva	263.
	11.10. Liberalna partije Crne Gore	267.
	11.11. Narodna stranka	272.
12.	Izvještaj o reviziji Završnog računa budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu	277.
13.	Konačni izvještaj kontrolne revizije opštine Plav	285.
14.	Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja „Monteput“ d.o.o. Podgorica za 2013. g.	289.
15.	Izvještaj o reviziji Završnog računa budžeta Opštine Cetinje za 2013. godinu	297.
IV	**Ostale aktivnosti Državne revizorske institucije**	311.

Uvod

Državna revizorska institucija, u skladu s Ustavom Crne Gore i Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji, kao samostalan i vrhovni organ državne revizije, vrši reviziju zakonitosti i uspješnosti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetima i svim finansijskim poslovima subjekata čiji su izvori finansiranja javni ili nastaju korišćenjem državne imovine. Misija Državne revizorske institucije Crne Gore, kao samostalnog i vrhovnog organa državne revizije, jeste da, vršenjem revizija i savjetodavnom funkcijom, doprinosi povećanju transparentnosti, zakonitosti i uspješnosti u upravljanju i raspolaganju javnim sredstvima i državnom imovinom i da informiše Skupštinu, Vladu i građane o načinu upravljanja i raspolaganja javnim sredstvima i državnom imovinom. Vizija Državne revizorske institucije jeste da postane stručna institucija koja na na profesionalan način vrši revizije u skladu s Okvirom međunarodnih revizorskih standarda Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI).

Na osnovu člana 144 Ustava Crne Gore, člana 38, a u vezi sa članovima 18 i 19 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Državna revizorska institucija Crne Gore podnosi Godišnji izvještaj za period oktobar 2013 – oktobar 2014. godine.

Podnošenje Godišnjeg izvještaja Državne revizorske institucije ima za cilj da informiše Skupštinu Crne Gore o ukupnim aktivnostima realizovanim u izvještajnom periodu za koji se podnosi. Ostvarivanje ovog cilja podrazumjeva kontinuiranu posvećenost Državne revizorske institucije Crne Gore daljem razvoju kvalitetnog vršenja revizije i blagovremenog i potpunog informisanja Skupštine i javnosti o rezultatima izvršenih revizija.

Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije sadrži pregled izvršenih revizija u skladu s Godišnjim planom revizije za 2014. godinu, pregled realizovanih aktivnosti Državne revizorske institucije i rezultata koji su postignuti tokom izvještajnog perioda.

Državna revizorska insitucija posvetila je posebnu pažnju ispunjavanju obaveza, koje se tiču usklađivanja regulative sa važećim međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i dobrom evropskom praksom. S tim u vezi, Državna revizorska institucija realizovala je preporuku iz Mišljenja Evropske komisije, koja se odnosi na donošenje izmjena i dopuna Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji u cilju osiguranja finansijske i funkcionalne nezavisnosti Institucije u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Skupština Crne Gore, u julu mjesecu 2014. godine, usvojila je izmjene i dopune Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, koje su prethodno podržane od strane Generalnog direktorata za budžet Evropske komisije.

Državna revizorska institucija nastavila je da ispunjava aktivnosti definisane Strateškim planom razvoja Državne revizorske institucije Crne Gore za 2012-2017. godinu. U cilju daljeg institucionalnog razvoja i jačanja kapaciteta, Državna revizorska institucija organizovala je niz obuka u vezi s revizijom jedinica lokalne samouprave, revizijom godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija, revizijom uspjeha, revizijom završnog računa budžeta države kao i u vezi sa primjenom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) u svom radu.

Saradnja i pomoć od Evropske unije nastavljena je i u ovom izvještajnom periodu kroz sprovođenje EU projekta “Kontrola kvaliteta revizija u DRI Crne Gore”, kao i kroz učešće predstavnika Državne revizorske institucije Crne Gore na međunarodnim konferencijama, seminarima, radionicama posvećenim razvoju eksterne revizije.

PREDSJEDNIK SENATA
dr Milan Dabović

Senat Državne revizorske institucije, na osnovu člana 144 Ustava Crne Gore, člana 38 a u vezi sa članovima 18 i 19 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji na sjednici održanoj 28.10.2014. godine, usvojio je:

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O IZVRŠENIM REVIZIJAMA I AKTIVNOSTIMA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE CRNE GORE ZA PERIOD OKTOBAR 2013 – OKTOBAR 2014. GODINE

Ustavom Crne Gore Državna revizorska institucija (u daljem tekstu: DRI) definisana je kao samostalni i vrhovni organ državne revizije, koji vrši reviziju zakonitosti i uspješnosti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetom i svim finansijskim poslovima subjekata čiji su izvori finansiranja javni ili nastaju korišćenjem državne imovine.

Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije, predstavlja objedinjenu i sažetu cjelinu svih realizovanih aktivnosti u okviru djelatnosti Institucije u izvještajnom periodu oktobar 2013 – oktobar 2014. godine, prvenstveno aktivnosti na realizaciji plana revizije.

U prvom dijelu izvještaja pod nazivom "Izvještaj o reviziji Predloga zakona o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu" prezentiran je izvještaj o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu.

Revizijom Završnog računa Budžeta Crne Gore za 2013. godinu obuhvaćena je provjera računske tačnosti, provjera primitaka i izdataka, kapitalnog budžeta i transakcija finansiranja, polazeći od pojedinačnih provjera kod 22 subjekta. Dato je ukupno 16 preporuka koje imaju za cilj unapređenje poslovanja budžetskih korisnika i učvršćivanja fiskalne discipline.

Statistika revizije Završnog računa budžeta Crne Gore u periodu od 2005. godine do 2013. godine:

Statistika revizije Završnog računa budžeta Crne Gore u periodu od 2005. godine do 2013. godine			
Godina	**Mišljenje**	**Broj preporuka**	**Broj revidiranih subjekata**
2005	Pozitivno	7	22
2006	Pozitivno	10	24
2007	Pozitivno	12	24
2008	Pozitivno	10	22
2009	Pozitivno	16	22
2010	Uslovno pozitivno	20	22
2011	Uslovno	47	22
2012	Uslovno	21	25
2013	Pozitivno sa skretanjem pažnje na finansijski izvještaj, Uslovno na reviziju usklađenosti	16	22

U drugom dijelu izvještaja prezentirano je "Sprovođenje preporuka iz Izvještaja o reviziji Završnog računa Budžeta Crne Gore za 2012. godinu"

U trećem dijelu izvještaja, pod nazivom "Izvodi iz konačnih izvještaja o izvršenim pojedinačnim revizijama za period oktobar 2013 - oktobar 2014. godine", dati su izvodi iz 15 revizija u kojima su prezentirani najbitniji nalazi, preporuke i mjere za otklanjanje nepravilnosti u poslovanju subjekata revizije, obuhvaćenih izvještajnim periodom. U izvršenim pojedinačnim revizijama dato je ukupno 231 preporuka, 39 mišljenja (15 pozitivnih, 20 uslovnih i 4 negativna) i 19 zaključaka.

Pregled finansijskih revizija

Subjekat i/ili predmet revizije	Vrsta revizije	Vrsta mišljenja	Broj preporuka
Vlada CG - Završni račun Budžeta Crne Gore za 2013. godinu	Finansijska revizija - revizija usklađenosti	Pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje na finansijski izvještaj; Uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti	16
Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Uslovno mišljenje na finansijski izvještaj, uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti	8
Centralna banka Crne Gore	Finansijska revizija	Pozitivno mišljenje	7
Agencija za duvan	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Pozitivno mišljenje na finansijsku reviziju, pozitivno mišljenje na reviziju pravilnosti	4
Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Pozitivno mišljenje	4
Opština Plužine	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Uslovno mišljenje	18
DOO "Monteput" Podgorica	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Pozitivno mišljenje	13
Prijestonica Cetinje	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	Negativno mišljenje	38

Pregled revizija uspjeha, revizija presjeka i kontrolnih revizija

Subjekat i/ili predmet revizije	Vrsta revizije	Broj zaključaka	Broj preporuka
Sekretarijat za razvojne projekte	Revizija uspjeha	7	11
Finansiranje nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	Finansijska revizija i revizija presjeka	4	20
Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogastava	Revizija pravilnosti - revizija presjeka	3	20
Finansiranje nevladinih organizacija	Revizija pravilnosti - revizija presjeka	5	9
Opština Plav	Kontrolna revizija	8 preporuka je realizovano, 6 preporuka je djelimično realizovano i 6 preporuka nije realizovano	20

Pored navedenih revizija u prethodnoj tabeli, DRI je u izvještajnom periodu izvršila revizije političkih partija, i to:

- ✓ Godišnji finansijski izvještaj političkih partija za 2012. godinu, koje nisu ušle u prethodni Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije, kojom je obuhvaćeno 11 političkih partija. Dato je 26 preporuka i 17 mišljenja (4 pozitivna, 11 uslovnih i 2 negativna);

- ✓ Godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija za 2013. godinu, kojom je obuhvaćeno 11 političkih partija. Dato je 46 preporuka i 13 mišljenja (6 pozitivna, 6 uslovnih i 1 negativno)

- ✓ Zbirni izvještaj o reviziji Izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava podnosilaca izbornih lista za lokalne izbore održane dana 16. novembra 2013. godine (Cetinje, Mojkovac i Petnjica). Dato je 7 preporuka.

Do kraja 2014. godine biće izvršene i revizije[1]:

- Crveni krst Crne Gore - finansijska revizija i revizija pravilnosti
- Ministarstvo odbrane - revizija usklađenosti
- Ispitni centar - finansijska revizija i revizija pravilnosti
- Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu sljedećih političkih partija: Nova demokratska snaga (FORCA), Demokratski savez u CG, Demokratska unija Albanaca, Demokratska partija, Demokratski centar CG, Demokratska srpska stranka, Albanska alternative – finansijska revizija i revizija pravilnosti
- Revizija izvještaja o porijeklu visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izborne kampanje podnosilaca izbornih lista za izbore održane 26.01.2014. godine u Ulcinju, 09.03.2014. godine u Beranama i 25.05.2014. godine u 12 crnogorskih opština i dvije gradske opštine – finansijska revizija
- Kontrolna revizija Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija
- Opština Mojkovac - finansijska revizija i revizija pravilnosti.

Svi izvještaji o obavljenim revizijama su integralno objavljeni na sajtu Državne revizorske institucije www.dri.co.me.

U četvrtom dijelu izvještaja pod nazivom "Ostale aktivnosti Državne revizorske institucije" prezentirana je saradnja sa Skupštinom i Vladom Crne Gore, međunarodna saradnja i aktivnosti na razvoju revizije uspjeha, kao i druge aktivnosti za period oktobar 2013 – oktobar 2014. godine.

Kao članica Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI[2]) i Međunarodne organizacije koja okuplja vrhovne revizorske institucije Evrope (EUROSAI[3]), DRI je nastavila sa saradnjom na međunarodnom i regionalnom nivou, a sve u cilju jačanja razvoja eksterne revizije u Crnoj Gori.

[1] Navedene revizije su u postupku.
[2] DRI je članica INTOSAI-ja od 2007. godine
[3] DRI je članica EUROSAI-ja od 2008. godine

I DIO

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija usklađenosti
Subjekat revizije:	Vlada Crne Gore - Ministarstvo finansija
Predmet revizije:	Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu
Trajanje revizije:	140 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Milan Dabović, predsjednik Senata – rukovodilac Kolegijuma g. Dragiša Pešić, član Senata – član Kolegijuma

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 9. Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma nadležnog za reviziju u sastavu dr Milan Dabović, rukovodilac Kolegijuma i Dragiša Pešić, clan Kolegijuma, izvršila je **finansijsku reviziju** Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, koja obuhvata zakonski dio i obrazloženje, Izvještaj o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2013. godinu, Izvještaj o novčanim tokovima za 2013. godinu, iskazan po ekonomskoj klasifikaciji, Izvještaj o novčanim tokovima za 2013. godinu, iskazan po funkcionalnoj klasifikaciji, Izvještaj o neizmirenim obavezama na 31.12.2013. godine i sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije i **reviziju usklađenosti** aktivnosti i finansijskih transakcija sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

U skladu s članom 39. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti[1] ministar finansija je odgovoran za izvršenje budžeta države, kao i za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[2]. Shodno stavu 4. člana 40. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici odgovoran je budžetski izvršilac. Odgovornost uključuje osmišljavanje, realizaciju, osiguranje unutrašnjih kontrola relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja u kojima nema materijalno pogrešnog prikazivanja, bilo zbog prevare ili greške. Vlada Crne Gore i odgovorna lica u potrošačkim jedinicama su odgovorna da sve aktivnosti, finansijske transakcije i informacije koje su unešene u finansijskim izvještajima budu u skladu s propisima koji ih regulišu.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje o Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu i da izrazi mišljenje da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije date u finansijskim izvještajima, u svim značajnim aspektima, u skladu s važećim propisima koji ih regulišu. Revizija je sprovedena u skladu s članom 4. i 9. Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji[3], relevantnim Međunarodnim standardima VRI (ISSAI) i Godišnjim planom revizija Državne revizorske institucije za 2014. godinu broj 4011-06-1540 od 27. decembra 2013. godine. U skladu sa Međunarodnim standardima VRI (ISSAI) Državna revizorska institucija poštovala je etičke zahtjeve, planirala i vršila reviziju na način kojim je obezbjeđeno razumno uvjerenje da u izvještajima ne postoji materijalno pogrešno prikazivanje podatka.

Revizija je uključila sprovođenje postupaka kojim su pribavljeni revizorski dokazi o iznosima objelodanjenim u finansijskim izvještajima, uključujući i procjenu rizika od materijalno pogrešnog prikazivanja, nastalih bilo zbog prevare ili greške. Kod procjene rizika razmatrane su unutrašnje kontrole relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti unutrašnjih kontrola. Revizijom je uključena i procjena primijenjenih računovodstvenih politika, kao i ocjena opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su, revizijom pribavljeni revizorski dokazi, na odabranom uzorku od 60,10% odnosno izdacima u iznosu 963.652.728,45 €, dovoljni i odgovarajući i da daju osnovu za izraženo revizorsko mišljenje.

Finansijskom revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, koja se završava 31. decembra 2013. godine, utvrđeno je da je Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu pripremljen u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o budžetu i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta,

[1] "Sl. list Crne Gore", br. 20/14 od 25.04.2014. godine
[2] "Sl. list Crne Gore", br.23/14
[3] "Sl. list Crne Gore", br. 28/04, 27/06, 78/06, 17/7, 73/10 i 40/11

državnih fondova i jedinica lokalne samouprave i da ne sadrži materijalno značajne greške kod iskazivanja rezultata (deficit), te u skladu s tim nadležni kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje.**

Skreće se pažnja na sljedeće:

1. Sredstva u iznosu od 7.198.449,13 usmjerena su Radio televiziji Crne Gore direktnom uplatom sa Centralnog računa Državnog trezora, tako da je izostala evidencija ovog iznosa na strani primitaka i izdataka u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu.

Preporučuje se da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija razmotre mogućnost planiranja sredstava Radio televizije Crne Gore kroz godišnji zakon o budžetu kao transfer institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru, planirana sredstva realizuje preko Glavne knjige Državnog trezora i izvještava o toj potrošnji u okviru Zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore.

2. Ministarstvo finansija nije kroz sistem Glavne knjige Državnog trezora (klasa 1) obezbjedilo potpunu evidenciju stanja i prometa finansijske imovine, i stoga posebno ukazujemo na neophodnost evidencije stanja i prometa novčanih transakcija koje se obavljaju preko računa koji su u sistemu Konsolidovanog računa Državnog trezora, u skladu s članom 6. Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

Preporučuje se da Ministarstvo finansija obezbjedi evidenciju stanja i prometa novčanih transakcija koje se obavljaju preko računa koji su u sistemu Konsolidovanog računa Državnog trezora, u skladu s članom 6. Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

3. U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentirani prilivi sredstava po osnovu pozajmica i kredita iz domaćih izvora iznose 115.000.000,00 € i emisije Državnih zapisa 29.850.142,00 €. Sredstva u iznosu od 159.858.658,00 €, koja se odnose na priliv i otplatu Državnih zapisa nijesu evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora, kao ni troškovi bankarskih usluga za transakcije finansiranja po osnovu zaduženja u inostranstvu u iznosu 996.466,51 €.

Preporučuje se Ministarstvu finansija da u Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentira izdatke po osnovu bankarskih usluga, kao i emisiju i otplatu hartija od vrijednost u bruto iznosu putem rješenja, čime se izbjegavaju dodatni troškovi.

Revizijom usklađenosti Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu utvrđeno je da potrošačke jedinice, korisnici budžetskih sredstava nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladili poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori, te u skladu s tim nadležni kolegijum izražava **uslovno mišljenje.** Osnov za izražavanje mišljenja je:

1. Ukupni izvori finansiranja konfirmisani su prilivom na devizne račune kod poslovnih banaka i računu likvidnosti, namjenjenom za priliv sredstava od emisije hartija od vrijednosti, u iznosu od 333.867.350,25 € i otplatom glavnice duga u iznosu 158.591.727,18 €, tako da neto zaduženje po osnovu kredita i emitovanih hartija od vrijednosti iznosi 175.525.623,07 €. Polazeći od člana 11. stava 4. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013 godinu ("Sl.list CG", br. 66/12) zaduženje nije jasno definisano, odnosno nije naglašeno da li se radi o neto zaduženju ili bruto iznosu iz kojeg se izvodi neto zaduženje nakon otplate glavnice duga.

Nephodno je da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija, kroz godišnje zakone o budžetu, jasnije definišu granicu zaduženja države kroz naznaku "bruto ili neto zaduženje".

2. Revizijom je utvrđeno da je u 2013. godini budžetska potrošnja prekoračena za iznos od 261.155.210,71 €. Od ukupno iskazanog prekoračenja budžetske potrošnje 238.602.065,82 € predstavljaju dozvoljena prekoračenja po osnovu: isplate kamata, otplate glavnice duga i izdataka iskazanih za neizmirene obaveze po osnovu isplate sudskih rješenja, izdatke finansirane iz donacija i izdatke nastale kroz realizaciju međunarodnih ugovora. Nedozvoljena prekoračenja iznose 22.553.144,89 € i odnose se na: izdatke za kupovinu hartija od vrijednosti i isplatu izdataka sa grupe računa neizmirenih obaveza po osnovu sudskih rješenja koji su iznad dozvoljenih, polazeći od člana 12. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013 godinu ("Sl.list CG", br. 66/12).

Preporučuje se dalje jačanje fiskalne discipline i dosljedno poštovanje stava 1. člana 40. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl.list CG", br. 20/14), kojim se precizira da su potrošačke jedinice dužne da sredstva koriste u granicama utvrđenim Zakonom o budžetu države.

3. Konsolidovani podaci potrošačkih jedinica pokazuju da su prihodi ostvareni obavljanjem sopstvene djelatnosti, zasnovani na zakonu i korišćeni za finansiranje izdataka potrošačke jedinice koja je ostvarila prihode. Međutim, ukazuje se i na činjenicu da su ova sredstva kod potrošačkih jedinica korišćena do iznosa koji su ostvareni, a ne u skladu sa budžedskim ograničenjima utvrđenim godišnjim planom budžeta.

Preporučuje se da Vlada Crne Gore prilikom planiranja budžeta kroz godišnje zakone o budžetu planira iznose prihoda ostvarene obavljanjem sopstvene djelatnosti potrošačkih jedinica i da se realizovani prihodi koriste u skladu sa ograničenjima utvrđenim godišnjim zakonom o budžetu.

4. Knjigovodstvena evidencija Poreske uprave ne obezbjeđuje evidenciju, koja će biti usaglašena u pogledu iskazanih stanja na računima klase "1" - računi novčanih sredstava, klase "3" - računi obveznika javnih prihoda (uključujući i račune depozita) i klase "7" - računi javnih prihoda, s Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu. Poreska uprava nije obezbjedila primjenu odredbi Naredbe o načinu uplate javnih prihoda, odjeljak Zajedničke odredbe član 5. kojim je utvrđena obaveza da se nakon identifikacije uplata vrši prenos sa obračunskog računa na Centralni račun Državnog trezora, najmanje jedanput dnevno, uz obavezu da stanje na obračunskim računima na kraju dana bude nula.

Preporučuje se Poreskoj upravi da dosljedno poštuje Zakon i podzakonska akta u izradi Poreskog završnog računa, redovno usaglašava stanje sa Glavnom knjigom Državnog trezora i Centralnom bankom Crne Gore.

5. Revizijom izdataka, evidentiranih na grupi računa 463–Otplata obaveza iz prethodnog perioda, utvrđeno je da plaćanje izdataka nije u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete državnih fondova i budžete opština i da plaćeni izdaci ne predstavljaju neizmirene obaveze već vanredne izdatke koji nijesu planirani godišnjim zakonom o budžetu.

Preporučuje se da se na grupi računa 463 – Otplata obaveza iz prethodnog perioda, evidentiraju izdaci za otplatu neizmirenih obaveza koji nijesu planirani budžetom, jer u tom slučaju ne postoje mogućnosti da se neizmirene obaveze isplate sa budžetom odobrenih linija izdataka.

6. Prema Izvještaju o novčanim tokovima III, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja je prikazao namjenske prihode u iznosu od 243.521.066,72 € i opšte prihode u iznosu od 144.033.315,10 €. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja je evidentirao namjenske prihode prema podacima sa uplatnih računa i podacima "Izjave primaoca". U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu se navodi da namjenski prihodi iznose

316.094.340,63 €, a opšti prihodi 71.460.041,19 €, što nije u skladu sa prikazanim podacima Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja. Članom 178. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da rashode Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja čine i troškovi po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika penzije. Zakonom o budžetu za 2013. godinu nije planiran izdatak na grupi računa 423-7 - Doprinosi za zdravstvenu zaštitu penzionera.

Državni trezor i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja treba da usaglase podatke o visini namjenskih i opštih prihoda iskazanih u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu. Izdaci po osnovu doprinosa za zdravstvenu zaštitu korisnika penzije, treba da se planiraju godišnjim zakonom o budžetu u skladu s članom 178. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i Zakonom o budžetu.

7. Uputstvo o radu Državnog trezora u tački 134. u odjeljku broj X (deset) neusaglašeno je sa članom 43. Zakona o budžetu, sada članom 60. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Neophodno je da Ministarstvo finansija usaglasi Uputstvo o radu Državnog trezora sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

8. Korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve nije u potpunosti usklađeno s odredbama Zakona o budžetu i Pravilnikom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Revizijom su utvrđene nepravilnosti u primjeni člana 3. Pravilnika o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Zaključcima Vlade i rješenjima Ministarstva finansija vršeno je preusmjeravanje sredstava na način što su planirana sredstva uvećana za 12.440.685,98 € i umanjena za 5.565.879,78 €. Smanjenjem sredstava rezervi prekoračio se dozvoljeni limit do 10% od ukupno planiranih izdataka čiji se iznos smanjuje, što nije u skladu s članom 35. Zakona o budžetu.

Korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve treba uskladiti s odredbama Zakona o budžetu i Pravilnikom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

9. Revizijom Kapitalnog budžeta Direkcije za saobraćaj, utvrđeno je da su sa pozicije 441- Kapitalni izdaci plaćeni izdaci u iznosu od 1.793.486,91 € i sa tekućih izdataka iznos od 48.548,39 € koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu. Revizijom Kapitalnog budžeta Direkcije za javne radove, utvrđeno je da su sa pozicije 441- Kapitalni izdaci plaćeni izdaci u iznosu od 5.911.815,63 € koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu, što nije u skladu s članom 11. stav 3. Zakona o budžetu. Izdatak u iznosu od 33.880,00 € trebalo je platiti sa pozicije 441-5 Izdaci za opremu, a ne sa pozicije 441-3 Izdaci za građevinske objekte, u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

Preporučuje se izvršavanje Kapitalnog budžeta u skladu s članom 11. stav 3. Zakona o budžetu, kojim je utvrđeno da nijedan izdatak sa Konsolidovanog računa Državnog Trezora ne smije se isplatiti ako nije odobren Zakonom o budžetu.

10. Revizijom upravljanja državnom imovinom uočeni su određeni nedostaci, od kojih su neki dati i u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2012. godinu.

Preporučuje se svim potrošačkim jedinicama da obezbjede evidenciju državne imovine u skladu sa Zakonom o imovini i podzakonskim aktima.

11. Revizijom sistema javnih nabavki konstatovani su nedostaci koji se ponavljaju iz godine u godinu, a odnose se na neadekvatno planiranje nabavki, nesprovođenje procedura u skladu sa zakonskom regulativom i neprecizno sastavljanje tenderske dokumentacije.

Kada su u pitanju javne nabavke, Državna revizorska institucija, skreće pažnju potrošačkim jedinicama da je neophodno proces javnih nabavki učiniti transparentnim i dosljedno poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama.

12. Određeni broj preporuka, datih u Izvještaju o reviziji Zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2012. godinu i pojedinačnim izvještajima o revizijama, nije realizovan.

Preporučuje se da se u narednom periodu intenziviraju aktivnosti Vlade Crne Gore i Ministarstva finansija u realizaciji preporuka koje su date u Godišnjem izvještaju o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije oktobar 2012 – oktobar 2013. godine .

13. Revizijom sistema unutrašnjih finansijskih kontrola, kod potrošačkih jedinica koje su bile predmet revizije, utvrđeno je da sistem unutrašnjih finansijskih kontrola nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou, dok su jedinice interne revizije otpočele revizije pojedinih procesa.

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na uspostavljanju funkcije finansijske kontrole i unutrašnje revizije u potrošačkim jedinicama u skladu sa Zakonom o unutrašnjoj finansijskoj kontroli u javnom sektoru i standardima interne revizije.

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2013. GODINU

1. UVOD

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju usklađenosti Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva kontrolu pouzdanosti i tačnosti finansijskih izvještaja. Revizija usklađenosti podrazumijeva kontrolu usklađenosti poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima koji regulišu sistem javne potrošnje u Crnoj Gori.

Cilj finansijske revizje Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu je izražavanje mišljenja o istinitosti i vjerodostojnosti finansijskih izvještaja.

Cilj revizije usklađenosti Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu je izražavanje mišljenja o pravilnosti primjene zakonskih i drugih propisa koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori.

Predmet revizije je Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, urađen u skladu s članom 51. Zakona o budžetu[4], Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžet državnih fondova i budžete opština[5] i Pravilnikom o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave[6]. Revizijom je kontrolisano: početno i završno stanje Konsolidovanog računa trezora; pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose; Izvještaj o uzetim pozajmicama; izvještaj o izdacima budžetskih rezervi; izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine; izvještaj o kapitalnim projektima; izvještaj o realizaciji programskog budžeta, izvještaj o državnom dugu i izdatim garancijama; izvještaj o otpisanim poreskim i neporeskim potraživanjima i izvještaj o primicima i izdacima javnih ustanova koje nijesu uključene u Konsolidovani račun Državnog trezora.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu obuhvaćen je sistem planiranja, evidentiranja i izvještavanja iz oblasti budžetske potrošnje. Pored dokumentacije i izvještaja koji su kontrolisani u Ministarstvu finansija – Državnom trezoru, obuhvaćeni su pojedinačni finansijski izvještaji, evidencija i dokumentacija po potrošačkim jedinicama. Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu izvršena je kontrola sljedećih potrošačkih jedinica budžeta: Ministarstvo finansija – Državni trezor (upravljanje budžetom, izdaci za kamatu, izdaci za otplatu duga, date pozajmice i krediti), Rezerve, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima, Uprava carina, Poreska uprava, Uprava za nekretnine, Uprava za imovinu, Prekršajni organi, Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Zavod za statistiku, Zaštitnik imovinsko pravnih odnosa Crne Gore, Ministarstvo nauke, Državni arhiv, JU Narodni muzej Crne Gore, Zavod za metrologiju, Agencija za zaštitu konkurencije, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, Fond penzijsko invalidskog osiguranja, Direkcija za saobraćaj i Direkcija javnih radova.

[4] „Sl. list CG“ br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05, 12/07, 73/08, 53/09, 46/10 i 49/10
[5] „Sl. list CG“ br. 35/05, 37/05, 81/05 i 02/13
[6] „Sl. list CG“ br. 32/10, 14/11 i 16/13

2. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I RAČUNSKA TAČNOST

Računovodstveni sistem Budžeta Crne Gore organizovan je na gotovinskoj i modifikovanoj gotovinskoj osnovi, u skladu sa Zakonom o budžetu, Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština i Uputstvom o radu Državnog trezora[7]. Računovodstveni sistem zasnovan je na evidencijama u Glavnoj knjizi trezora, koja se vodi u Ministarstvu finansija i knjigovodstvima potrošačkih jedinica koje čine osnovu za izradu Završnog računa Budžeta Crne Gore. Finansijski izvještaji se, u skladu s Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja Budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, pripremaju do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, na sljedećim obrascima: Izvještaj o novčanim tokovima I – ekonomska klasifikacija, Izvještaj o novčanim tokovima II – funkcionalna klasifikacija, Izvještaj o novčanim tokovima III, Izvještaj o novčanim tokovima IV, Izvještaj o neizmirenim obavezama, Konsolidovani izvještaj potrošačke jedinice koja u svom sastavu ima javne ustanove, Izvještaj o konsolidovanoj budžetskoj potrošnji, Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine i Izvještaj o načinu utroška sredstava budžetske rezerve.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu obuhvaćena je struktura javne potrošnje kroz njeno izvršenje, kao i struktura finansiranja i razlozi nastanka gotovinskog deficita. Polazeći od podataka datih u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu, gotovinski deficit iskazan je u iznosu od 201.262.994,62, dok je korigovani deficit prikazan u iznosu od 215.701.099,85 €. Revizijom je utvrđeno da je Vlada Crne Gore iskazala deficit u skladu sa Zakonom o budžetu, što pokazuju podaci u narednoj tabeli:

Tabela 1 – Korigovani deficit za 2013. godinu

KORIGOVANI DEFICIT ZA 2013. GODINU — u €

OPIS		ZAVRŠNI RAČUN			KOREKCIJE IZVRŠENJA		Stanje
		Plan	Rebalans	Izvršeno	Ispravka (+)	Ispravka (-)	
1		2	3	4	5	6	7
1.	Gotovinski prilivi	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	0,00	0,00	1.243.526.719,73
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	0,00	0,00	755.696.459,51
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19
1.3	Donacije	0,00	0,00	6.614.007,71	0,00	0,00	6.614.007,71
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	0,00	0,00	74.088.674,11
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	0,00	0,00	8.633.294,21
2.	Gotovinska plaćanja	1.289.293.668,99	0,00	1.444.789.714,35	996.466,51	0,00	1.445.786.180,86
2.1	Zarade zaposlenih	372.128.611,75	0,00	371.004.370,17	0,00	0,00	371.004.370,17
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	12.119.032,27	0,00	0,00	12.119.032,27
2.3	Upotreba roba i usluga	68.950.334,51	0,00	77.138.116,63	996.466,51	0,00	78.134.583,14
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.415.784,17	0,00	0,00	20.415.784,17
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	67.922.775,54	0,00	0,00	67.922.775,54
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	7.928.041,81	0,00	0,00	7.928.041,81
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.425.749,96	0,00	0,00	17.425.749,96
2.8	Transferi pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	91.880.698,23	0,00	94.307.026,21	0,00	0,00	94.307.026,21
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	482.967.420,48	0,00	0,00	482.967.420,48
2.10	Ostali izdaci i rezerve	32.785.988,39	0,00	37.740.485,25	0,00	0,00	37.740.485,25
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.752.781,98	0,00	0,00	2.752.781,98
2.12	Kapitalni izdaci, kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	85.294.347,28	0,00	0,00	85.294.347,28
2.13	Smanjenje obaveza - isplate	32.177.132,00	0,00	60.543.190,10	0,00	0,00	60.543.190,10
2.14	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	107.230.592,50	0,00	0,00	107.230.592,50
4.	Gotovinski deficit (1-2)	-127.492.847,98	0,00	-201.262.994,62	-996.466,51	0,00	-202.259.461,13
5	Izvori finansiranja gotovinskog deficita (6+7+8+9)	127.492.847,98	0,00	201.262.994,62	996.466,51		202.259.461,13
6.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	996.466,51	0,00	176.272.089,58
7.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35
8.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20
10.	Neto povećanje/smanjenje obaveza (10.2-10.1)	32.177.132,00	0,00	-14.363.926,41	0,00	0,00	-14.363.926,41
10.1	Stanje obaveza na dan 31.12.2013	0,00	0,00	88.088.796,54	0,00	0,00	88.088.796,54
10.2	Stanje obaveza na dan 31.12.2012	32.177.132,00	0,00	73.724.870,13	0,00	0,00	73.724.870,13
11.	Korigovani izdaci (2. + 10.)	1.257.116.536,99	0,00	1.459.153.640,76	996.466,51	0,00	1.460.150.107,27
12.	Gotovinski prilivi (1.)	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	0,00	0,00	1.243.526.719,73
13.	Modifikovani gotovinski deficit (12-11)	-95.315.715,98	0,00	-215.626.921,03	-996.466,51	0,00	-216.623.387,54
14.	Izvori finansiranja deficita(15.+16.+17.+18.+19.)	95.315.715,98	0,00	215.626.921,03	996.466,51	0,00	216.623.387,54
15.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	996.466,51	0,00	176.272.089,58
16.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35
17.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
18.	Obaveze prema dobavljačima	-32.177.132,00	0,00	14.363.926,41	0,00	0,00	14.363.926,41
19.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20

Deficit Budžeta je iskazan u skladu s članom 14. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl.list CG",br.20/14) i Državna revizorska institucija nije utvrdila materijalno značajne greške koje bi zahtjevale promjenu iskazanog rezultata.

Napominjemo da u Glavnoj knjizi Državnog trezora nijesu evidentirani troškovi bankarskih usluga u iznosu od 996.466,51 €, zbog toga jer su direktno umanjivani na teret povučenih sredstava od strane

[7] "Sl. list CG" br. 80/08, 02/09, 45/10, 15/11, 17/12 i 16/13

banaka. Za ovaj iznos sredstava koriguju se izdaci za bankarske usluge i negativne kursne razlike, deficit i uvećavaju prilivi od ino-zaduženja kako je to prikazano u prethodnoj tabeli. U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu uvećan je iznos kapitalnih izdataka, koji su ranije prezentovani kao otplata duga i na taj način je realizovana preporuka Državne revizorske institucije koja se odnosi na metodologiju iskazivanja deficita u prethodnoj godini.

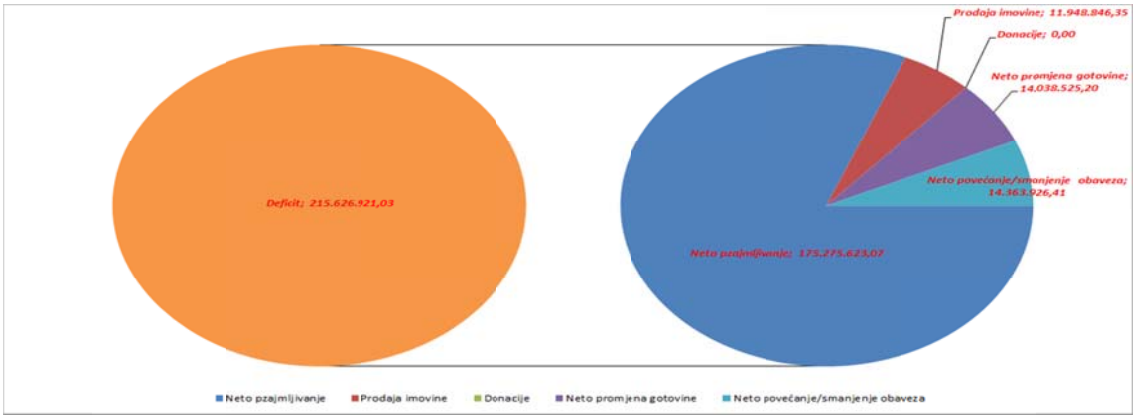
Revizijom je utvrđeno da je Vlada Crne Gore gotovinski deficit u iznosu od 201.262.994,62 € finansirala iz sljedećih izvora:

- Neto pozajmica……..175.275.623,07 €,
- Prodaje imovine……11.948.846,35 € i
- Smanjenjem depozita……..14.038.525,20 €.

Deficit na modifikovanoj gotovinskoj osnovi u iznosu od 215.626.921,03 €, finansiran je iz sljedećih izvora:

- Neto pozajmica…… 175.275.623,07 €,
- Prodaje imovine……..11.948.846,35 €,
- Smanjenjem depozita……..14.038.525,20 € i
- Neto povećanje neizmirenih obaveza.....14.363.926,41 €.

Grafikon 1 – Finansiranje modifikovanog deficita

2.1 Revizija usaglašenosti gotovinskih tokova

Državna revizorska institucija je izvršila provjeru usaglašenosti budžetskih prihoda i rashoda, kao i transakcija finansiranja sa podacima iskaznim u Centralnoj banci Crne Gore, putem provjere gotovinskih priliva i odliva preko računa koji su namjenjeni fiskalnim operacijama države. Provjerom su obuhvaćeni sljedeći računi:

- Glavni račun Državnog trezora i
- Centralni račun Državnog trezora.

Glavni račun Državnog trezora - Shodno Uputstvu o radu Državnog trezora tačka 45, Ministarstvo finansija otvorilo je glavni državni bankarski račun, broj 9070000000083001-19, preko kojeg se vrše uplate i isplate državnog novca za potrebe potrošačkih organizacija na teret sredstava planiranih godišnjim budžetom.

Centralni račun Državnog trezora je račun Državnog trezora, broj 907000000008320198, na koji se u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda vrši prikupljanje i raspored javnih prihoda. Računi na koje se vrši uplata javnih prihoda (416 računa u skladu s Naredbom) i četiri obračunska računa, preko kojih se sredstva prenose na Centralni račun Državnog trezora od strane potošačkih jedinica koje prikupljaju javne prihode, a to su Uprava carina, Poreska uprava, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije.

Revizijom je utvrđeno da priliv i odliv sredstava iskazan na Centralnom računu Državnog trezora iznosi 1.345.882.236,74 €. Struktura priliva i odliva sredstava prikazana je u narednoj tabeli:

Tabela 2 – Centralni račun Državnog trezora

CENTRALNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA			
Neevidentirana gotovina	3.260.552,62	1.226.348.206,36	Glavni račun Državnog trezora
Poreska uprava	919.005.317,80	3.260.552,62	Opština Herceg Novi
Uprava carina	368.994.673,62	7.198.449,13	Radio televizija Crne Gore
Ministarstvo unutrašnjih poslova	8.599.251,13	25.342.823,37	Egalizacioni fond
Uprava policije	4.157.175,30	40.562.155,30	Lokalna samouprava - pripadajući porezi
Računi ministarstava, drugih organa i pravosuđa	41.865.266,27	43.134.448,00	Ostalo
UKUPNO PRILIV	**1.345.882.236,74**	35.601,99	Greške
SALDO	**-0,03**	**1.345.882.236,77**	**UKUPNO ODLIV**

Sredstva prikupljena od strane prihodnih jedinica iznose 1.342.621,84 €, od čega je preko Poreske uprave naplaćeno 919.005.317,80 €, Uprave carina 368.994.673,62 €, Ministarstva unutrašnjih poslova 8.599.251,13 €, Uprave policije 4.157.175,30 € i ostalih prihodnih jedinica 41.865.266,27 €. Iznos od 3.260.552,62 € predstavlja gotovinu koja nije evidentirana kao gotovinski depozit Vlade Crne Gore iz prethodnog perioda, a korišćena je za finansiranje javne potrošnje u 2013. godini. Ukupan priliv sredstava na Centralnom računu Državnog trezora u iznosu od 1.345.882.236,74 €, usmjeren je na Glavni račun Državnog trezora u iznosu od 1.226.348.206,36 €, Opštini Herceg Novi, kao finansijska pomoć Vlade Crne Gore u iznosu od 3.260.552,62 €, Radio televiziji Crne Gore u iznosu od 7.198.449,13 €, Egalizacionom fondu u iznosu od 25.342.823,37 €, Lokalnoj samoupravi za iznos pripadajućih poreza u iznosu od 40.562.155,30 €, ostalim korisnicima 43.134.448,00 €, dok su greške u evidenciji iznosile 35.601,00 €.

Sredstva u iznosu od 7.198.449,13 € usmjerena su Radio televiziji Crne Gore, direktnom uplatom sa Centralnog računa Državnog trezora, tako da je izostala evidencija ovih sredstava na strani primitaka i izdataka u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu i na taj način smanjen nivo iskazane javne potrošnje. Važno je napomenuti da se uključivanjem ove transakcije u Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu ne povećava nivo deficita, već samo nivo javne potrošnje a time i sveobuhvatnost budžeta.

Preporučuje se da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija razmotre mogućnost planiranja sredstava Radio televizije Crne Gore kroz godišnji zakon o budžetu, realizaciju planiranih sredstava preko Glavne knjige Državnog trezora i izvještavanje o potrošnji u okviru Zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore kao transfer institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru.

Sredstva usmjerena Opštini Herceg Novi, kao finansijska pomoć, direktno su isplaćena sa Centralnog računa Državnog trezora, te je na taj način izostala njihova evidencija na Glavnom računu Državnog trezora i Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu. Međutim, isti iznos sredstava iz prethodnih godina obezbjeđen je kumuliranjem gotovine iz prihoda od davanja u zakup zemljišta od kojih je jedan dio pripadao Opštini Herceg Novi. To dovodi u pitanje dosljednost dokumentacije kojom se ovlašćuje Centralna banka Crne Gore da izvrši isplatu Opštini Herceg Novi, a ne njena evidencija, kao ni pravo krajnjeg korisnika. Iz ovog razloga Državna revizorska institucija nije izvršila korekciju iskazanog deficita za iznos od 3.260.552,62 €.

Promet sredstava iskazan na dugovnoj strani Glavne knjige Državnog trezora – KRT (Konsolidovani račun trezora) iznosi 1.610.225.705,13 €, od čega se na depozite iz prethodne godine odnosi 20.882.788,91 €, naplaćene prihode 1.255.476.388,36 €, pozajmice i kredite iz zemlje 188.516.385,86 € i kredite i pozajmice iz inostranstva 145.350.142,00 €. Isplate evidentirane u Glavnoj knjizi Državnog trezora -KRT iznose 1.603.381.441,53 € i gotovina na kraju perioda u iznosu od 6.844.263,60 €. Ovaj iznos gotovine konfirmisan je po svim računima koji su otvoreni kod Centralne banke Crne Gore i slučajnim uzorkom kod Erste banke, kod koje pod matičnim brojem Ministarstva finansija postoji 12 računa/partija. Prilivi i odlivi sredstava evidentirani u Glavnoj knjizi Državnog trezora - KRT prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela 3 – Glavna knjga Državnog trezora

GLAVNA KNJIGA DRŽAVNOG TREZORA - KRT			
Prenešeni saldo	20.882.788,91	371.004.370,17	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca
Prenos- Centralni račun Državnog trezora	1.226.348.206,36	67.922.775,54	Kamate
Ostalo evidentirano kao priliv	29.128.182,00	12.119.032,27	Ostala lična primanja
Pozajmice i krediti iz inostranstva	188.516.385,86	23.613.640,46	Ostali izdaci
Pozajmice i krediti iz zemlje	145.350.142,00	27.269.260,95	Rashodi za materijal i usluge
UKUPNO PRILIV + početni saldo	**1.610.225.705,13**	20.415.784,17	Rashodi za tekuće održavanje
		49.868.855,68	Rashodi za usluge
		7.928.041,81	Renta
		17.425.749,96	Subvencije
		14.792.096,09	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite
		7.862.525,36	Ostala prava iz zdravstvenog osiguranja
		383.189.899,52	Prava iz oblasti PIO
		64.036.543,99	Prava iz oblasti socijalne zaštite
		13.086.355,52	Sredstva za tehnološke viškove
		1.485.645,23	Ostali transferi
		92.821.380,98	Transferi institucijama, pojedincima, NVO
		69.860.622,71	Kapitalni izdaci
		2.752.781,98	Pozajmice i krediti
		174.025.451,75	Otplata duga
		107.230.592,50	Otplata garancija
		60.543.190,10	Otplata obaveza iz prethodnih godina
		406.000,00	Stalna budžetska rezerva
		13.720.844,79	Tekuća budžetska rezerva
SALDO	**6.844.263,60**	**1.603.381.441,53**	**UKUPNO ODLIV**

Ukupno iskazani prilivi i odlivi sredstava u Glavnoj knjizi Državnog trezor –KRT odgovaraju primicima i izdacima iskazanim u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, izuzimajući korekciju kapitalnih izdataka i otplate dugova za iznos od 15.433.724,57 €, kojim je izvršena korekcija deficita u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu. Naplaćeni prihodi u iznosu od 1.589.342.916,33 € (1.610.225.705,13 € - 20.882.788,91 €) pokazuju da struktura naplate po prihodnim jedinicama odgovara sredstvima evidentiranim na Glavnom računu Državnog trezora, što je prikazano narednom tabelom:

Tabela 4- Struktura naplaćenih prihoda po prihodnim jedinicama

Ek.kl.	Opis	Završni račun za 2013	Poreska uprava	Uprava carina	Ministarstvo finansija i ostale institucije	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Uprava policije	UKUPNO PRIHODNE JEDINICE
7	**Primici**	**1.589.342.916,33**	**851.276.309,75**	**323.171.148,50**	**403.797.648,29**	**6.940.634,49**	**4.157.175,30**	**1.589.342.916,33**
71+73	**Izvorni prihodi**	**1.236.912.712,02**	**851.276.309,75**	**323.171.148,50**	**51.367.443,98**	**6.940.634,49**	**4.157.175,30**	**1.236.912.712,02**
71	**Tekući prihodi**	**1.228.279.417,81**	**851.276.309,75**	**323.171.148,50**	**42.734.149,77**	**6.940.634,49**	**4.157.175,30**	**1.228.279.417,81**
711	**Porezi**	**755.696.459,51**	**432.657.798,56**	**323.038.660,95**	**-**	**-**	**-**	**755.696.459,51**
712	**Doprinosi**	**398.494.284,19**	**398.494.284,19**	**-**	**-**	**-**	**-**	**398.494.284,19**
713	**Takse**	**27.179.432,65**	**12.811.489,90**	**74.283,92**	**10.330.902,63**	**3.825.401,20**	**137.355,00**	**27.179.432,65**
714	**Naknade**	**13.233.490,18**	**6.423.836,18**	**-**	**6.809.654,00**	**-**	**-**	**13.233.490,18**
715	**Ostali prihodi**	**33.675.751,28**	**888.900,92**	**58.203,63**	**25.593.593,14**	**3.115.233,29**	**4.019.820,30**	**33.675.751,28**
72	**Primici od prodaje imovine**	**11.948.846,35**	**-**	**-**	**11.948.846,35**	**-**	**-**	**11.948.846,35**
73	**Primici od otplate kredita**	**8.633.294,21**	**-**	**-**	**8.633.294,21**	**-**	**-**	**8.633.294,21**
74	**Donacije i transferi**	**6.614.007,71**	**-**	**-**	**6.614.007,71**	**-**	**-**	**6.614.007,71**
75	**Pozajmice i krediti**	**333.867.350,25**	**-**	**-**	**333.867.350,25**	**-**	**-**	**333.867.350,25**
	UKUPNO	**1.589.342.916,33**	**851.276.309,75**	**323.171.148,50**	**403.797.648,29**	**6.940.634,49**	**4.157.175,30**	**1.589.342.916,33**

2.2 Izvori finansiranja deficita

Izvori finansiranja deficita iskazani su za gotovinski i modifikovani gotovinski deficit. Izvori finansiranja gotovinskog deficita iskazani su kroz neto pozajmice, prilive od prodaje imovine i smanjenje depozita, dok je finansiranje modifikovanog gotovinskog deficita uvećano za neto promjenu neizmirenih obaveza prema dobavljačima. Struktura izvora finansiranja deficita na gotovinskoj osnovi prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 5- Deficit na gotovinskoj osnovi za 2013. godinu

DEFICIT NA GOTOVINSKOJ OSNOVI ZA 2013.GODINU						
OPIS	ZAVRŠNI RAČUN ZA 2013. GODINU					
	Plan	Plan iskazan Završnim računom	Izvršeno	Ispravke (+)	Ispravke (-)	Revizijom utvrđeno stanje
1	2	4	6	7	8	9 = 6+7+8
Gotovinski deficit/suficit	-127.492.847,98	-127.492.847,89	-201.262.994,62	0,00	0,00	-201.262.994,62
Izvori finansiranja gotovinskog deficita	127.492.847,98	127.492.847,89	201.262.994,62	0,00	0,00	201.262.994,62
Domaći izvori finansiranja bez depozita	-15.800.000,00	-15.800.000,00	65.111.692,50	0,00	0,00	65.111.692,50
Neto kreditne pozajmice	-23.800.000,00	-23.800.000,00	47.792.704,15	0,00	0,00	47.792.704,15
Povećanje duga po osnovu kredita	0,00	0,00	115.500.000,00			115.500.000,00
Otplata glavnice duga	23.800.000,00	23.800.000,00	67.707.295,85			67.707.295,85
Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	5.370.142,00	0,00	0,00	5.370.142,00
Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	29.850.142,00	159.858.658,00		189.708.800,00
Otplata glavnice duga	0,00	0,00	24.480.000,00	159.858.658,00		184.338.658,00
Prodaja imovine	8.000.000,00	8.000.000,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35
Prodaja nefinansije imovine	8.000.000,00	8.000.000,00	1.657.197,26	0,00		1.657.197,26
Prodaja finasijske imvine	0,00	0,00	10.291.649,09			10.291.649,09
Neto promjena gotovine	-0,01	-0,10	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20
Inostrano finansiranje	143.292.847,99	143.292.847,99	122.112.776,92		0,00	122.112.776,92
Neto kreditne pozajmice	143.292.847,99	143.292.847,99	42.112.776,92	0,00	0,00	42.112.776,92
Povećanje duga po osnovu kredita	205.992.847,99	205.992.847,99	108.517.208,25			108.517.208,25
Otplata glavnice duga	62.700.000,00	62.700.000,00	66.404.431,33			66.404.431,33
Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	80.000.000,00	0,00	0,00	80.000.000,00
Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	80.000.000,00			80.000.000,00
Otplata glavnice duga	0,00	0,00	0,00			0,00
Donacije	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00

Iskazani deficit na gotovinskoj osnovi finansiran je iz domaćih izvora finansiranja u iznosu od 65.111.692,50 €, inostranih izvora finansiranja u iznosu od 122.112.776,92 € i gotovinskih depozita u iznosu od 14.038.525,20 €. Domaći izvori finansiranja iz kredita obezbjeđeni su u iznosu od 67.707.295,85 €, emisije hartija od vrijednosti 5.370.142,00 € i prodaje imovine 11.948.846,35 €. Inostrani izvori finansiranja u iznosu od 122.112.776,92 € iz kredita obezbjeđeni su u iznosu od 42.112.776,92 € i emisije hartija od vrijednosti 80.000.000,00 €. Pri tome, emisija hartija od vrijednosti u zemlji nije evidentirana na bruto osnovi već u prebijenom stanju, pa je izostala evidencija ukupnog prometa. Iz ovog razloga Državna revizorska institucija je korigovala promet hartija od vrijednosti u zemlji za iznos od 159.858.658,00 €. Ova korekcija nema uticaja na neto zaduženje ili promjenu visine iskazanog deficita.

Ukupni izvori finansiranja konfirmisani su prilivom na devizne račune kod poslovnih banaka i računu likvidnosti namjenjenom za priliv sredstava od emisije hartija od vrijednosti u iznosu od 333.867.350,25 € i otplatom glavnice duga u iznosu 158.591.727,18 €, tako da neto zaduženje po osnovu kredita i emitovanih hartija od vrijednosti iznosi 175.525.623,07 €. Polazeći od člana 11. stava 4. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013 godinu ("Sl.list CG", br. 66/12) zaduženje nije jasno definisano, odnosno nije naglašeno da li se radi o neto zaduženju ili bruto iznosu iz kojeg se izvodi neto zaduženje nakon otplate glavnice duga.

Neophodno je da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija, kroz godišnje zakone o budžetu, jasnije definišu granicu zaduženja države kroz naznaku "bruto ili neto zaduženje" .

Primici od prodaje imovine evidentirani u iznosu od 11.948.846,35 €, kao direktne uplate na Glavni račun Državnog trezora konfirmisani su u iznosu od 8.041.721,66, dok je preostali dio usmjeren Budžetu Crne Gore u iznosu 3.907.124,69 € sa Centralnog računa Državnog trezora kroz prihodni modul.

Modifikovani gotovinski deficit je korigovan u skladu sa Zakonom o budžetu, za neto promjenu neizmirenih obaveza koje nemaju karakter pozajmica u iznosu od 14.363.926,83 €, sa sljedećom strukturom:

Tabela 6- Neto promjene neizmirenih obaveza

r.b	OPIS	Stanje obaveza na dan 31.12.2011	Razlika	Stanje obaveza na dan 31.12.2012	Razlika	Stanje obaveza na dan 31.12.2013
1	2	3	4 = 5-3	5	6 = 7-5	7
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	13.356.757,00	3.765.974,00	17.122.731,00	-1.193.119,68	15.929.611,32
1,1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	487.009,00	1.423.859,00	1.910.868,00	-338.627,81	1.572.240,19
1,2	Obaveze za ostala lična primanja	486.652,00	514.112,00	1.000.764,00	356.832,31	1.357.596,31
1,3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	12.383.096,00	1.828.003,00	14.211.099,00	-1.211.324,18	12.999.774,82
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	41.426.322,00	6.679.359,00	48.105.681,00	7.600.397,99	55.706.078,99
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima	5.664.403,00	1.623.578,00	7.287.981,00	7.127.819,67	14.415.800,67
4	Obaveze za kapitalne izdatke	400.079,00	249.678,00	649.757,00	-285.495,15	364.261,85
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima	563.979,00	-5.259,00	558.720,00	-555.719,00	3.001,00
6	Obaveze po osnovu otplate dugova	477.856,00	-477.856,00	0,00	1.670.043,00	1.670.043,00
7	Obaveze iz rezervi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Stanje obaveza na kraju godine (1+2+3+4+5+6+7)	61.889.396,00	11.835.474,00	73.724.870,00	14.363.926,83	88.088.796,83

Iskazana razlika u stanju neizmirenih obaveza konfirmisana je kontrolom plaćanja iz budžeta koja se odnose na izdatke kojima neizmirene obaveze pripadaju. Istovremeno je konstatovano i povećanje obaveza po izdacima iskazanim ekonomskom klasifikacijom i potvrđena neto promjena obaveza u iznosu koji je prezentiran u prethodnoj tabeli. Revizijom utvrđeni podaci prezentirani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 7- Evidencija neizmirenih obaveza

EVIDENCIJA NEIZMIRENIH OBAVEZA		
OPIS	iznos	iznos
Stanje na dan 31.12.2012. godine	73.724.870,15	
Otplata neizmirenih obaveza (smanjenje)		66.814.689,64
Povećanje neizmirenih obaveza		81.178.616,03
Stanje na dan 31.12.2013. godine		88.088.796,54

Početno stanje neizmirenih obaveza umanjeno za otplatu neizmirenih obaveza i uvećano za povećanje neizmirenih obaveza daje iznos od 88.088.796,54 €. Ukoliko se za isti iznos koriguju izdaci iskazani na gotovinskoj osnovi dobija se iznos korigovanog deficita kako je to prezentirano Predlogom zakona o završnom računa Budžeta Crne Gore za 2013. godinu.

Tabela 8- Korigovani gotovinski deficit

KORIGOVANI GOTOVINSKI DEFICIT	
Prihodi budžeta	1.243.526.719,73
Korigovani izdaci budžeta	1.459.153.640,74
Gotovinski deficit	-215.626.921,01

Ističemo da konstatacije iznijete u obrazloženju Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, na strani 136 u vezi s promjenom zakonskog riješenja kod obračuna suficita/deficita, Državna revizorska institucija ne može podržati. Napominjemo da se korekcija izdataka umanjuje za otplatu obaveza, a uvećava za neizmirene obaveze pa se rezultat koriguje za neto efekat. Ukoliko se naredne godine otplate obaveze one će smanjiti izdatke suprotno konstataciji da će doći do dvostrukog uvećanja deficita. Ovaj stav Državne revizorske institucije potkrijepljen je i obradom podataka koji su analizirani putem tokova iskazanih kao promjene u

bilansu stanja na osnovu raspoloživih podataka koji se najvećim dijelom zasnivaju na gotovinskim transakcijama i djelimično iskazanim obračunskim kategorijama vezanim za promjene u evidenciji neizmirenih obaveza koje nemaju karakter pozajmica. Podaci o promjenama u bilansu stanja iskazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 9- Bilans stanja

Nefinansijska aktiva	**73.345.500,93**	**73.060.006,19**	**73.060.006,19**
Nabavka osnovnih sredstava i zaliha	85.294.347,28	85.008.852,54	85.008.852,54
Za gotovinu	85.294.347,28	85.008.852,54	85.008.852,54
Donacije	0,00	0,00	0,00
Smanjenje osnovnih sredstava i zaliha	11.948.846,35	11.948.846,35	11.948.846,35
Prodaja za gotovinu	11.948.846,35	11.948.846,35	11.948.846,35
Amortizacija	0,00	0,00	0,00
Finansijska aktiva	**-11.285.743,22**	**-11.841.462,18**	**-11.841.462,18**
Gotov novac	-14.038.525,20	-14.038.525,20	-14.038.525,20
Povećanje	1.749.201.574,33	1.749.201.574,33	1.749.201.574,33
Smanjenje	1.763.240.099,53	1.763.240.099,53	1.763.240.099,53
Potraživanja	2.752.781,98	2.197.063,02	2.197.063,02
Date pozajmice	2.752.781,98	2.197.063,02	2.197.063,02
Ostale pozajmice	0,00	0,00	0,00
Obaveze	**189.639.549,46**	**189.639.549,46**	**189.639.549,46**
Pozajmice i krediti	175.275.623,07	175.275.623,07	175.275.623,07
Uzeti krediti i emisija hartija od vrijednosti	493.726.008,25	493.726.008,25	493.726.008,25
Otplata kredita i dospjelih hartija od vrijednosti	318.450.385,18	318.450.385,18	318.450.385,18
Neizmirene obaveze	14.363.926,39	14.363.926,39	14.363.926,39
Neto povećanje obaveza	81.178.616,03	81.178.616,03	81.178.616,03
Neto smanjenje obaveza	66.814.689,64	66.814.689,64	66.814.689,64
Gotovinski deficit	**-201.262.994,62**	**-14.363.926,39**	
Modifikovani gotovinski deficit		**-215.626.921,01**	**87.205.915,56**
Neto vrijednost			**-128.421.005,45**

Otplata obaveza iz prethodnog perioda na grupi računa 463 koristi se za vanredne izdatke, a ne stvarnu otplatu obaveza, čime se uvećava diskreciona potrošnja van zakonski definisanog okvira. Izdaci na grupi računa 463 trebali bi obuhvatiti otplatu neizmirenih obaveza za izdatke koji nijesu planirani budžetom, jer ne postoje mogućnosti da se neizmirene obaveze isplate sa budžetom odobrenih linija izdataka.

2.3 Prekoračenja budžetske potrošnje

Revizijom je utvrđeno da je u 2013. godini budžetska potrošnja prekoračena u iznosu od 261.155.210,73 €. Od ukupno iskazanog prekoračenja budžetske potrošnje 238.602.065,82 € predstavljaju dozvoljena prekoračenja po osnovu: isplate kamata, otplate glavnice duga i izdataka iskazanih na neizmirenim obavezama po osnovu isplate sudskih rješenja, izdataka finansiranih iz donacija i izdataka nastalih kroz realizaciju međunarodnih ugovora. Nedozvoljena prekoračenja iznose 22.553.144,91 € i odnose se na: izdatke za kupovinu hartija od vrijednosti i isplatu izdataka sa konta neizmirenih obaveza po osnovu sudskih rješenja koja su iznad dozvoljenih, polazeći od člana 12. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu ("Sl.list CG", br. 66/12).

Tabela 10-Budžetska prekoračenja

OPIS	Iznos
UKUPAN IZNOS PREKORAČENJA	**261.155.210,73**
Nedozvoljena prekoračenja	**22.553.144,91**
Nedozvoljena prekoračenja - otplata obaveza iz prethodnog perioda (463)	21.427.780,67
Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	1.125.364,24
Dozvoljena prekoračenja	**238.602.065,82**
Dozvoljena prekoračenja - kamate	20.767.671,43
Dozvoljena prekoračenja-otplata glavnice duga i obaveza iz prethodnog perioda	201.161.862,46
Dozvoljena prekoračenja-donacije	4.223.126,62
Dozvoljena prekoračenja-međunarodni ugovori	12.449.405,31

Budžetska prekoračenja po linijama izdataka, iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji, prikazana su u narednoj tabeli:

Tabela 11- Budžetska prekoračenja po ekonomskoj klasifikaciji

Ekonomska klasifikacija	O P I S	Planirano u 2013.	Ostvareno u 2013. godini	Razlika	Prekoračenja iskazana po potrošačkim jedinicama	Iznos nedozvoljenih prekoračenja	Iznos dozvoljenih prekoračenja
4	**Izdaci**	**1.375.793.668,99**	**1.603.381.441,14**	**227.587.772,15**	**261.155.210,73**	**22.553.144,91**	**238.602.065,82**
41	**Tekući izdaci**	**583.010.810,56**	**597.567.510,62**	**14.556.700,06**	**29.544.766,75**	**0,00**	**29.544.766,75**
411	**Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca**	**373.750.011,16**	**371.004.370,17**	**-2.745.640,99**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
412	**Ostala lična primanja**	**13.822.508,62**	**12.119.032,17**	**-1.703.476,45**	**8.436,97**	**0,00**	**8.436,97**
4127	Ostale nakande	8.465.040,66	6.993.920,92	-1.471.119,74	8.436,97	0,00	8.436,97
413	**Rashodi za materijal**	**28.561.571,45**	**27.269.260,65**	**-1.292.310,80**	**7.347,22**	**0,00**	**7.347,22**
4131	Administrativni materijal	5.044.572,61	4.700.443,32	-344.129,29	2.983,18	0,00	2.983,18
4132	Materijal za zdravstvenu zaštitu	674.988,01	655.880,13	-19.107,88	3.709,87	0,00	3.709,87
4134	Rashodi za energiju	7.166.747,57	6.830.636,71	-336.110,86	101,12	0,00	101,12
4135	Rashodi za gorivo	10.169.415,57	9.714.319,84	-455.095,73	553,05	0,00	553,05
414	**Rashodi za usluge**	**46.985.009,62**	**49.868.855,71**	**2.883.846,09**	**8.463.428,04**	**0,00**	**8.463.428,04**
4141	Službena putovanja	5.986.032,98	5.632.062,69	-353.970,29	12.122,23	0,00	12.122,23
4142	Reprezentacija	754.162,04	716.769,49	-37.392,55	8.622,98	0,00	8.622,98
4143	Komunikacione usluge	6.509.492,73	6.275.831,57	-233.661,16	1.723,02	0,00	1.723,02
4145	Usluge prevoza	1.096.449,00	1.065.891,01	-30.557,99	65,00	0,00	65,00
4147	Konsultantske usluge,projekti i studije	18.722.218,54	23.389.267,54	4.667.049,00	8.147.266,78	0,00	8.147.266,78
4148	Usluge stručnog usavršavanja	1.048.512,71	823.888,08	-224.624,63	21.742,45	0,00	21.742,45
4149	Ostale usluge	7.296.375,55	6.940.694,23	-355.681,32	271.885,58	0,00	271.885,58
415	**Rashodi za tekuće održavanje**	**20.847.543,31**	**20.415.784,17**	**-431.759,14**	**8.998,20**	**0,00**	**8.998,20**
4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	1.397.007,92	1.315.706,74	-81.301,18	8.494,90	0,00	8.494,90
4153	Tekuće održavanje opreme	2.605.191,20	2.255.542,97	-349.648,23	503,30	0,00	503,30
416	**Kamate**	**47.182.534,51**	**67.922.775,54**	**20.740.241,03**	**20.767.671,43**	**0,00**	**20.767.671,43**
4161	Kamate rezidentima	5.364.000,00	8.403.067,87	3.039.067,87	3.066.498,27	0,00	3.066.498,27
4162	Kamate nerezidentima	41.818.534,51	59.519.707,67	17.701.173,16	17.701.173,16	0,00	17.701.173,16
417	**Renta**	**8.109.421,54**	**7.928.041,81**	**-181.379,73**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
418	**Subvencije**	**17.501.512,22**	**17.425.749,96**	**-75.762,26**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
419	**Ostali izdaci**	**26.250.698,13**	**23.613.640,44**	**-2.637.057,69**	**288.884,89**	**0,00**	**288.884,89**
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	5.503.857,15	5.272.820,16	-231.036,99	48.516,17	0,00	48.516,17
4193	Izrada i održavanje softvera	5.466.724,79	5.305.145,84	-161.578,95	239.041,19	0,00	239.041,19
4199	Ostalo	4.310.781,58	3.938.491,97	-372.289,61	1.327,53	0,00	1.327,53
42	**Transferi za socijalnu zastitu**	**485.569.147,94**	**482.967.420,48**	**-2.601.727,46**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
421	**Prava iz oblasti socijalne zaštite**	**64.071.104,95**	**64.036.543,99**	**-34.560,96**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
422	**Sredstva za tehnološke viškove**	**14.836.537,55**	**13.086.355,52**	**-1.750.182,03**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
423	**Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja**	**383.999.409,32**	**383.189.899,52**	**-809.509,80**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
424	**Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite**	**14.792.096,12**	**14.792.096,09**	**-0,03**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
425	**Ostala prava iz zdravstvenog osiguranja**	**7.870.000,00**	**7.862.525,36**	**-7.474,64**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
43	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**94.618.839,26**	**94.307.026,21**	**-311.813,05**	**81.545,07**	**0,00**	**81.545,07**
431	**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**93.133.166,21**	**92.821.380,98**	**-311.785,23**	**81.545,07**	**0,00**	**81.545,07**
432	**Ostali transferi**	**1.485.673,05**	**1.485.645,23**	**-27,82**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
44	**Kapitalni izdaci**	**76.387.587,73**	**69.860.622,71**	**-6.526.965,02**	**8.939.255,78**	**1.125.364,24**	**7.813.891,54**
441	**Kapitalni izdaci**	**76.387.587,73**	**69.860.622,71**	**-6.526.965,02**	**8.939.255,78**	**1.125.364,24**	**7.813.891,54**
4411	Izdaci za infrastrukturu opšteg značaja	27.101.400,00	18.675.619,84	-8.425.780,16	2.210.829,33	0,00	2.210.829,33
4412	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	7.331.000,00	9.811.090,49	2.480.090,49	2.889.856,26	0,00	2.889.856,26
4413	Izdaci za građevinske objekte	33.848.265,63	32.134.503,36	-1.713.762,27	1.712.622,69	0,00	1.712.622,69
4415	Izdaci za opremu	6.498.857,67	5.672.723,65	-826.134,02	105.284,04	0,00	105.284,04
4416	Izdaci za investiciono održavanje	902.864,43	1.738.301,84	835.437,41	895.299,22	0,00	895.299,22
4418	Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	0,00	1.125.364,24	1.125.364,24	1.125.364,24	1.125.364,24	0,00
45	**Pozajmice i krediti**	**2.766.784,50**	**2.752.781,98**	**-14.002,52**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
451	**Pozajmice i krediti**	**2.766.784,50**	**2.752.781,98**	**-14.002,52**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
46	**Otplata dugova**	**119.209.623,22**	**341.799.234,35**	**222.589.611,13**	**222.589.643,13**	**21.427.780,67**	**201.161.862,46**
461	**Otplata duga**	**86.500.000,00**	**174.025.451,75**	**87.525.451,75**	**87.525.451,75**	**0,00**	**87.525.451,75**
4611	Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	23.800.000,00	107.621.020,42	83.821.020,42	83.821.020,42	0,00	83.821.020,42
4612	Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima	62.700.000,00	66.404.431,33	3.704.431,33	3.704.431,33	0,00	3.704.431,33
462	**Otplata garancija**	**0,00**	**107.230.592,50**	**107.230.592,50**	**107.230.592,50**	**0,00**	**107.230.592,50**
4621	Otplata garancija u zemlji	0,00	4.453.321,57	4.453.321,57	4.453.321,57	0,00	4.453.321,57
4622	Otplata garancija u inostranstvu	0,00	102.777.270,93	102.777.270,93	102.777.270,93	0,00	102.777.270,93
463	**Otplata obaveza iz prethodnih godina**	**32.709.623,22**	**60.543.190,10**	**27.833.566,88**	**27.833.598,88**	**21.427.780,67**	**6.405.818,21**
4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	32.709.623,22	60.543.190,10	27.833.566,88	27.833.598,88	21.427.780,67	6.405.818,21
47	**Rezerve**	**14.230.875,78**	**14.126.844,79**	**-104.030,99**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Prekoračenja izvedena iz sumarne tabele iskazane po ekonomskoj klasifikaciji, kojom se agregatno iskazuju podaci svih korisnika budžeta, pokazuje da prekoračenja iznose 227.587.772,15 €. Ovako iskazano stanje konfirmisano je po pojedinačnim linijama izdataka i potrošačkim jedinicama, što je pokazalo da sumarna kontrola izdataka, na nivou budžeta, nije bila dovoljna da zaustavi određena prekoračenja po potrošačkim jedinicama i linijama izdataka. Tokom 2013. godine smanjen je broj potrošačkih jedinica koje su prekoračile budžet kao i linije izdataka na kojima su uočena prekoračenja, što pokazuje da se popravlja fiskalna disciplina. Zabrinjava rast isplata po osnovu sudskih riješenja, jer isplate po ovom osnovu u 2013. godini veće su od isplata u 2012. godini.

Preporučuje se dalje jačanje fiskalne discipline i dosljedno poštovanje stava 1. člana 40. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl.list CG", br. 20/14), kojim se precizira da su potrošačke jedinice dužne da sredstva koriste u granicama utvrđenima Zakonom o budžetu države.

2.4 Obuhvat javne potrošnje

Revizijom konsolidovanih izvještaja utvrđeno je da jedan broj potrošačkih jedinica obezbjeđuje i koristi sopstvene prihode u skladu s članom 7. stavom 1. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013 godinu ("Sl.list CG", br.66/12), koji glasi: "Prihode koje ostvari potrošačka jedinica sopstvenom djelatnošću, a na osnovu zakonskih ovlašćenja, služiće isključivo za finansiranje izdataka te potrošačke jedinice, do iznosa koji su planirani budžetom."

Konsolidovani podaci potrošačkih jedinica pokazuju da su prihodi ostvareni sopstvenom djelatnošću zasnovani na zakonu i korišćeni za finansiranje izdataka potrošačke jedinice koja je ostvarila prihode. Međutim, ukazuje se i na činjenicu da su ova sredstva kod potrošačkih jedinica korišćena do iznosa koji su ostvareni, a ne u skladu sa budžetskim ograničenjima utvrđenim godišnjim planom budžeta. Ako se tome dodaju direktna finansiranja sa Centralnog računa Državnog trezora onda je sistem javne potrošnje veći za 41.051.612,74 €. Potrošačke jedinice kod kojih su evidentirani sopstveni prihodi i direktno finansiranje sa Centralnog računa državnog trezora su sljedeće: Javne ustanove u sastavu Ministarstva kulture, Javne ustanove u sastavu Ministarstva prosvjete, Javne ustanove u sastavu Fonda zdravstva, Policijska akademija, Ispitni centar, Crnogorsko narodno pozorište, Kraljevsko pozorište "Zetski dom", Nacionalna turistička organizacija, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Veterinarske ambulante, Radio televizija Crne Gore, JU Morsko dobro, Zajednica opština. Povećanje nivoa javne potrošnje za izdatke koji su finansirani iz prihoda ostvarenih sopstvenom djelatnošću potrošačkih jedinica ne utiče na nivo iskazanog deficita, ali se značajno koriguje iskazani nivo javne potrošnje. Iz ovog razloga Državna revizorska institucija izvršila je konsolidaciju podataka sa korekcijama na strani primitaka i na strani izdataka, kako bi se obezbjedila tačnija i sveobuhvatnija slika o nivou ostvarene javne potrošnje, što je prikazano u narednom tabelarnom pregledu:

Tabela 12-Konsolidovana javna potrošnja i korigovani deficit za 2013. godinu

KONSOLIDACIJA JAVNE POTROŠNJE I KORIGOVANI DEFICIT ZA 2013. GODINU							u €
OPIS		ZAVRŠNI RAČUN			KOREKCIJE IZVRŠENJA		Stanje
		Plan	Rebalans	Izvršeno	Ispravka (+)	Ispravka (-)	
1		2	3	4	5	6	7
1.	Gotovinski prilivi	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	41.051.612,74	0,00	1.284.578.332,47
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	7.503.045,77	0,00	763.199.505,28
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19
1.3	Donacije	0,00	0,00	6.614.007,71	2.326.074,70	0,00	8.940.082,41
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	31.144.514,27	0,00	105.233.188,38
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	77.978,00	0,00	8.711.272,21
2.	Gotovinska plaćanja	1.289.293.668,99	0,00	1.444.789.714,35	42.189.828,99	0,00	1.486.979.543,34
2.1	Zarade zaposlenih	372.128.611,75	0,00	371.004.370,17	1.890.198,92	0,00	372.894.569,09
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	12.119.032,27	2.953.173,81	0,00	15.072.206,08
2.3	Upotreba roba i usluga	68.950.334,51	0,00	77.138.116,63	20.273.366,24	0,00	97.411.482,87
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.415.784,17	1.535.947,77	0,00	21.951.731,94
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	67.922.775,54	24.262,90	0,00	67.947.038,44
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	7.928.041,81	118.541,48	0,00	8.046.583,29
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.425.749,96	0,00	0,00	17.425.749,96
2.8	Trasferi pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	91.880.698,23	0,00	94.307.026,21	11.418.639,97	0,00	105.725.666,18
2.9	Trasferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	482.967.420,48	8.834,29	0,00	482.976.254,77
2.10	Ostali izdaci i rezerve	32.785.988,39	0,00	37.740.485,25	2.511.989,42	0,00	40.252.474,67
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.752.781,98	107.154,45	0,00	2.859.936,43
2.12	Kapitalni izdaci, kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	85.294.347,28	1.302.364,74	0,00	86.596.712,02
2.13	Smanjenje obaveza - isplate	32.177.132,00	0,00	60.543.190,10	45.355,00	0,00	60.588.545,10
2.14	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	107.230.592,50	0,00	0,00	107.230.592,50
4.	Gotovinski deficit (1-2)	-127.492.847,98	0,00	-201.262.994,62	-1.138.216,25	0,00	-202.401.210,87
5	Izvori finansiranja gotovinskog deficita (6+7+8+9)	127.492.847,98	0,00	201.262.994,62	1.138.216,25		202.401.210,87
6.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	1.045.028,62	0,00	176.320.651,69
7.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	11.636,77	0,00	11.960.483,12
8.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	81.550,86	0,00	14.120.076,06
10.	Neto povećanje/smanjenje obaveza (10.2-10.1)	32.177.132,00	0,00	-14.363.926,41	0,00	0,00	-14.363.926,41
10.1	Stanje obaveza na dan 31.12.2013	0,00	0,00	88.088.796,54	0,00	0,00	88.088.796,54
10.2	Stanje obaveza na dan 31.12.2012	32.177.132,00	0,00	73.724.870,13	0,00	0,00	73.724.870,13
11.	Korigovani izdaci (2. + 10.)	1.257.116.536,99	0,00	1.459.153.640,76	42.189.828,99	0,00	1.501.343.469,75
12.	Gotovinski prilivi (1.)	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	41.051.612,74	0,00	1.284.578.332,47
13.	Modifikovani gotovinski deficit (12-11)	-95.315.715,98	0,00	-215.626.921,03	-1.138.216,25	0,00	-216.765.137,28
14.	Izvori finansiranja deficita(15.+16.+17.+18.+19.)	95.315.715,98	0,00	215.626.921,03	1.138.216,25	0,00	216.765.137,28
15.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	1.045.028,62	0,00	176.320.651,69
16.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	11.636,77	0,00	11.960.483,12
17.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
18.	Obaveze prema dobavljačima	-32.177.132,00	0,00	14.363.926,41	0,00	0,00	14.363.926,41
19.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	81.550,86	0,00	14.120.076,06

Ukupan nivo javne potrošnje, za iznos iskazanih korekcija, povećan je 41.051.612,74 €, dok je na strani izdataka nivo korekcija iskazan u iznosu od 41.193.362,48 €. Minimalna korekcija deficita po tom osnovu nije materijalno značajna u dijelu koji se odnosi na nivo iskazanog deficita. Nivo javne potrošnje na ovaj način povećan je sa 1.444.789.714,35 € na 1.485.883.076,83 €. Povećanje potrošnje po potrošačkim jedinicama ostvareno je u sljedećim iznosima:

Tabela 13-Povećanje budžetske potrošnje

OPIS	Gotovinski prilivi	Gotovinska plaćanja	Gotovinski deficit/suficit	Izvori finansiranja gotovinskog deficita	Domaći izvori finansiranja bez depozita	Neto kreditne pozajmice	Prodaja imovine	Neto promjena gotovine
JU u sastavu Ministarstva kulture	1.201.704,74	1.218.178,88	-16.474,14	16.474,14	13.516,88	4.880,11	8.636,77	2.957,26
JU u sastavu Ministarstva prosvjete	13.166.844,77	12.502.602,20	664.242,57	-664.242,57	0,00	0,00	0,00	-664.242,57
JU u sastavu Fonda zdravstva	14.151.129,00	14.743.419,00	-592.290,00	592.290,00	46.682,00	43.682,00	3.000,00	545.608,00
Policijska akademija	357.888,04	386.673,40	-28.785,36	28.785,36	0,00	0,00	0,00	28.785,36
Ispitni centar	77.721,89	62.317,87	15.404,02	-15.404,02	0,00	0,00	0,00	-15.404,02
Crnogorsko narodno pozorište	349.089,77	302.930,79	46.158,98	-46.158,98	0,00	0,00	0,00	-46.158,98
Kraljevsko pozorište Zetski dom	0,00	2.445,81	-2.445,81	2.445,81	0,00	0,00	0,00	2.445,81
Nacionalna turistička organizacija	317.533,00	311.367,00	6.166,00	-6.166,00	0,00	0,00	0,00	-6.166,00
Crnogorska akademija nauka i umjetnosti	62.417,93	296.143,93	-233.726,00	233.726,00	0,00	0,00	0,00	233.726,00
Veterinarske ambulante	208.588,87	208.588,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Radio televizija Crne Gore	7.198.499,13	7.198.499,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JU Morsko dobro	3.655.648,96	3.655.648,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zajednica opština	304.546,64	304.546,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO	41.051.612,74	41.193.362,48	-141.749,74	141.749,74	60.198,88	48.562,11	11.636,77	81.550,86

U članu 42. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl.list CG", br. 20/14) omogućeno je da javne ustanove koje ostvaruju prihode od obavljanja sopstvene djelatnosti, koji nijesu uključeni u konsolidovani račun trezora, mogu te prihode koristiti za finansiranje tekućih i kapitalnih izdataka, uz saglasnost Ministarstva finansija na plan prihoda i rashoda za fiskalnu godinu i prethodno obavještenje organa državne uprave koji nad njima vrši nadzor i daje saglasnost. Ovim članom izuzeta je obaveza obavljanja transakcija finansiranja preko Glavne knjige Državnog trezora, a time i njihovog uključivanja u godišnji zakon o budžetu. Jasno je precizirana nadzorna funkcija koju treba dosljedno primjenjivati u narednom fiskalnom periodu.

Preporučuje se da Vlada Crne Gore prilikom planiranja budžeta kroz godišnje zakone o budžetu planira iznose prihoda ostvarene po osnovu sopstvene djelatnosti potrošačkih jedinica i da se realizovani prihodi koriste u skladu sa ograničenjima utvrđenim godišnjim zakonom o budžetu.

2.5 Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine

Potrošačke jedinice su Izjavom o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, na dan 31.12.2013. godine, prijavile postojanje sredstava na deviznim računima sa kojim raspolažu, a koja su evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora kao izdatak u 2013. godini, u iznosu od 1.102.617,08 €. Na dan 31.01.2014. godine jedna potrošačka jedinica je prijavila postojanje novčanih sredstava na računima sa kojim raspolaže u iznosu 6.452,89 €. U skladu s dostavljenom Izjavom o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, Ministarstvo finansija je donijelo rješenje kojim se nalaže Državnom trezoru da stornira izdatke i evidentira rast depozita Ministarstva finansija.

2.6 Izvještaj o načinu utroška sredstava budžetske rezerve

U skladu s Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, potrošačke jedinice za utrošena sredstva tekuće budžetske rezerve su u obavezi da uz godišnje finansijske izvještaje dostave Izvještaj o načinu utroška tekuće budžetske rezerve Obrazac-9. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, 79 potrošačkih jedinica je predalo Izvještaj o načinu utroška tekuće budžetske rezerve, pri čemu je 10 potrošačkih jedinica dostavilo Obrazac-9 nakon utrđenog roka. Uvidom u dostavljene Izvještaje utvrđeno je da su sredstva tekuće budžetske rezerve, korišćena od strane deset potrošačkih jedinica u ukupnom iznosu 9.352.520,96 €, što odgovara evidenciji tekuće budžetske rezerve u Glavnoj knjizi Državnog trezora.

3. GOTOVINSKI DEPOZITI DRŽAVE

Bankarski račun je račun za primanje, plaćanje i prenos državnog novca. Državni novac je novac koji je pod kontrolom i kojim raspolaže država ili opština. Konsolidovani račun trezora su svi računi na kojima se evidentira državni novac, a koji su u funkciji budžeta države ili opštine.

Računi u Centralnoj banci Crne Gore - U skladu s Ugovorom o obavljanju bankarskih poslova i usluga u vezi sa sprovođenjem odluka o državnom dugu broj 01-2385/1 od 25.09.2001. godine, Centralna banka Crne Gore se obavezuje da obavlja bankarske poslove sa državnim novcem i da po nalogu ministra otvori bankovne račune za obavljanje bankarskih poslova. U narednoj tabeli dat je pregled računa otvorenih kod Centralne banke sa stanjem sredstava na 31.12.2012. godine i 31.12.2013. godine i to:

Tabela 14-Računi otvoreni kod Centralne banke Crne Gore

RAČUNI OTVORENI KOD CENTRALNE BANKE

OPIS	Broj računa	Stanje na 31.12.2012. godine	Stanje na 31.12.2013. godine
Glavni račun Državnog trezora	907000000008300119	11.630.188,03	1.564.187,32
OSTALI RAČUNI			
Centalni račun Državnog trezora	907000000008320198	-	-
Uprava carina Crne Gore	907000000008050150	-	-
Poreska uprava Crne Gore	907000000008200112	898.366,96	380.528,74
Ministarstvo unutrašnjih poslova	907000000008250164	-	-
Uprava policije	907000000008400126	-	-
Ministarstvo finansija- Račun za likvidnost	907000000008310110	142,35	0,34
Ministarstvo finansija-Egalizacioni fond	907000000008330189	495.236,96	1.434.962,33
Ministarstvo finansija -Naplata dospjelih nenaplaćenih poreza i doprinosa	907000000008340180	74.776,39	74.786,43
Ministarstvo finansija-Račun za držanje privremeno oduzetih novčanih sredstava u krivičnom i prekršajnom postupku	907000000008700147	-	1.507.601,86

- **Glavni račun Državnog Trezora–**Prema Uputstvu o radu Državnog trezora, tačka 45, Ministarstvo finansija izdaje nalog za otvaranje Glavnog državnog bankarskog računa, preko kojeg se vrše uplate i isplate državnog novca za potrebe potrošačkih organizacija na teret sredstava planiranih godišnjim budžetom. Prema podacima Centralne banke o prikupljenim i raspoređenim javnim prihodima preko Glavnog računa Državnog Trezora, broj 907-83001-19, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, ukupan iznos uplaćenih sredstava na račun iznosi 1.608.343.215,83 €, dok ukupan iznos isplaćenih sredstava sa računa iznosi 1.618.409.216,54 €. Sredstva na računu na 31.12.2012. godine iznosila su 11.630.188,03 €, a na 31.12.2013. godine 1.564.187,32 €, kako je dato u prethodnoj tabeli.
- **Centralni račun Državnog trezora** – Na Centralni račun Državnog trezora broj 907000000008320198, u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, odjeljak Zajedničke odredbe (tačka 5. i tačka 7), vrši se prikupljanje i raspored javnih prihoda. Računi na koje se vrši uplata javnih prihoda (416 računa – u skladu s Naredbom) i četiri obračunska računa, preko kojih se sredstva prenose na Centralni račun Državnog trezora od strane potrošačkih jedinica koje prikupljaju javne prihode, a to su Uprava carina, Poreska uprava, Ministarstvo unutrašnjih

poslova i Uprava policije. Prema podacima Centralne banke prikupljeni javni prihodi na ovom računu, za period od 01.01. 2013. godine do 31.12.2013. godine, iznose 1.345.882.236,48 €, koliko je i raspoređenih sredstava u posmatranom periodu.

- **Račun likvidnosti** – U skladu s članom 7. Ugovora o obavljanju bankarskih poslova i usluga u vezi sa sprovođenjem odluka o državnom dugu broj 01-2385 od 25.09. 2001. godine, utvrđeno je da je ministar dužan da kod Centralne banke otvori poseban bankovni račun na koji će se uplaćivati samo sredstva od prodaje državnih zapisa koje emituje Vlada u cilju popravljanja likvidnosti budžeta. Prema podacima Centralne banke, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, prikupljeni javni prihodi na ovom računu iznose 75.246.194,22 €, a raspoređeni javni prihodi 75.246.336,23 €, dok je stanje na 31.12.2012. godine iznosilo 142,35 €, a na 31.12.2013. godine 0,34 €.
- **Račun naplate dospjelih a nenaplaćenih poreza i doprinosa** – U skladu s članom 9. Uredbe o naplati dospjelih a neplaćenih poreza i doprinosa i drugih javnih prihoda[8], otvoren je navedeni račun sa svrhom uplate obaveza dospjelih a neplaćenih prihoda po osnovu poreza, doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i drugih javnih prihoda, osim poreza na dodatu vrijednost, nastalih do 31.12.2003. godine. Prema podacima Centralne banke, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, prikupljeni javni prihodi na ovom računu iznose 10,04 €, raspoređenih javnih prihoda nije bilo, tako da je stanje na 31.12.2012. godine iznosilo 74.776,39 €, a na dan 31.12.2013. godine 74.786,43 €.
- **Račun Egalizacioni fond** – Računom Egalizacioni fond upravlja Ministarstvo finansija, preko kojeg se, u skladu s članom 29. Zakona o finansiranju lokalne samouprave, vrši finansijsko izravnanje, odnosno ujednačavanje finansiranja opština. Prema podacima Centralne banke preko računa Egalizacioni fond broj 907-83301-89, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, prikupljeni su javni prihodi u iznosu od 26.462.823,37 €, a raspoređeni u iznosu od 25.523.098,00 €, dok je stanje sredstava na 31.12.2012. godine iznosilo 495.236,96 €, a stanje sredstava na 31.12.2013. godine 1.343.962,33 €.
- **Račun za držanje privremeno oduzetih novčanih sredstava u krivičnom i prekršajnom postupku** – Račun broj 907-87001-47 otvoren je na zahtjev Ministarstva finansija sa svrhom držanja privremeno oduzetih novčanih sredstava u skladu sa Zakonom o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini. Prema analitičkoj kartici Centralne banke priliv sredstava na ovom računu u 2013. godini iznosio je 1.507.601,86 €, odliva sredstava nije bilo, kao ni stanja sredstava na 31.12.2012. godine, pa je stanje sredstava na 31.12.2013. godine jednako prilivu sredstava.

Depoziti iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu - Iskazano stanje depozita u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2012. godinu i za 2013. godinu dato je u narednoj tabeli:

Tabela 15-Depoziti iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu

Naziv banke	Predlog zakona o završnom računu za 2012. godinu	Predlog zakona o završnom računu za 2013. godinu
Centralna banka Crne Gore	11.919.390,70	1.656.819,46
Crnogorska Komercijalna banka	1.060.277,57	187.974,41
NLB Montenegrobanka	706.231,00	10.150,79
Prva banka Crne Gore	3.570.054,97	583.136,34
Erste banka Podgorica	2.000.000,00	3.084.235,83
Podgorička banka	69.277,35	24.911,22
Neutrošena sredstva budžetskih korisnika	1.557.557,32	1.297.035,66
Ukupno	**20.882.788,91**	**6.844.263,71**
Ukupno u mil €	**20,88**	**6,84**

Revizijom, na osnovu dokumentacije dobijene od banaka (izvod otvorenih stavki IOS–obrazac) i dokumentacije dobijene iz Ministarstva finansija, izvršena je kontrola depozita na računima kod Centralne banke Crne Gore (izuzimajući Depozite od sukcesije-zlata) i Erste banke Podgorica.

[8] „Sl. list CG" br. 24/04

Depoziti kod Centralne banke Crne Gore - U narednoj tabeli dat je pregled stanja novčanih sredstava Ministarstva finansija na računima kod Centralne banke Crne Gore na 31.12.2012. godine i 31.12.2013. godine i to:

Tabela 16-Novčana sredstva Ministarstva finansija kod Centralne banke Crne Gore

Grupa	Novčana sredstava Ministarstva finansija kod Centralne banke Crne Gore		Stanje sredstava na 31.12.2012. godine		Stanje sredstava na 31.12.2013. godine	
	Naziv	Broj računa/parije	Podaci Centralne banke	Iskazano u depozitima Ministarstva finansija	Podaci Centralne banke	Iskazano u depozitima Ministarstva finansija
Računi	GLAVNI RAČUN					
	Glavni račun Državnog Trezora	907000000008300119	11.630.188,03	11.630.188,03	1.564.187,32	1.564.187,32
	OSTALI RAČUNI					
	Centralni račun državnog trezora	907000000008320198	-		-	
	Uprava Carina Crne Gore	907000000008050150	-		-	
	Poreska Uprava Crne Gore	907000000008200112	898.366,96		380.528,74	
	Ministarstvo unutrašnjih poslova	907000000008250164	0,00		0,00	
	Uprava policije	907000000008400126	0,00		0,00	
	Ministarstvo finasija- Račun za likvidnost	907000000008310110	142,35		0,34	
	Ministarstvo finansija-Egalizacioni fond	907000000008330189	491.236,96		1.434.962,33	50.000,00
	Ministarstvo finansija -Naplata dospjelih nenaplaćenih poreza i doprinosa	907000000008340180	74.776,39		74.786,43	
	Ministarstvo finansija-Račun za držanje privremeno oduzetih novčanih sredstava u krivičnom i	907000000008700147	-		1.507.601,86	
Depoziti	Depoziti po osnovu sukcesije	21323	236.738,60	236.738,60	1.590,21	1.590,21
	Depoziti po osnovu realizacije :000+ stanova	21326	7.522,97	7.522,97		
	Depoziti po osnovu restitucije	21337	44.940,87	44.940,87		
	Depoziti po osnovu davanja zemljišta u zakup	21352	3.260.549,81			
	Depoziti MF ostvareni emisijomEUROBOND obveznica	21352			928,47	928,47
Ostalo	Obaveze za primljene avanse	3211	305.830,00		306.944,46	
	Obaveze za višak prihoda po izvještaju za 2006	32213	4.280,45			
	Obaveze iz poslovnih odnosa	35131	147.864,32		40.113,46	40.113,46
	UKUPNO (RAČUNI + DEPOZITI +OSTALO)		17.106.437,71	11.919.390,47	5.311.643,62	1.656.819,46

Upoređujući stanje depozita na računima kod Centralne banke, iskazano u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2012. godinu, sa podacima Centralne banke (Izvodu otvorenih stavki) utvrđeno je:

- da iskazano stanje depozita na računima kod Centralne banke u iznosu od 11.919.390,70 € **obuhvata** račune i to:
  1) Glavni račun Državnog trezora,
  2) Depozit po osnovu sukcesije,
  3) Depozit po osnovu realizacije 1000+ stanova
  4) Depoziti po osnovu restitucije.
- da iskazano stanje depozita kod Centralne banke **ne obuhvata** stanja na računima i to:
  1) Račun likvidnosti,
  2) Račun dospjelih a nenaplaćenih poreza i doprinosa,
  3) Egalizacioni fond
  4) Depozit Ministarstva finansija po osnovu davanja zemljišta u zakup,
  5) Obaveze za višak prihoda po Izvještaju za 2006. godinu,
  6) Obaveze za primljene avanse,
  7) Obaveze iz poslovnih odnosa (stara devizna štednja)

Naglašavamo da stanje sredstava na obračunskom računu Poreske uprave u iznosu od 898.366,96 € predstavlja javne prihode koji nijesu raspoređeni na Centralni račun Državnog trezora po propisanim procedurama (neidentifikovani javni prihodi) na dan 31.12.2012. godine. Upoređujući stanje depozita na računima kod Centralne banke, iskazano u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu, sa podacima Centralne banke (Izvodu otvorenih stavki) utvrđeno je:

- da iskazano stanje depozita na računima kod Centralne banke u iznosu od 1.656.819,46 € **obuhvata** račune i to:
  1) Glavni račun Državnog trezora,
  2) Egalizacioni fond (u dijelu potraživanja po osnovu datih pozajmica u iznosu od 50.000,00€),
  3) Depozit po osnovu sukcesije,
  4) Depozit Ministarstva finansija od emisija EUROBOND obveznica i
  5) Obveznice iz poslovnih odnosa (stara devizna štednja).
- da iskazano stanje depozita kod Centralne banke ne obuhvata stanja na računima i to:
  1) Račun likvidnosti,
  2) Račun dospjelih a nenaplaćenih poreza i doprinosa,
  3) Račun za držanje privremeno oduzetih novčanih sredstava u krivičnom postupku,
  4) Egalizacioni fond (Izuzev sredstva po osnovu pozajmice),
  5) Obaveze za primljene avanse.

Naglašavamo da stanje sredstava na obračunskom računu Poreske uprave u iznosu od 380.528,74 € predstavlja javne prihode koji nijesu raspoređeni na Centralni račun Državnog trezora po propisanim procedurama (neidentifikovani javni prihodi) na dan 31.12.2013. godine.

Revizijom, metodom slučajnog uzorka, izvršena je kontrola depozita kod Erste banke, kod koje pod matičnim brojem Ministarstva finansija postoje 12 računa/partija.

- **Erste banka –** U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu iskazano stanje na računima kod Erste banke 31.12.2012. godine iznosilo je 2.000.000,00 €, a 31.12.2013. godine 3.084.235,83 €. U narednoj tabeli, dati su podaci o stanju sredstava na računima kod Erste banke na dan 31.12.2013. godine i to:

Tabela 17-Sredstva na računima kod Erste banke

Erste banka					
Računi u zemlji	Devizni računi	Opis	Stanje na 31.12.2013. godine	Nije uključen iznos u depozite po završnom računu	Uključen iznos u depozite po završnom računu
540-5590-59		Generalni sekretarijat Vlade	4,83	4,83	0,00
540-4025-98		Račun solidarnosti za poplave	6,40	6,40	0,00
540-4339-29		Kreditni račun	10,95	10,95	0,00
540-5507-17		Račun za potrebe Ministarstva ekonomije	119.275,24	119.275,24	0,00
540-4815-56		Račun solidarnosti za snijeg	331,11	331,11	0,00
540-5261-76		Račun Fonda rada	16,37	16,37	0,00
	10000231132277	Generalni sekretarijat Vlade	1.483,31	1.483,31	0,00
	10000231132269	Prevencija sanacija od poplave	3.700.872,74	3.700.872,74	0,00
	10000231132226	Kreditni račun	20,03	20,03	0,00
	10000231132234	Projekat TYPSA vodovod Nikšić	52.008,14	52.008,14	0,00
	10000231132249	Montenegro Water projekat	110.538,93	110.538,93	0,00
	10000231132218	Depozitni račun – ororčeni depoziti	3.084.235,83	0,00	3.084.235,83
		Ukupno	**7.068.803,88**	**3.984.568,05**	**3.084.235,83**

Revizijom, izvršena je kontrola računa i to:

- **Devizni račun broj 1000023112269** koji je otvoren za potrebe povlačenja kreditnih sredstava od EIB – Evropske investicione banke, za finansiranje projekta-Prevencija od posljedica poplava, a koji je objašnjen u poglavlju Primici. Stanje na ovom računu na 31.12.2013. godine iznosi 3.700.872,74 €.
- **Račun broj 540-4815-56** koji je, prema Ugovoru o otvaranju i vođenju računa broj 753/12 od 07.03.2012. godine, otvoren za obavljanje platnog prometa u zemlji pod nazivom "Ministarstvo finansija–Račun solidarnosti za ublažavanje posljedica obilnih sniježnih padavina i olujnih vjetrova". Prema podacima Erste banke, akt broj 29/14 od 18.07.2014. godine, na ovom računu stanje sredstava 31.12.2013. godine je iznosilo 331,11 € i nije bilo prometa u periodu od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine.
- **Račun broj 1000-02-311322-18 Depozitni račun** - U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu iskazano je stanje depozita u iznosu od 3.084.235,83 €, koji predstavlja oročeni depozit po Ugovoru broj Ld/13001-000073, za period od 10.01.2013. godine do 10.01.2014. godine. Sa navedenim sredstvima, u skladu s članom 4. Ugovora, klijent ne može raspolagati prije isteka perioda oročavanja. Iznos od 84.235,83 € predstavlja kamatu po osnovu oročavanja sredstava po Ugovoru broj Ld/12004-00051 u iznosu od 82.224,66 € i kamatu u iznosu od 2.011,17 € po oročenim sredstvima na osnovu ugovora iz prethodnog perioda.

Evidencija novčanih sredstava u Glavnoj knjizi Državnog trezora - Prema odredbama člana 4. Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, stanje finansijske imovine se iskazuje na klasi 1. Članom 6. navedenog Pravilnika propisani su računi za evidenciju stanja finansijske imovine, po klasi, kategoriji, grupi, sintetici, analitici i subanalitici.

Uvidom u Glavnu knjigu Državnog trezora finansijske imovine (klasa 1) utvrđeno je da nema evidentiranih stanja i prometa na grupama računa u skladu s Pravilnikom, što se vidi iz naredne tabele gdje je dat pregled evidencije na nivou subanalitike:

Tabela 18- Evidencija novčanih sredstava u Glavnoj knjizi Državnog trezora

Klasa	Kategorija	Grupa	Sintetika	Analitika	Subanaliti	Konto	Naziv	Početno stanje	Dugovni promet	Potražni promet	Krajnje stanje
1							Finansijska imovina				
	11						Finansijska imovina				
		111					Konsolidovani račun				
			111-1				Računi u zemlji				
				111-1-1			Računi u Centralnoj banci				
					111-1-1-1		Glavni račun trezora				
					111-1-1-2		Podračuni sa posebnom namjenom				
					111-1-1-5						
						1111150002	Podgoricka banka-Depozit	69.277,35	24.911,22	-69.277,35	24.911,22
						1111150003	Crnogorska komercijalna banka-Depozit	1.060.277,57	123.561,81	-995.864,97	187.974,41
						1111150004	Hipotekarna banka-Depozit		1.692.208,37	-1.692.211,37	-3,00
						1111150005	Montenegro banka-Depozit	706.231,00	150,79	-696.231,00	10.150,79
						1111150007	Centralna banka -ostali depoziti	7.522,97	170.526.076,88	-170.442.554,85	91.045,00
						1111150008	Centralna banka Deponovana sredstva - SUKCESIJA	236.738,60	210.392,33	-445.540,72	1.590,21
						1111150010	Depoziti Ambasada Crne Gore	396.016,59	551.408,66	-749.587,99	197.837,26
						1111150014	Depozit Prve banke CG	3.570.054,97	1.014.791,67	-4.001.710,35	583.136,29
						1111150015	Opportunity banka-Depozit	2.000.000,00	1.084.235,83	0,00	3.084.235,83
						1111150017	Depozit-Ustanove kulture	1.890,89	0,00	-1.890,89	0,00
						1111150019	Agencija za mala i sred. preduzeca-Depozit	1.125.364,24	2.137.602,30	-2.194.165,39	1.068.801,15
						1111150021	Depozit od restitucije	44.940,83	0,96	-44.941,92	-0,13
						1111150023	Depozit - Centar za arheoloska istr CG	30.397,25			30.397,25
						1111150024	Depozit - Centralna banka Erste kredit		34.000.000,00	-34.000.000,00	0,00
						1111150025	Depozit - Hidro. zavod	652,87	0,00	-652,87	0,00
						1111150026	Depozit Fonda PIO	3.235,48	0,00	-3.235,48	0,00
						1111150027	Depozit Ministarstva nauke		2.238,64	-2.238,64	0,00
						1111156012	Depozit Fonda PIO- NLB		150,79	-150,79	0,00
				111-1-2			Računi u komercijalnim bankama				
			111-2				Računi u inostranstvu				
			111-3				Kolateralna sredstva				
		112					Hartije od vrijednosti				
		113					Pozajmice i krediti				
		114					Date garancije				
							UKUPNO KLASA 1	**9.252.600,61**	**211.367.730,25**	**-215.340.254,58**	**5.280.076,28**

U Glavnoj knjizi Državnog trezora (klasa 1) nema evidentiranih stanja i prometa na grupama računa 112 – Hartije od vrijednosti, 113- Pozajmice i krediti, 114- Date garancije. Evidentirana stanja u okviru grupe računa 111- Konsolidovani račun Državnog trezora nije u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština. Na propisanoj subanalitici u okviru 111-1-1-1 - Glavni račun Državnog trezora i 111-1-1-2 - Podračuni sa posebnom namjenom, nema evidentiranih stanja i prometa. Stanja evidentirana u okviru subanalitike 111-1-1-5 (10 cifara) čine početno stanje u iznosu od 9.252.600,61 €, dugovni promet u iznosu od 211.367.730,25 €, potražni promet u iznosu od 215.340,254,58 €, tako da krajnje stanje iznosi od 5.280.076,26 €. Prema nazivu konta zaključeno je da iskazana stanja obuhvataju promete i stanja depozita kod Centralne banke (bez Glavnog računa Državnog trezora), komercijalnih banaka, kao i depozite budžetskih korisnika. Ministarstvo finansija nije kroz sistem Glavne knjige Državnog trezora (klasa 1) obezbjedilo potpunu evidenciju stanja i prometa finansijske imovine. Posebno naglašavamo da mora obezbjediti evidenciju stanja i prometa novčanih transakcija koje se obavljaju preko računa koji su u sistemu Konsolidovanog računa Državnog trezora, u skladu s članom 6. Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

4. PRIMICI BUDŽETA

Primici budžeta iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu, u skladu s članom 9. Zakona o budžetu, dati su u narednoj tabeli:

Tabela 19- Primici Budžeta

Ekonomska klasifikacija	Opis	Planirano u 2013. godini	Ostvareno u 2013. godini	Plan / Ostvarenje
71	Tekući prihodi	1.156.991.760,99	1.228.279.417,81	106,16
72	Primici od prodaje imovine	8.000.000,00	11.948.846,35	149,36
73	Primici od otplate kredita	4.809.060,01	8.633.294,21	179,52
74	Donacije i transferi		6.614.007,71	
75	Pozajmice i krediti	205.992.847,99	333.867.350,25	162,08
	Ukupno	**1.375.793.668,99**	**1.589.342.916,33**	**115,52**

Primici u 2013. godini ostvareni su u većem iznosu za 15,52% od primitaka planiranih Zakonom o budžetu za 2013. godinu. U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih primitaka evidentiranih u

Glavnoj knjizi trezora, koji su raspoređeni sa Centralnog računa Državnog trezora (907000000008320198) putem Prihodnog modula i to:

Tabela 20-Naplaćeni prihodi putem Prihodnog modula

Ekonomska klasifikacija	Opis	Ostvareno u 2013. godini	Prihodni modul	Razlika
71	**Tekući prihodi**	**1.228.279.417,81**	**1.220.287.994,68**	**7.991.423,13**
72	Primici od prodaje imovine	11.948.846,35	3.907.124,69	8.041.721,66
73	Primici od otplate kredita	8.633.294,21	2.019.875,59	6.613.418,62
74	Donacije i transferi	6.614.007,71		6.614.007,71
75	Pozajmice i krediti	333.867.350,25	822,39	333.866.527,86
	Ukupno	**1.589.342.916,33**	**1.226.215.817,35**	**363.127.098,98**

Razlika u iznosu od 363.127.098,98 € predstavlja iznos priliva koji u Glavnoj knjizi Državnog trezora nije evidentiran kroz Prihodni modul (softver Ministarstva finansija).

Prikupljanje prihoda na Centralni račun Državnog trezora - U skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, kojom se propisuju računi na koje se vrši uplata javnih prihoda utvrđenih zakonom i drugim propisom, način uplate prihoda i izvještavanje njihovih korisnika, naplata javnih prihoda u Crnoj Gori obezbjeđuje se preko računa za uplatu prihoda koje naplaćuje Uprava carina broj 907000000008050150 (identifikacioni broj 805), Poreska uprava broj 907000000008200112 (identifikacioni broj 820), Ministarstvo unutrašnjih poslova broj 907000000008250164 (identifikacioni broj 825), Uprava policije broj 907000000008400126 (identifikacioni broj 840) i Centralnog računa Državnog trezora broj 907000000008320198 (identifikacioni broj 832- računi ministarstava, drugih organa uprave i pravosuđa). U narednoj tabeli dati su podaci o prikupljenim i raspoređenim prihodima, prema izvještaju Centralne banke i Ministarstva finansija, prihodima iskazanim u Državnom trezoru (izvještaj iz prihodnog modula), po subjektima koji vrše naplatu prihoda i to:

Tabela 21 – Javni prihodi

Naziv računa preko kojih su prikupljeni prihodi u 2013. godini	ID broj	Broj računa preko kojih su prikupljeni prihodi	Prema izvještaju iz Centralne banke	Prema izvještaju iz Državnog trezora	Razlika
Uprava carina Crne Gore - Obračunski račun	805	907000000008050150	368.994.673,62	368.994.673,62	-
Poreska uprava Crne Gore - Obračunski račun	820	907000000008200112	919.005.317,80	919.005.317,80	-
Ministarstvo unutrašnjih poslova - Obračunski račun	825	907000000008250164	904.821,43	8.599.251,13	(7.694.429,70)
Uprava policije - Obračunski račun	840	907000000008400126	4.157.175,30	4.157.175,30	-
Centralni račun Državnog trezora - računi ministarstva, drugih organa uprave i pravosuđa	832	907000000008320198	49.559.695,97	41.384.499,62	8.175.196,35
Prikupljenopreko obračunskih računa			**1.342.621.684,12**	**1.342.140.917,47**	**480.766,65**
Poslovni račun Centralne banke		907000000000920182	3.260.552,62		3.260.552,62
Prikupljenopreko drugih računa			**3.260.552,62**		**3.260.552,62**
UKUPNO			**1.345.882.236,74**	**1.342.140.917,47**	**3.741.319,27**

Prema podacima Centralne banke prikupljeni i raspoređeni javni prihodi u 2013. godini iznose 1.345.882.236,74 €, a prema podacima Ministarstva finansija prikupljeni i raspoređeni javni prihodi iznose 1.342.140.917,47 €.

Prema izvještaju Centralne banke prikupljeni prihodi, preko obračunskih računa za uplatu javnih prihoda iznose 1.342.621.684,12 €, a prikupljeni prihodi preko drugih računa iznose 3.260.552,62 €, tako da ukupno prikupljeni prihodi iznose 1.345.882.236,74 €.

Razlika kod Ministarstva unutrašnjih poslova je tehničke prirode, vezana za procesuiranje naloga za prenos novca nakon ”Izjave primaoca”. Za period od 01.01.2013. godine do 20.11.2013. godine, procesuiranje naloga za prenos novca sa obračunskog računa Ministarstva unutrašnjih poslova na Centralni račun Državnog trezora, vršeno je u Ministarstvu finansija po dostavljenoj ”Izjavi primaoca”

od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, na način da se transakcija ne evidentira kao uplata sa obračunskog računa 90700000008250164 već kao uplata na Centralni račun Državnog trezora 907000000008320198. U skladu s navedenim, iznos od 7.694.429,70 € je dio iznosa koji je iskazan kao uplata na račun 907000000008320198. U periodu od 21.11.2013. do 31.12.2013. godine, naplaćeni prihodi u iznosu od 904.821,43 €, su nalozima za prenos procesuirani preko komunikacionog sistema Ministarstva unutrašnjih poslova sa Centralnom bankom, kao prenos s obračunskog računa Ministarstva unutrašnjih poslova 907000000008250164.

Utvrđena razlika u iskazanim podacima o prikupljenim i raspoređenim prihodima iznosi 3.741.319,27 € i odnosi se na:

- iznos od 3.260.552,62 €, uplaćen na Centralni račun Državnog trezora (907000000000832198) sa poslovnog računa Centralne banke (90700000000920182) na osnovu akta broj 06-1337/1 od 26.03.2013. godine, kojim se Ministarstvo finansija obratilo Centralnoj banci Crne Gore, sa zahtjevom za prenos depozitnih sredstava Vlade–Ministarstva finansija, s računa koji se vodi pod nazivom "Depoziti Ministarstva finansija po osnovu davanja zemljišta u zakup". Rješenjem broj 06-1337/2 od 26.03.2013. godine, izvršen je prenos sa Centralnog računa Državnog trezora na račun Opštine Herceg Novi broj 530-20200-38 kod NLB Montrenegro banke. Prenos sredstava izvršen je na osnovu Zaključka Vlade broj 06-558/4 od 21.03.2013. godine, kojim je usvojena Informacija o regulisanju međusobnih odnosa i davanju finansijske podrške Opštini Herceg Novi i u skladu s Sporazumom o davanju finansijske podrške Opštini Herceg Novi broj 07-3595/1 od 25.03.2013. godine, zaključenog između Vlade Crne Gore, Ministarstva finansija i Opštine Herceg Novi. Pregledom Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2012. godine utvrđeno je postojanje depozita na računu pod nazivom "Depoziti Ministarstva finansija po osnovu davanja zemljišta u zakup" u iznosu od 3.260.549,81 €. U skladu s aktom broj 06-3994/1 od 31.12.2012. godine, depozit predstavlja 30% sredstava ostvarenih davanjem zemljišta u zakup, koja su prenešena na poslovni račun Centralne banke Crne Gore.
- Sredstva u iznosu od 117.562,76 € odnose se na prikupljena sredstva u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine na račun 832-6161-47 Veterinarske ambulante "Veterinum", a koja su raspoređena na Glavni račun Državnog trezora dana 31.12.2013. godine. Raspored sredstava nije izvršen kroz Prihodni modul (softver Ministarstva finansija–Državnog trezora) te je efekat ove transakcije manje iskazan iznos u podacima Ministarstva finansija.
- Sredstva u iznosu od 14.826,25 € odnose se na sredstva koja su ostala na Centralnom računu nakon izvršene posljednje raspodjele na dan 31.12.2013. godine. Raspored ovih sredstava nije izvršen kroz Prihodni modul (softver Ministarstva finansija–Državnog trezora) te je efekat ove transakcije manje iskazan iznos u podacima Ministarstva finansija.
- Sredstva u iznosu od 312.776,46 € odnose se na povraćaj i preusmjerenje sredstava po rješenjima Ministarstva finansija na ime pogrešnih uplata na račune ministarstava, drugih organa uprave i pravosuđa (identifikacioni broj 832), uključujući i povraćaje greškom uplaćenih sredstava. Raspored sredstava nije vršen kroz Prihodni modul, pa je samim tim manje iskazan iznos u podacima Ministarstva finansija.
- Sredstva u iznosu od 35.601,99 € odnose se na povraćaj sredstava po "Izjavi primaoca" MUP-a od 22.10.2013. godine, koja su greškom dva puta prenešena dana 23.10.2013. godine i na taj način povećali promet kako na strani prikupljenih tako i na strani raspoređenih sredstava.

Upoređivanjem podataka o ostvarenim prihodima evidentiranim u Državnom trezoru s podacima dobijenim od Centralne banke Crne Gore utvrđeno je da ostvareni prihodi davaoca "Izjave primaoca" evidentirani u Državnom trezoru (Izvještaj iz Prihodnog modula – prije raspodjele) odgovaraju podacima o prenešenim prihodima sa obračunskih računa davaoca "izjave primaoca" izuzev iznosa od 35.601,22 €, utvrđenog kod Ministarstva unutrašnjih poslova, koja su greškom dva puta prenešena dana 23.10.2013. godine. Ukupan priliv sredstava na Centralni račun Državnog trezora u 2013. godini iznosi 1.345.882.236,74 € kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 22-Priliv sredstava na Centralni račun Državnog trezora

CENTRALNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA	
OPIS	**PRILIV**
Uprava carina Crne Gore - Obračunski račun	368.994.673,62
Poreska uprava Crne Gore - Obračunski račun	919.005.317,80
Ministarstvo unutrašnjih poslova- Obračunski račun	8.599.251,13
Uprava policije - Obračunski račun	4.157.175,30
Centralni račun Državnog trezora- računi ministarstva, drugih organa uprave i pravosuđa	41.865.266,27
Poslovni račun Centralne banke	3.260.552,62
UKUPNO	**1.345.882.236,74**

Prema Uputstvu o radu Državnog trezora, raspored javnih prihoda korisnicima sredstava vrši Državni trezor. Prenos sredstava s Centralnog računa Državnog trezora na račune korisnika javnih prihoda vrši se kroz Prihodni modul (softver Ministarstva finansija-Državnog trezora) na bazi "ključeva" propisanih zakonima i propisima kojima je utvrđena pripadnost javnih prihoda, uključujući i raspored prihoda po rješenjima Ministarstva finansija. Odliv sredstava, odnosno raspored prihoda, sa Centralnog računa Državnog trezora u 2013. godini iznosi 1.345.882.236,74 € kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 23- Odliv sredstava sa Centralnog računa Državnog trezora

CENTRALNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA		
OPIS		ODLIV
Glavni račun državnog trezora		1.226.348.206,36
Lokalna samouprava		40.562.155,30
Veterinarska komora i veterinarske ambulante		236.400,73
Raspored po rješenjima Ministarstva finansija i ostalim dokumentima	49.432.455,00	49.432.455,00
Opština Herceg Novi	3.260.552,62	
Radio televizija Crne Gore	7.198.449,13	
Povraćaj i preusmjeri uplaćenih sredstava sa računa grupe 832 (uključujući i ostale povraćaje sa Centralnog računa)	312.776,46	
Povraćaj duplo prenešenih sredstava	35.601,99	
Preusmjeravanje sredstava (povraćaj PDV)	38.625.074,80	
Egalizacioni fond		25.342.823,37
JU " Morsko dobro"		3.655.648,96
Zajednica opština		304.546,64
UKUPNO		**1.345.882.236,36**

- Prenos sredstava sa Centralnog računa Državnog trezora na Glavni račun Državnog trezora u iznosu od 1.226.348.206,36 € obuhvata sredstva raspoređena kroz prihodni modul kao i iznos sredstava koja su direktno prenešena s Centralnog računa državnog trezora na dan 31.12.2013. godine.
- Raspored sredstava sa Centralnog računa lokalnoj samoupravi izvršen je u iznosu od 40.562.155,30 € kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 24-Raspored sredstava sa Centralnog računa lokalnoj samoupravi

NAZIV OPŠTINE	ŠIFRA OPŠTINE	IZNOS
Podgorica	302	10.303.206,00
Cetinje	310	761.097,55
Danilovgrad	329	755.047,13
Nikšić	400	2.095.226,07
Šavnik	416	41.981,28
Plužine	426	607.822,84
Žabljak	515	298.398,61
Pljevlja	507	5.028.624,74
Berane	604	929.464,60
Plav	612	216.671,87
Rožaje	620	1.015.796,74
Andrijevica	639	176.420,30
Bijelo Polje	701	1.168.132,60
Mojkovac	710	286.862,29
Kolašin	728	512.967,26

Bar	809	3.611.291,40
Budva	817	4.499.850,31
Ulcinj	825	1.393.023,34
Herceg Novi	906	3.281.235,45
Tivat	914	1.321.990,84
Kotor	922	2.257.044,08
UKUPNO		**40.562.155,30**

- Raspored sredstava sa Centralnog računa Državnog trezora Veterinarskoj komori i veterinarskim ambulantama izvršen je u iznosu od 236.400,73 €. Navedena sredstva su prenešena u skladu s Odlukom o iznosu naknade za izvršene veterinarsko-sanitarne preglede u unutrašnjem prometu. Od ukupno naplaćenih sredstava izvršiocu veterinarskih pregleda pripada 75%, a Veterinarskoj komori 10%. Pregledom Izvještaja o rasporedu prihoda za 2013. godinu po korisnicima javnih prihoda i Izvještaja o prikupljenim prihodima prije raspodjele (bruto prihodi iskazani po eko kodu), utvrđeno je da je veterinarskim ambulantama prenešen iznos od 208.588,87 €, odnosno 75% od naknada za izvršene veterinarsko-sanitarne preglede, a Veterinarskoj komori iznos od 27.811,75 € ili 10% od naknada za izvršene veterinarsko-sanitarne preglede koji su iznosili 278.117,52 €.

- Raspored sredstava sa Centralnog računa Državnog trezora vršen je po rješenjima Ministarstva finansija u iznosu od 49.432.455,00 € i to:
  - Rješenjem broj 06-1337/2 od 26.03.2013. godine izvršen je prenos sredstava u iznosu od 3.260.553,62 € na žiro račun Opštine Herceg Novi broj 530-20200-38 kod NLB Montenegro banke. Prenos sredstava izvršen je na osnovu Zaključka Vlade broj 06-558/4 od 21.03.2013. godine, kojim je usvojena Informacija o regulisanju međusobnih odnosa i davanju finansijske podrške Opštini Herceg Novi i u skladu sa Sporazumom o davanju finansijske podrške Opštini Herceg Novi broj 07-3595/1 od 25.03.2013. godine, zaključenog između Vlade Crne Gore, Ministarstva finansija i Opštine Hereceg Novi.
  - Rješenjima Ministarstva finansija izvršen je prenos sredstava u iznosu od 7.198.499,13 € Javnom servisu Radio televiziji Crne Gore. Ministarstvo finansija, shodno stavu 2. člana 16. Zakona o javnim radio difuznim servisima Crne Gore[9], donijelo je Uputstvo o načinu preusmjeravanja sredstava iz opštih prihoda budžeta Crne Gore[10], kojim je utvrđeno da se za finansiranje osnovne djelatnosti JP Radio i televizija Crne Gore preusmjeravaju sredstva iz opštih prihoda budžeta Crne Gore-akciza, na godišnjem nivou u visini 1,20% od tekućeg budžeta Crne Gore utvrđenog Zakonom za određenu godinu. Članom 3. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu definisano je da se iz opštih prihoda budžeta preusmjere sredstva u ukupnom iznosu od 7.198.449,13 € Javnom servisu Radio televiziji Crne Gore.
  - Rješenjima Ministarstva finansija izvršen je prenos u iznosu od 312.776,46 € na ime pogrešnih uplata na račune ministarstava, drugih organa uprave i pravosuđa (identifikacioni broj 832), kao i ostali povraćaji greškom uplaćenih sredstava čiji je povraćaj ili preusmjeravanje vršeno sa Centralnog računa Državnog trezora.
  - Rješenjima Ministarstva finansija izvršen je prenos sredstava u iznosu od 38.625.074,38 € na ime povraćaja i preusmjeravanja PDV-a (poreza na dodatu vrijednost).

- Sa Centralnog računa Državnog trezora izvršen je raspored sredstava Egalizacionom fondu u iznosu od 25.342.823,37 €.
- Sa Centralnog računa Državnog trezora izvršen je raspored sredstava JU Morsko dobro u iznosu od 3.655.648,96 €.
- Sa Centralnog računa Državnog trezora izvršen je raspored sredstava Zajednici opština u iznosu 304.546,64 €.

[9] "SL.list CG" br.79/08
[10] "SL.list CG" br.3/09

Glavni račun Državnog trezora – Prilivi sredstava na Glavni račun Državnog trezora sa Centralnog računa Državnog trezora iznose 1.226.348.206,36 € i ostali prilivi 362.994.709,97 € kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 25- Primici evidentirani u Glavnoj knjizi Državnog trezora

GLAVNA KNJIGA DRŽAVNOG TREZORA - KR		
OPIS		**PRILIV**
CENTRALNI RAČUN DRŽAVNOG TREZORA (PRIHODNI MODUL I DIREKTNE UPLATE)		**1.226.348.206,36**
EVIDENTIRANI PRILIVI U GLAVNOJ KNJIZI TREZORA	**362.994.709,97**	**362.994.709,97**
Tekući prihodi	7.859.034,12	
Primici od prodaje imovine	8.041.721,66	
Primici od otplate datih kredita	6.613.418,62	
Donacije	6.614.007,71	
Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	188.516.385,86	
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	145.350.142,00	
UKUPNO		**1.589.342.916,33**

4.1 Tekući prihodi

Prema podacima iskazanim u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta tekući prihodi ostvareni u 2013. godini iznose 1.228.279.417,81€. Struktura tekućih prihoda u skladu s načinom prikupljanja prihoda je sljedeća:

- Tekući prihodi u iznosu od 1.220.287.994,68 € odnose se na prihode prikupljene i raspoređene kroz Prihodni modul, u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.
- Sredstva u iznosu od 132.389,01 €, prenešena 31.12.2013. godine direktnom uplatom sa Centralnog računa Državnog trezora na Glavni račun Državnog trezora i evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora u okviru grupe računa 715- Ostali prihodi.
- Sredstva u iznosu od 7.859.034,12 € evidentirana kao prihod u Glavnoj knjizi Državnog trezora po drugim osnovama i to:
  - Sredstva u iznosu od 544.955,77 € odnose se na uplaćene takse od strane diplomatsko konzularnih predstavništava i evidentirana su u Glavnoj knjizi Državnog trezora po rješenjima Ministarstva finansija na grupu računa 713 – Administrativne takse.
  - Sredstva u iznosu 1.391.198,37 € odnose se na uplate naknada DOMEN D.O.O. i evidentirana su u Glavnoj knjizi Državnog trezora na grupu računa 714 – Ostale naknade.
  - Sredstva u iznosu od 2.782.585,70 € odnose se na direktne uplate po osnovu zakupa i kamata na Glavni račun Državnog trezora i evidentirana su na grupu računa 715 – Prihod od kapitala. U navedeni iznos uključena su sredstva u iznosu od 607.738,21 €, evidentirana na osnovu rješenja Ministarstva finansija, koja se odnose na prilive po osnovu kamata na depozite.
  - Sredstva u iznosu od 3.140.294,28 € odnose se na direktne uplate od strane pravnih i fizičkih lica na Glavni račun Državnog trezora i evidentirana su na grupu računa 715 – Ostali prihodi.

4.2 Primici od prodaje imovine

Prema evidenciji u Glavnoj knjizi Državnog trezora ukupno osvareni primici od prodaje imovine u 2013. godini iznose 11.948.846,35 €. Struktura priliva, u skladu s načinom prikupljanja, je sljedeća:

- Sredstva u iznosu od 3.907.124,69 €, odnose se na primitke od prodaje nepokretnosti i na primitke od prodaje osnovnih sredstava koji se prikupljaju i raspoređuju u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.
- Sredstva u iznosu od 8.041.721,66 €, evidentirana kao primitak u Glavnoj knjizi Državnog trezora po drugim osnovama na sljedećim pozicijama u navedenim iznosima su:
  - Sredstva u iznosu 50.813,66 € su direktno uplaćena na Glavni račun Državnog trezora i evidentirana na grupi računa 7212- Primici od prodaje osnovnih sredstava, a odnose se na

priliv od prodaje naoružanja i vojne opreme Ministarstva odbrane. Evidentiranje i identifikacija prihoda izvršena na osnovu izvoda sa Glavnog računa Državnog trezora.

- Sredstva u iznosu od 7.990.908,00 € evidentirana na grupi računa 7212- Primici od prodaje osnovnih sredstava, odnose se na priliv od privatizacije AD "Kontejnerski terminal i generalni tereti" AD Bar. Prema Ugovoru o kupoprodaji akcija društva "Kontejnerski terminal i generalni tereti" AD Bar broj 08-2487/5 od 15.11.2013. godine, cijena koju kupac plaća za kupovinu akcija je gotovinski iznos od 8.071.700,00 € i od toga 1% ili 80.717,00 € dodjeljuje se na korišćenje Savjetu za privatizaciju, dok je iznos od 7.990.983,00 € uplaćen na devizni račun Ministarstva finansija kod Centralne banke, od čega se 75,00 € odnosi na bankarsku proviziju. Navedeni iznos raspoređen je na Glavni račun Državnog trezora po Instrukciji o rasporedu sredstava Ministarstva finansija akt broj 06-10516/1 od 30.12.2013.godine.

4.3 Primici od otplate kredita

Prema evidenciji u Glavnoj knjizi Državnog trezora ukupno ostvareni primici od otplate kredita u 2013. godini iznose 8.633.294,21 €. Struktura priliva, u skladu s načinom prikupljanja, je sljedeća:

- Sredstva u iznosu od 2.019.875,59 odnose se na primitke od otplate kredita koji se prikupljaju i raspoređuju u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.
- Sredstva u iznosu od 6.613.418,62 €, evidentirana kao primitak u Glavnoj knjizi Državnog trezora po drugim osnovama na grupi računa 7311 – Primici od otplate kredita datih drugim nivoima vlasti i to:
  - Sredstva u iznosu od 5.544.617,47 €, uplaćena na Glavni račun Državnog trezora po osnovu otplate po datim kreditima. Evidentiranje i identifikacija prihoda se vrši na osnovu izvoda sa Glavnog računa Državnog trezora.
  - Sredstva u iznosu od 1.068.801,15 € odnose se na povraćaj kredita datih od strane Direkcije za mala i srednja preduzeća. Rješenjem broj 06-1276/1 od 01.04.2014. godine sredstva su evidentirana kao priliv u skladu s dopisom Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća broj 1501-868/1 od 26.04.2014. godine.

4.4 Primici od donacija i transfera

Članom 9. Zakona o budžetu za 2013. godinu utvrđeno je da će se izdaci potrošačkih jedinica koje se finansiraju iz donacija izvršavati u visini njihovog ostvarenja. U skladu sa navedenim, primici po osnovu donacija nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu.

Prema evidenciji u Glavnoj knjizi Državnog trezora, ukupno ostvareni primici od donacija u 2013. godini iznose 6.614.007,71 €. Sredstva donacija uplaćuju se na državne bankarske račune, koje je, na zahtjev potrošačke jedinice, otvorilo Ministarstvo finansija. Povlačenje sredstava na Glavni račun Državnog trezora vrši se na osnovu zahtjeva za prenos i otpuštanje sredstava potrošačke jedinice, korisnika donatorskih sredstava.

U narednoj tabeli dat je pregled potrošačkih jedinica koje su ostvarile priliv sredstava po osnovu donacija:

Tabela 26- Priliv od donacija iskazanih po potrošačkim jedinicama

Redni broj	OPIS	IZNOS
1	Donacije - refundacije	570.363,25
2	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	519.243,96
3	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	682.910,52
4	Ministarstvo kulture	250.947,33
5	Hidrometeorološki zavod	87.690,91
6	Sekretarijat za evropske integracije	323.431,52
7	Zaštitnik ljudskih prava i sloboda	19.785,93
8	Generalni sekretarijat Vlade	4.222,35
9	Uprava za kadrove	1.753,01
10	Ministarstvo odbrane	2.607,40
11	Ministarstvo finansija	8.434,79
12	Uprava carina	44.243,34

13	Zavod za statistiku	299.324,71
14	Ministarstvo prosvjete	19.594,51
15	Zavod za školstvo	154.426,26
16	CNB "Đurđe Crnojević"	6.387,00
17	Ministarstvo ekonomije	276.238,42
18	Ministarstvo pomorstva i saobraćaja	5.116,50
19	Uprava pomorske sigurnosti	6.939,17
20	Uprava za vode	93.500,00
21	Ministarstvo zdravlja	18.038,85
22	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	29.574,04
23	Ministarstvo uređenja prostora i zaštitu životne sredine	2.924.940,88
24	Agencija za zaštitu životne sredine	42.396,19
25	Seizmološki zavod	2.828,06
26	Nacionalna turistička organizacija	46.070,58
27	Ministrstvo za informaciono društvo	2.839,00
28	Ministrstvo nauke	48.245,45
29	Zavod za zapošljavanje	11.913,78
	UKUPNO	**6.614.007,71**

4.5 Primici od pozajmica i kredita

Prema evidenciji u Glavnoj knjizi Državnog trezora ukupno ostvareni primici po osnovu pozajmica i kredita u 2013. godini iznose 333.867.350,25 € i to iznos od 145.350.142,00 € odnosi se na primitke od kredita uzetih iz domaćih izvora, a iznos od 188.517.208,25 € odnosi se na primitke od kredita iz inostranih izvora.

Pozajmice i krediti iz domaćih izvora - Sredstva u iznosu od 145.350.142,00 €, evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora na grupu računa 7511–Pozajmice i krediti iz domaćih izvora, u iznosu od 115.500.000,00 € i izdatih hartija od vrijednosti u iznosu 29.850.142,00 € koja se odnose na prodaju Državnih zapisa.

Prilivi iz kredita poslovnih banaka - Sredstva u iznosu od 115.500.000,00 € odnose se na uzete pozajmice i kredite od komercijalnih banaka u zemlji, kako je dato u narednoj tabeli i to:

Tabela 27- Pozajmice i krediti iz domaćih izvora

r.b.	OPIS	Broj ugovora	Datum zaključivanja ugovora	Ugovoreni iznos	Povučeni iznos u 2013. godini	Evidentirano u Glavnoj knjizi u 2013. godini
1	Erste banka Podgorica	5100260506	16.09.2013	16.000.000,00	16.000.000,00	**16.000.000,00**
2	Erste banka Podgorica	5100281743	20.12.2013	15.000.000,00	15.000.000,00	**15.000.000,00**
3	Erste banka Podgorica	OD/11081/00075	27.04.2011	10.000.000,00	7.000.000,00	**7.000.000,00**
I	**Ukupno - Erste banka Podgorica**				**38.000.000,00**	38.000.000,00
1	Societe Generale Banka	00-420-2000288.8/4	24.062.013	12.000.000,00	9.000.000,00	**9.000.000,00**
2	Societe Generale Banka	00-421-6400001.4	10.12.2013	5.000.000,00	5.000.000,00	**5.000.000,00**
II	**Ukupno - Societe Generale Banka**				**14.000.000,00**	14.000.000,00
1	Crnogorska komercijalna banka AD	01-1026	07.08.2013	42.500.000,00	42.500.000,00	**42.500.000,00**
2	Crnogorska komercijalna banka AD	949-88-8	23.05.2013	15.000.000,00	12.000.000,00	**12.000.000,00**
III	**Ukupno - Crnogorska komercijalna banka AD**				**54.500.000,00**	54.500.000,00
	Hipotekarna banka	0100-2-408/2	19.07.2013	3.000.000,00	3.000.000,00	**3.000.000,00**
IV	**Ukupno - Hipotekarna banka**				**3.000.000,00**	3.000.000,00
1	Hypo Alpe Adria Banka	AA131780DFXTC	27.06.2013	3.000.000,00	3.000.000,00	**3.000.000,00**
2	Hypo Alpe Adria Banka	AA13211JD1XQ	30.07.2013	3.000.000,00	3.000.000,00	**3.000.000,00**
V	**Ukupno - Hypo Alpe Adria Banka**				**6.000.000,00**	6.000.000,00
	UKUPNO					**115.500.000,00**

Erste banka – U 2013. godini sredstva povučena, po sklopljenim ugovorima sa Erste bankom, iznose 38.000.000,00 €. Sredstva po Ugovoru broj 5100260506 i Ugovoru broj 5100281743 u ukupnom iznosu od 31.000.000,00 € povučena su za budžetske potrebe. Po Ugovoru broj OD/1108100075 od 27.04.2011. godine i pet aneksa ovog Ugovora (u periodu od zaključivanja ugovora do 11.12.2013. godine), povučena su sredstva u iznosu od 7.000.000,00 € u cilju poboljšanja dnevne likvidnosti poslovanja ("Overdraft kredit"). Povučena sredstva kredita uplaćena su kreditnim nalozima na Glavni račun Državnog trezora.

Societe Generale Montenegro – U 2013. godini od Societe Generale banke povučena kreditna sredstva iznose 14.000.000,00 € i to: po osnovu zaključenog Ugovora o kratkoročnom revolving kreditu broj 00-420-2000288.8 od 20.04.2011. godine (uključujući i pet aneksa ovog ugovora u periodu od zaključivanja ugovora do 14.02.2014 godine) iznos od 9.000.000,00 € i po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu broj 00-421-6400001.4 od 09.12.2013. godine iznos od 5.000.000,00 €. Uplate kreditnih sredstava od strane kreditora, vršene su na Glavni račun Državnog trezora na osnovu zahtjeva korisnika kredita. Pored navedenih ugovora, u 2013. godini, zaključen je Ugovor o finansijskom lizingu broj UZZ br.121/2013. godine. Vlada Crne Gore je dana 17.01.2013. godine donijela Zaključak broj 06-66/5-12 kojim je prihvatila Ugovor o finansijskom lizingu, na ime kupovine nepokretnosti, na period od pet godina u iznosu od 1.896.136,00 €.

Crnogorska komercijalna banka – U 2013 godini, povučena kreditna sredstva od Crnogorske komercijalne banke iznose 54.500.000,00 € i to:

- Po osnovu Ugovora broj 01-10026 od 07.08.2014. godine u iznosu 42.500.000,00 €. Uplata sredstava izvršena je na račun OTP Bank Plc Hungary na ime izmirenja obaveza po osnovu garancije, izdate 20.11.2009. godine Kombinatu aluminijuma AD Podgorica, za kreditno zaduženje kod OTP Bank Plc Hungary. Po Rješenju Ministarstva finansija 06-8337/3 od 16.08.2013 godine izvršeno je evidentiranje priliva na grupi računa 7512 - Primici od pozajmica i kredita.
- Po osnovu Ugovora o revolving kreditu broj 949-88-8 od 23.05.2013. godine povučen je iznos od 12.000.000,00 €. Uplata kreditnih sredstava od strane kreditora, vršena su na Glavni račun Državnog trezora, na osnovu zahtjeva korisnika kredita.

Hipotekarna banka - U 2013 godini povučena su kreditna sredstva od Hipotekarne banke po osnovu Ugovora broj 0100-2-408/2 od 19.07.2013. godine u iznosu od 3.000.000,00 €. Uplata sredstava od strane kreditora, vršena je na Glavni račun Državnog trezora, na osnovu zahtjeva korisnika kredita.

Hypo Alpe –Adria-Bank AD Podgorica - U 2013 godini od ove banke povučena kreditna sredstva iznose 6.000.000,00 € i to: po osnovu Ugovora broj AA13178DFXTC od 27.06.2013. godine u iznosu od 3.000.000,00 € i po osnovu Ugovora broj AA13211JD1XQ od 30.07.2013. godine u iznosu od 3.000.000,00 €, s namjenom održavanja tekuće likvidnosti. Uplata kreditnih sredstava od strane kreditora, izvršena je na Glavni račun Državnog trezora, na osnovu zahtjeva korisnika kredita.

Prilivi od emisije Državnih zapisa - Sredstva u iznosu od 29.850.142,00 € odnose se na prilive od emisije Državnih zapisa u 2013. godini. Pregledom Informacija o rezultatima aukcija u 2013. godini (objavljenih na web-site CBCG) kao i na osnovu podataka Ministarstva finansija (objavljenih na web-site Ministarstva finansija) utvrđeno je da je u 2013. godini izvršeno 18 aukcija Državnih zapisa. Prema navedenim podacima, prodati iznos državnih zapisa u 2013. godini iznosio je 189.708.800,00€.

U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentirani prilivi sredstava po osnovu pozajmica i kredita iz domaćih izvora iznose 115.000.000,00 € i emisije državnih zapisa 29.850.142,00 €. Sredstva u iznosu od 159.858.658,00 €, koja se odnose na priliv od prodatih Državnih zapisa, nijesu evidentirana u Glavnoj knjizi Državnog trezora.

Pozajmice i krediti iz inostranih izvora - Sredstva u iznosu 108.517.208,25 € odnose se na uzete pozajmice i kredite od inostranih finansijskih institucija. Pregledom prezentirane dokumentacije, za period 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, utvrđeno je da se ukupna povlačenja kreditnih sredstava odnose na povlačenja po osnovu 16 uzetih kredita kod 7 finansijskih institucija u iznosu od 129.493.271,94 €. Za 14 od 16 uzetih kredita valuta angažovanja sredstava je u eurima, a za dva kredita u valutama i to: za kredit Hot Spot (USD) i za kredit APL3 (SDR).

U narednoj tabeli dat je pregled povlačenja kreditnih sredstava u 2013. godini iskazanih u eurima i to:

Tabela 28- Pozajmice i krediti iz inostranih izvora

Kreditor	Namjena	Iznos
Deutsche bank	Potrebe budžeta	60.000.000,00
Ukupno		**60.000.000,00**
Erste banka	Potrebe budžeta	30.000.000,00
Ukupno		**30.000.000,00**
Evropska investiciona banka	Čvrsti otpad	2.000.000,00
	Poplave	17.000.000,00
Ukupno		**19.000.000,00**
Evropske banke za obnovu i razvoj	Kontejnerski terminali	148.530,34
	SO Danilovgrad	70.626,36
Ukupno		**219.156,70**
Međunarodna banka za obnovu i razvoj	Energetska efikasnost	1.520.811,92
	Hot spot	130.332,62
	Lamp	3.382.236,68
	Midas	1.913.053,60
	Visoko obrazovanje	75.692,48
	Zdravstvo	1.187.732,96
Ukupno		**8.209.860,26**
Međunarodno udruženje za razvoj	APL3	835.813,85
Ukupno		**835.813,85**
Njemačka razvojna banka	Energetska efikasnost	2.160.576,24
	Faza III	5.914.587,15
	Faza IV	3.153.277,74
Ukupno		**11.228.441,13**
UKUPNO		**129.493.271,94**

Povučena sredstva u 2013. godini, kako je prikazano u tabeli, iznose 129.493.271,94 €, dok sredstva evidentirana kao priliv od pozajmica i kredita iz inostranih izvora, u Glavnoj knjizi Državnog trezora iznose 108.517.208,25 €. U procesu revizije izvršena je kontrola priliva po osnovu pozajmica i kredita iz inostranih izvora, na uzorku od 121.737.999,16 € ili 94,01% od ukupnih sredstava, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 29 –Povučena sredstva iz inostranih izvora

Kreditor	Namjena	Obrađeni krediti po uzorku				
		Povučeni iznos	Evidentirano U Glavnoj knjizi trezora	Stanje na dan 01.01.2013. godine	Stanje na dan 31.12.2013. godine	Razlika
Deutsche bank	Potrebe budžeta	60.000.000,00	59.356.156,60			643.843,40
Erste banka	Potrebe budžeta	30.000.000,00	29.669.900,00			330.100,00
Evropska investiciona banka	Poplave	17.000.000,00	13.282.459,07	-	3.700.872,24	16.668,69
Međunarodna banka za obnovu i razvoj	Energetska efikas.t	1.520.811,92	1.585.232,01	420.319,61	352.729,08	3.170,44
	Midas	1.913.053,60	1.090.894,70	546.213,85	1.366.190,97	2.181,78
	Visoko obrazovanje	75.692,48	251.083,88	1.924.307,50	1.748.413,90	502,20
Njemačka razvojna banka	Energetska efikas.	2.160.576,24				2.160.576,24
	Faza III	5.914.587,15				5.914.587,15
	Faza IV	3.153.277,74				3.153.277,74
Ukupno po svim kreditoraima		**121.737.999,13**	**105.235.726,26**	**2.890.840,96**	**7.168.206,19**	**12.224.907,64**

Deutsche Bank AG London – (namjena kredita je za potrebe budžeta). Prema raspoloživoj dokumentaciji, ugovoreni iznos kredita je 60.000.000,00 € i sredstva su povučena u cjelosti u toku 2013. godine. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora izvršen je na račun Centralne banke Crne Gore. U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentiran je priliv, na osnovu Rješenja broj 06-7859/2 od 29.07.2013. godine, u iznosu 59.356.156,60 €, odnosno manje za 643.843,40 € u odnosu na povučena sredstva. Sredstva u iznosu od 643.843,40 € odnose se na bankarske troškove vezane za realizaciju kredita.

Erste banka – (namjena kredita je za potrebe budžeta). Prema raspoloživoj dokumentaciji, ugovoreni iznos kredita je 30.000.000,00 € i sredstva su povučena u cjelosti u toku 2013. godine. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora izvršen je na devizni račun Ministarstva finansija broj 1000-02-311322-26 kod Erste Banke AD Podgorica u iznosu od 29.700.000 €, odnosno manje za iznos od 300.000,00 € u odnosu na povučena sredstva. Navedeni iznos od 300.000,00 € se odnosi na bankarske troškove vezane za realizaciju kreditnih sredstava. U skladu s instrukcijama Ministarstva finansija (akt broj 06-90/1 od 15.01.2013), sredstva su prenešena na Glavni račun Državnog tezora. U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentiran je priliv po ovom kreditu u iznosu od 29.699.900,00 €, umanjen za 100,00 € od prenešenog iznosa od strane kreditora, na ime troškova prenosa sredstava na Glavni račun Državnog trezora. Ukupni troškovi kredita iznose 300.100,00 €.

Evropska investiciona banka (EIB)- (namjena kredita je sanacija posljedica poplava). Prema raspoloživoj dokumentaciji, ugovoreni iznos kredita je 20.000.000,00 €, a sredstva povučena u toku 2013. godine iznose 17.000.000,00 €, dok je nepovučeno sredstava u iznosu od 3.000.000,00 €. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora, izvršen je na devizni račun Ministarstva finansija kod Erste Banke AD Podgorica broj 540-1000023113226-88. Stanje na navedenom računu, prema analitičim karticama banke, na dan 01.01.2013. godine je nula, a priliv sredstava na računu, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, iznosi 17.000.000,00 €, a odliv sredstava 13.299.127.26 € (sukcesivno prenošena sredstva na Glavni račun Državnog trezora uključujući i troškove prenosa), tako da stanje na računu na 31.12.2013. godine iznosi 3.700.872,24 €. U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentiran je priliv po ovom kreditu u iznosu od 13.282.459,07 €, ili za 16.668,19 € manje od ukupnog odliva sa računa.

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)- angažovana su sredstva za:

- **Projekat MIDAS –** Prema raspoloživoj dokumentaciji, ugovoreni iznos kredita je 11.000.000,00 €, a sredstva povučena u toku 2013. godine iznose 1.913.053,60 €. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora izvršen je na devizni račun Ministarstva finansija kod Crnogorske komercijalne banke partija 64-02010658. Prema analitičkim karticama, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, utvrđeno je da je stanje na 01.01.2013. godine iznosilo 546.213,85 €, priliv sredstava 1.913.053,60 €, dok odliv sredstava sa ovog računa iznosi 1.093.076,48 € (sukcesivni prenos sredstava uključujući i troškove prenosa) i stanje 31.12.2013. godine u iznosu od 1.336.190,97 €. Evidentirani priliv u Glavnoj knjizi Državnog trezora iznosi 1.090.894,70 € i manji je za 2.101,78 € od evidentiranih odliva sa računa preko koga se kredit realizuje.
- **Projekat Energetska efikasnost -** Sredstva po ovom ugovoru iznose 6.500.000,00 €. U 2013. godini izvršeno je povlačenje sredstava u iznosu od 1.520.812,00 €, dok nepovučena sredstva iznose 250.941,00 €. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora izvršen je na devizni račun Ministarstva finansija kod Crnogorske komercijalne banke partija 61-02010658. Prema analitičkim karticama, za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, utvrđeno je da je stanje 01.01.2013. godine iznosilo 420.319.61€, priliv sredstva 1.520.811,92 € (povučena sredstva evidentirana na računu u cjelosti), odliv sredstava sa računa 1.588.402,45 (sukcesivni prenos, uključujući i bankarske troškove) i stanje 31.12.2013. godine 352.7029,08 €. U Glavnoj knjizi Državnog trezora evidentiran je priliv u iznosu od 1.585.232,01 €, što je manje od evidentiranog odliva sa računa preko koga se kredit realizuje za iznos od 3.170,44 € (bankarski troškovi), pri čemu je istovremeno evidentirani priliv veći od iznosa povučenih sredstava u 2013. godini za 64.420,09 €.
- **Projekat Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost –** Ugovorena sredstva iznose 12.000.000,00 €. U 2013. godini izvršeno je povlačenje sredstava u iznosu od 75.692,00 €, dok su nepovučena sredstva u iznosu od 9.894,308,00 €. Prenos kreditnih sredstava od strane kreditora izvršen je na devizni račun Ministarstva finansija kod Crnogorske komercijalne banke partija 156-02010658. Prema analitičkim karticama za period od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine, utvrđeno je da je stanje na dan 01.01.2013. godine iznosilo 1.924.307,50 €, priliv sredstva u iznosu 75.692,48 €, odliv sredstava 251.586,08 (sukcesivni prenos, uključujući i troškove prenosa) i stanje na dan 31.12.2013. godine iznosi 1.748.413,90 €. Prema priloženoj

dokumentaciji evidentiran je priliv u Glavnoj knjizi Državnog trezora u iznosu od 251.083,88 €, odnosno manje od evidentiranog odliva sa računa preko koga se kredit realizuje za iznos od 502,20 (bankarski troškovi).

Revizijom, na odabranom uzorku, utvrđeno je da u Glavnoj knjizi Državnog trezora nijesu evidentirani troškovi bankarskih usluga, za transakcije finansiranja po osnovu zaduženja u inostranstvu u iznosu od 996.466,51 €.

Njemačka razvojna banka (KfW) – Sredstva se odnose na projektne zajmove i to:

- **Projekat Energetska efikasnost -** Ugovoreni iznos 11.500.000,00 €. U 2013. godini izvršeno je povlačenje sredstava u iznosu od 2.160.756,24 €, dok nepovučena sredstva, po ovom kreditu, iznose 9.339.424,00 €.
- **Projekat Vodosnabdijevanje faza III –** Ugovorena sredstva iznose 28.000.000,00 €. U 2013. godini izvršeno je povlačenje u iznosu od 5.914.673,16 €, dok nepovučena sredstva, po ovom kreditu, iznose 15.219.713,19 €. Pregledom dokumentacije, Ugovora broj 01-8638/1 od 31.11.2007, utvrđeno je da je za Zajmoprimca naznačena Crna Gora. Uz navedeni ugovor dostavljeni su i Ugovori o prosleđivanju sredstava kredita (za opštine Bar, Tivat i Herceg Novi), zaključeni između Vlade Crne Gore, Ministarstva finansija i navedenih opština.
- **Projekat Vodosnabdijevanje faza IV –** Ugovorena sredstva iznose 25.000.000,00 €. U 2013. godini izvršeno je povlačenje u iznosu od 3.153.277,74 €, dok nepovučena sredstva, po ovom kreditu, iznose 17.993.258,00 €.

Priliv sredstava od izdatih hartija od vrijednosti nerezidentima - Sredstva u iznosu od 80.000.000,00 € odnose se na prilive od izdatih hartija od vrijednosti nerezidentima, emisija EUROBOND obveznica na međunarodnom finansijskom tržištu, posredstvom Morgan Stanlez&Co. Internacional plc. Sredstva su povučena u toku 2013. godine prenosom sredstava na račun Centralne Banke (partija 0044). Priliv sredstava na navedenoj partiji iznosi 79.523.199,00 €, odnosno manje za iznos od 476.801,00 €, koji se odnosi na troškove nastale tokom emisije EUROBOND obveznica. Navedeni iznos evidentiran je u Glavnoj knjizi Državnog trezora, Rješenjem broj 06-138/1 od 21.01.2014 godine, kao priliv i odliv sredstava.

5. PORESKI ZAVRŠNI RAČUN

Na osnovu stava 2. člana 6. Zakona o poreskoj administraciji[11] Ministarstvo finansija donijelo je Pravilnik o poreskom knjigovodstvu[12]. Pravilnikom se uređuje način vođenja knjigovodstvenih evidencija o porezima, doprinosima, naknadama i drugim javnim prihodima, način zaključivanja knjigovodstvenih evidencija, način sastavljanja Završnog poreskog računa, rokovi za knjiženje knjigovodstvenih promjena i način čuvanja knjigovodstvenih evidencija i dokumentacije. Poreska uprava je sačinila Završni poreski račun za 2013. godinu i dostavila Ministarstvu finansija, akt broj 03/1-6792/1-14 dana 19.05.2014. godine, što nije u skladu s članom 19. Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, prema kojem je poreski organ dužan da Završni poreski račun dostavi Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Pregledom dokumentacije dostavljene od Centralne banke Crne Gore utvrđeno je da su na računima poreskih prihoda, koje naplaćuje Poreska uprava, broj 907000000008200112 evidentirana stanja na dan 01.01.2013. godine u iznosu od 898.366,96 € i na dan 31.12.2013. godine u iznosu od 380.528,74 €. Pregledom Završnog poreskog računa za 2013. godinu utvrđeno je da na klasi "1" na dan 31.12.2013. godine nije bilo evidentiranih sredstava što nije u skladu s podacima dobijenim od Centralne banke, odnosno evidencija nije usaglašena s podacima računa za uplatu javnih prihoda iz nadležnosti Poreske uprave (identifikacioni broj 820).

Pregledom Poreskog bilansa na dan 01.01.2013. godine, utvrđeno je da iznosi za koje su zaduženi računi klase "3" (poreski dug) ne odgovaraju iznosima za koje su odobreni računi klase "7" što nije u

[11] "Sl.list CG" br. 65/01 i 80/04
[12] "Sl.list CG" br. 81/06

skladu s članom 10. Pravilnika o poreskom knjigovodstvu. Iznosi za koje su zaduženi računi klase "7" (pretplata) ne odgovaraju iznosima za koje su odobreni računi klase "3", što nije u skladu s članom 10. Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 30 – Pregled klase 3 i 7 u poreskom bilansu na 01.01.2013. godine

Klasa	Duguje	Potražuje
3	506.371.364,03	469.145.459,88
7	871.401.460,15	908.627.364,30

Pregledom Poreskog bilansa na dan 01.01.2014. godine, utvrđeno je da iznosi za koje su zaduženi računi klase "3" (poreski dug) ne odgovaraju iznosima za koje su odobreni računi klase "7" što nije u skladu s članom 10. Pravilnika o poreskom knjigovodstvu. Iznosi za koje su zaduženi računi klase "7" (pretplata) ne odgovaraju iznosima za koje su odobreni računi klase "3", što nije u skladu s članom 10. Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 31- Pregle klase 3 i 7 u poreskom bilansu na 31.12.2013. godine

Klasa	Duguje	Potražuje
3	631.778.442,68	443.144.903,41
7	840.734.950,03	1.029.368.489,30

Revizijom je utvrđeno, da način vođenja knjigovodstvenih evidencija o javnim prihodima, način zaključivanja knjigovodstvenih evidencija i evidencija početnih stanja ne obezbjeđuje podatke koji se mogu usaglasiti sa stanjem novčanih sredstava na računima javnih prihoda koje prikuplja Poreska uprava. Takođe nijesu obezbjeđeni podaci na osnovu kojih se može pouzdano utvrditi iznos poreskog duga i iznos pretplate na početku i kraju godine. Ova neslaganja su prisutna duži vremenski period i nijesu rezultat rada u prethodnoj fiskalanoj godini. **Isto tako ovu neusklađenost potrebno je riješiti kroz korekciju početnih stanja za iznos neslaganja i evidenciju u potpunosti usaglasiti sa Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu.**

Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, odjeljak Zajedničke odredbe tačka 5. propisano je da Poreska uprava, Uprava carina, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije, nakon identifikacije vrste prihoda, vrše prenos sredstava sa obračunskih računa na Centralni račun Državnog trezora, uz istovremeno dostavljanje "Izjave primaoca" o strukturi javnih prihoda po eko kodovima i po opštinama. Prenos sredstava vrši se najmanje jednom dnevno, uz obavezu da stanje na obračunskim računima na kraju radnog dana bude nula. U procesu revizije, pregledom prikupljene dokumentacije stanje sredstava na računima kod Centralne banke utvrđeno je sljedeće:

Tabela 32- Stanje sredstava na računima kod Centralne banke (potrošačke jedinice koje prikupljaju javne prihode)

Naziv	Račun	Stanje na dan 31.12.2012. godine	Stanje na dan 31.12.2013. godine
Uprava carina Crne Gore	907000000008050150	-	-
Poreska uprava Crne Gore	907000000008200112	898.366,96	380.528,74
Ministarstvo unutrašnjih poslova	907000000008250164	-	-
Uprava policije	907000000008400126	-	-

Na obračunskom računu Poreske uprave evidentirano je stanje sredstava na početku i na kraju 2013. godine. Prikazani iznosi nijesu prenešeni na Centralni račun Državnog trezora, odnosno nijesu blagovremeno i u cjelosti sprovedene sve aktivnosti koje prethode prenosu izvršenih uplata s obračunskog računa na Centralni račun Državnog trezora, što nije u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda. Prema odredbama Naredbe o načinu uplate javnih prihoda, prenos sredstava na Centralni račun Državnog trezora se vrši nakon identifikacije uplaćenih prihoda.

Poreska uprava nije obezbijedila primjenu odredbi Naredbe o načinu uplate javnih prihoda, odjeljak Zajedničke odredbe član 5. kojim je utvrđena obaveza da se nakon identifikacije uplate vrši prenos sa obračunskog računa na Centralni račun Državnog trezora, najmanje jedanput dnevno, uz obavezu da stanje na obračunskim računima na kraju dana bude nula.

Prema dokumentaciji Centralne banke (podaci o prikupljenim i raspoređenim javnim prihodima na račune Poreske uprave u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine) na obračunskom računu Poreske uprave (907-82001-12), ukupno prikupljena sredstva iznose 940.117.305,26 €. Naplaćeni javni prihodi prinudnom naplatom, prema Izvještaju o radu Poreske uprave za 2013. godinu, kao rezultat preduzetih mjera u procedurama sprovođenja odredbi Zakona o poreskoj administraciji iznose 114.057.219 € i prikazani su u narednoj tabeli po vrsti prihoda, broju sprovedenih mjera i iznosu naplaćenih sredstava i to:

Tabela 33- Naplaćeni javni prihodi prinudnom naplatom po vrsti prihoda

Redni broj	Vrsta prihoda	Broj sprovedenih mjera	Iznos
1	Porez na lična primanja	5.582	7.813.365
2	Porez na prihod od samostalne djelatnosti	3.983	1.039.550
3	Porez na prihod od imovine i imovinskih prava	947	147.665
4	Porez na prihod od kapitala i kapitalnih dobitaka	7	9.111
5	Porez na dobit	1944	5.131.692
6	PDV	8143	39.907.707
7	Porez na promet	2496	1.068.570
8	Akcize	31	15.851.322
9	Koncesije	571	7.897.204
10	Porez na promet nepokretnosti	2739	5.026.830
11	Doprinosi	8827	30.164.203
	Ukupno	**35.270**	**114.057.219**

Uredbom o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja[13] utvrđeni su uslovi i rokovi pod kojim se poreskom dužniku može odobriti odlaganje poreskog i neporeskog duga. U skladu s članom 3. Uredbe, odlaganje poreske obaveze vrši Ministarstvo finansija na zahtjev poreskog dužnika. Prema Izvještaju o odloženom plaćanju (akt Poreske uprave broj 03/3-310/1-14 od 14.01.2014. godine, s presjekom na dan 27.12.2013. godine), utvrđeno je da je u 2013. godini, po rješenjima Ministarstva finansija, poreskim obveznicima odloženo plaćanje poreskih obaveza u iznosu od 84.976.565,81 €. Struktura odloženih poreskih obaveza u 2013. godini po vrsti obaveza data je u narednoj tabeli:

Tabela 34- Odložene poreske obaveze

Struktura odloženih poreskih obaveza	Iznos
Porez na dohodak građana	12.004.265,36
Porez na dobit	695.296,16
Doprinosi	51.183.649,38
Porez na promet	328.887,76
Koncesije	892.106,51
PDV	12.705.682,21
Kamata	336.734,39
Akcize	6.829.944,04
Ukupno	**84.976.565,81**

Pregledom rješenja o odloženom plaćanju poreske obaveze sačinjenih od strane Ministarstva finansija (odabranih metodom slučajnog izbora), utvrđeno je da je Ministarstvo finansija, na zahtjev poreskog obveznika, odobravalo odloženo plaćanje poreskog duga u najviše dvanaest mjesečnih rata ili do šest mjeseci, što je u skladu s članom 4. i članom 5. Uredbe. Ministarstvo finansija je odobravalo odloženo plaćanje poreskog duga poreskom obvezniku uz uslov da je poreski obveznik obezbjedio bankarsku garanciju ili drugi instrument obezbjeđenja (kontrolom je utvrđeno da je obezbjeđena mjenica ili bankarska garancija) u visini neplaćenih obaveza i da isti dostavi Poreskoj upravi što je u skladu s tačkom 8. člana 2. Uredbe.

[13] "Sl.list CG" br. 67/09, 23/10, 26/10 i 53/13

6. IZDACI BUDŽETA

Izdaci budžeta iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu iznose 1.603.381.441,53 €. U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih izdataka u 2013. godini po strukturi izdataka i to:

Tabela 35 - Pregled ostvarenih izdataka u 2013. godini

1) Tekući izdaci	**597.567.511,01**
2) Transferi za socijalnu zaštitu	482.967.420,48
3) Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	94.307.026,21
4) Kapitalni izdaci	85.294.347,28
5) Pozajmice i krediti	2.752.781,98
6) Otplata dugova	326.365.509,78
7) Rezerve	14.126.844,79

6.1 Tekući izdaci

Zakonom o budžetu za 2013. godinu sredstva tekućeg budžeta planirana su u iznosu od 590.314.154,23 €, dok je preusmjeravanjem sredstava plan uvećan za 35.121.638,42 € i umanjen za 42.425.204,11 €, tako da su raspoloživa sredstva iskazana planom tekućeg budžeta iznosila 583.010.628,54 €. Ostvareni tekući izdaci iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu iznose 597.567.511,01 €, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 36- Tekući izdaci

Izdaci	*Zakon o budžetu za 2013. godinu*	*Preusmjereno +*	*Preusmjereno -*	*Raspoloživa sredstva tekućim budžetom*	*Predlog zakona o završnom računu za 2013. godinu*
1) Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	*372.128.611,75*	*9.768.734,24*	*8.147.334,85*	*373.750.011,14*	*371.004.370,17*
2) Ostala lična primanja	*10.819.302,41*	*4.047.925,39*	*1.044.719,18*	*13.822.508,62*	*12.119.032,27*
3) Rashodi za materijal	*25.319.598,15*	*5.720.136,36*	*2.478.163,06*	*28.561.571,45*	*27.269.260,95*
4) Rashodi za usluge	*43.640.736,36*	*7.460.498,19*	*4.116.224,93*	*46.985.009,62*	*49.868.855,68*
5) Rashodi za tekuće održavanje	*20.466.680,05*	*718.187,26*	*337.324,00*	*20.847.543,31*	*20.415.784,17*
6) Kamate	*70.403.607,30*	*-*	*23.221.072,79*	*47.182.534,51*	*67.922.775,54*
7) Renta	*7.875.739,40*	*589.123,42*	*355.441,28*	*8.109.421,54*	*7.928.041,81*
8) Subvencije	*14.230.000,00*	*3.448.464,62*	*177.134,40*	*17.501.330,22*	*17.425.749,96*
9) Ostali izdaci	*25.429.918,81*	*3.368.568,94*	*2.547.789,62*	*26.250.698,13*	*23.613.640,46*
Ukupno	*590.314.194,23*	*35.121.638,42*	*42.425.204,11*	*583.010.628,54*	*597.567.511,01*

Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca – Potrošačke jedinice, koje su obuhvaćene revizijom, obračun bruto zarada i isplata zarada vršile su u skladu sa Zakonom o zaradama državnih službenika i namještenika[14], Uputstvom o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja[15] i Odlukom o uvećanju zarada državnim službenicima i namještenicima za obavljanje određenih poslova[16]. Potrošačke jedinice ne predaju u utvrđenom roku Poreskoj upravi obrazac IOPPD 1- mjesečni izvještaj o isplaćenim ličnim primanjima, obračunatim i obustavljenim porezima i doprinosima iz i na lična primanja. Utvrđena su i zakašnjenja kod predaje obrasca IOPPD 3- godišnji izvještaj o obračunatim ličnim primanjima, obračunatim i uplaćenim porezima i doprinosima iz i na lična primanja.

Revizijom je utvrđeno, da je Ministarstvo unutrašnjih poslova, u skladu s članom 27. Odluke o uvećanju zarada državnim službenicima i namještenicima za obavljanje određenih poslova, obračunalo letački dodatak zaposlenim, koji ovaj dodatak ostvaruju, i isplatilo s grupe računa 412 - Ostale naknade u iznosu od 272.817,94 €, a poreze i doprinose obračunate na dodatak sa odgovarajućih računa grupe 411 – Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca. Letački dodatak čini zaradu zaposlenog pa je potrebno planirati izdatke i izvršiti plaćanje s grupe računa Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca. Takođe je potrebno da Ministarstvo unutrašnjih poslova, u Knjigu procedura, odnosno u Uputstvu o načinu pripreme podataka za obračun i isplatu zarada utvrdi obavezu sačinjavanja i dostavljanja Izvještaja o ostvarenim časovima zaposlenih (redovni rad,

[14] „SL.list CG“ br. 14/12
[15] „SL.list CG“ br 45/08, 04/10 i 08/132
[16] „SL.list CG“ br 54/10 62/11

prekovremeni rad, noćni rad, rad u dane državnih i vjerskih praznika, dežurstva i dr.), kao i obrasce "Podaci za obračun zarada zaposlenim" u skladu s Uputstvom o radu Državnog trezora.

Ostala lična primanja – Kontrolom izdataka evidentiranih na grupi računa 412- Ostala lična primanja utvrđeno je da je Uprava za nekretnine plaćala naknade članovima Komisije za procjenu nepokretnosti na teritoriji Crne Gore bez obračunatih poreza i doprinosa. Uprava za imovinu izvršila je isplatu zaposlenim, zbog povećanog obima posla, u skladu s Uredbom o vrsti i postupku dodjele priznanja državnom službeniku i namješteniku a nije obračunala i platila pripadajući porez i doprinose.

Rashodi za materijal, rashodi za usluge i rashodi za tekuće održavanje - Revizijom ovih izdataka uočeni su određeni propusti u sistemu unutrašnjih kontrola koji regulišu potrošnju kako roba tako i usluga. Potrebno je da potrošačke jedinice vrše plaćanja, u skladu s tačkom 43. Uputstva o radu Državnog trezora, na osnovu zahtjeva za plaćanje, koji će biti ovjeren od strane službenika za ovjeravanje, nakon što se utvrdi da je fizičko ili pravno lice izvršilo uslugu ili dostavilo robu.

Kamate - Zakonom o budžetu za 2013. godinu planirana sredstva za isplatu kamata iznose 70.403.607,30 €, dok je preusmjeravanjem sredstava plan umanjen za iznos od 23.221.072,79 €, tako da su raspoloživa sredstva iskazana planom tekućeg budžeta iznosila 47.182.534,51 €. Izdaci za kamatu ostvareni su u iznosu od 67.922.775,54 € što je više za 43,96% od iznosa planiranog tekućim budžetom. Kamate obuhvataju izdatke za isplatu kamata rezidentima i nerezidentima. Planiranje i izvršenje izdataka za kamate rezidentima i nerezidentima dato je u narednoj tabeli:

Tabela 37 -Izdaci za kamate

Opis	Izdaci za kamate rezidentima	Izdaci za kamate nerezidentima	Ukupno
1) Utvrđeno godišnjim planom za 2013. godinu	5.982.000,00	64421607,3	70.403.607,30
2) Uvećano putem preusmjeravanja			-
3) Umanjeno putem preusmjeravanja	618.000,00	22603072,79	23.221.072,79
4) Tekući budžet	5.364.000,00	41818534,51	47.182.534,51
5) Izvršeno	8.403.067,87	59519707,67	67.922.775,54
6) Izvršeno / planirano	156,66	142,33	143,96

Otplata kamata rezidentima - Kamate rezidentima izvršene su u iznosu od 8.403.067,87 €, što je za 56,66% više u odnosu na raspoloživa sredstva tekućim budžetom. Revizijom izdataka za kamate rezidentima nijesu obuhvaćeni izdaci u iznosu od 136.569,55 €, koji se odnose na: izdatke za kamate Ministarstva odbrane u iznosu od 703,43 €, Fonda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 22.119,76 € i Zavoda za zapošljavanje u iznosu od 113.746,41 €. Struktura izdataka po osnovu kamate rezidentima iskazanih kod Ministarstva finansija data je u narednoj tabeli:

Tabela 38- Struktura izdataka za kamate

Opis	Kamata
1) Izdaci za kamatu po kreditima kod komercijalnih banaka	**5.178.822,50**
1.1. Izdaci za kamatu po uzetim kreditima od banaka	1.730.501,74
1.2. Izdaci za kamatu po preuzetim kreditima	925.563,47
1.3 Izdaci za kamatu po kreditu za završetak zgrade Uprave policije	209.419,45
1.4 Izdaci za kamatu po kreditu za restituciju spomenika kulture na Cetinju	196.924,30
1.5 Izdaci za kamatu po dugoročnom kreditu za finansiranje budžeta	865.535,31
1.6 Izdaci za kamatu po dugoročnom kreditu	1.150.942,50
1.7 Izdaci za kamatu po Finansisjkom lizingu	99.935,73
2) Izdaci za kamatu po Državnim zapisima	**3.060.079,41**
3) Izdaci za kamatu po Rješenju Ministarstva finansija na ime duga PIO	**22.409,44**
4) Izdaci za kamatu po zaključenom ugovoru između Direkcije javnih radova i GP Cetinje	**5.186,97**
Ukupno	**8.266.498,32**

Otplata kamata nerezidentima – Izdaci za otplatu kamate nerezidentima izvršeni su u iznosu od 59.519.707,67 €, što je za 542,33% više u odnosu na raspoloživa sredstva tekućim budžetom. U navedeni iznos izdataka uključena je kamata po osnovu uzetih kredita od finansijskih institucija u

inostranstvu u iznosu od 58.207.561,43 € i ostali troškovi u iznosu od 1.312.146,14 €. Struktura izdataka po osnovu kamate nerezidentima data je u prilogu Izvještaja.

Subvencije - Izdaci za subvencije ostvareni su u iznosu od 17.425.749,96 € ili 99,57% u odnosu na raspoloživa sredstva. Izdaci na ime subvencija izvršeni su kod potrošačkih jedinica i to: Ministarstva ekonomije u iznosu od 4.325.129,75 €, Ministarstva saobraćaja i pomorstva u iznosu od 2.400.000,00 €, Ministarstva održivog razvoja i turizma u iznosu od 549.999,96 €, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u iznosu od 9.519.790,90 €, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja u iznosu od 600.829,35 € i Državne revizorske institucije u iznosu od 30.000,00 €.

Ministarstvo ekonomije ostvarilo je izdatke za subvencije u iznosu od 4.325.129,75 €. Iznos od 2.484.450,70 € odnosi se na pokriće troškova "Montenegro bonusa" DOO Cetinje, po osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji sa "Kombinatom aluminijuma" Podgorica AD, shodno Odluci Vlade. Ministarstvo ekonomije je subvencioniralo, u skladu s zaključcima Vlade, račune za utrošenu električnu energiju najugroženijoj kategoriji stanovništva. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja ostvarilo je izdatke za subvencije u iznosu od 9.519.790,90 €. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja je iz namjenskih sredstva opredijelio iznos od 330.000,00 € "PIO" Ulcinj, u skladu s Odlukom Upravnog odbora broj 20 od 25.03.2013. godine, kao i iznos od 270.000,00 €, na osnovu Odluke Upravnog odbora broj 49 od 06.09.2013. godine, a na ime regulisanja neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa.

Ostali izdaci – Revizijom ovih izdataka utvrđeno je da pojedine potrošačke jedinice angažuju lica na osnovu ugovora o djelu ili ugovora o privremenim i povremenim poslovima za obavljanje poslova koji su aktom o sistematizaciji predviđeni kao redovni i za koje su sistematizovana radna mjesta. Preporučuje se potrošačkim jedinicama da angažuju lica na osnovu ugovora o djelu ili ugovora o privremenim i povremenim poslovima samo u opravdanim slučajevima u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.

6.2 Transferi za socijalnu zaštitu- Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja

Prema Izvještaju o novčanim tokovima III, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja je prikazao namjenske prihode u iznosu od 243.521.066,72 € i opšte prihode u iznosu od 144.033.315,10 €. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja je evidentirao namjenske prihode prema podacima sa uplatnih računa i podacima "Izjave primaoca". U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu se navodi da namjenski prihodi iznose 316.094.340,63 €, a opšti prihodi 71.460.041,19 €, što nije u skladu sa prikazanim podacima Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja. Članom 178. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da rashode Fonda PIO čine i troškovi po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika penzije. Zakonom o budžetu za 2013. godinu nije planiran izdatak na grupi računa 423-7 Doprinosi za zdravstvenu zaštitu penzionera.

Državni trezor i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja treba da usaglase podatke o visini namjenskih i opštih prihoda iskazanih u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu. Izdaci po osnovu doprinosa za zdravstvenu zaštitu korisnika penzije, treba da se planiraju godišnjim zakonom o budžetu u skladu sa članom 178. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i Zakonom o budžetu.

6.3 Otplata dugova

Otplata dugova obuhvata izdatke za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima i nerezidentima, otplatu garancija u zemlji i inostranstvu i otplatu obaveza iz prethodnih godina. Zakonom o budžetu za 2013. godinu izdaci za otplatu dugova planirani su u iznosu od 118.677.132,00 €, dok je preusmjeravanjem sredstava plan uvećan za 532.491,22 €, tako da su raspoloživa sredstva iskazana planom tekućeg budžeta iznosila 119.209.623,20 €. Izdaci za otplatu dugova iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu iznose 326.365.509,78 €, (dok u Glavnoj knjizi trezora 341.799.234,35 €), što je više za 173,77% od iznosa planiranog tekućim budžetom, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 39 – Izdaci za otplatu duga

1) Zakon o budžetu za 2013. godinu	**118.677.132,00**
2) Uvećano putem preusmjeravanja	532.491,22
3) Umanjeno putem preusmjeravanja	-
4) Raspoloživa sredstva	119.209.623,20
Izvršeno na osnovu podataka iz Glavne knjige trezora	341.799.234,35
Prenešena sredstva na kapitalne izdatke	15.433.724,57
5) Izvršeno po Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu	**326.365.509,78**
6) Izvršeno/planirano	**273,77**

Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu utvrđeno je da su sa grupe računa 4611- Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima isplaćivani izdaci po osnovu Ugovora o izvođenju radova Direkcije za saobraćaj u iznosu od 14.757.789,72 € i Telekoma Crne Gore u iznosu od 678.934, 85 €. Ministarstvo finansija je u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu umanjilo izdatke na grupi računa 4611 - Otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima za iznos od 15.433.724,57 €, a uvećalo Kapitalne izdatke, grupu računa 4411 – Izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja, pri čemu nije izvršilo korekciju u Glavnoj knjizi trezora

Otplata duga (461)- Zakonom o budžetu za 2013. godinu na ime izdataka za otplatu duga planirana su sredstva u iznosu od 86.500.000,00 €, a ostvareni izdaci su iznosili 158.591.727,18 € ili 83,34% više od planom predviđenih sredstava kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 40-Izdaci za otplatu hartija od vrijednosti i kredita

Opis	Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima	Ukupno
1) Zakon o budžetu za 2013. godinu	23.800.000,00	62.700.000,00	86.500.000,00
2) Uvećano putem preusmjeravanja			
3) Umanjeno putem preusmjeravanja			
4) Raspoloživo za potrošnju	23.800.000,00	62.700.000,00	86.500.000,00
Izvršeno na osnovu podataka iz Glavne knjige trezora	107.621.020,42		
Umanjeno - prenešena sredstva na kapitalne izdatke	15.433.724,57		
5) Izvršeno	92.187.295,85	66.404.431,33	158.591.727,18
6) Izvršeno/planirano	387,34	105,91	183,34

Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima (4611) - Zakonom o budžetu za 2013. godinu na ime izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima planirana su sredstva u iznosu od 23.800.000,00 €, a ostvareni izdaci su iznosili 92.187.295,85 € ili 287,34% više od planom predviđenih sredstava. Struktura izdataka po osnovu izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima data je u narednoj tabeli:

Tabela 41- Pregled izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima

r.b	Opis	Glavnica
1)	**Izdaci za otplatu kredita komercijalnim bankama**	**65.473.029,65**
1.1.	Izdaci za otplatu duga po uzetim kreditima od banaka	52.775.168,47
1.2.	Izdaci za otplatu duga po preuzetim kreditima	3.774.315,75
1.3	Izdaci za završetak zgrade Uprave policije	1.531.198,30
1.4	Izdaci za restituciju spomenika kulture na Cetinju	1.255.134,56
1.5	Dugoročni kredit za finansiranje budžeta	2.000.000,00
1.6	Dugoročni kredit	3.863.636,00
1.7	Finansijski lizing	273.576,57
2)	**Izdaci za otplatu duga po Državnim zapisima**	**24.480.000,00**
3)	**Izdaci po Rješenju Ministarstva finansija na ime duga PIO**	**187.018,45**
4)	**Izdaci po zaključenom ugovoru između Direkcije javnih radova i GP Cetinje**	**370.777,80**
5)	**Izdaci za otplatu duga po osnovu dospjelih obveznica**	**1.676.469,95**
	Ukupno	**92.187.295,85**

Izdaci za otplatu kredita komercijalnim bankama u iznosu od 65.473.029,65 € odnose se na:

- Izdatke za otplatu duga po kreditima uzetim od strane Vlade–Ministarstva finansija kod komercijalnih banaka u iznosu od 52.775.168,47 € za budžetske potrebe.

- Izdatke u iznosu od 3.774.315,75 €, koji se odnose na otplatu glavnice duga, na osnovu Zaključka Vlade broj 03-5462 od 09.06.2011. godine, a u skladu sa Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2011. godinu, po osnovu preuzimanja i konverzije duga u akcijski kapital od Crnogorskog fonda za solidarnu stambenu izgradnju, JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje i Željezničkog prevoza Crne Gore.
- Izdatke u iznosu od 1.531.198,30 €, koji se odnose na otplatu duga po kreditu zaključenog između Erste banke AD Podgorica i Vlade-Ministarstva finansija, na iznos od 6.000.000,00 €, po Ugovoru broj LD/10050/00082 od 25.02.2010. godine za završetak radova na zgradi Uprave policije u Podgorici.
- Izdatke u iznosu od 1.255.134,56 €, koji se odnose na otplatu duga po Ugovoru broj LD/10103/00110 od 14.04.2010. godine, zaključenog između Erste banke AD Podgorica i Vlade-Ministarstva finansija, na iznos od 5.000.000,00 € za restauraciju spomenika kulture na Cetinju.
- Iznos otplate duga od 2.000.000,00 € po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj 00-421-3300002.4 zaključenim između Societe Generale Group i Vlade–Ministarstva finansija na iznos od 10.000.000,00 € na rok otplate od 5 godina, za potrebe finansiranja budžeta.
- Iznos otplate duga od 3.863.636,00 € po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj 01-10026 od 07.08.2013. godine zaključenim između Crnogorske komercijalne banke-OTP GROUP i Ministarstva finansija, a na osnovu Zaključka Vlade 08-1953 od 02.08.2013. godine, u iznosu od 42.500.000,00 €. Sredstva kredita su iskorišćena za izmirenje obaveza po osnovu aktivirane garancije OTP banke, date od strane Vlade, a na ime obezbjeđenja kreditnog aranžmana Kombinata aluminijuma A.D. Podgorica.
- Izdatak u iznosu od 273.576,57 € na ime otplate glavnice duga po Ugovoru o finansijskom lizingu koji je zaključen između Societe Generale Banke Montenegro A.D. Podgorica i Vlade–Ministarstva finansija broj 06-66/5-12 od 19.02.2013. godine na iznos 1.896.136,00 €.

Izdaci za otplatu duga po Državnim zapisima – u iznosu od 24.480.000,00 € nastali su po osnovu plaćene otplate duga i to:

- Iznos od 4.000.000,00 € po osnovu otplate duga u skladu s rezultatima aukcije, odnosno emisije 91-dnevnih Državnih zapisa po Izvještaju Centralne banke.
- Iznos od 20.480.000,00 € po osnovu otplate duga u skladu s rezultatima aukcije, odnosno emisije 182-dnevnih Državnih zapisa po Izvještaju Centralne banke.

Izdaci po Rješenju Ministarstva finansija na ime duga PIO – Izdatak u iznosu od 187.018,45 € evidentiran je kao izdatak u Glavnoj knjizi trezora na osnovu Rješenja Ministarstva finansija broj 06-36/1 od 10.01.2013. godine, a odnosi se na plaćanje obaveza Fonda PIO Crnogorskoj komercijalnoj banci, po zaključenom Ugovoru o overdraft kreditu broj 952-88-135 od 16.04.2010. godine, nastale prije integrisanja Fonda PIO u sistem Državnog trezora.

Izdaci po osnovu ugovora između Direkcije javnih radova i GP Cetinje – Izdatak u iznosu od 370.777,80 € odnosi se na ime otplate duga po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj KR2007/6326.1 od 16.05.2007. godine, zaključenim između NLB Montenegrobanke a.d. Podgorica i Opštine Budva, a na ime realizacije programa Direkcije javnih radova – uređenje terena sa infrastrukturnim priključcima i radovi na opremanju objekta Osnovne škole u Budvi, a u skladu s Ugovorom o građenju broj 06-768 od 04.04.2007. godine koji je zaključen između Direkcije javnih radova i GP "Cetinje" DOO.

Izdaci za otplatu glavnice duga po osnovu obveznica u iznosu od 1.676.469,95 odnose se na:

- Obaveze za izmirenje duga po osnovu obveznica oznake OBFR u iznosu od 1.463.208,95 €, u skladu s Odlukom o emisiji obveznica Crne Gore za isplatu neisplaćenih potraživanja zaposlenih za čijim je radom prestala potreba[17], a koje su dospjele za naplatu 27.07.2013. godine.
- Obaveze za izmirenje duga po osnovu obveznica oznake DP13 u iznosu od 213.261,00 €, u skladu s Odlukom o emisiji obveznica Crne Gore za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva[18], a koje su dospjele na naplatu 15.04.2013. godine

[17] „Sl.list CG" br. 44/12
[18] „Sl.list CG" br. 30/06

Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima (4612) –Zakonom o budžetu za 2013. godinu na ime izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima planirana su sredstva u iznosu od 62.700.000,00 €, a ostvareni izdaci iznosili su 66.404.431,33 € ili 5,91% više od planom predviđenih sredstava. Pregled izdataka za otplatu duga po kreditima uzetih od finansijskih institucija u inostranstvu dat je u prilogu Izvještaja.

Otplata garancija - Sredstva isplaćena po osnovu izdatih garancija u iznosu od 107.230.592,50 € odnose se na otplatu garancija u zemlji u iznosu od 4.453.321,57 € i na otplatu garancija u inostranstvu u iznosu od 102.777.270,93 €. Na grupi računa 462 – Otplata garancija evidentirana su plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu isplata kojima se vrši otplata duga po osnovu datih garancija, u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

Otplata garancija u zemlji – Sredstva u iznosu od 4.453.321,57 € isplaćena po osnovu datih garancija u zemlji odnose se na:

- Iznos od 449.938,41 € po izdatoj Garanciji Vlade Crne Gore broj 06-1828/1 od 09.06.2009. godine, a na osnovu Ugovora o kratkoročnom kreditu broj KR 2009/1600 od 11.05.2009. godine na iznos od 5.000.000,00 € zaključenog između NLB Montenegrobanke a.d. Podgorica i Rudnika Boksita a.d.Nikšić.
- Iznos od 1.735.623,76 € po izdatoj garanciji Vlade Crne Gore broj 06-3045/1 od 27.07.2011. godine, a na osnovu Ugovora o kreditu broj LD/11206/00019 od 27.07.2011. godine na iznos od 1.500.000,00 €, zaključenog između Erste banke a.d. Podgorica i A.D Fabrika elektroda "Piva" Plužine. Izdatak u iznosu od 1.735.623,76 € odnosi se na otplatu duga u iznosu od 1.654.068,22 €, otplatu redovne kamate u iznosu od 78.214,20 € i zatezne kamate u iznosu od 3.341,34 €.
- Iznos od 1.692.211,37 € po izdatim garancijama Vlade Crne Gore i to:
  - Garancija broj 06-2642/1 od 27.07.2010. godine, a na osnovu Ugovora o kreditu broj 800-1991/2 od 26.07.2010. godine na iznos od 800.000,00 € zaključenog između Hipotekarne banke a.d. Podgorica i MI-RAI Group d.o.o. NIkšić.
  - Garancija broj 06-3552/1 od 13.10.2011. godine, a na osnovu Ugovora o kreditu broj 800-1353/2 od 13.09.2013. godine na iznos od 700.000,00 € zaključenog između Hipotekarne banke a.d. Podgorica i MI-RAI Group d.o.o. Nikšić. Hipotekarna banka je naplatila svoja potraživanja iz namjenskih sredstava depozita koja su se nalazila na računu banke.
- Iznos od 575.548,03 € po izdatoj garanciji Vlade Crne Gore broj 06-4895/1 od 30.12.2011. godine, a na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu broj KR1383/11 od 26.12.2011. godine na iznos od 565.000,00 € zaključenim između Hypo Alpe Adria banke a.d. Podgorica i Lenke a.d. Bijelo Polje. Izdatak u iznosu od 575.548,03 € odnosi se na otplatu glavnice u iznosu od 500.245,00 € i otplatu kamate u iznosu od 75.303,03 €.

Otplata garancija u inostranstvu - Sredstva u iznosu od 102.777.270,93 € isplaćena po osnovu datih garancija u inostranstvu odnose se na:

- Izdatak u iznosu od 42.720.790,93 € , po izdatoj Garanciji Vlade Crne Gore od 20.11.2009. godine, a na osnovu Ugovora o kreditu zaključenog između OTP Bank PLC Hungarij i Kombinata aluminijuma a.d. Podgorica. Iznos od 42.500.000,00 € isplaćen iz sredstava kredita po Ugovoru broj 01-10026 od 07.08.2013. godine zaključenog između Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica i Vlade Crne Gore- Ministarstva finansija. Iznos od 220.790,93 € plaćen je iz sredstava budžeta, a odnosi se na razliku između ukupnog iznosa aktivirane garancije (glavnica i kamata) i iznosa po osnovu zaključenog Ugovora.
- Izdatak u iznosu od 60.056.480,00 € odnosi se na plaćenu obavezu po izdatoj garanciji po Ugovoru na 60.000.000,00 € zaključenog između VTP Bank AG Austija i Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija. Iznos od 60.056.480,00 € odnosi se na otplatu duga u iznosu od 60.000.000,00 € i otplatu kamate u iznosu od 56.480,00 € i plaćen je iz sredstava kredita po ugovoru broj 01-8640 od 01.07.2013. godine zaključenog između Vlade Crne Gore – Ministarstva

finansija i Deutsh Bank Ag London Branch i Erste and Steiermarkische bank d.d. u iznosu od 59.356.156,60 € i sredstava budžeta u iznosu od 56.480,00€.

Isplata garancija izvršena je u skladu sa članom 43. Zakona o budžetu[19] kojim je propisano da Vlada ima neograničeno ovlašćenje da kamate i glavnice po osnovu duga države i garancija koje daje država, isplaćuje iz sredstava, koja se vode na Konsolidovanom računu trezora u skladu sa uslovima i rokovima koje je ugovorila Vlada. Napominjemo da je Uputstvo u radu Državnog trezora u tački 134. u odjeljku broj X (deset) neusaglašeno sa članom 43 Zakona o budžeta, a sada članom 60. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Neophodno je da Ministarstvo finansija usaglasi Uputstvo o radu Državnog trezora sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Otplata obaveza iz prethodnog perioda - Zakonom o budžetu za 2013. godinu izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda planirani su u iznosu od 32.177.132,00 €, dok je preusmjeravanjem sredstava plan uvećan za 532.491,22 €, tako da su raspoloživa sredstva iskazana planom tekućeg budžeta iznosila 32.709.623,22 €. Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda ostvareni su u iznosu od 60.543.190,10 € ili 85,09% više od planom predviđenih sredstava, kako je dato u narednoj tabeli:

Tabela 42 – Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda

1) Zakon o budžetu za 2013. godinu	**32.177.132,00**
2) Uvećano putem preusmjeravanja	532.491,22
3) Umanjeno putem preusmjeravanja	-
4) Raspoloživo za potrošnju	32.709.623,22
5) Izvršeno	60.543.190,10
6) Izvršeno/planirano	185,09

Ostvareni izdaci u iznosu od 60.543.190,10 €, odnose se na obaveze po osnovu sudskih odluka u iznosu od 21.578.411,54 € i na ostale obaveze u iznosu od 38.964.778,56 €. Izvršenje ostalih obaveza odnosi se na Ministarstvo finansija u iznosu od 37.531.363,61 €. Zakonom o budžetu za 2013. godinu nijesu planirana sredstava na ime izdataka po osnovu sudskih odluka kod potrošačkih jedinica, na teret čijih budžeta su realizovani izdaci u iznosu 21.578.411,54 €. Zakon o budžetu za 2013. godinu je propisao da će se ukupne isplate po osnovu sudskih odluka realizovati na teret budžeta potrošačke jedinice koja je uzrokovala te troškove do nivoa raspoloživih sredstava. Izdaci Ministarstva finansija na ime otplate obaveza iz prethodnog perioda u iznosu od 37.531.363,61 € odnose se na:

- Otplatu duga po osnovu stare devizne štednje u iznosu od 12.286.786,69 €, u skladu sa zakonima i Uredbom o konverziji devizne štednje građana u obveznice[20]. Sredstva u iznosu 6.729.886,54 € su, preko računa broj 907-92101-73 kod Centralne banke Crne Gore, gotovinom isplaćena krajnjem korisniku.
- Otplatu duga po osnovu obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u iznosu od 2.076.400,77 € u skladu s dopisom Fonda za obeštećenje, kojim je utvrđen iznos godišnje rate obeštećenja i dostavljen Ministarstvu finansija.
- Otplatu duga po osnovu obeštećenja vojnim penzionerima u iznosu od 10.464,39 €, u skladu sa Zakonom o penzijsko invalidskom osiguranju[21] i Zaključkom Vlade Crne Gore broj 06-1355/3 od 03.07.2012. godine.
- Otplatu duga po zaključcima Vlade Crne Gore u iznosu od 7.769.814,40 € i to:

[19] Isto 4, str.8
[20] "Sl.list CG" br. 42/04 i 40/08
[21] "Sl.list CG" br. 79/08, 14/10,78/10 i 34/11

- Zaključak broj 08-1608 od 28.06.2013. godine o regulisanju međusobnih obaveza između Ministarstva finansija (Ministarstva odbrane) i Opštine Herceg Novi, odnosno Javno komunalno stambeno preduzeće u iznosu 4.117.063,21 €.
- Zaključkom broj 3015/2 od 27.12.2013. godine za izmirenje duga javnim zdravstevnim ustanovama u iznosu od 1.253.763,07 €.
- Zaključkom broj 03-2061 od 10.03.2011. godine i dopisom Ministarstva kulture broj 05-60/2 od 17.01.2013. godine uplaćen je iznos od 257.990,54 € Agenciji za telekomunikacije Podgorica i iznos od 529.276,80 € Radio difuznom centru d.o.o Podgorica.
- Zaključak broj 08-1588/3 od 04.07.2013. godine, kojim je prihvaćen Predlog za regulisanje duga Fonda penzijsko invalidskog osiguranja prema Investiciono razvojnom fondu u iznosu od 532.491,22 €.
- Zaključkom broj 08-2248 od 05.12.2013. godine i Sporazumom o regulisanju međusobnih odnosa broj 07-7262 od 13.12.2013. godine između privrednog društva Mlin "Muharem Asović" AD Nikšić, Ministarstva finansija, Fonda penzijsko invalidskog osiguranja i Zavoda za zapošljavanje prenijeli sredstva na ime otplate obaveza u iznosu od 1.079.230,56 € i za troškove punomoćnika kompaniji Cyprus Marketing Company Limited u iznosu od 9.653,50€.

- Otplatu preuzetih dugova u skladu s članom 11. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu i zaključcima Vlade Crne Gore (broj 08-1930/2 od 01.08.2013. godine, broj 08-1930/7 od 21.11.2013. godine) kojima je usvojena Informacija o preuzimanju duga u iznosu od 9.600.000,00 €. Preuzimanje duga izvršeno je od:
  - Montenegro Airlines-a prema BNDES-u (Banco Nacional De Desenvolvimento Economico E Social Rio Se Janeiro Brazil u iznosu od 3.693.103,47 € za finansiranje aviona Embraer E 195, a na osnovu Ugovora o preuzimanju i konverziji duga u akcijski kapital broj 06-9923 od 28.11.2013. godine zaključenog između Vlade Crne Gore- Ministarstva finansija i Montenegro Airlines-a a.d. Podgorica.
  - Radio televizije Crne Gore u iznosu od 2.396.724,05 €, na osnovu Ugovora o preuzimanju duga broj 06-8237 od 02.08.2013. godine zaključenog između Vlade Crne Gore- Ministarstva finansija, Ministarstva kulture i Radio televizije Crne Gore, kojim su preuzete obaveze od RTCG prema EUROPEN Broadcasting Union u iznosu od 1.100.000,00, poreski dug u iznosu od 900.000,00 € i dug prema Elektroprivredi Crne Gore a.d. Nikšić u iznosu od 400.000,00 €.
- Otplata potraživanja po osnovu naknade za topli obrok i regres za 2010. godinu u bruto iznosu od 9.188.289,84 € u skladu s Zaključkom Vlade Crne Gore broj 06-756/3 od 04.04.2013. godine.

Revizijom izdataka evidentiranih na grupi računa 463–Otplata obaveza iz prethodnog perioda utvrđeno je da plaćanje izdataka nije u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete državnih fondova i budžete opština i da plaćeni izdaci ne predstavljaju neizmirene obaveze već vanredne izdatke koji nijesu planirani godišnjim zakonom o budžetu.

Preporučuje se da se na grupi računa 463 evidentiraju izdaci za otplatu neizmirenih obaveza koji nijesu planirani budžetom, jer u tom slučaju ne postoji mogućnost da se neizmirene obaveze isplate sa budžetom odobrenih linija izdataka.

7. REZERVE

Zakonom o budžetu i Pravilnikom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve[22] propisano je korišćenje sredstava rezervi. Zakonom o budžetu za 2013. godinu planirana su sredstva za potrebe budžetske rezerve u ukupnom iznosu od 7.356.069,58 €. Preusmjeravanjem sredstava budžet rezervi je uvećan za 6.874.806,20 € pa raspoloživa sredstva za potrošnju iznose 14.230.875,78 €, od čega je realizovano 14.126.844,79 € ili 99,27% od raspoloživih sredstava, kako je dato u narednoj tabeli:

[22] „Sl.list CG" br. 23/09

Tabela 43-Pregled izdataka tekuće i stalne budžetske rezerve

Opis	Tekuća budžetska rezerva	Stalna budžetska rezerva	Ukupno
1) Zakon o budžetu za 2013. godinu	**6.950.069,58**	**406.000,00**	**7.356.069,58**
2) Uvećano putem preusmjeravanja	12.440.685,98	-	12.440.685,98
3) Umanjeno putem preusmjeravanja	5.565.879,78	-	5.565.879,78
4) Raspoloživo za potrošnju	**13.824.875,78**	**406.000,00**	**14.230.875,78**
5) Izvršeno	13.720.844,79	406.000,00	14.126.844,79
6) Izvršeno/planirano	99,25	100,00	99,27

Zaključcima Vlade i rješenjima Ministarstva finansija vršeno je preusmjeravanje sredstava na način što su planirana sredstva uvećana za 12.440.685,98 € i umanjena za 5.565.879,78 €. Smanjenjem sredstava rezervi prekoračio se dozvoljeni limit do 10% od ukupno planiranih izdataka čiji se iznos smanjuje, što nije u skladu s članom 35. Zakona o budžetu.

Tekuća budžetska rezerva - Potrošnja sredstava tekuće budžetske rezerve odobravana je odlukama Vlade, odlukama Užeg kabineta Vlade i odlukama Komisije za raspodjelu sredstava tekuće budžetske rezerve. Odlukama Vlade odobrena je potrošnja sredstava tekuće budžetske rezerve u iznosu od 11.430.743,03 € za potrebe i to:

- finansiranja redovne djelatnosti potrošačkih jedinica u iznosu od 9.352.521,16 €,
- pomoć pravnim licima za finansiranje djelatnosti u iznosu od 1.141.585,57 €,
- pomoć fizičkim licima za liječenje u iznosu od 310.907,50 €,
- pomoć fizičkim licima za poboljšanje materijalne situacije u iznosu od 2.396.010,00 €,
- pomoć fizičkim licima za školovanje u iznosu od 38.580,00 € i
- za ostale namjene u iznosu od 353.988,80 €.

Odlukama komisije za potrošnju sredstava tekuće budžetske rezerve odobrena je potrošnja u iznosu od 2.290.101,76 € za potrebe i to:

- pomoć pravnim licima za finansiranje djelatnosti u iznosu od 79.381,76 €,
- pomoć fizičkim licima za liječenje u iznosu od 46.650,00,
- pomoć fizičkim licima za poboljšanje materijalne situacije u iznosu od 2.116.200,00 €,
- pomoć fizičkim licima za školovanje u iznosu 36.670,00 € i
- za ostale namjene u iznosu od 11.200,00 €.

Potrošačke jedinice koje su koristile sredstva budžetske rezerve u iznosu od 9.352.521,16 € su sljedeće:

- Ministarstvo ekonomije u iznosu od 6.645.755,10 € ,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu od 1.378.682,89 € ,
- Ministarstvo prosvjete u iznosu od 516.734,44 €,
- Ministarstvo finansija u iznosu od 261.438,84 €,
- Skupština Crne Gore u iznosu od 140.907,23 €,
- Vlada Crne Gore u iznosu od 87.205,00 €,
- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u iznosu od 75.000,00 €,
- Ministarstvo vanjskih poslova u iznosu od 67.021,46 €,
- Tužilaštvo Crne Gore u iznosu od 56.776,20 €, i
- Ministarstvo kulture 123.000,00 €.

Prema navedenim podacima Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava su prekoračili dozvoljenu potrošnju sredstava iz rezervi, suprotno članu 3. Pravilnika o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve, kojim je utvrđeno da se sredstva tekuće budžetske rezerve za obezbjedjenje nedostajućih sredstava za finansiranje redovne djelatnosti potrošačkih jedinica mogu koristiti do 5% sredstava planiranih godišnjim zakonom o budžetu te potrošačke jedinice. Napominjemo da prekoračenje korišćenja sredstava rezervi iniciranih od strane Ministarstva ekonomije nijesu bila namijenjena budžetu Ministarstva već se odnose na uplatu doprinosa za beneficirani staž i realizaciju socijalnog programa.

Sredstva isplaćena pravnim licima za finansiranje poslovanja u iznosu od 1.220.967,33 € odnose se na isplate i to:

- Lokalnoj samoupravi u iznosu od 881.490,00 €,
- Nevladinim, kulturnim i humanitarnim organizacijama u iznosu od 152.810,00 €,
- Sportskim organizacijama u iznosu od 57.100,00 €,
- Za potrebe promotivnih aktivnosti u iznosu od 76.693,46 € i
- Ostali izdaci u iznosu od 52.873,87 €.

Za finansijsku pomoć fizičkim licima (pomoć u liječenju, školovanju i poboljšanju materijalne situacije) isplaćena su sredstva u iznosu od 2.782.167,50 €, a za finansijsku pomoć – ostale namjene isplaćena su sredstva u iznosu 365.188,80 €, od čega sredstva u iznosu od 182.450,00 € se odnose na naknadu štete od elementarnih nepogoda u skladu s Izvještajem Komisije o procjeni šteta od elementarnih nepogoda.

Iz sredstava rezervi po Zaključku Vlade isplaćen je iznos od 2.225.755,10 € Fondu penzijsko invalidskog osiguranja za izmirenje obaveza po osnovu doprinosa za penzijsko invalidsko osiguranje za benificirani radni staž radnicima Kombinata aluminijuma u stečaju, koja su prijavljena u stečajnu masu Kombinata aluminijuma.

Korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve nije u potpunosti usklađeno sa odredbama Zakona o budžetu i Pravilnikom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Revizijom su utvrđene nepravilnosti u primjeni člana 3. Pravilnika o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve.

Stalna budžetska rezerva – isplaćena je u skladu s Pravilnikom o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve kojim je propisano da se sredstva stalne budžetske rezerve mogu koristiti za predsjedničke, parlamentarne izbore i druge vanredne okolnosti. Raspodjela sredstava stalne budžetske rezerve, u iznosu od 406.000,00 €, izvršena je u skladu sa Zakonom o finansiranju kampanje za izbor Predsjednika Crne Gore, gradonačelnika i predsjednika opštine[23] i to:

- iznos od 40.600,00 € ili 10% od ukupno opredijeljenih sredstava, uplaćeno je kandidatima kojima je utvrdjena kandidatura od strane Državne izborne komisije za izbor Predsjednika Crne Gore na izborima održanim 07.04.2013.godine (u iznosima od po 20.300,00 €),
- iznos od 162.400,00 € ili 40% od ukupno opredijeljenih sredstava uplaćeno je kandidatima koji su osvojili više od 10% glasova nakon utvrđivanja izbornih rezultata (u iznosima od po 81.200,00€) i
- iznos od 203.000,00 €, ili 50% od ukupno opredijeljenih sredstava uplaćen je kandidatu koji je osvojio najviše glasova na izborima.

8. KAPITALNI BUDŽET

Kapitalni budžet za 2013. godinu, prema podacima iz Glavne knjige trezora, planiran je u iznosu od 65.639.000,00 €, dok je preusmjeravanjem sredstava budžet uvećan za 6.614.815,63 € pa raspoloživa sredstva za potrošnju iznose 72.253.815,63 €, od čega je realizovano 61.785.502,86 € ili 85,51% od raspoloživih sredstava. U Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu, posle korekcije Ministarstva finansija, ostvareni izdaci Kapitalnog budžeta iznose 77.219.227,43 €, odnosno veći su za 6,87% u odnosu na planirana sredstva, kako je dato u narednoj tabeli:

[23] SL.list CG,br.08/09

Tabela 44-Kapitalni budžet

Opis	Direkcija za saobraćaj	Direkcija javnih radova	Ukupno
1) Zakon o budžetu za 2013. godinu	30.000.000,00	35.639.000,00	65.639.000,00
2) Uvećano putem preusmjeravanja	1.861.000,00	8.489.360,63	10.350.360,63
3) Umanjeno putem preusmjeravanja	1.861.000,00	1.874.545,00	3.735.545,00
4) Raspoloživa sredstva	30.000.000,00	42.253.815,63	72.253.815,63
Izvršeno prema podacima iz Glavne knjige trezora	20.303.018,39		
Prenešena sredstva sa otplate duga	15.433.724,57		
5) Izvršeno po Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013.	35.736.742,96	41.482.484,47	77.219.227,43
6) Izvršeno/planirano	119,12	98,17	106,87

Kapitalni budžet se realizuje preko Ministarstva pomorstva i saobraćaja – Direkcije za saobraćaj i Ministarstva održivog razvoja i turizma – Direkcije javnih radova koje su organi u sastavu navedenih ministarstava.

8.1 Direkcija za saobraćaj – Kapitalni budžet

Reviziju Kapitalnog budžeta i provjeru tačnosti podataka bazirali smo na podacima datim u Glavnoj knjizi trezora, na osnovu kojih je Direkcija za saobraćaj za 2013. godinu planirala sredstva u iznosu od 30.000.000,00 €. Rješenjima Ministarstva finansija o preusmjeravanju sredstava (broj 03-13114/1 od 31.10.2013. godine i broj 03-14620/1 od 28.11.2013. godine) vršeno je preusmjeravanje sredstava po projektima Kapitalnog budžeta u iznosu od 1.880.000,00 €. Prema podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi trezora preusmjeravanje sredstava iskazano je u iznosu od 1.861.000,00 € što nije u skladu s donijetim rješenjima. Izvršenje budžeta iznosi 20.303.018,39 € ili 67,68% od raspoloživih sredstava, odnosno prema Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu 35.736.742,96 € ili 19,12% više od planom predviđenih sredstava. Kapitalnim budžetom za 2013. godinu, Direkcija za saobraćaj je planirala sredstva za realizaciju projekata koji su započeti u prethodnoj ili prethodnim godinama, za projekte čija je tenderska procedura otpočela u 2012. godini, a ugovori zaključeni u 2013. godini i za projekte koji su realizovani u 2013. godini ili se nastavljaju s realizacijom u narednim godinama i to:

- 7 (sedam) projekata je završeno u 2013. godini, od čega 4 (četiri) projekta nijesu planirana Kapitalnim budžetom;
- 14 (četrnaest) projekata je započeto u prethodnim godinama, čije je izvođenje trajalo tokom 2013. godine;
- 4 (četiri) projekta su početa s realizacijom u 2013. godini.

Razlozi za realizaciju planiranog kapitalnog budžeta od 67,68%, uglavnom je zbog nesprovođenja tenderskih procedura za projekte planirane u 2013. godini, zbog nedovršene projektne dokumentacije i otežanog sprovođenja eksproprijacije zemljišta, što je dovelo do kašnjenja radova. Sredstvima u iznosu od 20.303.018,39 € finansirani su projekti i to:

- započeti u prethodnim godinama u iznosu od 6.856.261,10 € ili 33,77% od realizovanih sredstava i
- započeti u 2013. godini (čija tenderska procedura je započeta u 2012. godini) u iznosu od 13.446.757,29 € ili 66,23%.

Direkcija za saobraćaj, Kapitalni budžet u 2013. godini finansirala je iz dva izvora i to: iz opštih prihoda budžeta u iznosu od 17.571.726,67 ili 86,55% i iz kreditnih sredstava obezbjeđenih od Evropske investicione banke u iznosu od 2.731.291,72 € ili 13,45%. Od ukupno utrošenih sredstava za realizaciju Kapitalnog budžeta u iznosu od 20.303.018,39 €, Direkcija za saobraćaj je finansirala izdatke za realizaciju četiri projekta koja nijesu planirana Kapitalnim budžetom za 2013. godinu u iznosu od 1.055.545,86 € i to: Cijevna Zatrijebač-granica s Albanijom, Gusinje –Grnčar, završne radove na mostu Port Mileni i mostu na Tari kod Kolašina.

U narednoj tabeli dati su podaci planiranih i ostvarenih izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i to:

Tabela 45- Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji

e.k.	Naziv	Zakon o budžetu za 2013. godinu	Preusmjeravanje		Tekući budžet	Izvršenje u 2013. godini
			uvećanje +	umanjenje -		
41	**Tekući izdaci**	**3.160.000,00**	**-**	**280.000,00**	**2.880.000,00**	**1.627.398,55**
412	Ostala lična primanja	250.000,00		210.000,00	40.000,00	15.551,10
414	Rashodi za usluge	1.620.000,00		70.000,00	1.550.000,00	471.857,95
419	Ostali izdaci	1.290.000,00			1.290.000,00	1.139.989,50
44	**Kapitalni izdaci**	**26.840.000,00**	**1.880.000,00**	**1.600.000,00**	**27.120.000,00**	**18.675.619,84**
441	Izdaci za infrastrukturu	26.840.000,00	1.880.000,00	1.600.000,00	27.120.000,00	18.675.619,84
	Ukupni izdaci	**30.000.000,00**	**1.880.000,00**	**1.880.000,00**	**30.000.000,00**	**20.303.018,39**

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih izdataka Kapitalnog budžeta po projektima i izvorima finansiranja i to:

Tabela 46- Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po projektima

Šifra	Naziv projekta	Zakon o budžetu za 2013. godinu	Preusmjeravanje		Tekući budžet	Izvršenje u 2013. godini	% izvršenih izdataka	IZDACI		Izvori finansiranja		Napomena
			uvećanje +	umanjenje -				Tekući izdaci	Kapitalni izdaci	Opšti prihodi	Kredit EIB-a	
761	Rekonstrucija regionalnih i magistralnih puteva u Crnoj Gori	12.900.000,00	-	1.290.000,00	11.610.000,00	7.988.679,99	68,81	508.429,32	7.380.250,67	7.988.679,99		
764	Eksproprijacija zemljišta za izgradnju autoputa Kar-Boljari, dionica od Smokovca do	100.000,00	-	-	100.000,00	88.268,12	88,27	88.268,12	-	88.268,12		
766	Rekonstrucije raskrsnica	1.000.000,00	-	100.000,00	900.000,00	596.919,72	66,32	9.180,00	587.739,72	596.919,72		
767	Sanacija klizišta, mostova i kosina i eliminacija crnih tačaka na magistralnin i	1.000.000,00	-	100.000,00	900.000,00							nije realizovan
771	Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore	8.250.000,00	1.570.000,00	60.000,00	9.860.000,00	4.618.203,57	46,84	290.701,14	4.327.502,43	4.618.203,57		
773	Investiciono održavanje regionalnih i magistarlnih puteva, nadzor, projektovanje,	2.300.000,00	-	230.000,00	2.070.000,00	1.976.233,46	95,47	617.468,75	1.358.764,71	1.976.233,46		
774	Izgradnja tunela Tifran	1.000.000,00	-	100.000,00	900.000,00	267.092,89	29,68	5.501,15	261.591,74	267.092,89		
775	Izgradnja trećih traka	1.450.000,00	210.000,00	-	1.660.000,00	556.791,31	33,54	7.850,07	548.941,24	556.791,31		
776	Eliminacija posljedica poplava na magistralnim i regionalnim putevima	2.000.000,00	-	-	2.000.000,00	4.210.829,33	210,54	-	4.210.829,33	1.479.537,61	2.731.291,72	
	UKUPNO:	**30.000.000,00**	**1.880.000,00**	**1.880.000,00**	**30.000.000,00**	**20.303.018,39**	**67,68**	**1.527.398,55**	**18.675.619,84**	**17.571.726,67**	**2.731.291,72**	

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih izdataka po projektima i po ekonomskoj klasifikaciji i to:

Tabela 47 – Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i po projektima

Šifra	NAZIV	Ostala lična primanja 412		Rashodi za usluge 414		Ostali izdaci 419		Kapitalni izdaci 441		Ukupno	
		tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno
761	Rekonstrukcija regionalnih i magistralnih puteva u Crnoj Gori			600.000,00	113.109,41	500.000,00	495.319,50	10.510.000,00	7.380.250,67	11.610.000,00	7.988.679,99
764	Eksproprijacija					100.000,00	88.268,12			100.000,00	88.268,12
766	Program rekonstrukcije raskrsnica			9.000,00	9.000,00	30.000,00	180,00	820.000,00	587.739,72	859.000,00	596.919,72
767	Sanacija klizišta			30.000,00	-			870.000,00	-	900.000,00	-
771	Rješavanjeuskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore- most Port			600.000,00	106.283,51	200.000,00	184.417,63	9.101.000,00	4.327.502,43	9.901.000,00	4.618.203,57
772	Investiciono prezviočenje magistralnih i regionalnih puteva									-	-
773	Investiciono odrđavanje regionalnih i magistralnih puteva,	40.000,00	15.551,10	240.000,00	234.585,80	400.000,00	367.331,85	1.390.000,00	1.358.764,71	2.070.000,00	1.976.233,46
774	Izgradnja tunela Tifran			40.000,00	5.501,15			860.000,00	261.591,74	900.000,00	267.092,89
776	Program eliminacije posljedica poplava na magistralnim i							2.000.000,00	4.210.829,33	2.000.000,00	4.210.829,33
775	Izgradnja trećih traka			50.000,00	3.378,01	60.000,00	4.412,00	1.550.000,00	548.941,24	1.660.000,00	556.791,31
	UKUPNO:	40.000,00	15.551,10	1.569.000,00	471.857,95	1.290.000,00	1.139.989,50	27.101.000,00	18.675.619,84	30.000.000,00	20.303.018,39

Projekat 761: Rekonstrukcija regionalnih i magistralnih puteva u Crnoj Gori

- Zaključkom Vlade Crne Gore broj 08-2013/2 od 14. avgusta 2013. godine iz sredstava Kapitalnog budžeta Direkcije za saobraćaj, sa Programa–Rekonstrukcija regionalnih i magistralnih puteva u Crnoj Gori, sa izdataka 441-kapitalni izdaci plaćen je iznos od 660.000,00 € Opštini Bijelo Polje za otkup zemljišta za zaobilaznicu Bijelo Polje i regionalni put Slijepač most-Pavino polje-Kovren. Navedeni izdatak nije planiran Kapitalnim budžetom za 2013. godinu. Sredstva su prenešena Opštini Bijelo Polje radi plaćanja neizmirenih obaveza za rješavanje imovinsko pravnih odnosa, što nije u skladu s članom 11. Zakona o

budžetu, kojim je utvrđeno da nijedan izdatak sa Konsolidovanog računa Trezora ne smije se isplatiti ako nije odobren Zakonom o budžetu.

- Finansiranje završnih radova, na projektima započetim u prethodnim godinama, odnosno na rekonstrukciji puta R-9 Plav-Grnčar, dionica Gusinje-Grnčar, u iznosu od 75.179,63 € i na Projektu Cijevna Zatrijebač-granica s Albanijom u iznosu od 64.356,63 € nije bilo predviđeno Kapitalnim budžetom za 2013. godinu, što nije u skladu s odredbama člana 11. stav 3. Zakona o budžetu.

- Iz sredstava Kapitalnog budžeta plaćeni su izdaci za usluge nadzora nad izvođenjem građevinskih radova na Projektu: Gusinje-Grnčar, u iznosu od 1.767,42 € koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu.

Projekat 764: Eksproprijacija zemljišta za izgradnju autoputa Bar-Boljari, dionica od Smokovca do Veruše

Sa Programa 764 - Eksproprijacija zemljišta za izgradnju autoputa Bar-Boljari, dionica od Smokovca do Veruše vršen je prenos sredstava na račun Ministarstva finansija- Depoziti za eksproprijaciju, na ime naknade vlasnicima eksproprisane nepokretnosti na dionici puta Bar Boljare u iznosu od 77.611,00 € u skladu s Uputstvom o načinu i postupku isplate sredstava sa računa Depozita za eksproprijaciju[24].

Projekat 771: Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore

- Finansiranje završnih radova na Projektu: Izgradnja mosta na Port Mileni u iznosu od 815.388,05 € i na Projektu: Izgradnja mosta na Tari kod Kolašina u iznosu od 53.562,60 € (okončana situacija) nije predviđeno Kapitalnim budžetom za 2013. godinu.
- Tekući izdaci za usluge nadzora, u iznosu od 7.040,77 € (po privremenim situacijama) i za usluge tehničkog pregleda izvedenih radova u iznosu od 20.845,50 €, nad izvođenjem radova na izgradnji mosta na Port Mileni, nijesu planirani Kapitalnim budžetom za 2013. godinu.
- Tekući izdaci za usluge nadzora, nad izvođenjem građevinskih radova na izgradnji saobraćajnice između puta M-9 Mateševo- Kolašin i puta M-2 Podgorica- Bijelo Polje (izgradnja mosta na Tari kod Kolašina), u iznosu 17.405,26 € nijesu planirani Kapitalnim budžetom za 2013. godinu.

Projekat 773: Investiciono održavanje regionalnih i magistralnih puteva, nadzor, projektovanje, eksproprijacija i revizije

- Ugovorom o objedinjavanju sredstava zaključen između Opštine Kotor (broj 01-4269 od 10.04.2013. godine), Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora (broj 02-1595 od 10.04.2013. godine), Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore – Budva (broj 0201-925 od 01.08.2013. godine) i Ministarstva saobraćaja i pomorstva (broj 023335/5 od 05.08.2013. godine), predviđeno je da ugovorne strane obezbjede sredstva i to: Opština Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora u iznosu od 100.000,00 €, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom u iznosu od 125.000,00 € i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u iznosu od 125.000,00 € za sanaciju putnih objekata na regionalnom putu Kotor-Prčanj-Stoliv. Ugovorom je predviđeno da je Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora nosilac investicionih poslova na sanaciji navedenih putnih objekata.

  Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – Direkcija za saobraćaj, shodno članu 4. Ugovora, uplatila je sredstva u iznosu od 125.000,00 € na račun Opštine Kotor. Revizijom je utvrđeno da su sredstva u iznosu od 125.000,00 € utrošena za namjene koje nijesu bile predviđene Kapitalnim budžetom i bez prethodne verifikacije ugovora od strane Vlade Crne Gore.

[24] "Sl. list CG" br. 78/06

- Ministarstvo saobraćaja je donijelo Odluku broj 01-5460/1 od 26.12.2013. godine, o dodjeli priznanja državnom službeniku i Rješenje broj 01-5461 od 26.12.2013. godine, o isplati naknade u vidu priznanja na ime rada u pripremi akata, na osnovu kojeg je isplaćena novčana naknada u iznosu od tri mjesečne zarade koju je državni službenik ostvario u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se nagrada dodjeljuje. Nagrada je isplaćena službeniku Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u neto iznosu od 1.489,44 € iz sredstava opredijeljenih za Kapitalni budžet, odnosno s Programa 773, sa pozicije izdataka 412- Ostale naknade, što nije u skladu s namjenama predviđenim Kapitalnim budžetom za 2013. godinu.

Revizijom Kapitalnog budžeta Direkcije za saobraćaj, na uzorku u iznosu od 16.843.585,04 € ili 82,96% ostvarenih izdataka, utvrđeno je da su sa pozicije 441- Kapitalni izdaci plaćeni izdaci u iznosu od 1.793.486,91 € i sa tekućih izdataka u iznosu 48.548,39 € koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu, što nije u skladu s članom 11. stav 3. Zakona o budžetu, kojim je utvrđeno da nijedan izdatak sa Konsolidovanog računa Trezora ne smije se isplatiti ako nije odobren Zakonom o Budžetu Države.

Subjekat revizije je dopisom broj 03-2725/1 od 06.03.2014. godine dao obrazloženje u kojem se navodi da u Kapitalnom budžetu za 2013. godinu planirani su projekti koji su započeti u prethodnoj godini (ili godinama), kao i projekti koji će biti realizovani u toku budžetske godine ili u narednim godinama. Planiranje budžetskih sredstava otpočinje u aprilu prethodne godine za tekuću godinu, a krajnja varijanta prema Ministarstvu finansija prosljeđuje se najkasnije u oktobru prethodne godine. U momentu kandidovanja pojedinih projekata ne postoji urađena kompletna planska i projektna dokumentacija što često dovodi i do nerealizacije planiranog projekta. Iz tih razloga, planirana sredstva za pojedine projekte ne pokrivaju obaveze koje nastanu po realizaciji radova na tom projektu. Obično dolazi do prekoračenja tih sredstava iz razloga što se zbog loših vremenskih uslova ne završe planirani radovi u prethodnoj godini, pa se moraju završiti u narednoj. Ova sredstva se nadomješćuju iz istog programa u kome je planiran navedeni projekat. Ovo se može vidjeti na primjeru izgradnje puta Krute-Vladimir gdje su planirana sredstva u iznosu od 2,1 mil.€, a realizovana su u iznosu od preko 2,5 mil.€, ali ugovorena vrijednost radova nije prekoračena.

8.2 Direkcija javnih radova - Kapitalni budžet

Direkcija javnih radova je u 2013. godini realizovala sredstva u iznosu od 41.482.484,47 € odnosno 98,17% od planom utvrđenog budžeta. Finansiranje planiranih projekata vršeno je iz opštih prihoda Budžeta u iznosu od 36.253.189,95 € ili 87,40, iz donacija Republike Italije u iznosu od 953.702,40 € i iz kreditnih sredstava obezbjeđenih od Evropske investicione banke i Svjetske banke u iznosu od 4.275.592,12 €. Direkcija javnih radova je u toku 2013. godine sprovodila aktivnosti na realizaciji 124 projekta i to na :

- 48 projekata koji su započeti i završeni u 2013. godini u iznosu od 14.145.454,04 €, ili 34,10% od realizovanih sredstava;
- 19 projekata koji su započeti u prethodnim godinama, a čija je realizacija završena u 2013. godini u iznosu od 12.389.425,59 € ili 29,87% od realizovanih sredstava;
- 40 projekata čija je realizacija započela u 2013. godini a nastavlja se u narednom periodu u iznosu od 4.354.787,33 € ili 10,50% od realizovanih sredstava;
- 17 projekata čija je relizacija započela u prethodnim godinama, koji su se realizovali u 2013. godini, a čija će se realizacija nastaviti i u sljedećem periodu u iznosu od 10.592.817,51 € ili 25,54% od realizovanih sredstava.

U narednoj tabeli dati su podaci planiranih i ostvarenih izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i to:

Tabela 48- Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji

e.k.	Naziv	Zakon o budžetu za 2013. godinu	Preusmjeravanje		Tekući budžet	Izvršenje u 2013. godini
			uvećanje +	umanjenje -		
41	**Tekući izdaci**	**3.826.300,00**	**131.545,00**	**24.545,00**	**3.933.300,00**	**2.509.712,19**
412	Ostala lična primanja	92.000,00	6.545,00	6.545,00	92.000,00	81.322,13
414	Rashodi za usluge	2.961.900,00	125.000,00	18.000,00	3.068.900,00	1.893.433,89
419	Ostali izdaci	772.400,00	-	-	772.400,00	534.956,17
44	**Kapitalni izdaci**	**31.812.700,00**	**8.357.815,63**	**1.850.000,00**	**38.320.515,63**	**38.972.772,28**
441	Izdaci za infrastrukturu	31.812.700,00	8.357.815,63	1.850.000,00	38.320.515,63	38.972.772,28
	Ukupni izdaci	**35.639.000,00**	**8.489.360,63**	**1.874.545,00**	**42.253.815,63**	**41.482.484,47**

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih izdataka kapitalnog budžeta po projektima i izvorima finansiranja i to:

Tabela 49- Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po projektima

Šifra	Naziv projekta	Zakon o budžetu za 2013. godinu	Preusmjeravanje		Tekući budžet	Izvršenje u 2013. godini	% izvršenih izdataka	IZDACI		Izvori finansiranja				Napomena
			uvećanje +	umanjenje -				Tekući izdaci	Kapitalni izdaci	Opšti prihodi budžeta	Donacije	Kredit Svjetske banke/LAMP	Kredit EIB-a	
804	Izgradnja rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državn	7.111.000,00	7.014.815,63	610.945,00	13.514.870,63	14.900.139,96	110,25	631.364,03	14.268.775,93	12.705.074,84	953.702,40	1.241.362,72		
805	Izgradnja,rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture	4.616.000,00	1.040.000,00	-	5.656.000,00	5.472.387,78	96,75	314.799,96	5.157.587,82	5.472.387,78				
806	Izgradnja rekonstrukcija sportskih objekata	7.340.000,00	600,00	700.000,00	6.640.600,00	5.013.208,26	75,49	98.448,63	4.914.759,63	5.013.208,26				
807	Sredstva za rješavanje stambenih potreba sindikalnih organizacija	300.000,00	-	-	300.000,00	300.000,00	100,00	-	300.000,00	300.000,00				
810	Izgradnja okalne infrastrukture	6.875.000,00	128.945,00	153.000,00	6.850.945,00	6.380.347,03	93,13	467.878,63	5.912.468,40	6.380.347,03				
812	Projekti ouvanja životne sredine	670.000,00	221.000,00	18.200,00	872.800,00	770.509,42	88,28	289.895,35	480.614,07	770.509,42				
818	Izgradnja rekonstrukcija objekata zdravstva	2.410.000,00	1.100,00	-	2.411.100,00	2.219.743,56	92,06	127.274,63	2.092.468,93	2.219.743,56				
819	Izgradnja rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	1.120.000,00	82.000,00	82.400,00	1.119.600,00	716.470,41	63,99	125.780,84	590.689,57	716.470,41				
821	Izgradnja rekonstrukcija objekata obrazovanja	4.417.000,00	900,00	310.000,00	4.107.900,00	2.517.634,64	61,29	337.139,00	2.180.495,64	2.517.634,64				
822	Izgradnja kupovina diplomatskih predstavništava u inostranstvu	300.000,00	-	-	300.000,00	-	-	-	-					nije realizovan
824	Hitna pomoć i prevencija od poplava	50.000,00	-	-	50.000,00	3.034.229,40	6.068,46	109.673,14	2.924.556,26				3.034.229,40	
825	Zakon o Dinastiji Petrović Njegoš	430.000,00	-	-	430.000,00	157.814,01	36,70	7.457,98	150.356,03	157.814,01				
	UKUPNO:	35.639.000,00	8.489.360,63	1.874.545,00	42.253.815,63	41.482.484,47	98,17	2.509.712,19	38.972.772,28	36.253.189,95	953.702,40	1.241.362,72	3.034.229,40	

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih izdataka po projektima i po ekonomskoj klasifikaciji i to:

Tabela 50 -Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i po projektima

Šifra	PROJEKAT	412		414		419		441		Ukupno	
		Ostala lična primanja		Rashodi za usluge		Ostali izdaci		Kapitalni izdaci			
		tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno	tekući budžet	izvršeno
804	Izgradnja rekonsturkcija administrativnog prostora za rad državnih organa	39.055,00	32.976,51	389.000,00	152.932,96	464.000,00	445.454,56	12.628.815,63	14.268.775,93	13.514.870,63	14.900.139,96
805	Izgradnja,rekonsturkcija i adaptacija objekata kulture	6.000,00	997,20	461.900,00	312.053,34	3.100,00	1.749,42	5.185.000,00	5.157.587,82	5.656.000,00	5.472.387,78
806	Izgradnja rekonstrukcija sportskih objekata	7.600,00	7.516,78	164.800,00	88.954,80	2.200,00	1.977,05	6.466.000,00	4.914.759,63	6.640.600,00	5.013.208,26
807	Izgradnja stambenih objekata							300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
810	Izgradnja okalne infrastrukture	19.945,00	19.483,10	513.600,00	443.430,01	5.200,00	4.965,52	6.312.200,00	5.912.468,40	6.850.945,00	6.380.347,03
812	Projekti ouvanja životne sredine	1.800,00	378,25	382.800,00	287.698,33	2.200,00	1.818,77	486.000,00	480.614,07	872.800,00	770.509,42
818	Izgradnja rekonstrukcija objekata zdravstva	2.100,00	1.540,29	82.900,00	54.702,84	87.100,00	71.031,50	2.239.000,00	2.092.468,93	2.411.100,00	2.219.743,56
819	Izgradnja rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	3.600,00	871,17	166.400,00	122.977,70	3.100,00	1.931,97	946.500,00	590.689,57	1.119.600,00	716.470,41
821	Izgradnja rekonstrukcija objekata obrazovanja	10.900,00	10.898,83	839.900,00	320.770,77	202.100,00	5.469,40	3.055.000,00	2.180.495,64	4.107.900,00	2.517.634,64
822	Izgradnja kupovina diplomatskih predstavništava Crne Gore			3.000,00	-			297.000,00	-	300.000,00	-
824	Hitna pomoć i prevencija poplava	5.000,00	4.660,00	7.800,00	105.013,14	2.200,00	-	35.000,00	2.924.556,26	50.000,00	3.034.229,40
825	Zakon o dinastiji Petrović	2.000,00	2.000,00	56.800,00	4.900,00	1.200,00	557,98	370.000,00	150.356,03	430.000,00	157.814,01
	Ukupno	92.000,00	81.322,13	3.068.900,00	1.893.433,89	772.400,00	534.956,17	38.320.515,63	38.972.772,28	42.253.815,63	41.482.484,47

Program 804: Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa

- Ministarstvo pravde-Zavod za izvršenje krivičnih sankcija i "Montenegro premier" d.o.o. zaključili su Ugovor o zakupu nepokretnosti u državnoj svojini 03.01.2008. godine (u daljem tekstu Ugovor o zakupu), na period od 86 godina. Predmet Ugovora o zakupu je nepokretnost evidentirana u LN 268 KO Kotor II, katastarska parcela 157, površine 1.216m^2. "Montenegro premijer" je dana 23.01.2008. godine isplatio cjelokupni iznos zakupnine od 1.507.000,00 € u korist računa Državnog trezora. Predmet nepokretnosti je Rješenjem br. 853/4 od 17.10.1985. godine postalo zakonom zaštićeno kulturno dobro.

"Montenegro premijer" se zahtjevom broj 76-2013 od 21.02.2013. godine obratilo Ministarstvu pravde za raskid Ugovora o zakupu, zbog nemogućnosti privođenja namjeni predmetne

nepokretnosti. Ministarstvo kulture je dopisom broj 01-445/2 od 27.02.2013. godine, upućenom Ministarstvu finansija, podržalo inicijativu za raskid Ugovora o zakupu i istovremeno predložilo da se predmetna nepokretnost ustupi na korišćenje tom Ministarstvu. Zaključkom br. 08-2258/3 od 10.10.2013. godine Vlada je prihvatila Predlog Anexa Ugovora o raskidu Ugovora o zakupu nepokretnosti u državnoj svojini. Ministarstvo finansija je saglasno da se sredstva u iznosu od 1.407.383,73 € uplate na račun "Montenegro premijera" d.o.o. Podgorica. "Montenegro premijer" je obavezan da na dan potpisivanja Protokola, sredstva u iznosu od 1.407.383,73 € uplati u korist računa Državnog trezora Ministarstva finansija, na ime poreza i doprinosa.

Revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma –Direkcija javnih radova sa Programa 804 - Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa, sa pozicije 441-Izdaci za građevinske objekte, izvršila prenos sredstava u iznosu od 1.407.383,73 € shodno Zaključku Vlade broj 08-2258/3 od 10.10.2013. godine i potpisanom Protokolu, za namjene koje nijesu bile predviđene Kapitalnim budžetom za 2013. godinu, što nije u skladu s članom 11. Zakona o budžetu.

- Revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova, shodno zaključcima Vlade izvršila prenos sredstava u iznosu od 4.387.431,90 € sa Programa 804-Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa sa izdatka 4413-Izdaci za građevinske objekte, na ime izmirenja obaveza po osnovu prenosa nepokretnosti poslovne zgrade i zemljišta AD "Pobjeda" Podgorica, u vlasništvu države Crne Gore što nije u skladu s članom 11. Zakona o budžetu.

- Zaključkom Vlade broj 06-19/3 od 28. marta 2013. godine odobreno je preusmjeravanje sredstava u iznosu od 3.800.000,00 € s Fonda penzijsko invalidskog osiguranja (organizacioni kod 60101), s izdatka 4231 starosna penzija, na Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova na Projekat 804- Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa na izdatak 4413- Izdaci za građevinske objekte, za izmirenje obaveza po osnovu prenosa nepokretnosti poslovne zgrade i zemljišta AD "Pobjeda" Podgorica, u vlasništvo države Crne Gore saglasno Sporazumu o izmirenju obaveza prema Državi Crnoj Gori zaključenog između Vlade, koju zastupa ministar finansija i AD "Pobjeda" br. 01-3324/1 od 19.03.2013. godine.

- Zaključkom Vlade broj 06-1181/3 od 27. maja 2013. godine odobreno je dodatno preusmjeravanje sredstava u iznosu od 587.431,90 € sa Rezerve (organizacioni kod 40502) na Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova (organizacioni kod 41501) na Projekat 804- Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa na izdatak 4413- Izdaci za građevinske objekte za izmirenje obaveza po osnovu prenosa nepokretnosti poslovne zgrade i zemljišta AD "Pobjeda" Podgorica, u vlasništvu države Crne Gore saglasno Sporazumu.

Program 805: Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture

- Sredstava u iznosu od 117.000,00 €, realizovana u skladu sa Zaključkom Vlade broj 08-2386 od 17. oktobra 2013. godine i Ugovorom zaključenim između Direkcije javnih radova, Ministarstva kulture, Ministarstva finansija i Crnogorskog narodnog pozorišta, na ime realizacije hitnih sanacionih radova u Crnogorskom narodnom pozorištu, utrošena su suprotno namjenama predviđenim Kapitalnim budžetom za 2013. godinu, što nije u skladu s članom 11. Zakona o budžetu.

- U skladu s Ugovorom o finansiranju aktivnosti iz Programa "Cetinje-grad kulture 2010-2015 godine" zaključenim između Ministarstva kulture (broj 02-173 od 30.01.2013. godine), i Direkcije javnih radova (broj 19/2-01-214 od 31.01.2013. godine) i Anexom II Ugovora zaključenog 22.11.2013. godine između navedenih ugovornih strana, Direkcija javnih radova je izvršila plaćanje po fakturi broj 20/12 od 20.12.2013. godine, u iznosu od 33.880,00 € sa Programa 805 - Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture, sa pozicije 4413-Izdaci za građevinske objekte, na račun izabranog ponuđača, u otvorenom postupku javne nabavke za izbor

najpovoljnije ponude za nabavku i ugradnju kancelarijskog namještaja koji je sprovelo Ministarstvo kulture, za potrebe opremanja dijela bivše upravne zgrade "Obod " na Cetinju. Navedeni izdatak trebalo je evidentirati, u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština sa pozicije 4415 Izdaci za opremu.

Revizijom Kapitalnog budžeta Direkcije za javne radove, na uzorku u iznosu od 28.952.852,27€ ili 69,79% od ostvarenih izdataka, utvrđeno je da su sa pozicije 441- Kapitalni izdaci plaćeni izdaci u iznosu od 5.911.815,63 € koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2013. godinu, što nije u skladu s članom 11. stav 3. Zakona o budžetu, kojim je utvrđeno da nijedan izdatak sa Konsolidovanog računa Državnog Trezora ne smije se isplatiti ako nije odobren Zakonom o budžetu.

Izdatak u iznosu od 33.880,00 € trebalo je platiti sa pozicije 441-5 Izdaci za opremu, a ne sa pozicije 441-3 Izdaci za građevinske objekte u skladu sa Pravinikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

9. IMOVINA

Zakonom o državnoj imovini uređuje se korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i drugim dobrima koja pripadaju Crnoj Gori i lokalnoj samoupravi. Revizijom upravljanja državnom imovinom, izvršenom kod potrošačkih jedinica budžeta koje su obuhvaćene revizijom, utvrđeno je:

- Vrijednost evidentiranih nepokretnih stvari nije procijenjena od strane organa uprave nadležnog za poslove katastra niti drugog organa ili ovlašćene institucije kod potrošačkih jedinica i to kod: Uprave za imovinu, Uprave za nekretnine, JU Narodni muzej i Poreske uprave.

U skladu s članom 43. i 66. Zakona o državnoj imovini, vrijednost nepokretnih stvari treba da procijeni organ uprave nadležan za poslove katastra ili drugi ovlašćeni organ ili institucija.

- Ministarstvo nauke nije donijelo akt kojim se uređuje način korišćenja i upotrebe prevoznog sredstva, zavisno od posebnih potreba i specifičnosti organa.

U skladu s članom 5. Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore[25], starješina organa treba da donese akt kojim se utvrđuje službena potreba ili potreba za nadležnosti organa za korišćenjem prevoznog sredstva kao i način korišćenja i upotrebe prevoznog sredstva, zavisno od posebnih potreba i specifičnosti organa.

Revizijom upravljanja državnom imovinom uočene su manjkavosti i nedostaci, od kojih su neki dati i u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2012. godinu. Preporučuje se svim potrošačkim jedinicama da obezbjede evidenciju državne imovine u skladu sa Zakonom o imovini i podzakonskim aktima.

10. JAVNE NABAVKE

Cilj revizije javnih nabavki je kontrola usklađenosti u odnosu na Zakon o javnim nabavkama[26]. Predmet revizije javnih nabavki su sprovedeni postupci javnih nabavki, Plan javnih nabavki za 2013. godinu i Izvještaj o dodjeljenim javnim nabavkama u 2013 godini.

- Agencija za zaštitu konkurencije u 2013 godini nije donijela rješenje o raspoređivanju lica koje vrši poslove javnih nabavki.

U skladu s članom 58. Zakona o javnim nabavkama naručilac je dužan da rješenjem rasporedi lice za vršenje poslova javnih nabavki i dostavi rješenje nadležnom organu.

[25] Sl. list CG; br:19/13
[26] "Sl.list CG" br. 42/11

- Kod potrošačke jedinice Uprava za nekretnine, Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda za otvoreni postupak javne nabavke po Pozivu br 06/13 formirana je 25 dana nakon donošenja odluke o pokretanju otvorenog postupka javne nabavke. Za otvoreni postupak po Pozivu br 04/13, Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda je formirana 17 dana nakon donošenja odluke o pokretanju postupka.

  Kod potrošačke jedinice Fond penzijsko invalidskog osiguranja Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda za otvorene postupke po pozivima br. 03/13, br. 02/13 i br. 04/13 i za pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva na javno nadmetanje po Pozivu br 01/13 su formirane 18 dana nakon donošenja odluke o pokretanju postupka. Rješenje o obrazovanju komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda broj 01-134/2 donešeno je 05.03.2013. godine, a Odluka o pokretanju postupka je donešena 09.07.2013. godine. U obrazloženju Fonda penzijsko invalidskog osiguranja navodi se da je neusaglašenost u datumima donošenja odluka o pokretanju postupka javnih nabavki i rješenja o formiranju komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, proizašla iz činjenice da je Statutom Fonda penzijsko invalidskog osiguranja propisana nadležnost Upravnog odbora za donošenje odluka o pokretanju postupaka javnih nabavki. U 2013. godini izvršene su izmjene Statuta Fonda penzijsko invalidskog osiguranja u tom dijelu, tako da se u 2014. godini istovremeno donose odluke o pokretanju postupka javnih nabavki i rješenja o formiranju komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda.

Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda se mora imenovati istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju postupka u skladu s članom 59. stav 1. Zakona o javnim nabavkama.

- Kod potrošačke jedinice Uprave za nekretnine sprovedene su dvije nabavke putem šoping metoda za jedan predmet javne nabavke po sljedećim zahtjevima: Zahtjev za dostavljanje ponuda šoping metodom br 02-2211/2 od 03.04.2013 godine. Predmet javne nabavke je bio CPV 98341000-5 usluge smještaja na teritoriji opštine Rožaje. Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom br 02-2212/2 od 03.04.2013. godine. Predmet javne nabavke je bio CPV 98341000-5 usluge smještaja na teritoriji opštine Berane. Kod potrošačke jedinice Državni arhiv sprovedene su dvije nabavke putem šoping metoda za jedan predmet javne nabavke po sljedećim zahtjevima: Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom br 01-259/4 od 08.03.2013 godine. Predmet javne nabavke je bio CPV 78200000-9 usluge u vezi s štampanjem (štampanje zbornika dokumenata „Prva psihijatrijska bolnica u knjaževini/kraljevini Crnoj Gori 1899-1914“ u tiražu 300 primjeraka). Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom br 01-817/2 od 17.10.2013. godine. Predmet javne nabavke je bio CPV 79820000-8 usluge vezane za štampanje (štampanja knjige „Protokol izdatih pasoša 1904-1905 godina“ u tiražu 300 primjeraka).

Postupak javne nabavke šoping metodom može da se sprovede najviše jednom godišnje za jedan predmet javne nabavke. Predmet javne nabavke može da bude određen po partijama prema tehnologiji, količini, vrsti, mjestu i vremenu isporuke u skladu s članom 29. i 42. Zakona o javnim nabavkama.

- Ministarstvo finansija, Poreska uprava, Uprava carina, Zavod za statistiku, Uprava za imovinu, Agencija za zaštitu konkurencije, Uprava za nekretnine, JU Narodni muzej, Državni arhiv su prekoračili zakonski limit za nabavke roba, usluga i radova putem neposrednog sporazuma.

Ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma, u skladu s članom 30. Zakona o javnim nabavkama, ne može da prelazi zakonom utvrđen limit.

- Ministarstvo za informaciono društvo i telekominikacije je u izvještaju na obrascu C prikazalo realizovane nabavke neposrednim sporazumom u iznosu 89.949,22 €. Neposredni sporazum se odnosi na usluge prevođenja, pretplate na časopis, reprezentaciju, poštanske usluge, kotizacije, oglašavanje i druge rashode. Ove nabavke nijesu navedene u Planu javnih nabavki za 2013. godinu, niti je planom predviđena nabavka neposrednim sporazumom. JU Narodni muzej Crne Gore je u izvještaju na obrascu C prikazao realizovane nabavke neposrednim sporazumom u iznosu 184.013,63 €. Neposredni sporazum se odnosi na usluge prevođenja, avio karte,

ugostiteljske usluge, usluge smještaja, oglašavanje, pranje automobila, rezervne djelove i druge rashode. Ove nabavke nijesu navedene u Planu javnih nabavki za 2013. godinu, niti je planom predviđena nabavka neposrednim sporazumom. Ministarstvo finansija je u izvještaju na obrascu C prikazalo realizovane nabavke neposrednim sporazumom u iznosu 128.386,01 €. Neposredni sporazum se odnosi na: avio karte, auto servis, press cliping, fotokopiranje, prevođenje i druge rashode. Ove nabavke nijesu navedene u Planu javnih nabavki za 2013. godinu, niti je planom predviđena nabavka neposrednim sporazumom. Državni arhiv je u izvještaju na obrascu C prikazao realizovane nabavke neposrednim sporazumom u iznosu 45.232,61 €. Neposredni sporazum se odnosi na usluge održavanja vozila, reprezentaciju, fotokopiranje, špediciju, održavanje softvera i drugo. Ove nabavke nijesu navedene u Planu javnih nabavki za 2013. godinu niti je planom predviđena nabavka neposrednim sporazumom.

U skladu s članom 37. Zakona o javnim nabavkama, naručilac može da pokrene postupak javne nabavke ako su za tu nabavku obezbjeđena finansijska sredstva budžetom ili na drugi način i ako je nabavka predviđena planom javnih nabavki naručioca.

- Uprava carina je predmet javnih nabavki, koji predstavljaju jedinstvenu cjelinu, dijelila tako da nije sproveden propisani postupak javne nabavke. Planom javnih nabavki Uprave carina za 2013. godinu, planirano je da se sprovedu 4 nabavke usluga hotelskog smještaja putem neposrednog sporazuma čija je ukupna procijenjena vrijednost 18.000,00 €. U Izvještaju na obrascu C je prikazana nabavka usluga hotelskog smještaja u iznosu od 14.606,40 €. Sproveden je neposredni sporazum umjesto šoping metode.

Naručilac, u skladu s članom 44. Zakona o javnim nabavkama, ne smije tokom fiskalne ili finansijske godine da podijeli predmet javne nabavke koja predstavlja jedinstvenu cjelinu, sa namjerom izbjegavanja primjene zakona i propisanog postupka javne nabavke.

- Uprava za imovinu nije sačinila zapisnike o pregovaranju prilikom sprovođenja pregovaračkih postupaka bez prethodnog objavljivanja poziva na javno nadmetanje za nabavke usluga zakupa poslovnog prostora po Pozivu br 12/13-0201/630 od 04.04.2013. godine i za nabavke usluga građevinskih i instalacijskih radova po Pozivu br 43/13 od 20.05.2013. godine.

Naručilac je dužan sačiniti zapisnik o pregovaranju prilikom sprovođenja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva na javno nadmetanje, u skladu s članom 25. stav 3. Zakona o javnim nabavkama.

- Vijeće za prekršaje Crne Gore je javne nabavke u 2013. godini izvršilo neposrednim sporazumom, dok je planiralo sprovođenje 2 (dva) otvorena postupka, 3 (tri) pregovaračka postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, 11 (jedanaest) šoping metoda i nabavki neposrednim sporazumom za usluge reprezentacije. U obrascu C navedeno je izvršenje u iznosu od 110.095,44 €.

Ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma mora biti u rasponu od 7% do 10% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca. Naručilac je dužan da sprovodi odgovarajući postupak javne nabavke prema procijenjenoj vrijednosti kako je utvrđeno članom 30. i članom 21. Zakona o javnim nabavkama.

- JU Narodni muzej Crne Gore je u ime Direkcije javnih radova sproveo:
  1. Otvoreni postupak javne nabavke za izvođenje radova po Pozivu za Otvoreni postupak javne nabavke br 01-2524 od 08.10.2013.godine. Ovlašćenje br 19/2-01-4147/1 od 20.09.2013. godine, kojim je JU Narodni muzej ovlašćen da sprovede postupak javne nabavke, je donijeto prije donošenja Odluke o pokretanju i sprovođenju postupka br 19/2-01-4391/2 od 07.10.2013.godine.
  2. Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje po Pozivu za pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje br 01-1307 od 06.06.2013. godine. Ovlašćenje br 19/2-01-1724/1 od 07.05.2013. godine, kojim je

JU Narodni muzej ovlašćen da sprovede postupak javne nabavke, je donijeto prije donošenja Odluke o pokretanju i sprovođenju postupka br 19/2-01-237/1 od 06.06.2013. godine.

Ovlašćenje za sprovođenje postupka javne nabavke od strane drugog naručioca i odluka o pokretanju i sprovođenju postupka javne nabavke moraju biti donijeti istovremeno, kako je utvrđeno članom 32. Zakona o javnim nabavkama.

Revizijom sistema javnih nabavki konstatovani su nedostaci, koji se ponavljaju iz godine u godinu, a odnose se na neadekvatno planiranje nabavki, nesprovođenje procedura u skladu s zakonskom regulativom i neprecizno sastavljanje tenderske dokumentacije.

11. SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA

Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola predstavlja politike i procedure usvojene od rukovodstva korisnika budžetskih sredstava radi postizanja utvrđenih ciljeva, osiguranja efikasnosti i uspješnosti poslovanja i pouzdanosti finansijskog izvještavanja. Revizijom sistema unutrašnjih finansijskih kontrola, kod potrošačkih jedinica koje su bile predmet revizije, utvrđeno je:

- da su potrošačke jedinice donijele pisana pravila, odnosno usvojile Knjigu procedura, u skladu s članom 13. i članom 14. Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru,
- da su potrošačke jedinice rješenjima, u skladu s članom 14. Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru[27], odredile lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole,
- da pojedine potrošačke jedinice (Prekršajni organi) nijesu uspostavile unutrašnju reviziju kao posebnu organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju, ili povjerile poslove unutrašnje revizije jedinici za unutrašnju reviziju drugog korisnika budžeta na osnovu sporazuma, u skladu s članom 18. Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru,
- da pojedine potrošačke jedinice nijesu donijele Plan uspostavljanja finansijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru i metodologiju za sprovođenje plana, shodno članu 14. Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru,

Revizijom sistema unutrašnjih finansijskih kontrola, kod potrošačkih jedinica koje su bile predmet revizije, utvrđeno je da sistem unutrašnjih finansijskih kontrola nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou, dok su jedinice interne revizije otpočele revizije pojedinih procesa.

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na uspostavljanju funkcije finansijske kontrole i unutrašnje revizije u potrošačkim jedinicama u skladu sa Zakonom o unutrašnjoj finansijskoj kontroli u javnom sektoru i standardima interne revizije.

[27] "Sl.list CG" br. 73/08, 20/11 i 30/12

Tabelarni pregled po stranama:

Tabela 1 - Korigovani deficit za 2013. godinu 19
Tabela 2 - Centralni račun Državnog trezora 21
Tabela 3 - Glavna knjga Državnog trezora 22
Tabela 4 - Struktura naplaćenih prihoda po prihodnim jedinicama 22
Tabela 5 - Deficit na gotovinskoj osnovi za 2013. godinu 23
Tabela 6 - Neto promjene neizmirenih obaveza 24
Tabela 7 - Evidencija neizmirenih obaveza 24
Tabela 8 - Korigovani gotovinski deficit 24
Tabela 9 - Bilans stanja 25
Tabela 10 - Budžetska prekoračenja 25
Tabela 11 - Budžetska prekoračenja po ekonomskoj klasifikaciji 26
Tabela 12 - Konsolidovana javna potrošnja i korigovani deficit za 2013. godinu 27
Tabela 13 - Povećanje budžetske potrošnje 28
Tabela 14 - Računi otvoreni kod Centralne banke Crne Gore 29
Tabela 15 - Depoziti iskazani u Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu 30
Tabela 16 - Novčana sredstva Ministarstva finansija kod Centralne banke Crne Gore 31
Tabela 17 - Sredstva na računima kod Erste banke 32
Tabela 18 - Evidencija novčanih sredstava u Glavnoj knjizi Državnog trezora 33
Tabela 19 - Primici Budžeta 33
Tabela 20 - Naplaćeni prihodi putem Prihodnog modula 34
Tabela 21 - Javni prihodi 34
Tabela 22 - Priliv sredstava na Centralni račun Državnog trezora 36
Tabela 23 - Odliv sredstava sa Centralnog računa Državnog trezora 36
Tabela 24 - Raspored sredstava sa Centralnog računa lokalnoj samoupravi 36
Tabela 25 - Primici evidentirani u Glavnoj knjizi Državnog trezora 38
Tabela 26 - Priliv od donacija iskazanih po potrošačkim jedinicama 39
Tabela 27 - Pozajmice i krediti iz domaćih izvora 40
Tabela 28 - Pozajmice i krediti iz inostranih izvora 42
Tabela 29 - Povučena sredstva iz inostranih izvora 42
Tabela 30 - Pregled klase 3 i 7 u poreskom bilansu na 01.01.2013. godine 45
Tabela 31 - Pregle klase 3 i 7 u poreskom bilansu na 31.12.2013. godine 45
Tabela 32 - Stanje sredstava na računima kod Centralne banke (potrošačke jedinice koje prikupljaju javne prihode) 45
Tabela 33 - Naplaćeni javni prihodi prinudnom naplatom po vrsti prihoda 46
Tabela 34 - Odložene poreske obaveze 46
Tabela 35 - Pregled ostvarenih izdataka u 2013. godini 47
Tabela 36 - Tekući izdaci 47
Tabela 37 - Izdaci za kamate 48
Tabela 38 - Struktura izdataka za kamate 48
Tabela 39 - Izdaci za otplatu duga 50
Tabela 40 - Izdaci za otplatu hartija od vrijednosti i kredita 50
Tabela 41 - Pregled izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima 50
Tabela 42 - Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda 53
Tabela 43 - Pregled izdataka tekuće i stalne budžetske rezerve 55
Tabela 44 - Kapitalni budžet 57
Tabela 45 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji 58
Tabela 46 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po projektima 58
Tabela 47 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i po projektima 58
Tabela 48 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji 61
Tabela 49 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po projektima 61
Tabela 50 - Pregled izdataka Kapitalnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji i po projektima 61

P R I L O G - T A B E L E

Tabela 1 - Pregled neizmirenih obaveza po potrošačkim jedinicama 69
Tabela 2 - Deficit na gotovinskoj osnovi 70
Tabela 3 - Korigovani deficit na gotovinskoj osnovi 71
Tabela 4 - Konsolidovana javna potrošnja 72
Tabela 5 - Konsolidovana javna potrošnja i korigovani deficit 73
Tabela 6 - Sredstva javnih ustanova i budžetskih korisnika koje nijesu u sistemu KRT 74
Tabela 7 - Pregled izdataka za otplatu duga, kamata i ostale troškovi po uzetim kreditima u inostarnstvu 75
Tabela 8 - Pregled stanja domaćeg duga, izdaci za otplatu glavnice duga i kamate po bankama 77
Tabela 9 - Pregled izdataka otplate obaveza iz prethodnog perioda po potrošačkim jedinicama 78

Tabela 1 - Pregled neizmirenih obaveza po potrošačkim jedinicama

Redni broj	Naziv potrošačke jedinice	UKUPNO					Plaćene obaveze iz 2012. i prethodnih godina u 2013. godini
		Neizmirene obaveze na dan 31.12.2012. godine	Neizmirene obaveze iz 2012. i ranijih godina koje su na dan 31.12.2013. godine ostale	Neizmirene obaveze formirane u 2013. godini dospjele za plaćanje do 31.12.2013. godine	Neizmirene obaveze formirane u 2013. godini dospjele za plaćanje nakon 31.12.2013. godine	Ukupno neizmirene obaveze	
1	PREDSJEDNIK CG	77.046,55	2.403,80	68.938,32	11.636,54	82.978,66	74.643,15
2	SKUPSTINA CG	31.820,76	0,00	65.326,45	57.499,85	122.826,30	31.820,76
3	VLADA RCG	212.199,86	0,00	18.048,52	79.899,95	97.948,47	212.199,86
4	USTAVNI SUD CG	3.786,79	25,37	685,35	3.621,33	4.332,05	3.761,42
5	DRŽAVNI PROTOKOL	21.887,00	0,00	4.821,40	970,84	5.792,24	21.887,00
6	MINISTARSTVO FINANSIJA	1.827.157,18	3.570,00	2.124.237,96	477.642,41	2.605.450,37	1.823.587,18
7	UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE	24,05	0,00	0,00	0,00	0,00	24,05
8	MINISTARSTVO PROSVJETE	6.558.160,19	778.106,39	5.238.669,83	0,00	6.016.776,22	5.780.053,90
9	ISPITNI CENTAR	1.253,64	0,00	30,86	659,09	689,95	1.253,64
10	MUP	1.232.848,45	156.758,10	1.351.003,50	381.369,67	1.889.131,27	1.076.090,35
11	MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA	61.366,04	0,00	613.114,45	35.560,26	648.674,71	61.366,04
12	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	2.003.844,66	243.030,78	407.689,25	17.898,43	668.618,46	1.760.813,88
13	MINISTARSTVO PRAVDE	170.423,12	77.603,61	18.059,48	24.698,75	120.361,84	92.819,91
14	VIJEĆA ZA PREKRŠAJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO	112.163,39	0,00	110.004,19	45.392,74	155.396,93	112.163,39
16	SUDSTVO	1.631.086,43	550.339,04	1.022.994,89	98.046,00	1.671.379,93	1.080.747,39
17	MIN EKONOMIJE	402.927,71	0,00	26.429,28	4.810,58	31.239,86	402.927,71
18	ODBOR ZA KVALITET	279,13	0,00	0,00	0,00	0,00	279,53
19	FONDZA ENERG. EFIKASNOST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	MINISTARSTVO ODRŽ.RAZVOJA I TURIZMA	143.341,66	0,00	64.528,75	15.955,73	80.484,48	143.341,66
21	MINISTARSTVO KULTURE	421.143,81	383.901,61	142.777,00	25.021,29	551.699,90	37.242,20
22	CNP	144.671,12	3.407,39	181.183,22	6.798,42	191.389,03	141.263,83
23	KRALJEVSKO POZORIŠTE ZETSKI DOM	12.085,62	0,00	31.219,31	8.755,68	39.974,99	12.085,62
24	MINISTARSTVO RADA I SOC.STARANJA	6.637.834,17	312.207,80	316.242,74	5.459.323,05	6.087.773,59	6.325.626,37
25	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA	11.495,12	0,00	46.106,87	0,00	46.106,87	11.495,52
26	MIN.ZA LJUD.I MANJ.PRAVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27	SEKRETARIJAT ZA ZAKONODAVSTVO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28	MIN.ZA INFORMACIONO DRUŠTVO	42.346,23	0,00	57.660,73	1.228,95	58.889,68	42.346,23
29	AG ZAMIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA	58.604,12	0,00	0,00	1.285,46	1.285,46	58.604,12
30	ZAVOD ZA STATISTIKU	2.934,96	0,00	2.027,47	5.450,97	7.478,44	2.934,96
31	CANU	265.479,16	461.676,28	675.376,92	4.123,42	1.141.176,62	-196.197,12
32	ZAVOD ZA HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU	178.308,90	91.291,90	90.470,70	0,00	181.762,60	87.017,00
33	DRŽAVNI ARHIV CRNE GORE	17.191,60	0,00	21.641,95	8.299,33	29.941,28	17.191,60
34	ZAVOD ZA ŠKOLSTVO	3.053,61	0,00	24,00	1.425,69	1.449,69	3.053,61
35	DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA	4.150,79	0,00	168,87	2.944,02	3.112,89	4.150,79
36	ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA	0,00	0,00	2.216,97	0,00	2.216,97	0,00
37	UPRAVA ZA SPR.PRANJA NOVCA	18.213,26	0,00	185,50	1.829,56	2.015,06	18.213,26
38	UPRAVA ZA KADROVE	100.939,44	7.747,24	67.378,27	731,26	75.856,77	93.192,20
39	MINISTARSTVO ODBRANE	1.140.180,47	1.174.712,50	105.835,31	119.452,19	1.400.000,00	-34.532,03
40	ANB	99.009,20	3.233,86	65.468,03	31.292,02	99.993,91	95.775,34
41	ZAVOD ZA METROLOGIJU	1.589,32	0,00	0,00	349,78	349,78	1.589,32
42	USTANOVE KULTURE	117.227,24	4.523,98	46.834,45	59.709,59	111.068,02	112.703,26
43	POLICIJSKA AKADEMIJA	17.164,38	0,00	0,00	7.475,72	7.475,72	17.164,38
44	KOMISIJA ZA UTVRĐIVANJE KONFLIKTA INTERESA	0,00	0,00	1.980,00	0,00	1.980,00	0,00
45	ZAVOD ZA INTELEKTUALNU SVOJINU	2.144,08	0,00	244,17	404,43	648,60	2.144,08
46	AGENCIJA ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
47	NTO	356.918,02	38.766,47	353.882,84	0,00	392.649,31	318.151,55
48	DIREKCIJA ZA ZAŠTITU TAJNIH PODATAKA	367,20	0,00	0,00	295,31	295,31	367,20
49	KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPKA JAVNIH NABAVKI	722,45	0,00	0,00	727,28	727,28	722,45
50	ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE	1.255.349,17	27.495,56	102.774,81	438.373,09	568.643,46	1.227.854,21
51	FOND ZDRAVSTVA	10.098.666,90	10.966,23	16.932.880,09	4.325.633,25	21.269.479,57	10.087.700,67
52	FONDPIO	32.855.811,31	547.854,49	152.545,68	31.916.095,93	32.616.496,10	32.307.956,82
53	AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE	129.002,86	0,00	26.069,73	0,00	26.069,73	129.002,86
54	MINISTARASTVO ZDRAVLJA	0,00	0,00	12.309,50	1.719,00	14.028,50	0,00
55	FONDZA OBEŠTECENJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
56	DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
57	FONDZA MANJINE	2.552,19	0,00	13.620,66	459,57	14.080,23	2.552,19
58	AG ZAZAŠTITU LIČNIH PODAT.	10.291,51	0,00	3.835,05	642,87	4.477,92	10.291,51
59	FONDRADA	4.967.700,76	3.699.846,00	5.019.591,08	2.437,79	8.721.874,87	1.267.854,76
60	ZAŠTITNIK IMOV.PRAVNIH INTERESA	2.480,22	0,00	0,00	2.097,87	2.097,87	2.480,22
61	MINISTARSTVO NAUKE	195.000,00	0,00	13.874,96	49.341,43	63.216,39	195.000,00
62	CENTAR ZA OČUVANJE KULT.MANJINA	0,00	0,00	0,00	590,66	590,66	0,00
63	INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE	0,00	0,00	0,00	100.105,85	100.105,85	0,00
64	KANCELARIJA ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA	0,00	754,70	6.334,54	2.915,82	10.005,06	-754,70
65	ZASTUPNIK CG PRED EVROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA	541,86	0,00	0,00	7,74	7,74	541,86
66	AGENCIJA ZA PROMOCIJU STRANIH INVESTICIJA	428,53	0,00	0,00	0,00	0,00	428,53
67	CENTAR ZA ISELJENIKE	341,30	0,00	0,00	0,00	0,00	341,30
68	UP ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	59.535,97	0,00	5.041,43	29.071,66	34.113,09	59.535,97
69	SOCIJALNI SAVJET	537,37	0,00	0,00	0,00	0,00	537,37
70	SEK.ZA RAZVOJNE PROJEKTE	1.234,35	0,00	0,00	0,00	0,00	1.234,35
71	CETINJSKI PARL.FORUM	0,00	0,00	842,75	0,00	842,75	0,00
72	REG.CENT.ZA OBUKU RONILACA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
73	REVIZORSKO TIJELO	0,00	0,00	11,02	70,98	82,00	0,00
74	SAVJET ZA PRIVATIZACIJU	0,00	0,00	3.185,24	0,00	3.185,24	0,00
	UKUPNO:	**73.724.870,15**	**8.580.223,10**	**35.636.424,34**	**43.872.149,10**	**88.088.796,54**	**65.144.647,05**

Tabela 2 – Deficit na gotovinskoj osnovi

DEFICIT NA GOTOVINSKOJ OSNOVI ZA 2013.GODINU										
OPIS		ZAVRŠNI RAČUN ZA 2013. GODINU								
		Plan	Rebalans	Plan iskazan Završnim računom	Razlika	Izvršeno	Ispravke (+)	Ispravke (-)	Revizijom utvrđeno stanje	Prekoračenja budžeta
1		2	3	4	5 = (4-2)	6	7	8	9 = 6+7+8	10 = 9 - 4
1	Gotovinski prilivi	1.161.800.821,01	0,00	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	0,00	0,00	1.243.526.719,73	81.725.898,72
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	0,00	0,00	755.696.459,51	55.265.930,27
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19	14.276.553,75
1.3	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	6.614.007,71	0,00	0,00	6.614.007,71	6.614.007,71
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	0,00	0,00	74.088.674,11	1.745.172,79
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	0,00	0,00	8.633.294,21	3.824.234,20
2	Gotovinska plaćanja	1.289.293.668,99	0,00	1.289.293.668,90	-0,09	1.444.789.714,35	996.466,51	0,00	1.445.786.180,86	156.492.511,96
2.1	Zarade zaposlenih i ostala lična primanja	372.128.611,75	0,00	373.750.011,16	1.621.399,41	371.004.370,17			371.004.370,17	-2.745.640,99
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	13.822.508,62	3.003.206,21	12.119.032,27			12.119.032,27	-1.703.476,35
2.3	Upotreba roba i usluga	68.960.334,51	0,00	75.546.581,07	6.586.246,56	77.138.116,63	996.466,51		78.134.583,14	2.588.002,07
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.847.543,31	380.863,26	20.415.784,17			20.415.784,17	-431.759,14
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	47.182.534,51	-23.221.072,79	67.922.775,54			67.922.775,54	20.740.241,03
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	8.109.421,54	233.682,14	7.928.041,81			7.928.041,81	-181.379,73
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.501.512,22	3.271.512,22	17.425.749,96			17.425.749,96	-75.762,26
2.8	sektoru	91.880.698,23	0,00	94.618.839,17	2.738.140,94	94.307.026,21			94.307.026,21	-311.812,96
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	485.569.147,94	-12.303.579,16	482.967.420,48			482.967.420,48	-2.601.727,46
2.10	Ostali izdaci rezerve	32.785.988,39	0,00	40.481.573,91	7.695.585,52	37.740.485,25			37.740.485,25	-2.741.088,66
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.766.784,50	1.046.784,50	2.752.781,98			2.752.781,98	-14.002,52
2.12	Kapitalni izdaci i kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	76.387.587,73	8.414.739,88	85.294.347,28	0,00	0,00	85.294.347,28	8.906.759,55
2.9.1	Nabavka nefinansijske imovine	67.972.847,85	0,00	76.387.587,73	8.414.739,88	85.294.347,28			85.294.347,28	8.906.759,55
2.9.2	Nabavka finansijske imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
2.10	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	32.177.132,00	0,00	32.709.623,22	532.491,22	60.543.190,10		0,00	60.543.190,10	27.833.566,88
2.11	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	0,00	0,00	107.230.592,50			107.230.592,50	107.230.592,50
3	Gotovinski deficit/suficit	-127.492.847,98	0,00	-127.492.847,89	0,09	-201.262.994,62	-996.466,51	0,00	-202.259.461,13	-74.766.613,24
4	Izvori finansiranja gotovinskog deficita	127.492.847,98	0,00	127.492.847,89	-0,09	201.262.994,62	996.466,51	0,00	202.259.461,13	74.766.613,24
5.	Domaći izvori finansiranja bez depozita	-15.800.000,00	0,00	-15.800.000,00	0,00	65.111.692,50	0,00	0,00	65.111.692,50	80.911.692,50
5.1	Neto kreditne pozajmice	-23.800.000,00	0,00	-23.800.000,00	0,00	47.792.704,15	0,00	0,00	47.792.704,15	71.592.704,15
5.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita	0,00	0,00	0,00	0,00	115.500.000,00			115.500.000,00	115.500.000,00
5.1.2	Otplata glavnice duga	23.800.000,00	0,00	23.800.000,00	0,00	67.707.295,85			67.707.295,85	43.907.295,85
5.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	5.370.142,00	0,00	0,00	5.370.142,00	5.370.142,00
5.2.1	Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	29.850.142,00	0,00		29.850.142,00	29.850.142,00
5.2.2	Otplata glavnice duga	0,00	0,00	0,00	0,00	24.480.000,00	0,00		24.480.000,00	24.480.000,00
5.3	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35	3.948.846,35
5.3.1	Prodaja nefinansije imovine	8.000.000,00	0,00	8.000.000,00	0,00	1.657.197,26	0,00		1.657.197,26	-6.342.802,74
5.3.2	Prodaja finasijske imvine	0,00	0,00	0,00	0,00	10.291.649,09			10.291.649,09	10.291.649,09
6.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	-0,10	-0,09	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20	14.038.525,30
7.	Inostrano finansiranje	143.292.847,99	0,00	143.292.847,99	0,00	122.112.776,92	996.466,51	0,00	123.109.243,43	-20.183.604,56
7.1	Neto kreditne pozajmice	143.292.847,99	0,00	143.292.847,99	0,00	42.112.776,92	996.466,51	0,00	43.109.243,43	-100.183.604,56
7.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita	205.992.847,99	0,00	205.992.847,99	0,00	108.517.208,25	996.466,51		109.513.674,76	-96.479.173,23
7.1.2	Otplata glavnice duga	62.700.000,00	0,00	62.700.000,00	0,00	66.404.431,33			66.404.431,33	3.704.431,33
7.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000.000,00	0,00	0,00	80.000.000,00	80.000.000,00
7.2.1	Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000.000,00			80.000.000,00	80.000.000,00
7.2.2	Otplata glavnice duga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
7.3	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00

Tabela 3 – Korigovani deficit na gotovinskoj osnovi

KORIGOVANI DEFICIT ZA 2013. GODINU							u €
OPIS		ZAVRŠNI RAČUN			KOREKCIJE IZVRŠENJA		Stanje
		Plan	Rebalans	Izvršeno	Ispravka (+)	Ispravka (-)	
1		2	3	4	5	6	7
1.	Gotovinski prilivi	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	0,00	0,00	1.243.526.719,73
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	0,00	0,00	755.696.459,51
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19
1.3	Donacije	0,00	0,00	6.614.007,71	0,00	0,00	6.614.007,71
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	0,00	0,00	74.088.674,11
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	0,00	0,00	8.633.294,21
2.	Gotovinska plaćanja	1.289.293.668,99	0,00	1.444.789.714,35	996.466,51	0,00	1.445.786.180,86
2.1	Zarade zaposlenih	372.128.611,75	0,00	371.004.370,17	0,00	0,00	371.004.370,17
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	12.119.032,27	0,00	0,00	12.119.032,27
2.3	Upotreba roba i usluga	68.960.334,51	0,00	77.138.116,63	996.466,51	0,00	78.134.583,14
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.415.784,17	0,00	0,00	20.415.784,17
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	67.922.775,54	0,00	0,00	67.922.775,54
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	7.928.041,81	0,00	0,00	7.928.041,81
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.425.749,96	0,00	0,00	17.425.749,96
2.8	Transferi pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	91.880.698,23	0,00	94.307.026,21	0,00	0,00	94.307.026,21
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	482.967.420,48	0,00	0,00	482.967.420,48
2.10	Ostali izdaci i rezerve	32.785.988,39	0,00	37.740.485,25	0,00	0,00	37.740.485,25
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.752.781,98	0,00	0,00	2.752.781,98
2.12	Kapitalni izdaci, kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	85.294.347,28	0,00	0,00	85.294.347,28
2.13	Smanjenje obaveza - isplate	32.177.132,00	0,00	60.543.190,10	0,00	0,00	60.543.190,10
2.14	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	107.230.592,50	0,00	0,00	107.230.592,50
4.	Gotovinski deficit (1-2)	-127.492.847,98	0,00	-201.262.994,62	-996.466,51	0,00	-202.259.461,13
5	Izvori finansiranja gotovinskog deficita (6+7+8+9)	127.492.847,98	0,00	201.262.994,62	996.466,51		202.259.461,13
6.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	996.466,51	0,00	176.272.089,58
7.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35
8.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20
10.	Neto povećanje/smanjenje obaveza (10.2-10.1)	32.177.132,00	0,00	-14.363.926,41	0,00	0,00	-14.363.926,41
10.1	Stanje obaveza na dan 31.12.2013	0,00	0,00	88.088.796,54	0,00	0,00	88.088.796,54
10.2	Stanje obaveza na dan 31.12.2012	32.177.132,00	0,00	73.724.870,13	0,00	0,00	73.724.870,13
11.	Korigovani izdaci (2. + 10.)	1.257.116.536,99	0,00	1.459.153.640,76	996.466,51	0,00	1.460.150.107,27
12.	Gotovinski prilivi (1.)	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	0,00	0,00	1.243.526.719,73
13.	Modifikovani gotovinski deficit (12-11)	-95.315.715,98	0,00	-215.626.921,03	-996.466,51	0,00	-216.623.387,54
14.	Izvori finansiranja deficita(15.+16.+17.+18.+19.)	95.315.715,98	0,00	215.626.921,03	996.466,51	0,00	216.623.387,54
15.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	996.466,51	0,00	176.272.089,58
16.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	0,00	0,00	11.948.846,35
17.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
18.	Obaveze prema dobavljačima	-32.177.132,00	0,00	14.363.926,41	0,00	0,00	14.363.926,41
19.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	0,00	0,00	14.038.525,20

Tabela 4 – Konsolidovana javna potrošnja

DEFICIT NA GOTOVINSKOJ OSNOVI ZA 2013.GODINU										
OPIS		ZAVRŠNI RAČUN ZA 2013. GODINU								
		Plan	Rebalans	Plan iskazan Završnim računom	Razlika	Izvršeno	Ispravke (+)	Ispravke (-)	Revizijom utvrđeno stanje	Prekoračenja budžeta
1		2	3	4	5 = (4-2)	6	7	8	9 = 6+7-8	10 = 9 - 4
1	**Gotovinski prilivi**	**1.161.800.821,01**	**0,00**	**1.161.800.821,01**	**0,00**	**1.243.526.719,73**	**41.051.612,74**	**0,00**	**1.284.578.332,47**	**122.777.511,46**
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	7.503.045,77	0,00	763.199.505,28	62.768.976,04
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19	14.276.553,75
1.3	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	6.614.007,71	2.326.074,70	0,00	8.940.082,41	8.940.082,41
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	31.144.514,27	0,00	105.233.188,38	32.889.687,06
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	77.978,00	0,00	8.711.272,21	3.902.212,20
2	**Gotovinska plaćanja**	**1.289.293.668,99**	**0,00**	**1.289.293.668,90**	**-0,09**	**1.444.789.714,35**	**42.189.828,99**	**0,00**	**1.486.979.543,34**	**197.685.874,44**
2.1	Zarade zaposlenih i ostala lična primanja	372.128.611,75	0,00	373.750.011,16	1.621.399,41	371.004.370,17	1.890.198,92		372.894.569,09	-855.442,07
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	13.822.508,62	3.003.206,21	12.119.032,27	2.953.173,81		15.072.206,08	1.249.697,46
2.3	Upotreba roba i usluga	68.960.334,51	0,00	75.546.581,07	6.586.246,56	77.138.116,63	20.273.366,24		97.411.482,87	21.864.901,80
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.847.543,31	380.863,26	20.415.784,17	1.535.947,77		21.951.731,94	1.104.188,63
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	47.182.534,51	-23.221.072,79	67.922.775,54	24.262,90		67.947.038,44	20.764.503,93
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	8.109.421,54	233.682,14	7.928.041,81	118.541,48		8.046.583,29	-62.838,25
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.501.512,22	3.271.512,22	17.425.749,96	0,00		17.425.749,96	-75.762,26
2.8	Transferi institucijama, pojedinicima i nevladinom sektoru	91.880.698,23	0,00	94.618.839,17	2.738.140,94	94.307.026,21	11.418.639,97		105.725.666,18	11.106.827,01
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	485.569.147,94	-12.303.579,16	482.967.420,48	8.834,29		482.976.254,77	-2.592.893,17
2.10	Ostali izdaci rezerve	32.785.988,39	0,00	40.481.573,91	7.695.585,52	37.740.485,25	2.511.989,42		40.252.474,67	-229.099,24
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.766.784,50	1.046.784,50	2.752.781,98	107.154,45		2.859.936,43	93.151,93
2.12	Kapitalni izdaci i kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	76.387.587,73	8.414.739,88	85.294.347,28	1.302.364,74	0,00	86.596.712,02	10.209.124,29
2.9.1	Nabavka nefinansijske imovine	67.972.847,85	0,00	76.387.587,73	8.414.739,88	85.294.347,28	1.302.364,74		86.596.712,02	10.209.124,29
2.9.2	Nabavka finansijske imovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
2.10	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	32.177.132,00	0,00	32.709.623,22	532.491,22	60.543.190,10	45.355,00	0,00	60.588.545,10	27.878.921,88
2.11	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	0,00	0,00	107.230.592,50	0,00		107.230.592,50	107.230.592,50
3	**Gotovinski deficit/suficit**	**-127.492.847,98**	**0,00**	**-127.492.847,89**	**0,09**	**-201.262.994,62**	**-1.138.216,25**	**0,00**	**-202.401.210,87**	**-74.908.362,98**
4	**Izvori finansiranja gotovinskog deficita**	**127.492.847,98**	**0,00**	**127.492.847,89**	**-0,09**	**201.262.994,62**	**1.138.216,25**	**0,00**	**202.401.210,87**	**74.908.362,98**
5.	**Domaći izvori finansiranja bez depozita**	**-15.800.000,00**	**0,00**	**-15.800.000,00**	**0,00**	**65.111.692,50**	**60.198,88**	**0,00**	**65.171.891,38**	**80.971.891,38**
5.1	Neto kreditne pozajmice	-23.800.000,00	0,00	-23.800.000,00	0,00	47.792.704,15	48.562,11	0,00	47.841.266,26	71.641.266,26
5.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita	0,00	0,00	0,00	0,00	115.500.000,00	48.562,11		115.548.562,11	115.548.562,11
5.1.2	Otplata glavnice duga	23.800.000,00	0,00	23.800.000,00	0,00	67.707.295,85	0,00		67.707.295,85	43.907.295,85
5.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	5.370.142,00	0,00	0,00	5.370.142,00	5.370.142,00
5.2.1	Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	29.850.142,00	159.858.658,00		189.708.800,00	189.708.800,00
5.2.2	Otplata glavnice duga	0,00	0,00	0,00	0,00	24.480.000,00	159.858.658,00		184.338.658,00	184.338.658,00
5.3	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	11.636,77	0,00	11.960.483,12	3.960.483,12
5.3.1	Prodaja nefinansije imovine	8.000.000,00	0,00	8.000.000,00	0,00	1.657.197,26	11.636,77		1.668.834,03	-6.331.165,97
5.3.2	Prodaja finasijske imvine	0,00	0,00	0,00	0,00	10.291.649,09	0,00		10.291.649,09	10.291.649,09
6.	**Neto promjena gotovine**	**-0,01**	**0,00**	**-0,10**	**-0,09**	**14.038.525,20**	**81.550,86**	**0,00**	**14.120.076,06**	**14.120.076,16**
7.	**Inostrano finansiranje**	**143.292.847,99**	**0,00**	**143.292.847,99**	**0,00**	**122.112.776,92**	**996.466,51**	**0,00**	**123.109.243,43**	**-20.183.604,56**
7.1	Neto kreditne pozajmice	143.292.847,99	0,00	143.292.847,99	0,00	42.112.776,92	996.466,51	0,00	43.109.243,43	-100.183.604,56
7.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita	205.992.847,99	0,00	205.992.847,99	0,00	108.517.208,25	996.466,51		109.513.674,76	-96.479.173,23
7.1.2	Otplata glavnice duga	62.700.000,00	0,00	62.700.000,00	0,00	66.404.431,33	0,00		66.404.431,33	3.704.431,33
7.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000.000,00	0,00	0,00	80.000.000,00	80.000.000,00
7.2.1	Emisija hartija od vrednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000.000,00	0,00		80.000.000,00	80.000.000,00
7.2.2	Otplata glavnice duga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
7.3	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 5 – Konsolidovana javna potrošnja i korigovani deficit

KONSOLIDACIJA JAVNE POTROŠNJE I KORIGOVANI DEFICIT ZA 2013. GODINU							u €
OPIS		ZAVRŠNI RAČUN			KOREKCIJE IZVRŠENJA		Stanje
		Plan	Rebalans	Izvršeno	Ispravka (+)	Ispravka (-)	
1		2	3	4	5	6	7
1.	Gotovinski prilivi	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	41.051.612,74	0,00	1.284.578.332,47
1.1	Porezi	700.430.529,24	0,00	755.696.459,51	7.503.045,77	0,00	763.199.505,28
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu	384.217.730,44	0,00	398.494.284,19	0,00	0,00	398.494.284,19
1.3	Donacije	0,00	0,00	6.614.007,71	2.326.074,70	0,00	8.940.082,41
1.4	Ostali prilivi	72.343.501,32	0,00	74.088.674,11	31.144.514,27	0,00	105.233.188,38
1.5	Prilivi od povraćaja kredita	4.809.060,01	0,00	8.633.294,21	77.978,00	0,00	8.711.272,21
2.	Gotovinska plaćanja	1.289.293.668,99	0,00	1.444.789.714,35	42.189.828,99	0,00	1.486.979.543,34
2.1	Zarade zaposlenih	372.128.611,75	0,00	371.004.370,17	1.890.198,92	0,00	372.894.569,09
2.2	Ostala lična primanja	10.819.302,41	0,00	12.119.032,27	2.953.173,81	0,00	15.072.206,08
2.3	Upotreba roba i usluga	68.960.334,51	0,00	77.138.116,63	20.273.366,24	0,00	97.411.482,87
2.4	Tekuće održavanje	20.466.680,05	0,00	20.415.784,17	1.535.947,77	0,00	21.951.731,94
2.5	Kamate	70.403.607,30	0,00	67.922.775,54	24.262,90	0,00	67.947.038,44
2.6	Renta	7.875.739,40	0,00	7.928.041,81	118.541,48	0,00	8.046.583,29
2.7	Subvencije	14.230.000,00	0,00	17.425.749,96	0,00	0,00	17.425.749,96
2.8	Transferi pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	91.880.698,23	0,00	94.307.026,21	11.418.639,97	0,00	105.725.666,18
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	497.872.727,10	0,00	482.967.420,48	8.834,29	0,00	482.976.254,77
2.10	Ostali izdaci i rezerve	32.785.988,39	0,00	37.740.485,25	2.511.989,42	0,00	40.252.474,67
2.11	Date pozajmice	1.720.000,00	0,00	2.752.781,98	107.154,45	0,00	2.859.936,43
2.12	Kapitalni izdaci, kupovina hartija od vrijednosti	67.972.847,85	0,00	85.294.347,28	1.302.364,74	0,00	86.596.712,02
2.13	Smanjenje obaveza - isplate	32.177.132,00	0,00	60.543.190,10	45.355,00	0,00	60.588.545,10
2.14	Izdaci za isplatu garancija	0,00	0,00	107.230.592,50	0,00	0,00	107.230.592,50
4.	Gotovinski deficit (1-2)	-127.492.847,98	0,00	-201.262.994,62	-1.138.216,25	0,00	-202.401.210,87
5	Izvori finansiranja gotovinskog deficita (6+7+8+9)	127.492.847,98	0,00	201.262.994,62	1.138.216,25		202.401.210,87
6.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	1.045.028,62	0,00	176.320.651,69
7.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	11.636,77	0,00	11.960.483,12
8.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	81.550,86	0,00	14.120.076,06
10.	Neto povećanje/smanjenje obaveza (10.2-10.1)	32.177.132,00	0,00	-14.363.926,41	0,00	0,00	-14.363.926,41
10.1	Stanje obaveza na dan 31.12.2013	0,00	0,00	88.088.796,54	0,00	0,00	88.088.796,54
10.2	Stanje obaveza na dan 31.12.2012	32.177.132,00	0,00	73.724.870,13	0,00	0,00	73.724.870,13
11.	Korigovani izdaci (2. + 10.)	1.257.116.536,99	0,00	1.459.153.640,76	42.189.828,99	0,00	1.501.343.469,75
12.	Gotovinski prilivi (1.)	1.161.800.821,01	0,00	1.243.526.719,73	41.051.612,74	0,00	1.284.578.332,47
13.	Modifikovani gotovinski deficit (12-11)	-95.315.715,98	0,00	-215.626.921,03	-1.138.216,25	0,00	-216.765.137,28
14.	Izvori finansiranja deficita(15.+16.+17.+18.+19.)	95.315.715,98	0,00	215.626.921,03	1.138.216,25	0,00	216.765.137,28
15.	Neto pzajmljivanje	119.492.847,99	0,00	175.275.623,07	1.045.028,62	0,00	176.320.651,69
16.	Prodaja imovine	8.000.000,00	0,00	11.948.846,35	11.636,77	0,00	11.960.483,12
17.	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
18.	Obaveze prema dobavljačima	-32.177.132,00	0,00	14.363.926,41	0,00	0,00	14.363.926,41
19.	Neto promjena gotovine	-0,01	0,00	14.038.525,20	81.550,86	0,00	14.120.076,06

Tabela 6 – Sredstva javnih ustanova i budžetskih korisnika koje nijesu u sistemu KRT

	OPIS	JU u sastavu Ministarstva kulture	JU u sastavu Ministarstva prosvjete	JU u sastavu Fonda zdravstva	Policijska akademija	Ispitni centar	Crnogorsko narodno pozorište	Kraljevsko pozorište Zetski dom	Nacionalna turistička organizacija	Crnogorska akademija nauka i umjetnosti	Veterinarske ambulante	Radio televizija Crne Gore	JU Morsko dobro	Zajednica opština	UKUPNO
1	Gotovinski prilivi	1.201.704,74	13.166.844,77	14.151.129,00	357.888,04	77.721,89	349.089,77	0,00	317.533,00	62.417,93	208.588,87	7.198.499,13	3.655.648,96	304.546,64	41.051.612,74
1.1	Porezi											7.198.499,13		304.546,64	7.503.045,77
1.2	Doprinosi za socijalnu zaštitu														0,00
1.3	Donacije	94.424,53	1.364.681,78	774.885,00		31.904,00				60.179,39					2.326.074,70
1.4	Ostali prilivi	1.107.280,21	11.802.162,99	13.298.266,00	357.888,04	45.817,89	349.089,77		317.533,00	2.238,54	208.588,87		3.655.648,96		31.144.514,27
1.5	Prilivi od povraćaja kredita			77.978,00											77.978,00
2	Gotovinska plaćanja	1.218.178,88	12.502.602,20	14.743.419,00	386.673,40	62.317,87	302.930,79	2.445,81	311.367,00	296.143,93	208.588,87	7.198.499,13	3.655.648,96	304.546,64	41.193.362,48
2.1	Zarade zaposlenih i ostala lična primanja			1.873.053,00	3.328,93	13.816,99									1.890.198,92
2.2	Ostala lična primanja	90.448,26	1.828.651,00	915.907,00	61.254,43	14.153,58	30.857,00		9.664,00	2.238,54					2.953.173,81
2.3	Upotreba roba i usluga	639.148,45	9.231.631,20	8.566.409,00	159.138,42	13.177,38	124.360,08	2.445,81	246.684,00	293.905,39					19.276.899,73
2.4	Tekuće održavanje	15.943,10	921.000,00	510.419,00	18.166,63		68.105,04		2.314,00						1.535.947,77
2.5	Kamate	1.384,90		22.878,00											24.262,90
2.6	Renta	5.470,48		112.680,00					391,00						118.541,48
2.7	Subvencije														0,00
2.8	Transferi institucijama, pojedinicima i nevladinom sektoru	48.819,90				2.536,47					208.588,87	7.198.499,13	3.655.648,96	304.546,64	11.418.639,97
2.9	Transferi za socijalnu zaštitu	5.954,29		2.880,00											8.834,29
2.10	Ostali izdaci rezerve	178.678,37	521.320,00	1.521.432,00	142.412,93	18.633,45	79.608,67		49.904,00						2.511.989,42
2.11	Date pozajmice	33.438,45		73.716,00											107.154,45
2.12	Kapitalni izdaci i kupovina hartija od vrijednosti	198.892,68	0,00	1.098.690,00	2.372,06	0,00	0,00	0,00	2.410,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.302.364,74
2.9.1	Nabavka nefinansijske imovine	198.892,68		1.098.690,00	2.372,06				2.410,00						1.302.364,74
2.9.2	Nabavka finansijske imovine														0,00
2.10	Otplata obaveza iz prethodnog perioda			45.355,00											45.355,00
2.11	Izdaci za isplatu garancija														0,00
3	Gotovinski deficit/suficit	-16.474,14	664.242,57	-592.290,00	-28.785,36	15.404,02	46.158,98	-2.445,81	6.166,00	-233.726,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-141.749,74
4	Izvori finansiranja gotovinskog deficita	16.474,14	-664.242,57	592.290,00	28.785,36	-15.404,02	-46.158,98	2.445,81	-6.166,00	233.726,00	0,00	0,00	0,00	0,00	141.749,74
5.	Domaći izvori finansiranja bez depozita	13.516,88	0,00	46.682,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60.198,88
5.1	Neto kreditne pozajmice	4.880,11	0,00	43.682,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48.562,11
5.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita	4.880,11		43.682,00											48.562,11
5.1.2	Otplata glavnice duga														0,00
5.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.2.1	Emisija hartija od vrednosti														0,00
5.2.2	Otplata glavnice duga														0,00
5.3	Prodaja imovine	8.636,77	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.636,77
5.3.1	Prodaja nefinansije imovine	8.636,77		3.000,00											11.636,77
5.3.2	Prodaja finasijske imvine														0,00
6.	Neto promjena gotovine	2.957,26	-664.242,57	545.608,00	28.785,36	-15.404,02	-46.158,98	2.445,81	-6.166,00	233.726,00	0,00	0,00	0,00	0,00	81.550,86
7.	Inostrano finansiranje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7.1	Neto kreditne pozajmice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7.1.1	Povećanje duga po osnovu kredita														0,00
7.1.2	Otplata glavnice duga														0,00
7.2	Neto zaduživanje emisija hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7.2.1	Emisija hartija od vrednosti														0,00
7.2.2	Otplata glavnice duga														0,00
7.3	Donacije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 7 - Pregled izdataka za otplatu duga, kamata i ostale troškovi po uzetim kreditima u inostarnstvu

Kreditor	Kredit	Glavnica	Kamata	Ostali troškovi	Ukupno
Steiermarkische Bank Sparkassen AG	Nabavka vatrogasnih vozila	2.200.170,96	526.058,61		2.726.229,57
Instituto del credito oficial -Kraljevine Španije	Projekat izgradnja regionalnog centra Livade		50.509,32		50.509,32
Societe Generale Paris	Finansairanje obrazovnog informacionog sistema u CG	5.771,12	137,46		5.908,58
Exim Banka - Mađarska	Projekat "OŠ Ante Djedović"	1.399.155,52	93.009,22		1.492.164,74
	Unapređenje školske infrastrukture u Crnoj Gori ("LOT I", "LOT II","LOT IV" i "OŠ U Podgorica	1.262.413,54	79.919,61		1.342.333,15
Natixis Banka - Francuska	Projekat - Obnova i proširenje elektrodistributivne mreže u CG	387.904,39	75.870,74		463.775,13
KfW - Njemačka razvojna banka	Projekat - Rekonstrukcija HE Perućica	240.387,66	67.165,80	197,02	307.750,48
	Projekat energetska efikasnost u javnim ustanovama		27.583,29	27.370,83	54.954,12
	Projekat vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda u primorskom regionu (faza II)	833.334,00			833.334,00
	Projekat vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda u primorskom regionu (faza III i IV)	4.414.000,00	155.161,24	95.188,28	4.664.349,52
Credit Suisse International	Zajam za budžet	8.000.000,00	4.112.438,89	120.168,22	12.232.607,11
Češka eksportna banka	Preuzete obaveze Željezničke infrastrukture za Češki kredit Ug.br. 21026	1.521.688,40	107.767,66		1.629.456,06
	Preuzete obaveze Željezničke infrastrukture za Češki kredit Ug.br.21025	2.563.034,74	129.291,65		2.692.326,39
	Preuzete obaveze Željezničke infrastrukture za Češki kredit Ug.br.21027	1.037.646,66	170.768,48		1.208.415,14
Poljska kreditna linija	Preuzete obaveze Željeznice Crne Gore	347.275,20	35.860,67		383.135,87
Svjetska banka za obnovu i razvoj (IBRD)	IBRD 70890 ME Konsolidacioni zajam	740.946,26	87.221,28		828.167,54
	IBRD 70900 ME - Konsolidacioni zajam E	5.661.084,32	2.337.106,23		7.998.190,55
	IBRD 70910 ME - Konsolidacioni zajam F	1.770.994,50	176.394,31		1.947.388,81
	IBRD 76370 ME - Zajam za energetsku efikasnost	1.536.578,74	15.687,60		1.552.266,34
	IBRD 76470 ME - Zajam za Projekat LAMP po Ugovru potpisanom 30.12.20008	669.981,08	17.470,45		687.451,53
	IBRD 77160 ME - Zajam za Projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede CG MIDAS		19.400,22		19.400,22
	IBRD 7819 ME - Zajam Projekat unapređenja zdravstva po Ugovoru potpisanom 19.11.2009		25.431,20		25.431,20
	IBRD 8091 ME Zajam DPL I		779.611,09		779.611,09
	IBRD 81180 ME - Zajam za Projekat "Visoko obrazovanje i istraživanje za innovacije i konstruktivnost (HERIC)		23.868,18		23.868,18
	IBRD 80020 ME - Zajam Projekat o ekološki osjetljivim turističkim oblastima CG (MESTAP) 23.12.2010		38.964,01		38.964,01
EUROFIMA	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2654 19.05.2006	3.636.657,54	96.659,72	18.183,29	3.751.500,55
	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2667 29.12.2006		118.454,33	18.422,99	136.877,32
	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2678 25.05.2007		65.157,81	10.283,75	75.441,56
	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2713 03.06.2008		298.496,95	40.683,48	339.180,43
	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2598 20.10.2004		125.293,45	20.236,36	145.529,81
	Preuzete obaveze po Zaključaku Vlade br 03-331 od 29.01.2009 za Željeznički saobraćaj - Ugovor br. 2631 20.10.2004		84.445,23		84.445,23
ERSTE BANKA -Sperkassen AG	Po Zaključku Vlade CG br 03-1615 od 11.03.2010 , BG (226.916-medicinska oprema)	361.233,24	28.024,21		389.257,45
	Po Zaključku Vlade CG br 03-1615 od 11.03.2010 , BG (226.918-medicinska oprema)	186.533,34	14.471,11		201.004,45
	Po Zaključku Vlade CG br 03-1615 od 11.03.2010 , BG (228.327-medicinska oprema)	666.666,68	67.485,00		734.151,68
ERSTE BANKA - AG	Ugovor o zajmu od 26.06.2009 i Ugovor o zajmu od 28.12.2012	13.500.000,00	2.802.262,92		16.302.262,92
Pariski klub Holandija	Sporazum o regulisanju obaveza, potpisan 13.09.2001	73.509,21	62.106,23		135.615,44
Pariski klub Austrija	Sporazum od 05.04.2007 Vlada CG Oesterreichische Kontrollbank AG Vienna	0,00	25.658,65		25.658,65
Pariski klub kreditora-evrska plaćanja	Zakon o potvrđivanju usaglašenog zapisnika o konsolidaciji duga SRJ(Sl list SRJ-Međunarodni ugovori br 2/2002)	3.091.093,39	2.147.351,69		5.238.445,08
Pariski klub kreditora-neeurska zona - SAD	Zakon o potvrđivanju usaglašenog zapisnika o konsolidaciji duga SRJ(Sl list SRJ-Međunarodni ugovori br 2/2002)	802.208,18	752.376,32		1.554.584,50
Pariski klub - SAD	Sporazum o reprogramiranju duga od 03.10.2002 između SRJ i SAD za kreditne grupacije 03	418.213,51			418.213,51
Međunarodna finansijska korporacija (IFC)	Zajam br 000596-30 i 000952-30 Konsolidacioni dug /Igalo	1.514.291,00	26.730,89		1.541.021,89
	Zajam br 24797-00 Konsolidacioni dug i ostali IFC zajmovi	297.693,94	3.816,60		301.510,54
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Ugovor 34724 od 15.07.2005 između Republike Crne Gore i EBRD (11,5 mil)- Projekat rekonstrukcije regionalnih puteva	926.256,92	93.397,49		1.019.654,41
	Ugovor 41252 od 08.12.2010 između Vlade CG-Ministarstvo finansija i EBRD - Infrastrukturni projekat za SO Danilovgrc	2.972,22	753,24	26.850,32	30.575,78
	Ugovor 41813 od 20.12.2010 između Vlade CG -Ministartvo finansija i EBRD za potrebe AD"Kontejnerski terminal)	1.425.514,88	55.039,66	21.514,06	1.502.068,60
	Ugovor 37232 od 26.10.2007 između Željeznice CG a.d. Podgorica i EBRD- rehabilitacija infrastrukture pruga	785.714,28	152.856,63	60,00	938.630,91

Evropska zajednica (EZ)	Zajam od 225 mil - Sporazum o zajmu od 14.09.2001 između EZ i SRJ (Zakon o zaduženju SRJ kod EZ Sl SRJ br 53/01)	240.677,72	3.609,28		244.287,00
	Zajam od 55 mil za podršku platnom bilansu i jačanju deviznih rezervi zemlje (Sl SRJ- Međunarodni ugovori br 01/2003)		198.386,00		198.386,00
Banka za razvoj Savjeta Evrope(CEB)	Ugovor o zajmu od 20.12.2010 između Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB) i CG		120.534,18		120.534,18
	Zaključak vlade CG 03-5584 od 19.07.2007 - kontribucija za pristupanje Banci	3.277,56			3.277,56
Međunarona udruženje za razvoj (IDA)	Otplata obaveza za 10 zajmova	1.549.239,30	22.919,78	436.186,54	2.008.345,62
Evropska investiciona banka(EIB)	Kredit br 21386 Komponenta B1 (Sanacija saobraćaja) od 13.12.2001	666.666,66	335.940,50		1.002.607,16
	Kredit br 21499 (Rehabilitacija pruga) od 19.03.2002	999.999,98	528.486,67		1.528.486,65
	Kredit br 23313 -Komponenta A1(Sanacija puteva i mostova) 13.12.2005	263.644,16	199.878,68		463.522,84
	Kredit br 24598 (Vode i kanalizacije B) od 30.09.2008		64.212,20		64.212,20
	Kredit br 24600 (Crnogorska Željeznica ii A)		72.565,30		72.565,30
	Kredit br 25215 (Sanacija puteva i mostova A3) od 05.11.2009		329.208,18		329.208,18
	Kredit br 25247 (Projekat čvrsti otpad)		10.979,50		10.979,50
	Kredit br 25915 (Vode i kanalizacije C) od 13.12.2010		177.650,00		177.650,00
	Kredit br 31540 (Projekat "Hitne mjere za prevenciju i sanaciju poplava) od 10.10.2012		97.356,66		97.356,66
	Kredit br 21386 Komponenta B2 (Zajam za rekonstrukciju glavnog Lukobrana Luka Bar)	400.000,00	194.950,00		594.950,00
	Kredit br 24599 (Sanacija puteva i mostova) od 30.09.2008		166.120,00		166.120,00
Emisija obveznica 180,00 mil EUROBOND	Fiskal Agensy Agriment od 08.04.2011		13.050.000,00		13.050.000,00
Emisija obveznica 200,00 mil EUROBOND	Fiskal Agensy Agriment od 13.09.2010		15.750.000,00		15.750.000,00
Emisija obveznica 80,00 mil EUROBOND	Mandantna pisma 06-9492/1 od 28.10.2013			476.801,00	476.801,00
Eemisija obveznica -150,00mil- CITIBANK	Fiskal Agensy Agriment od 11.04.2012		10.711.229,16		10.711.229,16
	UKUPNO	66.404.430,80	58.207.561,43	1.312.146,14	125.924.138,37

Tabela 8- Pregled stanja domaćeg duga, izdaci za otplatu glavnice duga i kamte po bankama

Red. broj	Banka kreditor	Namjena	Broj Ugovora	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Uslovi	Stanje duga na 31.12.2012	Stanje duga 31.12.2013.god.	Odlivi za glavnicu u 2013. godini	Odlivi za kamtu u 2013. godini
1	ERSTE BANKA PODGORICA	Overdraft kredit - poboljšanje dnevne likvidnosti	5	27.04.2011	10.000.000,00 €	7,5% fiksno	10.000.000,00 €	0,00 €	17.000.000,00 €	522.232,23 €
2	ERSTE BANKA PODGORICA	Zgrada Uprave policije u Podgorici	LD 10050/00082	25.02.2010.	6.000.000,00 €	6,5% +6M	3.598.435,73 €	2.067.237,43 €	1.531.198,30 €	209.419,45 €
3	ERSTE BANKA PODGORICA	Restauracija spomenika kulture na Cetinju	LD 10103/00110	14.04.2010.	5.000.000,00 €	6,5% +6M	3.308.882,31 €	2.053.747,75 €	1.255.134,56 €	196.924,30 €
4	ERSTE BANKA PODGORICA	Preuzeti dug od Crnogorskog fonda za solidarnu stanbembenu izgradnju (ugovor br. 06-3387/1)	LD 10040/00086	23.02.2010.	3.800.000,00 €	6,5% +6M	2.449.538,72 €	1.407.255,87 €	1.042.282,85 €	142.687,51 €
5	ERSTE BANKA PODGORICA	Preuzeti dug od Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje (06-2128/1 od 29.06.2011. godine	LD 10196/00016	15.07.2010	7.000.000,00 €	6,5% +6M	6.730.562,89 €	6.028.622,55 €	701.940,34 €	437.304,37 €
6	ERSTE BANKA PODGORICA	Preuzeti dug Željezničkog prevoza Crne Gore (ugovor br. 06-2130/1 od 29.06.2011. godine na iznos 8.500.000,00€)	LD 10117/00002	30.04.2010.	7.000.000,00 €	6,5% +6M	4.350.606,02 €	2.570.208,15 €	1.780.397,87 €	241.446,82 €
7	ERSTE BANKA PODGORICA	Preuzeti dug Željezničkog prevoza Crne Gore (ugovor br. 06-8657 od 05.09.2013. godine)	LD 11286/00096	13.12.2011.	3.500.000,00 €	6,25% +3M		3.006.225,30 €	249.694,69 €	104.124,77 €
8	ERSTE BANKA PODGORICA	Ugovor o dugoročnom kreditu	5100260506	16.09.2013.	16.000.000,00 €	5,95 % +6M		16.000.000,00 €		254.476,44 €
9	ERSTE BANKE PODGORICA	Ugovor o dugor.kreditu	5100281743	20.12.2013.	15.000.000,00 €	6MEURIBOR		15.000.000,00 €		
	UKUPNO ERSTE BANAKA				**73.300.000,00 €**		**30.438.025,67 €**	**48.133.297,05 €**	**23.560.648,61 €**	**2.108.615,89 €**
10	SOCIETE GENERALE BANKA	Revolving	2000288.8/4	24.06.2013.	12.000.000,00 €	fiksno 7,5 %	3.000.000,00 €	0,00 €	12.000.000,00 €	498.387,16 €
11	SOCIETE GENERALE BANKA	Dugoročni kredit za finsniranje budžeta	3300002.4	27.12.2012.	10.000.000,00 €	3MEURIBOR	10.000.000,00 €	8.000.000,00 €	2.000.000,00 €	611.058,87 €
12	SOCIETE GENERALE BANKA	Ugovor o lizingu	121/2013	19.02.2013.	1.896.136,00 €	7% na		1.622.559,43 €	273.576,57 €	99.935,73 €
13	SOCIETE GENERALE BANKA	dugoročni kredit	6400001.4	19.12.2013.	5.000.000,00 €	6MEURIBOR		5.000.000,00 €		
	UKUPNO SOCIETE GENERALE BANKA				**28.896.136,00 €**		**13.000.000,00 €**	**14.622.559,43 €**	**14.273.576,57 €**	**1.209.381,76 €**
14	CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA AD PODGORICA	dugoročni kredit	01-10026	07.08.2013.	42.500.000,00 €	3MEURIBOR		38.636.364,00 €	3.863.636,00 €	1.150.942,50 €
15	CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA AD PODGORICA	revolving kredit	949-88-8	23.05.2013.	15.000.000,00 €	nominalna	2.775.168,40 €	0,00 €	14.775.168,47 €	577.857,84 €
	UKUPNO CKB				**57.500.000,00 €**		**2.775.168,40 €**	**38.636.364,00 €**	**18.638.804,47 €**	**1.728.800,34 €**
16	Hikoteparna banka	Kratkoročni kredit/likvidnost	0100-2-408/2	19.07.2013	3.000.000,00 €	5.5% na godišnjem		0,00 €	3.000.000,00 €	42.493,15 €
	UKUPNO Hikoteparna banka				**3.000.000,00 €**		**0,00 €**	**0,00 €**	**3.000.000,00 €**	**42.493,15 €**
17	Hypo Alpe Adria Banka	Kratkoročni kredit/likvidnost	AA13178DFXTC	27.06.2013	3.000.000,00 €	godišnjem nivou		0,00 €	3.000.000,00 €	38.253,84 €
18	Hypo Alpe Adria Banka	Kratkoročni kredit/likvidnost	AA13211/D1XQ	30.07.2013	3.000.000,00 €	godišnjem nivou		0,00 €	3.000.000,00 €	51.277,52 €
	UKUPNO Hypo				**6.000.000,00 €**		**0,00 €**	**0,00 €**	**6.000.000,00 €**	**89.531,36 €**
I	**KREDITI KOD POSLOVNIH BANAKA 1-18**				**168.696.136,00 €**		**46.213.194,07 €**	**101.392.220,48 €**	**65.473.029,65 €**	**5.178.822,50 €**

Tabela 9- Pregled izdataka otplate obaveza iz prethodnog perioda po potrošačkim jedinicama

redni broj	Eko kod	Subjekat revizije	Otplata obaveza iz prethodnog perioda			Izdaci po osnovu sudskih rješenja	Ostali izdaci evidentirani kao neizmirene obaveze iz prethodnog perioda
			izvršeno 2012. godine	2013. godina			
				tekući budžet	izvršeno		
1	10101	Predsjednik Crne Gore	-	-	-	-	-
2	20101	Skupština Crne Gore	-	1,00	-	-	-
3	20102	Državna izborna komisija	-	-	-	-	-
4	20103	Sredstva za rad parlamentarnih partija	-	-	-	-	-
5	20105	Savjet za građansku kontrolu rada policije	-	-	-	-	-
6	20106	Četinjski parlamentarni forum	-	-	-	-	-
7	20107	Nacionalni savjet za evropske integracije	-	-	-	-	-
8	30101	Ustavni sud Crne Gore	-	1,00	-	-	-
9	30102	Sudstvo	3.676.817,59	77.078,00	3.170.873,77	3170873,77	-
10	30103	Tužilaštvo	54.348,22	1,00	32.589,17	32589,17	-
11	40101	Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore	6.168,96	1,00	10.827,81	10827,81	-
12	40103	Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte	-	-	5.485,68	5485,68	-
13	40105	Sekretarijat za zakonodavstvo	-	1,00	-	-	-
14	40108	Agencija Crne Gore za promociju stranih	-	-	-	-	-
15	40110	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	-	-	-	-	-
16	40115	Komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki	7.391,05	-	3.894,54	3894,54	-
17	40116	Komisija za koncesije	-	-	-	-	-
18	40117	Službeni list Crne Gore	-	-	-	-	-
19	40118	Kancelarija zastupnika Crne Gore pred	-	-	-	-	-
20	40119	Savjet za regulatornu reformu i unapređenje	-	-	-	-	-
21	40120	Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim	-	-	-	-	-
22	40121	Sekretarijat za razvojne projekte	-	-	-	-	-
23	40201	Ministarstvo pravde	2.871.979,06	3,00	3.801.077,55	3801077,55	-
24	40203	Prekršajni organi	7.266,23	1,00	17.623,83	17623,83	-
25	40204	Centar za posredovanje Crne Gore	-	-	-	-	-
26	40301	Ministarstvo unutrašnjih poslova	3.433.040,95	2,00	9.324.403,53	9324403,53	-
27	40302	Policijska akademija	-	-	-	-	-
28	40305	Javno preduzeće Regionalni centar za obuku	-	-	-	-	-
29	40306	Uprava za kadrove	-	-	-	-	-
30	40401	Ministarstvo odbrane	546.833,67	2.000.000,00	2.565.158,55	1131743,6	1.433.414,95
31	40402	Direkcija za zaštitu tajnih podataka	-	1,00	-	-	-
32	40501	Ministarstvo finansija	24.066.676,29	30.632.492,22	39.346.196,53	1.814.832,92	37.531.363,61
33	40502	Rezerve	-	-	-	-	-
34	40507	Uprava za sprječavanje pranja novca i	-	-	-	-	-
35	40509	Uprava za javne nabavke	-	-	-	-	-
36	40510	Zavod za statistiku	-	-	-	-	-
37	40511	Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara	-	-	-	-	-
38	40512	Komisija za kontrolu državne podrške i pomoći	-	-	-	-	-
39	40513	Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore	-	1,00	-	-	-
40	40601	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih	-	1,00	-	-	-
41	40603	Centar za iseljenike	-	-	-	-	-
42	40701	Ministarstvo prosvjete i sporta	86.910,13	1,00	249.981,80	249.981,80	-
43	40702	Univerzitet Crne Gore	-	1,00	-	-	-
44	40703	Zavod za međunarodnu saradnju	-	-	-	-	-
45	40704	Zavod za školstvo	-	-	-	-	-
46	40705	Ispitni centar	-	-	-	-	-
47	40706	Uprava za mlade i sport	-	-	-	-	-
48	40801	Ministarstvo kulture	4.750,30	1,00	5.592,33	5.592,33	-
49	40802	Državni arhiv	6.013,18	2,00	9.121,04	9.121,04	-
50	40803	Crnogorsko narodno pozorište	-	-	-	-	-

51	40804	Kraljevsko pozorište "Zetski dom"	-	1,00	-	-	-
52	40805	Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe	-	1,00	-	-	-
53	40808	Prirodnjački muzej Crne Gore	-	1,00	-	-	-
54	40809	Crnogorska kinoteka	-	1,00	-	-	-
55	40810	Muzički centar Crne Gore	-	1,00	-	-	-
56	40811	Biblioteka za slijepe Crne Gore	-	1,00	-	-	-
57	40813	JU Narodni muzej Crne Gore	-	1,00	-	-	-
58	40814	Pomorski muzej Crne Gore	-	1,00	-	-	-
59	40816	Centar savremene umjetnosti Crne Gore	-	1,00	-	-	-
60	40818	Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	-	1,00	-	-	-
61	40901	Ministarstvo ekonomije	10.840,60	1,00	398,22	398,22	-
62	40904	Zavod za metrologiju	-	-	-	-	-
63	40907	Odbor za kvalitet	-	-	-	-	-
64	40908	Fond za energetsku efikasnost	-	-	-	-	-
65	40910	Zavod za intelektualnu svojinu	-	-	-	-	-
66	40911	Agencija za zaštitu konkurencije	-	-	-	-	-
67	41001	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva	130.203,16	1,00	464.421,35	464.421,35	-
68	41101	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	351.384,15	1,00	637.752,64	637.752,64	-
69	41301	Ministarstvo zdravlja	10.164,81	1,00	5.518,85	5.518,85	-
70	41305	Projekat unapređenja zdravstvenog sistema	-	-	-	-	-
71	41401	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	-	2,00	-	-	-
72	41402	Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	-	1,00	-	-	-
73	41405	Centar za razvoj i očuvanje kulture manjina	-	1,00	-	-	-
74	41501	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	143.775,27	1,00	24.339,93	24.339,93	-
75	41504	Agencija za zaštitu životne sredine	-	-	-	-	-
76	41505	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore	-	-	-	-	-
77	41510	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju	465,63	1,00	19.498,94	19.498,94	-
78	41601	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	22.920,67	1,00	21.747,14	21.747,14	-
79	41603	Socijalni savjet	-	-	-	-	-
80	41701	Ministarstvo za informaciono društvo i	15.722,57	1,00	-	-	-
81	41901	Ministarstvo nauke	-	1,00	163,08	163,08	-
82	50101	Komisija za sprječavanje sukoba interesa	370,00	1,00	-	-	-
83	50201	Zaštitnik ljudskih prava i sloboda	-	1,00			-
84	50301	Državna revizorska institucija	-	1,00	-	-	-
85	50401	Crnogorska akademija nauka i umjetnosti	-	1,00	-	-	-
86	50601	Dotacije opštinama	-	-	-	-	-
87	50701	Savez udruženja boraca	-	-	-	-	-
88	50801	Matica crnogorska	-	-	-	-	-
89	50901	Agencija za nacionalnu bezbjednost	-	1,00	-	-	-
90	51001	Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan	-	1,00	360,00	360,00	-
91	51101	Crveni krst Crne Gore	-	-	-	-	-
92	51201	Crnogorski olimpijski komitet	-	-	-	-	-
93	51301	Agencija za mirno rješavanje radnih sporova	-	-	-	-	-
94	51401	Senat Prvjestonice	-	-	-	-	-
95	51501	Fondacija Petrovic Njegoš	-	-	-	-	-
96	51601	Revizorsko tijelo	-	1,00	-	-	-
97	51701	Uprava za inspekcijske poslove	-	-	-	-	-
98	60101	Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	41.802,08	1,00	21.743,46	21.743,46	-
99	60201	Fond za zdravstveno osiguranje	1.609,74	1,00	247.959,32	247.959,32	-
100	60301	Zavod za zapošljavanje	240.633,21	1,00	536.261,04	536.261,04	-
101	60501	Fond za obeštećenje	-	-	-	-	-
102	60601	Fond rada	-	1,00	-	-	-
103	41001	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva	-	-	-	-	-
104	41501	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	-	-	-	-	-
		Ukupno	**35.738.087,52**	**32.709.623,22**	**60.543.190,10**	**21.578.411,54**	**38.964.778,56**

II DIO

SPROVOĐENJE PREPORUKA IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA CRNE GORE ZA 2012. GODINU

Realizacija preporuka čije se sprovođenje ispituje usvojene su Zaključkom Skupštine 23. decembra 2013. godine, a odnose se na preporuke date u Izvještaju o reviziji završnog računa Budžeta Crne Gore za 2012. godinu. Isto tako, Državna revizorska institucija je za izvještajni period oktobar 2013 – oktobar 2014 godine izdvojila najvažnije preporuke iz prethodnih godina i objelodanila njihovu realizaciju na osnovu Izvještaja o reviziji Završnog računa Budžeta Crne Gore za 2012. godinu i Informacije o realizaciji Akcionog plana za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije za I (prvi) i II (drugi) kvartal 2014. godine, dostavljene od Ministarstva finansija, i nalaza utvrđenih revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu.

1. Analiza i računska tačnost

a) Potrebno je da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija u narednom periodu vode računa o fiskalnim ograničenjima koja su utvrđena godišnjim Zakonom o budžetu.

Revizijom je utvrđeno da su poštovana ograničenja kod preusmjeravanja sredstava po linijama izdataka, dok je uočena nepravilnost preusmjeravanja evidentirana po organizacionim kodovima kod tekuće budžetske rezerve. Tokom 2013. godine smanjen je broj potrošačkih jedinica koje su prekoračile budžet kao i linije izdataka na kojima su uočena prekoračenja, što pokazuje da se popravlja fiskalna disciplina. **Preporuka je djelimično realizovana.**

b) Potrebno je da Ministarstvo finansija izradi Pravilnik o evidenciji neizmirenih obaveza i njihovoj otplati i u skladu sa istim uspostavi centralizovanu evidenciju nastanka i otplate neizmirenih obaveza.

U Informaciji o realizaciji Akcionog plana za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije za prvi kvartal 2014. godine (u narednom tekstu Informacija) navedeno je da je rok za realizaciju preporuke četvrti kvartal tekuće godine. Ministarstvo finansija je od 01. januara 2014. godine, kako je navedeno u Informaciji, uvelo novo softversko rješenje korišćenjem SAP sistema, koje će urediti evidenciju obaveza i omogućiti Ministarstvu finansija da posjeduje informacije o neizmirenim obavezama svih potrošačkih jedinica. **Realizacije preporuke je u toku.**

c) Preporučuje se da se sredstva za obeštećenje planiraju u okviru nadležne institucije – Fonda za obeštećenje. Fond za obeštećenje je institucija, koja raspolaže odgovarajućom analitičkom dokumentacijom i informacijama od suštinskog značaja za projektovanje potrošnje po osnovu obeštećenja.

Uvidom u Zakon o budžetu za 2014. godinu utvrđeno je da je Ministarstvo finansija planiralo sredstva za otplatu duga po osnovu obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u okviru nadležne institucije – Fonda za obeštećenje. **Preporuka je realizovana.**

2. Primici budžeta

a) Preporučuje se Ministarstvu finansija da obezbijedi blagovremenu i cjelokupnu evidenciju javnih prihoda u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda i Uputstvom o radu Državnog trezora.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu, utvrđeno je da su tekući prihodi u iznosu od 7.991.423,13 € evidentirani kao prihodi u Glavnoj knjizi trezora na osnovu direktnih uplata na Glavni račun Državnog trezora, što nije u skladu s Naredbom o načinu uplate javnih prihoda i Uputstvom o radu Državnog trezora. **Preporuka nije realizovana.**

b) Preporučuje se Ministarstvu finansija da preispita mogućnost obezbjeđenja adekvatnijeg nadzora nad prikupljanjem prihoda od naknada za korišćenje domena "ME", na način što će uplatni račun za naplatu ove naknade prebaciti u okviru grupe računa koncesione i druge naknade čiju naplatu kontroliše Poreska uprava.

Naknada za korišćenje domena "ME" u 2013. godini uplaćena je direktnom uplatom na Glavni račun Državnog trezora. U Informaciji je navedeno da je Ministarstvo finansija uputilo dopis broj 06-9614 od 04. novembra 2013. godine, Agentu registracije "Domen" DOO sa instrukcijama da se prihodi Budžeta Crne Gore po osnovu naknade za korišćenje domena "ME" uplaćuju u korist računa 832-1194-10–Naknada za korišćenje domena "ME". DOO "Domen" postupio je po datoj instrukciji i naknadu po obračunu za četvrti kvartal 2013. godine uplatio na navedeni račun u januaru 2014. godine. **Preporuka je realizovana.**

c) Preporučuje se objedinjavanje prihodnog modula Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije s obzirom da je Uprava policije uključena u RTGS sistem, odnosno da ima obezbjeđenu konekciju na telekomunikacionu mrežu Centralne banke Crne Gore.

Utvrđeno je da su sprovedene aktivnosti na objedinjavanju prihodnog modula Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, koje imaju ustanovljenu elektronsku komunikacionu vezu sa Centralnom bankom Crne Gore, koja je preduslov za funkcionisanje RTGS sistema (Real Time-Gross Settlement). Preuzimanje podataka o izvršenim transakcijama na uplatnim računima i procesuiranje naloga za prenos novca na Centralni račun posredstvom prihodnog modula vršeno je od 21.11.2013. godine. **Preporuka je realizovana.**

d) Preporučuje se da Ministarstvo finansija sve kompenzacije evidentira u Glavnoj knjizi trezora i da ih sprovodi u skladu sa limitima potrošnje opredijeljenim godišnjim zakonom o budžetu.

Ministarstvo finansija je, po rješenju broj 06-4121/2 od 04. juna 2013. godine, evidentiralo priliv i odliv sredstava u iznosu 485.750,24 €. Priliv sredstava odnosi se na ime naplate pripadajućeg dijela dobiti po završnom računu Centralne banke za 2012. godinu, saglasno stavu 4. člana 69. Zakona o Centralnoj banci Crne Gore i Odluci o raspodjeli dobiti Centralne banke za 2012. godinu. Odliv sredstava je nastao po osnovu obaveza prema Centralnoj banci u vezi sa emisijom državnih zapisa tokom 2012. godine. Revizijom je utvrđeno da ostale kompenzacije nijesu evidentirane u Glavnoj knjizi trezora. U Informaciji je navedeno da će Ministarstvo finansija u saradnji sa Poreskom upravom raditi na evidentiranju eventualnih kompenzacija u Glavnoj knjizi trezora. **Preporuka je djelimično realizovana.**

e) Preporučuje se da se obezbijedi konzistentna informatička cjelina Poreske uprave i Ministarstva finansija, koja bi omogućila da se za iznos preplate kod jednog dijela poreskih obaveza mogu razdužiti neplaćene obaveze po drugoj vrsti poreskih davanja.

U Informaciji je navedeno da je rok za realizaciju navedene preporuke četvrti kvartal 2014. godine, a realizacija navedene preporuke je u toku. Ministarstvo finansija je u saradnji sa Poreskom upravom izradilo Instrukcije za preusmjer između Poreske uprave i Ministarstva finansija-Direktorata za Državni trezor, akt broj 01/5772/1 od 12.05.2014. godine, kojim je predviđena automatizacija postupaka preusmjeravanja. **Preporuka je u procesu realizacije.**

f) Preporučuje se Ministarstvu finansija da sagleda mogućnost storniranja obračunatih kamata na poreski dug, koji nije razdužen po osnovu preplaćenog poreza na osnovu opravdanih zahtjeva poreskih obveznika po rješenjima dostavljenim od strane Poreske uprave.

U Informaciji je navedeno da je rok za realizaciju navedene preporuke četvrti kvartal 2014. godine. **Preporuka je u procesu realizacije.**

3. Izdaci budžeta

a) Potrebno je od svih korisnika javnih sredstava zahtjevati da uredno dostavljaju obrazac IOPPD 1 – mjesečni Izvještaj o isplaćenim ličnim primanjima, obračunatim i obustavljenim porezima i doprinosima iz i na ta primanja i obrazac OPD 3–godišnji izvještaj o obračunatim ličnim primanjima, obračunatim i uplaćenim porezima i doprinosima iz ličnih primanja za sve zaposlene.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu, kod potrošačkih jedinica koje su bile predmet revizije, utvrđeno je da se navedena nepravilnost ponavlja i u 2013. godini i da budžetski korisnici ne dostavljaju obrazac IOPPD-1 mjesečni izvještaj o isplaćenim ličnim primanjima, obračunatim i obustavljenim porezima i doprinosima iz i na lična primanja i obrazac OPD 3 – godišnji izvještaj o obračunatim ličnim primanjima, obračunatim i uplaćenim porezima i doprinosima iz ličnih primanja za sve zaposlene u utvrđenim rokovima. **Preporuka nije realizovana.**

b) Preporučuje se da se postupak izvještavanja o utrošku sredstava tekuće budžetske rezerve vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta Republike, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave na Obrascu 9 – Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće rezerve.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, utvrđeno je da je 79 potrošačkih jedinica (od 105) predalo Izvještaj o načinu utroška tekuće budžetske rezerve, pri čemu je 10 potrošačkih jedinica dostavilo Obrazac 9 nakon utvrđenog roka, što nije u skladu s Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta Republike, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave. Takođe je utvrđeno da su korisnici budžeta koji su u 2013. godini koristili sredstva tekuće budžetske rezerve dostavili Izvještaj o načinu utroška tekuće budžetske rezerve. **Preporuka je realizovana.**

4. Kapitalni budžet

a) Preporučuje se da se kod planiranja i izvršenja Kapitalnog budžeta obezbijedi puna primjena Zakona o budžetu, kao i da se na teret Kapitalnog budžeta ne vrše plaćanja koja pripadaju tekućem budžetu.

Revizijom Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2013. godinu utvrđeno je da su iz sredstava Kapitalnog budžeta plaćani izdaci koji nijesu planirani godišnjim zakonom o budžetu. **Preporuka je djelimično realizovana.**

b) Potrebno je prije donošenja godišnjeg Zakona o budžetu, provjeriti realnost pretpostavki kod planiranja i kandidovanja konkretnih projekata. Posebno treba obratiti pažnju na revizijom utvrđene nepravilnosti, koje se ponavljaju u dužem periodu, a koje pokazuju da jedan broj projekata nije realizovan zbog nedovoljno izučenih pretpostavki u dijelu sagledavanja urbanističko tehničkih uslova, planske dokumentacije i revidovane projektne dokumentacije.

Revizijom Kapitalnog budžeta, utvrđeno je da nadležna ministarstva, odnosno organi u sastavu ministarstava koja su nadležna za realizaciju Kapitalnog budžeta, u 2013. godini nijesu 4 (četiri) kapitalna projekta realizovali iz razloga što nijesu stvoreni svi neophodni uslovi za početak radova na planiranim projektima. **Preporuka nije realizovana.**

5. Imovina

Realizacija preporuka, datih u Izvještaju o reviziji završnog računa Bužeta za 2012. godinu, kada je u pitanju državna imovina, vršena je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja kod subjekata revizije koje su bile predmet revizije Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu i utvrđeno je da i u 2013. godini postoje nepravilnosti u primjeni Zakona o državnoj imovini i podzakonskim aktima.

a) Preporučuje se da potrošačke jedinice vode posebnu evidenciju pokretnih i nepokretnih stvari u svom knjigovodstvu, na osnovu vjerodostojne dokumentacije, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države i razvrstavanju imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije.

b) Neophodno je obezbijediti dosljednu primjenu Zakona o imovini i Uredbe o načinu vođenja pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj imovini, u dijelu koji se odnosi na obavezu unošenja podataka na propisane obrasce i njihovo dostavljanje nadležnom državnom organu–Upravi za imovinu. U skladu s članom 11. Pravilnika o rokovima i vršenju popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem ("Sl. list CG" br. 34/09 od 29.05.2009. godine) neophodno je sačiniti izvještaj o izvršenom popisu.

U Informaciji je navedeno da potrošačke jedinice vode posebnu evidenciju pokretnih i nepokretnih stvari u svom knjigovodstvu, ali da postoji neažurnost kod nekih korisnika budžeta u pogledu sačinjavanja izvještaja o izvršenom popisu i dostavljanja propisanih obrazaca Upravi za imovinu. **Preporuke date pod tačkom a) i tačkom b) su djelimično realizovane.**

c) Preporučuje se da se poslovi investiciono tehničkog održavanja povjeravaju Upravi za imovinu čiji je to Uredbom definisani zadatak i koja je organizaciono, stručno i kadrovski osposobljena. U praksi se često koriste skuplja rješenja povjeravajući te poslove drugim pravnim i fizičkim licima.

U Informaciji Ministarstva finansija se navodi da korisnici budžeta angažuju, kada je to moguće, Upravu za imovinu za poslove investiciono tehničkog održavanja. Međutim, u nekim slučajevima a zbog hitnosti, angažuju se druga pravna lica. Vlada Crne Gore je Uredbom o uslovima i načinu korišćenja službenih zgrada i poslovnih prostorija u svojini Crne Gore zadužila Upravu za imovinu da se stara o investicionom i tekućem održavanju objekata. **Preporuka je realizovana.**

6. Javne nabavke

Realizacija preporuka, datih u Izvještaju o reviziji završnog računa Budžeta za 2012. godinu, kada su u pitanju javne nabavke, vršena je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja kod subjekata revizije koje su bile predmet revizije Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2013. godinu i utvrđeno je da i u 2013. godini postoje nepravilnosti u primjeni Zakona o javnim nabavkama.

a) Preporučuje se da potrošačke jedinice, koje to nijesu uradile, imenuju lice za obavljanje poslova službenika za javne nabavke u skladu s članom 58. Zakona o javnim nabavkama i da blagovremeno donesu Plan javnih nabavki u skladu sa zakonski utvrđenim rokovima uz obaveznu dostavu Upravi za javne nabavke.

Revizijom, kod uzorkom odabranih potrošačkih jedinica, jedna potrošačka jedinica nije donijela rješenje o raspoređivanju lica koje vrši poslove javnih nabavki. **Preporuka nije realizovana.**

b) Preporučuje se potrošačkim jedinicama da javne nabavke realizuju primjenom odgovarajućeg postupka u odnosu na prirodu i procijenjenu vrijednost predmeta javne nabavke, u skladu s članom 20. i članom 21. Zakona o javnim nabavkama ("SL. list CG" br. 42/11).

Revizijom, kod uzorkom odabranih potrošačkih jedinica, utvrđeno je da su javne nabavke realizovane primjenom odgovarajućeg postupka, što je u skladu s članom 20. i članom 21. Zakona o javnim nabavkama. Takođe, utvrđeno jeda su subjekti revizije dijelili predmet javne nabavke koja predstavlja jedinstvenu cjelinu, sa namjerom izbjegavanja primjene zakona i propisanog postupka javne nabavke, što nije u skladu s članom 44. Zakona o javnim nabavkama. **Preporuka nije realizovana.**

c) Preporučuje se potrošačkim jedinicama da u skladu s članom 30. Zakona o javnim nabavkama obezbjede da godišnji obim javnih nabavki realizovanih neposrednim sporazumom ne prelazi propisani limit.

Prema Informaciji svi korisnici budžeta nijesu ispoštovali navedenu preporuku. Kod nekoliko potrošačkih jedinica obim javnih nabavki, realizovanih neposrednim sporazumom prelazi propisani limit. Prema podacima Uprave za javne nabavke procenat neposrednog sporazuma u ukupnim javnim nabavkama u 2013. godini iznosio je 7,04% od ukupno 277.001.460,50 € ugovorenih javnih nabavki. **Preporuka nije realizovana.**

d) Preporučuje se svim potrošačkim jedinicama da obezbjede tačno evidentiranje potrebnih podataka o dodijeljenim javnim nabavkama i na taj način omoguće sastavljanje potpunog i tačnog Izvještaja, u skladu s članom 117. i članom 118. Zakona o javnim nabavkama.

U procesu revizije javnih nabavki, kod uzorkom odabranih potrošačkih jedinica, nije utvrđena povreda člana 118. Zakona o javnim nabavkama. **Preporuka je realizovana.**

III DIO

IZVODI
IZ KONAČNIH IZVJEŠTAJA O IZVRŠENIM POJEDINAČNIM REVIZIJAMA
u periodu oktobar 2013 - oktobar 2014. godine

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
PRIHODI BUDŽETA CRNE GORE PO OSNOVU ZAKLJUČENIH UGOVORA O KONCESIJAMA ZA KORIŠĆENJE PRIRODNIH BOGASTAVA

Vrsta revizije:	Revizija pravilnosti – revizija presjeka
Subjekat revizije:	Vlada Crne Gore - Komisija za koncesije, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprava za šume, Uprava za vode, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Lučka uprava, Poreska uprava i Uprava za inspekcijske poslove
Predmet revizije:	Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava
Trajanje revizije:	60 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Branislav Radulović, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Milan Dabović, predsjednik Senata – član Kolegijuma

I OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije „Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava“ sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list CG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i 17/07);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije (br. 4011 – 06 - 1398/12);
- Odluci Kolegijuma o vršenju revizije (br. 40113 – 01 – 391 od 04.04.2013. godine);
- Poslovniku Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 50/07);
- Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI).

2. Subjekti revizije:

Vlada Crne Gore - Komisija za koncesije, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprava za šume, Uprava za vode, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Lučka uprava, Poreska uprava i Uprava za inspekcijske poslove.

3. Predmet, obuhvat, vrsta i ciljevi revizije:

Predmet revizije su prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava. Revizijom je, s obzirom na direktni uticaj na prikupljanje navedenih prihoda, obuhvaćeno i davanje koncesija, obračun koncesija, naplata koncesija i nadzor nad izvršenjem ugovora o koncesijama od strane subjekata revizije.

Predmetna revizija ima karakter revizije presjeka i revizije pravilnosti (zakonitosti).

Ciljevi revizije „Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava“ su:

- izricanje mišljenja o pravilnosti (zakonitosti) davanja koncesija, obračuna koncesija, naplate koncesija i nadzora nad izvršenjem ugovora o koncesijama od strane subjekata revizije i
- provjera usaglašenosti rada subjekata revizije sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

4. Prihodi budžeta Crne Gore od naknada za korišćenje prirodnih bogatstava

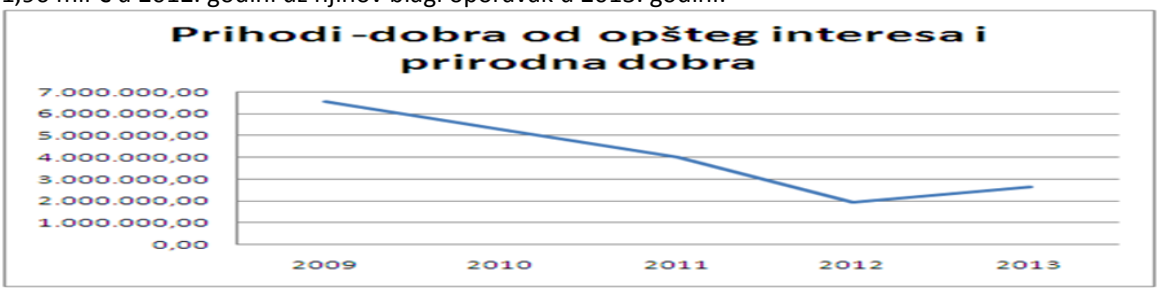
U narednoj tabeli prikazan je pregled naplaćenih prihoda nakon izvršene raspodjele sredstava u Državnom trezoru za period 2009 – 2013 godine od:

- Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa i
- Naknada za korišćenje prirodnih dobara.

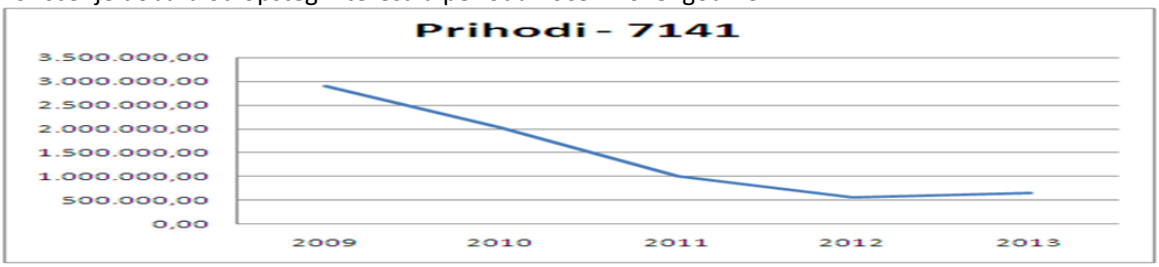
Račun		OPIS	PODACI DRŽAVNOG TREZORA				
			2009	2010	2011	2012	2013
714		NAKNADE					
7141		**Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa**	**2.890.522,73**	**2.020.524,58**	**1.001.981,32**	**563.371,34**	**647.266,86**
	714110	Naknada za korišćenje voda	1.872.632,30	1.554.614,92	624.645,17	434.558,78	535.807,41
	714120	Naknada za izvadjeni materijal iz vodotoka	600.392,10	189.741,29	118.972,51	28.699,24	36.818,51
	714130	Naknada za zaštitu voda od zagadjivanja	409.541,63	274.042,22	241.657,28	97.426,28	54.640,91
	714140	Naknada za korišćenje rezultata geoloških istraživanja	7.956,70	2.126,15	16.706,36	2.687,04	0,03
7142		**Naknada za korišćenje prirodnih dobara**	**3.661.578,93**	**3.239.633,87**	**3.009.556,45**	**1.376.923,26**	**1.995.183,63**
	714210	Naknada za korišćenje šuma	2.473.585,46	2.376.833,77	2.512.956,62	926.546,41	1.071.496,46
	714240	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	1.187.993,47	862.800,10	343.940,35	301.185,57	720.573,64
	714250	Koncesiona naknada za izgradnju i upravljanje marinom	0,00	0,00	152.659,48	149.191,28	203.113,53
	71490	Koncesiona naknada koju plaćaju vlasnici privatnih šuma		408.538,27			
Ukupno:			6.552.101,66	5.260.158,45	4.011.537,77	1.940.294,60	2.642.450,49

Na iskazani iznos budžetskih prihoda državnog budžeta po ovom osnovu uticala je dijelom izmjena zakonske regulative. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o finansiranju lokalne samouprave, od 01.01.2011. godine, opštinama umjesto ranijih 30%, pripada 70% prihoda od koncesionih i drugih naknada za korišćenje prirodnih bogatstava koja se nalaze na njenoj teritoriji.[1]

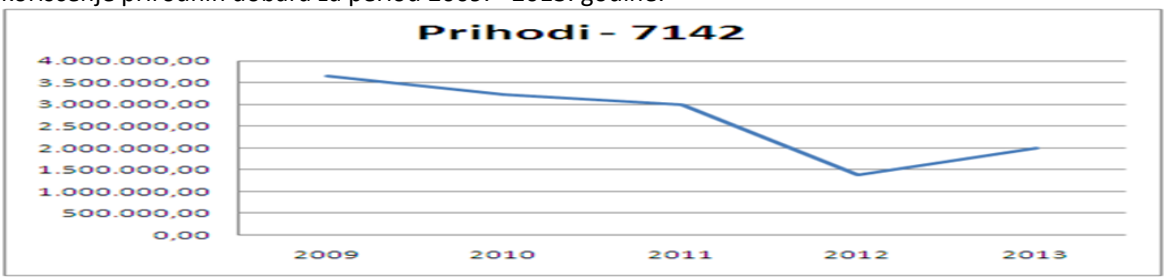
U narednoj tabeli prikazan je pad prihodi na budžetskoj poziciji 7141 – Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa i 7142 - Naknade za korišćenje prirodnih dobara, od 6,92 mil. € u 2009. godini na 1,96 mil € u 2012. godini uz njihov blagi oporavak u 2013. godini:

U narednoj tabeli prikazan je trend kretanja prihoda na budžetskoj poziciji 7141 – Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u periodu 2009 - 2013. godine:

U narednoj tabeli prikazan je trend kretanja prihoda na budžetskoj poziciji 7142 – Naknade za korišćenje prirodnih dobara za period 2009. - 2013. godine:

5. Razlozi za vršenje revizije

Pored evidentiranog smanjivanja budžetskih prihoda po ovom osnovu razlog za vršenje revizije sadržan je i u činjenici da su revizijom Završnog računa budžeta Crne Gore za 2010. godinu bili obuhvaćeni i prihodi budžeta Crne Gore od koncesionih naknada (subjekti revizije: Ministarstvo ekonomije, Uprava za vode, Lučka uprava, Poreska uprava i Komisija za koncesije).

DRI je na osnovu ove izvršene revizije dala sljedeće preporuke:

- neophodno je uspostaviti efikasniju saradnju nadležnih organa uprave i njihovu međusobnu koordinaciju i dosljedno sprovoditi procedure obračuna koncesionih naknada, kako bi se

[1] Prihodi od koncesione naknade za korišćenje šuma za 2011. pripadali su opštini u iznosu od 50% a od 01.01.2012. godine u iznosu od 70%. Prihodi od koncesione naknade za korišćenje luka od 01.01.2012. godine pripadali su opštini u iznosu od 20%, a od 01.01.2013. godine u iznosu od 50%.

Poreskoj upravi omogućilo da sprovodi potpunu i efikasnu kontrolu i naplatu poreskih prihoda, u skladu sa propisima kojima je regulisana poreska administracija;
- neophodno je obezbijediti dosljednu primjenu Zakona o koncesijama, kako bi svi davaoci koncesija blagovremeno dostavljali Komisiji za koncesije i drugim nadležnim organima po primjerak od svakog zaključenog ugovora o koncesijama".

U navedenoj reviziji date su i druge preporuke čije je sprovođenje bilo neophodno provjeriti predmetnom revizijom, odnosno utvrditi:
- da li su koncesioni ugovori o produženju prava na eksploataciju mineralnih sirovina za ležišta „Štojska kneta" i „Čeoče" produženi i dostavljeni Poreskoj upravi;
- da li je Poreska uprava izvršila naplatu dugovanja prema državi, kao i stanje poreskog duga po osnovu koncesionih naknada;
- da li je ispoštovana preporuka da se radi postizanja veće ažurnosti postupka, funkcije poreskog zaduživanja i naplate objedine, odnosno, da područne jedinice vrše i zaduženje i naplatu, a da Centrala obavlja poslove nadzora i koordinacije.

DRI je revizijom Završnog računa budžeta za 2010. godinu utvrdila i da je neophodno:
- **uspostaviti kvalitetniji nadzor nad izvršenjem ugovora o koncesijama;**
- **preispitati sve ugovore o koncesijama**, a ugovore u kojima koncesionari **ne ispunjavaju obaveze prema državi treba raskinuti.**

II ZAKLJUČNE KONSTATACIJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekata revizije na Preliminarni Izvještaj DRI o reviziji Prihodi budžeta po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama (br. 40113-01-84/12) od 27.03.2014. godine, Kolegijum DRI u sastavu dr Branislav Radulović (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (predsjednik Senata – član Kolegijuma), u skladu sa čl. 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, na sjednici održanoj 29.05.2014. godine usvojio je:

KONAČAN IZVJEŠTAJ

o reviziji „Prihodi budžeta po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama"

Normativna uređenost

Revizijom je utvrđeno da je davanje koncesije na prirodna bogatstva regulisano većim brojem zakonskih i podzakonskih propisa što u praksi stvara problem vezan za stvaranje uniformnog načina postupanja u ovoj oblasti. S druge strane neki segmenti iz oblasti koncesija nijesu normirani u dovoljnoj mjeri. Na osnovu izvršene revizije Državna revizorska institucija:

1. **Preporučuje Vladi da razmotri mogućnost iznalaženja novih organizacionih entiteta čija bi djelatnost bila usklađena sa Zakonom o koncesijama i pratećom legislativom, a u cilju održivog upravljanja prirodnim bogatstvima države.**

Preporučuje se i da se dodatno unaprijede:

1.1. Procedure po kojima bi se postupalo u postupku davanja koncesija:
- Vlada treba da u vidu podzakonskog akta **propiše kriterijume** za utvrđivanje iznosa garancije (ili drugog sredstva obezbjeđenja), za obezbjeđenje izvršavanja koncesionog ugovora, i to posebno:
  - za dobijeno pravo na detaljna istraživanja
  - za dobijeno pravo na eksploataciju
- Utvrditi **precizne rokove** na koje se izdaje garancije, odnosno drugo sredstvo obezbjeđenja.

1.2. Procedure po kojima bi se postupalo u postupku izvršavanja koncesionih ugovora

- Preporučuje se Vladi - Ministarstvu finansija da izradi Uputstvo o evidenciji potraživanja od koncesija u okviru potrošačkih jedinica, davaoca koncesija i uspostavi centralizovanu evidenciju nastanka i naplate potraživanja od koncesija.

1.3. Nadzorna funkcija nakon davanja koncesija

- Propisati rokove i obavezujuće forme izvještaja koje će koncesionari biti u obavezi da dostavljaju nadležnim državnim organima (koncedentima) radi kontrole izvršenja obaveza iz ugovora i koncesiji.
- Preporučuje se Vladi da inicira predlaganje zakonskih i podzakonskih propisa koji destimulišu izvoz drvne mase u vidu trupaca, rezane građe i ogrijevnog drveta, kao i propisa koji podstiču oživljavanje drvne industrije sa višim fazama prerade koje daju veće ekonomske efekte i koji garantuju umjerenu eksploataciju i zaštitu šuma.

Davanje koncesija

Revizijom je utvrđeno da postupci davanja koncesija za šume, koje sprovodi Uprava za šume kao nadležan organ, **nijesu sprovedeni u cjelini u skladu sa zakonom** propisanom procedurom.

- raspisani konkursi za davanje šuma na korišćenje **nijesu sadržali** sve zakonom propisane obavezne kriterijume podobnosti, koje treba da ispune učesnici da bi mogli da se kvalifikuju za dobijanje koncesije.
- Uprava za šume je vršila izmjene i dopune Ugovora izmjenama i dopunama priloga Ugovora **bez poštovanja procedure i bez jasnih obrazloženja**.
- U 2012. godini su davane nove koncesije firmama koje **ne poštuju ranije ugovore i imaju nagomilane gubitke i dugove prema državi**.

Revizijom izvršenom kod Ministarstva ekonomije utvrđeno je i da postoje ugovori sa koncesionarima koji **nijesu produžavani a** koncesiona naknada **nije naplaćivana** duži niz godina. Na osnovu izvršene revizije DRI je stekla razumno uvjerenje da je davanje koncesija vršeno bez striktne primjene zakonskih i podzakonskih propisa.

2. Neophodno je obezbijediti primjenu zakonskih i podzakonskih propisa u svim slučajevima i zaključivati ugovore samo sa onim koncesionarima koji imaju reference za obavljanje predmetne koncesione aktivnosti i koji nemaju dugovanja prema državi.

Obezbeđenje Ugovora o koncesiji

Zakonom o koncesijama (čl. 43 tačka 12) određeno je da Ugovor o koncesiji naročito sadrži: „visinu i način obezbjeđenja garancija za izvršavanje koncesionog ugovora".

Predmetnom revizijom i analizom zaključenih ugovora o koncesijama, kada su u pitanju sredstva obezbjeđenja konstatovano je da:

- Ugovori o koncesiji koje je Uprava za šume zaključila sa koncesionarima, iako sadrže odredbe o garanciji za izvršavanje koncesionog ugovora **nijesu obezbijeđeni garancijom.**
- U postupku revizije **Ministarstvo ekonomije nije prezentiralo** na uvid dokaz o hipoteci za slijedeće koncesionare: Rudnik uglja "Pljevlja", AD Solana "Bajo Sekulić"- Ulcinj, AD "Boksiti " – Cetinje, "Balkan Energy" RJ "Rudnik mrkog uglja Berane" Berane, DOO "Breznik" Pljevlja, AD "Željezara" Nikšić", AD Zavod za izgradnju Bara", AD "Mermer" Danilovgrad Ležište - "Maljat", AD "Gradir - Montenegro" Nikšić i AD "Primorje" Ulcinj.
- Državnom revizoru **nije data** na uvid garancija poslovne banke za sledeće koncesionare: "Mermer" Danilovgrad Ležište - "Klikovače", „Božović" Nikšić, „Montenegroput" Bijelo Polje, „Aquarius" Budva, „Mal –Maguar Aluminium Zrt, Budimpešta - Mađarska GP" Građevinar" i „AD Pljevlja u stečaju-Vektra montenegro".

- Obezbjeđenje potraživanja **nije definisano ugovorom** za sledeće koncesionare: "Rudnici boksita" Nikšić, „Bjelasica-Rada" Bijelo Polje, "Mermer " Danilovgrad, Ležište- "Krute" i "Kriva ploča".

3. **Insistirati na primjeni Zakona o koncesijama da se ugovor sa koncesionarom ne može zaključiti prije nego je isti dostavio bankarsku garanciju ili drugo traženo obezbjeđenje. Takođe, ugovorom o koncesiji treba obezbijediti vršenje nezavisne revizije.**

Obračun koncesija

DRI se na osnovu izvršene revizije nije mogla sa sigurnošću uvjeriti da je Ministarstvo ekonomije vršilo kontrolu otkopanih količina mineralne sirovine za koncesionare, koji su bili predmet revizije. Revizijom je utvrđeno da se u Ministarstvu ekonomije ne vodi evidencija potraživanja po osnovu koncesionih naknada po ugovorima o koncesijama i rješenjima o promjenljivom dijelu koncesione naknade. Uprava za vode nije postupala u skladu sa odredbama čl. 17 stav 1 Zakona o finansiranju upravljanja vodama i donosila rješenja o privremenom obračunu koncesione naknade, (najkasnije do 20-tog u mjesecu za prethodni mjesec) već je donosila rješenje o konačnom obračunu na kraju godine.

4. **Neophodno je da koncedenti, u skladu sa Zakonom, redovno dostavljaju rješenja o privremenom obračunu koncesione naknade i koncesionaru i Poreskoj upravi radi naplate. Navedeno obezbjeđuje, s jedne strane, kontinuitet praćenja i kontrole realizacije ugovorom definisanih obaveza, a sa druge strane, dinamiku priliva sredstava u Budžet države**.

Naplata koncesionih naknada

Revizijom je utvrđeno da veliki broj koncesionara u stečaju, ne posjeduje nepokretnu imovinu ili ne izmiruje uredno poreske i druge obaveze prema državi, što je uticalo na naplatu naknada od koncesija. Državni organi (koncedenti) prilikom zaključivanja koncesionih ugovora uglavnom ne koriste instrumente obezbjeđenja naplate koncesione naknade koji bi naplatu duga činili jednostavnom, brzom i efikasnom. Od zakonom propisanih instrumenata naplate, poreski organ u postupku naplate koncesione naknade nije u dovoljnoj mjeri koristio sve raspoložive instrumente za obezbjeđenje naplate i naplatu poreskog duga.

Takođe, utvrđeno je da Poreska uprava ne dostavlja koncedentima (Ministarstvu ekonomije, Upravi za šume i Upravi za vode) informacije o stanju neizmirenih obaveza po osnovu koncesionih naknada. Uprava za inspekcijske poslove, ne dostavlja koncedentima (Ministarstvu ekonomije, Upravi za šume i Upravi za vode) izvještaje o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

5. **Preporučuje se Vladi da propiše obavezujuće mjere međusobnog izvještavanja između Poreske uprave, Uprave za inspekcijske poslove i koncedenata (Ministarstvo ekonomije, Uprava za šume, Uprava za vode, kao i ostalim davaocima koncesija) kako bi se omogućilo Poreskoj upravi da blagovremeno koristiti sve raspoložive instrumente za obezbjeđenje naplate i naplatu poreskog duga.**

6. **Preporučuje se donošenje pisane procedure obaveznog mjesečnog ili kvartalnog sravnjenja stanja koncesionih naknada između davaoca koncesija i Poreske uprave o čemu bi se obavezno sačinjavao zapisnik i dostavljao resornom ministarstvu, kao i Komisiji za koncesije. Na taj način bi se postigla koordinacija u naplati prihoda od koncesionih naknada.**

Nadzorna funkcija

Kod onih koncesionara kod kojih su inspektori konstatovali da nije vršen inspekcijski nadzor zbog toga što koncesionari, ili nijesu otpočeli sa realizacijom ugovorenih obaveza ili nijesu ispunili propisane obaveze, inspektori nijesu izvršili ponovni obilazak odnosno inspekcijski pregled pa se ne može zaključiti da li ovi koncesionari obavljaju ugovorenu djelatnost bilo u fazi istraživanja ili fazi eksploatacije mineralnih sirovina.

7. **Preporučuje se da, kod koncesionara koji nijesu otpočeli sa realizacijom ugovorenih obaveza ili nijesu ispunili propisane obaveze takođe treba vršiti naknadne inspekcijske preglede kako bi se utvrdilo da li ovi koncesionari obavljaju djelatnost.**

Revizijom je utvrđeno da je u skladu sa važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Upravi za inspekcijske poslove činjenično stanje sledeće:

- kod Rudarske inspekcije **sistematizovano je samo jedno radno mjesto** - glavno rudarski inspektor (diplomirani inžinjer rudarstva) koliko je lica i zaposleno, koji **vrši nadležnost na cijeloj teritoriji Crne Gore;**
- kod Geološke inspekcije **sistematizovano je samo jedno radno mjesto** - glavno geološki insektor (diplomirani inžinjer geologije) koliko je i zaposleno, koji **vrši nadležnost na cijeloj teritoriji Crne Gore**;
- kod Vodoprivredne inspekcije **sistematizovano je 4 (četiri) radna mjesta** inspektora uključujući i glavnog inspektora za vodoprivredu dok su **inspekcijski nadzor vršila 2 (dva) inspektora** - diplomirani inžinjeri građevine **na cijeloj teritoriji Crne Gore**.

8. **Preporučuje se izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za inspekcijske poslove i povećanje broja sistematizovanih radnih mjesta: Rudarske, Geološke i Vodoprivredne inspekcije, kao i zapošljavanje odgovarajućih kadrova u skladu sa zakonom.**

9. **Inspekcijski nadzor treba razvijati kao kontinuirani proces nadgledanja aktivnosti u izvršenju koncesionih ugovora pogotovo na najizdašnijim lokalitetima. Smatramo da bi navedeni način omogućio novo zapošljavanje na stvarno potrebnim radnim mjestima, obezbijedio bolju kontrolu i naplatu prihoda budžeta i doprinio očuvanju prirodnog bogatstva od devastacije, urušavanja i nekontrolisane eksploatacije**.

Davaoci koncesija nijesu vršili redovan i efikasan nadzor nad sprovođenjem obaveza iz ugovora i saradnja između nadležnih državnih organa, u ostvarivanju nadzorne funkcije, nije bila na potrebnom nivou.

10. **Neophodno je ostvariti koordinaciju između Ministarstva poljoprirede - Uprave za šume, Uprave za inspekcijske poslove (inspektori za šumarstvo), Poreske uprave, Uprave policije, Uprave carina i organa lokalne uprave, kako bi se ostvario kvalitetan nadzor i provjera ispunjenja obaveza koncesionara iz koncesionih ugovora.**

11. **Preporučuje se da Ministarstvo poljoprivrede kao nadležno, pojača nadzor nad radom Uprave za šume i preduzme mjere da se hitno preispitaju svi koncesioni ugovori. Neophodno je da, u skladu sa obavezama iz ugovora Ministarstvo poljoprivrede - Uprava za šume, od svih koncesionara odmah obezbijede validne garancije.**

12. **Protiv koncesionara koji ne izvršavaju ugovorne obaveze potrebno je pokrenuti postupke za naknadu štete i oduzimanja koncesije.**

13. **Ministarstva i drugi državni organi u okviru svojih nadležnosti, trebali bi vršiti redovan i efektivan nadzor, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima i zaključcima Vlade, koji se odnose na praćenje realizacije ugovorima preuzetih obaveza.**

Evidencija Ugovora o koncesijama

Revizijom je utvrđeno da koncedenti (Ministarstvo ekonomije, Uprava za šume i Uprava za vode) nijesu dostavljali sve ugovore o koncesijama organu uprave nadležnom za poslove imovine, radi upisa zabilježbe tereta u katastru nepokretnosti. Koncedent je dužan da u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora, primjerak zaključenog ugovora o koncesiji dostavi Komisiji za koncesije, organu uprave nadležnom za naplatu javnih prihoda i organu uprave nadležnom za poslove imovine, radi upisa zabilježbe tereta u katastru nepokretnosti, što nije vršeno u svim slučajevima. Komisija za koncesije dužna je da u Registar ugovora o koncesijama unosi sve promjene koje se odnose na zaključene ugovore o koncesijama hronološkim redosljedom u skladu sa zakonskim propisima.

Na osnovu nalaza utvrđenih revizijom, DRI preporučuje da se:

14. **Dopuna zakonskih propisa iz oblasti koncesija vrši na način da se utvrdi zakonska obaveza da se u Registru ugovora o koncesijama unose podaci i o:**
    - **ugovorenim koncesionim naknadama**
    - **uplatama koncesionih naknada od strane koncesionara**
    - **sprovedenom inspekcijskom i drugom nadzoru**
    - **o stečajnom postupku**
    - **upis podataka o prinudnoj naplati.**

Iz analitičkog pregleda prihoda koji su evidentirani u Glavnoj knjizi trezora, na poziciji 7419, a iskazani su u Izvještaju o radu Komisije za koncesije za 2012. godinu, br. 01-13 od 28.03.2013. godine, kao koncesioni prihod po osnovu ostalih naknada u ukupnom iznosu od 3.465.022,02€, može se utvrditi da su na ovoj poziciji evidentirani i prihodi u iznosu od 508.153,63€ **koji po svojoj prirodi ne pripadaju prihodima od koncesija** (Prihod od povraćaja studentskih kredita, Naknada za izvršene veterinarske i sanitane usluge, Prihodi od naknada za otkup tenderske dokumentacije, Prihodi po osnovu naknade štete, Naknada za izvršene preglede i dr.). Isti je slučaj i u Izvještaju o radu Komisije za koncesije za 2013. godinu.

15. **Preporučuje se Ministarstvu finansija, da radi realnog iskazivanja, evidenciju prihoda budžeta vodi u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete republičkih fondova i budžete opština.**

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- ☐ Da se sa sadržajem Konačnog izvještaja o reviziji “Prihodi Budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava” upoznaju: Vlada, Skupština i ministarstva nadležna za nadzor nad subjektima revizije (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstvo finansija).

- ☐ Da subjekti revizije u roku od 6 (šest) mjeseci izvijeste Državnu revizorsku instituciju o preduzetim mjerama na ispunjenju preporuka iz ovog Izvještaja.

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
FINANSIRANJA NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Vrsta revizije:	Revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću
Predmet revizije:	Sistem finansiranja nevladinih organizacija
Trajanje revizije:	70 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Branislav Radulović, član Senata – rukovodilac Kolegijuma g. Nikola Kovačević, član Senata – član Kolegijuma

I OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije finansiranja nevladinih organizacija sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07 i 38/13);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10 i 40/11);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 27.12.2013. godine (br. 4011-06-1540);
- Odluci o vršenju revizije Kolegijuma DRI u sastavu dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i g. Nikola Kovačević (član Kolegijuma) od 17. 01.2014. god. (broj: 40113-01-70).

Revizija subjekta revizije izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list RCG“ br. 50/07) i
- osnovnim načelima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija - INTOSAI[2].

2. Subjekti revizije

Subjekti predmetne revizije bilu su:

- **Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću**
- Ostali subjekti:
  - Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama (Skupština)
  - Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama (Vlada)
  - Uprava za igre na sreću
  - Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava
  - Lokalne samouprave
  - Potrošačke jedinice budžeta.

2.1. Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću

Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću (u daljem tekstu - Komisija), formirana je Rješenjem o imenovanju Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću[3].

Komisija ima predsjednika i 14 članova. Komisiju čine predstavnici:

- organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja – jedan član;
- organa državne uprave nadležnog za ljudska i manjinska prava – jedan član;
- organa državne uprave nadležnog za poslove rada i socijalnog staranja – dva člana;
- organa državne uprave nadležnog za poslove kulture – jedan član;
- organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete i sporta – dva člana;
- nevladinih organizacija – sedam članova.

Predsjednika i članove Komisije imenuje Vlada, na prijedlog organa državne uprave nadležnog za poslove finansija (Ministarstvo).

Predstavnici nevladinih organizacija u Komisiji, imenuju se na prijedlog nevladinih organizacija koje obavljajuju djelatnosti u oblastima u skladu sa članom 3 Uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću[4] (Uredba).

[2] The International Organization of Supreme Audit Institutions
[3] “Sl. list Crne Gore“, br. 12/2011
[4] “Sl. list Crne Gore“, br. 42/11

Postupak predlaganja predstavnika NVO sprovodi Kancelarija za saradnju sa nevladinim organizacijama na način utvrđen Odlukom o obrazovanju Savjeta za saradnju Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija[5].

Predsjednik i članovi Komisije imenuju se na period od četiri godine i mogu biti imenovani na još četiri godine.

Komisija ima sekretara, koji obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije, a imenuje ga predsjednik Komisije.

Komisija ima svoje potkomisije za utvđene oblasti. Broj članova potkomisije je neparan, a svaka potkomisija mora imati najmanje pet članova. U zavisnosti od broja planova i programa koje organizacije budu dostavile na Konkursima za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću za određenu godinu po pojedinim oblastima, potkomisije mogu imati i više članova. Članove potkomisija imenuje predsjednik Komisije. Na prijedlog potkomisija, Komisija donosi odluke o sufinansiranju planova i programa u skladu sa definisanim kriterijumima i evaluacijom prijedloga plana i programa.

Komisija konstituiše i potkomisiju za operativno otvaranje pristigle dokumentacije.

Komisija donosi poslovnik o radu i druge akte kojima se uređuje način rada i odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad Komisije.

Godišnji izvještaj o radu Komisija podnosi Vladi do kraja prvog kvartala tekuće, za prethodnu godinu.

Raspodjela dijela prihoda od igara na sreću vrši se jednom godišnje, na osnovu javnog konkursa, koji se raspisuje do kraja prvog kvartala tekuće godine. Konkurs raspisuje Komisija. Odluku o raspodjeli dijela prihoda od igara na sreću donosi Komisija, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade.

Nadležnost predsjednika Komisije:

- saziva sjednice Komisije kojima predsjedava i predlaže dnevni red;
- vodi brigu o objavljivanju stavova Komisije;
- obezbjeđuje javnost rada Komisije;
- obezbjeđuje prethodne konsultacije sa učesnicima rada Komisije;
- prati dinamiku realizacije donešenih odluka;
- obavlja druge poslove i zadatke koje mu povjeri Komisija;
- zaključuje i potpisuje ugovore sa nosiocima odobrenih projekata u skladu sa Uredbom;
- imenuje potkomisije.

Predsjednik Komisije bira zamjenika predsjednika koji u 2013. godini nije biran.

Članovi Komisije obavljaju svoju funkciju honorarno i za svoj rad imaju pravo na nadoknadu. Nadoknada za rad u Komisiji utvrđuje se rješenjem Ministra finansija.

Nadležnosti i sastav komisije su propisani Uredbom o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću. Način rada i odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad Komisije uređuju se Poslovnikom o radu i drugim aktima koje donosi Komisija.

- Predsjednik Komisije je **Dragan Đukanović**, koji je imenovan Rješenjem Vlade, broj 08-2556/4 od 07.11.2013. godine.

[5] "Sl. list Crne Gore", br. 28/10

- U 2013. godini funkciju predsjednika Komisije obavljali su **Boris Bušković** (razriješen na lični zahtjev – rješenje Vlade broj 08-1860/3 od 25.07.2013. godine) i **Damir Rašketić** (razriješen na lični zahtjev[6] – rješenje Vlade broj 08-2536/3 od 31.10.2013. godine).

- Osim Poslovnika o radu ne postoje drugi akti kojima je uređen način rada i odlučivanja Komisije.

- U toku 2013. godine Komisija je dva puta mijenjala Poslovnik o radu Komisije. Izmjene Poslovnika se podudaraju sa promjenom lica koje vrši funkciju Predsjednika komisije. Poslovnik o radu koji je dostavljen državnom revizoru kao važeći, potpisan je od strane Predsjednika komisije i ovjeren pečatom Ministarstva finansija, ali nije evidentiran i klasifikovan u pisarnici (djelovodniku).

- Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću nema obezbijeđene prostorije za rad, nema svoj pečat, nema pisarnicu niti je sa drugim organom (u skladu sa članom 2 Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave[7]) sklopila sporazum o zajedničkoj pisarnici. Komisija nema svoj sajt, ali se konkursi, odluke i obavještenja komisije objavljuju na sajtu Ministarstva finansija u rubrici "Konkurs Igre na sreću".

- Uredbom o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću nije decidno normirano koji organ vrši nadzor nad radom Komisije. S obzirom na činjenicu da predsjednika i članove Komisije predlaže Ministarstvo finansija, Ministar finansija donosi rješenja o naknadi za rad u Komisiji, kao i da Komisija povremeno koristi pečat i web sajt Ministarstva finansija, trebalo bi urediti da ministarstvo nadležno za poslove finansija vrši i nadzor nad radom Komisije.

3. Vrsta, predmet i cilj revizije

Državna revizorska institucija (DRI) je izvršila **reviziju pravilnosti** finansiranja nevladinih organizacija, primjenom revizije presjeka.

Predmet revizije je sistem finansiranja nevladinih organizacija. Predmet revizije podrazumijeva ispitivanje pravilnosti rada odnosno postupanja Komisija tokom sprovođenja zakonski propisanih procedura prilikom raspodjele sredstava nevladinim organizacijama, kao i prikupljanje i analizu podataka kod svih subjekata, koji su ovlašćeni da vrše raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama.

- **Revizija pravilnosti** obuhvata ocjenu da li su preduzete aktivnosti i finansijske transakcije u procesu raspodjele sredstava nevladinim organizacijama u skladu sa nadležnostima, odnosno, podrazumijeva stepen do kojeg subjekti revizije slijede pravila, zakone, propise, politike, uspostavljene kodekse ili ugovorene uslove.

Kriterijumi za ocjenu usklađenosti bili su:
- Zakon o igrama na sreću („Sl. list CG", br. 40/11);
- Zakon o nevladinim organizacijama („Sl. list CG", br. 39/11);
- Zakon o budžetu za 2013. godinu ("Sl. list CG", br. 66/12);
- Uredba o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću („Sl. list CG", br. 42/11);

[6] Predsjednik Komisije g. Damir Rašketić je 28.10.2013. godine podnio ostavku (Rješenje Vlade broj 08-1860/3 od 25.07.2013. godine), kako je naveo u pismenom obrazloženju ostavke, zabog problema u radu Komisije koji se između ostalog odnose na nedostavljanja ili nepostojanja bodovnih lista, zapisnika i izvještaja o radu potkomisija, prisutnog konflikta interesa kod dijela članova Komisije, nedovoljnih stručnih i administrativnih kapaciteta Komisije da posao koji joj je dodijeljen obavi na valjan način itd.

[7] „Sl. list CG", broj 51/11

- Odluka o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada („Sl. list CG“, br. 27/13);
- Uredba o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave (“Sl. list CG”, br. 51/11);
- Zaključci Vlade broj: 03-6113, 06-472/3, 06-2535/3, 06-1032/3 i 08-1673/3;
- Poslovnik o radu Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću;
- Izjave o nepristrasnosti koje su potpisali članovi Komisije.

- **Revizija presjeka** finansiranja nevladinih organizacija ispituje reprezentativni izbor odgovarajućih subjekata kontrole, s ciljem da se dođe do određenih revizorskih nalaza u oblasti sistema finansiranja nevladinih organizacija.

Cilj revizije je:

1. ocjena uspostavljenog institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti finansiranja nevladinih organizacija;

2. izricanje mišljenja o pravilnosti rada odnosno postupanja Komisija tokom sprovođenja zakonski propisanih procedura prilikom raspodjele sredstava nevladinim organizacijama i

3. dobijanje informacije o ukupno raspodijeljenom iznosu sredstava nevladinim organizacijama na godišnjem nivou, iz svih izvora.

II ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja izjašnjenja subjekata revizije na preliminarni izvještaj DRI, a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu dr Branislav Radulović (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i g. Nikola Kovačević (član Senata – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 11.07.2014. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji „Finansiranje nevladinih organizacija iz javnih sredstava Crne Gore“

Normativno uređenje javnih politika u oblasti finansiranja nevladinog sektora u Crnoj Gori, analiza dokumentacije i praktičnih iskustava primjene, upućuju na **neadekvatnost implementacije** pozitivnih propisa, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na finansiranje NVO sektora iz javnih prihoda.

Revizorski nalazi upućuju na **nekonzistentnost akata** kojima se bliže reguliše predmetna materija, što posljedično dovodi do problema u primjeni normativno postavljenog centralizovanog[8] modela finansiranja.

Neprimjena ili djelimična primjena Zakona o NVO u dijelu finansiranja, **nerealizovani zaključci Vlade** u dijelu stvaranja preduslova za implementaciju zakona, metodološko i praktično neobjedinjavanje i planiranje sredstava shodno konceptu centralizovanog modela finansiranja, nepoštovanje odredbi Uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću i Poslovnika o radu Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću, uz potencijalni konflikt interesa članova Komisije (predstavnika NVO) i administrativne nedorečenosti kriterijuma i evaluacije utroška javnih sredstava, sumarno, problematizuju održivost postojećih rješenja, a samim tim i cjelishodno ostvarivanje javnog interesa ove oblasti.

[8] Članom 33 Zakona o nevladinim organizacijama propisano je da o raspodjeli sredstava iz budžeta Crne Gore za projekte i programe u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije odlučuje Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama.

U cilju ostvarenja javnog interesa u oblasti nevladinog organizovanja i finansiranja istog nadležni Kolegijum DRI je usvojio sljedeće:

PREPORUKE

1. **Potrebno je obezbijediti implementaciju Zakona o NVO, prije svega ispunjavanjem neophodnih preduslova, u skladu sa zaključcima Vlade, kroz: izmjene i dopune Zakona o igrama na sreću, Zakona o kulturi, Zakona o zaštiti kulturnih dobara i Zakona o manjinskim pravima i slobodama, kao i podzakonskih akata (Uredba o utvrđivanju sastava, kriterijuma za izbor i postupak predlaganja članova Komisije za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, Uredba o bližim kriterijumima za ocjenu projekata i programa NVO u postupku raspodjele budžetskih sredstava za finansiranje tih projekata i programa itd.) donijetih na osnovu ovih zakona, u dijelu koji se odnosi na finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija.**

2. **U skladu sa članom 33 Zakona o nevladinim organizacijama treba obezbijediti da, o raspodjeli sredstava iz budžeta Crne Gore koja su obezbijeđena za projekte i programe u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, odlučuje Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, odnosno obezbijediti primjenu centralizovanog modela finansijske podrške NVO sredstvima iz budžeta, a do tada precizirati rješenja na osnovu kojeg pojedinačne NVO mogu biti korisnici sredstava iz različitih izvora javnih prihoda. Na ovaj način bi se eliminisao rizik da jedna NVO može dobiti sredstva kod više potrošačkih jedinica budžeta i omogućilo da država raspolaže preciznim podacima o visini budžetskih sredstava kojima se finansiraju NVO[9].**

3. **Potrebno je, u skladu sa Izjavama o nepristrasnosti koje su potpisali članovi komisije, obezbijediti da članovi Komisije koje delegiraju predstavnici NVO, ne učestvuju u ocjenjivanju i odabiru planova i programa organizacija koje su ih predložile za člana komisije. U cilju smanjivanja rizika od nastanka konflikta interesa članova komisije su formiranje stručne (nezavisne) komisije, imenovanje Nadzornog organa koji bi pratio rad Komisije i eventualno postupao po prigovorima.**

4. **Projekti i programi koje predlažu NVO se ocjenjuju (boduju) od strane Komisije (potkomisija) i na osnovu bodovnih lista (broja bodova) se vrši odabir projekata i programa kojima će biti dodijeljena sredstva, te je potrebno obezbijediti da se ocjenjivanje (bodovanje) u svim slučajevima obavlja na način propisan Uredbom o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću. Trebalo bi razviti proceduru za ocjenjivanje i odabir projekata i programa na osnovu kriterijuma, potkriterijuma i bodovne liste i obezbijediti postojanje dokumentacije koja se odnosi na proces ocjenjivanja i odabira projekta.[10]**

5. **Potrebno je, u skladu sa članom 36 Zakona o nevladinim organizacijama i članom 27 Uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću, obezbijediti kontrolu namjenskog korišćenja sredstava dodijeljenih nevladinim organizacijama. Bilo bi korisno, za potrebe Komisije, razviti metodologiju praćenja primjene i revizije odobrenih projekata.**

[9] Praksa u 2013. godini pokazuje da potrošačke jedinice budžeta finansiraju nevladine organizacije iako nemaju odobrena sredstva na računu 4314 – transferi nevladinim organizacijama, pa se ovi izdaci u Završnom računu države ne mogu prepoznati kao sredstva kojima su finansirane NVO.

[10] U 2013. godini, osim bodovnih listi, ne postoji dokumentacija koja se odnosi na odabir i ocjenu projekata i programa.

6. **Komisija je dužna da, u skladu sa članom 11 Uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću, u propisanom roku sačini Godišnji izvještaj o radu i podnese ga Vladi Crne Gore.**

7. **U cilju transparentnosti procesa dodjele treba uspostaviti kontinuirani sistem informisanja javnosti od strane Komisije. Komisija, do izrade sopstvenog sajta, treba da nastavi da koristi sajt Ministarstva finansija – rubrika "Konkurs Igre na sreću". Bilo bi korisno na sajtu objaviti Godišnji izvještaj o radu komisije koji, u skladu sa članom 27 Uredbe, treba da sadrži izvještaj o praćenju namjenskog korišćenja dodijeljenih sredstava. Komisija treba da objavi na sajtu zbirne bodovne liste (u skladu sa članom 4 Poslovnika o radu komisije) i da razmotri mogućnost da na sajtu objavi programske i finansijske izvještaje organizacija kojima su dodijeljena sredstva.**

8. **Potrebno je normativnim aktima koji uređuju proces dodjele sredstava nevladinim organizacijama obezbijediti ostvarivanje »prava na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o nečijem pravu ili interesu zasnovanom na zakonu«, koje je zagarantovano članom 20 Ustava Crne Gore.**

9. **Potrebno je naknade članova Komisije definisati u skladu sa Odlukom o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada. Preostala sredstva predviđena za rad Komisije treba usmjeriti za reviziju odobrenih planova i programa.**

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj reviziji nalaže da se sa sadržajem Izvještaja DRI o izvršenoj reviziji upoznaju:

- **Skupština Crne Gore;**
- **Vlada Crne Gore:**
- **Ministarstvo finansija;**
- **Ministarstvo unutrašnjih poslova;**
- **Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću.**

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
SEKRETARIJATA ZA RAZVOJNE PROJEKTE
„PRAĆENJE STATUSA I DINAMIKE INVESTICIONIH PROJEKATA“

Vrsta revizije:	Revizija uspjeha
Subjekat revizije:	Sekretarijat za razvojne projekte
Predmet revizije:	Praćenje statusa i dinamike investicionih projekata
Trajanje revizije:	40 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Branislav Radulović, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Milan Dabović, predsjednik Senata – član Kolegijuma

I OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Razlozi za vršenje revizije

Vlada Crne Gore utvrdila je politiku privlačenja stranih direktnih investicija kao okosnicu ekonomskog razvoja, odnosno direktna strana ulaganja kao važne faktore povećanja rasta i konkurentnosti.[11] Prema analizama Crna Gora nema dovoljne izvore sopstvene akumulacije stoga je u velikoj mjeri usmjerena na priliv strane akumulacije.[12]

Prilikom realizacije investicija u Crnoj Gori godinama se identifikuju rizici koji bi mogli da ugroze realizaciju postojećih investicija i utiču na trend daljeg privlačenja. Identifikovani rizici se odnose na administrativne barijere za investiranje na nivou lokalne administracije[13], odlaganje realizacije velikih projekata u oblasti turizma i mogući problemi zbog nedovoljno kvalitetnih privatizacija i zastoja u realizaciji ugovorom predviđenih investicija[14], neriješeni vlasnički odnosi koji usporavaju realizaciju investicija[15] itd.

Istraživanje koje sprovela Agencija za promociju stranih direktnih investicija pokazalo je da je samo u 2011. godini priliv stranih direktnih investicija mogao biti za 195 miliona € veći, da nijesu postojale barijere koje su usporile realizaciju investicionih projekata. Osim toga, prekomjerno investiranje u pojedinim primorskim opštinama bez dovoljno poklanjanja pažnje zaštiti prirodnog ambijenta u određenoj mjeri je degradiralo prirodno okruženje koje je bilo značajna komparativna prednost Crne Gore. [16]

Na osnovu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave[17] koju je donijela Vlada, u drugoj polovini 2012. godine formiran je i počeo je sa radom **Sekretarijat za razvojne projekte** zadužen da, između ostalog, vrši poslove koji se odnose na: praćenje statusa i dinamike razvojnih projekata, realizovanje administrativnih aktivnosti usmjerenih na ubrzanje procedura, realizaciju ugovorenih investicionih programa i praćenje i predlaganje mjera za poboljšanje investicionog ambijenta.

Sekretarijat (zaključno sa 01.06.2014.g.) prati 19 investicionih razvojnih projekata iz oblasti turizma, čija je realizacija u toku.

2. Vrsta revizije

ISSAI[18] standardi revizije utvrđuju da cjelokupni djelokrug državne revizije uključuje: reviziju finansijske pravilnosti i reviziju uspjeha. Revizija uspjeha se odnosi na reviziju **ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti**.

Revizija uspjeha je nezavisna i profesionalna aktivnost kojom se utvrđuje **da li institucije javnog sektora obavljaju prave poslove i da li te poslove obavljaju na pravi način uz što manje troškove.** U teoriji postoji više naziva za reviziju uspjeha: revizija 3E (ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti) ili revizija vrijednosti za novac.

[11] Strategija privlačenja stranih direktnih investicija 2013-2015; Vlada Crne Gore – Agencija za promociju stranih investicija.
[12] Strane direktne investicje kao pokretač privrednog razvoja Crne Gore - Radna studija broj 16, str. 19; Centralna banka Crne Gore; 2008.
[13] Preporuke Vladi Crne Gore za ekonomsku politiku u 2010. godini, str. 70; Centralna banka Crne Gore.
[14] Preporuke Vladi Crne Gore za ekonomsku politiku u 2011. godini, str. 68; Centralna banka Crne Gore.
[15] Preporuke Vladi Crne Gore za ekonomsku politiku u 2013. godini, str. 80; CBCG.
[16] Strane direktne investicje kao pokretač privrednog razvoja Crne Gore – Radna studija broj 16, str. 21; Centralna banka Crne Gore; 2008:
[17] „Službeni list Crne Gore“, br. 05/12, 25/12, 61/12, 20/13 i 17/14.
[18] International Standards of Supreme Audit Institutions.

Postoje tri ključna razloga zbog kojih se vrši revizija uspjeha, i to su:

1) Odgovornost i demokratski uvid - tijela i lica koja su zadužena za obavljanje vladinih programa i vođenje budžetskih jedinica su odgovorni za efikasno vođenje tog programa ili poslova budžetske jedinice. Odgovornost u tom smislu podrazumijeva da postoji javni uvid u aktivnosti programa i budžetskih jedinica.
2) Zamjena za tržišni mehanizam – revizija uspjeha u javnom sektoru služi kao zamjena za tržišni mehanizam u privatnom sektoru.
3) Osnova za donošenje odluka – u situaciji kada su resursi ograničeni revizija uspjeha može poslužiti kao osnova za donošenje odluka o budućim investicijama i prioritetima.

U skladu sa navedenim standardima i članom 5 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI), kojim su definisani zadaci Institucije, izvršena je **revizija uspjeha** Sekretarijata za razvojene projekte, sa posebnim fokusom na aktivnosti u dijelu „Praćenja statusa i dinamike investicionih projekata". Revizija je vršena u skladu sa međunarodnom standardima za Vrhovne revizorske institucije ISSAI 100 (Osnovni principi revizije javnog sektora) i ISSAI 300 (Osnovni principi revizije učinka).

3. Cilj revizije i revizorski zadaci

Cilj predmetne revizije bio je da ispita da li Sekretarijat (u daljem tekstu - subjekt revizije):

- preduzima, u skladu sa nadležnostima, sve neophodne aktivnosti na realizaciji kapitalnih projekta kako bi uspješno bili privedeni kraju i
- da li svojim djelovanjem utiče na poboljšanje poslovnog i investicionog ambijenta.

Stoga je glavni revizorski zadatak bio da utvrdi: da li Sekretarijat za razvojne projekte na pravi način, uz što manje troškove, sprovodi svoje aktivnosti kako bi realizacija investicionih projekata bila uspješnija?

Da bi se dobio odgovor na glavno revizorsko pitanje potrebno je odgovoriti na sljedeća potpitanja:

1) da li Sekretarijat koristi odgovarajuću metodologiju za ocjenu opravdanosti investicionog projekta?
2) da li je Sekretarijat razvio odgovarajuće mehanizme za praćenje statusa i dinamike investicionih projekata?
3) da li je Sekretarijat preuzeo odgovarajuće inicijative za otklanjanje problema u realizaciji projekata i poboljšanje sveukupnog investicionog i poslovnog ambijenta?
4) da li je Sekretarijat razvio odgovarajuću saradnju sa drugim državnim organima i zainteresovanim stranama?
5) da li je ukupan institucionalni okvir postavljen na optimalan način?

4. Obim i ograničenja u vršenju revizije

Revizijom je bilo obuhvaćeno poslovanje Sekretarijata od formiranja do momenta vršenja predmetne revizije. Izvršen je uvid u dokumentaciju koja se odlaže u investicionim fajlovima, na bazi uzorka od 10 investicionih projekata, iz baze podataka kojom raspolaže Sekretarijat.

Kriterijumi za izbor projekta u uzorak bili su: vrijednost ugovorene investicije, vremenski period za realizaciju ugovora i tip projekta (dugoročni zakup, kupoprodaja, izgradnja, joint venture itd).

Tokom revizije izvršen je pregled dokumentacije za svih 19 investicionih projekata. Analizirani su godišnji i periodični izvještaji koje je Sekretarijat dostavljao Vladi i vladinim tijelima, u skladu sa zaduženjima iz zaključaka, kao i dokumentacija koja se odnosila na realizovane aktivnosti pri izradi ocjena, predloga mjera za poboljšanje investicionog ambijenta i promotivno djelovanje. Izvršen je uvid u strukturu troškova Sekretarijata sa ciljem sagledavanja ekonomičnosti u upravljanju troškovima, organizacionu strukturu i interna akta koja su podrazumijevala programe i pravilnike.

Poseban segment revizije podrazumijevao je sagledavanje nadležnosti institucija sistema koje su zadužene za realizaciju investiciono razvojnih projekata, odnosno **identifikaciju nadležnosti svih budžetskih jedinica** koje učestvuju u njihovoj realizaciji i koje su direktno uključene u proces praćenja realizacije investicionih projekata.

5. Kriterijum procjene, izvori podataka i metode revizije

Na osnovu prikupljenih i analiziranih dokumenata revizijom je izvršena procjena da li Sekretarijat za razvojne projekte obavlja poslove iz svoje nadležnosti, posebno u dijelu praćenja statusa i dinamike investicionih projekata, na **efektivan način**. Kao kriterijum za procjenu koristila se međunarodna praksa - standardi i procedure koji se primjenjuju prilikom ocjene opravdanosti investicionih projekta i analize rizika, u skladu sa ISSAI standardima.

Procjena mehanizama za praćenje statusa i dinamike investicionih projekata koje je razvio Sekretarijat, trebalo je da obuhvati uvid u sistem informacija kojim raspolaže, dinamiku praćenja i izvještavanja u poređenju sa pozitivnom praksom, obavezama iz ugovora sa investitorom i investicionog programa, i u skladu sa izvještajima nadzornog organa ili nezavisnog revizora. Predlozi mjera za poboljšanje investicionog ambijenta procijenjeni su prema fazi ciklusa realizacije.

Primaran izvor informacija predstavlja dokumentacija kojom raspolaže Sekretarijat. Sekundarni izvori informacija su dokumenta Vlade, Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, Ministarstva ekonomije, održivog razvoja i turizma i finansija, Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Investiciono–razvojnog fonda, Centralne banke, Agencije za promociju stranih direktnih investicija, Zavoda za statistiku, naučnih ustanova i domaća pravna regulativa. Sekundaran izvor informacija tokom revizije predstavljale su publikacije Evropske komisije i naučni radovi iz oblasti ocjene opravdanosti investicionih projekata, cost-benefit analize i turističke valorizacije. Prilikom vršenja revizije korišćena je kvantitativna analiza statističkih podataka i kvalitativna analiza dokumenata, odnosno, ocjena na bazi uzorka, pregled dokumentacije, poređenje podataka.

II ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja navoda subjekta revizije saopštenih na razjašnjavajućem sastanku i sadržanih u izjašnjenju subjekta revizije na preliminarni izvještaj DRI, a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj insituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu dr Branislav Radulović (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (predsjednik Senata – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 25.07.2014. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji SEKRETARIJATA ZA RAZVOJNE PROJEKTE
„Praćenje statusa i dinamike investicionih projekata“

ZAKLJUČCI

1. **Ne postoji jasna podjela nadležnosti institucija zaduženih za realizaciju investicionih projekata**

Od ukidanja Agencije za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja 2009. godine ne postoji jasna podjela nadležnosti između državnih organa koji se bave realizacijom investiciono-razvojnih projekata i drugih poslova iz nadležnosti tadašnje Agencije. Identifikovano je 6 budžetskih jedinica koje, na osnovu važećeg zakonskog okvira učestvuju u realizaciji investiciono-razvojnih projekata i poboljšanja investicionog ambijenta.

Poslove definisanja modela valorizacije resursa obavljaju tri organa, pripremu i ocjenu investiciono razvojnih projekata dva, praćenje ugovora za potrebe Savjeta za privatizaciju tri organa, kontakt sa investitorima i pomoć pri realizaciji investicionih projekata dva organa, predloge mjera za poboljšanje regulatorno administrativnog okvira četiri organa i promotivne aktivnosti takođe četiri organa.

Poslove praćenja realizacije investicionih projekata unutar sistema obavljaju Sekretarijat za razvojne projekte, Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Revizijom nije moglo biti utvrđeno po kom kriterijumu je Sekretarijatu dodijeljeno praćenje statusa i dinamike realizacije dijela investicionih projekata iz oblasti turizma, dok za četrnaest investicionih projekata nije bilo moguće utvrditi kada su počele aktivnosti Sekretarijata na njihovoj realizaciji.

Navedeno stanje ne predstavlja dobru osnovu za uspostavljanje efikasnog sistema realizacije investiciono – razvojnih projekata u Crnoj Gori. Preciznija podjela nadležnosti unutar sistema bi omogućila jasniju odgovornost institucija zaduženih za realizaciju investicionih projekata i potpunije izvještavanje Vladi Crne Gore i Savjetu za privatizaciju i kapitalne projekte kada su konkretne aktivnosti na realizaciji projekata u pitanju.

Jasna podjela nadležnosti u sistemu realizacije investicionih projekata imala bi i pozitivan uticaj na investitore i dinamiku realizacije investicionih projekata.

2. Postoji dodatan prostor za unapređenje zaštite državnih interesa prilikom realizacije investicionih projekata

Uvidom u bazu podataka Sekretarijata za razvojne projekte utvrđena su značajna kašnjenja u realizaciji investicionih projekata. Najveće kašnjenje u realizaciji identifikovano u slučaju rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih kapaciteta hotela AS u Budvi, od 11 godina. Za projekte dugoročnog zakupa, izgradnje i rekonstrukcije turističkih kapaciteta Sveti Stefan – Budva, Kraljičina plaža – Budva i Hotel Mediteran Ulcinj kašnjenje je oko 6 godina. Za svaki od navedenih ugovora je izrada aneksa Ugovora u toku.

Izvod iz baze podataka Sekretarijata koji se odnosi na vremenske rokove u realizaciji investicionih projekata

	Naziv projekta	Datum zaključenja ugovora	Rok za realizaciju ugovora	Aneks Ugovora
1	Sveti Stefan Budva	Januar 2007	Jun 2008	Izrada u toku
2	Kraljičina plaža Budva	Januar 2007	Decembar 2008	Izrada u toku
3	Hotel AS Budva	Maj 2002	Decembar 2003	Izrada u toku
4	Hotel Mediteran Ulcinj	Jul 2005	Jul 2008	Izrada u toku

Efekti investicionog projekta mogu se analizirati sa aspekta preduzeća i sa aspekta šire društvene zajednice naročito kada su u pitanju kapitalni projekti iz oblasti turizma, saobraćaja i energetike. Izrada okvirne cost – benefit analize na nivou određenog broja budućih privatizacija bi trebalo da predstavlja metod za donošenje investicionih odluka i pruži jasniji uvid u njihovu opravdanost i uticaj na društvo u cjelini.

3. Sekretarijat ne raspolaže odgovarajućim sistemom informacija

Sistem informacija kojom raspolaže Sekretarijat ne predstavlja odgovarajuću osnovu za praćenje statusa i dinamike realizacije investiciono razvojnih projekata. Potpune evidencije koje se odnose na realizaciju investicionih projekata i obaveza iz ugovora sa investitorom omogućile bi efikasniji rad Sekretarijata i potpuniji sistem izvještavanja.

Pozitivna praksa institucija koje se bave realizacijom investicionih projekata podrazumijeva normiranje informacija koje mora da sadrži dosije o investicionom projektu, pri čemu svaki dosije mora biti formiran na istovjetan način. Neke od informacija koje mora da sadrži dosije su: naziv investitora, kontakt podaci, ime i prezime referenta koji radi na praćenju projekta, ugovor, finansijski izvještaji, investicioni projekat, dokumentacija dostavljena od strane investitora, kolaterali, prepiska sa klijentom itd.

Baza podataka Sekretarijata treba da pruži informacije o trenutnom stanju realizacije investicionih projekata. U tom smislu treba je ažurirati blagovremeno, u skladu sa nastalim izmjenama, i na dokumentovanoj osnovi. Vođenje evidencija o planiranim i realizovanim investicijama i obavezama iz projektne dokumentacije bi doprinijelo efikasnijem načinu ažuriranja baze podataka i sistemu informacija Sekretarijata.

4. Praćenje projekata od strane Sekretarijata

Aktivnosti Sekretarijata koje se odnose na praćenje statusa i dinamike realizacije investicionih projekata, od osnivanja do momenta vršenja revizije, odnosile su se na rješavanje problema investitora prilikom realizacije investicionih projekata, sprovođenje preduslova za realizaciju ugovora sa investitorom i aktivnosti na realizaciji ugovorenih obaveza u skladu sa zaključcima Vlade.

Sekretarijat u svojoj bazi podataka nema ugovore sa investitorima i investicione planove, za sve projekte koje prati. Sekretarijat ne raspolaže izvještajima nadzornog organa, nezavisnog kontrolora ili nezavisnog revizora o fazi i/ili stepenu realizacije investicije.[19] Ova vrsta izvještaja bi trebalo da dâ potpuniju informaciju Sekretarijatu da li se investiciono razvojni projekat realizuje ugovorenom dinamikom kako bi u slučaju kašnjenja ili odstupanja bile preuzete blagovremene aktivnosti na realizaciji investicionog programa. Osim toga, investitori se u praksi suočavaju sa brojnim problemima koji otežavaju realizaciju ugovorenih obaveza. Kao posledica naprijed navedenog, praćenje projekata koje vrši Sekretarijat, u većini slučajeva, ne rezultira aktivnostima koje imaju efekat na realizaciju ugovorenih obaveza investitora u skladu sa predviđenom dinamikom.

Sekretarijat sa postojećom kadrovskom strukturom nije u mogućnosti da vrši različite ocjene ili procjene koje se odnose na realizaciju investicija, kao ni na nivou pune popunjenosti radnih mjesta imajući u vidu da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta nijesu predviđena radna mjesta iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka (arhitektura, građevinsko inženjerstvo, geodetsko inženjerstvo).

5. Upravljanje troškovima zakupa nije ekonomično

Uprava za imovinu za potrebe zakupa poslovnog prostora Sekretarijata, plaća oko dva puta veću cijenu zakupa od prosječne cijene poslovnih prostora u vlasništvu Glavnog grada Podgorice, iz novembra 2013. godine u zoni II grada. Odnosno, oko tri puta veću cijenu u odnosu na istu prosječnu cijenu u zoni III koja se nalazi u neposrednoj udaljenosti od centra grada.

Zahtjev Sekretarijata za dodjelu budžetskih sredstava koji je upućen Ministarstvu finansija, a dio je godišnjeg plana budžeta za 2013. godinu, tri puta je veći u odnosu na ostvarenu potrošnju u navedenoj godini.

[19] Izuzev Izvještaja Komisije za kontrolu, ocjenu i dinamiku investicija po pitanju Ugovora hotelsko-turističke privede Hotel Crna Gora, Hotel Hilton Podgorica - Montenegro i jednog Izvještaja nezavisnog revizora o nalazima činjeničnog stanja, koji se odnosi na ispunjenje investicionih obaveza iz Ugovora o kupovini, prodaji i investiranju u vojnu imovinu mornaričko-tehničko remontnog zavoda „Sava Kovačević“ – Tivat i Doma Vojske Tivat (projekat Porto Montenegro - Tivat).

PREPORUKE

DRI je nakon sprovedenog postupka revizije utvrdila da je u sistemu praćenja statusa i dinamike realizacije investicionih projekata potrebno izvršiti određene izmjene koje se odnose na usklađivanje i primjenu dobre prakse prilikom realizacije investiciono razvojnih projekata.

Izmjene bi trebalo da omoguće cjelishodnije funkcionisanje sistema i institucija nadležnih za realizaciju investicionih projekata i povoljan osnov za dalju realizaciju investicione politike u Crnoj Gori.

Preporuke Vladi Crne Gore

- **Vlada Crne Gore trebalo bi da definiše jasne nadležnosti i aktivnosti institucija koje su aktivno uključene u proces praćenja i realizacije investiciono razvojnih projekata. Pristup preciznog definisanja nadležnosti bi omogućio jasnije odgovornosti u procesu praćenja njihove dinamike realizacije i kvalitetniji sistem izvještavanja.**

- **Vlada bi trebalo da preispita sadašnji model upravljanja investicionim projektima, uključujući sve institucije sa njihovim nadležnostima, i na bazi prethodnog iskustva preduzme mjere za njegovo poboljšanje, moguće kroz:**
  - **formiranje Agencije za investicije koja bi kao centralizovani organ preuzela većinu nadležnosti postojećih organa ili**
  - **da ojača kapacitete postojećeg Sekretarijata za razvojne projekte i prenese na njega veći opseg nadležnosti posebno u dijelu nadzora i kontrole.**

- **Za određeni broj planiranih privatizacija trebalo bi izraditi cost – benefit analizu, kako bi se sagledali uticaji investicija na održivi razvoj ekonomije, smanjio rizik od privatizacionih ugovora sa kašnjenjem u realizaciji i sagledao njihov uticaj na širu društvenu zajednicu.**

Preporuke Sekretarijatu za razvojne projekte

- **Sekretarijat za razvojne projekte trebalo bi da u što skorijem vremenu unaprijedi sistem informacija koje se odnose na realizaciju investiciono razvojnih projekata, odnosno da:**
  - **definiše odgovarajuće programsko rješenje koje bi omogućilo vođenje baze podataka investicionih projekata na blagovremenoj osnovi;**
  - **objedini evidencije neophodne za tačno i blagovremeno praćenje statusa i dinamike realizacije investicionih projekata;**
  - **utvrdi informacije koje treba da sadrži dosije o investicionom projektu i način njihovog vođenja i čuvanja;**
  - **uredno vodi, internim aktima definisane, registre izvršenih obaveza iz investicionih ugovora.**

- **Sekretarijat za razvojne projekte bi trebalo da, što prije, preduzme sve neophodne aktivnosti kako bi bio u mogućnosti da obavlja sve aktivnosti na realizaciji investicionih projekata koje su zakonom definisane, odnosno da:**
  - **izvrši upotpunjavanje kadrovske strukture;**
  - **poboljša saradnju sa Savjetom za privatizaciju i kapitalne projekte u cilju razmjene informacija i dokumentacije koja se odnosi na izvještaje nadzornih organa, nezavisnih kontrolora i revizora, kao i pri izradi ostalih procjena i ocjena koje odnose se na realizaciju investicionih projekata.**
  - **inicira saradnju sa državnim organima koji obavljaju poslove tehničko tehnološke struke i preduzme aktivnosti na izradi različitih vrsta procjena koje se vrše prilikom realizacije ugovorenih obaveza, odnosno aktivnije učestvuje u procesu praćenja realizacije investicionih projekata.**

- **Preporučuje se Upravi za imovinu da, nakon isteka ugovora o zakupu poslovnog prostora preispita troškove zakupa za potrebe Sekretarijata, imajući u vidu funkcionalne karakteristike prostora i objektivne potrebe Sekretarijata.**

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj revizije nalaže:

☐ **Da subjekt revizije, do 15.09.2014.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji plan aktivnosti koje će preduzeti u cilju sprovođenja datih preporuka, kao i rokove za realizaciju istih.**

☐ **Da subjekt revizije u roku od 6 mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.**

☐ **Da se sa sadržajem Izvještaja DRI o izvršenoj reviziji upoznaju:**
- **Vlada Crne Gore;**
- **Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore;**
- **Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte;**
- **Uprava za imovinu.**

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
GENERALNOG SEKRETARIJATA VLADE

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaj Sekretarijata za 2013. godinu i usklađenost finansijskog poslovanja sa važećim zakonskim i drugim propisima
Trajanje revizije:	60 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Branislav Radulović, član Senata – rukovodilac Kolegijuma g. Dragiša Pešić, član Senata – član Kolegijuma

I OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Generalnog sekretarijata Vlade za 2013. godinu (u daljem tekstu – subjekat revizije ili Sekretarijat) sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07 i 38/13);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10 i 40/11);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 27.12.2013. godine, broj 4011-06-1540;
- Odluci o vršenju revizije Kolegijuma u sastavu dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i g. Dragiša Pešić (član Kolegijuma) od 16.01.2014. godine broj 40113-02-58.

Revizija je izvršena u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list RCG“ br. 50/07) i
- osnovnim načelima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija - INTOSAI[20].

2. Predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Generalnog sekretarijata Vlade za 2013. godinu i usklađenost finansijskog poslovanja sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave [21], Sekretarijat je u obavezi da Ministarstvu finansija dostavi godišnje finansijske izvještaje na obrascima 3 i 5, i to:

- **Izvještaj o novčanim tokovima III**
- **Izvještaj o neizmirenim obavezama.**

Za neutrošena sredstva na podračunima ili prelaznim računima, koja su evidentirana u Glavnoj knjizi trezora kao izdatak, Sekretarijat je u obavezi da uz Godišnje finansijske izvještaje dostavi i Izjavu o načinu utroška tih sredstava nakon isteka fiskalne godine na Obrascu 8.

Potrošačke jedinice za utrošena sredstva iz tekuće budžetske rezerve dostavljaju uz godišnje finansijske izvještaje i Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve na Obrascu 9.

Predmetnom revizijom obuhvaćena je kontrola gotovinskih tokova, zakonitost trošenja sredstava, tačnost iskazanih podataka i stepen njihovog objelodanjivanja, kao i funkcionisanje sistema unutrašnje kontrole.

Obuhvat, odnosno obim provjere, određen je u zavisnosti od utvrđenog stepena materijalnosti (značajnosti) i utvrđenog rizika revizije.

3. Cilj revizije

Revizija Sekretarijata imala je za cilj izricanje mišljenja o pouzdanosti i tačnosti Godišnjeg finansijskog izvještaja Generalnog sekretarijata Vlade za 2013. godinu i usklađenosti poslovanja subjekta revizije sa zakonima i propisima.

[20] The International Organization of Supreme Audit Institutions
[21] "Sl. list RCG" br. 32/10, 14/11 i 16/13

U skladu sa ciljem revizije izvršeno je:

- ispitivanje istinitosti i vjerodostojnosti finansijskih izvještaja;
- ispitivanje pravilnosti poslovanja, odnosno finansijskih transakcija i odluka u vezi sa primicima i izdacima, radi utvrđivanja da li su iskazane transakcije izvršene u skladu sa zakonom, drugim propisima, datim ovlašćenjima i za planirane namjene.

4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je obavila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti, koja podrazumijeva sveobuhvatan uvid u finansijsko poslovanje subjekta revizije zaključno sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

5. Djelatnost i organizacija subjekta revizije

5.1. Djelatnost Generalnog sekretarijata Vlade CG

- Subjekat revizije je državni organ – sekretarijat.
- Starješina organa je generalni sekretar Vlade g. Žarko Šturanović.
- Sjedište Generalnog sekretarijata Vlade je u Podgorici, Karađorđeva bb.

Odgovorno lice za vođenje računovodstva i sastavljanje finansijskih izvještaja je Dragica Pavličić.

Generalni sekretarijat je služba Vlade Crne Gore koja vrši stručne, organizacione, administrativne i tehničke poslove za potrebe Vlade, predsjednika i potpredsjednika Vlade, ministra bez portfelja i radnih tijela Vlade.

Generalni sekretarijat Vlade obavlja poslove u skladu sa Uredbom o Vladi Crne Gore, Uredbom o Generalnom sekretarijatu Vlade, Poslovnikom Vlade Crne Gore, zaključcima i drugim aktima Vlade, kao i uputstvima predsjednika, potpredsjednika i generalnog sekretara Vlade.

Na osnovu dostavljenog kartona deponovanih potpisa od 06.07.2012. godine novčanim sredstvima odobrenim Budžetom za potrošačku jedinicu Generalni sekretarijat Vlade CG (račun 907-0000000083001-19) raspolažu lica ovlašćena za punovažno potpisivanje uz upotrebu pečata, i to: Dragica Pavličić u svojstvu službenika za odobravanje i Milan Janinović u svojstvu službenika za ovjeravanje.

Čl. 4 Uredbe o Generalnom sekretarijatu Vlade utvrđen je djelokrug poslova Sekretarijata koji se odnose na:

1) pripremu stručnih osnova za odluke predsjednika Vlade u rukovođenju i usmjeravanju rada Vlade, kao i za usklađivanje rada ministarstava u obezbjeđivanju jedinstvenog djelovanja Vlade,
2) stručnu i organizacionu pripremu za ostvarivanje saradnje predsjednika Vlade sa Predsjednikom Crne Gore, predstavnicima drugih državnih organa, predstavnicima drugih država, međunarodnih organizacija i drugih institucija,
3) stručnu i organizacionu podršku potpredsjednicima Vlade u vršenju poslova koji su u vezi sa ostvarivanjem njihove funkcije,
4) učešće Vlade, odnosno njenih predstavnika u radu Skupštine Crne Gore i staranje o izvršavanju obaveza Vlade prema Skupštini Crne Gore,
5) stručnu i administrativnu pripremu materijala za sjednice Vlade i radnih tijela, organizovanje i praćenje sjednica Vlade i njenih radnih tijela i drugih sjednica u organizaciji predsjednika i potpredsjednika Vlade,
6) izradu zapisnika, zaključaka i izvještaja sa sjednica Vlade i njenih radnih tijela,
7) praćenje izvršavanja akata i zaključaka Vlade i realizacije preuzetih obaveza Vlade,

8) koordinaciju aktivnosti i učestvovanje u pripremi programa rada Vlade i praćenje njegove realizacije,
8a) stručne i administrativne poslove za potrebe zastupanja Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava,
9) protokolarno organizacione poslove za potrebe Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine Crne Gore, predsjednika Vlade i drugih državnih organa, u skladu sa aktom Vlade,
10) razvijanje saradnje Vlade i nevladinih organizacija,
10a) predlaganje, praćenje i primjenu mehanizama za efikasnu borbu protiv trgovine ljudima,
11) informatičku podršku Vladi i njenim radnim tijelima, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za informaciono društvo,
12) informisanje javnosti o radu Vlade,
13) obavljanje i drugih stručnih, administrativnih i tehničkih poslova za potrebe Vlade, predsjednika i potpredsjednika Vlade, ministra bez portfelja, radnih tijela i generalnog sekretara Vlade.

U Generalnom sekretarijatu obavljaju se i poslovi u vezi sa upotrebom i održavanjem vazduhoplova sa kojim raspolaže Vlada.

5.2. Unutrašnja organizacija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Generalnog sekretarijata Vlade utvrđena je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Generalnom sekretarijatu Vlade.

Pravilnik je donesen 16.05.2013. godine i njime su sistematizovana radna mjesta za dvije kancelarije koje su bile posebne potrošačke jedinice ili programi u okviru drugih potrošačkih jedinica: Kancelarija zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima.

Zakonom o budžetu za 2013. godinu, Kancelarija zastupnika CG pred Evropskim sudom za ljudska prava bila je predviđena kao posebna potrošačka jedinica dok je Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima bila planirana kao program u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova. Zakonom o budžetu za 2014. godinu integrisane su kao programi u okviru Sekretarijata. Izmjenama i dopunama Uredbe o Generalnom sekretarijatu[22] stvoreni su preduslovi za integrisanje ove dvije kancelarije u sastav Sekretarijata.

Poslovi iz nadležnosti Sekretarijata obavljaju se u okviru unutrašnjih organizacionih jedinica, i to:

1. Kabinet predsjednika Vlade
   1.1. Biro za komunikaciju sa građanima
2. Kabinet potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku
3. Kabinet potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem
4. Kabinet potpredsjednika Vlade za evropske integracije
5. Kabinet potpredsjednika Vlade za regionalni razvoj
6. Kabinet ministra bez portfelja
7. Sektor za poslove Vlade
8. Sektor za planiranje, koordinaciju i praćenje realizacije politike Vlade
9. Sektor za poslove protokola
   9.1. Odsjek za protokolarne poslove
   9.2. Odsjek za prevodilačke poslove
10. Služba – Biro za odnose s javnošću
11. Služba za pravne i opšte poslove i finansije
    11.1. Pisarnica

[22] „Sl. list CG, br. 03/13 i 26/13

12. Služba za informatičku podršku
13. Kancelarija za saradnju sa nevladinim organizacijama
14. Kancelarija zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava
15. Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima
16. Avio servis.

Za vršenje poslova iz nadležnosti Sekretarijata Pravilnikom je sistematizovano 130 službeničkih mjesta sa 182 izvršioca. Broj zaposlenih u Sekretarijatu na dan 31.12.2013. godine iznosio je 133. Od ovog broja 6 lica su funkcioneri (članovi Vlade), 30 lica su postavljena i imenovana od strane Vlade, 92 su zaposleni na neodređeno vrijeme, 4 na određeno i 1 pripravnik.

Zakonom o budžetu za 2013. godinu[23] Sekretarijat je predviđen kao posebna potrošačka jedinica i njegove aktivnosti su se obavljale u okviru dva programa, i to: Pružanje stručne i administrativne podrške na realizaciji ustavnih nadležnosti Vlade i Državni protokol.

6. Metode revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa osnovnim načelima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI), na način koji omogućava DRI da se u razumnoj mjeri uvjeri da li finansijski izvještaj subjekta revizije sadrži materijalno značajne greške i da li je poslovanje subjekta revizije usklađeno sa zakonskim i podzakonskim aktima i drugim propisima. Revizija uključuje primjenu revizorskih metoda i tehnika u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika. U skladu sa revizorskom praksom određena je materijalnost na nivou 1% ukupnih izdataka subjekta revizije ili u nominalnom iznosu 41,528.52 €.

Određivanje uzorka za reviziju izdataka izvršeno je metodom statističkog i nestatističkog uzorkovanja, gdje su kriterijumi za uzimanje transakcija u uzorak vrijednost i važnost transakcija. Radi se o pragmatičnom pristupu gde se odlučuje prema jasnim kriterijumima revizije i implikacijama na resurse. Određivanje uzorka je izvršeno posebno za svaku oblast revizije.

7. Sistem evidencije

Knigovodstvena evidencija Sekretarijata vodi se na **modifikovanoj osnovi**, što predviđa evidenciju imovine i obaveza na obračunskoj osnovi i evidentiranje primitaka i izdataka u momentu priliva odnosno odliva gotovine tj. na gotovinskoj osnovi. Subjekat revizije evidentira izdatke po ekonomskoj klasifikaciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

Gotovinske transakcije obavljaju se preko konsolidovanog računa Trezora. Subjekat revizije je povezan sa informacionim sistemom SAP (softver Državnog trezora u kome se evidentira trezorsko poslovanje) i Zahtjevom za plaćanje vrši plaćanje izdataka.

[23] „Sl. list CG“, br. 66/12

II MIŠLJENJE, UTVRĐENE NEPRAVILNOSTI I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja navoda subjekta revizije sadržanih u izjašnjenju na preliminarni izvještaj DRI, a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj insituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu dr Branislav Radulović (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i g. Dragiša Pešić (član Senata – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 29.07.2014. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja
Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore za 2013. godinu

Finansijski izvještaji Generalnog sekretarijata za 2013. godinu, po svim materijalno značajnim aspektima, ne daju u potpunosti istinit i objektivan prikaz iskazanih primitaka i izdataka u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Za drugi dio finansijskog izvještaja – Izvještaj o neizmirenim obavezama ne postoji odgovarajuća evidencija na osnovu koje bi se državni revizor mogao uvjeriti u kojoj mjeri obaveze iskazane u Izvještaju odgovaraju stvarnim obavezama subjekta revizije. Sekretarijat ne vodi evidenciju obaveza na kontima klase 2 pa nije moguće izraziti mišljenje na tačnost Izvještaja o neizmirenim obavezama.

Aktivnosti, transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvještajima za 2013. godinu nijesu bile u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećim propisima. Utvrđena su materijalno značajna odstupanja i neusklađenosti poslovanja sa propisima, a posebno kada je u pitanju primjena Zakona o budžetu za 2013. godinu, Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, Uputstva o radu Državnog trezora, Zakona o obaveznim doprinosima za socijalno osiguranje, Zakona o državnoj imovini i Zakona o javnim nabavkama.

Nadležni kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na finansijski izvještaj i pravilnost poslovanja.

PREPORUKE

1. Izvještaj o novčanim tokovima III koji je sastavio subjekat revizije sadrži materijalno značajne greške. Greške se odnose na prezentaciju pojedinih pozicija izdataka u izvještaju, odnosno klasifikaciju izdataka na nivou grupe računa koja nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa Budžeta, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština. U Izvještaju o novčanim tokovima III pogrešno je prezentovano (u materijalno značajnoj mjeri) pet pozicija: Rashodi za materijal (67.906,00€), Rashodi za usluge (60.173,73€), Tekuće održavanje (70.558,31€), Ostali izdaci (782.899,46€) i Kapitalni izdaci (93.249,10€).

- **Subjekat revizije je dužan da finansijske izvještaje sastavlja u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja Budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.**

2. Subjekat revizije ne vodi evidenciju obaveza na kontima klase 2 – obaveze, iz kog razloga državni revizor nije mogao da se uvjeri u tačnost iznosa neizmirenih obaveza prezentovanih u Izvještaju o neizmirenim obavezama koji je sastavio Generalni sekretarijat Vlade.

- **Subjekat revizije treba da evidentira obaveze na kontima klase 2, jer je Uputstvom za popunjavanje Izvještaja o neizmirenim obavezama koje je zajedno sa obrascem 5 sastavni dio Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, predviđeno da se u Izvještaj o neizmirenim obavezama unose podaci koji su evidentirani na kontima klase 2 – obaveze.**

3. Uvidom u Zahtjeve za plaćanje na osnovu kojih se vršila potrošnja budžetskih sredstava za Program Pružanje stručne i administrativne podrške na realizaciji ustavnih nadležnosti Vlade, utvrđeno je da su Zahtjevi za plaćanje potpisivani od strane službenika za ovjeravanje čiji se potpis ne nalazi na kartonu deponovanih potpisa Generalnog sekretarijata Vlade (račun 907-0000000083001-19) već na kartonu deponovanih potpisa Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima (račun 907-000000009210173).

- **Potrebno je da Ministarstvo finansija (Trezor) obezbijedi efikasnu primjenu procedure koju sprovodi službenik za kontrolu zahtjeva za plaćanje, koji u skladu sa tačkom 45 Uputstva o radu Državnog trezora, prije nego potvrdi ispravnost zahtjeva za plaćanje, treba da utvrdi da je zahtjev za plaćanje pravilno popunjen, odnosno odobren i ovjeren od strane ovlašćenih službenika za finansije potrošačke jedinice.**

4. Subjekat revizije nije isplaćivao izdatke za doprinose u iznosima i strukturi kako su obračunati. Prilikom obračuna poreza i doprinosa na letački dodatak, naknade po osnovu članstva u radnim tijelima, komisijama i timovima zaposlenih u Sekretarijatu, primjenjen je način obračuna poreza i doprinosa po osnovu ugovorene naknade (ugovor o djelu), usled čega je osnovica za oporezivanje umanjena za 30% što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica i članom 3a Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Potrebno je da subjekat revizije, prilikom obračuna i isplate svih ličnih primanja obezbijedi doslednu primjenu Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.**

5. Provjerom izdataka, obuhvaćenih uzorkom, utvrđeno je da je subjekat revizije vršio potrošnju sredstava sa pozicija koje nijesu predviđene za tu vrstu izdataka i evidentirao izdatke na računskim pozicijama koje nijesu u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete vanbudžetskih korisnika i budžete opština.

- **Potrebno je da subjekat revizije u narednom periodu poveća fiskalnu disciplinu i vrši plaćanja koja korespondiraju sa budžetom iskazanim namjenama.**

- **Subjekat revizije je obavezan da budžetska sredstva realizuje u skladu sa godišnjim zakonom o budžetu i da izdatke evidentira u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet države, budžete vanbudžetskih korisnika i budžete opština.**

6. Komisija za popis imovine Generalnog sekretarijata nije sačinila Izvještaj o popisu. Sekretarijat ne obezbjeđuje analitičku evidenciju imovine kako to nalažu Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor, Zakon o državnoj imovini, Pravilnik o izmjenama Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika i Uputstvu o radu Državnog trezora.

- **Potrebno je da subjekt revizije, u skladu sa propisima koji se odnose na korišćenje državne imovine, formira analitičku knjigu osnovnih sredstava u kojoj će se evidentirati sva stalna sredstva sa potrebnim podacima (inventarni broj, naziv sredstva, količina, vrsta, nabavna vrijednost, ispravka vrijednosti i sadašnja vrijednost) i da obezbijedi evidencije obaveza i potraživanja, kao i da sve analitičke evidencije usaglašava sa evidencijom glavne knjige.**

7. Revizijom su utvrđene slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola Sekretarijata koje za posledicu imaju neusklađenost poslovanja sa važećim propisima: Zakon o budžetu za 2013. godinu, Uputstvo o radu Državnog trezora, Uredbe o Generalnom sekretarijatu Vlade, Zakona o državnoj imovini, Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih fondova, Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o obaveznim doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakon o javnim nabavkama.

- **Subjekat revizije treba da, u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstvom o radu Državnog trezora, preduzme aktivnosti na uspostavljanju i razvijanju internih kontrola i na taj način obezbijedi usklađenost finansijskog poslovanja sa propisima.**

- **Potrebno je da Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija, u skladu sa zaključenim sporazumom, spovodi unutrašnju reviziju kod Generalnog sekretarijata i izvještava o rezultatima revizije sa nalazima i preporukama za unapređenje poslovanja, kao i da priprema godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i procjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrola kako bi se obezbijedila puna primjena propisa kojima je regulisano poslovanje budžetskih korisnika.**

8. Realizacija javnih nabavki u iznosu 1.827.315,44 € ili za 41,64% više u odnosu na iznos od 1.290.090,00€ koliko je predviđeno Planom javnih nabavki za 2013. godinu, nije u skladu sa članom 37 Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da naručilac može pokrenuti postupak javne nabavke ukoliko je nabavka predviđena planom javnih nabavki naručioca. Budžet za javne nabavke Sekretarijata je, prema Izvještaju o dodijeljenim javnim nabavkama za 2012. godinu, iznosio 1.092.524,82€ pa je, u odnosu na ovaj iznos, procenat javnih nabavki realizovanih primjenom neposrednog sporazuma (849.032,75€) u 2013. godini 77,71%, što nije u skladu sa članom 30 Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da godišnja vrijednost javnih nabavki realizovanih primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi 7% izvršenog budžeta za javne nabavke u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi preko 800.000,00€.

   Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki za 2013. godinu koji je Sekretarijat sastavio nije tačan, jer u dijelu Izvještaja koji sadrži podatke o javnim nabavkama dodijeljenim neposrednim sporazumom (Obrazac C) nijesu sadržane sve nabavke sprovedene ovim postupkom (u Izvještaju je prikazan iznos od 201.642,48€ dok je izvršeni iznos realizovan neposrednim sporazumom 849.032,75€).

- **Subjekat revizije je u obavezi da osigura punu primjenu Zakona o javnim nabavkama koji reguliše postupak nabavke roba, usluga i izvođenja radova, u cilju zakonitog trošenja budžetskih sredstava kako bi proces nabavki bio transparentan i ekonomičan. Sekretarijat treba da preduzme aktivnosti kojima će unaprijediti sopstveni sistem javnih nabavki, što između ostalog podrazumijeva donošenje pisanih procedura i smjernica kojima će dodatno biti definisani poslovi i zadaci zaposlenih na poslovima javnih nabavki, u skladu sa čl. 8, 9 i 10 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola.**

Obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže da:

- ☐ **subjekat revizije u roku od 6 mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.**

- ☐ **se sa sadržajem konačnog Izvještaja DRI o izvršenoj reviziji upozna Ministarstvo finansija**.

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Vrsta revizije:	Finansijska revizija
Subjekat revizije:	Centralna banka Crne Gore
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaj Centralne banke Crne Gore za 2013. godinu
Trajanje revizije:	120 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Branislav Radulović, član Senata – rukovodilac Kolegijuma g. Dragiša Pešić, član Senata – član Kolegijuma

I OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu subjekat revizije ili CBCG) sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07 i 38/13);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 27.12.2013. godine, (br. 4011-06-1540);
- Odluci o vršenju revizije od 16.01.2014. godine (broj 40113-02-59) u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i g. Dragiša Pešić (član Kolegijuma).

Revizija subjekta revizije izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list RCG“ br. 50/07) i
- Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije ISSAI 100 (Osnovni principi revizije javnog sektora).

2. Predmet i obuhvat revizije

Državna revizorska institucija (DRI) je izvršila finansijsku reviziju poslovanja CBCG. Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj CBCG za 2013. godinu.

CBCG priprema finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Finansijski iskazi sastavljeni su prema principu istorijskog troška u formi:

- Iskaz o finansijskim pozicijama /bilans stanja/;
- Iskaz o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/;
- Iskaz o tokovima gotovine;
- Iskaz o promjenama na kapitalu i
- Napomena.[24]

Finansijska revizija podrazumijeva izražavanje mišljenja o tome da li finansijski izvještaji objektivno i istinito informišu o finansijskoj strukturi i finansijskom položaju. Kriterijumi na osnovu kojih se prosuđuje objektivnost i istinitost finansijskih izveštaja su odgovarajuća računovodstvena načela, međunarodni računovodstveni standardi, međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i usvojene računovodstvene politike CBCG.

Predmetnom revizijom obuhvaćena je kontrola gotovinskih tokova, zakonitost trošenja sredstava, tačnost iskazanih podataka i stepen njihovog objelodanjivanja.

Obuhvat, odnosno obim provjere, određen je u zavisnosti od utvrđenog stepena materijalnosti (značajnosti) i utvrđenog rizika revizije.

Revizijom je izvršena procjena uspostavljenog sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

[24] Finansijski iskazi CBCG za 2013. godinu su dati u prilogu

3. Vrsta i cilj revizije

Državna revizorska institucija je, shodno Godišnjem planu revizije za 2014. godinu, izvršila finansijsku reviziju, u cilju sveobuhvatnog uvida u finansijski menadžment subjekta revizije.

Revizija CBCG imala je za cilj izricanje mišljenja o pouzdanosti i tačnosti Godišnjeg finansijskog izvještaja CBCG za 2013. godinu.

U skladu sa ciljem revizije izvršeno je:

- ispitivanje istinitosti i vjerodostojnosti finansijskih izvještaja;
- ispitivanje aktivnosti, informacija, transakcija i odluka u vezi sa imovinom, prihodima i rashodima, radi utvrđivanja da li su izvršene u skladu sa datim ovlašćenjima i važećom regulativom.

4. Metode revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa osnovnim načelima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI), na način koji omogućava DRI da se u razumnoj mjeri uvjeri da li finansijski izvještaj subjekta revizije sadrži materijalno značajne greške. Revizija uključuje primjenu revizorskih metoda i tehnika u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika.

Određivanje uzorka za reviziju izvršeno je metodom statističkog i nestatističkog uzorkovanja, gdje su kriterijumi za uzimanje transakcija u uzorak vrijednost i važnost transakcija. Radi se o pragmatičnom pristupu gde se odlučuje prema jasnim kriterijumima revizije i implikacijama na resurse. Određivanje uzorka je izvršeno posebno za svaku oblast revizije.

5. Podaci o subjektu revizije

Centralna banka Crne Gore je osnovana 2000. godine Zakonom o Centralnoj banci[25] koji je Skupština Crne Gore donijela u novembru 2000. godine. Novi Zakon o CBCG[26] Skupština Crne Gore je donijela u julu 2010. godine.

CBCG je pravno lice, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Statutom CBCG. Sjedište CBCG je u Podgorici, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 6.

Ustavom CG (član 143), definisano je da je CBCG samostalna i da je odgovorna za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema. CBCG posluje kao samostalno pravno lice bez obaveze upisivanja u Centralni registar privrednih subjekata, samostalno stiče, upravlja, koristi i raspolaže državnom imovinom za izvršavanje funkcija utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci. Raspolaganjem imovinom iznad vrijednosti od 150.000.000€, na prijedlog CBCG, odlučuje Skupština Crne Gore. CBCG je nezavisna u ostvarivanju ciljeva i izvršavanju funkcija utvrđenih Zakonom.

Guverner CBCG je mr Milojica Dakić. Odgovorno lice za vođenje računovodstva i sastavljanje finansijskih izvještaja je dr Valentina Ivanović, direktor Direkcije za finansije, računovodstvo i kontroling. Ovlašćena lica za podizanje gotovine iz Trezora CBCG za potrebe blagajne u Direkciji za finansije, računovodstvo i kontroling su: Anđa Vidaković, saradnik – blagajnik i Svetlana Golubović, šef Odjeljenja za finansiranje u Direkciji za finansije, računovodstvo i kontroling.

[25] „Sl. list CG“, br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05
[26] „Sl. list CG“, br. 40/10 i 46/10

Kartonom deponovanih potpisa novčanim sredstvima na računu 907000000009200182 raspolažu lica ovlašćena za punovažno potpisivanje uz upotrebu pečata: Milojica Dakić, guverner; Nikola Fabris, viceguverner za finansijsku stabilnost i platni promet; Velibor Milošević, viceguverner za kontrolu bankarskog sistema; Valentina Ivanović, direktor Direkcije za finansije i kontroling; Svetlana Golubović, šef Odjeljenja za finansije u Direkciji za finansije i Andrija Jovović, direktor Sektora za platni promet u zemlji.

Shodno Odluci[27] Guvernera CBCG data su ovlašćenja za potpisivanje naloga za isplatu sa računa u inostranstvu i obračunskog računa sledećim licima: Idrizu Ćetkoviću, direktoru Sektora za finansije i bankarske operacije; Valentini Ivanović, direktorki Direkcije za finansije, računovodstvo i kontroling; Tatjani Radusinović, direktorki Direkcije za upravljanje međunarodnim rezervama u Sektoru za finansije i bankarske operacije i Igoru Perišiću, specijalnom savjetniku u Sektoru za finansijske i bankarske operacije.

Opštim aktom o unutrašnjoj organizaciji poslovanja CBCG, koji donosi guverner, bliže se utvrđuje organizaciona struktura CBCG i naziv i djelokrug rada pojedinih organizacionih jedinica. Poslovi CBCG obavljaju se u organizacionim jedinicama koji su obrazovani kao sektori, direkcije, službe, odjeljenja, nacionalni centri i odsjeci. U Centralnoj banci organizuje se Muzej novca, kao muzej u njenom sastavu.

CBCG je donijela Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta broj 0102 – 178/1 od 14.01.2011. godine, shodno Zakonu i Statutu CBCG. Akt o sistematizaciji je pretrpio deset izmjena i dopuna od donošenja. U 2013. godini je izvršeno šest izmjena i dopuna Pravilnika. Zadnja izmjena je bila 31.12.2013. godine. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je 388 (trista osamdeset osam) radnih mjesta. Na dan 31. decembra 2013. godine CBCG je imala 334 zaposlenih radnika.

6. Monetarna politika

Zakonom o CBCG propisani su osnovni instrumenti monetarne politike CBCG:

- Operacije na otvorenom tržištu;
- Kreditni poslovi;
- Kreditor u krajnjoj instanci i
- Obavezna rezerva.

U toku 2013. godine nije bilo aktiviranja prva tri instrumenta.

Obavezna rezerva

Osnovni instrument monetarne politike CBCG je obavezna rezerva. Centralna banka zahtijeva od banaka da drže obaveznu rezervu na računu Centralne banke (u zemlji i/ili inostranstvu) i/ili u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora. Zbog specifičnosti crnogorske ekonomije, CBCG pomoću instrumenta obavezne rezerve primarno utiče na likvidnost bankarskog sistema, odnosno posredno utiče na stabilnost i povjerenje u bankarski sistem. CBCG ovim instrumentom takođe utiče na nivo kreditne aktivnosti banaka, posredno utiče na dalji proces multiplikacije novca (ponudu novca) u ekonomiji. Pored toga, promjenom instrumenta obavezne rezerve može se uticati i na ročnu strukturu depozita.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti po viđenju i oročeni depoziti. Stopa za obračun obavezne rezerve je 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i 8,5% na dio osnovice koju čine

[27] broj 0102-486/1 od 01.02.2013. godine.

depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine. Banke mogu obaveznu rezervu držati na računu obavezne rezerve u Crnoj Gori i/ili na računima CBCG u inostranstvu. Banka može do 30% obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa Crne Gore ročnosti do 182 dana i do 13% u obliku državnih zapisa Crne Gore ročnosti do 91 dan. Banka koja ne izdvoji obaveznu rezervu u propisanom iznosu i rokovima, dužna je da plati kamatu CBCG po godišnjoj kamatnoj stopi od 12%, na iznos razlike između propisane i izdvojene obavezne rezerve. Banka može koristiti do 50% obavezne rezerve za održavanje dnevne likvidnosti: ukoliko sredstva vrati istog dana ne plaća kamatu, a ukoliko ih ne vrati istog dana plaća kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi od 12%. Instrument obavezne rezerve mijenjan je više puta od osnivanja CBCG. Iznos obavezne rezerve i uslovi korišćenja obavezne rezerve za likvidnost su propisani u Odluci o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore[28].

Na kraju 2013. godine izdvojena obavezna rezerva iznosila je 196,9 mil € što je u odnosu na kraj 2012. godine za 9,8 mil € ili 5,2% više.

7. Upravljanje međunarodnim rezervama

Centralna banka drži i upravlja međunarodnim rezervama Crne Gore na način koji je usklađen sa monetarnom politikom i kojim se obezbjeđuje nesmetano ispunjenje obaveza Crne Gore prema inostranstvu. Centralna banka upravlja međunarodnim rezervama u skladu sa Zakonom i Odlukom o upravljanju međunarodnim rezervama. Međunarodne rezerve čine:

1) zlato koje drži Centralna banka ili neko treći za račun CBCG, uključujući potražna salda na računima za zlato;
2) novčanice i kovani novac u slobodno konvertibilnim stranim valutama koje drži CBCG ili neko treći za račun CBCG;
3) potražna salda i međubankarski depoziti plativi u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti, po viđenju ili na kratak rok, na računima CBCG kod stranih centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija ili kod stranih banaka čije su kratkoročne obaveze dvije međunarodno priznate agencije za ocjenu kreditnog rejtinga ocijenile jednom od tri najviše ocjene;
4) lako utržive dužničke hartije od vrijednosti izražene u slobodno konvertibilnim stranim valutama, koje su izdale strane vlade, strane centralne banke ili međunarodne finansijske institucije;
5) visoko likvidne i lako utržive dužničke hartije od vrijednosti izražene u konvertibilnim stranim valutama, u skladu sa odlukom Savjeta Centralne banke;
6) potraživanja po osnovu kupovine, prodaje i ponovne kupovine (repo poslovi) hartija od vrijednosti;
7) specijalna prava vučenja i rezervna pozicija koji se drže na računima Crne Gore kod Međunarodnog monetarnog fonda.

Centralna banka može:

- otvarati račune u inostranstvu kod stranih centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija i kod stranih banaka čije su kratkoročne obaveze dvije međunarodno priznate agencije za ocjenu kreditnog rejtinga ocijenile jednom od tri najviše ocjene;
- na primarnom i sekundarnom tržištu kupovati i prodavati strane hartije od vrijednosti u skladu sa zakonom;
- zaključivati ugovore o plaćanjima i poravnanjima s inostranim klirinškim institucijama i
- zaključivati ugovore u svoje ime i za svoj račun ili za račun Crne Gore.

[28] "Sl. list Crne Gore" br. 35/11, 22/12, 61/12 i 57/13.

Shodno zakonu o CBCG a u vezi sa članom 7 Odluke o upravljanju međunarodnim rezervama Savjet CBCG je donio Smjernice o upravljanju međunarodnim rezervama, kojim se određuje investiciona strategija, određuju se pojedini oblici ulaganja, parametri za upravljanje međunarodnim rezervama. Guverner je formirao Investicioni komitet, kao stručno-savjetodavno tijelo koje treba da razvija investicionu strategiju za upravljanje međunarodnim rezervama u skladu sa Smjernicama. Smjernice su u 2013. godini dva puta inovirane (05.04.2013. i 09.12.2013. godine), na prijedlog Savjeta, zbog uslova na tržištu i pada prihoda.

Međunarodne rezerve Crne Gore na dan 31.12.2013. godine iznosile su 393.343.162,52€.

Struktura međunarodnih rezervi Crne Gore na 31. 12. 2013. godine	
1. Kamatonosni depoziti po viđenju kod centralnih banaka	45.264.415,03
2. Kamatonosni depoziti po viđenju kod ino poslovnih banaka	24.572,54
3. Nekamatonosni depoziti po viđenju u stranoj valuti kod centralnih banaka	186.349,77
4. Nekamatonosni depoziti po viđenju kod ino poslovnih banaka	28.270,53
I Ukupno	**45.503.607,87**
1. Kratkoročno oroč plasmani kod centralnih banaka	140.370.483,26
2. Kratkoročno oroč plasmani kod ino poslovnih banaka	46.871.526,26
3.Kratkoročno oroč plasmani kod MFO	5.000.000,00
II Ukupno	**192.242.009,52**
Ukupno(I+II)	**237.745.617,39**

Sredstva Crne Gore kod MMF	iznos	
	u SDR	u EUR
1. Rezervna pozicija	6.600.000,00	7.374.312,00
2. Sredstva opšte i specijalne alokacija	25.822.346,00	28.851.823,63
3.Pripisana kamata	375.825,00	419.916,79
Raspod opštih rezervi-dio ekstra profita od prodaje zlata	141.474,00	158.071,73
III UKUPNO		**36.804.124,15**
HOV za prodaju		101.768.589,71
HOV za do dospjeća		17.024.831,27
IV Ukupno		**118.793.420,98**
Ukupno(I+II + III +IV)		**393.343.162,52**

Uporedni pregled stanja međunarodnih rezervi Crne Gore na 31. 12. 2011/2012/2013. godine.

Struktura	Stanje	Stanje	Stanje	Promjena		
	31. 12. 2011.	31. 12. 2012.	31. 12. 2013.	2012/2011	2013/2011	2013/2012
Redovni računi	67.085.625,05	70.972.423,19	45.503.607,87	5,79%	-32,17%	-35,87%
Depoziti	100.463.740,00	108.469.769,71	192.242.009,52	7,97%	91,35%	43,58%
SDR	38.903.531,93	38.277.986,68	36.804.124,15	-1,61%	-5,40%	-3,85%
HOV za prodaju	76.916.047,96	89.875.579,87	101.768.586,71	16,85%	32,31%	13,23%
HOV do dospjeća		16.939.006,53	17.024.831,27			0,50%
Ukupno	**283.368.944,94**	**324.534.765,98**	**393.343.159,52**			

Tokom 2013. godine sredstva obavezne rezerve banaka kod CBCG su bila stabilan izvor međunarodnih rezervi. Banke su u izvještajnom periodu izdvajale i održavale obaveznu rezervu u propisanom iznosu i nijesu koristile mogućnost da 50% koriste za održavanje dnevne likvidnosti, a sve banke su koristile mogućnost da do 35% izdvoje u obliku državnih zapisa koje emituje Crna Gora. Na kraju izvještajnog perioda ukupno izdvojena rezerva banaka kod CBCG iznosila je: 196.898.000,00 €, od čega je na računima kod CBCG 76,1%, a u obliku državnih zapisa 23,9%.

Opredjeljenje kod upravljanja rezervama je, da dio sredstava bude u svakom trenutku raspoloživ za realizovanje obaveza Vlade Crne Gore. Održavala se dnevna likvidnost na nivou od 40 – 50 miliona eura. Stanje ovih sredstava na kraju godine je iznosilo 45,3 miliona eura, a to su depoziti po viđenju kod centralnih i ino poslovnih banaka (bez depozita po viđenju kod centralnih banaka u stranoj valuti). Smjernicama (iz marta 2012. g.) za upravljanje međunarodnim rezervama likvidni portfolio je podijeljen na disponibilni i likvidni portfolio. Disponibilni portfolio podrazumijeva plasiranje sredstava ročnosti do 14 dana, dok likvidni portfolio podrazumijeva ročnost od 14 do godinu dana. Značajan dio disponibilnog portfolia plasiran je kod centralnih banaka iz sistema ECB tzv.Tier 1 investiciju – plasiranje u prekonoćne depozite. Stopa koja se ostvarivala po ovom osnovu obračunavala se po principu EONIA-10bp, ali ne manje od nule. Pored prekonoćnih plasmana, dio likvidnog portfolia plasiran je u kratkoročne depozite kod centralnih i komercijalnih banaka sa ročnošću od 14, 32 i 92 dana. Dolarski portfolio je plasiran kod Federal Bank of New York.

Na kraju izvještajnog perioda ukupna tržišna vrijednost investicionog Portfolia (HOV) raspoloživog za prodaju iznosila je 101.768.586,71€ (uključujući i akumuliranu kamatu). Važećim Smjernicama bilo je dozvoljeno ulaganje u hartije zemalja OECD/EMU čiji je rejting minimum AA po S&P–u i Aa3 po Moody's–u. U ovom portfoliu nalaze se njemačke državne HOV, čija je nominalna vrijednost 27.900.000,00€ ili 28,47%, holandske državne HOV u iznosu 31.800.000,00 € ili 32,45%, finske državne HOV u iznosu 8.600.000,00€ ili 8,77%, francuske državne HOV u iznosu 28.900.000,00 € ili 29,5 % i austrijske državne HOV u iznosu od 800.000,00 € ili 0,816 %.

HOV do dospjeća je investicioni portfolio koji je kreiran u 2012. godini. Emitenti hartija u koje je investirano su federalne države Njemačke: Berlin, Bayern, Baden-Wurttemberg, Hessen, kao i njemačka agencija KfW i francuska agencija CADES. HOV do dospjeća imaju vrijednost od 17.024.831,27€ (kupljena cijena sa kupljenom kamatom).

Crna Gora je postala članica MMF u januaru 2007. godine, a CBCG je ovlašćena da obavlja ulogu fiskalnog agenta i depozitara u MMF – u. Članska kvota Crne Gore iznosi 25,7 mil SDR.

Iznos sredstava međunarodnih rezervi na računima CBCG u inostranstvu određen je stanjem deponovanih sredstava Ministarstva finansija, Fonda za zaštitu depozita, iznosom izdvojenih sredstava obavezne rezerve i kapitalom CBCG u finansijskom obliku.

U strukturi deviznih rezervi nema depozitnih sredstava u zlatu, jer je 27.07.2009.g., po Zahtjevu[29] Ministarstva finansija, naloženo je da se izvrši transfer cjelokupnog iznosa zlata – (FOZ 38.477.690), koje se nalazilo na računu CBCG kod HSBC Bank USA, N.A. London Branch, u korist računa Ministarstva finansija kod Credit Suisse bank, Zurich.

Izvještavanje o stanju i promjenama međunarodnih rezervi vrši se svakodnevno u formi pregleda po parametrima. Investicioni komitet prati ostvarenja strateških Smjernica za upravljane međunarodnim rezervama na osnovu izvještaja: Sektora za finansijske i bankarske poslove, Odjeljenja za upravljanje rizicima, Direkcije za upravljanje međunarodnim rezervama i to Izvještaja o izloženosti riziku i performansu investicionog portfolia za trgovinu i likvidnog portfolia i Izvještaja o upravljanju međunarodnim rezervama.

Benčmark (uporedni podatak) za investicioni portfolio raspoloživ za prodaju tokom važenja Smjernica usvojenih u februaru 2012. godine je bio Merrill Lynch" EMU državne hartije od vrijednosti, AAA rejtinga, sa rokom dospjeća od jedne do tri godine". Benčmark tokom važenja Smjernica usvojenih u aprilu 2013. godine je bio Merrill Lynch " Njemačke, Francuske, Holandije, Austrije, Luksemburga i Finske državne hartije od vrijednosti, sa dospjećem od 0 – 3 godine".

[29] Zahtjev br.06 – 2292/1 od 27.07.2009. god.

CBCG je dužna da, u skladu sa Zakonom, ulaže sredstva u lako utržive dužničke hartije. Prema parametrima iz Smjernica za upravljanje međunarodnim rezervama dozvoljeno je investirati u državne hartije od vrijednosti zemalja OECD/EMU čiji je rejting minimum AA po S&P–u i Aa3 po Moody' s-u sa rokom dospjeća od jedne do tri i od nula do tri godine.

U 2013. godini su plasirana sredstva u HOV namijenjene za prodaju, u iznosu od 45.500.000,00€, a iznos od 2.000.000,00€ je bio plasiran u kratkoročnu francusku obveznicu, koja je dospjela 19. decembra, pa se više ne nalazi u portfoliu. Prosječno vrijeme vezivanja uloženih sredstava u HOV (vrijeme do dospjeća) je od jedne do tri godine i od nula do tri godine, što je u skladu sa Smjernicama. Sredstva su plasirana u HOV zemalja OECD/EMU, u valuti koja se bilansno iskazuje, što je u skladu sa važećim Smjernicama.

Tabelarni prikaz kupljenih HOV namijenjenih prodaji u 2013. godini

Status	ISIN	Dospijeće	Datum kupovine/ prodaje	Nominalna vrijednost	Rejtinzi kupljenih HOV	
				1	S&P	Moody's
Buy	NL0000102242	15-Jul-15	11-Feb-13	2.500.000,00	NR	Aaa
Buy	NL0010055703	15-Apr-15	11-Feb-13	2.000.000,00	nema procjene	Aaa
Buy	FR0120634490	25-Sep-14	11-Feb-13	2.500.000,00	nema procjene	Aa1
Buy	FR0118462128	12-Jul-15	11-Feb-13	3.000.000,00	nema procjene	Aa1
Buy	FR0010216481	25-Oct-15	11-Feb-13	3.000.000,00	NR	Aa1
Buy	DE0001141588	9-Oct-15	11-Feb-13	5.000.000,00	NR	Aaa
Buy	FR0011452721	25-Nov-15	30-Apr-13	3.000.000,00	nema procjene	Aa1u
Buy	FR0119105809	25-Feb-16	30-Apr-13	3.000.000,00	nema procjene	Aa1u
Buy	FR0010216481	25-Oct-15	23-Jul-13	1.000.000,00	NR	Aa1u
Buy	FR0119105809	25-Feb-16	23-Jul-13	1.900.000,00	nema procjene	Aa1u
Buy	FI4000018049	15-Apr-16	23-Jul-13	3.800.000,00	AAA	Aaa
Buy	FR0010288357	25-Apr-16	23-Jul-13	2.800.000,00	NR	Aa1u
Buy	FR0117836652	15-Jan-15	9-Oct-13	1.700.000,00	NR	Aa1u
Buy	NL0010055703	15-Apr-15	9-Oct-13	2.700.000,00	nema procjene	Aaau
Buy	FI4000018049	15-Apr-16	9-Oct-13	2.300.000,00	AAA	Aaa
Buy	FR0119580050	25-Jul-16	9-Oct-13	2.500.000,00	nema procjene	Aa1u
Buy	AT0000A011T9	15-Sep-16	9-Oct-13	800.000,00	AA+	Aaa
Buy	FR0121616041	19-Dec-13	8-Nov-13	2.000.000,00		

Podaci u tabeli koji se odnose na rejting kupljenih HOV su podaci iz dokumentacije koja se dostavlja u trenutku trgovine, koja je prezentovana državnom revizoru.

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća sa stanjem 16.589.084,56€ na dan 31.12.2013. godine predstavljaju dužničke hartije od vrijednosti izdate od strane njemačkih federalnih pokrajina i agencijskih HOV. Prikazani iznos je amortizovana vrijednost u 2013. godini. Investiranje u portfolio do dospjeća u izvještajnom periodu je izvršeno na osnovu Liste odobrenih emitenata hartija od vrijednosti za investiranje u portfolio do dospjeća[30] koji je donio Investicioni komitet i u skladu sa važećim Smjernicama.

[30] IK br.12/3 od 30.04.2013. godine.

Tabelarni prikaz HOV namijenjenih prodaji i do dospjeća

Status	ISIN	Dospijeće	Datum kupovine /prodaje	Nominalna vrijednost	Am vrijednost u 2013.	Kupovna cijena	Kuponska stopa
Buy	DE0002760931	4-Jul-14	28-May-12	1.500.000,00	1.559.541,86	1.620.840,00	4,250000
Buy	DE000A0EY7Z3	14-Sep-15	28-May-12	2.000.000,00	2.092.649,03	2.139.980,00	3,125000
Buy	DE0001040384	14-Jan-15	28-May-12	1.000.000,00	1.057.115,05	1.072.500,00	3,500000
Buy	DE0001053213	16-Jan-14	30-May-12	1.000.000,00	1.027.513,17	1.043.400,00	3,125000
Buy	DE000A0Z1Q56	30-May-16	30-May-12	1.300.000,00	1.369.497,01	1.392.235,00	2,750000
Buy	DE000A1H3YR4	8-Sep-16	30-May-12	2.000.000,00	2.115.896,35	2.149.800,00	2,875000
Buy	DE0001381804	7-Apr-14	30-May-12	1.000.000,00	1.034.988,41	1.064.000,00	4,000000
Buy	DE000A0XYS72	13-Feb-14	30-May-12	500.000,00	515.216,63	525.250,00	3,500000
Buy	DE000A1MATD5	18-Jan-17	15-Jun-12	3.500.000,00	3.590.311,15	3.587.350,00	1,750000
Buy	XS0599789343	7-Mar-18	11-Jun-13	2.000.000,00	2.226.355,89	2.209.260,00	3,250000
Ukupno				15.800.000,00	**16.589.084,55**	16.804.615,00	

8. Kontrola banaka

U skladu sa članom 14 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, Centralna banka vrši kontrolu banaka i mikrokreditnih finansijskih institucija.

U 2013. godini CBCG je, kako je navedeno u Godišnjem izvještaju o radu CBCG, izvršila 12 redovnih i dvije vanredne kontrole, ukupno 10 banaka u sistemu. Predmet kontrole bile su sljedeće banke: Atlas banka AD Podgorica; Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica, member of OTP group; Erste banka AD Podgorica; First Financial Bank AD Podgorica; Hypo Alpe Adria AD Podgorica; Invest Banka Montenegro AD Podgorica; Komercijalna banka AD Budva; NLB Montenegrobanka AD Podgorica; Prva banka Crne Gore osnovana 1901. godine AD Podgorica i Societe Generale Montenegro AD Podgorica.

9. Poslovi za Crnu Goru

CBCG podnosi Izvještaj o radu Skupštini CG na razmatranje, najmanje jednom godišnje, do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu. Centralna banka objavljuje i izvještaje o stabilnosti finansijskog sistema i pitanjima stabilnosti cijena i dostavlja ih Skupštini i Vladi radi informisanja, do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

CBCG prima u depozit novčana sredstva državnih organa i organizacija, plaća kamatu na deponovana sredstva po stopama preovlađujućim na tržištu u Crnoj Gori, takođe otvara račune tim licima i obavlja platni promet po tim računima i naplaćuje naknadu za obavljanje poslova.

CBCG obavlja i poslove u vezi sa hartijama od vrijednosti koje emituje Crna Gora, uključujući i poslove registrovanja tih hartija, vrši isplatu glavnice, kamata i ostalih troškova koji se odnose na te hartije i obavlja druge sa njima povezane poslove, pod uslovima koje ugovori sa ministarstvom nadležnim za poslove finansija.

CBCG je, u skladu sa Zakonom o CBCG, sklopila Ugovor[31] sa Ministarstvom finansija o obavljanje bankarskih poslova i usluga u vezi sa sprovođenjem odluka o državnom dugu. Shodno Ugovoru, CBCG obavlja bankarske poslove koji podrazumijevaju slijedeće aktivnosti:

1) otvaranje i vođenje državnih i bankarskih računa;
2) vršenje poslova fiskalnog zastupnika;
3) dostavljanje izvještaja, izvoda i obavještenja na osnovu evidencija koje vodi o poslovima koje obavlja;

[31] Ugovor: broj 1593 od 25. 09. 2001. godine.

4) preduzimanje svih operativnih funkcija po osnovu donacija i zajmova koje inostrane vlade i međunarodne institucije ili organizacije odobravaju Vladi Crne Gore;
5) obavljanje i drugih bankarskih usluga koje su u skladu sa odredbama Zakona o CBCG.

CBCG dobija nadoknade za bankarske poslove i za pokriće troškova koji nastaju vršenjem usluga u vezi sa sprovođenjem odluka o državnom dugu. CBCG je dužna da dostavlja ministru finansija dnevna obavještenja i izvode o izvršenim transakcijama za prethodni dan, najkasnije do 14 h sljedećeg dana.

Nadoknada za pokriće troškova koji nastaju, po osnovu usluga za sprovođenje odluka o državnom dugu određuje se kao jedinstveni godišnji iznos i ne može biti manji od 0,33% nominalne vrijednosti emitovanih i registrovanih hartija od vrijednosti. Ministarstvo finansija plaća CBCG obračunate naknade za bankarske poslove i pokriće troškova koji nastaju vršenjem usluga u vezi sa sprovođenjem odluka o državnom dugu. CBCG plaća kamatu na depozite državnih organa i organizacija i na slobodna sredstva od prodaje državnih zapisa.

CBCG prima u depozit novčana sredstva državnih organa i organizacija i plaća kamatu na deponovana sredstva po stopama preovlađujućim na tržištu u Crnoj Gori. CBCG je dužna da plaća kamatu na slobodna sredstva od prodaje državnih zapisa (otvara se poseban bankarski račun), kamata se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesečno.

CBCG ne smije, direktno ili indirektno, odobravati kredite Vladi, drugim državnim organima i organizacijama, jedinicama lokalne samouprave, ni licima čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave. Centralna banka može odobravati kredite bankama čiji je osnivač ili većinski vlasnik država, pod uslovima utvrđenim zakonom. Centralna banka ne smije na primarnom tržištu kupovati dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje Vlada.

10. Računovodstveni sistem

CBCG vodi poslovne knjige, na obračunskoj osnovi, u skladu sa profesionalnom regulativom, Računovodstvenim politikama[32] i Pravilnikom o računovodstvu[33].

Poslovi računovodstva Centralne banke obavljaju se u organizacionoj jedinici "Direkcija za finansije, računovodstvo i kontroling" kao i u drugim organizacionim jedinicama CBCG koje vrše izradu, prijem i kontrolu računovodstvenih isprava i dostavljaju ih na knjiženje (aplikativnim softverom ili na drugi način) ili vode pomoćne knjige.

Evidencije o stanju i promjenama na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i vanbilansnim pozicijama se vode u poslovnim knjigama (Glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje se vode u elektronskom obliku, a po potrebi se mogu prikazati na računaru i odštampati.

Poslovne knjige se vode preko Glavnog bankarskog sistema (GBS) koji je jedan od tri ključna aplikativna sistema CBCG, odnosno kroz njegove podsisteme koji su integrisani, što podrazumijeva vezu i automatizovanu razmjenu podataka.

Glavna knjiga je jedinstvena na nivou Centralne banke i predstavlja osnov za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Centralna banka priprema finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Godišnji finansijski izvještaj, sa

[32] br. 0102-2256/2 od 16.05.2011. god. i br. 0102-1961/1 od 23.04.2012. god.
[33] br. 0102-2256/1 od 16.05.2011. god.

mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora, Centralna banka usvaja do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu i dostavlja ga Skupštini Crne Gore, radi upoznavanja.

Sistem internih računovodstvenih kontrola je uspostavljen putem kontrole dodjele i ažuriranja ovlašćenja za rad u poslovnim knjigama i kontrole unosa podataka u pomoćne knjige što podrazumijeva kontrolu ispravnosti unijetih podataka, uvid u hronologiju obavljenog unosa i odgovarajuće čuvanje i korišćenje podataka. Kontrole u aplikativnom softveru (logičke i računske) onemogućavaju slanje podataka iz pomoćnih u Glavnu knjigu prije nego što su te kontrole zadovoljene, a postoje i kontrole u aplikativnom softveru ugrađene pri generisanju naloga.

Testiranjem proknjiženih generisanih naloga u 2013. godini državni revizor se uvjerio da sistem internih računovodstvenih kontrola zasnovan na procedurama i postupcima utvrđenim od strane rukovodstva CBCG obezbjeđuje urednost poslovanja i blagovremeno sastavljanje pouzdanih finansijskih informacija.

11. Informacioni sistem

Informacioni sistem Centralne banke Crne Gore je od velikog značaja za njeno poslovanje. Poslovni procesi su podržani aplikativnim sistemima koji se redovno unapređuju.

U postojećoj arhitekturi informacionog sistema Centralne banke Crne Gore izdvajaju se tri kritična aplikativna sistema, i to: Glavni bankarski sistem (GBS), Međubankarski platni sistem (MPS) i Sistem prinudne naplate (SPN). Glavni bankarski sistem i Sistem prinudne naplate CBCG razvija samostalno korištenjem sopstvenih resursa, u okviru Direkcije za razvoj aplikativnih sistema i obezbjeđenje kvaliteta.

Međubankarski platni sistem se sastoji od Platnog sistema za izvršavanje međubankarskih transfera po bruto principu u realnom vremenu (RTGS) i Platnog sistema za izvršavanje međubankarskih transfera po neto principu u odloženom vremenu (DNS). Ovo je ključni aplikativni sistem Centralne banke kroz koji je u 2013. godini ostvareno 35,94% ukupnog godišnjeg prihoda. Iako Centralna banka nije vlasnik izvornog koda, garancija za stabilno funkcionisanje sistema je ugovor o održavanju. Višegodišnje korišćenje MPS aplikacije je pokazalo njenu pouzdanost.

Sistem prinudne naplate je automatizovan način razmjene elektronskih poruka između Odjeljenja prinudne naplate i banaka, kojim se blokiraju svi računi dužnika i po sili zakona izvršava plaćanje obaveze navedene u osnovu za prinudnu naplatu u korist računa povjerioca. Kroz ovaj aplikativni sistem je u 2013. godini ostvareno 3,88% ukupnog godišnjeg prihoda Centralne banke. Centralna banka je tokom 2012. godine, od isporučioca preuzela izvorni aplikativni kod, pa je održavanje aplikativnog sistema organizovano u Sektoru za IT.

Glavni bankarski sistem koji služi za podršku velikog broja poslovnih procesa u Centralnoj banci sastoji se iz niza (33) aplikativnih podsistema. Karakteriše ga funkcionalna integracija što podrazumijeva vezu i automatizovanu razmjenu podataka između podsistema. Jedan od ključnih podsistema je Kreditni registar – registar kreditnih zaduženja pojedinih lica prema bankama, finansijskim institucijama i Investiciono razvojnom fondu koji vodi Centralna banka Crne Gore. Kroz ovaj podsistem, uz saglasnost klijenta, banka vrši provjeru svojih klijenata. Ovaj aplikativni sistem Centralne banke je razvijen samostalno, korištenjem sopstvenih resursa, u okviru Direkcije za razvoj aplikativnih sistema i obezbjeđenje kvaliteta, u Sektoru za informacione tehnologije. Kroz ovaj sistem je u 2013. godini ostvareno 3,61% ukupnog godišnjeg prihoda Centralne banke.

U okviru Direkcije za IT infrastrukturu i operacije i bezbjednost obavljaju se poslovi vezani za sistemsku podršku informacionom sistemu Centralne banke koji uključuju razvoj i održavanje cjelokupne IT infrastrukture, kao i sistemsku podršku korisnicima u vezi održavanja personalnih

računara i računarskih periferija. U IT sistem se vrše značajna ulaganja, što daje rezultat da je IT sistem stabilan i da se preduzimaju neophodne aktivnosti da bi sistem bio zaštićen i da bi stabilno funkcionisao. IT infrastruktura je značajno unaprijeđena projektom Konsolidacije informacionog sistema kojom je obezbijeđen kontinuiran i pouzdan rad cijelog informacionog sistema i u najvećoj mogućoj mjeri predupriјeđeni bilo kakvi prekidi u radu. Uvođenje optičkih veza između centralne i rezervne lokacije prvenstveno je unaprijedilo funkciju rezervne lokacije u obezbjeđenju kontinuiteta poslovanja.

Rizici, nepredviđene i iznenadne situacije su predupriјeđene, a procedurama su definisani postupci kojima bi se u slučaju prekida i otkaza informacionog sistema proces rada mogao nastaviti u najkraćem roku.

Bezbjednost informacionog sistema Centralne banke je na visokom nivou. Politika bezbjednosti informacija precizno propisuje sve postupke i situacije u vezi bezbjednosti informacija i informacionog sistema Centralne banke. Takođe, sistem digitalnih setifikata je značajan sa aspekta bezbjednog prijavljivanja na sistem, kriptovanja i digitalnog potpisivanja.

Interna revizija informacionog sistema obuhvata procjenu sistema internih kontrola uspostavljenog radi obezbjeđivanja raspoloživosti informacionog sistema, povjerljivosti informacija, integriteta podataka, efikasnog i ekonomičnog korišćenja informacionog sistema.

12. Sistem interne revizije

Poslovi interne revizije obavljaju se u Sektoru interne revizije u skladu sa Pravilnikom o internoj reviziji[34]. Interna revizija obavlja se na osnovu godišnjeg plana kojeg donosi Savjet, na predlog glavnog internog revizora, uz prethodno mišljenje guvernera i Odbora za reviziju. Glavni interni revizor podnosi periodični (polugodišnji) i godišnji izvještaj o radu interne revizije Savjetu Centralne banke, guverneru i Odboru za reviziju.

Interna revizija je tokom izvještajnog perioda obavila ukupno 12 revizija u kojima je na osnovu prethodno sagledane procjene rizika za radni proces ili organizacioni dio izvršena provjera adekvatnosti i vrednovanje sistema internih kontrola i izvršena procjena usaglašenosti i poštovanje zakona i propisa u radu, raspolaganje resursima i izvještavanje.

13. Kapital

Kapital CBCG se sastoji od osnovnog kapitala i rezervi. Visina osnovnog kapitala u iznosu od 50.000.000,00 €, utvrđena je Zakonom o CBCG radi stvaranja odgovarajućih materijalnih pretpostavki za ostvarivanje utvrđenih funkcija CBCG. Osnovni kapital Centralne banke je u državnoj svojini. Osnovni kapital CBCG se ne može prenositi, zalagati niti na bilo koji način opteretiti. Osnovni kapital CBCG može se povećati u visini koju utvrdi Savjet CBCG. Povećanje osnovnog kapitala CBCG vrši se iz sredstava opštih rezervi. Ukoliko sredstva opštih rezervi nijesu dovoljna za obezbjeđivanje utvrđenog iznosa povećanja osnovnog kapitala, nedostajuća sredstva mogu se obezbijediti iz budžeta Crne Gore.

U narednoj tabeli dato je kretanje osnovnog kapitala CBCG za period 2010-2013. godina:

Osnovni kapital u 000 €				
Godina	2010	2011	2012	2013
Iznos	33.842	35.003	39.648	40.000

[34] br. 0102-2847/1 od 20.06.2011. godine i 0102-2847/2 od 29.01.2014. godine.

U 2010. godini, kada je donešen novi Zakon o CBCG, kapital CBCG je iznosio 33.842.000,00 €. Povećanje osnovnog kapitala CBCG je trebalo da se vrši iz sredstava opštih rezervi. Pošto sredstva iz opštih rezervi nijesu bila dovoljna za obezbjeđivanje nedostajućeg iznosa osnovnog kapitala, sredstva je trebalo obezbijediti iz budžeta Crne Gore, što nije urađeno. U aprilu 2011. godine skopljen je i potpisan Protokol[35] sa Ministarstvom finansija, kojim je dogovoreno da se dio dobiti CBCG koji bi, u skladu sa odredbama člana 69 Zakona o CBCG, činio prihod budžeta Crne Gore, preusmjerava u osnovni kapital CBCG, do dostizanja minimuma propisanog zakonom. U godišnjem izvještaju o radu CBCG za 2011. godinu navedeno je da osnovni kapital nakon evidentiranja Odluke o raspodjeli dobiti za 2010. godinu u knjigama CBCG i primjene odredbi Protokola o načinu obezbjeđivanja nedostajućeg iznosa sredstava osnovnog kapitala CBCG, iznosi 35.003.000,00€. Nedostajući iznos sredstava osnovnog kapitala je 14.997.000,00€. U 2012. godini osnovni kapital je za 13,27% veći u odnosu na 2011. godinu i iznosi 39.648.000,00€.

Odlukom Savjeta CBCG o raspodjeli dobiti CBCG za 2011. godinu, a saglasno sa potpisanim Protokolom sa Ministarstvom finansija, dio dobiti za raspodjelu koji je predstavljao prihod Budžeta Crne Gore (2,36 mil eura) preusmjeren je u osnovni kapital. U kapital je preusmjeren i dio sredstava iz opšte rezerve (2,28 mil eura).

CBCG je 22.01.2013. godine potpisala sa Ministarstvom finansija Protokol o privremenoj obustavi Protokola o načinu obezbjeđivanja nedostajućih iznosa sredstava osnovnog kapitala CBCG pa je, u skladu sa istim, odlučeno da se odgovarajući dio dobiti CBCG za 2012. i 2013. godinu ne preusmjerava u osnovni kapital CBCG, već da se uplaćuje u budžet Crne Gore, a sve u funkciji stabilizacije javnih finansija, konstatovano je u napomenama uz finansijske iskaze za 2012. godinu.

Savjet CBCG je donio Odluku[36] o raspodjeli dobiti CBCG za 2012. godinu, kojom je neto dobit CBCG za 2012. godinu, utvrđena u iznosu od 761.280,08€, a dobit za raspodjelu za 2012. godinu u iznosu od 971.500,48 €. Odlukom je određeno da se dobit za raspodjelu u visini od 485.750,24€, što predstavlja 50% dobiti, rasporedi u opšte rezerve CBCG, a iznos od preostalih 485.750,24 € predstavlja prihod budžeta Crne Gore. Odlukom Savjeta CBCG, je predviđeno povećanje osnovnog kapitala CBCG iz opštih rezervi za 351.554,64 €.

- Osnovni kapital CBCG na dan 31.12.2013. god. iznosio je 40.000.000,00€, što nije u skladu sa članom 12 zakona o CBCG, kojim je propisano da osnovni kapital CBCG iznosi 50.000.000,00€. Nedostajući iznos osnovnog kapitala na dan 31.12.2013.godine je 10.000.000,00€ pa je potrebno, shodno članu 12 i članu 90 stav 2 Zakona o CBCG, nedostajući iznos kapitala obezbijediti iz Budžeta Crne Gore.

Opšte rezerve na dan 31.12.2013. godine iznose 634.195,60 € dok je stanje specijalnih rezervi 263.605,86 €.

Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu na dan 31.12.2013. godine iznose 19.481.821,63 €, revalorizacione rezerve za HOV imaju negativnu vrijednost u iznosu od (2.263.426,50€) tako da revalorizacione rezerve iskazane na dan 31.12.2013. godine iznose 17.218.395,13€. Revalorizaciona rezerva za osnovna sredstva koja se koriste iznosi 19.424.415,08€. U toku 2013. godine izvršeno je ukidanje revalorizacionih rezervi za osnovna sredstva u iznosu od 204.714,51€.

Neraspoređeni dobitak tekuće godine iznosi 207.445,64€ i predstavlja realizovane revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja, opremu i bibliotečki fond.

[35] Protokol o načinu obezbjeđivanja nedostajućeg iznosa sredstava osnovnog kapitala CBCG, broj 06-1217/1 od 08.04.2011. godine.
[36] br. 0101–4014/44– 4 – 2013 od 05.04.2013. godine.

Neto dobit iznosi 484.622,33€ i utvrđena je kao razlika između prihoda i rashoda, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Ukupni kapital CBCG na dan 31.12.2013. godine, iznosi 58.808,264,56€ što je za 1.322.032,91€ manje u odnosu na stanje ukupnog kapitala na 31.12.2012. godine koje je iznosilo 60.130.297,47€. Smanjenje ukupnog kapitala u najvećoj mjeri je prouzrokovano promjenom fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od (1.320.905,00€).

Ukupni kapital u 000 €				
Godina	2010	2011	2012	2013
Iznos	17.230	60.683	60.130	58.808

14. Rezultat perioda

Neto dobit ili gubitak CBCG utvrđuje se za svaku finansijsku godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Dobit za raspodjelu određuje se na sljedeći način:

- oduzimanjem od neto dobiti ukupnog iznosa nerealizovnih revalorizacionih dobitaka i raspoređivanjem ekvivalentnog iznosa na račune nerealizovanih revalorizacionih rezervi i
- oduzimanjem sa računa nerealizovanih revalorizacionih rezervi i dodavanjem na dobit za raspodjelu iznosa svakog nerealizovanog dobitka koji je bio oduzet od neto dobiti iz jedne ili više prethodnih godina i koji je bio realizovan tokom tekuće godine.

Nerealizovani revalorizacioni gubici biće prenešeni na račun nerealizovanih revalorizacionih rezervi dok se njihov saldo ne izjednači sa nulom, nakon čega će ovi gubici biti pokriveni iz dobiti tekuće godine, a nakon toga na način utvrđen članom 70 Zakona.

Dobit utvrđena u skladu sa članom 68 stav 2 Zakona raspoređuje se u opšte rezerve u visini od 50% ostvarene dobiti, dok nivo opštih rezervi ne dostigne 10% ukupnih finansijskih obaveza Centralne banke. Dio dobiti se može rasporediti u specijalne rezerve u visini koju utvrdi Savjet, u skladu sa ovim Zakonom, pri čemu visina dobiti može iznositi najviše 10% utvrđene dobiti (u skladu sa članom 68). Preostali iznos dobiti čini prihod budžeta Crne Gore. Raspodjela dobiti ne može se vršiti iz neraspoređene ili tekuće dobiti, osim ako se ta raspodjela vrši u skladu sa članom 68 Zakona.

U narednoj tabeli i grafikonu dato je kretanje neto dobitka za period 2009-2013. godina:

Neto dobit u 000 €					
Godina	2009	2010	2011	2012	2013
Iznos	540	1.036	4.816	761	485

- Smanjenje dobiti je u najvećoj mjeri posledica gubitka po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju koji je u 2013. godini ostvaren u iznosu od 1.222.111,00€.

Subjekat revizije navodi u svom izjašnjenju da je gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju odnosno smanjenje dobiti "uzrokovano nepovoljnim kretanjima na međunarodnom finansijskom tržištu tokom 2012. odnosno 2013. godine, kao i da je u 2013. godini ostvaren prihod po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u iznosu od 1.413.464,38€ (kao razlika između prihoda od kupona 2.635.575,38€ i neto gubitaka po osnovu prodaje hartija od vrijednosti 1.222.111,00€)."

Neto dobit CBCG za 2013. godinu u iznosu od 484.622,33 €, utvrđena je kao razlika između prihoda i rashoda, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Shodno članu 68 Zakona o CBCG, dobit za raspodjelu je određena tako što su od neto dobiti oduzeti nerealizovani revalorizacioni dobici, a dodati nerealizovani revalorizacioni dobici koji su bili oduzeti od neto dobiti prethodnih godina a koji su realizovani u tekućoj godini.

Dobit za raspodjelu u iznosu od 688.742,14€ utvrđena je na način što se iskazana dobit (484.622,33€) umanjila za iznos kursnih razlika na sredstva MMF (3.325,83€) i uvećala za neraspoređenu dobit uvećanu za nerealizovane revalorizacione dobitke (207.445,64) koji su bili oduzeti od neto dobiti prethodnih godina a koji su realizovani u tekućoj godini kao rezultat prenijetih rezervi dok se sredstva koriste. Iznos prenijete rezerve predstavlja razliku između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava i amortizacije zasnovane na nabavnoj vrijednosti sredstava.

Raspodjela dobiti izvršena je po Odluci[37] o raspodjeli dobiti CBCG za 2013. godinu.

Dobit je raspoređena:
- u opšte rezerve - 50% u visini od 344.371,07 €;
- kao prihod budžeta Crne Gore – 50% u visini 344.371,07 €.

Protokolom[38] o privremenoj obustavi primjene Protokola o načinu obezbjeđivanja nedostajućeg iznosa sredstava osnovnog kapitala CBCG, obustavljeno je, da se dio dobiti CBCG za 2012. i 2013. godinu preusmjerava u osnovni kapital već se preusmjerava u budžet Crne Gore u funkciji stabilizacije javnih finansija. Ovim Protokolom je suspendovan Protokol[39] o načinu obezbjeđivanja nedostajućeg iznosa sredstava osnovnog kapitala CBCG, u kom su se Ministarstvo finansija i guverner CBCG saglasili, da zbog visine nedostajućeg iznosa sredstava osnovnog kapitala, kojeg je trebalo obezbijediti iz budžeta Crne Gore, da se dio dobiti CBCG, koji shodno odredbama člana 69 Zakona o CBCG, godišnje činio prihod budžeta Crne Gore, preusmjerava u osnovni kapital CBCG.

II MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja navoda subjekta revizije sadržanih u izjašnjenju na preliminarni izvještaj DRI, a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu dr Branislav Radulović (senator DRI – rukovodilac Kolegijuma) i g. Dragiša Pešić (senator DRI – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma održanoj 20.10.2014. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Centralne banke Crne Gore

MIŠLJENJE

Finansijski izvještaji Centralne banke Crne Gore za 2013. godinu daju istinit i objektivan, po svim materijalno značajnim aspektima, prikaz finansijskog stanja na dan i za godinu koja se završava na dan 31.12.2013. godine i rezultate poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, pa shodno tome nadležni Kolegijum DRI izražava **pozitivno** mišljenje na finansijski izvještaj Centralne banke Crne Gore za 2013. godinu.

[37] Odluka, br. 0101 – 4014/55 – 2 od 27.03.2014. godine.
[38] Protokol, br. 0104 – 277/2 od 22.01.2013. godine.
[39] Protokol, br. 0102 – 1649/1 od 08.04.2011. godine.

PREPORUKE

1. Osnovni kapital CBCG na dan 31.12.2013. god. iznosio je 40.000.000,00€, što nije u skladu sa članom 12 zakona o CBCG, kojim je propisano da osnovni kapital CBCG iznosi 50.000.000,00€.

- **Nedostajući iznos osnovnog kapitala na dan 31.12.2013. godine je 10.000.000,00€ pa je potrebno da Vlada Crne Gore, shodno članu 12 i članu 90 stav 2 Zakona o CBCG, nedostajući iznos kapitala obezbijedi iz Budžeta Crne Gore.**

2. Popis hartija od vrijednosti nije vršen u cjelosti u skladu sa članom 16 Pravilnika o popisu CBCG. U popisnu listu nijesu uneseni svi potrebni podaci i to: naziv izdavaoca hartije od vrijednosti, datum izdavanja, fer vrijednost hartije od vrijednosti namijenjene prodaji i rok dospjeća.

- **Subjekat revizije treba da obezbijedi da se, prilikom vršenja popisa HOV, u popisne liste unose svi podaci u skladu sa članom 16 Pravilnika o popisu.**

3. Subjekat revizije je u Bilansu stanja u okviru pozicije Potraživanja iskazao iznos od 123 hilj. € koji se odnosi na potraživanja po osnovu prava na neuknjižene stanove. U Izvještaju o popisu potraživanja i obaveza CBCG sa stanjem na 31.12.2013. godine koji je subjekat revizije dostavio Državnoj revizorskoj instituciji nijesu popisana potraživanja po osnovu prava na neuknjižene stanove.

- **Za potraživanja po osnovu prava na neuknjižene stanove, državnim revizorima je dostavljena na uvid dokumentacija na osnovu koje se nijesu mogli uvjeriti u evidentirani iznos potraživanja. Preporučuje se subjektu revizije da obezbijedi da potraživanja po osnovu prava na neuknjižene stanove budu popisana odnosno da ukoliko zadovoljavaju kriterijume za priznavanje iz MRS 16 – "Nekretnine, postrojenja i oprema" budu prikazani u okviru odgovarajuće pozicije, nakon sprovedene procjene vrijednosti istih.**

4. U Izvještaju o popisu potraživanja i obaveza CBCG sa stanjem na 31.12.2013. godine koji je subjekat revizije dostavio Državnoj revizorskoj instituciji, za potraživanja po osnovu izdavanja i izvršavanja naloga za prinudnu naplatu (račun 12234 – 331.945,79€) i obračun kamate po izvršenim naslovima (račun 12235 – 93.610,58€), nijesu upisani sledeći podaci: naziv i mjesto dužnika, iznos potraživanja i rok dospijeća za naplatu, iako je to predviđeno članom 19 Pravilnika o popisu CBCG, pa državni revizor nije mogao utvrditi da li u objavljenom iznosu postoje potraživanja koja nijesu naplaćena u roku od 60 dana od dana dospjeća i koja treba, u skladu sa Računovodstvenim politikama CBCG, umanjiti na teret rezervisanja za moguće gubitke.

- **Subjekat revizije treba da obezbijedi da se prilikom popisa potraživanja unose svi potrebni podaci, predviđeni članom 19 Pravilnika o popisu CBCG, kao i da se sumnjiva, sporna ili potraživanja čiji je rok za naplatu istekao popišu na posebnoj popisnoj listi.**

5. U pomoćnoj knjizi osnovnih sredstava koju je subjekat revizije dostavio Državnoj revizorskoj instituciji nema podataka o površini zemljišta i poslovnih zgrada kojima raspolaže CBCG.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u pomoćnoj knjizi osnovnih sredstava evidentira podatke koji se odnose na površinu zemljišta i poslovnih zgrada kako bi se omogućilo usaglašavanje sa stvarnim stanjem, odnosno podacima Uprave za nekretnine.**

6. CBCG nije, u skladu sa članom 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, prilikom mjesečne isplate zarada i naknada zarada zaposlenih, uplaćivala poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.

- **CBCG treba da obezbijedi primjenu člana 22 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.**

7. Izdaci, u iznosu 62.300,00€, koji su na ime finansijske pomoći zaposlenima uplaćeni na račun sindikalne organizacije, na osnovu zahtjeva sindikata u kojima se navode razlozi i traženi iznosi za zaposlene – pojedinačno, predstavljaju primanja zaposlenih.

- **Preporučuje se Centralnoj banci da, prilikom isplate drugih primanja (predviđenih članom 35 Kolektivnog ugovora CBCG) vrši isplate na račune zaposlenih a ne na račun Sindikalne organizacije.**

U skladu sa članom 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji Centralna banka Crne Gore je dužna da u roku od 6 (šest) mjeseci podnese Državnoj revizorskoj instituciji izvještaj o realizaciji preporuka iz ovog Izvještaja.

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA AGENCIJE ZA DUVAN

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	Agencija za duvan
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaj Agencije za duvan za 2013. godinu
Trajanje revizije:	30 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	dr Milan Dabović, predsjednik Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

I OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za duvan za 2013. godinu sadržan je u: Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list CG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i 17/07; 73/10, 40/11 i 31/14) i Odluci o vršenju revizije nadležnog kolegijuma broj 40113-03-430 od 28.03.2014. godine. Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za duvan izvršena je u skladu sa: Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 50/07) i Međunarodnim standardima revizije VRI (ISSAI).

2. Predmet revizije

Predmet revizje je Godišnji finansijski izvještaj Agencije za duvan za 2013. godinu i usklađenost poslovanja i poštovanja zakona i drugih propisa.

3. Cilj i vrsta revizije

Državna revizorska institucija je, u Agenciji za duvan, izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji, po svim bitnim pitanjima, sastavljeni u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja i postupanja u izvršavanju svojih nadležnosti sa zakonom i drugim propisima kojima podliježe subjekat revizije.

4. Opšti podaci o subjektu revizije

Agencija za duvan je, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, organ uprave u sastavu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave utvrđeno je da Agencija za duvan vrši poslove koji se odnose na: organizovanje i sprovođenje javnog tendera za privredna društva, odnosno preduzetnike, radi dobijanja dozvole za proizvodnju duvanskih proizvoda; utvrđivanje ispunjenosti uslova za učešće na javnom tenderu i davanje dozvole za proizvodnju duvanskih proizvoda privrednom društvu, odnosno preduzetniku koji ispunjava propisane uslove; utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje trgovine na veliko duvanskim proizvodima i izdavanje licence za obavljanje trgovine na veliko duvanskim proizvodima, privrednom društvu, odnosno preduzetniku, kao i uvozniku koji je upisan u Registar uvoznika duvana i duvanskih proizvoda koji ispunjava propisane uslove; utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje trgovine na malo duvanskim proizvodima i izdavanje odobrenja privrednom društvu, odnosno preduzetniku za obavljanje trgovine na malo duvanskim proizvodima; koordinaciju aktivnosti organa i organizacija u oblasti suzbijanja nelegalnog prometa duvanskih proizvoda; praćenje stanja na tržištu duvanskih proizvoda; vođenje propisanih registara; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

5. Metode revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa ISSA - Međunarodnim standardima VRI, na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da li finansijski izvještaji subjekta revizije sadrže materijalno značajne greške i da li je poslovanje subjekta usklađeno sa zakonskim i podzakonskim aktima i propisima.

Finansijska revizija je sprovedena ispitivanjem dokaza, na bazi provjere uzoraka i provjere iznosa i informacija objelodanjenih u finansijskim izvještajima. S obzirom, da se radi o potrošačkoj jedinici sa malim iznosom utrošenih sredstava u 2013. godini (79.377,07 €) i brojem zaposlenih (pet zaposlenih), to je procjena materijalnosti i veličina uzorka utvrđena primjenom profesionalnog rasuđivanja. Materijalnost je procijenjena na nivou od 1%, dok je uzorkom obuhvaćeno 82,21% ukupnih izdataka.

6. Sistem evidencije

Agencija za duvan je, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, organ uprave u sastavu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Novim položajem u sistemu državne uprave, budžetsko poslovanje prenijeto je na Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Po tom osnovu ministar je glavni službenik za finansije koji odobrava korišćenje budžetskih sredstava. Agencija za duvan nije uključena u SAP sistem, već je preko Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja integrisana u sistem Državnog Trezora, koristeći korisnički nalog navedenog ministarstva. Sve finansijske transakcije se evidentiraju na gotovinskoj osnovi.

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj 40113-03-430 od 28.03.2014. godine, izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za duvan za 2013. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima VRI (ISSAI).

Na bazi sprovedene revizije i utvrđenog činjeničnog stanja Kolegijum u sastavu dr Milan Dabović, rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 23. oktobra 2014. godine, usvojio je KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA AGENCIJE ZA DUVAN ZA 2013. godinu i donio sljedeće:

MIŠLJENJE I PREPORUKE

Finansijskom revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu Agencije za duvan nije utvrđeno da postoje materijalno značajne greške ili odstupanja od zvanično prezentiranih finansijskih izvještaja. Transakcije finansiranja iskazane su u skladu sa godišnjim Zakonom o budžetu, evidentirane u Glavnoj knjizi trezora, a isplate registrovane u okviru Konsolidovanog računa Državnog trezora, pa na osnovu toga, Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izražava **pozitivno mišljenje.**

U skladu sa nalazima revizije, skreće se pažnja na sljedeće:

1. Agencija za duvan je na osnovu rješenja broj 01-61 i 01-61/2 od 04.06.2013. godine, pozivajući se na član 60 i član 134 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG“, br. 39/11, 50/11 i 66/12), a po zahtjevu dva službenika-namještenika, isplatu sredstava u iznosu od 2.400,00 € izvršila sa pozicije 412 – Naknada za stanovanje i odvojeni život, u polugodišnjim iznosima od po 600,00 €, odnosno 1.200,00 €. Revizijom je utvrđeno da je navedena sredstva trebalo planirati i evidentirati na poziciju 431 – Ostali transferi pojedincima.

- **Izdatke treba evidentirati u skladu sa članom 9 Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština. Izdatak obračunat na osnovu Uredbe o naknadama troškova državnim službenicima i namještenicima, trebalo je evidentirati na poziciji transferi pojedincima.**

Revizijom pravilnosti potvrđeno je da Agencija za duvan u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima vrši svoju djelatnost, te u skladu sa tim, nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje.**

U skladu sa nalazima revizije, skreće se pažnja na sljedeće:

1. Zakonom o duvanu („Sl. list CG“ br. 48/08 i 40/11) propisano je da privredni subjekti ostvaruju odobrenje za proizvodnju duvanskih proizvoda (cigareta) na period od 5 godina, uz plaćanje naknade u visini od 300.000,00 €. Istovremeno, licence, odnosno odobrenja izdata po odredbama Zakona o duvanu („Sl. list RCG“ br. 80/04), koji je prestao da važi, važe do isteka perioda za koje su izdate. Odobrenja izdata po navedenom Zakonu su trajna i po tom osnovu imaju povlašćen položaj u odnosu na privredne subjekte koji ostvaruju ili će ostvariti ta odobrenja po važećem Zakonu o duvanu.

- **Neophodno je ujednačiti uslove poslovanja za sve privredne subjekte tako što će se propisati obaveza da svi privredni subjekti obnavljaju odobrenja nakon isteka pet godina.**

2. Revizijom je konstatovano da Zakonom o duvanu nije propisana obaveza da je uvoznik duvana, obrađenog duvana i duvanskih proizvoda, obavezan da ima odobrenje za obavljanje prometa na veliko duvanskim proizvodima.

- **Polazeći od toga, potrebno je propisati uslov da privredni subjekti ne mogu dobiti odobrenja za obavljanje djelatnosti uvoza duvana, obrađenog duvana i duvanskih proizvoda, ako prethodno nijesu dobili odobrenje za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko.**

  Državna revizorska institucija cijeni potrebnim da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja razmotri date predloge i po potrebi inicira izmjene Zakona o duvanu.

3. Zakonom nije utvrđena namjena korišćenja sredstava ostvarenih od naknada za izdata odobrenja, koja za period 01.01.2009 - 31.12.2013. godine iznose 1.776.223,53 €.

- **Preporučuje se da se dio prihoda od naknada, namjenski usmjeravaju za liječenje oboljelih od bolesti koje nastaju kao posledica pušenja duvana i za prevenciju od pušenja.**

IZVODI IZ POJEDINAČNIH IZVJEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA POLITIČKIH PARTIJA ZA 2012. GODINU

koje nisu ušle u prethodni Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije

Vrsta revizije:	Finansijska revizija
Subjekat revizije:	Političke partije: Liberalna partija Crne Gore; Otadžbinska srpska stranka; Albanska alternativa; Demokratska partija; Partija za Gusinje; Jugoslovenska komunistička partija Crne Gore; Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore; Narodna stranka; Demokratska stranka jedinstva; Demokratski centar Crne Gore i Demokratska srpska stranka
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaji političkih partija za 2012. godinu
Trajanje revizije:	120 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Dragiša Pešić, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

I OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije godišnjih izvještaja i poslovanja političkih partija sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list RCG" br. 28/04, 27/06 i 78/06 i "Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11);
- Zakonu o finansiranju političkih partija ("Sl. list CG" br. 49/08, 49/10, 40/11, 42/11, 60/11, 01/12);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2012. godinu (br. 4011-06-1398 od 24.12.2012. godine);
- Odluci Kolegujuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-3444 od 17.04.2013. godine).

Postupci revizije sprovedeni su u skladu sa:

- Međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima za reviziju javnog sektora (INTOSAI);
- Uputstvom o metodologiji rada Državne revizorske institucije;
- Poslovnikom Državne revizorske institucije ("Sl. list RCG" br. 50/07).

2. Predmet revizije

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaji političkih partija i usklađenost njihovog poslovanja sa zakonskom regulativom.

3. Cilj revizije

Cilj revizije bio je provjeriti sljedeće:

- istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,
- primjenu zakona i drugih propisa vezanih za organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,
- pravilnost sticanja prihoda,
- pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjera da li su finansijska sredstva korišćena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke,
- pravilnost izvršenja drugih transakcija.

II OSNOVNI PODACI O PARTIJAMA

1. LIBERALNA PARTIJA CRNE GORE

Liberalna partija Crne Gore (LPCG) je upisana u Registar političkih partija rješenjem Ministarstva pravde (br. 02-4356/04 od 02.11.2004. i Rješenjem br. 05-006/12-21420/2 od 09.11.2012. godine) u Registar političkih partija kod Ministarstva unutrašnjih poslova. Partiju predstavlja i zastupa predsjednik - Andrija Popović.

Ciljevi Partije su usmjereni na stvaranje i izražavanje političke volje, te političko djelovanje građana koji Crnu Goru žele konstituisati i izgraditi kao građansku, demokratsku, nezavisnu i međunarodno priznatu državu. Ciljevi Partije su da svojim djelovanjem na načelima i tradicijama evropske liberalne demokratije ostvari ideale slobodnog pojedinca, slobodnog naroda, liberalne demokratije, privatne svojine, slobodnog tržišta i socijalne pravde. Partija se zalaže za principe demokratskog, slobodnog i organizovanog društva, za civilizacijska dostignuća savremenog i naprednog dijela čovječanstva, za slobodu kritičkoj misli i izvornim vrijednostima tradicije i demokratije.

Organi LPCG utvrđeni ovim Statutom su: Konferencija LPCG, predsjednik LPCG, potpredsjednici LPCG, Glavni odbor LPCG, Savjet LPCG, Poslanički klub, Predsjednički kolegijum i Vijeće časti LPCG.

Liberalna partija CG stiče prihode od članarine, dobrovoljnih priloga, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organizacije stranačkih manifestacija, državnog budžeta, opštinskih budžeta i drugih zakonom dozvoljenih izvora. Glavni odbor LPCG određuje iznos članarine za svaku tekuću godinu. Visina članarine može biti kategorisana po pojedinim kategorijama članstva LPCG: poslanici, članovi u izvršnoj vlasti, stranački funkcioneri, studenti, penzioneri i sl.

1.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

1.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

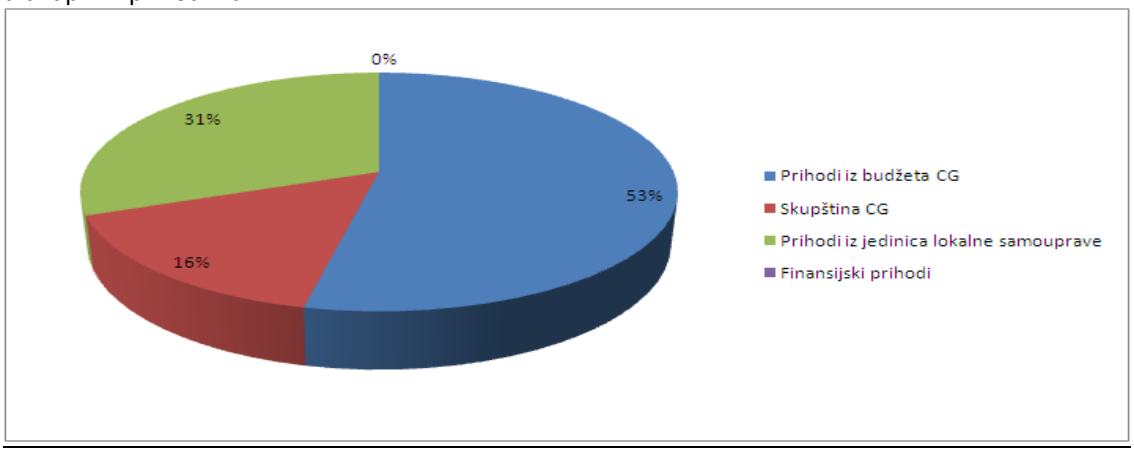
1.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **20.782,44 €.** Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 11.102,97 €, prihode iz budžeta Skupštine CG u iznosu od 3.285,07 €, prihode iz budžeta opština u iznosu 6.393,00 € i finansijske prihode u iznosu od 1,00 €.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda u 2012. godini za redovno poslovanje Partije:

R/B	OPIS	IZNOS	UČEŠĆE %
1	Prihodi iz budžeta CG	11.102,97	53,43%
2	Skupština CG	3.285,07	15,81%
3	Prihodi iz jedinica lokalne samouprave	6.393,00	30,76%
4	Finansijski prihodi	0,96	0,00%
UKUPNO		**20.782,00**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima.

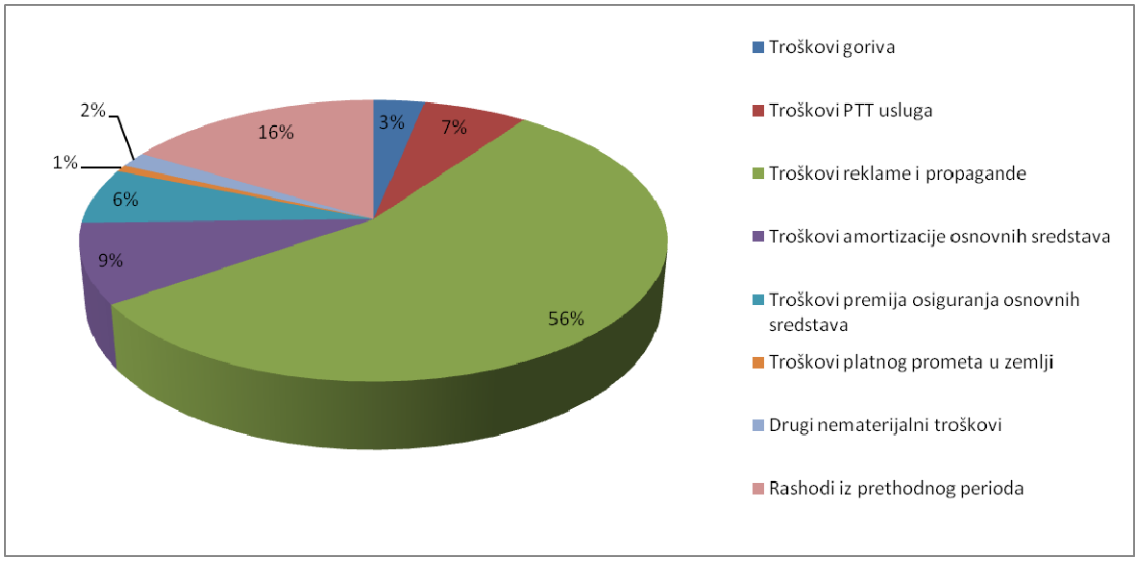
1.4. Rashodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od **7.691,87 €** i isti se odnose na: troškove goriva u iznosu od 251,91 €; troškove PTT usluga u iznosu od 509,29 €; troškove reklame i propagande u iznosu od 4.268,78 €; troškove amortizacije u iznosu od 709,87 €; troškove premija osiguranja osnovnih sredstava u iznosu od 791,00 €; troškove platnog prometa u iznosu od 59,70 €; ostale nematerijalne troškove u iznosu od 137,59 € i rashode iz prethodnog perioda u iznosu od 1.263,73 €.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih rashoda u 2012. godini

R/B	OPIS	IZNOS	%
1	Troškovi goriva	251,91	3,28%
2	Troškovi PTT usluga	509,29	6,62%
3	Troškovi reklame i propagande	4.268,78	55,50%
4	Troškovi amortizacije osnovnih sredstava	709,87	9,23%
5	Troškovi premija osiguranja osnovnih sredstava	491,00	6,38%
6	Troškovi platnog prometa u zemlji	59,70	0,78%
7	Drugi nematerijalni troškovi	137,59	1,79%
8	Rashodi iz prethodnog perioda	1.263,73	16,43%
UKUPNO		**7.691,87**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima.

1.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalne partije Crne Gore za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 6/11 od 06.11.2013.godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/96 od 25.10.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

KONAČAN IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Liberalne partije Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Godišnji finansijski izvještaj Liberalne partije Crne Gore za 2012. godinu po svim materijalno značajnim aspektima daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Finansijske transakcije su potkrijepljene odgovarajućom dokumentacijom na osnovu koje su sačinjeni finansijski izvještaji, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

2. OTADŽBINSKA SRPSKA STRANKA

Otadžbinska srpska stranka je politička organizacija srpskog naroda u Crnoj Gori, koja će se za ostvarenje svojih ciljeva boriti isključivo demokratskim putem, učešćem na raznim vrstama izbora i referenduma, samostalno ili u koaliciji sa drugim strankama. Sjedište stranke je u Podgorici.

Organi stranke su: Skupština, Predsjedništvo, Glavni odbor i opštinski odbori. Skupštinu stranke čine delegirani predstavnici opštinskih stranačkih organizacija. Ovlašćenja Skupštine su: izbor Glavnog odbora, izbor Predsjedništva stranke, izbor verifikacione komisije, donošenje skupštinskih deklaracija, promjena imena stranke, promjena statuta stranke, promjena programa stranke i donošenje odluke o prestanku rada stranke. Skupština ima mandat od četiri godine. Ovlašćenja Glavnog odbora su: zajedno sa Predsjedništvom stranke vodi politiku iste, zajedno sa Predsjedništvom stranke donosi odluku o koalicijama, rješava molbe i žalbe članova stranke i bavi se drugim pitanjima. Glavni odbor radi kada je ispunjen kvorum od dvije trećine njegovih članova, a odluke donosi prostom većinom.

Predsjedništvo stranke čine: Predsjednik, Zamjenik predsjednika i dva potpredsjednika. Ovlašćenja predsjedništva su: vodi politiku stranke, odlučuje o koalicijama i vodi sjednice Glavnog odbora. Ono donosi odluke jednoglasno te su kao takve jedino punovažne. Predsjednik i Zamjenik predsjednika imaju pravo veta na odluke Glavnog odbora. Predsjednik stranke zastupa stranku, a može ovlastiti i Zamjenika da čini to isto. Pečat stranke stoji kod predsjednika, a on ga može na osnovu ovlašćenja dati Zamjeniku na rukovanje. Ovlašćenja opštinskih odbora su: u saglasnosti sa Predsjedništvom i Glavnim Odborom stranke vodi politiku stranke i daje mišljenje o koalicionom nastupu stranke na teritoriji odnosne opštine, kao i da rješava druga pitanja u domenu rada stranke na teritoriji odnosne opštine. Mandat opštinskih odbora traje četiri godine, a svaki ima svog predsjednika i potpredsjednika stranke. Predsjednik predstavlja stranku u odnosnoj opštini.

Partija ima svojstvo pravnog lica. Sjedište Partije je u Podgorici, u ulici Vijenac kosovskih junaka br. 3. Odgovorno lice Stranke je Prof. dr Aleksandar Stamatović, Predsjednik Partije. Partija osim Statuta nije donosila druga opšta akta. Stranka se finansira iz dobrovoljnih priloga članova i simpatizera i dotacija od države koje joj sljeduju po zakonski propisanim normama. Finansiranje stranke je javno i transparentno preko žiro računa.

Podizanje novčanih sredstava sa računa stranke vrši Predsjednik stranke, koji po potrebi (sa potpisom i pečatom) ovlašćuje jednog od potpredsjednika da to isto čini. Opštinski odbori imaju pravo dobijanja žiro računa. Sredstva sa računa podiže predsjednik odnosnog opštinskog odbora ili za to ovlašćuje potpredsjednika.

2.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

2.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

2.3. Prihodi

Stranka je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **1.520,00 €.** Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta lokalne samouprave – Gradska opština Golubovci.

2.4. Rashodi

Stranka je u 2012. godini iskazala ukupne troškove u iznosu od **1.517,00 €** i isti se odnose na: troškove goriva u iznosu od 1.352,06 €, troškove održavanja u iznosu od 117,10 € i troškove reprezentacije u iznosu 45,84 €, a isti su plaćeni gotovinski iz blagajne.

2.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Otadžbinske srpske stranke za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 04-40113-444/120 od 12.11.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI (br. 40113-04-444/120 od 08.11.2013. godine), a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Otadžbinske srpske stranke

M I Š LJ E NJ E

Godišnji finansijski izvještaj Otadžbinske srpske stranke za 2012. godinu po svim materijalno značajnim aspektima daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Finansijske transakcije su potkrijepljene odgovarajućom dokumentacijom na osnovu koje su sačinjeni finansijski izvještaji, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

3. ALBANSKA ALTERNATIVA

Politička partija "Albanska alternativa – Alternativa shqiptare" (u daljem tekstu: AA) je upisana u Registar Ministarstva pravde Rješenjem broj 05/006/08-5927 od 19.06.2008. godine. Sjedište Partije je u Tuzima.

Partija je osnovana na osnivačkoj skupštini donošenjem: Odluke o osnivanju partije, Statuta, Programa i izborom lica ovlašćenog za zastupanje Partije. Partija je stekla svojstvo pravnog lica i počela sa radom danom upisa u Registar političkih partija.

Albanska alternativa, shodno Zakonu o političkim partijama, je organizacija slobodno i dobrovoljno udruženih građana radi ostvarivanja političkih ciljeva demokratskim i mirnim sredstvima. Zakonom o političkim partijama su uređeni uslovi i način: osnivanja, organizovanja, registracije, udruživanja i prestanka rada političkih partija. AA je ušla u red parlamentarnih partija kao koalicioni partner Demokratskog saveza u Crnoj Gori, nakon parlamentarnih izbora koji su se u Crnoj Gori održali marta 2009. godine. O ovom partnerstvu ove dvije partije su sklopile Predizborni sporazum broj 06-03/09 od 04.03.2009. godine. Sporazumom je dogovoreno (članom 5 Sporazuma) da sredstva koja budu doznačena od strane Budžeta CG za finansiranje političkih stranaka budu raspoređena u srazmjeri 60:40 u korist Demokratskog saveza u Crnoj Gori. Albanska alternativa je teritorijalno organizovana tamo gdje živi albansko stanovništvo i djeluje u namjeri da se unapređuju i zaštite njihova prava demokratskim sredstvima.

Statutom partije je određeno da je političko djelovanje AA usmjereno ka realizaciji otvorenog društva, u kojem su osnovne vrijednosti ravnopravnost i jednakost građana, sloboda, odgovornost, profesionalnost, solidarnost, socijalna pravda, slobodan građanin, privatna svojina, vladavina prava i slobodno tržište. Političko djelovanje AA na nacionalnom planu je usmjereno ka proporcionalnom uključivanju Albanaca u Crnoj Gori, decentralizaciji vlasti - stvaranju uslova za osnivanje punopravne opštine Malesija sa mjesnim centrom Tuzi, obezbjeđenju određenog broja mandata u Parlamentu Crne Gore kao i u lokalnim jedinicima, gdje Albanci ne predstavljaju većinu (Podgorica, Bar, Plav, Rožaje), kroz primjenu principa neposredne reprezentacije, ostvarivanje Ustavom zagarantovanih prava, unapređenju odnosa sa susjednim državama, posebno sa Albanijom, Kosovom i Makedonijom i uspostavljanje tijesne saradnje sa sunarodnicima.

Organi Albanske alternative su: Skupština, Predsjedništvo, Predsjednik, podpresjednici, mjesni odbori (ogranci). Skupština je najviši statutarni, programski i izborni organ Albanske alternative.

Albanska alternativa shodno Statutu sredstva za rad obezbjeđuje iz sledećih izvora:

- Budžeta Crne Gore i iz budžeta opština, shodno Zakonu o finansiranju političkih partija;
- doprinosa poslanika i odbornika koji su imenovani u upravnim odborima i ostalim organima i radnim tijelima, a da za članstvo dobijaju nadoknadu;
- doprinosa članova i simpatizera i iz drugih izvora dozvoljenih zakonom.

Članom 5 Zakona o finansiranju političkih partija utvrđeno je da pravo na budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih partija ima politička partija, koalicija ili grupa građana koja učestvuje na izborima i osvoji najmanje jedan poslanički, odnosno odbornički mandat.

Koalicija Albanska Lista je nakon završenih izbora stekla uslov za finansiranje iz budžetskih sredstava, osvajanjem jednog poslaničkog mandata i dva odbornička mandata u Opštini Tuzi. Sredstvima Partije raspolaže Predsjedništvo, a shodno članu 23 Statuta Partije Predsjednik potpisuje finansijsku dokumentaciju.

3.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

3.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

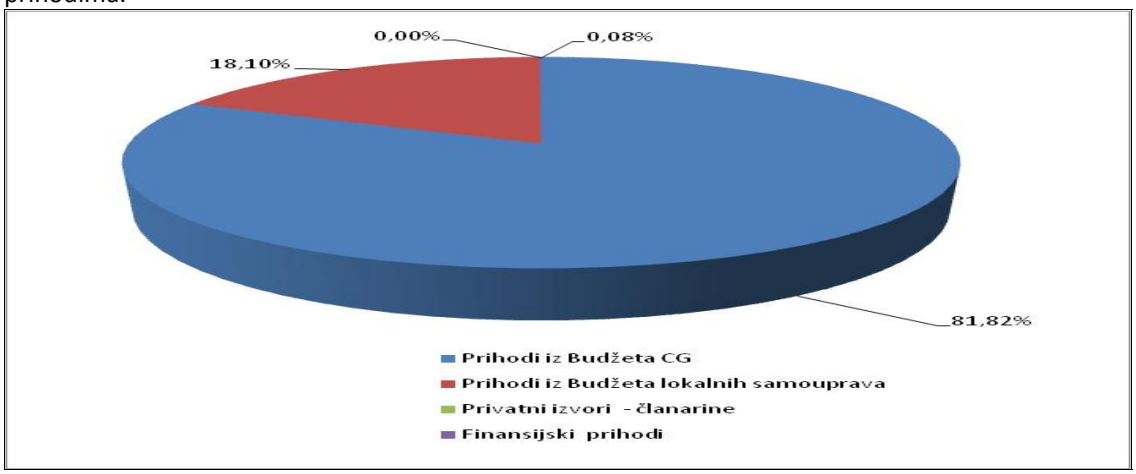
3.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode u iznosu od **36.911,00 €**. Ostvareni prihodi odnose se na: prihode po koalicionom sporazumu u iznosu od 30.200,00 €, prihode iz budžeta opština u iznosu od 6.679,90 € i finansijske prihode po osnovu kamata u iznosu 30,81 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni prikaz ukupnih prihoda po vrsti za 2011. i 2012. godinu.

Redni broj	Vrsta prihoda	Iznos za 2011. godinu	Učešće u ukupnim prihodima	Iznos za 2012. godinu	Učešće u ukupnim prihodima
1	Prihodi iz Budžeta CG	26.400,00	79,19%	30.200,00	81,82%
2	Prihodi iz Budžeta lokalnih samouprava	6.413,96	19,24%	6.679,90	18,10%
3	Privatni izvori - članarine	500,00	1,50%	0,00	0,00%
4	Finansijski prihodi	23,18	0,07%	30,91	0,08%
Ukupno		**33.337,14**	**100,00%**	**36.910,81**	**100%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po učešću istih u ukupnim prihodima.

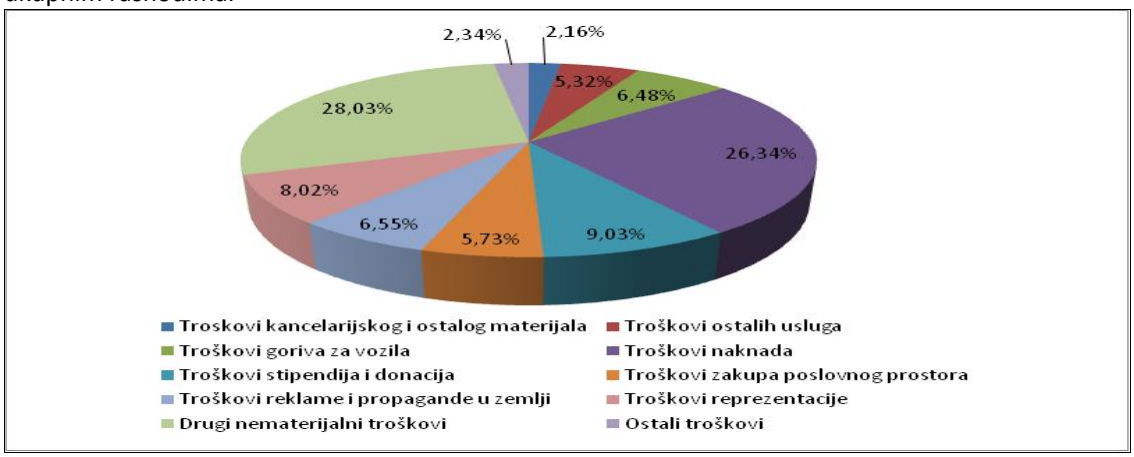
3.4. Rashodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od **44.534,70 €**, a isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 960,18 €, troškove ostalih usluga u iznosu od 2.369,49 €, troškove goriva u iznosu od 2.886,00 €, troškove naknada u iznosu od 11.730,00 €, troškove stipendija i donacija u iznosu od 4.020,00 €, troškove zakupa u iznosu od 2.550,00 €, troškove reklame i propagande u zemlji u iznosu od 2.918,47 €, troškove reprezentacije u iznosu od 3.573,54 €, druge nematerijalne troškove u iznosu od 12.484,00 € i ostale troškove u iznosu od 1.043,02 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih rashoda za 2011. i 2012. godinu.

Redni broj	Vrsta troška	Iznos za 2011. godinu	Učešće %	Iznos za 2012. godinu	Učešće %
1	Troskovi kancelarijskog i ostalog materijala	2.585,00	8,85%	960,18	2,16%
2	Troškovi ostalih usluga		0,00%	2.369,49	5,32%
3	Troškovi goriva		0,00%	2.886,00	6,48%
4	Troškovi naknada	21.020,00	71,96%	11.730,00	26,34%
5	Troškovi stipendija i donacija		0,00%	4.020,00	9,03%
6	Troškovi zakupa	2.400,00	8,22%	2.550,00	5,73%
7	Troškovi reklame i propagande u zemlji		0,00%	2.918,47	6,55%
8	Troškovi reprezentacije		0,00%	3.573,54	8,02%
9	Drugi nematerijalni troškovi		0,00%	12.484,00	28,03%
10	Ostali troškovi	3.206,00	10,98%	1.043,02	2,34%
Ukupno		**29.211,00**	**100,00%**	**44.534,70**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po učešću istih u ukupnim rashodima.

3.5. Realizacija preporuka iz ranijeg perioda

U Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu Albanske alternative, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na:

- uspostavljanje efikasnog sistema unutrašnjih kontrola na način što će Partija Statutom utvrditi obavezu donošenja Finansijskog plana i način vršenja unutrašnje finansijske kontrole i donijeti sva opšta i posebna akta,
- evidentiranje stalne imovine i obezbjeđivanje analitičkih evidencija osnovnih sredstava i potraživanja od lokalnih samouprava,
- pravdanje troškova vjerodostojnom dokumentacijom.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu utvrđeno je da Partija **nije realizovala preporuke** koje su date u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Albanske alternative za 2011. godinu.

3.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Albanske alternative za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu s važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 04-40113-444/12 od 19.11.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI (br. 40113-04-444/112 od 08.11.2013. godine), a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma, član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma član Senata usvojio je:

KONAČAN IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Albanske alternative

M I Š LJ E NJ E

Na osnovu revizijom utvrđenog činjeničnog stanja, nadležni kolegijum DRI se u razumnoj mjeri uvjerio da finansijski izvještaji Albanske alternative za 2012. godinu sadrže materijalno značajne greške u dijelu koji se odnosi na dokumentovanje i da aktivnosti, transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvještajima Stranke nijesu bile u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećim propisima i MRS.

Shodno navedenom nadležni Kolegijum izražava **NEGATIVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj i usklađenost poslovanja subjekta revizije sa važećim propisima.

Revizijom su konstatovane slijedeće nepravilnosti i propusti koje su uticale na izražavanje navedenog mišljenja, i to:

1. Partija je pravdanje gotovinski isplaćenih troškova po osnovu partiskih aktivnosti i računovodstvenih usluga u iznosu 12.800,00 € vršila na osnovu nepotpune i neodgovarajuće dokumentacije (pravdanje vršeno odlukama predsjedništva, nedostaju računi ugovori i priznanice o preuzimanju gotovine).

2. Partija nije dokumentovala evidentirane troškove u iznosu od 5.193,00 € (koji se odnose na: troškove reklame i propagande u iznosu od 2.024,00 €, troškove kulturnih manifestacija u iznosu od 2.500,00 € i troškove administivno-tehničkih usluga u iznosu od 669,00 €).

3. Partija je izvršila isplatu naknada u iznosu 12.000,00 € (partijskim funkcionerima i aktivistima u iznosu od 9.250,00 €, zakupninu fizičkom licu u iznosu od 2.400,00 €, i naknadu za računovodstvene usluge u iznosu od 350,00 €) bez obračuna i isplate poreskih obaveza.

4. Partija nije uspostavila efikasan sistem interne kontrole, nije utvrdila način vršenja unutrašnje kontrole i obavezu donošenja finansijskog plana, nije obezbijedila vođenje svih zakonom propisanih poslovnih knjiga i nije vršila popis imovine i obaveza.

5. Partija nije realizovala preporuke koje je DRI dala u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu.

4. DEMOKRATSKA PARTIJA

Demokratska partija – Partia Demokratike, skraćeni naziv DP – PD (u daljem tekstu: DP), osnovana je decembra 2011. godine, a u registar političkih partija upisana je Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova, broj 05-006/12-243/2 od 19.01.2012. godine.

Sjedište Partije je u Ulcinju, Bulevar ''Đ. K. Skenderbega''. Demokratska Partija je Statut donijela decembra 2011. godine. Statutom je utvrđeno da je DP nacionalna partija Albanaca u CG i kao politička stranka svoje ciljeve i programska opredjeljenja ostvariće u skladu sa Ustavom CG, pozitivnim zakonskim propisima i svojim internim aktima, a zalagaće se i za očuvanje i ostvarenje prava Albanaca u CG, kao i očuvanje teritorijalnog integriteta i suvereniteta CG, za upotrebu demokratskih principa tokom političkih djelovanja i slično. Partija je organizovana na teritorijalnom principu u ogranke i podogranke. Podogranak je osnovni oblik političkog organizovanja i djelovanja na nivou ogranka. Podogranci se formiraju za svaku mjesnu zajednicu na osnovu regionalnih podjela opština. Ogranak se osniva na teritoriji Crne Gore. Ogranci se osnivaju odlukom Centralnog odbora. U opštini koja ima više ogranaka osniva se Koordinaciono tijelo. Koordinaciono tijelo se sastoji od predsjednika, potpredsjednika, sekretara i predsjednika klubova odbornika. Svaki ogranak ima Koordinatora kojega bira Predsjedništvo ogranka. Skupština je najviši organ ogranka i održava se svake četvrte godine. Skupština bira i razrešava Predsjednika, Potpredsjednika, Sekretara i članove Predsjedništva ogranka. Predsjedništvo ogranka je najviši izvršni organ ogranka, a sastoji se od Predsjednika, Potpredsjednika, Sekretara, predsjednika podogranka, odbornika ogranka i članova koje bira Skupština. Predsjedništvo ogranka za svoj rad odgovara Centralnom odboru i Skupštini ogranka. Predsjednik ogranka predstavlja ogranak i zasjeda sjednicom Predsjedništva ogranka, sprovodi odluke Predsjedništva i potpisuje akta koja donosi Predsjedništvo ogranka. U vrijeme vršenja revizije Predsjednik Partije je Fatmir Đeka.

Skupština je najviši organ Partije. Centralni odbor (CO) je najviši organ Partije između dvije Skupštine. CO bira Predsjednike Partije i Sekretara i ima 25 članova koje bira Skupština. CO sprovodi politiku Partije, a odgovoran je i za sazivanje sjednica Skupštine, predlaže Program i Statut, usvaja budžet Partije i imenuje razne komisije. Predsjedništvo Partije se sastoji od: Predsjednika, Potpredsjednika i Generalnog sekretara Partije, poslanika, predsjednika ogranaka, predsjednika opština, Predsjednice Foruma žena i Predsjednika Foruma mladih. Predsjednik partije predstavlja Partiju i sprovodi odluke partijskih organa. Statutarna komisija DP je nadležna da tumači Statut, odlučuje po žalbama, predlaže izmjenu i dopunu Statuta.

Partija, shodno članu 72 Statuta, ostvaruje prihode od: dobrovoljnih priloga, članarina, osnivanjem i funkcionisanjem raznih ekonomskih djelatnosti, iz opštinskog, republičkog i drugih izvora.

4.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

4.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 80/08 i 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

4.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **3.331,73 €**. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz Budžeta Crne Gore i finansijske prihode (pozitivna kamata) u iznosu od 0,74 €.

Revizijom je utvrđeno da su na žiro-račun Partije iz Budžeta CG uplaćena sredstva u iznosu od 11.103,33 €, po osnovu osvojenog poslaničkog mandata kao i sredstva od podignutog kredita kod Hipotekarne banke AD Podgorica, shodno zaključenom Ugovoru o kreditu broj 140-1122/2 od 02.10.2012. godine, iznos od 4.947,00 €.

Shodno osvojenom poslaničkom mandatu sredstva iz Budžeta CG za 2012. godinu su prema koalicionom sporazumu podijeljena tako da Demokratskom savezu u CG pripada 40% što iznosi 4.441,33 €; Demokratskoj partiji 30% što iznosi 3.331,00 € i Albanskoj alternativi 30% što iznosi 3.331,00 €. Shodno sporazumu Demokratska partija je izvršila prenos sredstava koalicionoj članici Albanskoj alternativi u iznosu od 1.800,00 € i Demokratskom savezu u CG iznos od 2.400,00 €.

4.4. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske partije za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br.45/13 od 02.12.2013.godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/109 od 08.11.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

KONAČAN IZVJEŠTAJ
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Demokratske partije

M I Š LJ E NJ E

Godišnji finansijski izvještaj Demokratske partije za 2012. godinu ne sadrži materijalno značajne greške i daje objektivan prikaz iskazanih primitaka i izdataka, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja i shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

Zbog revizijom utvrđenih propusta i nepravilnosti u dijelu primjene zakonske i podzakonske regulative koja se odnosi na vođenje poslovnih knjiga, vršenje popisa imovine i obaveza i uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola, nadležni Kolegijum za predmetnu reviziju izražava **USLOVNO MIŠLJENJE na usklađenost poslovanja** subjekta revizije sa zakonskim i drugim propisima.

5. PARTIJA ZA GUSINJE

Partija za Gusinje je upisana u registar političkih partija kod Ministarstva pravde dana 25.08.2006. godine. Partija ima svojstvo pravnog lica i organizovana je na teritorijalnom principu.

Shodno Statutu osnovni programski ciljevi Partije su: zalaganje da se Gusinju vrati status opštine, nastojanje da se podspiješi svestrani razvoj Gusinja, valorizacija prirodnih resursa i ljepota Gusinja, naročito pojas Ali-pašinih izvora kao izuzetne turističke destinacije, povezivanje sa Gusinjanima u dijaspori radi većeg i bržeg ulaganja stranog kapitala u razvoj Gusinja, zalaganje da se što prije otvori putni pravac od Gusinja do Podgorice preko dijela albanske teritorije kao izuzetno važan činilac za preporod čitavog sjevera Crne Gore, saradnja sa svim političkim i društvenim subjektima u Plavu, Gusinju i Crnoj Gori, o svim pitanjima od značaja za unapređenje rada, predizborna i izborna aktivnost radi sticanja odborničkih i poslaničkih mandata, nastojanje da se definitivno riješi ustavno-pravni položaj bošnjačkog naroda u Crnoj Gori, zalagati se za konstitutivnost Bošnjaka u Crnoj Gori po osnovu stečenog prava, razvijanje multikulturalnog zajedništva Bošnjaka sa ostalim narodima i manjinskim zajednicama u Crnoj Gori, izgradnja nacionalnih institucija Bošnjaka (akademije, univerziteta, instituta, biblioteka, pozorišta, muzeja i dr.) i zalaganje za postizanje pune ravnopravnosti svih građana bez obzira na njihove etničke, političke, vjerske, imovinske i druge posebnosti, itd.

Partija ima sledeće organe: Skupštinu, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednika, Finansijski odbor i Sud časti. Skupština je najviši organ Partije. Skupštinu sačinjavaju najmanje po deset predstavnika svih lokalnih odbora. Skupština donosi Program i Statut, bira i opoziva: Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednika, potpredsjednike, Finansijski odbor i Predsjednika i članove Statutarne komisije, i ocjenjuje njihov rad i sl. Glavni odbor je najveći organ Partije između dvije Skupštine. Glavni odbor sprovodi odluke i zaključke Skupštine, utvrđuje budžet i usvaja Izvještaj o budžetu Partije, donosi Odluku o visini partijske članarine, donosi Poslovnik o svom radu i vrši i druge poslove shodno Statutu. Predsjedništvo je političko-konsultativno tijelo Partije i u njegovoj nadležnosti je da razmatra nacrte svih opštih akata Partije i daje svoje mišljenje, daje mišljenje o kadrovskim pitanjima Partije i bavi se i drugim pitanjima od značaja za rad Partije. Predsjednik predstavlja i zastupa Partiju, obezbjeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje Partije, daje nalog za izvršenje budžeta Partije, saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva i vrši i druge poslove shodno Statutu. U periodu obuhvaćenom revizijom poslove Predsjednika Partije je vršio dr Rusmin Laličić. Finansijski odbor kontroliše finansijsko poslovanje Partije i svoje izvještaje dostavlja Skupštini i Glavnom odboru, najmanje jednom godišnje. Shodno Statutu, Partija se finansira iz članarina, poklona i drugih izvora u skladu sa zakonom. Na kraju kalendarske godine Glavni odbor donosi Finansijski plan Partije za narednu godinu. Naredbodavac za korišćenje finansijskih sredstava i izvršenje Finansijskog plana je Predsjednik Partije. Mjesne organizacije vode evidenciju o svom materijalno–finansijskom poslovanju i podatke o tome dostavljaju Finansijskom odboru Partije. Za zakonitost raspolaganja sredstvima odgovoran je Predsjednik mjesnog odbora. Finansijski plan i Završni račun podnose se na usvajanje Skupštini Partije.

5.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

5.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

5.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **2.573,43 €**. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta Opštine Plav u iznosu od 2.570,02 € i finansijske prihode u iznosu od 3,41 €.

5.4. Rashodi

Partija je u 2012. godini iskazala ukupne rashode u iznosu od **2.815,66 €,** i isti se odnose na: troškove električne energije u iznosu od 111,66 €, troškove zakupnine u iznosu od 1.500,00 €, troškove PTT usluga u iznosu od 1.200,00 € i troškove platnog prometa u iznosu od 4,00 €.

Revizijom je utvrđeno da Partija u 2012. godini nije vršila plaćanje troškova, izuzev bančine provizije, već su po osnovu istih iskazane obaveze sa stanjem na dan 31.12.2012. godine. Plaćanje iskazanih obaveza izvršeno je u 2013. godini.

5.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Partije za Gusinje za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 24/13 od 02.12.2012) na preliminarni Izvještaj DRI (br. 40113-04-444/126 od 26.11.2013. godine), a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Partije za Gusinje

M I Š LJ E NJ E

Godišnji finansijski izvještaj Partije za Gusinje za 2012. godinu po svim materijalno značajnim aspektima daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Finansijske transakcije su potkrijepljene odgovarajućom dokumentacijom na osnovu koje su sačinjeni finansijski izvještaji, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

6. JUGOSLOVENSKA KOMUNISTIČKA PARTIJA CRNE GORE

Jugoslovenska komunistička partija Crne Gore je osnovana 2009. godine. Članovi Saveza komunista Jugoslavije – komunisti Crne Gore i Jugoslovenskih komunista Crne Gore donijeli su dana 25. septembra 2009. godine Odluku o spajanju u jedinstvenu partiju pod nazivom: Jugoslovenska komunistička partija Crne Gore. Partija je formirana na Kongresu ujedinjenja. Sjedište Partije je u Podgorici, ulica Đoka Miraševica 57. Partija ima svojstvo pravnog lica.

Partija je politička organizacija slobodnih ljudi demokratske, komunističke i jugoslovenske orijentacije. Partija izražava i bori se za neposredne i dugoročne interese i ciljeve radničke klase i svih radnih ljudi koji žive od svog rada, idejno i politički opredijeljenih za socijalizam kao prelazni društveni sistem iz klasnog u besklasno društvo i zajedničku državu kao federativnu zajednicu njenih ravnopravnih naroda i narodnosti, republika i građana. Dugoročni cilj Partije je reintegracija Jugoslavije na istim principima i u prethodnim granicama. Stvaranje besklasnog komunističkog društva istorijski je zadatak i krajnji cilj Partije.

Partija svoj Program temelji na osnovama naučnog socijalizma - marksizma, potvrđenog istorijskim, humanističkim i civilizacijskim dostignućima čovječanstva i nastavljač je pozitivnog istorijskog i socijalističkog jugoslovenskog socijalizma. Teorijske osnove djelovanja Partije su i druga progresivna humanistička učenja o društvu i čovjeku, oslobođenom od eksploatacije i duhovnog siromaštva, ponižavanja i svih oblika nesloboda, osposobljenog da u procesu neposrednog demokratskog odlučivanja izgrađuje svoju budućnost, u kojoj će njegov materijalni i društveni položaj zavisiti od rezultata njegovog rada. Programom i drugim dokumentima Partije utvrđuju se i razrađuju neposredni i dugoročni ciljevi, opredjeljenja i oblici njenog političkog djelovanja. Programske ciljeve Partija ostvaruje političkim djelovanjem demokratskim sredstvima, u skladu sa Ustavom i zakonom, a naročito: učešćem i uticajem u svim oblicima lokalne samouprave, u predstavničkim tijelima i organima vlasti na nivou opštine, Republike i Federacije; angažovanjem u svim društvenim sredinama, a posebno među radničkom klasom, omladinom, srednjim slojevima društva, inteligencijom i svim slobodoumnim i progresivnim slojevima društva, kojima su bliske ideje socijalizma u savremenim uslovima; razvijanjem svijesti o suštini klasnog sadržaja razvoja društva i perspektive socijalizma kao svjetskog procesa u odnosu na shvatanja kapitalizma kao poslednje etape ljudskog razvoja i civilizacije.

Forum Partije u Crnoj Gori je Kongres, a organi su: Centralni komitet, Komisija za statutarna pitanja i Nadzorni odbor. Forum Partije u opštini je Opštinska konferencija, a organi su: Opštinski komitet, Komisija za statutarna pitanja i Nadzorni odbor. Svi organi i forumi Partije donose poslovnik o svom radu. Kongres je najviši forum Partije čije su odluke obavezujuće za sve organe i članove Partije, saziva se po potrebi, a najmanje jednom u četiri godine. Kongres utvrđuje politiku Partije i objedinjava i usmjerava ukupno političko djelovanje i ostvarivanje programskih ciljeva Partije. Najviši organ Partije između dva kongresa je Centralni komitet, koji iz svog sastava bira i razrješava Predsjednika, potpredsjednike i Sekretara, rukovodi Partijom, usmjerava pravce i oblike političkog djelovanja i koordinira rad svih drugih organa i organizacija Partije, a za svoj rad odgovara Kongresu.

Shodno Statutu, Partija novčana sredstva stiče od članarine, priloga i drugih izvora u skladu sa zakonom. Partija može sticati prihode ulaganjem u preduzeća i druge djelatnosti o čemu odlučuje Centralni komitet ili njegovo Predsjedništvo. Odlukom Centralnog komiteta planiraju se prihodi i rashodi i finansiranje po namjenama, kao i raspored sredstava dobijenih naplatom članarine. Članom 53 i 54 Statuta je utvrđeno da organi Partije stupaju u poslovne odnose u granicama sredstava kojima raspolažu, vode poslovne knjige i sastavljaju računovodstvene iskaze u skladu sa propisima. Centralni komitet ima poslovni račun, a organi u opštinama svoje račune za obavljanje platnog prometa. Sekretar Centralnog komiteta, odnosno opštinskog komiteta, odgovoran je za zakonitost i pravilnost nastanka poslovnih promjena, za praćenje i kretanje knjigovodstvenih isprava, uključujući i računovodstvo.

6.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

6.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

6.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **3.063,25 €**. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta opštine Plužine u iznosu od 1.273,25 €, prihode iz privatnih izvora – priloga pravnih lica (SNP) u iznosu od 1.400,00 € i ostale prihode u iznosu od 390,00 €.

U narednoj tabeli dat je pregled prihoda u 2012. godini za redovno poslovanje Partije.

R/B	Opis	Iznos	% učešća
1	Prihodi iz Budžeta jedinica lokalne samouprave	1.273,25	41,57%
2	Prihodi od priloga	1.400,00	45,70%
3	Ostali prihodi	390,00	12,73%
Ukupno		**3.063,25**	100,00%

6.4. Rashodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od **3.068,25 €** i isti se odnose na: troškove goriva i energije u iznosu od 837,68 €, troškove zakupnine u iznosu od 1.500,00 €, troškove reklame u iznosu od 350,00 €, troškove reprezentacije u iznosu od 83,38€, troškove platnog prometa u iznosu od 16,47 €, troškove članarina poslovnih udruženja u iznosu od 100,00 € i sudske i druge nematerijalne troškove u iznosu od 180,72 €. Od ukupnih troškova troškovi u iznosu od 3.006,78 € su isplaćeni gotovinski iz blagajne, a iznos od 61,47 € preko žiro-računa.

U narednoj tabeli dat je pregled troškova za 2012. godinu.

R/B	Opis	Iznos	% učešća
1	Troškovi goriva i energije	837,68	27,30%
2	Troškovi naknada	1.500,00	48,89%
3	Troškovi reklame	350,00	11,41%
4	Troškovi reprezentacije	83,38	2,72%
5	Troškovi platnog prometa	16,47	0,54%
6	Troškovi zakupa sala	100,00	3,26%
7	Sudski i drugi nematerijalni troškovi	180,72	5,89%
Ukupno		**3.068,25**	100,00%

6.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Jugoslovenske komunističke partije Crne Gore za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 04-40113-444/139 od 10.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/127 od 26.11.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Jugoslovenske komunističke partije Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Jugoslovenske komunističke partije Crne Gore za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti i propusti u dijelu računovodstvenih evidencija, dokumentovanja troškova i prihoda, obračuna i isplate poreskih obaveza koje su opredijelili da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Partija je gotovinski iz blagajne isplatila troškove iznosu od 3.006,78 € što čini 98% ukupnih troškova. Gotovnski isplaćeni troškovi (nabavke reklamnog materijala i toškovi zakupa sala) u iznosu od 400,00 € pravdani su neadekvatnom dokumentacijom.

2. Partija nije dokumentovala gotovinsku uplatu u iznosu od 390,00 € koja je iskazana u poslovnim knjigama kao prihod od članarina.

3. Partija je po osnovu zakupa poslovnog prostora isplatila iznos od 1.500,00 € na koji nijesu obračunate i isplaćene poreske obaveze (poreska obaveza iznosi 115,98 €).

7. STRANKA PENZIONERA, INVALIDA I SOCIJALNE PRAVDE CRNE GORE

Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave (br. 05-006/08-11937 od 17.11.2008. godine) upisana je u Registar političkih partija, Stranka penzionera i invalida CG, sa sjedištem u Podgorici, pod rednim brojem 38. Rješenjem br. 05-006/09-1805/1 izvršena je promjena starog naziva stranke u naziv Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG. Novo lice za zastupanje Stranke je Blagota Mitrić iz Podgorice.

Statutom se uređuju osnovni ciljevi i zadaci, oblici organizovanja, oznake, sjedište, postupak učlanjenja i prestanak članstva, prava, obaveze i odgovornosti članova, organizaciona struktura i organi, način odlučivanja i donošenja odluka, imovinska prava, raspolaganje finansijskim sredstvima i imovinom, prestanak rada Stranke i druga značajna pitanja koja se odnose na organizaciju, funkcionisanje i djelovanje Stranke.

Organi Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Zamjenik predsjednika, potpredsjednici, Predsjedništvo, Statutarna, Nadzorna, Disciplinska i Kadrovska komisija. Statutom je predviđeno da je Nadzorna komisija Stranke zadužena za kontrolu materijalno-finansijskog poslovanja organa Stranke i zadužena je da o tome redovno podnosi izvještaj Predsjedniku, Predsjedništvu i Glavnom odboru. Skupština je najveći organ Stranke koja usvaja Program i Statut i utvrđuje opštu strategiju političkog djelovanja Stranke, odlučuje o statusnim promjenama u Stranci, prestanku rada Stranke i raspolaganju imovinom, bira i razrješava Predsjednika, Zamjenika predsjednika, potpredsjednike, članove GO, Statutarne i Nadzorne komisije, donosi Poslovnik o svom radu, usvaja Izvještaj organa između dvije Skupštine, donosi odluke, deklaracije, preporuke i sl. Predsjednik stranke je po položaju predsjednik Glavnog odbora i Predsjedništva, koji se stara o ostvarivanju programskih ciljeva i zadataka Stranke, predstavlja Stranku u javnom životu u zemlji i inostranstvu, koordinira saradnju GO sa organima u Stranci, sa drugim političkim strankama i koalicijama, državnim organima, udruženjima, Savezom udruženja penzionera CG i drugim subjektima, saziva sjednice GO i Predsjedništva, izvršava odluke Predsjedništva, GO i Skupštine stranke. Nalogodavac je i svojim potpisom potvrđuje sva novčana dokumenta Stranke, predlaže GO, izbor i razrješenje Sekretara GO i vrši druge poslove. Predsjedništvo učestvuje u kreiranju i vođenju politike Stranke i o važnim pitanjima daje predloge GO Stranke. Predsjedništvo čine Predsjednik, Zamjenik predsjednika, potpredsjednici, Sekretar i jedan član koga izabere GO. Glavni odbor je najviši organ Stranke između dva zasijedanja Skupštine i odgovoran je za ostvarivanje Statuta i Programa i drugih akata koje je usvojila Skupština. Glavni odbor sačinjavaju članovi koje izabere Skupština, predsjednici opštinskih i gradskih odbora i članovi Predsjedništva Stranke. Glavni odbor utvrđuje predlog Programa i Statuta Stranke i njihovih izmjena, usvaja izmjene Programa i Statuta između dvije Skupštine, donosi program razvoja organizacije Stranke, bira i razrješava Predsjednika, Zamjenika predsjednika i potpredsjednike Stranke između dvije Skupštine, ako se za to ukaže potreba, bira i razrješava članove Nadzorne i Statutarne komisije, Disciplinske komisije, Kadrovske komisije i Sekretara na predlog Predsjednika stranke, formira gradske i opštinske odbore i imenuje njihove predsjednike do izborne konferencije, priprema i utvrđuje izborni program Stranke, utvrđuje kandidate za poslanike i odbornike, odlučuje o učešću Stranke na izborima za odbornike i poslanike, odlučuje o žalbama članova, o upotrebi i izradi pečata i štambilja, donosi o Pravilnik o finansiranju poslovanja Stranke i dr.

7.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

7.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 80/08 i 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

7.3. Prihodi

Stranka je u 2012. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode u iznosu od **14.993,00 €.** Prihodi se odnose na: prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 14.970,69 € i finansijske prihode po osnovu kamata u iznosu od 21,06 €.

7.4. Rashodi

Stranka je u 2012. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne rashode u iznosu od **12.109,00 €**, a isti se odnose na: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 920,95 €, troškove goriva u iznosu od 815,03 €, troškove poreza na naknade u iznosu od 33,60 €, troškove naknada po ugovorima i troškove službenih putovanja u iznosu od 2.265,80 €, troškove usluga prevoza i telefona u iznosu od 1.600,99 €, troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 140,80 €, troškove reklame i propagande u iznosu od 3.756,37 €, troškove pomoći u iznosu od 105,20 €, troškove reprezentacije u iznosu od 1.860,07 € i druge nematerijalne troškove u iznosu od 610,36 €

U narednoj tabeli dat je pregled evidentiranih rashoda za 2012. godinu.

redni broj	Vrsta troška	iznos	%
1	Troškovi kancelarijskog materijala	920,95	7,61%
2	Troškovi goriva	815,03	6,73%
3	Troškovi poreza na naknade	33,60	0,28%
4	Troškovi naknada po ugovoru i troškovi službenih putovanja	2.265,80	18,71%
5	Troškovi usluga prevoza i telefona	1.600,99	13,22%
6	Troškovi zakupa poslovnog prostora	140,80	1,16%
7	Troškovi reklame i propagande	3.756,37	31,02%
8	Troškovi pomoći	105,20	0,87%
9	Troškovi reprezentacije	1.860,07	15,36%
10	Drugi nematerijalni troškovi	610,30	5,04%
	ukupno	12.109,11	100,00%

Revizijom je utvrđeno da je od ukupno iskazanih troškova gotovinski iz blagajne isplaćen iznos od **11.417,00 €** (94%), a preko žiro-računa iznos od 396,46 €. Osim troškova isplaćenih iz blagajne i preko žiro-računa, u poslovnim knjigama su evidenitrani i troškovi u iznosu od 295,17 € koji nisu dokumentovani. Gotovinski isplaćeni troškovi su detaljno objašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje. Troškovi isplaćeni preko žiro-računa odnose se na troškove organizovanja press konferencija u iznosu od 200,00 €, troškove prekršajnih kazni u iznosu od 85,00 €, troškove provizije u iznosu od 72,78 € i troškove poreza i taksi u iznosu od 38,60 €.

Revizijom je takođe utvrđeno da nije vršeno pravilno klasifikovanje troškova, shodno Pravilniku o kontnom okviru („Sl. list CG“ br. 5/11).

7.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 114 od 03.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/129 od 26.11.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Stranke penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti i propusti u dijelu računovodstvenih evidencija, dokumentovanja troškova i obračuna i isplate poreskih obaveza koje su opredijelili da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom su utvrđeni propusti i nedostaci u evedentiranju i prezentiranju računovodstvenih podataka Stranke, koji su najvećim dijelom posledica neposjedovanja poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava iz prethodnih godina (nije izvršena predaja poslovnih knjiga od strane lica koje je obavljalo ove poslove u prethodnim godinama).

2. Stranka je gotovinski iz blagajne isplatila troškove iznosu od 11.417,00 € što čini 94% ukupnih troškova. Gotovnski isplaćeni troškovi u iznosu od 2.837,78 € pravdani su nepotpunom dokumentacijom.

3. Stranka je po osnovu naknada aktivistima isplatila iznos od 2.815,00 € na koji nijesu obračunate i isplaćene poreske obaveze (iznos od 217,66 €).

8. NARODNA STRANKA

Narodna stranka (u daljem tekstu: NS) je dobrovoljna politička organizacija, organizovana radi ostvarivanja svojih programskih političkih ciljeva: demokratska država, vladavina prava, tržišna ekonomija, ljudska i građanska prava. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu, NS ima status pravnog lica. Sjedište Stranke je u Podgorici.

Organi Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Zamjenik predsjednika, Potpredsjednik, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Nadzorni odbor i Statutarna komisija i svi se biraju na period od četiri godine. Skupština je najviši organ Stranke. Skupština donosi Statut i Program Stranke, bira i razrješava Glavni odbor, zamjenika predsjednika i predsjednika Stranke; razmatra izvještaje o radu: usvaja finansijski izvještaj, donosi i druge odluke od značaja za Stranku. Glavni odbor (GO) je najviši organ Stranke između dvije Skupštine. GO izvršava odluke Skupštine bira i razrješava Predsjedništvo Stranke, potpredsjednika, Nadzorni odbor i Statutarnu komisiju, bira Izvršni odbor, donosi finansijski plan, usvaja izvještaj Nadzornog odbora o kontroli finansijskog poslovanja, donosi poslovnik o radu i druga akta i obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom. Predsjednika Stranke bira Skupština. Predsjednik predstavlja Stranku, vodi politiku Stranke. Predsjedništvo Stranke sastoji se od: predsjednika Stranke, potpredsjednika, predsjednika izvršnog odbora i šef Poslaničkog kluba stranke u Skupštini CG. Izvršni odbor je izvršni organ GO i izvršava odluke GO, koordinira radom OO i dr. Nadzorni odbor kontroliše finansijsko poslovanje Stranke i njenih organa. Bira ga Glavni odbor stranke i ima predsjednika i četiri člana. Statutarna komisija je nadležna da tumači statut, odlučuje po žalbama, predlaže izmjenu i dopunu Statuta. Statutarna komisija ima predsjednika i četiri člana. Član Statutarne komisije ne može obavljati druge funkcije u organu Stranke.

Osim Glavnog odbora stranka je organizovana i na opštinskom nivou kroz opštinske odbore (u daljem tekstu OO), pri čemu OO Podgorica funkcioniše kroz Glavni odbor i čine jedinstven odbor (odnosno, čine GO). U Glavnom odboru obavlja se finansijsko, odnosno, blagajničko poslovanje za Opštinske odbore Pljevlja, Tivat, i Bar.

8.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

8.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

8.3. Prihodi

Stranka je u 2012. godini u poslovnim knjigama iskazala prihode za redovno poslovanje u iznosu od **40.224,17 €** i isti se odnose na prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 37.743,77 €, prihode od priloga u iznosu od 2.454,66 € i finansijske prihode u iznosu od 25,74 €.

Tabelarni pregled iskazanih prihoda za 2012. godinu

r/b	Vrsta prihoda	Iznos	% učešća
1	Prihodi od lokalnih samouprava	37.743,77	94%
2	Prihodi od priloga	2.454,66	6%
3	Finansijski prihodi	25,74	0%
ukupno		**40.224,17**	**100%**

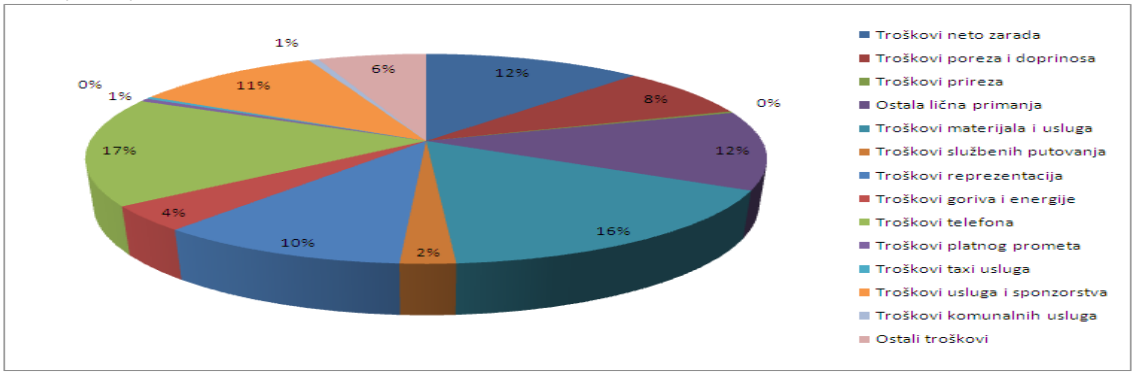
8.4. Rashodi

Stranka je u 2012. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne troškove u iznosu od **40.063,08 €** i isti se odnose na troškove neto zarada u iznosu od 4.893,03 €, troškove poreza i doprinosa u iznosu od 3.140,74 €, troškove prireza u iznosu od 100,68 €, troškove pomoći u iznosu od 4.864,00 €, troškove materijala i usluga u iznosu od 6.554,82 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 899,26 €, troškove reprezentacija u iznosu od 4.093,03 €, troškove goriva i energije u iznosu od 1.561,37 €, troškove telefona u iznosu od 6.687,58 €, troškove platnog prometa u iznosu od 195,92 €, troškove taksi usluga u iznosu od 137,00 €, troškove usluga i sponzorstva u iznosu od 4.288,05 €, troškove komunalnih usluga u iznosu od 216,21€ i ostale troškove u iznosu od 2.431,39€.

U narednoj tabeli dat je pregled iskazanih troškova za 2012. godinu.

Konto	Vrsta troška	Iznos	% učešća
4111	Troškovi neto zarada	4.893,03	12,22%
4113	Troškovi poreza i doprinosa	3.140,74	7,85%
4115	Troškovi prireza	100,68	0,25%
4128	Ostala lična primanja	4.864,00	12,13%
4131	Troškovi materijala i usluga	6.554,82	16,36%
4132	Troškovi službenih putovanja	899,26	2,24%
4133	Troškovi reprezentacija	4.093,03	10,22%
4134	Troškovi goriva i energije	1.561,37	3,90%
4135	Troškovi telefona	6.687,58	16,69%
4137	Troškovi platnog prometa	195,92	0,49%
4138	Troškovi taxi usluga	137,00	0,34%
4139	Troškovi usluga i sponzorstva	4.288,05	10,70%
4181	Troškovi komunalnih usluga	216,21	0,54%
4800	Ostali troškovi	2.431,39	6,07%
Ukupno		**40.067,08**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima.

Od iskazanih troškova Stranka je gotovinski iz blagajne isplatila iznos od 23.474,79 €, što čini 58,60% ukupnih troškova.

8.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne starke za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 52/13 od 26.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/154 od 20.12.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne stranke
za 2012. godinu

M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne stranke za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti i propusti kod evidentiranja, klasifikovanja i dokumentovanja dijela troškova, obračuna i isplate poreskih obaveza, koje su opredijelile da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj i usklađenost poslovanja sa važećom regulativom.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da je Stranka u poslovnim knjigama evidentirala troškove OO Bijelo Polje i OO Herceg Novi u iznosu od 3.907,00 € koji nijesu dokumentovani. Takođe je utvrđeno da dio evidentiranih troškova nije pravilno klasifikovan.

2. Stranka je gotovinski isplaćene troškove u iznosu od 10.594,00 € pravdala nepotpunom dokumentacijom, i to: troškove reprezentacije u iznosu od 1.993,90 €, troškove izborne kampanje u iznosu od 567,00 €, troškove pomoći i sponzorstva u iznosu od 5.710,00 €, troškove marketinga u iznosu od 1.595,30 €, troškove održavanja u iznosu od 230,00 €, troškove opremanja službenih prostorija u iznosu od 256,50 €, i ostale troškove u iznosu od 241,45 €.

3. Stranka je po osnovu zakupnine fizičkim licima isplatila iznos od 3.620,00 € na koji nije obračunata i isplaćena poreska obaveza.

9. DEMOKRATSKA STRANKA JEDINSTVA

Demokratska stranka jedinstva, skraćeni naziv DSJ, osnovana je jula 2006. godine i upisana u registar političkih partija kod Ministarstva pravde (br. 02-3751/06). Sjedište Stranke je u Podgorici, Ivana Vujoševića br. 42.

Statutom su utvrđeni ciljevi i principi za koje se Stranka zalaže i nastoji ostvariti, a odnose se na: vladavinu prava; slobode i prava čovjeka i građanina; prava državljana; ravnopravnost naroda i posebnu zaštitu nacionalnih i etničkih zajednica prema međunarodnim standardima; tržišnu privredu i socijalnu pravdu; evropske integracije; uspostavljanje specijalnih veza Crne Gore sa Srbijom; zaštitu identiteta, jezika, pisma i ostalih prava Srba u Crnoj Gori u skladu sa međunarodnim standardima; pravo na školovanje, informisanje, udruživanje, simbole, kontakte, dvojno državljanstvo i sl. u skladu sa međunarodnim standardima; demokratiju, podjelu vlasti, republikansko uređenje i parlamentarni sistem. Član DSJ može biti svaki punoljetni građanin koji prihvata programska načela, ciljeve i Statut Stranke i koji je spreman da radi na njihovom ostvarivanju. Član DSJ učestvuje u aktivnostima Stranke i ima pravo da bira i bude biran u organe Stranke. Stranka je organizovana i djeluje preko organizacija na teritorijalnom principu. Članovi pripadaju odgovarajućoj organizaciji prema mjestu prebivališta.

Organi Stranke su: opštinski i republički. Opštinski organi Stranke su: Opštinska izborna skupština i Opštinski odbor. Opštinska izborna skupština se saziva po potrebi, a najmanje jednom u četiri godine na osnovu odluke Opštinskog odbora. Sačinjavaju je izabrani predstavnici organizacija sa područja opštine. Ona razmatra i usvaja Izvještaj o radu Opštinskog odbora, bira Opštinski odbor i rješava druga pitanja u skladu sa Poslovnikom. Opštinski odbor rukovodi političkom aktivnošću u opštinskoj organizaciji, bira Predsjednika i Predsjedništvo OO. Predsjednik saziva sjednice OO i rukovodi njihovim radom. Predsjedništvo se stara o poslovima političkog upravljanja opštinskom organizacijom. Republički organi su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, potpredsjednici i Predsjedništvo. Skupština je najviši organ Stranke. Saziva se po potrebi, a najmanje jednom u četiri godine, odlukom Glavnog odbora. Skupštinu čine predstavnici opštinskih organizacija izabrani u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Glavni odbor. Članovi Glavnog odbora su takođe predstavnici u Skupštini. Skupština utvrđuje politiku Stranke, bira i razrješava Glavni odbor i Predsjednika Stranke, donosi Statut i Program Stranke. Ona donosi poslovnik o svom radu kojim se uređuju sva proceduralna pitanja i postupak odlučivanja. Glavni odbor je organ Stranke koji između dvije skupštine ostvaruje politiku Stranke, a za svoj rad odgovara Skupštini. On bira potpredsjednike i Predsjedništvo Stranke, pokreće inicijativu za promjenu i dopunu Statuta i donosi poslovnik o svom radu kojim se uređuju sva proceduralna pitanja sazivanja i održavanja sjednica kao i postupci odlučivanja. Sjednicama Glavnog odbora predsjedava Predsjednik Stranke ili potpredsjednik koga on odredi. Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku u zemlji i inostranstvu; rukovodi stranačkom organizacijom, usklađuje i nadzire funkcionisanje Stranke; obezbjeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje Stranke; odgovoran je za sprovođenje odluka Skupštine i Glavnog odbora, usklađuje rad odborničkih i poslaničkog kluba Stranke, imenuje savjetnike i Potparola Stranke, daje punomoćje za zastupanje pred sudom ili drugim organima i obavlja druge poslove. Za svoj rad odgovara Skupštini. Potpredsjednik Stranke zamjenjuje Predsjednika u poslovima za koje ga on ovlasti, a za svoj rad odgovara Predsjedniku i Glavnom odboru. Glavni odbor određuje broj potpredsjednika i vrši njihov izbor. Predsjedništvo čine: Predsjednik, potpredsjednici i dva člana Glavnog odbora, koje ovaj bira na predlog Predsjednika. Ono ostvaruje politiku Stranke u skladu sa ciljevima koje utvrđuje Glavni odbor, a za svoj rad je odgovorno istom. Predsjedništvo je odgovorno za materijalno i finansijsko poslovanje Stranke.

Stranka se, shodno članu 27 Statuta, finansira iz: budžeta, članarina, dobrovoljnih priloga, prihoda od sopstvene imovine i preduzetničke djelatnosti i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

9.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

9.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

9.3. Prihodi

Stranka je u 2012. ostvarila prihode iz budžeta CG po osnovu osvojenih poslaničkih mandata u iznosu od **11.116,00 €.** Prihodi su ostvareni po osnovu koalicionog Sporazuma.

Stranka je na parlamentarnim izborima, održanim 14.10.2012. godine, nastupila u koaliciji sa Novom srpskom demokratijom, Pokretom za promjene, Grupom birača „Milan Knežević“ i Bošnjačkom demokratskom partijom pod zajedničkom izbornom listom „Demokratski front – Miodrag Lekić“ i shodno zaključenom Sporazumu o zajedničkoj listi za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore, br. 7/12 i po tom osnovu ostvarila navedene prihode.

9.4. Rashodi

Stranka je u Bilansu uspjeha u 2012. godini iskazala ukupne rashode (ostali poslovni rashodi) u iznosu od **5.012,00 €.**

Uvidom u bančine izvode utvrđeno da je sa žiro računa za potrebe blagajne podignuta gotovina u iznosu 5.000,00 € i da troškovi platnog prometa iznose **12,00 €**. Shodno dostavljenom Izvještaju o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju podignuta gotovina je utrošena za finansiranje izborne kampanje (troškovi prevoza, upotreba sopstvenog auta u službene svrhe i troškove naknada partijskim aktivistima). Državnom revizoru nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je vršena isplata gotovine.

- **Stranka treba da isplatu troškova po svim osnovima vrši na osnovu vjerodostojne finansijske dokumentacije i da obezbijedi evidentiranje troškova u poslovnim knjigama.**

9.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske stranke jedinstva za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 16/13 od 26.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/150 od 20.12.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Demokratske stranke jedinstva

M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske stranke jedinstva za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti u dijelu vođenja poslovnih knjiga i dokumentovanja troškova, koje su opredijelile da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj i usklađenost poslovanja sa važećom regulativom.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da Stranka u 2012. godini nije obezbijedila vođenje zakonom propisanih poslovnih knjiga (glavna knjiga i pomoćne evidencije) i nije donijela Finansijski plan za predmetnu godinu.

2. Stranka osim bančinim izvodima, nije dokumentovala troškove u iznosu od 5.000,00 € koje je iskazala u finansijskom izvještaju (Bilansu uspjeha) za 2012. godinu.

10. DEMOKRATSKI CENTAR CRNE GORE

Demokratski centar Crne Gore (u daljem tekstu DC) sa sjedištem u Moskovskoj ulici br. 91, Podgorica osnovan je 07.02.2009. godine i Rješenjem br. 05-006/09-1652/01 od 11.02.2009. godine upisan u Registar političkih partija kod Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave kao pravno lice.

Statutom stranke su utvrđeni naziv, znak, sjedište, ciljevi, način informisanja javnosti, načela djelovanja, prava i obaveze članova, oblici organizovanja, organi upravljanja, način njihovog izbora i opoziva, imenovanje i smjenjivanje, trajanje mandata, sredstva za rad, prestanak rada, te druga pitanja od interesa za članstvo i rad stranke. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik DC. Predsjednik može ovlastiti druge osobe da zastupaju i predstavljaju DC u skladu sa ovim Statutom.

Organi stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Uže Predsjedništvo, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Statutarna komisija, Nadzorni odbor, Sud časti, Politički savjet. Pored navednih organa DC, u svrhu političkog djelovanja biraju se potpredsjednici, Sekretarijat i poslovni direktor. Statutom je precizirano da Nadzorni odbor stranke vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava. Demokratski centar finansijska sredstva obezbjeđuje putem: članarina, dobrovoljnih priloga, prihoda od imovine, budžeta, legata, drugih izvora u skladu sa zakonom. Iznos članarine utvrđuje Predsjedništvo stranke.

Članom 77 Statuta stranke je precizirano da Glavni odbor donosi finansijski plan na predlog Predsjedništva stranke. Predsjedništvo odlučuje o rasporedu finansijskih sredstava i njihovog doznačavanja organizacionim oblicima stranke.

10.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

10.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 80/08 i 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

10.3. Prihodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **10.522,21 €**. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 10.484,23 € (od Glavnog grada 4.404,25 €, Opštine Bar 3.696,00 € i Opštine Nikšić 2.383,98 €).

Partija je osim navedenih prihoda ostvarila i finansijske prihode po osnovu pozitivne kamate na deponovana sredstva kod poslovne banke u iznosu od 37,98 €.

10.4. Rashodi

Partija je u 2012. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od **3.704,05 €** i isti se odnose na: troškove dnevnica u iznosu od 500,00 €, troškove telefona u iznosu od 233,13 €, troškove reklame i propaganda u iznosu od 1.236,08€, troškove amortizacije u iznosu od 219,30 €, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 117,00 €, troškove provizije u iznosu od 48,54 € i ostale nematerijalne rashode u iznosu od 1.350,00 €. Od ukupno evidentiranih troškova troškovi u iznosu od 1.850,00 € su isplaćeni gotovinski iz blagajne, a iznos od 1.634,75 € preko žiro-računa.

U narednoj tabeli dat je pregled troškova za 2012. godinu.

R/B	Vrsta troška	Izlaz
1	Troškovi dnevnica	500,00
2	Troškovi telefona	233,13
3	Troškovi reklame i propagande	1.236,08
4	Troškovi amortizacije	219,30
5	Troškovi neproizvodnoh usluga	117,00
6	Troškovi provizija	48,54
7	Ostali nematerijalni rashodi	1.350,00
	UKUPNO	**3.704,05**

10.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratskog centra CG za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 25-12/2013 od 26.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/142 od 20.12.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Demokratskog centra Crne Gore
M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratskog centara Crne Gore za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti u dijelu evidentiranja i dokumentovanja troškova, vršenja popisa i funkcionisanja sistema internih kontrola, koje su opredijelile da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj i usklađenost poslovanja sa važećom regulativom.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Partija nije vršila popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2012.godine, nije donijela Finansijski plan za predmetnu godinu i nije vodila pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja i osnovnih sredstava.

2. Revizijom je utvrđeno da je Partija isplatila troškove u ukupnom iznosu od 2.200,00€ koje nije dokumenovala. Isplata troškova u iznosu od 1.850,00€ izvršena je gotovinski iz blagajne, a iznos od 350,00€ plaćen je sa žiro računa.

11. DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA

Demokratska srpska stranka (u daljem tekstu DSS) registrovana je kod Ministarstva pravde RCG, pod rednim brojem 93, 31. decembra 2003. godine. DSS se zalaže za državnu zajednicu Srbije i Crne Gore, za unapređenje demokratskog poretka, vladavinu prava i ljudska prava i slobode.

Centralni organi Stranke su Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Statutarna komisija. Skupština je najviši organ odlučivanja u stranci. Skupštinu stranke čine skupštinari izabrani od strane opštinskih odbora po kriterijumima koje utvrdi Glavni odbor. Glavni odbor je najviši organ odlučivanja između zasijedanja Skupštine, koji u tom periodu utvrđuje politiku Stranke, u skladu sa Programom i odlukama Skupštine. Predsjednik je politički i izvršni organ koji predstavlja i zastupa Stranku u zemlji i inostranstvu, rukovodi organizacijom, usklađuje i nadzire njeno djelovanje i povjerava poslove potpredsjednicima. Predsjedništvo utvrđuje i vodi politiku stranke između dva zasijedanja Glavnog odbora, razmatra sva značajna pitanja za njen rad i daje predloge Glavnom odboru i Predsjedniku o pitanjima iz njihove nadležnosti. Izvršni odbor je izvršno-politički i upravni organ koji usklađuje i nadzire rad teritorijalnih organa i organizacija Stranke i sprovodi odluke Glavnog odbora i Predsjedništva.

Stranka je teritorijalno organizovana, a teritorijalnu organizaciju Stranke čine opštinske organizacije, i u njihovom sastavu mjesne organizacije. Organi opštinske organizacije su Opštinska skupština, Opštinski odbor, Predsjednik opštinskog odbora, Izvršni savjet i Opštinski inicijativni odbor. Administrativne poslove za sve centralne organe vrši Sekretarijat kojim rukovodi Sekretar Stranke.

Shodno članu 52 Statuta DSS-a prihodi Partije su: prihodi ostvareni u skladu sa poropisima o finansiranju političkih stranaka, prihodi simpatizera, pokloni, legati i zavještanja, doprinosi poslanika i plaćenih funkcionera u organima vlasti i ostali prihodi.

11.1. Metodologija revizije

Revizija će se vršiti kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, procjene i analize prikupljene dokumentacije, utvrdiće se detaljne revizione tehnike i metode i vršiti njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora i intervjua, uvid u dokumentaciju, provjera poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na evidentirane prihode i rashode i sl).

11.2. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima, po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Revizijom je utvrđeno, da je Partija za 2012. godinu vodila poslovne knjige, prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 32/11) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br. 5/11). Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini, od poslovnih knjiga, obezbjeđivala glavnu knjigu, pomoćne evidencije obaveza i dnevnik blagajne.

11.3. Prihodi

Stranka je u 2012. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **25.297,00 €**. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 18.446,74 €, prihode od otpisa obaveza po osnovu zakupa poslovnog prostora u iznosu od 6.650,00 € i ostale prihode u iznosu od 200,00 €.

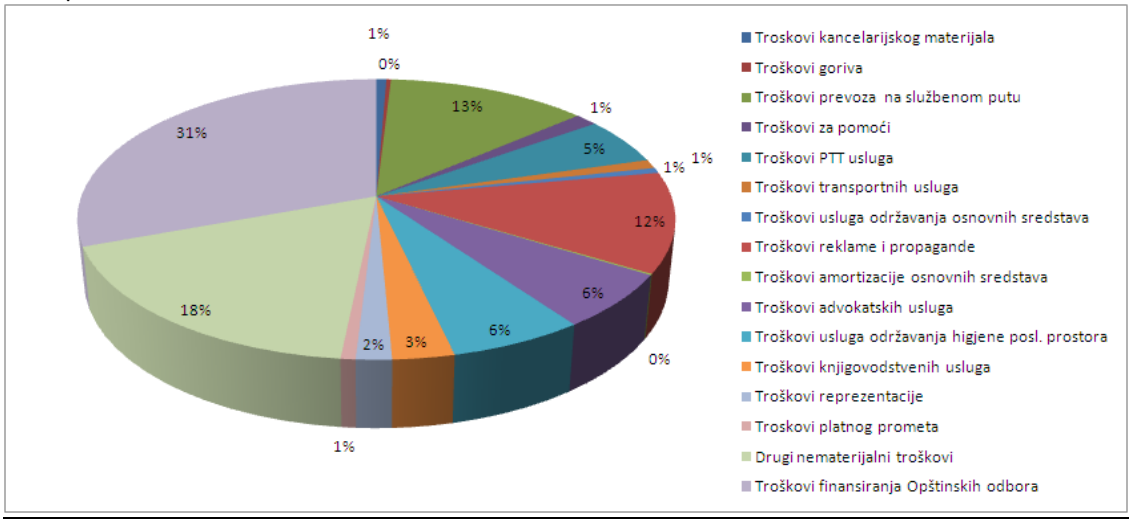
U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda 2012. godini za redovno poslovanje Partije:

R/b	Vrsta prihoda	Izvršenje za 2012. godinu	Učešće %
1	Prihodi iz Budžeta lokalnih samouprava	18.446,74	73%
2	Prihodi po osnovu otpisa obaveza	6.650,00	26%
3	Ostali prihodi	200,00	1%
UKUPNO		**25.296,74**	**100%**

11.4. Rashodi

Stranka je u 2012. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od **17.506,78 €** i isti se odnose na: troškove kancelarijskog materijala u iznosu 111,80 €, troškove goriva u iznosu od 50,00 €, troškove prevoza na službenom putu u iznosu od 2.230,00 €, troškove pomoći u iznosu od 250,00 €, troškove PTT usluga u iznosu od 952,21 €, troškove transportnih usluga u iznosu od 178,60 €, troškove usluga održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 109,25 €, troškove reklame i propagande u iznosu od 2.020,65 €, troškove amortizacije u iznosu od 24,92 €, troškove advokatskih usluga u iznosu od 1.100,00 €, troškove održavanja poslovnih prostora u iznosu od 1.100,00 €, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 500,00 €, troškove platnog prometa u iznosu od 119,75 €, troškove reprezentacije u iznosu od 289,60 €, druge nematerijalne troškove u iznosu od 3.100,00 € i troškove finansiranja opštinskih odbora u iznosu od 5.370,00 €.

U nastavku je dat grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima.

11.5. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske srpske stranke za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 04-4113-444/157 od 23.12.2013. godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/140 od 20.12.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu
Demokratske srpske stranke

M I Š LJ E NJ E

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske srpske stranke za 2012. godinu utvrđene su nepravilnosti kod evidentiranja, dokumentovanja dijela troškova, obračuna i isplate poreskih obaveza i funkcionisanja sistema internih kontrola, koje su opredijelile da Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izrazi **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj i usklađenost poslovanja sa važećom regulativom.**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da je Stranka u poslovnim knjigama evidentirala troškove u iznosu od 6.899,25 € koji nijesu dokumentovani. Nedokumentovani troškovi se odnose na troškove opštinskih odbora u iznosu 5.370,00 € i na troškove reklame i propagande u iznosu od 1.529,25 €.

2. Stranka je fizičkim licima po osnovu vršenje knjigovodstvenih usluga i usluga održavanja gotovinski iz blagajne isplatila naknade u iznosu od 1.600,00 € na koje nije vršen obračun i isplata poreskih obaveza.

3. Stranka nije uspostavila kontrolu nad materijalno-finansijskim poslovanjem opštinskih odbora jer opštinski odbori nijesu Glavnom odboru dostavljali dokumentaciju za pravdanje utroška dobijenih sredstava.

IZVOD IZ ZBIRNOG KONAČNOG IZVJEŠTAJA O REVIZIJI IZVJEŠTAJA O PORIJEKLU VISINI I STRUKTURI PRIKUPLJENIH I UTROŠENIH SREDSTAVA PODNOSILACA IZBORNIH LISTA ZA LOKALNE IZBORE ODRŽANE 16.11.2013. GODINE

Vrsta revizije:	Finansijska revizija
Subjekat revizije:	Podnosioci izbornih lista za lokalne izbore održane 16.11.2013. godine (Mojkovac, Petnjica i Cetinje)
Predmet revizije:	Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava podnosioca izbornih lista
Trajanje revizije:	30 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Nikola Kovačević, član Senata – rukovodilac Kolegijuma g. Dragiša Pešić, član Senata – član Kolegijuma

1. Podaci o subjektima revizije

Subjekti revizije su podnosioci potvrđenih i proglašenih izbornih lista koji su učestvovali na lokalnim izborima za izbor odbornika u Skupštinu Prijestonice Cetinje i skupštine opština Mojkovac i Petnjica, održanim dana 16.11.2013. godine.

Predsjednik Crne Gore (odlukama br. 01-1493, 01-1494 i 01-1539 od 02.09.2013. godine, „Sl. list CG" br. 26/13 i br. 28/13) raspisao je izbore za odbornike u skupštine opština Mojkovac i Petnjica i Skupštinu Prijestonice Cetinje, sa datumom održavanja 16.11.2013. godine.

Budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje iz člana 9 Zakona obezbjeđuju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori i to u iznosu od 0,25% tekućeg planiranog budžeta za godinu za koju se budžet donosi.

Sredstva u visini od 20% raspodjeljuju se u jednakim iznosima podnosiocima izbornih lista, u roku od osam dana od dana potvrđivanja izborne liste. Podnosiocima potvrđenih izbornih lista po ovom osnovu opredijeljen je iznos od **3.818,36 €.**

Sredstva u iznosu od 80% raspodjeljuju se podnosiocima izbornih lista koje su osvojile mandate, srazmjerno broju osvojenih mandata. Po ovom osnovu podnosiocima izbornih lista koje su osvojile odborničke mandate u Prijestonici Cetinje i skupštinama opština Mojkovac i Petnjica pripada iznos od **16.582,94 €.**

U narednoj tabeli su prezentirani podaci o proglašenim i potvrđenim izbornim listama, kao i o broju osvojenih mandata za lokalne izbore održane u Cetinju, Mojkovcu i Petnjici:

Tabelarni pregled nosioca izbornih lista za izbor odbornika u SO Cetinje		
Redni br.	*Naziv izborne liste sa nosiocem*	*Osvojeni broj mandata*
1	DPS Crne Gore „Da pobijedi Cetinje – Milo Đukanović", Aleksandar Bogdanović	19
2	SDP Crne Gore „Možemo bolje", Ivan Kusovac	5
3	Pozitivna Crna Gora „Srcem za Cetinje", Dragan Ćiro Cvetković	5
4	„Građanski front – Miodrag Lekić – Tvoj izbor", Božidar Ivanović	3
5	SNP Crne Gore „Za naše Cetinje – istinsku prijestonicu Crne Gore", Slobodan Čavor	1
6	„Pravedna Crna Gora - pravda za prijestonicu", Čedomir Kapisoda	0
7	„Pokret za časno Cetinje", Božidar Abramović	0
8	„Za Cetinje nego što - Liberalna partija", Milo Radonjiić	0
Tabelarni pregled nosioca izbornih lista za izbor odbornika u SO Mojkovac		
1	DPS Crne Gore „Za naš Mojkovac – Milo Đukanović", Dejan Medojević	17
2	Koalicija DF, SNP i DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić", Veselin Jovanović	11
3	Grupa građana „Nezavisna lista za Mojkovac – Ivan Ašanin", Ivan Ašanin	2
4	SDP Crne Gore „Možemo bolje – SDP", Angela Ćorić	1
5	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Mojkovac", Veljko Dedejić	0
6	Srpska otadžbniska stranka Prof. dr Aleksandar Stamatović „Za Srbe Mojkovca", Mar	0
7	Narodna stranka "Nećemo stati - Marina Popović", Petar Radović	0
Tabelarni pregled nosioca izbornih lista za izbor odbornika u SO Petnjica		
1	DPS Crne Gore ,,Za našu Petnjicu – Milo Đukanović", Samir Agović	15
2	SDP Crne Gore „Za Petnjicu", Almir Rebronja	11
3	Bošnjačka stranka „Pokrenimo Petnjicu", Adnan Muhović	4
4	SNP Crne Gore „Za prosperitet Petnjice", Zaim Ličina	1
5	Pozitivna Crna Gora, Nihad Kršić	0
6	Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore, Rasmin Šabotić	0
7	Za nas Petnjičane -nego što Liberalna partija CG	0

2. Metodologija revizije

Predmetna revizija je imala karakter **dokumentarne revizije**.

Revizijom je izvršen uvid u dostavljene izvještaje o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju i ostalu prateću dokumentaciju podnosioca izbornih lista na lokalnim izborima održanim 16.11.2013. godine.

3. Prikupljena sredstva

Revizijom je na osnovu uvida u dostavljene izvještaje utvrđeno da su podnosioci izbornih lista za izbor odbornika u Prijestonici Cetinje i skupštinama opština Mojkovac i Petnjica za izbore održane dana 16.11.2013. godine prikupili sredstva u ukupnom iznosu od **72.005,48 €**, od čega su:

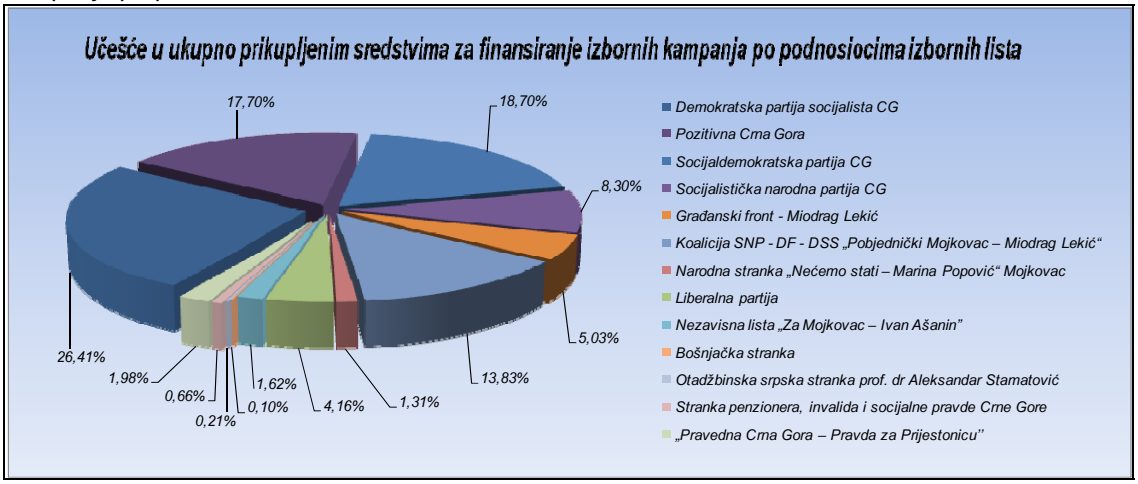
- budžetska sredstva prikupljena u iznosu od **3.818,36 €** tj. **5,30%** ukupnih sredstava;
- sredstva od priloga prikupljena u iznosu od **23.300,00 €** tj. **32,36%** ukupnih sredstava**;**
- sopstvena sredstva prikupljena u iznosu od **44.887,12 €** tj. **62,34%** ukupnih sredstava.

Podnosioci izbornih lista su prikupili budžetska sredstva u iznosu od 3.818,36 € (20% pripadajućih sredstava), što čini 5,30% ukupno prikupljenih sredstava za finansiranje izbornih kampanja. Sredstva od priloga prikupljena su u ukupnom iznosu od 23.300,00 € i odnose se na priloge fizičkih lica, što čini 32,36% ukupno prikupljenih sredstava za finansiranje izbornih kampanja. Podnosioci izbornih lista su za finansiranje izbornih kampanja koristili sopstvena sredstva u iznosu od 44.887,12 €, što čini 62,34% ukupno prikupljenih sredstava za finansiranje izbornih kampanja.

Dat je tabelarni pregled prikupljenih sredstava podnosioca potvrđenih izbornih lista:

R/B	Naziv izborne liste	Budžetska sredstva	Prilozi fizičkih lica	Sopstvena sredstva	Ukupno	Udio	Ukupno po podnosiocima	Udio
1	DPS „Da pobijedi Cetinje – Milo Đukanović“	323,75	6.000,00	4.800,00	11.123,75	15,45%	19.017,48	26,41%
2	DPS „Za naš Mojkovac – Milo Đukanović“	150,00	3.000,00	2.300,00	5.450,00	7,57%		
3	DPS „Za našu Petnjicu – Milo Đukanović“	71,73	1.400,00	972,00	2.443,73	3,39%		
4	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Cetinje“	323,75	200,00	8.000,31	8.524,06	11,84%	12.746,14	17,70%
5	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Mojkovac“	150,00		2.000,18	2.150,18	2,99%		
6	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Petnjicu“	71,73		2.000,17	2.071,90	2,88%		
7	„SDP – Možemo bolje“ – Cetinje	323,75	6.100,00	1.569,90	7.993,65	11,10%	13.463,77	18,70%
8	„Možemo bolje – SDP" – Mojkovac	150,00	3.000,00	135,67	3.285,67	4,56%		
9	„SDP – za Petnjicu“ – Petnjica	71,73	1.400,00	712,72	2.184,45	3,03%		
10	"SNP – Za naše Cetinje – Istinsku Prijestonicu Crne Gore"	323,75		3.000,00	3.323,75	4,62%	5.975,48	8,30%
11	„SNP - Za prosperitet Petnjice“	71,73	80,00	2.500,00	2.651,73	3,68%		
12	„Građanski front - Miodrag Lekić“	323,75		3.300,04	3.623,79	5,03%	3.623,79	5,03%
13	Koalicija SNP-DF-DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić“	150,00		9.806,13	9.956,13	13,83%	9.956,13	13,83%
14	Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović“ Mojkovac	150,00		790,00	940,00	1,31%	940,00	1,31%
15	„Za Cetinje, nego što – Liberalna partija CG“	323,75		2.300,00	2.623,75	3,64%	2.995,48	4,16%
16	Liberalna partija CG „Za nas Petnjičane – Nego što“	71,73		300,00	371,73	0,52%		
17	Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin”	150,00	1.020,00		1.170,00	1,62%	1.170,00	1,62%
18	„Bošnjačka stranka – Pokrenimo Petnjicu“	71,73			71,73	0,10%	71,73	0,10%
19	Otadžbinska srpska stranka prof. dr Aleksandar Stamatović	150,00			150,00	0,21%	150,00	0,21%
20	„Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore“	71,73		400,00	471,73	0,66%	471,73	0,66%
21	„Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu“	323,75	1.100,00		1.423,75	1,98%	1.423,75	1,98%
	Ukupno	**3.818,36**	**23.300,00**	**44.887,12**	**72.005,48**	100,00%	**72.005,48**	100,00%

Takođe je dat grafički prikaz strukture ukupno prikupljenih sredstava za finansiranje izbornih kampanja po podnosiocima izbornih lista:

Ukupno prikupljena sredstva za finansiranje izbornih kampanja u iznosu od 72.005,48 €, koja su prezentirana u datom tabelarnom i grafičkom prikazu, odnose se na sledeće podnosioce izbornih lista: Demokratska partija socijalista CG u iznosu od **19.017,48 €** (**26,41%** ukupno prikupljenih sredstava), Pozitivna Crna Gora u iznosu od **12.746,14 €** (**17,70%**), Socijaldemokratska partija CG u iznosu od **13.463,77 €** (**18,70%**), Socijalistička narodna partija CG u iznosu od **5.975,48 €** (**8,30%**), Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od **3.623,79 €** (**5,03%**), Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić" u iznosu od **9.956,13 €** (**13,83%**), Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović" u iznosu od **940,00 €** (**1,31%**), Liberalna partija u iznosu od **2.995,48 €** (**4,16%**), Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od **1.170,00 €** (**1,62%**), Bošnjačka stranka u iznosu od **71,73 €** (**0,10%**), Otadžbinska srpska stranka prof. dr. Aleksandar Stamatović u iznosu od **150,00 €** (**0,21%**), Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG u iznosu od **471,73 €** (**0,66%**) i „Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu" u iznosu od **1.423,75 €** (**1,98%**).

Revizijom je utvrđeno da je podnosilac Nezavisne liste „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" iskazao prikupljena sredstva u iznosu od **980,00 €,** koja nije dokumentovao**.**

Podnosioci izbornih lista u podnijetim izvještajima nijesu iskazali prikupljena sredstva po osnovu osvojenih mandata u iznosu od **16.582,94 €**, iz razloga što im ista nijesu uplaćena do momenta podnošenja izvještaja DRI.

Shodno objavljenim izbornim rezultatima, po osnovu osvojenih mandata podnosiocima izbornih lista pripadaju sledeća sredstva: Demokratska partija socijalista CG iznos od **9.247,92 €**, Pozitivna Crna Gora iznos od **1.569,95 €**, Socijaldemokratska partija CG iznos od **2.417,90 €**, Socijalistička narodna partija CG iznos od **378,38€**, Građanski front – Miodrag Lekić iznos od **941,79 €**, Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić" iznos od **1.496,00 €**, Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" iznos od **272,00 €** i Bošnjačka stranka iznos od **259,00 €**.

U tabelli koja slijedi dat je pregled sredstava koja su podnosioci izbornih lista mogli prikupiti za finansiranje izborne kampanje shodno Zakonu o finansiranju političkih partija, kao i pregled prikupljenih sredstava koja su podnosioci iskazali u dostavljenim izvještajima.

R/B	Naziv podnosioca izborne liste	Zakonom dozvoljen iznos sredstva za finansiranje izborne kampanje				Prikupljena sredstva prikazana u izvještajima	Razlika
		Budžetska sredstva (20%)	Sredstva po osnovu osvojenih mandata	Privatni izvori (limit - član 13 Zakona)	Ukupno		
/	1	2	3	4	5(3+4+5)	6	7(6-5)
1	DPS	545,48	9.247,92	10.909,60	20.703,00	19.017,00	-1.686,00
2	Koalicija SNP, DF i DSS	150,00	1.496,00	3.000,00	4.646,00	9.956,13	5.310,13
3	Pozitivna Crna Gora	545,48	1.569,95	10.909,60	13.025,03	12.746,14	-278,89
4	SDP	545,48	2.417,90	10.909,60	13.872,98	13.463,77	-409,21
5	SNP CG	395,48	378,38	7.909,60	8.683,46	5.975,48	-2.707,98
6	Građanski front	323,75	941,79	6.475,00	7.740,54	3.623,79	-4.116,75
7	Stranka penzionera invalida i socijalne pravde	71,73		1.434,60	1.978,06	471,73	-1.506,33
8	Otadžbinska srpska stranka	150,00		3.000,00	3.150,00	150,00	-3.000,00
9	Narodna stranka	150,00		3.000,00	3.150,00	940,00	-2.210,00
10	Liberalna partija	395,48		7.909,60	8.305,08	2.995,48	-5.309,60
11	Pravedna Crna Gora	323,75		6.475,00	6.798,75	1.423,75	-5.375,00
12	Bošnjačka stranka	71,73	259,00	1.434,60	1.765,33	71,73	-1.693,60
13	Nezavisna lista za Mojkovac - Ivan Ašanin	150,00	272,00	3.000,00	3.422,00	1.170,00	-2.252,00
	UKUPNO	3.818,36	16.582,94	76.367,20	97.240,23	72.005,00	-25.235,23

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da je podnosilac izborne liste Koalicija SNP, DF i DSS - "Pobjednički Mojkovac - Miodrag Lekić", koristeći sopstvena sredstva za finansiranje izborne kampanje prikupio sredstva u većem iznosu za 5.310,13 € od Zakonom utvrđenog limita (član 10, stav 2 i 3 i član 13 stav 1).

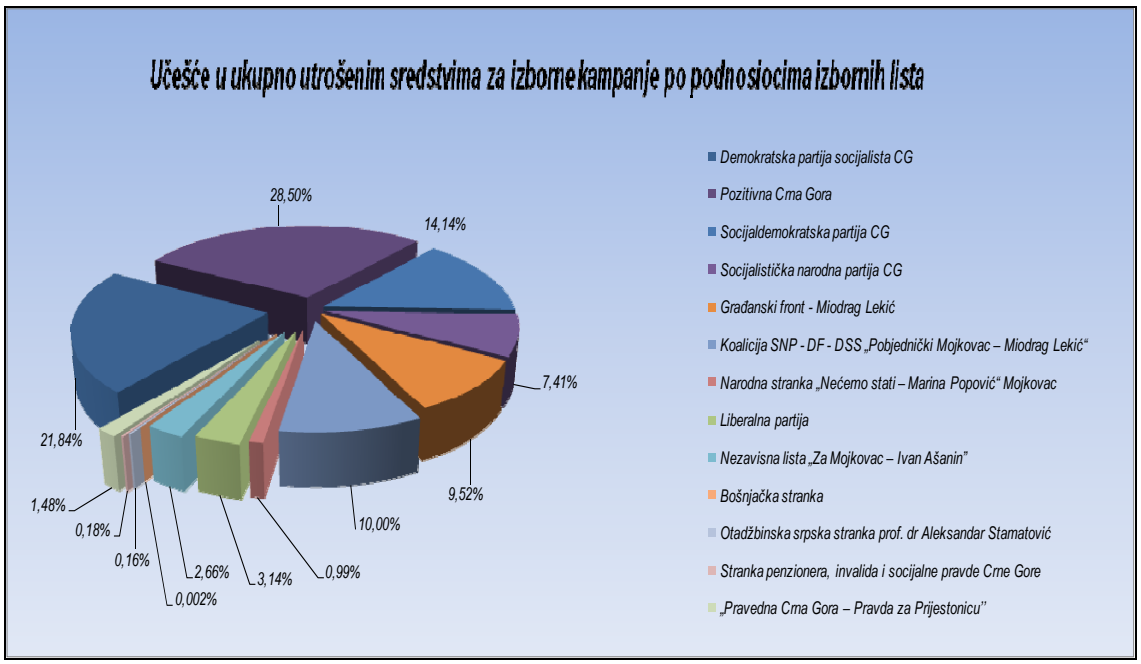
4. Utrošena sredstva

Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista za finansiranje izbornih kampanja iskazali ukupno utrošena sredstva u iznosu od **95.180,84 €** i ista se odnose na: troškove predizbornih skupova u iznosu od **13.944,95 €** (**14,65%**), troškove za reklamne spotove i reklamni materijal u iznosu od **27.209,65 €** (**28,59%**), troškove oglašavanja **12.784,67 €** (**13,43%**), troškove publikacija u iznosu od **3.734,31 €** (**3,92%**), troškove medijskog predstavljanja u iznosu od **1.688,00 €** (**1,77%**), troškove istraživanja javnog mjenja u iznosu od **100,00 €** (**0,11%**), troškove angažovanja opunomoćenih predstavnika u iznosu od **7.906,00 €** (**8,31%**), režijske troškove i troškove opšte administracije u iznosu od **4.286,96 €** (**4,50%**), troškove prevoza u iznosu od **12.513,27 €** (**13,15%**) i ostale troškove izborne kampanje u iznosu od **11.013,03 €** (**11,57%**).

Dat je tabelarni prikaz ukupno utrošenih sredstava za izborne kampanje podnosioca izbornih lista:

R/B	Naziv izborne liste	Troškovi za predizborne skupove	Troškovi za reklamne spotove i reklamni materijal	Troškovi oglašavanja	Troškovi za publikacije	Troškovi medijskog predstavljanja	Troškovi istraživanja javnog mjenja	Troškovi angažovanja opunomoćenih predstavnika	Režijski troškovi i troškovi opšte administracije	Troškovi prevoza	Ostali troškovi izborne kampanje	Ukupno utrošena sredstva	Učešće (%)	Ukupno po podnosiocima izbornih lista	Učešće (%)
1.1	DPS „Da pobijedi Cetinje – Milo Đukanović“	2.157,00	10.139,00	0,00	0,00	0,00	0,00	980,00	3,00	0,00	0,00	**13.279,00**	13,95%		
1.2	DPS „Za naš Mojkovac – Milo Đukanović“	2.271,00	2.401,00	0,00	0,00	0,00	0,00	530,00	4,00	0,00	0,00	**5.206,00**	5,47%	**20.790,00**	**21,84%**
1.3	DPS „Za našu Petnjicu – Milo Đukanović“	1.878,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	425,00	2,00	0,00	0,00	**2.305,00**	2,42%		
2.1	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Cetinje“	3.997,55	2.634,84	6.312,95	1.811,08	0,00	0,00	0,00	595,63	1.800,78	4.468,86	**21.621,69**	22,72%		
2.2	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Mojkovac“	0,00	0,00	440,02	1.561,05	0,00	0,00	0,00	333,34	549,80	215,47	**3.099,68**	3,26%	**27.122,82**	**28,50%**
2.3	„Pozitivna Crna Gora - Srcem za Petnjicu“	0,00	0,00	0,00	362,18	0,00	0,00	0,00	428,64	600,00	1.010,63	**2.401,45**	2,52%		
3.1	„SDP – Možemo bolje“ – Cetinje	100,00	3.209,12	4.368,20	0,00	0,00	0,00	300,00	0,00	0,00	14,33	**7.991,65**	8,40%		
3.2	„Možemo bolje – SDP“ – Mojkovac	0,00	1.262,85	1.253,50	0,00	400,00	0,00	360,00	0,00	0,00	5,84	**3.282,19**	3,45%	**13.455,59**	**14,14%**
3.3	„SDP – za Petnjicu“ – Petnjica	200,00	1.047,85	410,00	0,00	0,00	0,00	520,00	0,00	0,00	3,90	**2.181,75**	2,29%		
4.1	"SNP – Za naše Cetinje – Istinsku Prijestonicu Crne Gore"	0,00	1.378,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	748,12	360,69	1.592,74	**4.080,07**	4,29%	**7.049,93**	**7,41%**
4.2	„SNP - Za prosperitet Petnjice“	0,00	327,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	607,00	1.032,00	1.003,61	**2.969,86**	3,12%		
5	„Građanski front - Miodrag Lekić“	2.316,40	2.964,82	0,00	0,00	250,00	0,00	2.125,00	578,76	325,00	500,00	**9.059,98**	9,52%	**9.059,98**	**9,52%**
6	Koalicija SNP-DF-DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić“	160,00	214,20	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00	590,86	7.706,00	45,85	**9.515,91**	10,00%	**9.515,91**	**10,00%**
7	Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović“ Mojkovac	0,00	60,00	0,00	0,00	300,00	0,00	300,00	129,50	0,00	149,85	**939,35**	0,99%	**939,35**	**0,99%**
8.1	„Za Cetinje, nego što – Liberalna partija CG“	800,00	230,00	0,00	0,00	238,00	0,00	480,00	4,51	0,00	860,00	**2.612,51**	2,74%	**2.984,11**	**3,14%**
8.2	Liberalna partija CG „Za nas Petnjičane – Nego što“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	360,00	11,60	0,00	0,00	**371,60**	0,39%		
9	Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin“	0,00	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00	400,00	0,00	0,00	1.130,00	**2.530,00**	2,66%	**2.530,00**	**2,66%**
10	„Bošnjačka stranka – Pokrenimo Petnjicu“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,95	**1,95**	0,00%	**1,95**	**0,00%**
11	Otadžbinska srpska stranka prof. dr Aleksandar Stamatović	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	140,00	10,00	**150,00**	0,16%	**150,00**	**0,16%**
12	„Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde Crne Gore“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	176,00	0,00	0,00	0,00	**176,00**	0,18%	**176,00**	**0,18%**
13	„Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu“	65,00	840,20	0,00	0,00	0,00	100,00	150,00	250,00	0,00	0,00	**1.405,20**	1,48%	**1.405,20**	**1,48%**
	Ukupno	**13.944,95**	**27.209,65**	**12.784,67**	**3.734,31**	**1.688,00**	**100,00**	**7.906,00**	**4.286,96**	**12.513,27**	**11.013,03**	**95.180,84**	100,00%	**95.180,84**	**100,00%**

Takođe je dat grafički prikaz strukture ukupno utrošenih sredstava za izborne kampanje po podnosiocima izbornih lista:

Ukupno utrošena sredstva za izborne kampanje u iznosu od **95.180,84 €,** koja su prezentirana u datom tabelarnom i grafičkom prikazu, odnose se na sledeće podnosioce izbornih lista: Demokratska partija socijalista CG u iznosu od 20.790,00 € (21,84% ukupno utrošenih sredstava), Pozitivna Crna Gora u iznosu od 27.122,82 € (28,50%), Socijaldemokratska partija CG u iznosu od 13.455.59 € (14,14%), Socijalistička narodna partija CG u iznosu od 7.049,93 € (7,41%), Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od 9.059,98 € (9,52%), Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić" u iznosu od 9.515,91 € (10,00%), Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović" u iznosu od 939,35 € (0,99%), Liberalna partija u iznosu od 2.984,11 € (3,14%), Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od 2.530,00 € (2,66%), Bošnjačka stranka u iznosu od 1,95 € (0,002%), Otadžbinska srpska stranka prof. dr. Aleksandar Stamatović u iznosu od 150,00 € (0,16%), Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG u iznosu od 176,00 € (0,18%) i „Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu" u iznosu od 1.405,20 € (1,48%).

Podnosioci izbornih lista su od ukupno plaćenih troškova **gotovinski isplatili** troškove u iznosu od **21.044,00 €,** i to: Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić" u iznosu od 7.605,00 € (79,92% od ukupno plaćenih troškova Podnosioca), Socijalistička narodna partija CG u iznosu od 5.480,00 € (92,00%), Demokratska partija socijalista CG u iznosu od 1.935,00 € (10,38%), Liberalna partija u iznosu od 1.470,00 € (49,26%), Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od 1.350,00 € (37,34%), Socijaldemokratska partija CG u iznosu od 1.180,00 € (8,77%), Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od 1.000,00 € (86,96%), Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović" u iznosu od 638,00 € (68,00%), Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG u iznosu od 176,00 € (100%), Otadžbinska srpska stranka prof. dr. Aleksandar Stamatović u iznosu od 140,00 € (93,34%) i Pozitivna Crna Gora u iznosu od 70,00 € (0,56%).

U postupku revizije je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista u dostavljenim izvještajima iskazali troškove u ukupnom iznosu od 1.967,56 €, koje nijesu dokumentovali (Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od 722,56 €) ili su dokumentovali nepotpunom dokumentacijom (Liberalna partija u iznosu od 840,00 € i „Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu" u iznosu od 400,00 €).

5. Nedostajuća sredstva

Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista iskazali nedostajuća sredstva za izmirenje obaveza nastalih po osnovu troškova izbornih kampanja u ukupnom iznosu od **24.020,72€,** i to: Demokratska partija socijalista CG u iznosu od **1.773,00€**, Pozitivna Crna Gora u iznosu od **14.377,08€**, Socijalistička narodna partija CG u iznosu od **1.074,45€**, Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od **5.436,19€** i Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od **1.360,00€**.

Takođe je utvrđeno da sledećim podnosioci izbornih lista: Pozitivna Crna Gora (12.806,73€), Građanski front – Miodrag Lekić (4.494,40€), Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" (1.360,00€), SNP (696,00€) i DPS (597,08€), i nakon dobijanja sredstava po osnovu osvojenih odborničkih mandata **ostaju neizmirene obaveze u navedenim iznosima**.

6. Zaključne ocjene i preporuke

Državna revizorska institucija (DRI) je, u skladu sa članom 25 Zakona o finansiranju političkih partija, izvršila reviziju izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju za izbor odbornika u Skupštinu Prijestonice Cetinje i skupštine opština Mojkovac i Petnjica, za izbore održane dana 16.11.2013. godine.

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekata revizije na dostavljene Preliminarne Izvještaje DRI, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: član Senata, Nikola Kovačević - rukovodilac Kolegijuma i član Senata, Dragiša Pešić - član Kolegijuma, na sjednici održanoj 13.03.2014. godine usvojio je:

ZBIRNI KONAČNI ZVJEŠTAJ
sa preporukama

Nadležni Kolegijum DRI, na bazi utvrđenog činjeničnog stanja kod subjekata revizije, sačinio je sljedeće **preporuke** koje se odnose na unapređenje zakonodavnog okvira koji reguliše finansiranje izbornih kampanja i poboljšanje kvaliteta izvještavanja podnosioca izbornih lista:

1. Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista za finansiranje izborne kampanje za lokalne izbore održane dana 16.11.2013. godine u Prijestonici Cetinje, Mojkovacu i Petnjici prikupili ukupna sredstva u iznosu od **72.005,48 €,** i to: Demokratska partija socijalista CG u iznosu od **19.017,48 €**, Pozitivna Crna Gora u iznosu od **12.746,14 €**, Socijaldemokratska partija CG u iznosu od **13.463,77 €,** Socijalistička narodna partija CG u iznosu od **5.975,48 €,** Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od **3.623,79 €**, Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac – Miodrag Lekić" u iznosu od **9.956,13 €,** Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović" u iznosu od **940,00 €,** Liberalna partija u iznosu od **2.995,48 €,** Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od **1.170,00€,** Bošnjačka stranka u iznosu od **71,73 €,** Otadžbinska srpska stranka prof. dr. Aleksandar Stamatović u iznosu od **150,00 €,** Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG u iznosu od **471,73 €** i „Pravedna Crna Gora – Pravda za Prijestonicu" u iznosu od **1.423,75 €**.

   Sredstva su prikupljena iz sledećih izvora:
   - iz budžeta lokalnih samouprava (20 % pripadajućih sredstava) iznos od 3.818,36 €;
   - od priloga iznos od 23.300,00 € i
   - iz sopstvenih izvora iznos od 44.887,12 €.

Upoređujući Zakonom dozvoljeni iznos prikupljenih sredstava za finansiranje izborne kampanje i iznos sredstava koji su podnosioci izbornih lista iskazali u dostavljenim izvještajima utvrđeno je da je podnosilac izborne liste Koalicija SNP, DF i DSS - "Pobjednički Mojkovac - Miodrag Lekić", prikupio sredstava za finansiranje izborne kampanje u većem iznosu za 5.310,13€ od Zakonom utvrđenog limita (član 10, stav 2 i 3 i član 13 stav 1).

- **Podnosioci izbornih lista su dužni da sredstva za finansiranje izbornih kampanja prikupljaju na način i u iznosu koji je utvrđen Zakonom.**

2. U obrascu izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju, koji je propisan Uputstvom nadležnog ministarstva, utvrđena je kategorija sopstvenih sredstava kao izvor finansiranja izborne kampanje i ista su svrstana u privatne izvore, dok Zakonom o finansiranju političkih partija sopstvena sredstva nijesu utvrđena kao izvor finansiranja.

- **Potrebno je uskladiti Uputstvo o obrascu izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju („Sl. list CG" br. 17/12) sa Zakonom o finansiranju političkih partija, u dijelu koji se odnosi na sopstvena sredstva kao izvor finansiranja izborne kampanje.**

3. Revizijom je utvrđeno da podnosiocima izbornih lista po osnovu osvojenih mandata nijesu uplaćena budžetska sredstva, shodno članu 10, stav 4 i članu 11, stav 1 Zakona o finansiranju političkih partija.

- **Jedinice lokalne samouprave dužne su da, shodno Zakonu o finansiranju političkih partija, poštuju propisani rok za uplatu sredstava podnosiocima izbornih lista, jer u protivnom podliježu kaznenim odredbama (prekršaj) iz člana 37, tačka 6 Zakona.**

4. Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista iskazali **nedostajuća sredstva** za plaćanje obaveza nastalih po osnovu troškova izbornih kampanja u ukupnom iznosu od **24.020,72 €,** i to: Pozitivna Crna Gora u iznosu od **14.377,08 €**, Građanski front – Miodrag Lekić u iznosu od **5.436,19 €**, Demokratska partija socijalista CG u iznosu od **1.773,00 €**, Socijalistička narodna partija CG u iznosu od **1.074,45 €** i Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" u iznosu od **1.360,00 €**. Takođe je utrvrđeno da i nakon dobijanja sredstava po osnovu osvojenih odborničkih mandata **ostaju neizmirene obaveze** sledećim podnosioci izbornih lista, i to: Pozitivna Crna Gora **12.806,73 €,** Građanski front – Miodrag Lekić **4.494,40€,** Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" **1.360,00 €,** SNP **696,00 €** i DPS **597,08 €.**

- **Podnosioci izbornih lista ne mogu trošiti sredstva za izbornu kampanju u većem iznosu od Zakonom utvrđenog limita prikupljenih sredstava za finansiranje izborne kampanje, uključujući i pripadajuća sredstva po osnovu osvojenih mandata.**

5. Revizijom je utvrđeno da dostavljeni Izvještaji podnosioca izbornih lista ne sadrže iznos pripadajućih budžetskih sredstava po osnovu ostvarenog izbornog rezultata, tj. osvojenih mandata.

- **DRI preporučuje da podnosioci izbornih lista u dostavljenim izvještajima o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju iskažu ukupno prikupljena i utrošena sredstva, bez obzira da li su podnosiocima uplaćena budžetska sredstva po osnovu osvojenih mandata i da li su svi troškovi izborne kampanje plaćeni.**

6. Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista gotovinski isplatili troškove u iznosu od **21.044,00 €,** što čini **29,73%** ukupno plaćenih troškova. Jedan broj podnosilaca izbornih lista je gotovinski plaćao najveći dio troškova izborne kampanje, i to: Koalicija SNP – DF – DSS „Pobjednički Mojkovac (**79,92%),** Socijalistička narodna partija CG (**92,00%),** Liberalna partija (**49,26%**), Građanski front – Miodrag Lekić (**37,34%**), Nezavisna lista „Za Mojkovac – Ivan Ašanin" (**86,96%**), Narodna stranka „Nećemo stati – Marina Popović" (**68,00%**), Stranka penzionera, invalida i socijalne pravde CG (**100%**), Otadžbinska srpska stranka prof. dr. Aleksandar Stamatović (**93,34%**).

- **Državna revizorska institucija preporučuje da podnosioci izbornih lista smanje gotovinske isplate po osnovu troškova izborne kampanje i da plaćanje troškova vrše preko žiro-računa.**

7. Revizijom je utvrđeno da su podnosioci izbornih lista u dostavljenim izvještajima o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju (izbori održani dana 16.11.2013. godine) iskazali troškove medijskog predstavljanja u ukupnom iznosu od **1.688,00 €**, što je **1,77%** u odnosu na ukpno iskazane troškove.

- **Državna revizorska institucija preporučuje da Državna izborna komisija u saradnji sa predstavnicima medijskih kuća u Crnoj Gori, u cilju uspostavljanja kontrolnog mehanizma trošenja sredstava za medijsko predstavljanje utvrdi modalitet praćenja i transparentnog izvještavanja, o pruženim medijskim uslugama političkim subjektima u toku izborne kampanje.**

IZVOD IZ KONAČNOG IZVJEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DRŽAVNE KOMISIJE ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNIH NABAVKI ZA 2013. GODINE

Vrsta revizije:	Finansijska revizija
Subjekat revizije:	Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaj Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2013. godinu
Trajanje revizije:	30 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Nikola Kovačević, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Milan Dabović, predsjednik Senata – član Kolegijuma

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki (u daljem tekstu Državna komisija) sadržan je u:

- Ustavu CG („Sl. list CG“ br. 01/07);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list RCG” br. 28/04, 27/06, 78/06, „Sl. list Crne Gore”, br. 17/07, 73/10, 40/11);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2014. godinu, (br. 4011-06-1540 od 27.12.2013. godine);
- Odluci Kolegujuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-289, od 28.02.2014. godine).

Finansijska revizija će se vršiti u skladu sa:

- Međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima za reviziju javnog sektora (INTOSAI standardi)
- Poslovnikom Državne revizorske institucije (”Sl. list RCG” br. 50/07)
- Priručnikom Državne revizorske institucije za planiranje i vršenje finansijske revizije i revizije pravilnosti.

2. Osnovni podaci o subjektu

Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki osnovana je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Sl. list CG” br. 42/11) i imenovana Rješenjem Vlade Crne Gore broj 06-286/3, dana 23.02.2012. godine. Državna komisija je samostalno i nezavisno pravno lice, sa nadležnostima i ovlašćenjima koja su isključivo utvrđena Zakonom o javnim nabavkama.

U nadležnosti Komisije je da:

- razmatra i odlučuje po žalbama izjavljenim u postupcima javnih nabavki;
- ispituje u žalbenom postupku pravilnost primjene Zakona o javnim nabavkama i predlaže i preduzima mjere za otklanjanje nepravilnosti u postupcima javnih nabavki;
- odlučuje o zahtjevima naručilaca o nastavku postupka javne nabavke kada je izjavljena žalba u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;
- odlučuje o zahtjevima u pogledu troškova postupka;
- prati sprovođenje odluka u skladu sa članom 132, stav 5 Zakona o javnim nabavkama i preduzima mjere u skladu sa zakonom;
- vrši kontrolu postupaka javnih nabavki vrijednosti preko 500.000,00 €;
- sarađuje i vrši razmjenu informacija u oblasti javnih nabavki sa nadležnim organima drugih država;
- donosi Poslovnik o radu;
- vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Komisija ima Predsjednika i četiri člana koji obavljaju funkciju profesionalno.

Predsjednika i članove komisije imenuje Vlada na osnovu javnog konkursa na period od pet godina i mogu biti ponovo imenovani. Predsjednik rukovodi radom Komisije, zastupa i predstavlja Komisiju. Komisija odlučuje o žalbama i drugim pitanjima iz svoje nadležnosti, većinom glasova od ukupnog broja članova. Sjednice komisije nijesu javne. Način rada komisije bliže je uređen Poslovnikom o radu.

Državna komisija ima i Stručnu službu koja vrši stručne i administrativno-tehničke poslove, neophodne za Državnu komisiju. Stručnom službom rukovodi Sekretar Državne komisije.

Sekretar Državne komisije za svoj rad odgovara Predsjedniku i članovima Državne komisije. Sekretara Državne komisije, na predlog Predsjednika Državne komisije, postavlja Državna komisija. Za Sekretara Državne Komisije može biti postavljeno lice koje je diplomirani pravnik, sa položenim stručnim ispitom za rad u državnim organima i koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti javnih nabavki.

Organizacija i sistematizacija Stručne službe Državne komisije uređuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, koji utvrđuje Državna komisija, uz saglasnost Vlade. Na zaposlene u Stručnoj službi Državne komisije primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima. Državna komisija podnosi Skupštini na usvajanje Godišnji izvještaj, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

Sredstva za rad Državne komisije obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore. Zakonom o budžetu za 2013. godinu, Državnoj komisiji su opredijeljena sredstva u iznosu od **179.215,45 €.**

3. Metodologija revizije

Revizija je vršena kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Revizija je planirana i izvršena u skladu sa INTOSAI i EUROSAI standardima, na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da li finansijski izvještaji Državne komisije sadrže materijalno značajne greške i da li je poslovanje subjekta revizije usklađeno sa zakonskim i podzakonskim aktima i drugim propisima.

U postupku revizije je vršeno prikupljanje i ispitivanje dokaza, na bazi provjere uzoraka, kojima se potvrđuju iskazani podaci i informacije objelodanjeni u finansijskim izvještajima. Određivanje rizika vršeno je shodno Metodološkom uputstvu Državne revizorske institucije, a uzorkovanje je izvršeno primjenom revizorskog programa IDEA. U postupku planiranja revizije utvrđen je inherentni rizik (Ri) na nivou **34,00%**, rizik kontrole (Rk) na nivou od **36,75%**, rizik otkrivanja (Ro) po procjeni Načelnika, utvrđen je na nivou od **6%**, dok je ukupni rizik revizije (Rr) iznosio **0.75%,** a izdaci su testirani na nivou od **88,74%,** što obezbjeđuje da su revizijom sa sigurnošću od **94%** otkrivene greške i nepravilnosti.

Materijalnost, odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost, je procijenjena na nivou od **0,88% ili 1.505,14 €.**

4. Računovodstvene evidencije

Sistem evidencije Državne komisije zasniva se na gotovinskoj osnovi, u skladu sa propisima koji regulišu računovodstveno poslovanje budžetskih korisnika. Komisija je povezana sa informacionim sistemom SAP (softver Državnog trezora u kome se evidentira trezorsko poslovanje). Revizijom je utvrđeno da Državna komisija izdatke evidentira kroz SAP program Državnog trezora, a da ista nije obezbjeđivala računovodstvene evidencije imovine i evidenciju obaveza (klasa 2).

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi evidenciju imovine, shodno Zakonu o državnoj imovini, kao i evidenciju obaveza na računima klase 2, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.**

5. Planirani i izvršeni budžetski izdaci

Zakonom o budžetu CG za 2013. godinu („Sl. list CG“ br. 66/12) Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javnih nabavki opredijeljena su sredstva u iznosu **179.215,45 €**, a nakon izvršenih preusmjerenja tekući budžet subjekta revizije je iznosio **186.215,45 €**, a izdaci su ostvareni u iznosu od **171.839,33 €.**

Dat je tabelarni pregled planiranih i izvršenih izdataka sa preusmjerenjima:

ekonomska klasifikacija	Opis	Plan za 2013. godinu	Preusmjerenje	Tekući budžet za 2013. godinu	Izvršenje za 2012.godinu	Izvršenje za 2013. godinu	Izvršenje/ tekući (%)
4	**Izdaci**	**179.215,45**	**7.000,00**	**186.215,45**	**183.866,48**	**171.839,33**	**92,28%**
41	**Tekući izdaci**	**179.215,45**	**7.000,00**	**186.215,45**	**176.475,43**	**167.944,79**	**90,19%**
411	**Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca**	**147.136,08**	**-11.711,25**	**135.424,83**	**122.213,66**	**128.438,25**	**94,84%**
4111	Neto zarade	88.533,24	-8.853,32	79.679,92	74.734,13	74.093,32	92,99%
4112	Porez na zarade	11.892,24	1.378,12	13.270,36	9.910,38	13.270,36	100,00%
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	31.713,24	-3.171,32	28.541,92	25.469,91	27.588,68	96,66%
4114	Doprinosi na teret poslodavca	13.213,44	-1.321,73	11.891,71	10.612,55	11.495,43	96,67%
4115	Opštinski prirez	1.783,92	257,00	2.040,92	1.486,69	1.990,46	97,53%
413	**Rashodi za materijal**	**10.283,92**	**-743,29**	**9.540,63**	**21.135,34**	**5.522,15**	**57,88%**
4131	Administrativni materijal	6.821,68	-682,15	6.139,53	16.832,01	2.977,70	48,50%
4133	Materijal za posebne namjene	1.424,16	0,00	1.424,16	2.265,25	567,51	39,85%
4134	Rashodi za energiju	2.038,08	-61,14	1.976,94	2.038,08	1.976,94	100,00%
414	**Rashodi za usluge**	**17.085,45**	**-485,65**	**16.599,80**	**24.206,87**	**11.785,68**	**71,00%**
4141	Službena putovanja	8.460,00	-7.885,34	574,66	8.675,25	350,00	60,91%
4142	Reprezentacija	1.224,15	-0,12	1.224,03	0,00	718,63	58,71%
4143	Komunikacione usluge	3.901,30	4.099,81	8.001,11	9.420,82	7.228,86	90,35%
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	2.000,00	1.300,00	3.300,00	0,00	2.857,31	86,59%
4148	Usluge stručnog usavršavanja	500,00	0,00	500,00	0,00	41,67	8,33%
4149	Ostale usluge	1.000,00	2.000,00	3.000,00	6.110,80	589,21	19,64%
419	**Ostali izdaci**	**4.710,00**	**19.940,19**	**24.650,19**	**8.919,56**	**22.198,71**	**90,05%**
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	500,00	22.132,19	22.632,19	8.919,56	21.694,28	95,86%
4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	1.000,00	-100,00	900,00	0,00	0,00	0,00%
4193	Izrada i održavanje softvera	2.000,00	-1.992,00	8,00	0,00	0,00	0,00%
4194	Osiguranje	1.000,00	-100,00	900,00	0,00	304,15	33,79%
4196	Komunalne naknade	210,00	0,00	210,00	0,00	200,28	95,37%
463	**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**7.391,05**	**3.894,54**	**∞**
4630	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	0,00	0,00	0,00	7.391,05	3.894,54	∞
		179.215,45	**7.000,00**	**186.215,45**	**183.866,48**	**171.839,33**	**92,28%**

Revizijom je utvrđeno da godišnjim Zakonom o budžetu CG za 2013. godinu sredstva za rad Državne komisije nijesu adekvatno planirana po pojedinim izdacima (pozicije 4112, 4115, 4143, 4147 i 4191). Neadekvatan plan se naročito odnosi na izdatke po osnovu ugovora o djelu (planirani u iznosu od **500,00 €**, izvršeni u iznosu od **21.694,28 €**) i izdatke za komunikacione usluge (planirani u iznosu od **3.901,30 €,** izvršeni u iznosu od **7.228,86 €**). Usled nerealno planiranih pojedinih izdataka Ministarstvo finansija je na osnovu zahtjeva subjekta revizije vršilo preusmjerenje u okviru pojedinih izdataka za dio nedostajućih sredstava u iznosu koji je utvrđen članom 35 Zakona o budžetu CG. Nakon izvršenih preusmjerenja u okviru pozicija izdataka, Komisiji su i dalje nedostajala sredstva za izmirenje obaveza po osnovu izdataka na pomenutim pozicijama pa se ponovo obratila zahtjevom Ministarstvu finansija za preusmjerenje nedostajućih sredstava, na osnovu kojeg je Ministarstvo izvršilo preusmjerenje sredstva sa svog programa Upravljanje budžetom (pozicija 4162 - kamate nerezidentima) u iznosu od **7.000,00 €**.

Takođe je utvrđeno da je Ministarstvo finansija, shodno Zaključku Vlade br. 08-2900 od 19.12.2013. godine, odobrilo Državnoj komisiji da preusmjeri sredstva u ukupnom iznosu od **8.839,34 €** (sa pozicije 4141 iznos od **7.039,34 €** i sa pozicije 4193 iznos od **1.800,00 €**) na Tekuću budžetsku rezervu sa koje su sredstva istim Rješenjem preusmjerena Državnoj komisiji.

Preusmjerenje sredstava sa Tekuće budžetske rezerve izvršeno je u iznosu koji je utvrđen odredbama člana 3 Pravilnika o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije planiranje budžetskih sredstava nije u potpunosti utemeljio na analizama stvarnih potreba po strukturi rashoda i utvrđenim namjenama.

6. Izdaci

Državna komiisija za kontrolu postupaka javnih nabavki je u 2013. godini ostvarila izdatke u iznosu od **171.839,33 €**. Ostvarene izdatke subjekta revizije čine tekući izdaci (bruto zarada i doprinosi na teret poslodavca, ostala lična primanja, rashodi za materijal i usluge i ostali izdaci) u iznosu od **167.944,79 €** i izdaci za otplatu duga iz prethodnog perioda u iznosu od **3.894,54 €**. Na osnovu prezentiranih izdataka konstatuje se da izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca imaju najveće učešće u ukupnim izdacima sa **74%**, ostali izdaci učestvuju sa **13%**, izdaci za usluge učestvuju sa **7%**, rashodi za materijal sa **4%** itd.

7. Javne nabavke

Shodno članu 38 Zakona, subjekt revizije je donio Plan javnih nabavki za 2013. godinu (br. 09 – 30/2 - 2013 od 31.01.2013. godine). Shodno navedenom Planu, ukupno planirane javne nabavke za 2013. godinu, iznosile su **16.200,00 €,** i to: nabavka roba 8.200,00 € i nabavka usluga 8.200,00 €, dok su iste izvršene u iznosu od **4.388,72 €,** što je **27%** u odnosu na planirane javne nabavke.

Uvidom u Izvještaj o izvršenim javnim nabavkama, utvrđeno je da je Komisija u toku 2013. godine izvršila nabavku roba i usluga u ukupnom iznosu od 4.388,72 €, od kojih primenom šoping metode iznos od **3.474,53 €**, a putem neposrednog sporazuma iznos od **914,19 €**.

U postupku revizije, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da je subjekt revizije primjenom šoping metode sproveo postupak nabavke avio-karata i paket aranžmana i sa dobavljačem zaključio ugovor na iznos od **6.000,00 €,** ali do realizacije ugovora nije došlo, pa je iz navedenog razloga iskazana značajna razlika između ugovorene vrijednosti i vrijednosti izvršenih nabavki.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2013. godini izvršio i nabavku usluga fiksne i mobilne telefonije u iznosu od **4.195,61 €,** shodno zaključenom Ugovoru sa Crnogorskim telekomom AD Podgorica (br. 09-445/-2012 od 08.10.2012. godine). Ugovor je zaključen na iznos od 24.000,00 € i period realizacije od četiri godine. Navedena nabavka je izvršena sa pozicije 4143 - komunikacione usluge koja zakonom o budžetu CG za 2013. godinu nije adekvatno planirana već je vršeno preusmjerenje nedostajućih sredstava sa drugih pozicija subjekta revizije.

8. Aktivnosti državne komisije

Zakonom o javnim nabavkama (član 137) utvrđene su nadležnosti i ovlašćenja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki. Shodno utvrđenim nadležnostima i ovlašćenjima, Komisija je ključni subjekt institucionalne zaštite prava i pravnih interesa učesnika u postupcima javnih nabavki i javnog interesa.

Državna komisija svoju djelatnost prvenstveno ostvaruje kroz kontrolu postupaka javnih nabavki po žalbi zainteresovanih lica ili ponuđača, kojom prilikom, pored odlučivanja po žalbenim navodima, odlučuje i o bitnim povredama zakona u postupku javne nabavke i kroz postupak obavezne kontrole postupaka javnih nabavki čija vrijednost prelazi 500.000 eura.

Državna komisija je tokom 2012. godine imala u radu ukupno 682 predmeta, od kojih je u 2012. godini riješila 647 predmeta, dok je neriješeno ostalao 35 predmeta i isti su prenijeti u narednu godinu. Ukupan broj predmeta po žalbama u 2012. godini je iznosio 619, a broj predmeta iz obavezne kontrole postupaka javne nabavke čija vrijednost prelazi 500.000,00 € iznosio je 49.

Državna komisija je tokom 2013. godine imala u radu ukupno oko 900 predmeta od kojih je riješeno 856, i to: 775 predmeta po žalbama, 69 predmeta iz obavezne kontrole postupaka javne nabavke čija vrijednost prelazi 500.000,00 € i 12 ostalih predmeta. U toku 2013. godine Upravnom sudu CG je podnijeto oko 67 tužbi protiv odluka Državne komisije donijetih u 2013. godini, kao i 9 tužbi protiv odluka Državne komisije iz 2012. godine i ranijih godina.

Državnoj komisiji je u 2013. godini dostavljena 81 presuda/rješenje Upravnog suda CG, od kojih se 23 presude odnose na odluke Državne komisije donijete u 2013. godini, a 60 se odnosi na odluke Komisije iz 2012. godine i ranijih godina. Presudama koje se odnose na odluke Komisije iz 2013. godine poništeno je 10 odluka Državne komisije, a preostale tužbe su odbijene kao neosnovane ili je obustavljen postupak.

Podaci o sprovedenim aktivnostima Komisije za 2013. godinu prezentirani su na osnovu raspoložive dokumentacije i Izjave odgovornog lica broj: 09-63/6-2014 i dati su okvirno zbog ograničenja kadrovskih kapaciteta subjekta revizije i nedostatka softvera za obradu navedenih podataka.

9. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke nadležnog Kolegijuma broj 40113-04-289 od 28.02.2014. godine izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2013. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji, Poslovnikom Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (INTOSAI).

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki (broj 0901-63/9-2014 od 09.06.2014. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (broj 40113-04-289 od 27.05.2014. godine), a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum za vršenje ove revizije, u sastavu: član Senata Nikola Kovačević (rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović – predsjednik Senata (član Kolegijuma), na sjednici održanoj dana 12.06.2014. godine usvojio je **KONAČAN IZVJEŠTAJ** o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki i izrazio **POZITIVNO MIŠLJENJE** na predmetnu reviziju.

Revizijom je utvrđeno da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranih finansijskih izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki, kao ni bitne povrede zakonskih propisa kojima se uređuje organizacija i djelatnost Komisije, Finansijske transakcije su potkrijepljene odgovarajućom dokumentacijom na osnovu koje su sačinjeni finansijski izvještaji.

Pored datog pozitivnog mišljenja ukazujemo i na one elemente koji su sadržani u pregledu mjera i datih preporuka nadležnog Kolegijuma, a koje su usmjerene na unapređenje rada subjekta revizije.

Predlog mjera i datih preporuka za unapređenje rada subjekta

1. Subjekt revizije nije na adekvatan način uspostavio unutrašnju kontrolu u dijelu računovodstvenih evidencija jer u svojim poslovnim knjigama nije obezbijedio evidenciju imovine i obaveza i nije izvršio razdvajanje dužnosti u vršenju računovodstveno-finansijskih poslova, jedan zaposleni - namještenik IV obavlja više poslova (ovjerava zahtjeve za plaćanje, kreira i evidentira finansijsku dokumentaciju i obavlja blagajničke poslove), što je uslovljeno nedovoljnim brojem zaposlenih. Subjekt revizije nije obezbijedio elektronsku evidenciju (softver) koja bi omogućila bolje praćenje i znatno brže i efikasnije dobijanje informacija o realizovanim aktivnostima iz svoje nadležnosti (broj predmeta u radu, broj završenih predmeta, vrstu postupka, fazu postupka, predmet postupka javne nabavke i sl.).

- **U cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema unutrašnje kontrole subjekt revizije treba da obezbjedi evidenciju imovine, shodno članu 48 Zakona o državnoj imovini, kao i evidenciju obaveza na računima klase 2, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština i da, shodno članu 9 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, izvrši razdvajanje dužnosti u okviru računovodstveno-finansijskih poslova. Takođe se subjektu revizije preporučuje da obezbijedi elektronsku evidenciju (softver) koja bi omogućila bolje praćenje i znatno brže i efikasnije dobijanje informacija o realizovanim aktivnostima iz svoje nadležnosti.**

2. Subjekt revizije je shodno zaključenom Sporazumu o ustupanju radnika, broj: 09-1/1-2013 tokom 2013. godine angažovao tri lica za obavljanje poslova iz nadležnosti Komisije za koje su Pravilnikom o sistematizaciji utvrđena zvanja: samostalni savjetnik III i namještenik VI. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima propisano je da isti zasnivaju radni odnos na osnovu javnog oglašavanja, da su radna mjesta državnih službenika, odnosno namještenika, pod jednakim uslovima dostupna svim kandidatima kao i da državni službenik odnosno namještenik vrši poslove u određenom zvanju koje stiče zasnivanjem radnog odnosa, imenovanjem, odnosno postavljanjem ili raspoređivanjem.

- **Angažovanje izvršilaca po osnovu sporazuma o ustupanju za obavljanje poslova iz redovne nadležnosti Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki, na radnim mjestima koja su predviđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, nije u skladu sa odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima.**

IZVOD IZ KONAČNOG IZVJEŠTAJA O REVIZIJI BUDŽETSKIH SREDSTAVA OPREDIJELJENIH U 2013. GODINI ZA FINANSIRANJE NACIONALNIH SAVJETA PREKO MINISTARSTVA ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA I SREDSTAVA OPREDIJELJENIH ZA FINANSIRANJE PROJEKATA PREKO FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija presjeka
Subjekat revizije:	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava
Predmet revizije:	Budžetska sredstva opredijeljena u 2013. godini za finansiranje nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i sredstava opredijeljenih za finansiranje projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava
Trajanje revizije:	30 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Nikola Kovačević, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Predmetna revizija je izvršena u skladu sa:

- Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06; i „Sl. list Crne Gore“ br. 17/07, 73/10 i 40/11);
- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list RCG“ br. 50/07);
- Godišnjim planom revizija Državne revizorske institucije za 2014. godinu, (br. 4011-06-1540 od 27.12.2013. godine);
- Odlukom Kolegujuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-288, od 27.02.2014. godine);
- Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI).

2. Podaci o subjektima revizije

Revizijom su obuhvaćeni sledeći subjekti: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

2.1. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava (u daljem tekstu Ministarstvo), shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore" br. 05/12 od 23.01.2012. godine i 25/12 od 11.05.2012. godine), vrši poslove uprave koji se odnose na:

- praćenje ostvarivanja i zaštitu prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u dijelu njihovog nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta;
- unapređivanje međusobnih odnosa pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- unapređenje međuetničke tolerancije u Crnoj Gori, kao i uspostavljanje i održavanje nesmetanih kontakata pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa građanima i udruženjima van Crne Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno-istorijsko nasljeđe, kao i vjerska ubjeđenja i
- unapređenje položaja Roma i Egipćana i njihovu integraciju u sve tokove društvenog života, kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva su:

- Direktorat za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda;
- Direktorat za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- Direktorat za odnose sa vjerskim zajednicama;
- Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti;
- Odjeljenje za unapređenje i zaštitu prava Roma i Egipćana;
- Kabinet ministra i
- Služba za opšte poslove i finansije.

Radom Ministarstva rukovodi Ministar, a Sekretar organizuje, koordinira i kontroliše rad unutrašnjih organizacionih jedinica. Sekretar Ministarstva se stara i o ostvarivanju saradnje sa drugim organima, te vrši i druge poslove koje mu odredi Ministar.

2.2. Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

Shodno članu 36 Zakona o manjinskim pravima i slobodama, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava osnovan je radi podrške aktivnostima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica (u daljem tekstu: manjina) i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta.

Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava (u daljem tekstu: Fond) ima svojstvo pravnog lica. Sjedište Fonda je u Podgorici.

Organi Fonda su Upravni odbor i Direktor. Fond se finansira iz budžeta Crne Gore i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Odluku o korišćenju sredstava Fonda donosi Upravni odbor Fonda, a u donošenju Odluke o raspodjeli sredstava učestvuju i predstavnici manjina, u skladu sa Odlukom Savjeta manjina. Fond dobijena sredstva raspodjeljuje za svoje potrebe i za finansiranje projekata.

Sredstva za finansiranje projekata se raspodjeljuju putem javnog konkursa po sledećim kriterijumima:

- doprinos koji projekat daje očuvanju i razvoju nacionalnog, kulturnog, vjerskog, jezičkog i etničkog identiteteta;
- kompatibilnost projekta sa strateškim dokumentima Vlade;
- transparentnost i mogućnost kontrole realizacije projekta i
- kredibilitet podnosioca projekta.

Pravo učešća na javnom konkursu za raspodjelu sredstava imaju nevladine organizacije i druga pravna i fizička lica čije su djelatnosti, odnosno aktivnosti usmjerene na očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta.

Budući da su predmet revizije budžetska sredstva opredijeljena za finansiranje projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, to su u nastavku Izvještaja prezentirani podaci o podržanim projektima koji su predmet ove revizije.

3. Metodologija revizije

Revizija je izvršena kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Nakon analitičkih postupaka, utvrđene su detaljne revizijske tehnike i metode i vršena je njihova primjena (npr: kreiranje upitnika, obavljanje razgovora, pregled i analiza dokumenata). Takođe je izvršena provjera isprava koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, kao i provjera računske tačnosti finansijskih transakcija koje se odnose na sredstva koja su predmet revizije.

Sredstva Ministarstva opredijeljena za finansiranje nacionalnih savjeta revidirana su u cijelosti kao i sredstva Fonda opredijeljena za finansiranje projekata koji su realizovani u 2013. godini čija vrijednost po projektu iznosi više od 5.000,00€, dok su sredstva opredijeljena za projekte ispod 5.000,00€ revidirana po metodi slučajnog uzorka. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti korišćena je stopa materijalnosti od 2%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI.

Materijalnost je utvrđena primjenom navedene stope na iznos opredijeljenih sredstava za finasiranje nacionalnih savjeta i finansiranje projekata. Materijalnost je utvrđena pojedinačno na nivou svakog Savjeta i svakog projekta koji su bili predmet ove revizije.

4. Nacionalni savjeti i projekti

Predmetnom revizijom obuhvaćena su budžetska sredstva opredijeljena preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava za finansiranje rada nacionalnih savjeta i sredstva opredijeljena za finansiranje projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, pa shodno navedenom u nastavku Izvještaja prezentirani su podaci o poslovanju nacionalnih savjeta i podaci o projektima podržanim od strane Fonda koji su predmet ove revizije.

5. Nacionalni savjeti

Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, član 33, je propisano da manjinski narod ili druga manjinska nacionalna zajednica i njihovi pripadnici, u cilju očuvanja svog ukupnog nacionalnog identiteta i unaprjeđenja svojih sloboda i prava, mogu osnovati savjet tog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice. Manjinski narod ili druga manjinska nacionalna zajednica može osnovati samo jedan savjet. Savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice se bira na period od četiri godine. Savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice ima najmanje 17 članova. Manjinski narodi i manjinske nacionalne zajednice su osnovale šest savjeta, i to: Albanski, Bošnjački, Hrvatski, Muslimanski, Romski i Srpski.

Savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice čine članovi po funkciji: poslanici i članovi Vlade iz reda odnosnog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice, predsjednici opština, predsjednici gradskih opština, predsjednici skupština opština, predsjednici skupština gradskih opština, predsjednici stranaka zastupljenih u Skupštini Crne Gore, skupštini opštine, skupštini gradske opštine, iz reda odnosnog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice.

Ostali članovi savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice biraju se tajnim glasanjem, na elektorskoj skupštini tog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice.

Organ državne uprave nadležan za manjinska prava (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi pravila i uputstva za izbore članova savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice.

Članovi savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice biraju Predsjednika i Sekretara savjeta tajnim glasanjem, iz reda svojih članova.

Savjet manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice donosi budžet, Statut i Poslovnik o svom radu, kojim se uređuju pitanja od značaja za rad tog savjeta.

Sredstva za finansiranje savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore. Nadzor nad zakonitošću rada savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice vrši Ministarstvo i nadležno radno tijelo Skupštine Crne Gore.

Savjeti manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice su dužni da, najmanje jednom godišnje, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, podnesu Ministarstvu i nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju.

6. Finansiranje nacionalnih savjeta

Budžetom CG za 2013. godinu, Ministarstvu za ljudska i manjinska prava su opredijeljena sredstva za finansiranje savjeta u iznosu od 300,000,00 €. Ukupno planirana sredstva na godišnjem nivou po savjetu iznose 50.000,00 €, odnosno 4.166,66 € mjesečno.

Uvidom u izvršenje budžeta za 2013. godinu utvrđeno je da je Ministarstvo nacionalnim savjetima u 2013. godini ukupno prenijelo sredstva u iznosu od **289.166,22 €**, i to sa Programa 3621 – Nacionalni savjeti u iznosu od **279.166,22 €** i sa Programa 3751 – Evropske integracije i ostvarenje manjinskih prava iznos od **10.000,00 €**.

Dat je tabelarni pregled opredijeljenih sredstava za finansiranje nacionalnih savjeta:

redni broj	naziv nacionalnog savjeta	iznos	%
1	Albanski savjet u CG	51.999,92	18%
2	Bošnjački savjet u CG	51.999,92	18%
3	Hrvatski savjet u CG	51.999,92	18%
4	Muslimanski savjet u CG	51.999,92	18%
5	Romski savjet u CG	51.999,92	18%
6	Srpski savjet u CG	29.166,62	10%
	Ukupno	289.166,22	100%

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da je Ministarstvo Srpskom nacionalnom savjetu prenijelo sredstva u iznosu od **29.166,00 €**, a ostalim savjetima iznos od po **51.999,92 €**.

Budući da su predmet ove revizije budžetska sredstva opredijeljena za finansiranje rada Nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i sredstava opredijeljena za finansiranje projekata manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, to su istom obuhvaćeni Godišnji finansijski izvještaji šest nacionalnih savjeta (Srpski, Hrvatski, Albanski, Muslimanski, Romski i Bošnjački) za 2013. godinu kao i četrdest (40) projekta finansiranih od strane Fonda shodno Odluci br. 567/13 ugovorene vrijednosti od 353.000,00 €.

Revizijom godišnjih finansijskih izvještaja nacionalnih savjeta su utvrđeni prihodi i troškovi i isti su prezentirani u nastavku Izvještaja.

Zbirni tabelarni pregled ostvarenih prihoda nacionalnih savjeta u 2013. godini:

R/B	OPIS	Srpski nacionalni savjet	Hrvatsko nacionalno vijeće	Albanski nacionalni savjet	Bošnjački nacionalni savjet	Muslimanski nacionalni savjet	Romski nacionalni savjet	Ukupno	%
1	Prihodi od Ministarstva za ljudska i manjinska prava	29.166,62	51.999,92	51.999,92	51.999,20	51.999,92	72.297,00	309.462,58	75,35%
2	Prihodi od Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	53.300,00	3.000,00	15.200,00	13.200,00		5.000,00	89.700,00	21,84%
3	Prihodi od donacija	1.000,00	410,00					1.410,00	0,34%
4	Razgraničeni prihodi iz prethodnog perioda	9.910,20						9.910,20	2,41%
5	Prihodi od kamata	9,27	18,79	14,49		133,34	16,11	192,00	0,05%
	UKUPNO	**93.386,09**	**55.428,71**	**67.214,41**	**65.199,20**	**52.133,26**	**77.313,11**	**410.674,78**	**100,00%**

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje da su Savjeti u 2013. godini ostvarili prihode iz budžeta CG u iznosu od 399.162,58 € (97%), i to: za finansiranje redovnog rada iznos od 309.462,58 € (75%) a za finansiranje projekata iznos 89.700,00 € (21,84%). Ostvareni prihodi Srpskog savjeta iznose 93.386,09 €, Romskog savjeta 77.313,11 €, Albanskog savjeta 67.214,41 €, Bošnjačkog savjeta 65.199,20 €, Hrvatskog vijeća 55.428,71 € i Muslimanskog savjeta 52.133,26 €.

Zbirni tabelarni pregled ostvarenih troškova Nacinalnih savjeta u 2013. godini:

R/B	OPIS	Srpski nacionalni savjet	Hrvatsko nacionalno vijeće	Albanski nacionalni savjet	Bošnjački nacionalni savjet	Muslimanski nacionalni savjet	Romski nacionalni savjet	Ukupno	%
1	Troškovi materijala, goriva i energije	2.238,53	3.396,25	6.156,81	937,86	1.223,85	1.488,79	15.442,09	3,51%
2	Troškovi zarada i naknada	71.992,18	18.280,00	27.115,93	17.489,02	29.591,40	41.185,97	205.654,50	46,73%
3	Troškovi dnevnica, smještaja i prevoza		6.491,14	5.670,35	13.062,00	12.463,12		37.686,61	8,56%
4	Troškovi pomoći i propagande		1.481,27		8.150,00	5.780,70		15.411,97	3,50%
5	Troškovi zakupa, ptt usluga i usluga održavanja	9.283,76		6.655,48	5.775,35	6.440,00	6.962,35	35.116,94	7,98%
6	Troškovi ostalih usluga	11.290,78						11.290,78	2,57%
7	Troškovi amortizacije	1.812,70	69,38			651,00		2.533,08	0,58%
8	Troškovi neproizvodnih usluga	3.188,00	6.560,52		7.673,40			17.421,92	3,96%
9	Troškovi reprezentacije	4.615,84	851,02	3.421,90	9.841,75			18.730,51	4,26%
10	Ostali troškovi	6.406,44	19.181,35	3.400,51	567,39	2.282,90	2.574,52	34.413,11	7,82%
11	Troškovi projekata			21.306,31			25.101,48	46.407,79	10,54%
UKUPNO		**110.828,23**	**56.310,93**	**73.727,29**	**63.496,77**	**58.432,97**	**77.313,11**	**440.109,30**	**100,00%**

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da su Savjeti u 2013. godini ostvarili troškove u ukupnom iznosu od 440.109,30 € i to: Srpski nacionalni savjet iznos od 110828,23 €, Romski nacionalni savjet iznos od 77.313,11 €, Albanski nacionalni savjet iznos od 73.727,29 €, Bošnjački nacionalni savjet iznos od 63.496,77 €, Muslimanski nacionalni savjet iznos od 58.432,97 € i Hrvatsko nacionalno vijeće iznos od 56.310,93 €. Budući da se u poslovnim knjigama Savjeta obezbjeđuje evidencija ukupnih troškova, to se nije moglo utvrditi koji se troškovi odnose na redovno poslovanje, a koji na troškove projekata. U postupku revizije na zahtjev državnih revizora da se izvrši razgraničenje troškova Albanski i Romski savjet su okvirno izvršili podjelu istih što je i prezentirano u zbirnom tabelarnom pregledu ostvarenih troškova Savjeta, dok su troškovi ostalih nacionalnih savjeta iskazani u ukupnom iznosu kako su i evidentirani u poslovnim knjigama.

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da se najveći dio troškova Savjeta odnosi na troškove zarada i naknada koji u ukupnim troškovima učestvuju sa 46,73%, troškovi relizacije projekata sa 10,54%, ostali troškovi sa 7,82%, putni troškovi sa 8,56%, troškovi ostalih usluga sa 2,57%, troškovi zakupa i PTT usluga sa 7,82%, troškovi reprezentacije sa 4,26% i sl. Troškovi u iznosu od 205.654,50 € iskazani su po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca i troškova naknada. Naknade su isplaćene rukovodećim licima i saradnicima Savjeta i po osnovu ugova o djelu za pružanje usluga (računovodstvenih, održavanje sajta i sl.). Od ukupno iskazanih troškova zarada i naknada (205.654,50 €) iznos od 71.992,18 € odnosi se na Srpski nacionalni savjet, iznos od 41.185,97 € na Romski savjet, iznos od 29.591,40€ na Muslimanski savjet, iznos od 27.115,93 € na Albanski savjet, iznos od 21.183,50 €, na Hrvatsko nacionalno vijeće i iznos od 17.489,02 € na Bošnjački savjet.

7. Finansiranje projekata

Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava je u 2013. godini odlukama Upravnog odbora br. 576/13 od 17.07.2013. godine i br. 1349/13 od 23.12.2013. godine, opredijelio sredstva za finansiranje projekata manjinskih zajednica u iznosu od 727.500,00 €.

Shodno navedenim odlukama Fond je podržao 141 projekt, čija je realizacija planirana u 2013. i 2014. godini, zaključio ugovore sa korisnicima sredstava i istim po osnovu finansiranja projekata prenio sredstva u iznosu od 717.700,00 €. Ovom revizijom su obuhvaćeni projekti čiji je rok realizacije do 31.03.2014. godine, a ugovorena vrijednost veća od 5.000,00 € kao i uzorkovani projekti vrijednosti manje od 5.000,00 €. Shodno utvrđenim kriterijumima ovom revizijom je obuhvaćeno 40 projekata čija ugovorena vrijednost iznosi 353.000,00 €.

U nastavku dat je tabelarni pregled odobrenih sredstava za realizaciju projekata koji su bili predmet ove revizije, kao i pregled utvrđenih nepravilnosti u dijelu pravdanja i trošenja sredstava.

R/BR	NAZIV NOSIOCA PROJEKTA	NAZIV PROJEKTA	odobrena sredstva za realizaciju projekta	nenamjenski utrošena sredstva	nedokumentovani troškovi	nepotpuno dokumentovani troškovi	iznos utvrđenih napravilnosti	utvrđene nepravilnosti u odnosu na odobrena sredstva (%)
1	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju	Srpske novine	29.000,00	3.332,05	2.746,41	11.250,00	17.328,46	60%
2	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju	Informativni program srpske televizije	29.000,00	4.088,00	1.722,00	15.980,00	21.790,00	75%
3	Srpski Nacionalni Savjet	Pravoslavlje i srpsko nasleđe u Crnoj Gori	29.000,00	5.892,58		20.290,00	26.182,58	90%
4	Srpsko Narodno Vijeće Crne Gore	Izdavačka djelatnost	29.000,00	2.000,00		13.050,00	15.050,00	52%
5	Srpski Nacionalni Savjet	Dani srpske kulture u Crnoj Gori	24.300,00	3.142,34	1.937,98	19.219,68	24.300,00	100%
6	Srpsko Narodno Vijeće Crne Gore	Zastupljenost srpskog jezika i srpske književnosti u nastavnim programima za osnovne i srednje škole	23.000,00		2.336,20	10.350,00	12.686,20	55%
7	"Bincent"	Bošnjačke novine	20.000,00		658,13	19.341,87	20.000,00	100%
8	Hrvatsko Građansko Društvo Crne Gore	Časopis Hrvatski Glasnik	9.000,00	1.546,30		6.770,00	8.316,30	92%
9	NVO Centar za kulturu Bihor	Festival „Priče zavičajne staze Bihora„	8.000,00			3.286,20	3.286,20	41%
10	Centar za regionalnu saradnju	"Sejdefa"	8.000,00				0,00	0%
11	Bošnjački Savjet u Crnoj Gori	U susret bošnjačkim iseljenicima iz Crne Gore	8.000,00		8.000,00		8.000,00	100%
12	Forum Bošnjaka Crne Gore	Revija Forum 2013	7.600,00	1.066,00			1.066,00	14%
13	NVO Albansko pozorište	Vrisak jedne žene	7.500,00	2.850,88		4.649,12	7.500,00	100%
14	Odbor Islamske Zajednice Berane	Parcelizacija i izrada staza na Novom Gradskom Islamskom groblju	7.500,00				0,00	0%
15	Nvo Udruženje Roma	Radio Rom	7.000,00	1.200,00		2.600,00	3.800,00	54%
16	Hrvatska Krovna Zajednica Dux Croatorum	Završetak radova na Hrvatskom domu u Donjoj Lastvi	7.000,00				0,00	0%
17	NVO Zaliv hrvatskih svetaca- Jošica- Herceg Novi	Fotomonografija „Vjerski objekti Hrvata u Boki Kotorskoj„	6.800,00		4.980,83		4.980,83	73%
18	Medresa Mehmet Fatih	Ilahijom i kasidom po Crnoj Gori	6.000,00		3.154,30	2.845,70	6.000,00	100%
19	NVO Medijator- Rožaje	Reprint Kurana Husaein Paše Boljanića	6.000,00		529,00	5.471,00	6.000,00	100%
20	Nedžmedin Avdiu	Anamaljska svadba	6.000,00			**3.835,00**	3.835,00	64%
21	Župni ured Sv. Antun- Tuzi	Časopis „Glasnik Sv.Antuna„	5.000,00			5.000,00	5.000,00	100%
22	"Avlija"	Časopis i portal za kulturu, književnost i društvene teme „Avlija„	5.000,00			1.000,00	1.000,00	20%
23	NVO Romski kulturni centar	Upoznaj kulturnu baštinu Roma	5.000,00				0,00	0%
24	NVO Islamski edukativni centar	Islamski-informativno edukativni servis	5.000,00			290,00	290,00	6%
25	Safet Sijarić	Roman „Na kraj svijeta„	2.000,00		2.000,00		2.000,00	100%
26	Dr. Gani Karamanaga	Sunce, more, zdravlje	1.500,00			1.500,00	1.500,00	100%
27	Skender Osmani	Probudi se dušo moja	2.000,00		2.000,00		2.000,00	100%
28	Dževdet Luboder	Čaršijama i planinama Sandžaka	2.000,00			1.850,00	1.850,00	93%
29	NVO Udruženje Roma Budo Tomović- Nikšić	Ljepota romskog folklora	3.000,00			1.460,00	1.460,00	49%
30	SPKD Prosvjeta	Zemlja nedođija	4.000,00		4.000,00		4.000,00	100%
31	NVO Vakat zuluma	Istraživanje i naučni skup o zločinima nad Plavsko-gusinjskim Bošnjacima 1912-1913	3.600,00			3.600,00	3.600,00	100%
32	Ali Daci	Gorska Vila- Rožaje	4.900,00				0,00	0%
33	Hrvatsko Građansko Društvo Crne Gore	Gradnja mostova suradnje između Crne Gore i Hrvatske	4.000,00				0,00	0%
34	NVO Harmonija-Ulcinj	Dani albanske poezije u Šasu	3.800,00			400,00	400,00	11%
35	Eldar Lakota	Dokumentarno igrani film „Rožaje koje volim„	4.000,00		165,00	1.465,00	1.630,00	41%
36	NVO Udruženje za romske afirmacije	Standardizacija romskog jezika	4.000,00			4.000,00	4.000,00	100%
37	SPD Svetosavnik	Očuvanje vjerskog identiteta u okviru njegovanja amaterskog horskog pjevanja, ali i nacionalnog i kulturnog u okviru repertoara	3.500,00		3.000,00	500,00	3.500,00	100%
38	Odbor Islamske Zajednice- Plav	Uređenje i opremanje biblioteke i čitaonice Zejnel-Beg Dizdar	4.000,00	378,00	1.337,00	1.140,00	2.855,00	71%
39	NVO Svijesnost- Ulcinj	Istraživanje i proučavanje džamijskih arhiva na području Ana e Maljit	4.000,00			1.060,00	1.060,00	27%
40	NVO Ljepota Roma	Edukacija kroz muziku, igru i komunikaciju	5.000,00			1.500,00	1.500,00	30%
		UKUPNO:	**353.000,00**	**25.496,15**	**38.566,85**	**163.703,57**	**227.766,57**	**65%**

Za realizaciju projekata koji su bili predmet ove revizije Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava je korisnicima odobrio sredstva u iznosu od 353.000,00 €.

Revizijom je utvrđeno da su korisnici od ukupno dobijenih sredstava (353.000,00 €) nenamjenski utrošili sredstva u iznosu od 25.496,15€ (7% ukupnih sredstava), nijesu pravdali sredstva u iznosu od 38.566,85 € (11%), a sredstva u iznosu od 163.703,57 € (46%) pravdali su nepotpunom dokumentacijom.

8. Zaključne konstatacije i preporuke

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 i 13 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke nadležnog Kolegijuma (broj 40113-04-288) i Godšnjim planom revizija za 2014. godinu izvršila reviziju budžetskih sredstava opredijeljenih u 2013. godini za finansiranje: nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekata revizije, a shodno članu 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola Kovačević - rukovodilac Kolegijuma i član Senata dr Branislav Radulović - član Kolegijuma, na sjednici održanoj 30.07.2014. godine usvojio je

KONAČAN IZVJEŠTAJ

o reviziji budžetskih sredstava opredijeljenih u 2013. godini za finansiranje nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i finansiranje projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava sa pregledom konstatovanih nepravilnosti i datih preporuka:

Revizijom budžetskih sredstava opredijeljenih za finansiranje nacionalnih savjeta preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava i finansiranje projekata preko Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava utvrđeno je sledeće:

1. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u postupku revizije nije dostavilo Državnoj revizorskoj instituciji dokaze na osnovu kojh bi se zaključilo da je vršilo nadzor nad zakonitošću rada nacionalnih savjeta, shodno Članu 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama (evidencije o dostavljenim izvještajima savjeta, dopise da je savjetima ukazivalo na eventualne nedostatke u izvještavanju, dokaze o izvršenoj kontroli utroška dodijeljenih sredstava kao i kontroli realizacije planiranih aktivnosti…).

2. Fond je realizujući dio preporuka datih u Izvještaju DRI o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i Izvještaju o kontrolnoj reviziji unaprijedio poslovanje donošenjem Pravilnika o kriterijumima za vrednovanje i raspodjelu sredstava za finansiranje i sufinansiranje projekata čiji je sastavni dio, prijavni list i tabele za ocjenjivanje prispjelih projekata i poboljšanjem kvaliteta ugovora o finansiranju i sufinasiranju projekata na način što je istim utvrdio svoju odgovornost i odgovornost korisnika sredstava. Međutim, Fond nije obezbijedio praćenje aktivnosti na realizaciji podržanih projekata, ocjenu rezultata realizovanih projekata, kao ni adekvatnu kontrolu utroška dodijeljenih sredstava za realizaciju istih.

3. Veći broj nacionalnih savjeta (Srpski, Hrvatski, Bošnjački i Albanski) nije shodno Statutu donio program rada i finansijski plan za 2013. godinu koji su osnov za vršenje kontrole finansijskog poslovanja kao i kontrole sprovođenja planiranih aktivnosti savjeta. Takođe, nacionalni savjeti uz Izvještaje Ministarstvu za ljudska i manjinska prava nisu dostavljali dokumetaciju za pravdanje utrošenih sredstava. Nacionalni savjeti (Srpski, Hrvatski, Bošnjački i Romski) su isplatili naknade u iznosu od 85.642,54 € bez obračuna i isplate poreskih obaveza što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.

4. Veći broj korisnika sredstava nije Fondu, shodno Članu 7 Ugovora dostavio Konačni izvještaj o realizaciji projekata i utrošku sredstava ili isti nije dostavio u predviđenom roku nakon završetka realizacije projekata. Korisnici sredstava su od ukupno dobijenih sredstava u iznosu od 353.000,00 € za realizaciju 40 revidiranih projekata nenamjenski utrošili sredstva u iznosu od 25.496,00 €, nisu pravdali sredstva u iznosu od 42.066,85 €, a sredstva u iznosu od 160.253,00 € pravdali su nepotpunom dokumentacijom. Takođe, korisnici sredstava su fizičkim licima angažovanim na realizaciji osam projekata isplatili naknade u iznosu od 102.035,00 € i na iste nisu vršili obračun i uplatu poreskih obaveza što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.

Pregled konstatovanih nepravilnosti i datih preporuka

8.1. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

1. Članom 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama je utvrđeno da nadzor nad zakonitošću rada savjeta manjinskih naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice vrši Ministarstvo i nadležno radno tijelo Skupštine CG. Istim članom Zakona je utvrđena i obaveza savjeta da Ministarstvu i nadležnom radnom tijelu dostavljaju izvještaj o radu i finansijskom poslovanju najmanje jednom godišnje do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu. U postupku revizije Ministarstvo nije prezentiralo dokaze (evidencije o dostavljenim izvještajima savjeta, dopise da je savetima ukazivalo na eventualne nedostatke u izvještavanju, dokaze o izvršenoj kontroli utroška dodijeljenih sredstava, kao i kontroli realizacije planiranih aktivnosti…) na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da je vršilo nadzor nad zakonitošću rada nacionalnih savjeta.

- **Ministarstvo za ljudska i manjinska prava shodno članu 33 Zakona je dužno da vrši nadzor nad zakonitošću rada savjeta manjinskih naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice.**

8.2. Nacionalni savjeti

1. Nacionalni savjeti dostavili su Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Ministarstvu za ljudska i manjinska prava izuzev Romskog savjeta koji je u postupku revizije isti dostavio Državnoj revizorskoj instituciji. Nacionalni savjeti uz izvještaje Ministarstvu nisu dostavljali dokumentaciju za pravdanje utrošenih sredstava opredijeljenih od strane Ministarstva, izuzev Srpskog nacionalnog savjeta.

- **Shodno članu 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama nacionalni savjeti su u obavezi da Ministarstvu za ljudska i manjinska prava dostavljaju Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju u utvrđenom roku. U cilju efikasnije kontrole finansijskog poslovanja potrebno je Ministarstvu uz Izvještaje dostavljati i dokumentaciju za pravdanje opredijeljenih sredstava za finansiranje.**

2. Nacionalni savjeti (Srpski savjet, Hrvatsko vijeće, Bošnjački savjet i Albanski savjet) nisu, shodno Statutu, donijeli Program rada i Finansijski plan za 2013. godinu, koji su osnov za vršenje kontrole finansijskog poslovanja kao i kontrole sprovođenja planiranih aktivnosti savjeta.

- **U cilju kontrole sprovođenja planiranih aktivnosti i kontrole finansijskog poslovanja, nacionalni savjeti su shodno Statutu u obavezi da donose Program rada i Finansijski plan do kraja tekuće za narednu godinu.**

3. Nacionalni savjeti su u poslovnim knjigama obezbjeđivali evidenciju ukupnih troškova, ali na osnovu iste nije se moglo utvrditi koji se troškovi odnose na redovno poslovanje, a koji na troškove projekata.

- **Potrebno je da nacionalni savjeti u poslovnim knjigama vode evidenciju koja će obezbijediti podatke o ukupnim troškovima, troškovima iz redovnog poslovanja i troškovima za realizaciju projekata.**

4. Nacionalni savjeti su gotovinski iz blagajne isplatili troškove u iznosu od 126.677,50 €, što čini 29,00% ukupnih troškova (Bošnjački savjet 44.385,00 €, Romski savjet 35.585,50 €, Srpski nacionalni savjet 19.817,00 €, Hrvatsko nacionalno vijeće 12.203,00 €, Muslimanski savjet 12.463,00 € i Albanski savjet 2.224,00 €).

- **Državna revizorska institucija preporučuje nacionalnim savjetima da smanje gotovinske isplate iz blagajne i da plaćanje troškova vrše preko žiro računa.**

5. Bošnjački nacionalni savjet nije pravdao troškove u iznosu od 8.568,41 €, a nepotpunom dokumentacijom pravdao je troškove u iznosu od 22.245,00 €.

- **Nacionalni savjeti su obavezni da pravdanje troškova vrše na osnovu vjerodostojne i potpune dokumentacije.**

6. Nacionalni savjeti nisu vršili obračun i isplatu poreskih obaveza na naknade isplaćene u iznosu od 85.642,54 € (Srpski nacionalni savjet 50.389,00 €, Hrvatsko nacionalno vijeće 3.503,50 €, Bošnjački savjet 4.250,00 € i Romski savjet 27.500,00 € - obračunate poreske obaveze ali iste nijesu plaćene).

- **Prilikom isplate naknada nacionalni savjeti su dužni vršiti obračun i isplatu poreskih obaveza, shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica. Takođe, potrebno je obezbijediti podatke koji su neophodni za pravilan obračun poreskih obaveza.**

8.3. Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

1. Fond je zaključivao ugovore tipskog karaktera u kojima nije precizno definisana obaveza korisnika sredstava, već se korisnik upućuje da ugovorenu obavezu realizuje u obimu, kvalitetu i elementima koji su definisani u projektnoj prijavi.

- **Fond treba ugovorom da detaljno utvrdi obavezu korisnika sredstava definišući aktivnosti, dinamiku plaćanja i rokove realizacije projekta.**

2. Fond je zaključio dva ugovora o finansiranju projekata (ugovor br. 1260/13 od 04.12.2013. god. i ugovor br. 1290/13 od 11.12.2013. godine), suprotno odredbama člana 41 i 42 Zakona o obligacionim odnosima (ugovor zaključen nakon isteka roka za realizaciju projekta).

- **Zaključeni ugovori moraju biti usklađeni sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.**

3. Fond u postupku revizije nije prezentirao dokaze da je u 2013. godini vršio nadzor nad faznom realizacijom projekta, kao ni kontrolu utroška dodijeljenih sredstava, ali je početkom 2014. godine preduzeo određene aktivnosti koje se odnose na upozoravanje korisnika da dostavljaju fazne i konačne izvještaje o realizaciji projekta o čemu je obavijesto Državnu revizorsku instiiciju dopisom (br. 403/14 od 14 04.2014. godine).

- **Fond je shodno članu 8 Ugovora i članu 30 Pravilnika u obavezi da vrši nadzor nad faznom realizacijom projekata i utroškom dodijeljenih sredstava.**

4. Fond nije upozorio određeni broj korisnika sredstava da ispune ugovorene obaveze na realizaciji projekta ili izvrše povraćaj uplaćenih sredstava, shodno članu 9 Ugovora i članu 30 Pravilnika.

- **Obaveza Fonda je da preduzme radnje definisane članom 9 Ugovora i članom 30 Pravilnika u slučaju kada korisnik ne poštuje ugovorene obaveze.**

5. Fond je shodno Odluci br. 1349/13 od 23.12.2013. godine i zaključenim ugovorima korisnicima prenosio sredstva u ukupno ugovorenom iznosu, što je suprotno članu 3 Ugovora.

- **Fond je u obavezi da korisnicima uplaćuje sredstva shodno dinamici realizacije projekta, odnosno ugovorenoj dinamici (član 3 ugovora).**

6. Fond većem broju korisnika nije odobrio sredstva u zahtjevanim iznosima, tako da isti, planirane aktivnosti iz projektne prijave nijesu mogli u potpunosti realizovati zbog umanjenja budžeta, pa je bilo neophodno da korisnici planirane aktivnosti usklade sa odobrenim sredstvima kako bi se obezbijedilo poštovanje ugovorenih obaveza.

- **Prije zaključivanja ugovora Fond treba da zahtijeva od svih korisnika, kod kojih je došlo do značnijeg odstupanja u projektnom budžetu, da dostave izmijenjene prijave sa specificiranim troškovima i planiranim aktivnostima.**

7. Revizijom je utvrđeno da Fond ne obezbjeđuje elektronsku evidenciju dostavljenih izvještaja korisnika sredstava, dokumentacije za pravdanje dodijeljenih sredstava i dokaza o realizaciji projekata. Takođe je utvrđeno da su korisnici sredstava dostavljali nesistematizovanu dokumentaciju i neadekvatno izvještavali o realizaciji projekata i utrošku sredstava (nije precizirano na koje aktivnosti se odnose dokumentovani troškovi), što je dodatno otežavalo kontrolu kako Fondu tako i drugim nadležnim subjektima.

- **U cilju brže i efikasnije kontrole, Fond treba da obezbijedi elektronsku evidenciju podataka o dostavljenoj dokumentaciji korisnika sredstava (izvještaji, dokumentacija za pravdanje dodijeljenih sredstava i dokazi o realizaciji projekata).**

- **Fond treba da izmjenom obrasca projektne prijave obezbijedi da podnosioci prijava dostavljaju detaljnu specifikaciju troškova i planiranih aktivnosti, kao i da zahtijeva preciznije izvještavanje korisnika o faznoj realizaciji projekta i utrošku dodijeljenih sredstava.**

8. Revizijom je utvrđeno da je Fond u 2013. godini finansirao projekte nacionalnih savjeta (osim Muslimanskog savjeta), čiji su predstavnici ujedno i članovi Upravnog odbora Fonda. Takođe je utvrđeno da je Fond finansirao i određeni broj projekata (NVO) čiji su osnivači ili odgovorna lica za realizaciju projekata članovi Upravnog odbora Fonda.

- **U cilju izbjegavanja konflikta interesa i mogućih zloupotreba treba ograničiti pravo članovima Upravnog odbora Fonda da konkurišu za finansiranje svojih projekata, jer isti shodno Odluci o osnivanju i Statutu Fonda donose odluku o raspodjeli sredstava.**

8.4. Korisnici sredstava za finansiranje projekata

1. Veći broj korisnika sredstava (**dvadeset sedam**) nije Fondu dostavio konačni izvještaj o realizaciji projekta i utrošku sredstava sa detaljnim opisom programske i finansijske realizacije projekta ili isti nije dostavio u previđenom roku od 30 dana nakon završetka projekta.

- **Korisnici sredstava su shodno članu 7 Ugovora u obavezi da Fondu dostavljaju izvještaj o rezultatima u realizaciji projekta i finansijski izvještaj o utrošku dodijeljenih sredstava.**

2. Korisnici su od ukupno dobijenih sredstava u iznosu od 353.000,00 € (za realizaciju 40 projekata) nenamjenski utrošili sredstva u iznosu od 25.496,15 € (7% ukupnih sredstava), nisu pravdali sredstva u iznosu od 42.066,85 € (12%), a sredstva u iznosu od 160.203,57€ (45%) pravdali su nepotpunom dokumentacijom.

- **Korisnici su dužni da dodijeljena sredstva, shodno članu 4 Ugovora koriste isključivo za finansiranje navedenog projekta, a shodno članu 7 Ugovora da utrošena sredstva pravdaju vjerodostojnom i potpunom dokumentacijom.**

3. Korisnici sredstava su fizičkim licima angažavanim na realizaciji (**osam projekat**a) isplatili naknade u iznosu od 102.035,00 €, a na iste nisu vršili obračun i uplatu poreskih obaveza, shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Korisnici sredstava prilikom isplata naknada dužni su da vrše obračun i uplatu poreskih obaveza, shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.**

4. Veći broj korisnika sredstava nije ispoštovao rok za realizaciju projekta utvrđen u projektnoj prijavi, **trinaest** korisnika nije dostavilo Fondu adekvatne dokaze o realizaciji projekta, a **četiri** korisnika nije realizovalo projekte.

- **Korisnici sredstava su dužni da poštuju utvrđene rokove za realizaciju projekta i da Fondu dostavljaju adekvatne dokaze o realizaciji projekata (član 7 Ugovora).**

IZVODI IZ POJEDINAČNIH IZVJEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA POLITIČKIH PARTIJA ZA 2013. GODINU

Vrsta revizije:	Finansijska revizija
Subjekat revizije:	Političke partije: Socijalistička narodna partija Crne Gore, Demokratska partija socijalista, Hrvatska građanska inicijativa, Pozitivna Crna Gora, Socijaldemokratska partija Crne Gore, Bošnjačka stranka, Pokret za promjene, Nova srpska demokratija, Demokratska stranka jedinstva, Liberalna partije Crne Gore i Narodna stranka
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaji političkih partija za 2013. godinu
Trajanje revizije:	120 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Nikola Kovačević, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

I OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije godišnjih izvještaja i poslovanja političkih partija sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list RCG" br. 28/04, 27/06 i 78/06 i "Sl. list CG"br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih partija („Službeni list CG" broj 49/08; 49/10; 40/11; 42/11; 60/11; 01/12 i 10/14);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2014. godinu (br. 4011-06-1540 od 27.12.2013. godine);
- Odluci Kolegujuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-629 od 17.04.2014. godine).

Postupci revizije sprovedeni su u skladu sa:

- Međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima za reviziju javnog sektora (INTOSAI standardi);
- Poslovnikom Državne revizorske institucije ("Sl. list RCG" br. 50/07).

2. Predmet revizije

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaji političkih partija.

3. Cilj revizije

Cilj revizije bio je provjeriti sledeće:

- istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,
- primjenu zakona i drugih propisa vezanih za organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,
- pravilnost sticanja prihoda,
- pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjera da li su finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke,
- pravilnost izvršenja drugih transakcija.

II OSNOVNI PODACI O PARTIJAMA

1. SOCIJALISTIČKA NARODNA PARTIJA CRNE GORE

Socijalistička narodna partija (u daljem tekstu: SNP) upisana je u registar političkih partija rješenjem Ministarstva pravde (broj 02-745 od 18.02.1998. godine), shodno Zakonu o udruživanju građana (''Sl. list RCG'', br.23/90, 13/91 i 30/92).

Organi Partije na državnom nivou su: Kongres, Predsjednik, Glavni odbor, Izvršni odbor Glavnog odbora, Statutarna komisija i Nadzorni odbor. Kongres je najviši organ Partije. Kongres čine izabrani predstavnici opštinskih organizacija, organizacije Glavnog grada, i članovi Glavnog odbora. Kongres donosi Program i Statut Partije usvaja izveštaje o radu između dva kongresa. Predsjednik Partije predstavlja Partiju i zastupa njene interese u zemlji i inostranstvu. Potpredsjednike Partije, na predlog Predsjednika Partije, bira Glavni odbor. Glavni odbor je organ političkog rukovođenja i ostvarivanja politike Partije. Izvršni odbor Glavnog odbora se stara o poslovima političkog upravljanja Partijom radi njenog organizovanog i kontinuiranog djelovanja. Statutarna komisija je samostalni organ Partije. Statutarna komisija ima predsjednika i 6 članova, koje bira Kongres. Nadzorni odbor je kontrolno-nadzorni organ Partije. Nadzorni odbor ima predsjednika i 4 člana, koje bira Kongres. Nadzorni odbor vrši kontrolu materijlano-finansijskog poslovanja i upravlja imovinom partije. Glavni odbor Partije, u rokovima utvrđenim Zakonom, razmatra i usvaja finasijski plan i završni račun. Glavni odbor bira direktora Partije na predlog Predsjednika Partije. Direktor Partije upravlja imovinom Partije, i obezbeđuje njenu zaštitu, stara se o materijalno-finansijskom poslovanju Partije, priprema Godišnji finansijski plan i Izvještaj o finansijskom poslovanju Partije, stara se o obezbjeđivanju sredstava za finansiranje aktivnosti Partije i rukovodi radom stručne službe Partije, a za svoj rad odgovara Glavnom odboru i Predsjedniku Partije.

Partija je donijela sledeća opšta akta: Statut, Program rada, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Poslovnik o radu kluba poslanika partije, Poslovnik o radu Glavnog odbora i Poslovnik o radu Izvršnog odbora. Osim navedenih akata Partija je donijela odluku o članarini za 2012. godinu i Odluku obaveznoj uplati budžetskih sredstava na Glavni račun Partije kao i Finansijski plan za 2013. godinu. Partija se finansira iz Budžeta Crne Gore, budžeta jedinica lokalne samouprave, dobrovoljnih priloga, poklona i drugih izvora u skladu sa Zakonom.

1.1. Računovodstvene evidencije

Partija je dužna da shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva i vodi sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da Partija vodi sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu, pomoćne knjige (evedenciju blagajničkog poslovanja, evidenciju imovine, evidenciju obaveza i potraživanja i da računovodstvene evidencije zasniva na obračunskoj osnovi uz napomenu da su prihodi evidentirani u momentu plaćanja istih).

1.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI.

Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00 € do 500.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00 € do 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

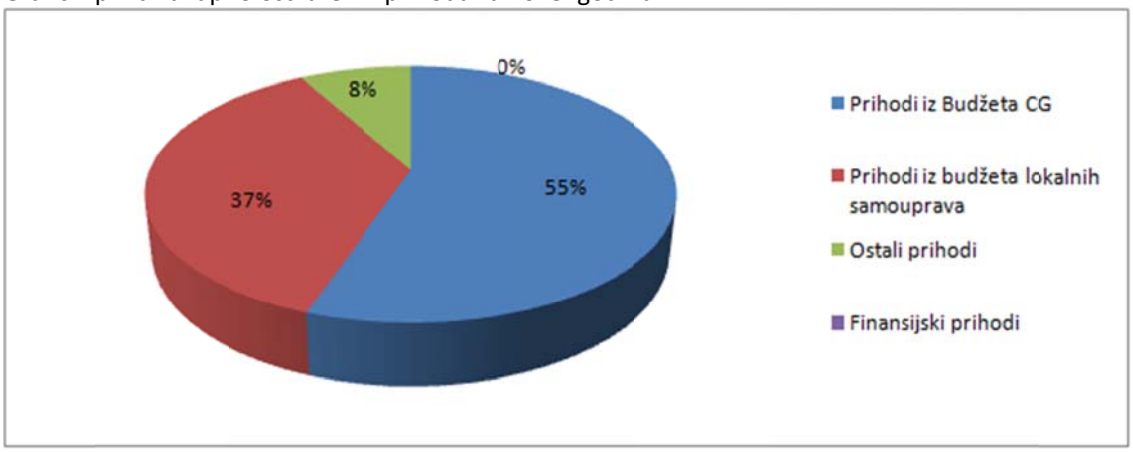
1.3. Prihodi

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha i poslovnim knjigama Partija je iskazala ukupne prihode u iznosu od 640.065,03 €, a odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 354.253,00 €, prihode iz i budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 233.673,00 €, prihode od priloga u iznosu od 42.610,00€, ostale poslovne prihode u iznosu od 9.441,00 € i finansijske prihode u iznosu od 89,00 €.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda u 2012. i 2013. godini

R/B	Vrsta prihoda	2012.	učešće (%)	2013.	učešće (%)
1	Prihodi iz Budžeta CG	544.882,56	61,71%	354.253,38	55,35%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	298.028,61	33,75%	233.672,97	36,51%
3	Ostali prihodi	39.505,02	4,47%	52.050,18	8,13%
4	Finansijski prihodi	609,85	0,07%	88,50	0,01%
	UKUPNO	**883.026,04**	**100,00%**	**640.065,03**	**100,00%**

Grafički prikaz ukupno ostvarenih prihoda za 2013. godinu.

1.4. Rashodi

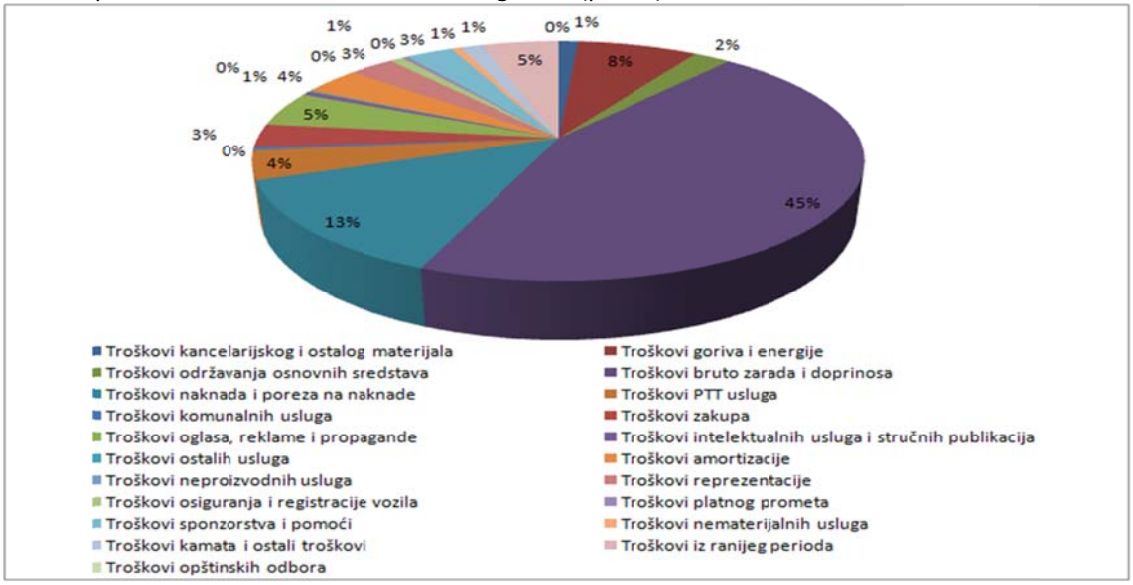
U poslovnim knjigama partije iskazani su ukupni rashodi u iznosu od 676.774,00 €, a odnose se na: rashode za nabavku sredstava u iznosu od 74.015,00 €, rashode zarada, naknada zarada i druge lične rashode u iznosu 392.942,00 €, troškove amortizacije i rezervisanja u iznosu od 24.280,00 €, ostale poslovne rashode u iznosu od 143.914,00 €, finansijske rashode u iznosu od 9.000,00 € i ostali rashodi u iznosu 32.623,00 €.

Revizijom je utvrđeno da ukupni rashodi Partije iznose 662.631,86 €. Razlika u iznosu od 14.142,14 € nastala je zbog pogrešno evidentiranih troškova zarada (navedeni iznos je evidentiran na troškove zarada umjesto na smanjenje obaveza po osnovu istih).

Tabelarni pregled ostvarenih rashoda za 2012. i 2013.godini

R/B	Opis rashoda	Rashodi za 2012. godinu	%	Rashodi za 2013. godinu	%
1	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	23.164,10	2,44%	8.076,40	1,22%
2	Troškovi goriva i energije	100.569,13	10,59%	50.566,12	7,63%
3	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	3.351,51	0,35%	15.372,76	2,32%
4	Troškovi bruto zarada i doprinosa	313.843,33	33,04%	298.178,99	45,00%
5	Troškovi naknada i poreza na naknade	218.284,70	22,98%	88.029,61	13,28%
6	Troškovi PTT usluga	35.687,20	3,76%	25.888,27	3,91%
7	Troškovi komunalnih usluga	32.031,44	3,37%	2.763,62	0,42%
8	Troškovi zakupa	42.236,93	4,45%	20.963,69	3,16%
9	Troškovi oglasa, reklame i propagande	15.380,20	1,62%	31.359,60	4,73%
10	Troškovi intelektualnih usluga i stručnih publikacija	0,00	0,00%	3.613,12	0,55%
11	Troškovi ostalih usluga	0,00	0,00%	1.040,31	0,16%
12	Troškovi amortizacije	0,00	0,00%	24.279,84	3,66%
13	Troškovi neproizvodnih usluga	20.938,34	2,20%	0,00	0,00%
14	Troškovi reprezentacije	23.872,14	2,51%	19.381,15	2,92%
15	Troškovi osiguranja i registracije vozila	0,00	0,00%	5.513,64	0,83%
16	Troškovi platnog prometa	2.766,30	0,29%	2.526,88	0,38%
17	Troškovi sponzorstva i pomoći	0,00	0,00%	19.439,95	2,93%
18	Troškovi nematerijalnih usluga	7.501,47	0,79%	4.015,43	0,61%
19	Troškovi kamata i ostali troškovi	4.340,51	0,46%	8.999,80	1,36%
20	Troškovi iz ranijeg perioda	1.979,94	0,21%	32.622,68	4,92%
21	Troškovi opštinskih odbora	103.957,51	10,94%	0,00	0,00%
	UKUPNO	949.904,75	100,00%	662.631,86	100,00%

Grafički prikaz ostvarenih troškova za 2013. godinu (po GK)

Shodno tabelarnom pregledu ostvareni troškovi odnose se na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 8.076,40 €, goriva i energije u iznosu od 50.566,12 €, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 15.372,76 €, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 298.178,99 €, troškove naknada i poreza na naknade u iznosu od 88.029,61 €, troškove PTT usluga u iznosu od 25.888,27 €, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.763,62 €, troškove zakupa u iznosu od 20.963,69 €, troškove oglasa, reklame i propagande u iznosu od 31.359,60 €, troškove intelektualnih usluga i stručnih publikacija u iznosu od 3.613,12 €, troškove ostalih usluga u iznosu od 1.040,31 €, troškove amortizacije u iznosu od 24.279,84 €, troškove reprezentacije u iznosu od 19.381,15 €, troškove osiguranja i registracije vozila u iznosu od 5.513,64 €, troškove platnog prometa u iznosu od 2.526,88 €, troškove sponzorstva i pomoći u iznosu od 19.439,95 €, troškove nematerijalnih usluga u iznosu od 4.015,43 €, troškove kamata i ostale troškove u iznosu od 8.999,80€ i troškove iz ranijeg perioda u iznosu od 32.622,68 €.

Shodno prezentiranoj strukturi troškova konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi bruto zarada, doprinosa na teret poslodavca, naknada po ugovorima i ostalih naknada i isti učestvuju sa 58% u ukupnim troškovima, zatim troškovi goriva i energije sa 7,63%, zatim troškovi iz ranijeg perioda sa 5%, zatim troškovi oglasa, reklame i propaganda sa 4,73% itd.

Od ukupno iskazanih troškova Partije iznos od 132.730,95 € se odnosi na troškove opštinskih odbora. Revizijom je utvrđeno da su troškovi opštinskih odbora u poslovnim knjigama Partije evidentirani po vrsti troška i isti su obuhvaćeni u ukupnim troškovima Partije, dok su isti u 2012. godini bili evidentirani u ukupnom iznosu i nijesu bili raspoređeni po vrsti troška.

1.5. Realizacija preporuka iz prethodnog izvjestaja DRI

U izvještaju DRI (broj 40113-04-444/57 od 11.09.2013. godine) o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Socijalističke narodne partije za 2012. godinu, utvrđen je određeni broj nepravilnosti i date su preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na:

- Unapređenje sistema internih kontrola koji se odnosi na utvrđivanje rokova za donošenje finansijskog plana i podnošenje izvještaja o materijalno-finansijskom poslovanju partije,
- Obezbijeđivanje pravilnog klasifikovanja troškova i evidentiranje istih na propisanim kontima, shodno Pravilniku o kontnom okviru, kao i obezbjeđivanja hronološkog evidentiranja svih nastalih poslovnih promjena,
- Dosljednu primjenu odredbi Zakona o radu i Opšteg kolektivnog ugovora u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje koeficijenata za obračun zarada zaposlenih,
- Obezbeđivanje analitičkih evidencija imovine i obaveza i vršenje popisa u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem,
- Smanjenje gotovinskih isplata izblagajne i dokumentovanje isplaćenih troškova.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je Partija realizovala veći dio datih preporuka.

Preporuka koja se odnosi na utvrđivanje roka donošenja Finansijskog plana, djelimično je realizovana, na način što je Partija donijela Godišnji finansijski plan za 2013. godinu krajem 2012. godine, ali budući da nije vršila izmjenu Statuta rok za donošenje Plana nije utvrđen.

Preporuka koja se odnosi na obezbijeđivanje pravilnog klasifikovanja izdataka i evidentiranje istih na propisanim kontima, djelimično je ispoštovana jer je revizijom utvrđeno da se i dalje ne vrši pravilno klasifikovanje pojedinih finansijskih transakcija na odgovarajuća konta.

Preporuka koja se odnosi na dosljednu primjenu odredbi Zakona o radu i Opšteg kolektivnog ugovora u dijelu utvrđivanja koeficijenata za obračun zarada zaposlenih Partija je realizovala na način što je utvrdila koeficijente zaposlenih internim aktima (Anex Ugovora o radu).

Preporuka koja se odnosi na obezbeđivanje analitičkih evidencija imovine i obaveza i vršenje popisa nije realizovana, Partija nije obezbijedila analitičku evidenciju osnovnih sredstava u svojim poslovnim knjigama i nije vršila popis na način kako je predviđeno Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.

Preporuka koja se odnosi na smanjenje gotovinkih isplata i dokumentovanje troškova je realizovana jer je Partija u 2013. godini značajno smanjila gotovinske isplate (50%) u odnosu na iste u 2012. godini, a isplaćene troškove dokumentovala.

1.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Socijalističke narodne partije za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 01-414 od 12.08.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/35 od 04.08.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Socijalističke narodne partije Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Nadležni Kolegijum za predmetnu reviziju, izrazio je **USLOVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvješaj** Socijalističke narodne partije za 2013. godinu, zbog revizijom utvrđenih nepravilnosti i propusta prezentiranih u Izvještaju, a koje su najvećim dijelom nastale zbog pogrešnog evidentiranja pojedinih finansijskih transakcija i nedosljednosti u primjeni propisa kojima je uređeno vođenje poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija.

Sledeće nepravilnosti i propusti su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama nije evidentirao prihode i rashode po osnovu izbornih kampanja i iste nije iskazao u Godišnjem finansijskom izvještaju za 2013. godinu.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira sve finansijske transakcije, bilo da se odnose na redovno poslovanje ili na izborne kampanje i da konsolidovani Godišnji finansijski izvještaj dostavlja nadležnim organima (član 23 Zakona)**

2. Revizijom je utvrđeno da Partija ne obezbjeđuje analitičku evidenciju osnovnih sredstava i da nije izvršila popis imovine u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Takođe je utvrđeno da je Partija zbog pogrešnog evidentiranja u poslovnim knjigama iskazala stalnu imovinu u većem iznosu za 27.500,00 €, prihode za 6.990,00 € i rashode za 14.142,14 €.

- **Subjekt revizije u poslovnim knjigama treba da izvrši korekciju pogrešno evidentiranih osnovnih sredstava, da usaglasi stvarno i knjigovodstveno stanje, obezbijedi analitičku evidenciju osnovnih sredstava (po inventarnom broju, nazivu, količini nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti) i da godišnji popis imovine i obaveza vrši shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem. Takođe je potrebno sve finansijske transakcije pravilno iskazivati u poslovnim knjigama.**

3. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije izvršio usaglašavanje stanja depozita iskazanih u poslovnim knjigama sa stanjem istih iskazanim u bančinim izvodima na dan 31.12.2013. godine.

- **Potrebno je da Partija izvrši usaglašavanje stanja depozita evidentiranih u poslovnim knjigama sa stanjem depozita iskazanim u bančinim izvodima na 31.12.2013. godine i da shodno usaglašenom stanju izvrši korekcije u poslovnim knjigama.**

2. DEMOKRATSKA PARTIJA SOCIJALISTA

Demokratska partija socijalista Crne Gore (u daljem tekstu: DPS) osnovana je na jedanaestom kongresu Saveza komunista Crne Gore, održanom 22.06.1991. godine kada je donijeta Odluka br. 01-270 o promjeni naziva Saveza komunista. Pod imenom "Demokratska partija socijalista Crne Gore" izvršen je upis u registar političkih organizacija u Ministarstvu pravde Republike Crne Gore dana 01.07.1991. godine. Sjedište "DPS CG" je u Podgorici, ul. Jovana Tomaševića bb.

Organi Partije su opštinski, gradski i na nivou države. Organi Partije na nivou države su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik Partije, Predsjedništvo Partije, Izvršni odbor, Statutarna komisija i Nadzorni odbor. Kongres je najviši organ Partije i njegove odluke obavezne su za članove i organe Partije. Kongres utvrđuje politiku Partije, ocjenjuje rad organa koje bira, donosi Program i Statut Partije i rješava druga pitanja u skladu sa Poslovnikom o radu. Kongres bira: Glavni odbor, predsjednika Partije, potpredsjednika Partije, Statutarnu komisiju i Nadzorni odbor.

Glavni odbor je najviši organ političkog rukovođenja i ostvarivanja politike Partije između dva kongresa. Glavni odbor utvrđuje prijedlog Programa i Statuta Partije i drugih dokumenata koji se razmatraju na Kongresu. Predsjednik Partije obezbjeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje Partije i zastupa njene interese u odnosima s državnim organima i drugim partijama. Potpredsjednik Partije zamjenjuje predsjednika Partije u poslovima iz njegove nadležnosti za koje ga on ovlasti. Predsjedništvo Partije vrši poslove političkog upravljanja Partijom radi njenog organizovanog i kontinuiranog djelovanja u javnom životu. Statutarna komisija ima pet članova koje bira i razrješava Kongres. Statutarna komisija tumači Statut i druga akta Partije, odlučuje o usklađenosti akata i nadležnosti organa Partije i podnosi Glavnom odboru prijedlog odluke po žalbi na odluku o isključenju. Nadzorni odbor je kontrolno - nadzorni organ Partije. Nadzorni odbor ima tri člana koje bira Kongres. Nadzorni odbor kontroliše prihode i rashode Partije i upravljanje imovinom koja je u vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaže po drugom osnovu. Nadzorni odbor jednom godišnje podnosi izvještaj o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja Predsjedništvu Partije. Nadzorni odbor donosi Poslovnik o radu. Izvršni odbor vrši poslove praktičnog realizovanja i ostvarivanja politike Partije.

Član Partije ima obavezu da plaća članarinu, a odluku o visini članarine, kao i dijela primanja koja se ostvaruju po osnovu mandata Partije donosi Glavni odbor na prijedlog Predsjedništva Partije. Partija se finansira u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih partija. Predsjedništvo Partije usvaja finansijski plan najkasnije do 31.12. tekuće godine, za narednu godinu, na prijedlog direktora Partije. Partija ima Direktorat za obavljanje stručnih i administrativnih poslova.

2.1. Računovodstvena evidencija

Partija je dužna da shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva i vodi sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija je shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija obezbjeđivala računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Revizijom je utvrđeno da Partija vodi sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu, pomoćne knjige (evedenciju blagajničkog poslovanja, evidenciju imovine, evidenciju obaveza i potraživanja) i da računovodstvene evidencije zasniva na obračunskoj osnovi uz napomenu da su prihodi iz budžeta CG, prihodi od članarina i prihodi od donacija evidentirani u momentu plaćanja istih.

2.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između **0,5%** i **2,0%**, shodno utvrđenoj metodologiji DRI.

Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

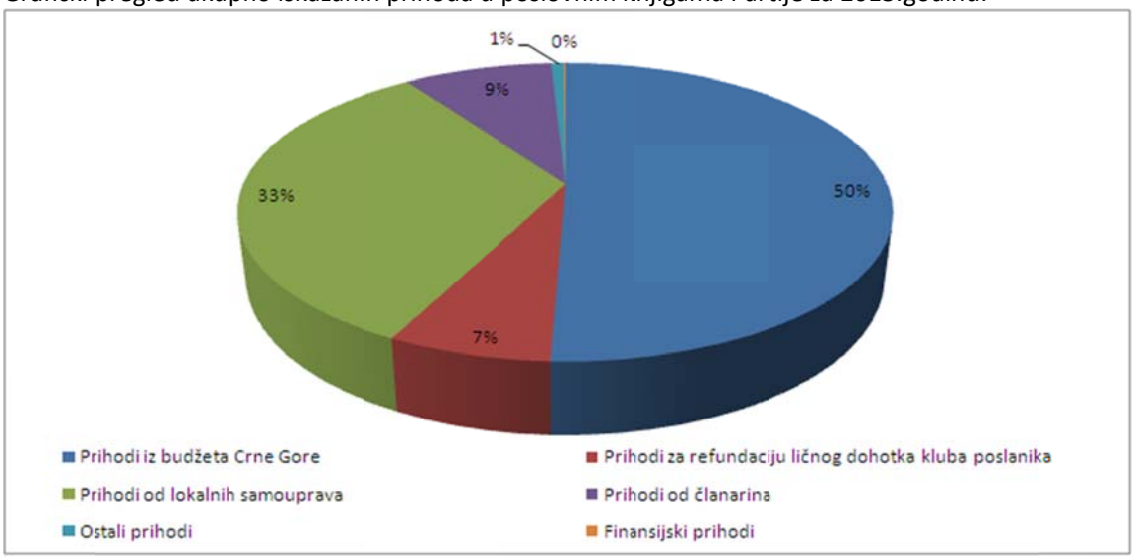
2.3. Prihodi

Demokratska partija socijalista je u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode za 2013. godinu u iznosu od **2.607.632,27€,** i to: prihode za obavljnje redovne djelatnosti u iznosu od 1.848.526,67 € i prihode za finasiranje izbornih kampanja u iznosu od 759.105,60 € (predsjednički izbori 707.548,35 €, lokalni izbori 51.468,55 €).

Uporedni pregled ukupno iskazanih prihoda u poslovnim knjigama Partije za 2012. i 2013. godinu.

R/B	Vrsta prihoda	Iznos 2012.godina	% učešća	Iznos 2013.godina	% učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	1.063.708,00	51,55%	935.349,13	50,60%
2	Prihodi za refundaciju ličnog dohotka kluba poslanika	86.527,00	4,19%	125.767,89	6,80%
3	Prihodi od lokalnih samouprava	682.977,00	33,10%	609.581,68	32,98%
4	Prihodi od članarina	202.835,00	9,83%	162.219,21	8,78%
5	Ostali prihodi	23.888,00	1,16%	13.669,76	0,74%
6	Finansijski prihodi	3.351,00	0,16%	1.939,00	0,10%
Ukupno		**2.063.286,00**	**100,00%**	**1.848.526,67**	**100,00%**

Grafički pregled ukupno iskazanih prihoda u poslovnim knjigama Partije za 2013.godinu.

2.4. Rashodi

Partija je u poslovnim knjigama iskazala ukupne rashode za 2013. godinu u iznosu od **2.606.002,13 €** i to rashode iz redovnog poslovanja u iznosu od 1.796.662,45 € i rashode po osnovu izbornih kampanja u iznosu od 807.379,72 € (predsjednički izbora 755.483,45 €, lokalni izbori 51.896,21 €).

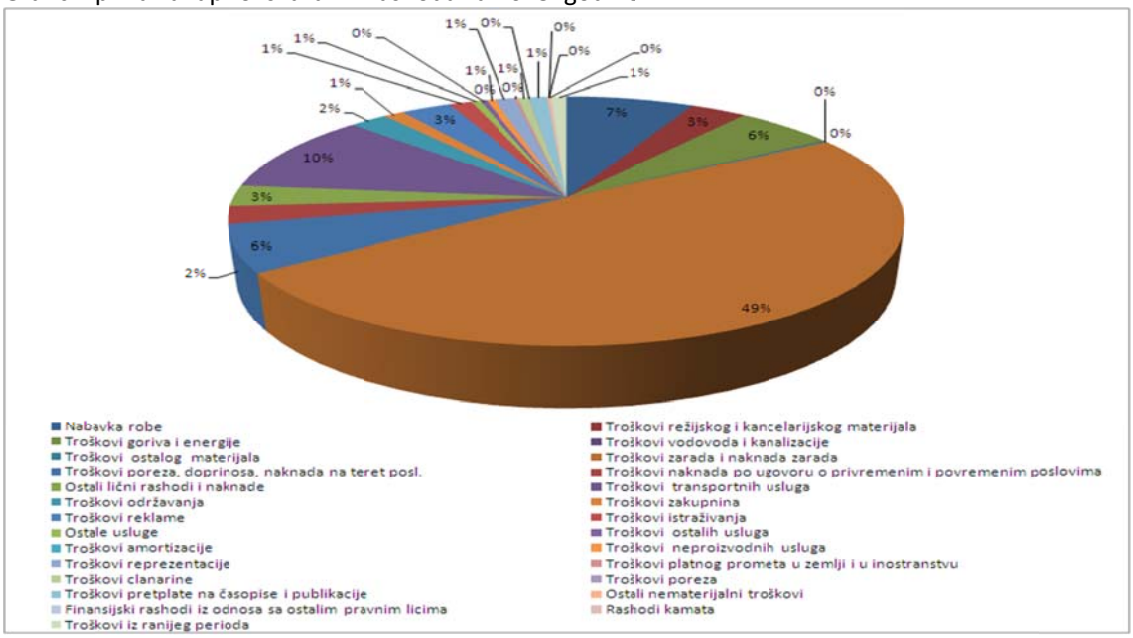
2.4.1. Rashodi iz redovnog poslovanja

Rashodi po osnovu redovnog poslovanja ostvareni su u iznosu 1.796.662,45 €, a isti se odnose na: troškove nabavke osnovnih sredstava u iznosu od 131.602,18 €, troškove režijskog i kancelarijskog materijala u iznosu od 57.312,97 €, troškove goriva i energije u iznosu od 102.870,74 €, troškove vodovoda i kanalizacije u iznosu od 1.154,68 €, troškove ostalog materijala u iznosu od 3.350,97 €, troškove zarada i naknada zarada u iznosu od 883.412,56 €, troškove poreza, doprinosa naknada na teret poslodavca u iznosu od 108.481,59 €, troškove naknada po osnovu ugovora o povremenim i privremenim poslovima u iznosu od 41.039,73 €, ostali lični rashodi i naknade u iznosu od 49.120,47 €, troškove transportnih usluga u iznosu od 187.513,64 €, troškove održavanja u iznosu od 39.317,94 €, troškove zakupa u iznosu od 20.827,59 €, troškove reklame u iznosu od 51.064,09 €, troškove istraživanja u iznosu od 23.040,00 €, troškove ostalih usluga u iznosu od 15.585,38 €, troškove neproizvodnih usluga 9.256,94 €, troškove reprezentacije u iznosu od 20.494,50 €, troškove platnog prometa u iznosu od 3.564,82 €, troškove članarina u iznosu od 10.902,29 €, troškove poreza u iznosu od 700,00 €, troškove stručne literature i publikacija u iznosu od 18.493,25 €, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 1.718,38 €, rashode kamata u iznosu od 2.371,58 €, finansijske rashode u iznosu od 303.000,00 € i troškove iz ranijeg perioda u iznosu od 15.418,12 €.

Uporedni pregled ukupno iskazanih rashoda u poslovnim knjigama za 2012. i 2013. godinu.

R/B	Ek. Klasa 3	Opis rasoda	Rashodi ostvareni za redovno poslovanje u 2012	Učešće u ukupnim rashodima 2012%	Rashodi ostvareni za redovno poslovanje u 2013	Rashodi ostvareni za predsjedničke izbore	Ukupno lokalni izbori	Ukupni rashodi za 2013 (redovno posl. i izbori)	Učešće u ukupnim rashodima 2013%	Rashodi ostvareni za lokalne izbore NikšIĆ I Andrijevica	Rashodi ostvareni za lokalne izbore Pet. Cet. Mojk.
1	500	Nabavka robe	165.936,84	8,07%	131.602,18	0,00	0,00	131.602,18	5,05%	0,00	0,00
2	512	Troškovi režijskog i kancelarijskog materijala	43.921,24	2,14%	57.312,97	0,00	0,00	57.312,97	2,20%	0,00	0,00
3	513	Troškovi goriva i energije	139.363,20	6,78%	102.870,74	0,00	0,00	102.870,74	3,95%	0,00	0,00
4	514	Troškovi vodovoda i kanalizacije	1.560,92	0,08%	1.154,68	0,00	0,00	1.154,68	0,04%	0,00	0,00
5	515	Troškovi ostalog materijala	5.580,65	0,27%	3.358,97	4.935,16	35,00	8.329,13	0,32%	26,00	9,00
6	520	Troškovi zarada i naknada zarada	844.305,73	41,06%	883.412,56	0,00	0,00	883.412,56	33,90%	0,00	0,00
7	521	Troškovi poreza, doprinosa, naknada na teret posl.	103.886,70	5,05%	108.481,59	0,00	0,00	108.481,59	4,16%	0,00	0,00
8	524	Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	90.256,49	4,39%	41.039,73	0,00	0,00	41.039,73	1,57%	0,00	0,00
9	529	Ostali lični rashodi i naknade	181.227,86	8,81%	49.120,47	6.295,90	9.735,00	65.151,37	2,50%	7.800,00	1.935,00
10	531	Troškovi transportnih usluga	183.384,12	8,92%	187.513,64	2.400,00	0,00	189.913,64	7,29%	0,00	0,00
11	532	Troškovi održavanja	58.915,73	2,87%	39.317,94	0,00	0,00	39.317,94	1,51%	0,00	0,00
12	533	Troškovi zakupnina	28.931,16	1,41%	20.827,59	120.689,86	10.679,00	152.196,45	5,84%	4.373,00	6.306,00
13	535	Troškovi reklame	4.606,78	0,22%	51.064,09	248.292,64	31.400,00	330.756,73	12,69%	18.860,00	12.540,00
14	536	Troškovi istraživanja	40.151,79	1,95%	23.040,00	0,00	0,00	23.040,00	0,88%	0,00	0,00
15	537	Ostale usluge	31.000,97	1,51%	9.232,86	65.949,56	0,00	75.182,42	2,88%	0,00	0,00
16	539	Troškovi ostalih usluga	6.771,72	0,33%	6.352,52	0,00	0,00	6.352,52	0,24%	0,00	0,00
17	540	Troškovi amortizacije	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
18	550	Troškovi neproizvodnih usluga	25.162,70	1,22%	9.256,94	585,00	0,00	9.841,94	0,38%	0,00	0,00
19	551	Troškovi reprezentacije	31.735,64	1,54%	20.494,50	504,56	0,00	20.999,06	0,81%	0,00	0,00
20	553	Troškovi platnog prometa u zemlji i u inostranstvu	7.653,00	0,37%	3.564,82	1.017,59	29,35	4.611,76	0,18%	14,13	15,17
21	554	Troškovi clanarine	10.889,61	0,53%	10.902,29	0,00	0,00	10.902,29	0,42%	0,00	0,00
22	555	Troškovi poreza	0,00	0,00%	700,00	0,00	0,00	700,00	0,03%	0,00	0,00
23	557	Troškovi pretplate na časopise i publikacije	32.180,03	1,57%	18.493,25	0,00	0,00	18.493,25	0,71%	0,00	0,00
24	559	Ostali nematerijalni troškovi	602,88	0,03%	1.718,38	0,00	0,00	1.718,38	0,07%	0,00	0,00
25	561	Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim pravnim licima	0,00	0,00%	0,00	303.000,00	0,00	303.000,00	11,63%	0,00	0,00
26	562	Rashodi kamata	0,00	0,00%	2.371,58	1.831,10	0,00	4.202,68	0,16%	0,00	0,00
27	579	Troškovi iz ranijeg perioda	18.025,24	0,88%	15.418,12	0,00	0,00	15.418,12	0,59%	0,00	0,00
		UKUPNO	2.056.051,00	100,00%	1.796.622,41	755.501,37	51.878,35	2.606.002,13	100,00%	31.073,13	20.805,17

Grafički prikaz ukupno iskazanih rashoda za 2013. godinu.

Najveće učešće u ukupnim troškovima za redovno poslovanje imaju troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi sa 60%, troškovi PTT usluga sa 10%, troškovi nabavke roba sa 7% i td.

2.4.2. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske partije socijalista za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 06-455 od 20.08.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/33 od 04.08.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Demokratske partije socijalista Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranih godišnjih finansijskih izvještaja Demokratske partije socijalista za 2013. godinu. Finansijske transakcije su potkrijepljene odgovarajućom dokumentacijom na osnovu koje su sačinjeni finansijski izvještaji a poslovanje subjekta revizije usklađeno sa zakonskom regulativom, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu.**

Nadležni Kolegijum pored navedenog skreće pažnju subjektu revizije na konstatacije koje se odnose na evidentiranje sredstava kredita, korišćenog za finansiranje izborne kampanje za izbor predsjednika Crne Gore.

3. HRVATSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA

Politička partija "Hrvatska građanska inicijativa" Tivat osnovana je na Osnivačkom Saboru stranke Hrvatska Građanska Inicijativa održanom 24. maja 2003. godine.

Partija je upisana 07.04.2004. godine u Registar političkih partija na osnovu rješenja Ministarstva pravde Republike Crne Gore. Osnovni programski cilj partije "Hrvatska građanska inicijativa" je ostvarivanje zajedničkih interesa slobodno i dobrovoljno udruženih građana putem političkih i drugih aktivnosti u cilju ostvarivanja i zastupanja kolektivnih i individualnih prava Hrvata i drugih naroda u Crnoj Gori.

Partija je organizovana na opštinskom i državnom nivou, a najviše tijelo partije je Sabor koga sačinjavaju svi kandidati Partije sa poslednjih opštinskih izbora, cjelokupan sastav aktuelnog Središnjeg odbora, kao i novoizabrani predstavnici iz svih opštinskih organizacija. Središnji odbor je najviši politički i programski organ Partije između dva Sabora, a članovi Središnjeg odbora su predsjednik Partije, predsjednik Središnjeg odbora, potpredsjednik Partije i 17 članova koje predlaže Predsjednik Partije. Partiju predstavlja Predsjednik Partije. Predsjedništvo Partije sačinjavaju Predsjednik Partije, Potpresjednici i 6 do 8 članova iz redova Središnjeg odbora koji se biraju na predlog Predsjednika. Djelokrug poslova Predsjedništva je, između ostalog, i kontrola ispravnosti materijalo-finansijskog poslovanja Partije. Partija ima svojstvo pravnog lica. Sjedište Partije je u Tivtu u ulici Luke Tomanovića bb. Odgovorno lice Partije je Marija Vučinović, Predsjednik Partije. Partija je osim Statuta donijela i Pravilnik o radu predsjedništva HGI, Poslovnik o radu sabora stranke i Poslovnik o radu središnjeg odbora. Partija je donijela i Odluke o korišćenju sopstvenih automobila u službene svrhe i o visini pomoći, sponzorstva, stipendija i sl. koje Predsjednik partije može odobriti.

Partija se finansira iz sledećih izvora: članarine i drugih doprinosa članova, od priloga, darova, nasleđa i ostalih dobrovoljnih priloga, od vlastite djelatnosti, iz budžetskih sredstava i od prihoda od svoje imovine kojom upravlja Središnji odbor stranke. Statutom je regulisano da sredstva stranke služe isključivo za potrebe aktivnosti stranke i ona njima raspolaže. Naloge za raspolaganje sredstvima stranke potpisuje Predsjednik stranke ili lice koje on ovlasti.

3.1. Računovodstvena evidencija

Partija je u obavezi da shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji Partija koja ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija je u 2013. godini vodila poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godinu obezbjeđivala sledeće poslovne knjige: glavnu knjigu i pomoćne evedencije blagajničkog poslovanja, obaveza, analitičku evidenciju osnovnih sredstava (u excel tabeli) ali ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

3.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između **0,5%** i **2,0%**, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

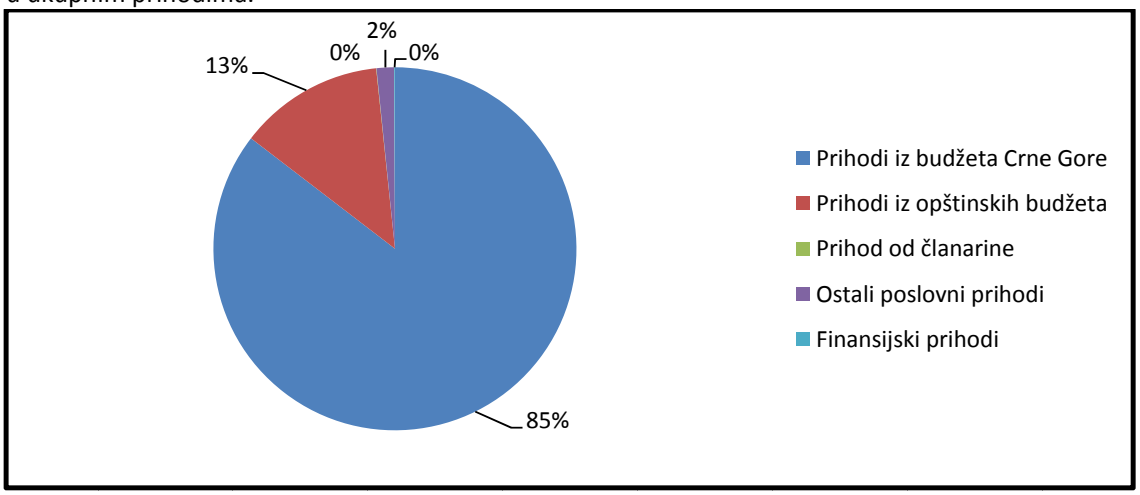
3.3. Prihodi

Partija je u 2013. godini ostvarila ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od **109.472,92 €.** Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 93.510,67 €, prihode iz budžeta opština u iznosu 14.144,68 €, prihode od članarina u iznosu od 40,00 €, ostale prihode u iznosu od 1.701,25 € i finansijske prihode u iznosu od 76,32 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda u 2012. i 2013. godini.

R/B	Vrsta prihoda	2012. godina	% učešća	2013. godina	% učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	82.412,00	85,22%	93.510,67	85,42%
2	Prihodi iz opštinskih budžeta	14.138,00	14,62%	14.144,68	12,92%
4	Prihod od članarine	40	0,04%	40	0,04%
6	Ostali poslovni prihodi	0	0,00%	1.701,25	1,55%
7	Finansijski prihodi	118	0,12%	76,32	0,07%
Ukupno		96.708,00	100,00%	109.472,92	100,00%

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima.

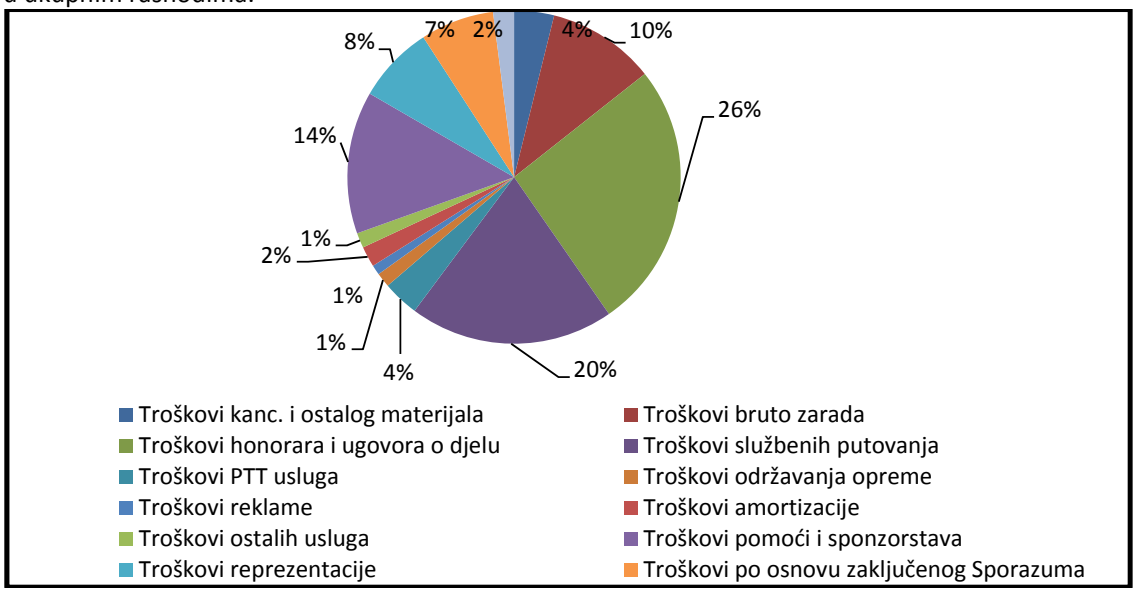
3.4. Rashodi

Partija je u 2013. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne rashode u iznosu od 122.572,52€ i isti se odnose na troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 4.758,65€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 12.865,70€, troškove honorara i ugovora o djelu u iznosu od 31.827,00€, troškove službenih putovanja u iznosu od 24.311,39€, troškove PTT usluga u iznosu od 4.319,03€, troškove održavanja u iznosu od 1.712,28€, troškove reklame u iznosu od 1.177,25€, troškove amortizacije u iznosu od 2.458,07€, troškove ostalih usluga u iznosu od 1.792,95€, troškove pomoći i sponzorstava u iznosu od 16.935,68€, troškove reprezentacije u iznosu od 9.188,76€, troškove po osnovu zaključenog Sporazuma u iznosu od 8.756,47€ i ostale troškove u iznosu od 2.469,29€.

U narednoj tabeli je dat uporedni pregled ostvarenih troškova u 2012. i 2013. godini.

R/B	Vrsta troška	2012. godina		2013. godina	
		Iznos	% učešća	Iznos	% učešća
1	Troškovi kanc. i ostalog materijala	1.258,60	1,39%	4.758,65	3,88%
2	Troškovi bruto zarada	6.905,34	7,63%	12.865,70	10,50%
3	Troškovi honorara i ugovora o djelu	22.619,33	25,00%	31.827,00	25,97%
4	Troškovi službenih putovanja	15.199,00	16,80%	24.311,39	19,83%
5	Troškovi PTT usluga	3.091,48	3,42%	4.319,03	3,52%
6	Troškovi održavanja opreme	2.600,00	2,87%	1.712,28	1,40%
7	Troškovi reklame	14.505,60	16,03%	1.177,25	0,96%
8	Troškovi amortizacije	566,25	0,63%	2.458,07	2,01%
9	Troškovi ostalih usluga	5.136,61	5,68%	1.792,95	1,46%
10	Troškovi pomoći i sponzorstava	15.680,00	17,33%	16.935,68	13,82%
11	Troškovi reprezentacije	1.641,49	1,81%	9.188,76	7,50%
12	Troškovi po osnovu zaključenog Sporazuma		0,00%	8.756,47	7,14%
13	Ostali troškovi	1.261,05	1,39%	2.469,29	2,01%
	Ukupno	**90.464,75**	100,00%	**122.572,52**	100,00%

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima.

Na osnovu datog tabelarnog pregleda i grafičkog prikaza konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi honorara i ugovora o djelu sa 25,97%, zatim troškovi službenih putovanja sa 19,83%, troškovi pomoći i sponzorstava sa 13,82%, troškovi bruto zarada sa 10,50%, troškovi reprezentacije sa 7,50% itd.

3.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

U Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Hrvatske građanske inicijative Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na: donošenje Finansijskog plana do kraja tekuće za narednu godinu, obezbjeđivanje vođenja analitičke evidencije osnovnih sredstava i potraživanja od lokalnih samouprava, smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne i pravdanje troškova odgovarajućom dokumentacijom, obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je Partija realizovala preporuku koja se odnosi na donošenje Finansijskog plana, da je sprovela aktivnosti na realizaciji preporuke koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne jer je u 2013. godini smanjila gotovinske isplate za 25% u odnosu na prethodnu godinu. Takođe je utvrđeno da je Partija

realizovala preporuku koja se odnosi na obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade a preporuku koja se odnosi na dokumentovanje troškova nije u potpunosti realizovala jer je utvrđeno da dio troškova nije dokumentovan ili je pravdan nepotpunom dokumentacijom. Partija nije realizovala preporuku iz 2012. godine koja se odnosi na obezbjeđivanje potraživanja od lokalnih samouprava.

3.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske građanske inicijative za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 117 od 23.09.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/53 od 15.09.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Hrvatske građanske inicijative

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da Godišnji finansijski izvještaj Hrvatske građanske inicijative za 2013. godinu daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda u skladu sa opšte prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja i da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranog finansijskog izvještaja, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu.**

Pored datog pozitivnog mišljenja nadležni Kolegijum ukazuje subjektu revizije na utvrđene nedostatke koji se odnose na dokumentovanje i pravdanje dijela gotovinski isplaćenih troškova.

Utvrđeni nedostaci se odnose na:

1. Revizijom je utvrđeno da preuzimanje gotovine u iznosu od 5.211,58 € po osnovu isplaćenih troškova pomoći i sponzorstva nije dokumentovano (nedostaju priznanice ili nalozi isplate potpisani od stane lica koje je preuzelo sredstva). Takođe, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 2.000,00 € prenešena fizičkom licu (aktivisti Partije) na ime troškova kancelarije u Baru, ali trošenje navedenih sredstava nije dokumentovano od strane lica kojem su sredstva prenešena.

- **Subjekt revizije treba da isplatu svih troškova vrši na osnovu potpune i vjerodostojne dokumentacije.**

2. U većem broju slučajeva nisu podnošeni izvještaji sa službenog puta, nisu u propisanom roku pravdani putni nalozi, a u pojedinačnim slučajevima ino dnevnice su isplaćivane u punom iznosu iako su plaćeni i troškovi smještaja i ishrane, što nije u skladu sa Uredbom o naknadama troškova državnim službenicima i namještenicima.

- **Potrebno je da subjekt revizije obračun i isplatu putnih troškova vrši u skladu sa Uredbom o naknadama troškova državnim službenicima i namještenicima, obzirom da je navedena Uredba jedini važeći propis koji reguliše ovu oblast.**

4. POZITIVNA CRNA GORA

Politička partija Pozitivna Crna Gora (u daljem tekstu PCG) je samostalna demokratska partija slobodnih i odgovornih članova koji djeluju radi ostvarivanja programskih načela i ciljeva partije. Partija je Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova broj 05-006/12-9178/1 dana 14.06.2012. godine, upisana u Registar političkih partija. Partiju predstavlja i zastupa predsjednik Darko Pajović. Sjedište partije je u Podgorici.

Organi partije su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Generalni sekretarijat, Statutarna komisija, Nadzorni odbor, Sud časti i Politički savjet. Pored navedenih organa partije, u svrhu političkog djelovanja biraju se potpredsjednici/ice, Politički direktor i menadžer partije. Kongres je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo stranke. Glavni odbor donosi finansijski plan stranke, na predlog Predsjedništva stranke. Predsjedništvo odlučuje o rasporedu finansijskih sredstava i njihovog doznačavanja organizacionim oblicima stranke. Nadzorni odbor stranke vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava. Svaki član/ica PCG može zatražiti od Nadzornog odbora da mu se omogući uvid u godišnje finansijske izvještaje.

Za svoj rad i aktivnosti, Partija finansijska sredstva obezbjeđuje putem: članarine, dobrovoljnih priloga, prihoda od imovine, iz budžeta, legata, drugih izvora, u skladu sa zakonom. Iznos članarine utvrđuje Predsjedništvo stranke. Glavni odbor donosi finansijski plan stranke, na predlog Predsjedništva stranke. Predsjedništvo odlučuje o rasporedu finansijskih sredstava. Nadzorni odbor stranke vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava.

4.1. Računovodstvene evidencije

Partija je dužna shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva. Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godini vodila poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i MRS.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godini obezbjeđivala sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne, dok je evidenciju osnovnih sredstava obezbjeđivala vanbilansno u excel tabelama. Partija u poslovnim knjigama obezbjeđuje evidenciju potraživanja i obaveza.

Partija je računovodstvene evidencije zasnivala na modifikovano gotovinskoj osnovi što podrazumijeva evidentiranje imovine i obaveza na obračunskoj osnovi, a evidentiranje prihoda i rashoda na gotovinskoj osnovi.

4.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI.

Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno. Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

4.3. Prihodi

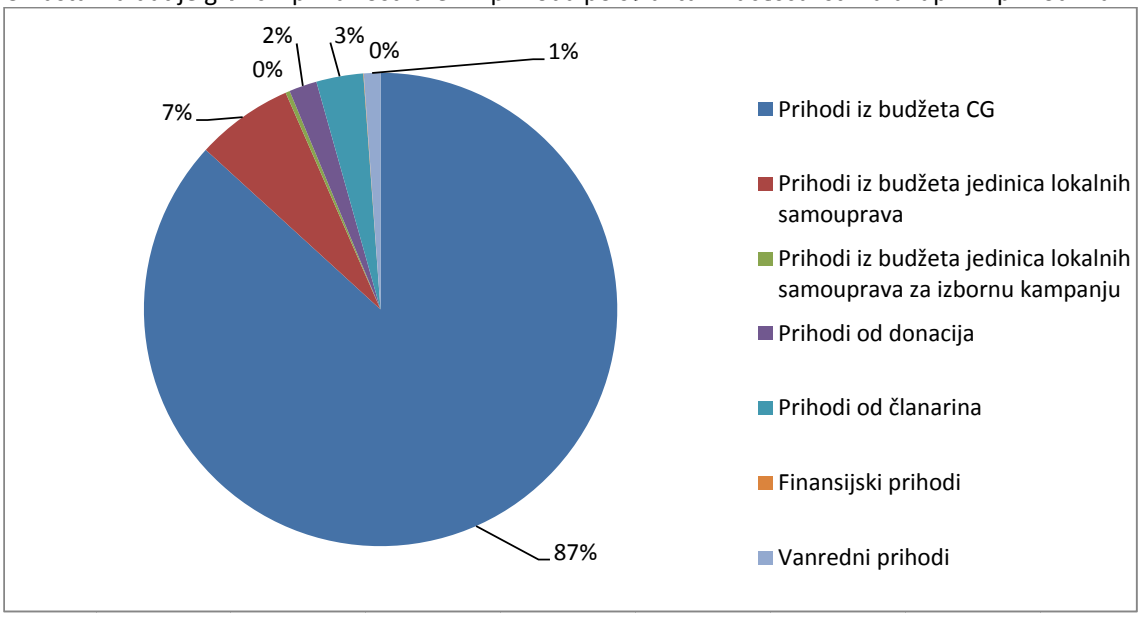
Partija je u 2013. godini ostvarila prihode u iznosu od **328.730,01 €**, a isti se odnose na prihode iz budžeta CG u iznosu od 285.245,51 €, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 22.834,09 €, prihode od priloga u iznosu od 6.279,00 €, prihode od članarina u iznosu od 10.549,65 €, ostali prihodi u iznosu od 3.738,67 € i finansijske prihode u iznosu od 83,09€. Od ukupno iskazanih prihoda iznos od 325.672,12 € odnosi se na prihode za redovno poslovanje Partije, a iznos od 3.057,89 € na prihode za finansiranje izborne kampanje (izbori održani 16.11.2013. godine u Cetinju, Mojkovcu i Petnjici).

U narednoj tabeli dat je pregled ukupno ostvarenih prihoda u 2013. godini:

R/B	Vrsta prihoda	Prihodi za redovno poslovanje	Prihodi za finansiranje kampanja	Ukupno	%
1	Prihodi iz budžeta CG	285.245,51		285.245,51	87%
2	Prihodi iz budžeta jedinica lokalnih samouprava	21.876,20	957,89	22.834,09	7%
3	Prihodi za kampanje			0,00	0%
4	Prihodi od donacija	4.179,00	2.100,00	6.279,00	2%
5	Prihodi od članarina	10.549,65		10.549,65	3%
6	Finansijski prihodi	83,09		83,09	0%
7	Vanredni prihodi	3.736,67		3.736,67	1%
UKUPNO		**325.672,12**	**3.057,89**	**328.730,01**	100%

U tabelarnom pregledu nisu dati uporedni podaci ostvarenih prihoda u 2012. godini iz razloga što je Pozitivna Crna Gora osnovana polovinom 2012. godine pa upredni podaci ne bi bili relevantni.

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima:

4.4. Rashodi

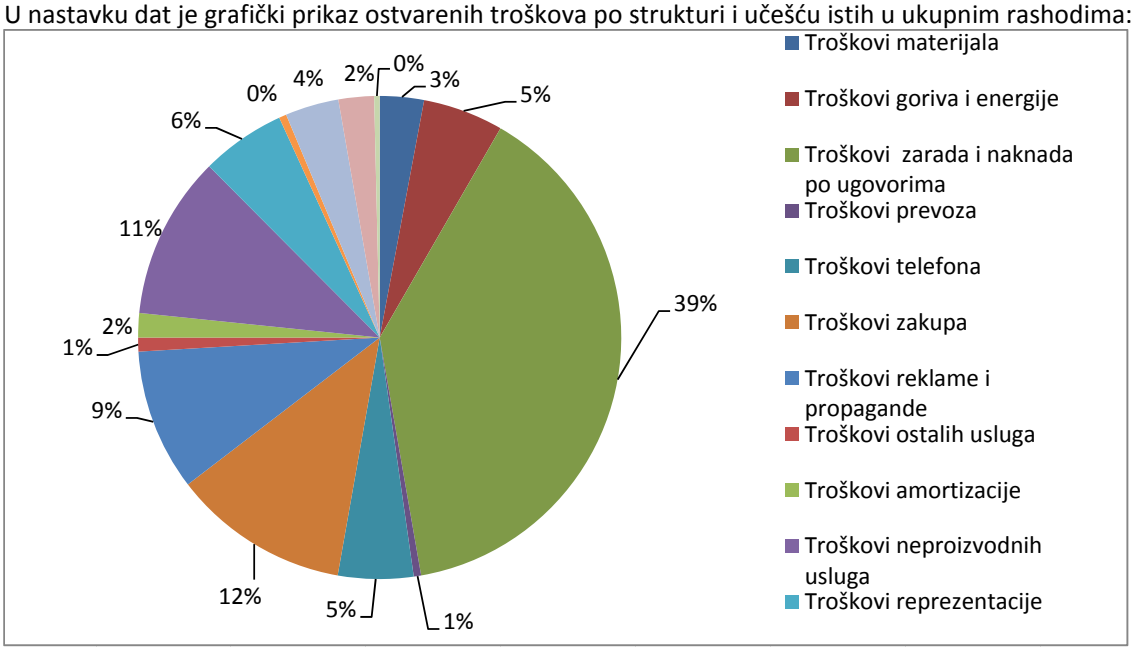
Partija je u 2013. godini ostvarila rashode u iznosu od **262,681,50 €,** a isti se odnose na: troškove materijala u iznosu od 7.762,50 €, troškove goriva i energije u iznosu od 14.130,07 €, troškove zarada, naknada zarada i druge lične rashode u iznosu od 102.214,01 €, troškove prevoza u iznosu od 1.306,45 €, troškove telefona u iznosu od 13.220,94 €, troškove zakupa u iznosu od 31.039,73 €, troškove reklame i propagande u iznosu od 24.886,68 €, troškove ostalih usluga u iznosu od 2.427,36 €, troškove amortizacije i rezervisanja u iznosu od 4.292,40 €, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 28.640,03 €, troškovi reprezentacije u iznosu od 14.854,56 €, troškove platnog prometa u iznosu od 1.300,42 €, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 9.415,00 €, troškove kamata na kredite u iznosu od 6.230,17 € i troškove po osnovu rashoda opreme u iznosu od 961,00 €. Od ukupno ostvarenih rashoda iznos od 223.823,15 € se odnosi na rashode za redovno poslovanje Partije, a iznos od 38.858,35 € odnosi se na troškove izbornih kampanja.

Dat je uporedni pregled ukupno ostvarenih rashoda u 2013. godini.

R/B	OPIS_KONTA	Redovno poslovanje	Izborne kampanje	Ukupno	učešće u ukupnim troškovima %
1	Troškovi materijala	7.607,30	155,20	7.762,50	3%
2	Troškovi goriva i energije	11.630,07	2.500,00	14.130,07	5%
3	Troškovi zarada i naknada po ugovorima	87.914,01	14.300,00	102.214,01	39%
4	Troškovi prevoza	1.306,45		1.306,45	0%
5	Troškovi telefona	11.850,94	1.370,00	13.220,94	5%
6	Troškovi zakupa	29.639,73	1.400,00	31.039,73	12%
7	Troškovi reklame i propagande	11.487,71	13.398,97	24.886,68	9%
8	Troškovi ostalih usluga	2.427,36		2.427,36	1%
9	Troškovi amortizacije	4.292,40		4.292,40	2%
10	Troškovi neproizvodnih usluga	23.638,25	5.001,78	28.640,03	11%
11	Troškovi reprezentacije	14.122,16	732,40	14.854,56	6%
12	Troškovi platnog prometa	1.300,42		1.300,42	0%
13	ostali nematerijalni troškovi	9.415,00		9.415,00	4%
14	Troškovi kamata na kredite	6.230,17		6.230,17	2%
15	Troškovi po osnovu rashoda opreme	961,18		961,18	0%
	UKUPNO	**223.823,15**	**38.858,35**	**262.681,50**	100%

Na osnovu podataka prezentiranih u tabelarnom pregledu konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zarada i naknada po ugovorima (39%), troškovi zakupa (12%), troškovi neproizvodnih usluga (11%) troškovi reklame i propagande (9%) i td.

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih troškova po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima:

4.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

U Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Pozitivne Crne Gore, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nedostataka i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na: donošenje unutrašnjih akata u cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema unutrašnjih kontrola, evidentiranja i popisa imovine i obaveza.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije preporuku koja se odnosi na donošenje internih akata realizovao na način što je osim Statuta i Programa rada u 2013. godini donio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Finansijski plan za 2013. godinu, Odluke o ograničenju troškova telefona i goriva kao i preporuku koja se odnosila na vršenje redovnog godišnjeg popisa. Subjekt revizije je realizovao preporuke date u prethodnim Izvještajima DRI.

4.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Pozitivna Crna Gora partije za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. XI-19-3091 od 29.09.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/61 od 22.09.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Pozitivna Crna Gora

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da Godišnji finansijski izvještaj Pozitivne Crne Gore za 2013. godinu daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda u skladu sa opšte prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja i da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranog finansijskog izvještaja, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu.**

5. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJE CRNE GORE

Socijaldemokratska partija Crne Gore (u daljem tekstu: SDP) je samostalna demokratska politička organizacija slobodnih i ravnopravnih članova, koji djeluju u skladu sa Statutom i programskim načelima SDP-a, kao i načelima organizovanja i djelovanja Partija evropskih socijalista i Socijalističke internacionale, čija je članica. SDP ima svojstvo pravnog lica i djeluje kao jedan pravni subjekat na teritoriji Crne Gore. Sjedište SDP-a je u Podgorici.

Formalno pravno utemeljenje SDP CG započeto je 1990. godine, osnivanjem partija, čijim je kasnijim ujedinjenjem konstituisana SDP CG. Partije od kojih je konstituisana SDP CG bile su na prvim višestranačkim izborima u Crnoj Gori i SFRJ, decembra 1990. godine, okosnica antiratnog i reformskog pokreta pod nazivom "Savez reformskih snaga Jugoslavije za Crnu Goru", koji je po svojoj suštini bio i jedini tadašnji organizovani pokušaj demokratske tranzicije SFRJ u modernu evropsku i demokratsku državu svih naroda i republika koje su je konstituisale.

Organi Socijaldemokratske partije su: Konges, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Potpredsjednik, Generalni sekretar, Statutarna komisija, Nadzorni odbor. Kongres je najviši organ partije. Kongres se održava najmanje jedanput u četiri godine. Nadležnosti kongresa su: donosi Program i Statut SDP-a, bira Glavni odbor, bira Predsjednika partije, bira predsjednika i članove Statutarne komisije i Nadzornog odbora, razmatra i usvaja izvještaje o radu partije između dva kongresa, utvrđuje strateška opredeljenja partijske politike, odlučuje i o drugim pitanjima određenim Statutom. Glavni odbor je najviši organ odlučivanja između dva Kongresa. Glavni odbor čine članovi koje bira Kongres (45 članova) i članovi po funkciji: Predsjednik, Potpredsjednik, Generalni sekretar, poslanici, članovi Vlade, predsjednici posebnih oblika organizovanja na državnom nivou, predsjednik Odbora Glavnog grada, kao i predsjednici opštinskih odbora, odbora gradskih opština i područnuh odbora. Predsjednik partije predstavlja i zastupa partiju, obezbeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje SDP-a, odgovoran je za sprovođenje utvrđene partijske politike, saziva i po pravilu predsjedava sjednicama Glavnog odbora i Predsjedništva SDP-a, predlaže listu kandidata za poslanike i članove Vlade. Za svoj rad predsjednik odgovara Kongresu, a između dva Kongresa Glavnom odboru.

Predsjedništvo je izvršno-politički organ partije. Predsjedništvo partije čine članovi po funkciji i izabrani članovi. Članovi po funkciji su: Predsjednik partije, Potpredsjednik i Generalni sekretar. Odluku o broju članova Predsjedništva donosi i vrši njihov izbor Glavni odbor na predlog Predsjednika partije. Sekretarijat je stručno–operativno i izvršno tijelo odgovorno za sprovođenje stavova i politike organa SDP-a, a čine ga sekretari zaduženi za određene oblasti, koji su zaposleni u Administrativnoj službi i Poslaničkom klubu. Statutarna komisija tumači Statut i ocjenjuje statutarnost odluka i drugih akata organa partije. Komisija ima predsjednika i četiri člana. Nadzorni odbor kontroliše finansijsko poslovanje u partiji i o svojim nalozima obavještava Kongres, a između dva kongresa, jednom godišnje Glavni odbor. Nadzorni odbor ima predsjednika i dva člana. Poslovni direktor partije je odgovoran za materijalno–finansijsko poslovanje partije. Poslovni direktor za svoj rad odgovara Generalnom sekretaru, Predsjedništvu i Predsjedniku partije. Poslovni direktor sa Generalnim sekretarom priprema Godišnji finansijski plan i dostavlja ga Predsjedništvu, dok izvještaje o materijalno finansijskom poslovanju podnosi Nadzornom odboru i Predsjedništvu partije.

Partija se finansira iz: budžeta Crne Gore, budžeta Glavnog grada, opštinskih budžeta, članarine i drugih izvora u skladu sa zakonom i Statutom. Glavni odbor na prijedlog Predsjedništva donosi budžet partije. Odbor Glavnog grada, opštinski odbor i područni odbor, na prijedlog predsjednika odbora, donose plan prihoda i rashoda.

5.1. Računovodstvena evidencija

Partija je dužna shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija voditi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, partija ima svojstvo pravnog lica i dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godini vodila poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i MRS.

Partija je računovodstvene evidencije imovine, obaveza i troškova zasnivala na obračunskoj osnovi, dok je evidentiranje prihoda iz republičkog i opštinskih budžeta, prihoda od priloga i članarina vršila na gotovinskoj osnovi.

5.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

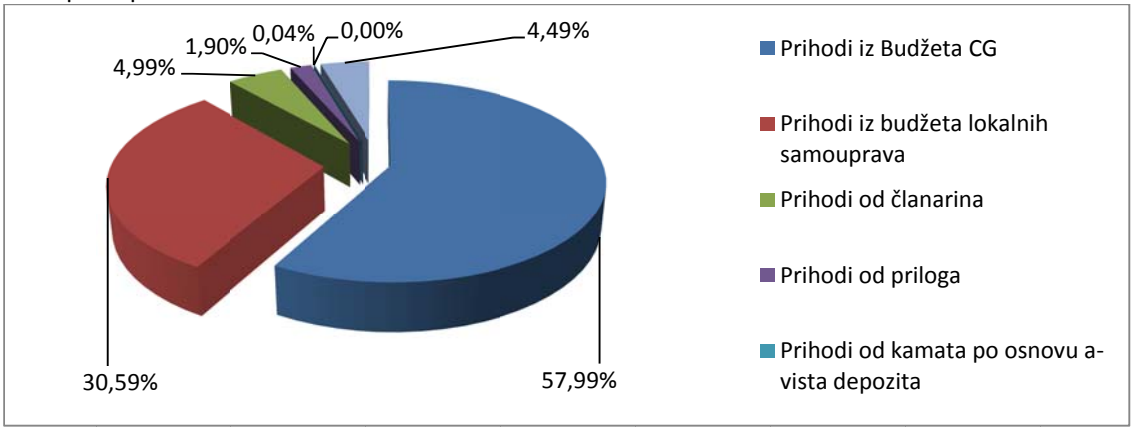
5.3. Prihodi

Revizijom je utvrđeno da je Partija u glavnoj knjizi iskazala prihode u iznosu od **552.819,00€** i isti se odnose na: prihode iz budžeta CG u iznosu 320.592,71 €, budžeta opština u iznosu 169.116,83 €, prihode od članarina u iznosu 27.572,73 €, ostale prihode u iznosu od 24.821,45 € i finansijske prihode u iznosu od 214,86 €. Od ukupno iskazanih prihoda na prihode za redovno poslovanje odnosi se 541.774,00 €, a na prihode za finansiranje izborne kampanje (izbori održani 16.11.2013. godine) u Cetinju, Mojkovcu i Petnjici odnosi se 11.045,00 €. Prihodi za finansiranje izborne kampanje ostvareni su od priloga (donacija) u iznosu od 10.500,00 € i iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 545,00 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled iskazanih prihoda u Glavnoj knjizi Partije za 2012. i 2013. godinu.

R/B	Vrsta prihoda	Iznos 2012. godina	Učešće (%)	Iznos 2013. godina	Učešće (%)
1.	Prihodi iz Budžeta CG	350.972,00	62,17%	320.592,71	57,99%
2.	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	150.242,00	26,61%	169.116,83	30,59%
3.	Prihodi od članarina	30.314,00	5,37%	27.572,73	4,99%
4.	Prihodi od priloga	21.220,00	3,76%	10.500,00	1,90%
5.	Prihodi od kamata po osnovu a-vista depozita	190,00	0,03%	214,86	0,04%
6.	Prihodi od refundacija za pripravnike	11.581,00	2,05%	0,00	0,00%
7.	Prihodi iz ranijih godina	0,00	0,00%	24.821,45	4,49%
UKUPNO		**564.519,00**	**100,00%**	**552.818,58**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima.

5.4. Rashodi

Prtija je u 2013. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od **525.003,89 €,** a isti se odnose se na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 38.016,09 €, troškove goriva i energije u iznosu od 49.661,70 €, troškove zarada i naknada zarada u iznosu od 158.525,38 €, troškove naknada po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 688,42 €, troškove PTT usluga u iznosu od 62.973,29 €, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 11.118,79 €, troškove zakupa u ukupnom iznosu od 45.662,81 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 54.415,30 €, troškove reklame u iznosu od 11.691,71 €, troškove komunalnih usluga i ostalih poslovnih rashoda u iznosu od 12.202,63 €, troškove amortizacije u iznosu od 14.600,00 €, troškove ostalih usluga u iznosu od 16.014,55 €, troškove reprezentacije u iznosu od 35.812,62 €, troškove platnog prometa u iznosu od 1.518,11 €, troškove članarina u iznosu od 11.700,00 € i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 899,19 €.

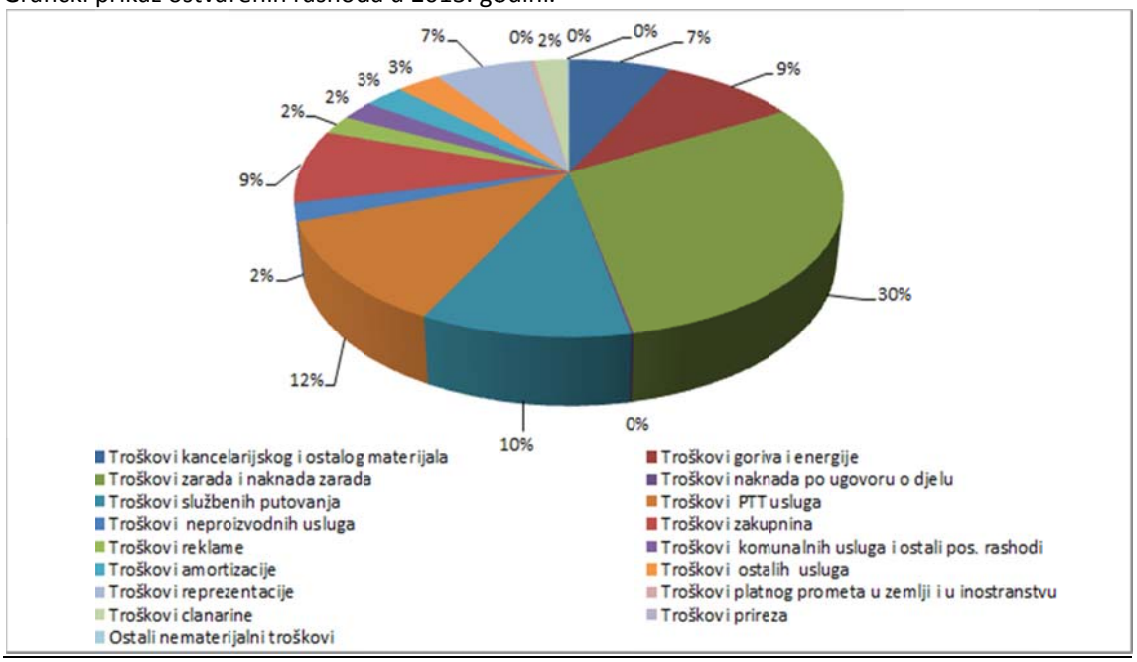
Najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zarada i naknada zarada 31%, troškovi PTT usluga 12%, troškovi goriva i energije 10%, troškovi službenih putovanja 10%, troškovi zakupa 9% itd.

Od ukupno ostvarenih rashoda iznos od 511.549,40 € se odnosi na troškove za redovno poslovanje Partije, a iznos od 13.454,49 € odnosi se na troškove za lokalne izbore održane 16.11.2013. godine u Mojkovcu (3.282,19 €), Cetinju (7.990,50 €) i Petnjici (2.181,75 €).

U nastavku Izvještaja dat je tabelarni pregled ostvarenih rashoda u 2012. i 2013. godini za redovno poslovanje Partije kao i pregled ostvarenih rashoda po osnovu izbornih kampanja u 2013.godini.

R/B	Opis rashoda	Rashodi ostvareni za redovno poslovanje u 2012	Učešće u rashodima za redovno poslovanje %	Rashodi ostvareni za redovno poslovanje u 2013	Učešće u rashodima za redovno poslovanje %	Rashodi ostvareni za izbore u 2013	Ukupni rashodi za 2013	Učešće u ukupnim rashodima %
1	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	35.068,46	7%	34.847,84	7%	3.168,25	38.016,09	7,24%
2	Troškovi goriva i energije	42.640,45	8%	49.661,70	10%		49.661,70	9,46%
3	Troškovi zarada i naknada zarada	162.074,11	31%	158.525,38	31%		158.525,38	30,20%
4	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	484,00	0%	688,42	0%		688,42	0,13%
5	Troškovi službenih putovanja	41.352,00	8%	53.235,30	10%	1.180,00	54.415,30	10,36%
6	Troškovi PTT usluga	64.644,68	13%	62.873,29	12%	100,00	62.973,29	11,99%
7	Troškovi neproizvodnih usluga	10.442,45	2%	11.118,79	2%		11.118,79	2,12%
8	Troškovi zakupnina	44.514,00	9%	44.865,63	9%	300,00	45.165,63	8,60%
9	Troškovi reklame	1.287,40	0%	3.009,21	1%	8.682,50	11.691,71	2,23%
10	Troškovi komunalnih usluga i ostali pos. rashodi	2.571,57	0%	12.202,63	2%		12.202,63	2,32%
11	Troškovi amortizacije	16.225,01	3%	14.600,53	3%		14.600,53	2,78%
12	Troškovi ostalih usluga	44.196,35	9%	16.014,55	3%		16.014,55	3,05%
13	Troškovi reprezentacije	30.151,37	6%	35.812,62	7%		35.812,62	6,82%
14	Troškovi platnog prometa u zemlji i u inostranstvu	1.469,15	0%	1.494,37	0%	23,74	1.518,11	0,29%
15	Troškovi clanarine	12.794,32	2%	11.700,00	2%		11.700,00	2,23%
16	Troškovi prireza	5.956,58	1%		0%			0,00%
17	Ostali nematerijalni troškovi		0%	899,14	0%		899,14	0,17%
	UKUPNO	515.871,90	100%	511.549,40	100%	13.454,49	525.003,89	100,00%

Grafički prikaz ostvarenih rashoda u 2013. godini.

5.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

U Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Socijaldemokratske partije Crne Gore Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nedostataka i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na: evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava u poslovnim knjigama, iskazivanje ukupno ostvarenih prihoda koji se odnose na izvještajni period u Bilansu uspjeha i smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije preporuku koja se odnosi na obezbjeđivanje potraživanja od lokalnih samouprava realizovalo djelimično, obezbjeđujući vanbilansnu evidenciju u vidu tabelarnog pregleda koji je sačinjen na osnovu usaglašenih potraživanja sa opštinama, ali ista nije evidentirao u poslovnim knjigama.

Subjekt revizije u Bilansu uspjeha za 2013. godinu iskazao je prihode u visini ostvarenih rashoda, dok je višak istih prenio u Bilans stanja, na poziciji ostali kapital, što nije u skladu sa datom preporukom DRI u Izvještaju za 2012. godinu.

Budući da je subjekt revizije u 2013. godini povećao gotovinske isplate troškova u odnosu na 2012. godinu za 29%, konstatuje se da preporuka DRI, koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne, nije realizovana.

5.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Socijaldemokratske partije za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. XI-588 od 24.09.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/51 od 15.09.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Socijaldemokratske partije Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da Godišnji finansijski izvještaj Socijaldemokratske partije za 2013. godinu daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda u skladu sa opšte prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja i da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranog finansijskog izvještaja, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu.**

Pored datog pozitivnog mišljenja, nadležni Kolegijum skreće pažnju subjektu revizije na utvrđene nedostatke koji se odnose na iskazivanje prihoda shodno propisanim obrascima Ministarstva finansija i pravdanje dijela gotovinski isplaćenih troškova.

6. BOŠNJAČKA STRANKA

Bošnjačka stranka (u daljejm tekstu BS u CG) je osnovana i upisana dana 24. marta 2006. godine, u registar političkih partija Ministarstva pravde RCG (Rješenje broj 02-1193/06). Bošnjačka stranka je demokratska politička organizacija – stranka, čija su načela, ciljevi i organizacija utvrđeni Programom i Statutom. Sjedište Stranke je u Rožajama. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu i djeluje na području Crne Gore, a u skladu sa odgovarajućim propisima i u inostranstvu. Stranka ima svojstvo pravnog lica.

Ciljevi stranke su utvrđeni Programom stranke, a obuhvataju posebno ravnopravnost svih građana i svih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u CG; demokratizaciju društvenog i političkog života i funkcionisanje pravne države; afirmaciju i zaštitu ljudskih prava i sloboda i dosljednu primjenu posebnih manjinskih Kongresa Stranke prava i sloboda i neposrednu primjenu međunarodnog prava iz ove oblasti, kada drugačije uređuju materiju u odnosu na domaće propise; novu administrativno - teritorijalnu organizaciju države, regionalizaciju, osnivanje novih opština, posebno osnivanje opština Petnjica i Gusinje; decentralizaciju vlasti u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi.

Organi BS u CG su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Presjedništvo, Nadzorni odbor i Statutarna komisija. Najviši organ Stranke je Kongres i njegove odluke su obavezne za sve članove i organe Stranke. Nadležnost Kongresa Stranke je da donosi program Stranke i druga politička akta; usvaja Statut Stranke, razmatra i ocenjuje aktivnost Stranke između dva kongresna zasijedanja; bira Glavni odbor; bira Nadzorni odbor; bira Predsednika stranke i bira Statutarnu komisiju. Glavni odbor Stranke je najveći organ političkog rukovođenja i ostvarivanja politike Stranke između dva zasijedanja Kongresa. Nadležnost Glavnog odbora između ostalog je i da utvrđuje budžet i usvaja izvještaj o izvršenju budžeta Stranke; utvrđuje prijedlog Programa i Statuta Stranke i utvrđuje prijedlog Izvještaja o radu Stranke; donosi Odluku o visini članarine i vrši i druge poslove. Predsjednik Stranke rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku. Presjedništvo je izvršno-politički organ. U nadležnost Presjedništva je i da na prijedlog generalnog Sekretara, utvrđuje sistematizaciju radnih mjesta u stručnim službama Stranke, vodi brigu i raspolaže imovinom Stranke u skladu sa Statutom i drugim aktima, prati realizaciju Finansijskog plana i donosi Pravilnik o materijalno – finansijskom poslovanju i druge opšte akte Stranke za koje je ovlašćen. Nadzorni odbor Stranke nadzire materijalno-finansijsko poslovanje stranke u cjelini i svih njenih organizacija i ogranaka. Nadzorni odbor može imenovati stručne timove za različite oblasti svoga rada. Nadzorni odbor podnosi izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Glavnog odbora stranke, jednom godišnje. Administrativno – pravne, materijalno – tehničke i finansijske poslove, kao i druge stručne poslove u Stranci obavlja služba Stranke. Radom službe rukovodi Generalni sekretar, koji profesionalno obavlja službu u Stranci.

Subjekt revizije ostvaruje prihode od članarine, iz osnova privredne djelatnosti, organizovanja različitih priredbi, dobrovoljnih priloga i na druge zakonom dozvoljene načine. Članom 93 Statuta je propisano da se finansijsko poslovanje Stranke obavlja putem blagajne i žiro računa. Prijem i isplata sredstava može se izvršiti samo na osnovu odgovarajuće dokumentacije.

6.1. Računovodstvena evidencija

Partija je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da subjekt revizije ima svojstvo pravnog lica dužan je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama obezbjeđivao evidenciju prihoda, rashoda i blagajničkog poslovanja, ali nije obezbijedio analitičku evidenciju osnovnih sredstava kao ni evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

Shodno Izjavi (br. 06/14 od 25.03.2014. godine) odgovornog lica za računovodstvene poslove, subjekt revizije računovodstvene evidencije zasniva na modifikovanoj osnovi.

6.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

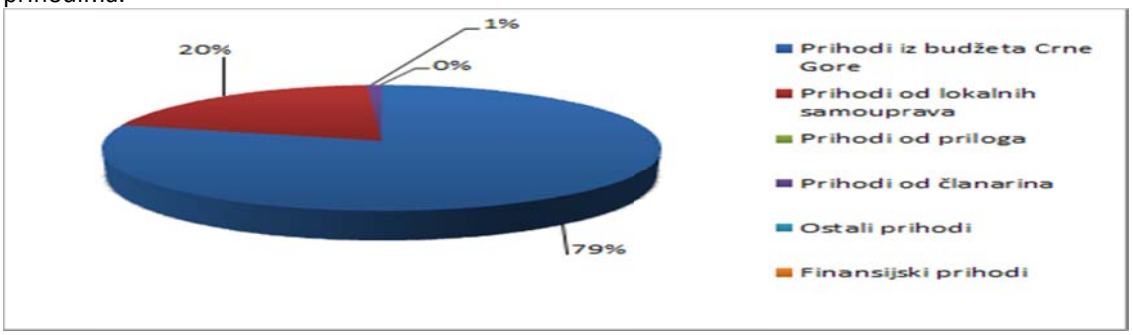
6.3. Prihodi

Subjekt revizije je u 2013. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od **192.360,63 €,** i to: prihode iz budžeta CG u iznosu od 152.293,34 €, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 38.262,14 €, prihode od članarina u iznosu od 1.791,50 € i finansijske prihode u iznosu od 14,65 €. Svi iskazani prihodi se odnose redovno poslovanje Partije.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda za 2012. i 2013. godinu.

R/B	Vrsta prihoda	Iznos 2012.godina	% učešća	Iznos 2013.godina	% učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	166.835,04	82,48%	152.292,34	79,17%
2	Prihodi od lokalnih samouprava	28.864,53	14,27%	38.262,14	19,89%
3	Prihodi od priloga	2.817,41	1,39%		0,00%
4	Prihodi od članarina	2.150,00	1,06%	1.791,50	0,93%
5	Ostali prihodi	1.594,52	0,79%		0,00%
6	Finansijski prihodi	0,00	0,00%	14,65	0,01%
	Ukupno	**202.261,50**	100,00%	**192.360,63**	100,00%

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po učešću istih u ukupnim prihodima.

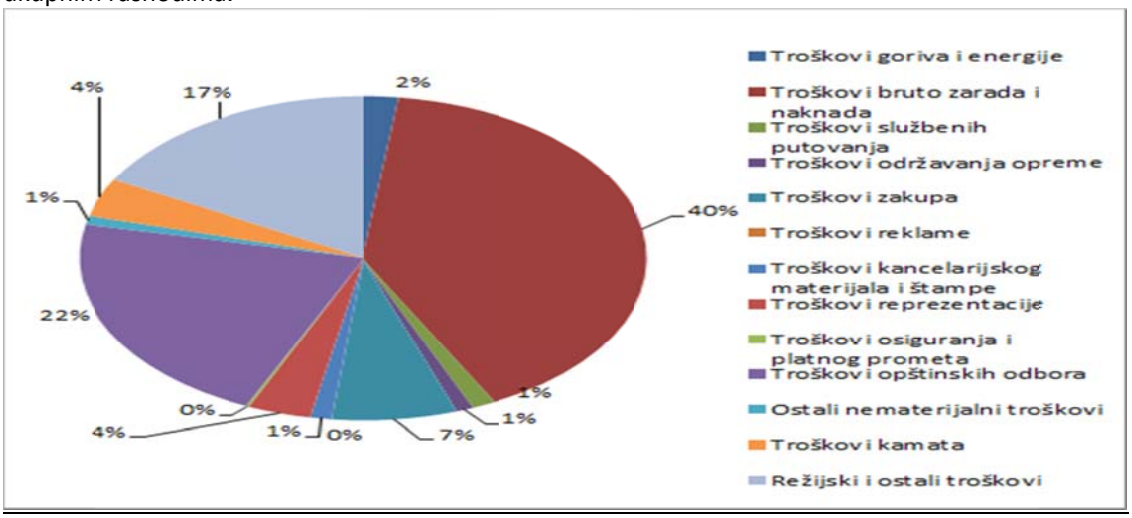
6.4. Rashodi

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao troškove za 2013. godinu u ukupnom iznosu od **214.622,75 €** i isti se odnose na troškove goriva i energije u iznosu od 4.318,98 €, troškove bruto zarada i naknada u iznosu od 86.652,63 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 2.834,76 €, troškove održavanja opreme u iznosu od 2.074,60 €, troškove zakupa u iznosu od 15.293,00 €, troškove kancelarijskog materijala i štampe u iznosu od 2.586,96 €, troškove reprezentacije u iznosu od 7.619,71 €, troškove osiguranja i platnog prometa u iznosu od 357,03 €, troškove opštinskih odbora u iznosu od 46.358,00 €, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 1.831,51 €, troškove kamata u iznosu od 8.258,43 € i režijske i ostale troškove u iznosu od 36.410,14 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih rashoda u 2012. i 2013. godini.

R/B	Vrsta troška	2012. godina		2013. godina	
		Iznos	% učešća	Iznos	% učešća
1	Troškovi goriva i energije	5.682,48	2,72%	4.318,98	2,01%
2	Troškovi bruto zarada i naknada	52.322,06	25,05%	86.652,63	40,37%
3	Troškovi službenih putovanja	15.670,83	7,50%	2.834,76	1,32%
4	Troškovi održavanja opreme	3.654,15	1,75%	2.074,60	0,97%
5	Troškovi zakupa	3.651,00	1,75%	15.293,00	7,13%
6	Troškovi reklame	2.252,55	1,08%	0,00	0,00%
7	Troškovi kancelarijskog materijala i štampe	4.363,65	2,09%	2.586,96	1,21%
8	Troškovi reprezentacije	9.455,43	4,53%	7.619,71	3,55%
9	Troškovi osiguranja i platnog prometa	435,49	0,21%	357,03	0,17%
10	Troškovi opštinskih odbora	59.291,00	28,39%	46.358,00	21,60%
11	Ostali nematerijalni troškovi	28.281,63	13,54%	1.831,51	0,85%
12	Troškovi kamata	7.308,99	3,50%	8.285,43	3,86%
13	Režijski i ostali troškovi	16.498,53	7,90%	36.410,14	16,96%
Ukupno		**208.867,79**	**100,00%**	**214.622,75**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po učešću istih u ukupnim rashodima.

Na osnovu datog tabelarnog pregleda i grafičkog prikaza konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi bruto zarada i naknada sa 40,37%, troškovi opštinskih odbora sa 21,60%, režijski i ostali troškovi sa 16,96%, troškovi kamata sa 3,86%, troškovi reprezentacije sa 3,55% itd.

6.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

U Izvještajma o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2011. i 2012. godinu Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na:

- uspostavljanje efikasnog sistema unutrašnjih kontola naročito u dijelu materijalno finansijskih poslova opštinskih odbora;
- obezbjeđivanje vođenja analitičke evidencije osnovnih sredstava i evidencije potraživanja od lokalnih samouprava;
- smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne i pravdanje troškova odgovarajućom dokumentacijom;
- obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade;
- plaćanje obaveza iz ugovornog odnosa sa pravnim licima preko žiro računa;
- evidentiranje troškova opštinskih odbora u glavnoj knjizi po vrsti troška.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je Subjekt revizije realizovao preporuku koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata (isplate smanjene za 27% u odnosu na prethodnu godinu) i plaćanje obaveza iz ugovornog odnosa sa pravnim licima preko žiro računa, djelimično je realizovao preporuku koja se odnosi na uspostavljanje kontrole nad materijalno – finansijskim poslovanjem opštinskih odbora, dokumenovanje gotovinski isplaćenih troškova, obračun i isplatu poreskih obaveza i nije realizovao preporuku koja se odnosi na obezbjeđivanje analitičkih evidencija osnovnih sredstava i potraživanja od lokalnih samouprava, kao ni preporuku koja se odnosi na evidentiranje troškova opštinskih odbora u Glavnoj knjizi po vrsti troška.

U postupku revizije je utvrđeno poboljšanje u poslovanju centrale Stranke koje se odnosi na: dokumentovanje troškova, obračun poreskih obaveza na isplaćene naknade, smanjenje gotovinskih isplata, i restrikciju trošenja sredstava. Međutim, utvrđeno je da Stranka nije na zadovoljavajući način uspostavila kontrolu nad materijalno finansijkim poslovanjem opštinskih odbora jer pojedeni odbori i dalje Centrali ne dostavljaju dokumentaciju za pravdanje utrošenih sredstava ili istu dostavljaju nepotpunu i sa zakašnjenjem (OO Bijelo Polje, OO Berane i OO Plav), što je najvećim dijelom uzrokovalo utvrđene nepravilnosti.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije od ukupno datih sedam preporuka Državne revizorske institucije u Izvještaju iz prethodnih godina realizovao dvije preporuke, djelimično realizovao tri preporuke i nije realizovao dvije preporuke.

6.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 129/14 od 03.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/59 od 22.09.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj

o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu

Bošnjačke stranke

M I Š LJ E NJ E

Na osnovu revizijom utvrđenog činjeničnog stanja, nadležni kolegijum DRI se u razumnoj mjeri uvjerio da finansijski izvještaji Bošnjačke stranke za 2013. godinu sadrže materijalno značajne greške koje se odnose na evidentiranje pojedinih transakcija i dokumentovanje dijela troškova, ali iste nijesu od fundamentalnog značaja za razumijevanje prezentiranih finansijkih izvještaja.

Utvrđene nepravilnosti najvećim dijelom su posljedica neadekvatno uspostavljene unutrašnje kontrole nad materijalno finansijskim poslovanjem opštinskih odbora, što je uslovilo i nedosljednu primjenu propisa koji uređuju računovodstvene evidencije i vođenje poslovnih knjiga.

Shodno navedenom nadležni Kolegijum izražava **USLOVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu i **NEGATIVO MIŠLJENJE** na usklađenost poslovanja subjekta revizije sa važećim propisima.

Sljedeće nepravilnosti su uticale na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Nepravilnosti u dijelu dokumentovanja gotovinski isplaćenih troškova. Revizijom je utvrđeno da je dio ispaćenih troškova iz blagajni opštinskih odbora u iznosu od 6.980,00€ pravdan nepotpunom dokumentacijom, iznos od 4.982,90 € pravdan neadekvatnom dokumentacijom a trošenje isplaćenih sredstava u iznosu od 5.391,65 € nije dokumentovano.

- **Subjekt revizije treba da pravdanje troškova vrši na osnovu vjerodostojne i potpune dokumentacije.**

2. Nedostaci u dijelu kontrole materijalno-finansijskog poslovanja opštinskih odbora i evidentiranja troškova opštinskih odbora. Revizijom je utvrđeno da opštinski odbori dokumentaciju za pravdanje utrošenih sredstava dostavljaju Centrali Stranke sa zakašnjenjem ili istu dostavljaju nepotpunu, što je najvećim dijelom uticalo na neiskazivanje u Glavnoj knjizi Subjekta revizije dijela prihoda iz lokalnih samouprava u iznosu od 10.645,50 €, rashoda u iznosu od 15.405,93 € i depozita na računima u iznosu od 3.165,61 €. Takođe je utvrđeno da subjekt revizije u Glavnoj knjizi ne obezbjeđuje evidenciju troškova opštinskih odbora po vrsti troška.

- **Subjekt revizije treba da u Glavnoj knjizi obezbijedi evidentiranje svih finansijskih transakcija koje se odnose na poslovanje Centrale i opštinskih odbora Stranke.**
- **Subjekt revizije treba da uspostavi kontrolu nad materijalno-finansijskim poslovanjem opštinskih odbora na način što će utvrditi rok do kojeg su opštinski odbori dužni dostavljati vjerodostojnu i potpunu dokumentaciju za pravdanje utrošenih sredstava.**

3. Nedostaci koji se odnose evidentiranje imovine (osnovnih sredstava) i potraživanja. U postupku revizije utvrđeno je da subjekt revizije u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje analitičku evidenciju osnovnih sredstava po vrsti, količini, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti, već su podaci o imovini prezentirani na osnovu Izvještaja o popisu, kao ni evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Subjekt revizije u poslovnim knjigama treba da obezbijedi analitičku evidenciju osnovnih sredstava i evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.**

7. POKRET ZA PROMJENE

Pokret za promjene u daljem tekstu (PzP) osnovan je 13.06.2006. godine kao politička partija (organizacija). Upisan je Registar političkih partija 08.08.2006. godine Rješenjem br. 02-3652/06. Skraćeni naziv političke Partije (organizacije) je PzP. Sjedište Pokreta za promjene je u Podgorici. Pokret za promjene je samostalna politička Partija (organizacija) slobodnih i odgovornih članova/članica, koja se zalaže za: bogatu i pravednu državu Crnu Goru utemeljenu na moralnim i duhovnim vrijednostima, Crnu Goru kao ekološku oazu Evrope, zaustavljanje rasprodaje crnogorske imovine, nove političare s novim idejama i jasnom vizijom, jačanje konkurentnosti, uvođenje novih tehnologija, ulazak u Evropsku uniju, bolji položaj svih slojeva društva a posebno penzionera i osoba s invaliditetom, kojima je opšta pomoć i podrška najpotrebnija.

Organi Pokreta za promjene su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Nadzorni odbor, Sud časti i Direktor. Članovi svih organa se biraju na period od četiri godine. Skupština je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo partije. Partiju predstavlja i zastupa Predsjednik. Glavni odbor je najviši organ upravljanja partije između dvije Skupštine, Presjedništvo partije je političko-izvršni organ partije. Predsjednik/ca Partije je političko-izvršni organ Partije, rukovodi Predsjedništvom i brine o poštovanju i ostvarivanju strateških interesa Partije. Nadzorni odbor kontroliše prihode Partije i njihovu upotrebu; kontroliše upravljanje imovinom koja je vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaže po drugom osnovu; podnosi izvještaj o kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru Partije; podnosi izvještaj Skupštini Partije; donosi poslovnik o svom radu. Direktor rukovodi Sekretarijatom Partije, nadzire njegov rad i obavlja finansijske poslove po ovlašćenju Predsjednika/ce Partije. Direktor je odgovoran za finansijsko poslovanje Partije.

Partija finansijska sredstva obezbjeđuje putem: članarine, dobrovoljnih priloga, prihoda od imovine, budžeta, legata i drugih izvora, u skladu sa zakonom. Iznos članarine utvrđuje Predsjedništvo Partije. Nadzorni odbor Partije vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava.

7.1. Računovodstvene evidencije

Partija je shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih dužna da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva. Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godini vodila poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i MRS.

Revizijom je utvrđeno da je partija u 2013. godini obezbjeđivala sledeće poslovne knjige, i to: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne. Partija je poslovne knjige vodila po Kontnom planu za privredna društva, a računovodstvene evidencije zasnivala na obračunskoj osnovi.

U glavnoj knjizi su obezbijeđene evidencije imovine (stalne i obrtne), kapitala, obaveza, prihoda i rashoda. U blagajni se vodi blagajničko poslovanje i evidentiranje se vrši u dnevniku blagajne. U knjizi inventara se vodi imovina po rednom broju, vrsti osnovnog sredstava ali bez iskazane nabavne, otpisane i sadašnje vrijednosti.

7.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00 € do 500.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00 € do 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

7.3. Prihodi

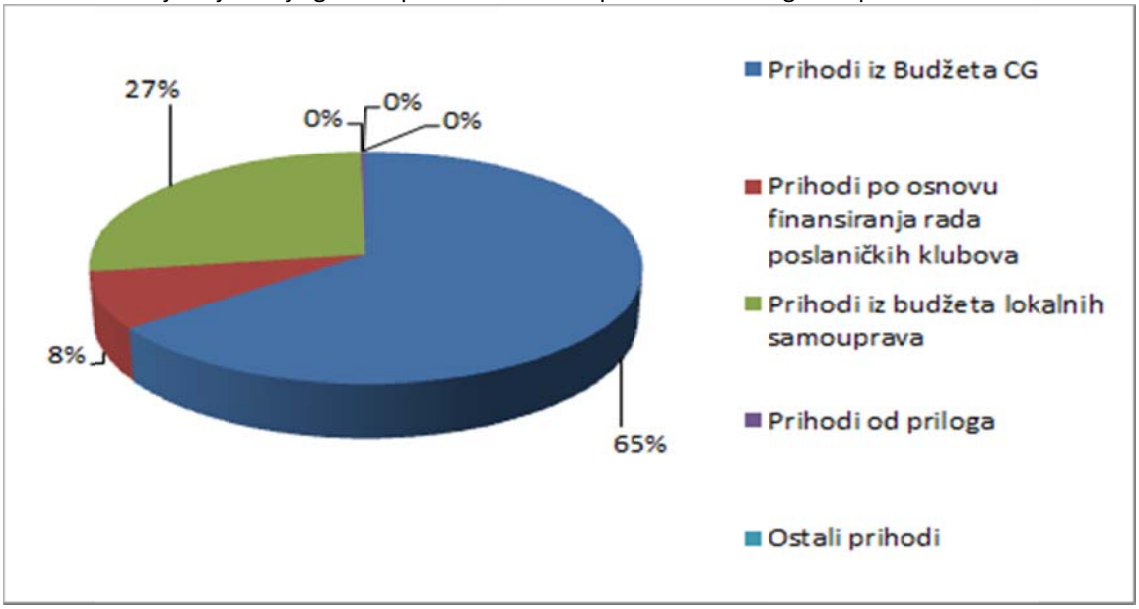
Partija je u 2013. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od 308.446,39 €. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 199.360,37 €, prihode po osnovu finansiranja rada poslaničkog kluba u iznosu od 24.644,70 €, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu 83.195,00 €, prihode od priloga u iznosu od 1.200,00 € i ostale prihode u iznosu od 46,00 €.

U narednoj tabeli dat je tabelarni pregled planiranih i ostvarenih prihoda u 2012. i 2013. godini.

R/B	Vrsta prihoda	Iznos 2012. godina	Učešće (%)	Iznos 2013. godina	Učešće (%)
1	Prihodi iz Budžeta CG	204.521,39	65,86%	199.360,37	64,63%
2	Prihodi po osnovu finansiranja rada poslaničkih klubova	26.787,07	8,63%	24.644,70	7,99%
3	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	77.546,31	24,97%	83.195,14	26,97%
4	Prihodi od priloga	800,00	0,26%	1.200,00	0,39%
5	Ostali prihodi	879,47	0,28%	26,18	0,01%
6	Finansijski prihodi	21,21	0,01%	20,00	0,01%
UKUPNO		**310.555,45**	100,00%	**308.446,39**	100,00%

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi ostvareni iz budžeta CG sa 64,63%, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava sa 26,97%, prihodi za finansiranje poslaničkog kluba sa 7,99% itd.

U nastavku Izvještaja dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda u 2013. godini po strukturi.

7.4. Rashodi

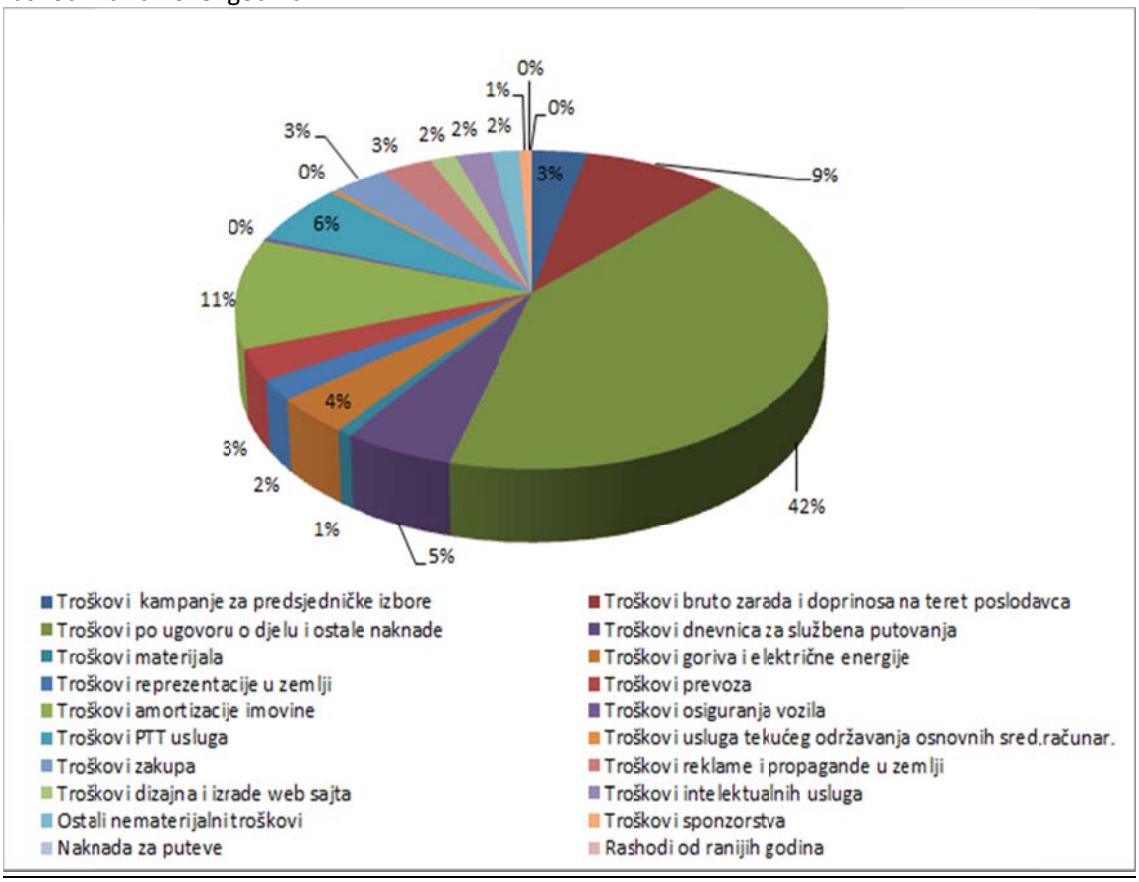
Partija je u 2013. godini iskazala rashode u iznosu od 220.995,00 €, a isti su u 2012. godini ostvareni u iznosu od 318.760,41 €.

Uporedni tabelarni pregled ostvarenih rashoda u 2012. i 2013. godini.

R.B.	VRSTA TROŠKA	2012		2013	
		UKUPNI TROŠKOVI		UKUPNI TROŠKOVI	
		IZNOS	% UČEŠĆA	IZNOS	% UČEŠĆA
1	Troškovi kampanje za predsjedničke izbore	0,00	0,00%	7.286,80	3,30%
2	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca	13.365,96	4,19%	19.431,19	8,79%
3	Troškovi po ugovoru o djelu i ostale naknade	203.371,06	63,80%	92.771,25	41,98%
4	Troškovi dnevnica za službena putovanja	0,00	0,00%	12.087,38	5,47%
5	Troškovi materijala	2.487,02	0,78%	1.676,66	0,76%
6	Troškovi goriva i električne energije	4.966,41	1,56%	8.351,60	3,78%
7	Troškovi reprezentacije u zemlji	10.316,06	3,24%	4.636,56	2,10%
8	Troškovi prevoza	779,24	0,24%	7.122,27	3,22%
9	Troškovi amortizacije imovine	29.775,77	9,34%	24.503,43	11,09%
10	Troškovi osiguranja vozila	826,66	0,26%	793,98	0,36%
11	Troškovi PTT usluga	11.710,70	3,67%	13.349,11	6,04%
12	Troškovi usluga tekućeg održavanja osnovnih sred.računar.	960,89	0,30%	812,49	0,37%
13	Troškovi zakupa	3.001,37	0,94%	7.648,92	3,46%
14	Troškovi reklame i propagande u zemlji	11.011,57	3,45%	6.792,28	3,07%
15	Troškovi dizajna i izrade web sajta	0,00	0,00%	3.429,70	1,55%
16	Troškovi intelektualnih usluga	4.487,50	1,41%	4.745,25	2,15%
17	Ostali nematerijalni troškovi	5.004,08	1,57%	3.845,95	1,74%
18	Troškovi sponzorstva	1.652,50	0,52%	1.711,00	0,77%
19	Naknada za puteve	211,50	0,07%	0,00	0,00%
20	Rashodi od ranijih godina	14.832,12	4,65%	0,00	0,00%
	UKUPNO:	**318.760,41**	**100,00%**	**220.995,82**	**100,00%**

Shodno prezentiranom tabelarnom pregledu ukupno ostvareni rashodi odnose se na: troškove kampanje za predsjedničke izbore u iznosu od 7.286,80 €, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 19.431,19 €, troškove po ugovoru o djelu i ostale naknade u iznosu od 92.771,25 €, troškove dnevnica za službena putovanja u iznosu od 12.087,38 €, troškove materijala u iznosu od 1.676,66 €, troškove goriva i električne energije u iznosu od 8.351,60 €, troškove reprezentacije u iznosu od 4.636,56 €, troškove prevoza u iznosu od 7.122,27 €, troškove amortizacije u iznosu od 24.503,43 €, troškove osiguranja vozila u iznosu od 793,98 €, troškove PTT usluga u iznosu od 13.349,11 €, troškove usluga tekućeg održavanja osnovnih sredstava 812,49 €, zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 7.648,92 €, troškove reklame i propagande u zemlji u iznosu od 6.792,28 €, troškove dizajna i izrade web sajta u iznosu od 3.429,70 €, troškove intelektualnih usluga u iznosu od 4.746,25 €, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 3.845,95 € i troškove sponzorstva u iznosu od 1.711,00 €.

U nastavku Izvještaja dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda po strukturi i učešću u ukupnim rashodima za 2013. godinu.

Najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi ugovora o djelu i ostalih naknada sa 42%, troškovi amortizacije imovine sa 11%, troškovi bruto zarada i i doprinosa na teret poslodavca sa 9%, troškovi PTT usluga sa 6% i td.

7.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije preduzeo određene aktivnosti na realizaciji preporuke DRI koja se odnose na obračun i uplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade, na način što je vršio obračun poreskih obaveza i plaćanje dijela istih. Neizmirene obaveze po ovom osnovu su smanjene u odnosu na prethodnu godinu i iste su na dan 31.12.2013. godine iznosile 10.019,34 €. Subjekt revizije je realizovao preporuku koja se odnosi na vršenje redovnog godišnjeg popisa i na obezbjeđivanje evidencije osnovnih sredstava u poslovnim knjigama na način što je izvršio popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2013. godine, i obezbijedio evidentiranje imovine u excel fajlovima po vrsti, količini, lokaciji, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti kao i preporuku koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata jer je u 2013. godini gotovinski isplatio troškove u manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu za 43%.

Subjekt revizije nije u 2013. godini realizovao preporuku koja se odnosi na donošenje Finansijskog plana, opštih i posebnih akata ali je po izjavi odgovornog lica preduzeo aktivnosti na realizaciji iste u 2014. godini uz obrazloženje da su navedeni propusti uslovljeni prestankom mandata pojedinim članovima Nadzornog odbora Partije što je blokiralo rad istog, a samim tim i donošenje navedenih akata.

7.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 49/14 od 14.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40116-042-629/72 od 02.10.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Pokreta za promjene

M I Š LJ E NJ E

Nadležni Kolegijum za predmetnu reviziju, izrazio je **USLOVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj Pokreta za promjene za 2013. godinu, zbog revizijom utvrđenih nepravilnosti i propusta koje se odnose na dokumentovanje dijela gotovinski isplaćenih troškova, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola i zaključivanja ugovora o djelu.

Sledeće nepravilnosti i propusti su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije donio Finansijski plan za 2013. godinu i ako je bio u obavezi shodno članu 31 Statuta da isti donese do kraja 2012. godine. Takođe je utvrđeno da Nadzorni odbor nije podnio izvještaj o izvršenoj unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije osim Statuta i Programa rada nije donio ostala opšta i posebna akta (Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o materijalno - finansijskom poslovanju itd.). Po izjavi odgovornog lica navedeni propusti uslovljeni su prestankom mandata pojedinim članovima Nadzornog odbora Partije što je blokiralo rad istog, a samim tim i onemogućilo donošenje navedenih akata.

- **U cilju uspostavljanja sistema unutrašnje kontrole na zadovoljavajući način, potrebno je da subjekt revizije donese sva unutrašnja akta, kao i da shodno članu 31 Statuta do kraja tekuće godine donose Finansijski plan za narednu godinu.**

2. Revizijom je utvrđeno da je dio gotovinski isplaćenih troškova u iznosu od 6.777,00€ (troškovi zakupa 6.263,00€ i ostali troškovi 514,00€) pravdan nepotpunom dokumentacijom (nedostaju dokazi o preuzimanju gotovine za zakup i računi za ostale troškove), dok su troškovi reprezentacije u iznosu od 2.807,00€ pravdani neadekvatnom dokumentacijom (nefiskalnim računima).

- **Subjekt revizije treba da evidentiranje i plaćanje svih troškova vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije.**

3. Revizijom je utvrđeno da su po osnovu reorganizacije i obilaska mjesnih i opštinskih odbora članovima istih isplaćeni troškovi dnevnica za službena putovanja u zemlji u iznosu od 6.467,38€ što nije u skladu sa Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima kao jedinim važećim propisom koji reguliše ovu oblast. Navedenom uredbom je utvrđeno da se službenim putovanjem u zemlji, podrazumijeva putovanje na koje se određeno lice upućuje da, izvrši posao u mjesto koje je udaljeno više od 30 km od mjesta rada istog. Troškovi prevoza na službenom putu isplaćeni su po osnovu upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 6.219,18€, Isplata je vršena na osnovu putnih naloga predstavnicima opštinskih odbora, članovima partijskih organa i aktivistima partije. Revizijom je utvrđeno da navedeni troškovi nijesu dodatno dokumentovani (računima za gorivo i sl) osim dijela troškova u iznosu od 1.391,98€.

- **Budući da subjekt revizije nije svojim aktom utvrdio visinu naknada troškova po osnovu službenih putovanja (prevoz, dnevnice i sl), to po mišljenju DRI isplatu navedenih troškova treba vršiti u skladu sa Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima kao jedinim važećim propisom koji reguliše ovu oblast.**

- **Subjekt revizije treba da troškove po osnovu upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dokumentuje i računima za gorivo.**

4. Revizijom je utvrđeno da je Subjekt revizije na ime neto naknada po ugovorima o djelu isplatio iznos od 83.200,00€. Navedene naknade su isplaćene za obavljanje sledećih poslova: sekretara opštinskih odbora, organizovanje mreže mladih PZP-a, održavanje Web sajta, pripreme materijala, vođenje zapisnika, obilazak mjesnih odbora, organizacija opštinskih odbora, poslovi vozača predsjednika Partije, administrativno tehnička podrška, rad u call-centru na poslovima komunikacije i anketiranje građana i sl. Naknade su po izvršiocu iznosile od 200,00€ do 9.850,00€. Od ukupno isplaćenih neto naknada po ugovorima o djelu gotovinski iz blagajne isplaćen je iznos od 56.490,00€, a preko žiro računa iznos od 26.710,00€. Pojedina lica angažovana po ugovoru o djelu primala su naknadu po više osnova za isti period. Naknade navedenim licima su isplaćene u ukupnom iznosu od 36.300,00€, a po izvršiocu su iznosile od 6.950,00€ do 9.850,00€. Takođe je utvrđeno da su tri lica zaposlena po ugovoru o radu bila angažovana i po ugovoru o djelu i po tom osnovu primila naknade u iznosu od 11.980,00€, odnosno po izvršiocu naknade su iznosile od 1.200,00€ do 6.050,00€.

   Revizijom je utvrđeno da su u pojedinačnim slučajevima zaključivani ugovori o djelu sa licima koja su angažovana ugovorom o radu za obavljanje istih poslova i u isto vrijeme. Takođe je utvrđeno da su pojedini ugovori o djelu zaključivani sa licima koji su javni funkcioneri.

- **Subjekt revizije ne može vršiti zaključuvanje ugovora o djelu sa licima koja su istovremeno angažovana i po ugovoru o radu za obavljanje istih poslova.**

- **U slučaju da su partijski funkcioneri istovremeno i javni funkcioneri i da ostvaruju naknade po osnovu ugovora o djelu zaključenim sa Partijom, dužni su da istu prijave Komisiji za konflikt interesa.**

8. NOVA SRPSKA DEMOKRATIJA

Nova srpska demokratija (u daljem tekstu NOVA) je politička stranka u Crnoj Gori, koja okuplja pripadnike srpskog naroda. Osnovana je 1998. godine kao Srpska narodna stranka, a transformacijom nekadašnje Srpske liste nastaje Nova srpska demokratija. U skladu sa Zakonom o političkim partijama, (''Sl. list CG,'' br. 021/04-16), organi Srpske narodne stanke i Narodne socijalističke stranke, donijeli su Odluku o spajanju i ujedinjenju u Novu srpsku demokratiju, stranku sa novim pravnim subjektivitetom, koja preuzima sva prava i obaveze subjekata koji su izvršili proces spajanja. Sjedište NOVE je u Podgorici. Nova srpska demokratija je donijela Statut kojim se utvrđuju ciljevi, određuju simboli i sjedište, prava i obaveze članova, organizaciona struktura, sticanje i raspolaganje sredstvima, donošenje stranačkih akata i prestanak rada.

Organi i radna tijela Nove su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Poslanički klub, Politički savjet, i šest odbora. Skupština je najviši organ Nove srpske demokratije. Nadležnost Skupštine pored ostalih su da: usvaja poslovnik o svom radu; usvaja Program i Statut; usvaja izvještaj Glavnog odbora; verifikuje mandate biranim članovima Glavnog odbora; bira i razrešava Predsjednika, zamjenika predsjednika i potpredsjednike; odlučuje o prestanku rada Partije odlučuje o spajanju Partije sa drugom strankom; odlučuje o promjeni imena Partije. Glavni odbor je organ Partije koji između dvije skupštine utvrđuje politiku Partija u skladu sa odlukama Skupštine, ciljevima i Programom Partije. Nadležnosti Glavnog odbora su da: saziva Skupštinu; odlučuje o mjestu i vremenu održavanja redovne Skupštine, predlaže dnevni red i Poslovnik o radu Skupštine podnosi Skupštini izvještaj o radu Partije u periodu između redovnih skupština; utvrđuje predlog i izmjene Statuta; usvaja Izvještaj Izvršnog odbora o rezultatima izbora; odlučuje o imovini u slučaju spajanja Partije; odlučuje o učešću u vlasti na republičkom nivou; usvaja izborni program partije; usvaja finansijski izvještaj Izvršnog odbora; usvaja Poslovnik o svom radu i drugi poslovi. Predsjednik Partije predstavlja i zastupa partiju u zemlji i inostranstvu, rukovodi Partijom usklađuje i nadzire njeno funkcionisanje, saziva i predsjedava sjednicama Glavnog odbora, saziva Skupštinu Partije, odgovoran je za sprovođenje odluka Skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva i dr. Izvršni odbor je izvršno-politički organ Partije. Izvršni odbor učestvuje u stvaranju i sprovođenju politike i sprovodi odluke Predsjedništva i Glavnog odbora.

Nova srpska demokratija se finansira iz Budžeta Crne Gore, budžeta jedinica lokalne samouprave, dobrovoljnih priloga, sponzorstva i donacija i drugih izvora u skladu sa Zakonom. Sredstvima Partije uz saglasnost Predsjednika Partije, raspolaže i o njihovom korišćenju odlučuje Izvršni odbor Partije.

8.1. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija je dužna shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji Partija koja ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Pravno lice dužno je da registruje sve poslovne transakcije i vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2013. godinu vodila sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i dnevnik blagajne, ali nije obezbjeđivala analitičku evidenciju osnovnih sredstava, Partija je računovodstvene evidencije prihoda i rashoda u 2013. godini zasnivala na gotovinskoj osnovi.

8.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00 € do 500.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00 € do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

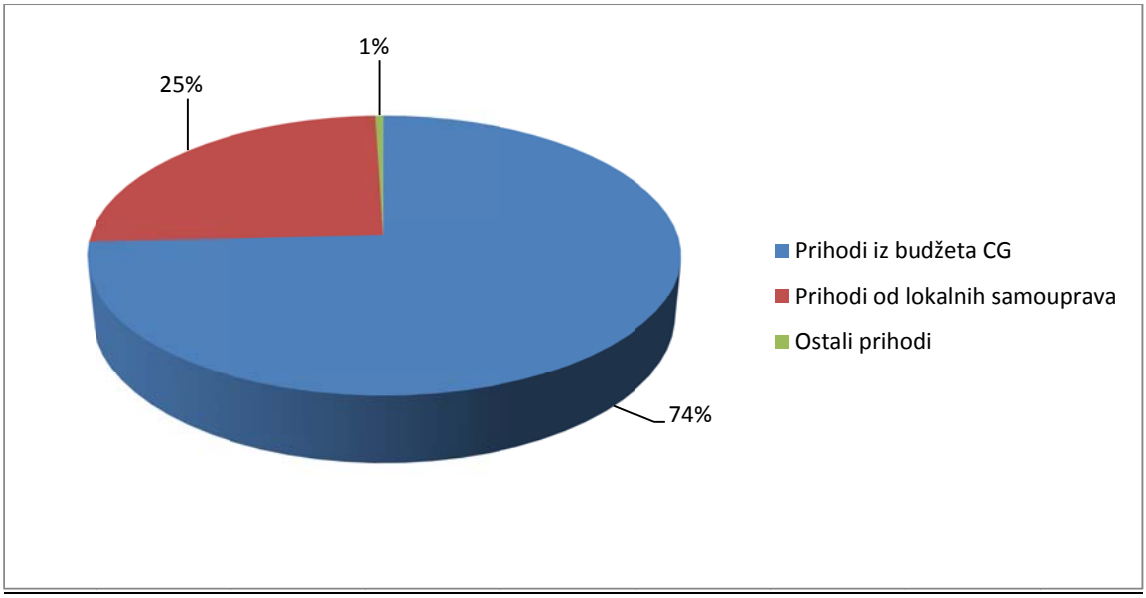
8.3. Prihodi

Subjekt revizije u poslovnim knjigama iskazao je ukupne prihode za 2013. godinu u iznosu od 736.260,00 €. Revizijom je utvrđeno da se isti odnose na prihode iz budžeta Crne Gore u iznosu 546.569,00 €, prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 186.136,00 € i ostale prihode 3.555,00 €.

Uporedni pregled prihoda ostvarenih u 2012 i 2013. godini.

R.br.	VRSTA PRIHODA	IZNOS 2012	%	IZNOS 2013	%
1	Prihodi iz budžeta CG	671.795,00	84,68%	546.569,00	74,24%
2	Prihodi od lokalnih samouprava	120.732,00	15,22%	186.136,00	25,28%
3	Ostali prihodi	805,00	0,10%	3.555,00	0,48%
UKUPNO:		**793.332,00**	**100,00%**	**736.260,00**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima:

8.4. Rashodi

Nova srpska demokratija je u poslovnim knigama iskazala troškove u iznosu od 973.932,11 €. Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na troškove NOVE, GG Milan Knežević i troškove izbornih kampanja članica Koalicije DF - Miodrag Lekić. NOVA je krajem 2013. godine umanjila troškove za iznos od 158.000,00 € i u Bilansu uspjeha iskazala troškove u umanjenom iznosu. Umanjenje troškova je izvršila shodno Sporazumu i ugovorima o asignaciji zaključenim sa članicama koalicije Demokratski front shodno kojim su članice koalicije preuzele dio obaveza po kreditu koji je korišten za izmirivanje troškova izbornih kampanja. NOVA je shodno zaključinem ugovorima umanjila obaveze po kreditu i troškove u navedenom iznosu. Budući da je Nova kao jedna od članica Koalicije Demokratski front, shodno sporazumu obezbjeđivala evidenciju svih transakcija koje se odnose na izborne kampanje to je bila dužna da i prihode i troškove iskaže u finansijskim izvještajima u ukupnom iznosu. Takođe je bila u obavezi da u svojim poslovnim knjigama razgraniči finansijske transakcije (prihode, troškove, obaveze i sl.) koje se odnose na poslovanje NOVE i na izborne kampanje Koalicije.

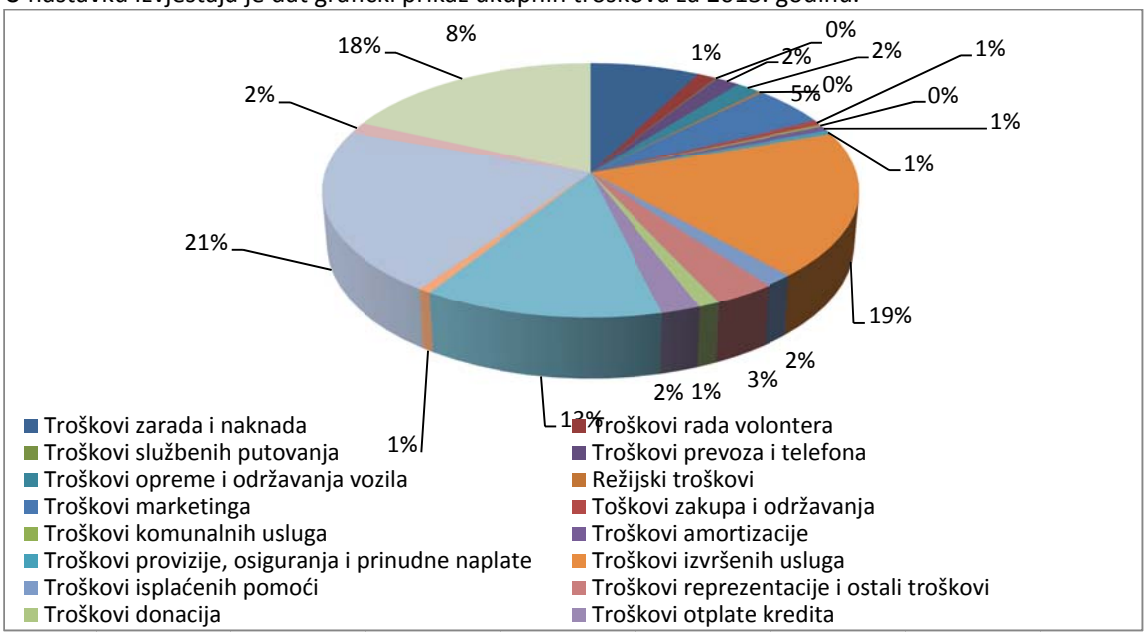
- **Državna revizorska institucija preporučuje da prilikom nastupanja koalicije na izborima, jedna od članica koalicije obezbjeđuje evidenciju svih finansijskih transakcija koje se odnose na izbornu kampanju i iste iskazuje u finansijskim izvještajima, ili da svaka od članica koalicije u svojim poslovnom knjigama evidentira pripadajući dio prihoda, troškova i obaveza i iste iskazuje u finansijskim izvještajima.**

Tabelarni pregled troškova iskazanih u Glavnoj knjizi NOVE

R/B	Vrsta troška	Ukupno	% učešća
1	Troškovi zarada i naknada	73.590,01	7,56%
2	Troškovi rada volontera	12.722,50	1,31%
3	Troškovi službenih putovanja	819,00	0,08%
4	Troškovi prevoza i telefona	15.726,90	1,61%
5	Troškovi opreme i održavanja vozila	16.632,89	1,71%
6	Režijski troškovi	2.315,38	0,24%
7	Troškovi marketinga	50.776,98	5,21%
8	Toškovi zakupa i održavanja	5.880,00	0,60%
9	Troškovi komunalnih usluga	2.462,21	0,25%
10	Troškovi amortizacije	6.212,35	0,64%
11	Troškovi provizije, osiguranja i prinudne naplate	5.165,39	0,53%
12	Troškovi izvršenih usluga	180.463,74	18,53%
13	Troškovi isplaćenih pomoći	15.068,00	1,55%
14	Troškovi reprezentacije i ostali troškovi	31.397,90	3,22%
15	Troškovi donacija	10.778,86	1,11%
16	Troškovi otplate kredita	20.186,94	2,07%
17	Troškovi opštinskih odbora	124.230,51	12,76%
18	Troškovi DF	6.311,70	0,65%
19	Troškovi GG MK	202.673,85	20,81%
20	Troškovi DF - ponovljeni izbori Nikšić	14.750,00	1,51%
21	Troškovi blagajne Centrale	175.767,00	18,05%
	Ukupno	**973.932,11**	100,00%

Shodno tabelarnom pregledu ostvareni troškovi odnose se na: troškove zarada i ostalih naknada u iznosu od 73.590,01 €, troškove angažovanja volontera u iznosu od 12.722,50 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 819,00 €, troškove prevoza i telefona u iznosu od 15.726,90 €, troškove opreme i održavanja vozila u iznosu od 16.632,89 €, troškove vode i struje u iznosu od 2.315,38 €, troškove marketinga u iznosu od 50.776,98 €, troškove zakupa i održavanja u iznosu od 5.880,00 €, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.462,21 €, troškove amortizacije u iznosu od 6.212,35 €, troškove provizije, osiguranja i prinudne naplate u iznosu od 5.165,39 €, troškove izvršenih usluga u iznosu od 180.463,74 €, troškove isplaćenih pomoći u iznosu od 15.068,00 €, troškove hotelskih i ugostiteljskih usluga i ostale troškove u iznosu od 31.391,90 €, troškove sponzorstva kampanja i iznajmljivanja vozila u iznosu od 10.778,86 €, troškove otplate kredita u iznosu od 20.186,94 €, troškove opštinskih odbora u iznosu od 124.230,51 €, troškove GG MK u iznosu od 202.673,85 €, troškove DF Nikšić u iznosu od 14.750,00 € i gotovinski isplaćene troškove u iznosu od 175.767,00 €.

U nastavku Izvještaja je dat grafički prikaz ukupnih troškova za 2013. godinu.

Shodno prezentiranim troškovima najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi GG Milan Knežević sa 21%, troškovi izvršenih usluga sa 19%, gotovinski isplaćeni troškovi iz blagajne Centrale sa 18%, troškovi opštinskih odbora sa 13%, troškovi zarada i naknada sa 8%, troškovi marketinga sa 5% itd.

8.5. Realizacija preporuka iz ranijih godina

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Nove srpske demokratije, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih. Preporuke su se odnosile na:

- obezbijeđivanje analitičke evidencije osnovnih sredstava u poslovnim knjigama,
- vršenje popisa imovine i obaveza u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem ("Sl. list CG"br 34/09),
- organizovanje volonterskog rada u skladu sa odredbama Zakona o volonterskom radu,
- da se isplata troškova po osnovu volonterskog rada vrši na račune volontera na osnovu vjerodostojne dokumentacije,
- smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne,
- obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je Partija sprovela određeni broj aktivnosti na realizaciji preporuka koje se odnose na obračun i isplatu poreskih obaveza, organizovanje volonterskog rada, dokumentovanje troškova, vršenje godšnjeg popisa osnovnih sredstava, obezbjeđivanje analitičke evidencije osnovnih sredstava, ali iste nije u potpunosti realizovala, iz sledećih razloga:

- subjekt revizije je izvršio obračun poreskih obaveza na isplaćene naknade, ali nije vršio plaćanje istih, uz izjašnjenje na Preliminarni izvještaj DRI subjekt revizije je dostavio dokaz da je u 2014. godini izmirio dio poreskih obaveza u iznosu od 10.000,00€.

- subjekt revizije je smanjio iznos naknada po osnovu troškova volonterskog rada i dio istih plaćao preko žiro računa, ali ugovorom o volonterskom radu nije utvrdio način na koji će se vršiti naknada troškova (pravdanje i visina istih),

- subjekt revizije je izvršio godišnji popis osnovnih sredstava, ali nije sačinio Izvještaj u skladu sa važećim Pravilnikom o vršenju popisa. Takođe je obezbijedio evidenciju osnovnih sredstava vanbilansno, ali ne i analitičku evidenciju u poslovnim knjigama.

- preporuku koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne Partija nije realizovala jer je u 2013. godini isplatila gotovinski troškove u iznosu od 310.579,00€, i to: iz blagajne Centrale u iznosu od 185.767,00€ i iz blagajni opštinskih odbora u iznosu od 124.848,64€.

8.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Nove srpske demokratije za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 244/14 od 09.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/68 od 30.09.2014. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Nove srpske demokratije

M I Š LJ E NJ E

Nadležni Kolegijum za predmetnu reviziju, izrazio je **USLOVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvješaj Nove srpske demokratije za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom, zbog revizijom utvrđenih materijalno značajnih grešaka, koje nisu od fundamentalnog značaja za razumijevanje prezentiranih izvještaja i nedosledne primjene dijela zakonske regulative (Zakona o radu, Zakona o volonterskom radu, Zakona o računovodstvu i reviziji i sl.).

Sledeće nepravilnosti i propusti su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Nova srpska demokratija je u poslovnim knjigama iskazala troškove u iznosu od 973.932,11 €. Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na troškove NOVE, GG Milan Knežević i troškove izbornih kampanja članica Koalicije DF - Miodrag Lekić. NOVA je krajem 2013. godine umanjila troškove za iznos od 158.000,00 € i u Bilansu uspjeha iskazala troškove u umanjenom iznosu. Umanjenje troškova je izvršila shodno Sporazumu i ugovorima o asignaciji zaključenim sa članicama koalicije Demokratski front shodno kojim su članice koalicije preuzele dio obaveza po kreditu koji je korišten za izmirivanje troškova izbornih kampanja. Budući da je Nova kao jedna od članica Koalicije Demokratski front, shodno sporazumu obezbjeđivala evidenciju svih transakcija koje se odnose na izborne kampanje to je bila dužna da i prihode i troškove iskaže u finansijskim izvještajima u ukupnom iznosu. Takođe je bila u obavezi da u svojim poslovnim knjigama razgraniči finansijske transakcije (prihode, troškove, obaveze i sl.) koje se odnose na poslovanje NOVE i na izborne kampanje Koalicije.

- **Državna revizorska institucija preporučuje da prilikom nastupanja koalicije na izborima, jedna od članica koalicije obezbjeđuje evidenciju svih finansijskih transakcija koje se odnose na izbornu kampanju i iste iskazuje u finansijskim izvještajima, ili da svaka od članica koalicije u svojim poslovnom knjigama evidentira pripadajući dio prihoda, troškova i obaveza i iste iskazuje u finansijskim izvještajima.**

2. Revizijom je utvrđeno da je od ukupno gotovinski isplaćenih troškova iz blagajni opštinskih odbora iznos od 3.693,00 € pravdan na osnovu nepotpune dokumentacije, iznos od 2.478,29 € pravdan je neadekvatnom dokumentacijom - nefiskalnim računima, a iznos od 350,00 € nije dokumentovan. Isplaćeni troškovi iz blagajne Centrale u iznosu od 4.275,00 € pravdani su nefiskalnim računima, troškovi u iznosu od 140,00 € nisu dokumentovani, a isplaćeni troškovi iz blagajne GG Milan Knežević u iznosu od 3.407,14 € pravdani nefiskalnim računima.

- **Subjekt revizije pravdanje svih troškova treba da vrši na osnovu vjerodostojne i potpune dokumentacije.**

3. Revizijom je utvrđeno da je po osnovu volonterskog rada subjekt revizije isplatio naknade troškova volonterskog rada u iznosu od 32.428,50 €, i to: gotovinski iz blagajne iznos od 19.856,00 € i preko žiro računa iznos od 12.722,50 €. Revizijom je utvrđeno da je pravdanje gotovinski isplaćenih troškova vršeno putnim nalozima (dnevnice i upotreba sopstvenog vozila u službene svrhe). Uvidom u prezentirane ugovore je utvrđeno da je istim precizirana obaveza osiguranja volontera i isplate materijalnih troškova po osnovu volonterskog rada (prevoz, telefon i sl.), ali nije utvrđena visina i način na koji će se vršiti pravdanje istih. Revizijom je utvrđeno da su isplaćene naknade po volonteru iznosile od 665,00 € do 4.950,00 €. Subjekt revizije je u dostavljenom Izjašnjenju obrazložio isplaćene naknade po osnovu ugovora o voloterskom radu: „Možda koristimo neadekvatan termin volonteri. U suštini to su naši aktivisti i ne možemo u ugovorima precizirati visinu troškova, jer se isplaćuju samo nastali troškovi kako je definisano i u ugovorima (troškovi prevoza, telefona,...). Isplate su vršene i preko žiro računa i iz blagajne u zavisnosti da li nam aktivista, i pored našeg insistiranja, dostavi broj svog žiro računa.“

- **Subjekt revizije zaključivanje ugovora o volonterskom radu i isplatu po osnovu istih treba vršiti shodo članu 13, Zakona o volonterskom radu, posebno iz razloga što se u Izjašnjenju subjekta revizije navodi da se radi o aktivistima Partije.**

4. Revizijom je utvrđeno da je po osnovu zaključenih ugovora sa fizičkim licima Nova srpska demokratija isplatila naknade u iznosu od 174.638,70 €, naknade su isplaćivane u iznosima od 45,00 € do 12.350,00 € po izvršiocu.

   Uvidom u zaključene ugovore sa fizičkim licima je utvrđeno da su isti tipskog karaktera i ne sadrže jasno definisanu obavezu angažovanog lica, period na koji su lica angažovana. Shodno zaključenim ugovorima lica su angažovana za sledeće poslove: pružanje administrativno – tehničke podrške, ažuriranje sajta, unos i obradu podataka za istraživanje javnog mnjenja, poslove potparola Partije, administrativno tehničke poslove i poslove sekretara, troškove obilaska opštinskih odbora i edukaciju biračkih odbora, organizovanje koktela, organizovanje sastanaka, medijskih nastupa, konferencija za novinare, organizovanje Građanskog kluba DF-a i sl. Jedan broj ugovora zaključen je sa visokim partijskim funkcionerima (članovi GO i OO) koji su i javni funkcioneri (poslanici i odbornici).

   Revizijom je takođe utvrđeno da su četiri lica primala naknade osim po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima i po osnovu naknada troškova volonterskog rada. Isplaćene naknade su iznosile od 5.900,00 € do 8.700,00 €.

Revizijom je utvrđeno da je GG Milan Knežević po osnovu ugovora isplatila naknade u iznos od 99.150,00 €. Naknade su iznosile od 250,00 € do 12.900,00 €. Uvidom u zaključene ugovore sa fizičkim licima je utvrđeno da su isti tipskog karaktera i ne sadrže jasno definisanu obavezu angažovanog lica, period na koji su lica angažovana, način isplate naknada kao ni podatke da li je angažovano lice zaposleno ili je na evidenciji ZZZCG.

- **Subjekt revizije treba da zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima vrši u skladu sa članom 163 i 166, Zakona o radu.**

- **U slučaju da su partijski funkcioneri istovremeno i javni funkcioneri i da ostvaruju naknade po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima zaključenim sa Partijom dužni su da istu prijave Komisiji za konflikt interesa.**

5. Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao troškove isplaćene iz blagajni opštinskih odbora u iznosu od 122.550,51 €, a revizijom je utvrđeno da isti iznose **124.848,64 €**, što je za 2.298,13 € više od iskazanih u poslovnim knjigama. Takođe je utvrđeno da je gotovina u blagajnama OO na dan 31.12.2013. godine iskazana u glavnoj knjizi u iznosu od 5.890,92 €, a revizijom na osnovu blagajničkih dnevnika je utvrđeno da ista iznosi 3.800,26 € što je za 2.090,66 € manje od iskazane gotovine u Glavnoj knjizi.

- **Potrebno je da subjekt revizije izvrši usaglašavanje podataka iskazanih u pomoćnim evidencijama sa istim iskazanim u Glavnoj knjizi.**

6. U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije ne obezbjeđuje analitičku evidenciju osnovnih sredstava u poslovnim knjigama, već istu obezbjeđuje vanbilansno u excel tabelama.

- **Subjekt revizije treba da vrši godišnji popis imovine (stalne i obrtne) i obaveza, da uskladi stvarno sa knjigovodstvenim stanjem i sačini izvještaj o popisu. Takođe treba da obezbijedi analitičku evidenciju osnovnih sredstava koja treba da sadrži: inventarni broj, količinu, naziv, nabavnu, otpisanu i sadašnju vrijednost osnovnog sredstva.**

7. Revizijom su utvrđeni nedostaci u evidentiranju obaveza prema dobavljačima jer subjekt revizije u glavnoj knjizi ne vrši evidentiranje obaveza hronološki - u momentu nastanka, već evidentira samo neizmirene obaveze iz prethodne godine i vrši zatvaranje istih, a plaćanje obaveza prema dobavljačima nastalih u tekućoj godini knjiži direktno na troškove.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi evidenciju obaveza prema dobavljačima na način što će prenijeti neizmirene obaveze iz prethodne godine i evidentirati sve obaveze nastale u tekućoj godini i shodno izvršenim uplatama vršiti zatvaranje istih.**

8. U postupku revizije utvrđeno je da je subjekt revizije u poslovnim knjigama iskazao potraživanja od opština po osnovu finansiranja redovnog rada u iznosu od 46.714,79 €, a ista se odnose na potraživanja iz prethodnih godina u iznosu od 5.354,46 € i iz 2013. godine u iznosu od 41.360,31 € (opštine Kolašin 13.853,97 €, Budva 12.506,43 € i Nikšić 15.000,00 €). Potraživanja od Opštine Kolašin i Budva su evidentirana na osnovu ovjerenih dopisa od strane opštinskih Sekretarijata, dok je potraživanje od opštine Nikšić evidentirano na osnovu proračuna Partije.

   Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u poslovnim knjigama iskazao i potraživanja po osnovu pozajmica od fizičkih lica u iznosu od 30.939,50 €. Potraživanja se odnose na date pozajmice fizičkim licima u 2011. godini i ranijim godinama. Subjekt revizije u 2013. godini nije preduzimao aktivnosti u cilju naplate istih iako fizička lica nijesu vršila povraćaj pozajmica.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama, na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije, obezbijedi evidenciju svih potraživanja od lokalnih samouprava.**

- **Budući da subjekt revizije u 2013. godini nije preduzimao aktivnosti za naplatu potraživanja iz ranijih godina po osnovu pozajmica fizičkim licima, to se istom preporučuje da sprovede aktivnosti u cilju naplate potraživanja, pokrene postupak za naplatu ili izvrši otpis istih.**

9. Revizijom je utvrđeno da su troškovi GG Milan Knežević u poslovnim knjigama NOVE evidentirani u iznosu od 202.673,85 €, a uvidom u poslovne knjige i finansijske izvještaje GG Milan Knežević je utvrđeno da isti iznose 175.384,55 €. Navedena razlika u iznosu od 27.289,30 € odnosi se na pogrešno evidentiranje u glavnoj knjizi NOVE.

- **Budući da Nova srpska demokratija u svojim finansijskim izvještajima iskazuje i prihode i troškove GG Milan Knežević to je potrebno izvršiti usaglašavanje navedenih podataka.**

10. Uvidom u naknadno dostavljenu dokumentaciju (uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj), utvrđeno je da su isplaćeni troškovi preko blagajne OO Herceg Novi u iznosu od 1.500,00 € dokumentovani putnim nalozima. Shodno dostavljenim putnim nalozima utvrđeno je da se navedeni troškovi odnose na isplaćene dnevnice i troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe sekretaru odbora na ime obilaska i reorganizacije istog, što nije u skladu sa Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima kao jedinim važećim propisom koji reguliše ovu oblast. Navedenom uredbom je utvrđeno da se službenim putovanjem u zemlji, podrazumijeva putovanje na koje se određeno lice upućuje da izvrši posao u mjesto koje je udaljeno više od 30 km od mjesta rada istog.

- **Budući da subjekt revizije nije svojim aktom utvrdio visinu naknada troškova po osnovu službenih putovanja (prevoz, dnevnice i sl.), to po mišljenju DRI isplatu navedenih troškova treba vršiti u skladu sa Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima kao jedinim važećim propisom koji reguliše ovu oblast.**

9. DEMOKRATSKA STRANKA JEDINSTVA

Demokratska stranka jedinstva, skraćeni naziv DSJ, osnovana je jula 2006. godine i upisana u registar političkih partija kod Ministarstva pravde (br. 02-3751/06). Sjedište Stranke je u Podgorici, Ivana Vujoševića br. 42.

Statutom su utvrđeni ciljevi i principi za koje se Stranka zalaže i nastoji ostvariti, a odnose se na: vladavinu prava; slobode i prava čovjeka i građanina; prava državljana; ravnopravnost naroda i posebnu zaštitu nacionalnih i etničkih zajednica prema međunarodnim standardima; tržišnu privredu i socijalnu pravdu; evropske integracije; uspostavljanje specijalnih veza Crne Gore sa Srbijom; zaštitu identiteta, jezika, pisma i ostalih prava Srba u Crnoj Gori u skladu sa međunarodnim standardima; pravo na školovanje, informisanje, udruživanje, simbole, kontakte, dvojno državljanstvo i sl. u skladu sa međunarodnim standardima; demokratiju, podjelu vlasti, republikansko uređenje i parlamentarni sistem. Član DSJ može biti svaki punoljetni građanin koji prihvata programska načela, ciljeve i Statut Stranke i koji je spreman da radi na njihovom ostvarivanju. Član DSJ učestvuje u aktivnostima Stranke i ima pravo da bira i bude biran u organe Stranke. Stranka je organizovana i djeluje preko organizacija na teritorijalnom principu. Članovi pripadaju odgovarajućoj organizaciji prema mjestu prebivališta.

Organi Stranke su: opštinski i republički. Opštinski organi Stranke su: Opštinska izborna skupština i Opštinski odbor. Organi Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik i potpredsjednici i Predsjedništvo. Skupština je najviši organ Stranke. Saziva se po potrebi, a najmanje jedanput u četiri godine, odlukom Glavnog odbora. Skupština utvrđuje politiku Stranke, bira i razrješava Glavni odbor i Predsjednika Stranke, donosi Statut i Program Stranke. Ona donosi Poslovnik o svom radu kojim se uređuju sva proceduralna pitanja, kao i postupak odlučivanja. Glavni odbor je organ Stranke koji između dvije skupštine ostvaruje politiku Stranke, a za svoj rad odgovara Skupštini. On bira potpredsjednike i Predsjedništvo Stranke, pokreće inicijativu za promjenu i dopunu Statuta, donosi Poslovnik o svom radu kojim se uređuju sva proceduralna pitanja sazivanja i održavanja sjednica, kao i postupci odlučivanja. Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku u zemlji i inostranstvu; rukovodi stranačkom organizacijom, usklađuje i nadzire funkcionisanje Stranke; obezbjeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje Stranke; saziva i predsjedava sjednicama Glavnog odbora, saziva i predsjedava Skupštinom Stranke, odgovoran je za sprovođenje odluka Skupštine i Glavnog odbora, predlaže izborni program Stranke, usklađuje rad odborničkih i poslaničkog kluba Stranke, imenuje savjetnike i Portparola Stranke, daje punomoćje za zastupanje pred sudom ili drugim organima i obavlja druge poslove. Za svoj rad odgovara Skupštini. Potpredsjednik Stranke zamjenjuje Predsjednika u poslovima za koje ga on ovlasti i za svoj rad odgovara Predsjedniku Stranke i Glavnom odboru. Glavni odbor određuje broj potpredsjednika i vrši njihov izbor. Predsjedništvo čine: Predsjednik, potpredsjednici i dva člana Glavnog odbora, koje ovaj bira na predlog Predsjednika. Ono ostvaruje politiku Stranke u skladu sa ciljevima koje utvrđuje Glavni odbor, a za svoj rad je odgovorno istom. Predsjedništvo je odgovorno za materijalno i finansijsko poslovanje Stranke.

Stranka se, shodno članu 27 Statuta, finansira iz: budžeta, članarina, dobrovoljnih priloga, prihoda od sopstvene imovine i preduzetničke djelatnosti i iz drugih izvora u skladu sa Zakonom.

9.1. Računovodstvene evidencije

Stranka, kao neprofitna organizacija, za 2013. godinu bila je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, voditi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva.

Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Stranka, koja ima svojstvo pravnog lica, dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da je Stranka u 2013. godini vodila zakonom propisane poslovne knjige Glavnu knjigu i pomoćne evidencije (dnevnik blagajne, analitičku evidenciju dobavljača, analitičku evidenciju osnovnih sredstava). Shodno Ugovoru, Partija je vođenje poslovnih knjiga za 2013.g. povjerila knjigovodstvenoj agenciji.

9.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00€ do 500.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00€ do 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00€ materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

9.3. Prihodi

Subjekt revizije je u 2013. godini u poslovnim knjigama iskazao prihode za redovno poslovanje u iznosu od 73.857,65 € i isti se odnose na prihode iz Budžeta CG u iznosu od 67.753,23 € i prihode iz prethodne godine u iznosu od 6.104,42 €.

Revizijom je utvrđeno da je Demokratskoj stranci jedinstva kao članici koalicije „Demokratski front - Miodrag Lekić“ po osnovu izbornog rezultata pripao jedan poslanički mandat i po tom osnovu su joj iz Budžeta Crne Gore opredijeljena sredstva u mjesečnom iznosu od 6.317,36 €.

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u Glavnoj knjizi nije evidentirao prihode iz Budžeta CG u iznosu od 8.055,09 € koji su Ugovorom o asignaciji zaključenim sa poslovnom bankom i Ministarstvom finansija usmjeremi za otplatu pripadajućeg dijela kredita koji je podigla NOVA za izmirivanje troškova po osnovu izborne kampanje Demokratskog fronta čija je jedna od članica i Demokratska stranka jedinstva.

- **Subjekt revizije treba da evidentira sve prihode bez obzira što je dio istih preusmjeren na izmirivanje obaveza shodno zaključenom ugovoru o asignaciji i nije direktno uplaćen na žiro-račun subjekta.**

9.4. Rashodi

Stranka je u 2013. godini evidentirala ukupne troškove u iznosu od 48.692,28 €. Revizijom iskazanih troškova je utvrđeno da se isti odnose na: troškove nabavke osnovnih sredstava u iznosu od 1.434,43 €, troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 642,34 €, troškove goriva u iznosu od 2.045,70 €, putne troškove u iznosu od 4.298,00 €, troškove PTT usluga u iznosu od 881,47 €, troškove održavanja opreme u iznosu od 1.294,47 €, troškove zakupa u iznosu od 12.530,00 €,

troškove izbornih kampanja u iznosu od 13.595,01 €, troškove reprezentacije u iznosu od 888,00 €, troškove sponzorstva i pomoći u iznosu od 10.608,74 € i ostale troškove u iznosu od 474,12 €.

Od ukupno iskazanih troškova iznos od 35.097,27 € odnosi se na troškove za redovno poslovanje Stranke, a iznos od 13.595,01 € na troškove izbornih kampanja.

9.5. Realizacija preporuka iz prethodnih godina

U Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Demokratske stranke jedinstva, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na: obezbjeđivanje vođenja zakonom propisanih poslovnih knjiga (Glavna knjiga i pomoćne evidencije), donošenja Finansijskog plana i dokumentovanje troškova.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuku koja se odnosi na obezbjeđivanje vođenja Zakonom propisanih poslovnih knjiga, djelimično realizovao preporuku koja se odnosi na dokumentovanje troškova i nije realizovao preporuku koja se odnosi na donošenje Finansijskog plana za tekuću godinu.

9.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja – Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske stranke jedinstva za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 27/14 od 22.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40116-042-629/94 od 17.10.2014. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Demokratske stranke jedinstva

M I Š LJ E NJ E

Nadležni Kolegijum DRI za predmetnu reviziju, izrazio je **USLOVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj Demokratske stranke jedinstva za 2013. godinu, zbog revizijom utvrđenih nepravilnosti i propusta koje se odnose na: uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola, dokumentovanje dijela gotovinski isplaćenih troškova, iskazivanje prihoda i poslovanje opštinskih odbora.

Sljedeće nepravilnosti i propusti su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije donio Finansijski plan i Program rada za 2013. godinu.

- **U cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema unutrašnje kontrole subjekta revizije treba da Statutom utvrdi obavezu donošenja godišnjeg Finansijskog plana i Godišnjeg programa rada i da iste donosi u utvrđenom roku.**

2. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije po osnovu troškova izborne kampanje isplatio fizičkim licima iznos od 1.050,00 € koji nije dokumentovan (nedostaje odluka, ugovor ili putni nalog i sl.).

- **Subjekt revizije treba da isplatu svih troškova vrši na osnovu vjerodostojne i potpune dokumentacije.**

3. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u Glavnoj knjizi nije evidentirao prihode iz Budžeta CG u iznosu od 8.055,09 € koji su Ugovorom o asignaciji zaključenim sa poslovnom bankom i Ministarstvom finansija usmjereni za otplatu pripadajućeg dijela kredita koji je podigla NOVA za izmirivanje troškova po osnovu izborne kampanje Demokratskog fronta čija je jedna od članica i Demokratska stranka jedinstva.

- **Subjekt revizije treba da evidentira sve prihode bez obzira što je dio istih preusmjeren na izmirivanje obaveza shodno zaključenom Ugovoru o asignaciji i nije direktno uplaćen na žiro-račun subjekta.**

4. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2013. godini isplatio naknade fizičkim licima po osnovu zakupa i ugovora o djelu u iznosu od 11.550,00 €, na koje nije vršio obračun i uplatu poreskih obaveza.

- **Subjekt revizije treba da prilikom isplata naknada fizičkim licima vrši obračun i uplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.**

5. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u poslovnim knjigama iskazao potraživanja po osnovu date pozajmice fizičkom licu shodno odluci Predsjedništva br. 07/13 od 30.01.2013. godine u iznosu od 24.000,00 €. Pozajmica je isplaćena preko žiro računa fizičkom licu u stanju socijalne potrebe. Takođe je utvrđeno da u 2013. godini nije vršen povraćaj pozajmice od strane fizičkog lica, a navedenom Odlukom je precizirano da je pozajmicu potrebno vratiti do isteka parlamentarnog mandata Stranke.

- **Državna revizorska institucija preporučuje subjektu revizije da ne vrši finansiranje fizičkih lica putem pozajmica.**

6. Revizijom je utvrđeno da su shodno Odluci Predsjedništva br. 09/13 od 30.01.2013. godine na ime materijalnih troškova opštinskih odbora Berane, Nikšić i Žabljak prenešena sredstva u ukupnom iznosu od 9.750,00 € na račune fizičkih lica (predsjednika i sekretara OO) i to za OO Berane u iznosu od 8.500,00 €, OO Nikšić u iznosu od 300,00 € i OO Žabljak u iznosu od 950,00 €. Prenos sredstava je vršen na ovaj način jer opštinski odbori u 2013. godini nisu imali otvorene žiro račune za obavljanje materijalno finansijskog poslovanja.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da opštinski odbori svoje materijalno finansijsko poslovanje obavljaju preko žiro računa otvorenih za te namjene.**

7. Subjekt revizije je u 2013. godini gotovinski iz blagajne glavnog odbora i opštinskih odbora isplatio troškove u iznosu od 25.741,40 €, što čini 52,87% ukupno evidentitanih troškova.

- **U cilju smanjenja gotovinskih isplata iz blagajne, DRI preporučuje subjektu revizije da isplatu naknada po osnovu ugovora o djelu i ugovora o zakupu vrši na tekuće račune fizičkih lica.**

10. LIBERALNA PARTIJA CRNE GORE

Liberalna partija Crne Gore (LPCG) je upisana u Registar političkih partija rješenjem Ministarstva pravde (br. 02-4356/04 od 02.11.2004. i Rješenjem br. 05-006/12-21420/2 od 09.11.2012. godine) u Registar političkih partija kod Ministarstva unutrašnjih poslova. Partiju predstavlja i zastupa predsjednik - Andrija Popović.

Ciljevi Partije su usmjereni na stvaranje i izražavanje političke volje, te političko djelovanje građana koji Crnu Goru žele konstituisati i izgraditi kao građansku, demokratsku, nezavisnu i međunarodno priznatu državu. Ciljevi Partije su da svojim djelovanjem na načelima i tradicijama evropske liberalne demokratije ostvari ideale slobodnog pojedinca, slobodnog naroda, liberalne demokratije, privatne svojine, slobodnog tržišta i socijalne pravde.

Partija se zalaže za principe demokratskog, slobodnog i organizovanog društva, za civilizacijska dostignuća savremenog i naprednog dijela čovječanstva, za slobodu kritičkoj misli i izvornim vrijednostima tradicije i demokratije.

Organi LPCG utvrđeni ovim Statutom su: Konferencija LPCG, predsjednik LPCG, potpredsjednici LPCG, Glavni odbor LPCG, Savjet LPCG, Poslanički klub, Predsjednički kolegijum i Vijeće časti LPCG.

Liberalna partija CG stiče prihode od članarine, dobrovoljnih priloga, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organizacije stranačkih manifestacija, državnog budžeta, opštinskih budžeta i drugih zakonom dozvoljenih izvora. Glavni odbor LPCG određuje iznos članarine za svaku tekuću godinu. Visina članarine može biti kategorisana po pojedinim kategorijama članstva LPCG: poslanici, članovi u izvršnoj vlasti, stranački funkcioneri, studenti, penzioneri i sl.

10.1. Računovodstvene evidencije

Partija je dužna shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija voditi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Partija ima svojstvo pravnog lica i dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija je u 2013. godini obezbjeđivala sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne. Partija je evidenciju prihoda i rashoda zasnivala na gotovinskoj osnovi. U glavnoj knjizi su obezbijeđene evidencije imovine (stalne i obrtne), kapitala, obaveza, prihoda i rashoda, ali nije obezbijeđena evidencija potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Državna revizorska institucija preporučuje subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi i evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava koje će vršiti na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije.**

10.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00 € do 500.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00 € do 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

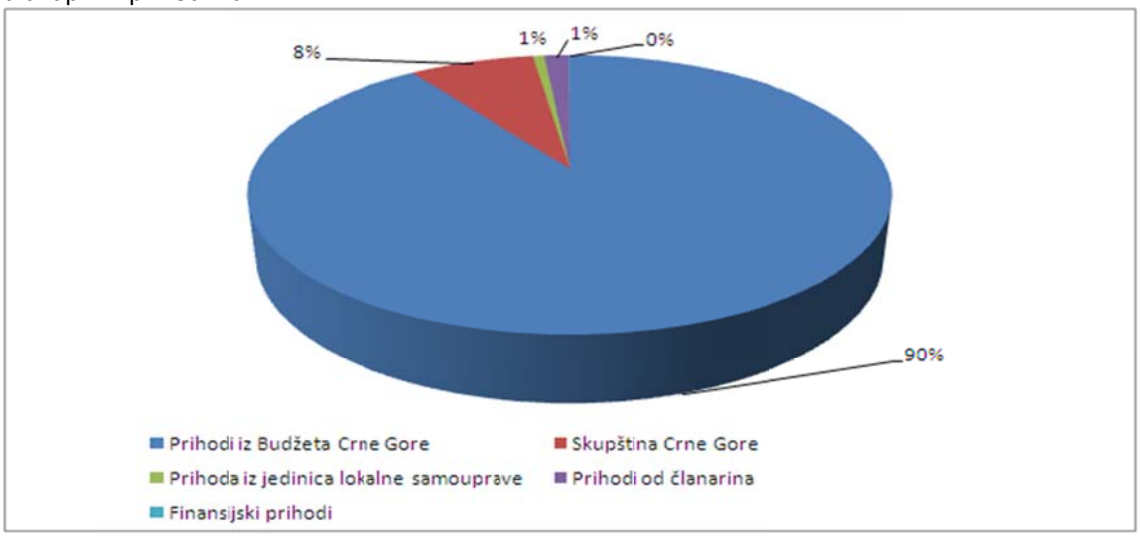
10.3. Prihodi

Partija je u 2013. godini iskazala ukupne prihode u iznosu od 83.990,80 €. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 75.808,32 €, prihode iz budžeta Skupštine CG u iznosu od 6.331,29 €, prihode iz budžeta opština u iznosu 559,92 €, prihodi od članarina u iznosu od 1.234,54 € i finansijske prihode u iznosu od 47,73 €.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih prihoda u 2012 i 2013. godini.

R/B	Opis	Prihodi iz 2012. godine	Učešće	Prihodi iz 2013. godine	Učešće
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	11.102,97	53,4%	75.808,32	90,3%
2	Skupština Crne Gore	3.285,07	15,8%	6.331,29	7,5%
3	Prihoda iz jedinica lokalne samouprave	6.393,00	30,8%	559,92	0,7%
4	Prihodi od članarina	0,00	0,0%	1.243,54	1,5%
5	Finansijski prihodi	0,96	0,0%	47,73	0,1%
Ukupno		20.782,00	100,0%	83.990,80	100,0%

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima.

10.4. Rashodi

Partija je u 2013. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od **83.079,12 €** i isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 3.092,00 €, troškove električne energije i goriva u iznosu od 7.757,68 €, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 4.273,34 €, troškove ugovorenih naknada u iznosu 9.970,00 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 11.515,71 €, troškove PTT usluga u iznosu od 1.763,33 €, troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 5.515,90 €, troškove reklame i propagande u iznosu od 12.521,04 €, troškove usluga

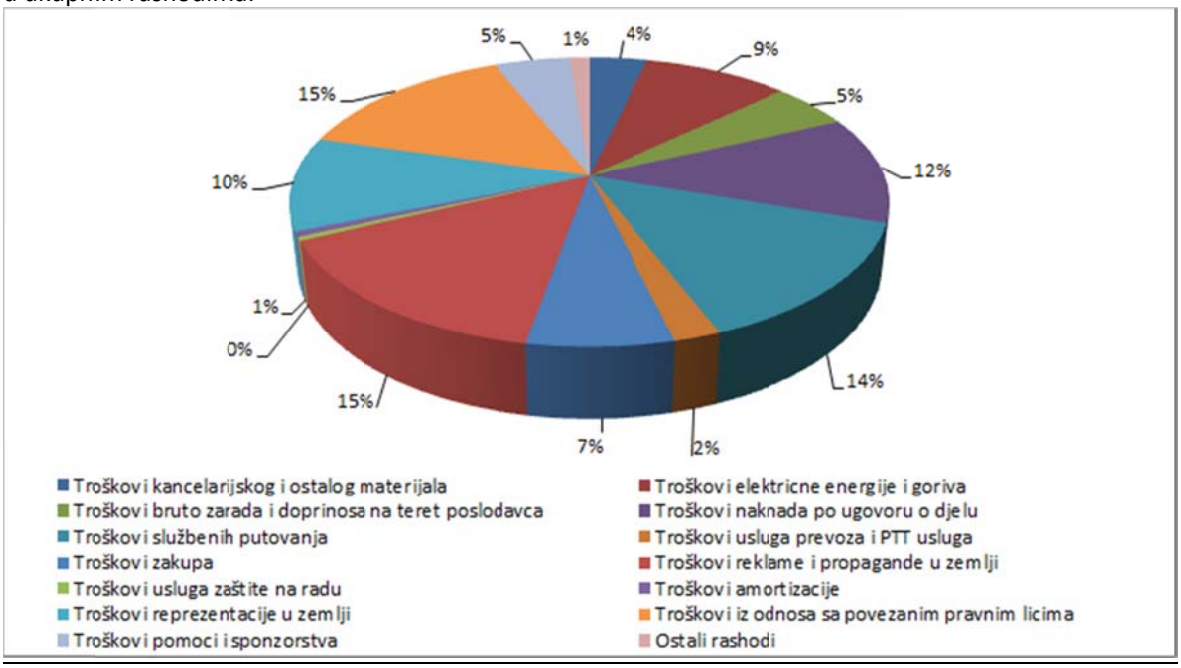
zaštite na radu u iznosu 356,67 €, troškove amortizacije u iznosu od 482,68 €, troškove reprezentacije u iznosu od 8.698,55 €, troškove iz odnosa sa povezanim pravnim licima u iznosu od 12.033,75 €, troškove pomoći i sponzorstava u iznosu od 4.030,00 € i ostale troškove u iznosu od 1.068,47 €. Od ukupno iskazanih troškova na troškove izbornih kampanja za lokalne izbore održane u Cetinju i Petnjici odnosi se iznos od 2.984,11 €.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih rashoda u 2012. i 2013. godini

r/b	Vrsta troškova	Troškovi za 2012. godinu	Učešće (%)	Troškovi za 2013. godinu	Učešće (%)
1	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala			3.092,00	3,72%
2	Troškovi elektricne energije i goriva			7.757,68	9,34%
3	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca			4.273,34	5,14%
5	Troškovi naknada po ugovoru o djelu			9.970,00	12,00%
6	Troškovi službenih putovanja			11.515,71	13,86%
7	Troškovi usluga prevoza i PTT usluga	761,20	9,90%	1.763,33	2,12%
9	Troškovi zakupa			5.515,90	6,64%
11	Troškovi reklame i propagande u zemlji	4.268,78	55,50%	12.521,04	15,07%
12	Troškovi usluga zaštite na radu	491,00	6,38%	356,67	0,43%
13	Troškovi amortizacije	709,87	9,23%	482,68	0,58%
15	Troškovi reprezentacije u zemlji			8.698,55	10,47%
18	Troškovi iz odnosa sa povezanim pravnim licima			12.033,75	14,48%
19	Troškovi pomoci i sponzorstva			4.030,00	4,85%
20	Ostali rashodi	1.461,02	18,99%	1.068,47	1,29%
	ukupno	**7.691,87**	**1,00**	**83.079,12**	**1,00**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učišće u ukupnim troškovima imaju troškovi reklame i propagande sa 15%, troškovi službenih putovanja sa 14%, drugi troškovi iz odnosa sa povezanim pravnim licima sa 14%, troškovi naknada po ugovoru odjelu sa 12%, troškovi troškovi reprezentacije sa 10% i dr.

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih rashoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima.

10.5. Realizacija preporuka iz prethodne godine

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalne partije CG za 2012. godinu, Državna revizorska institucija je utvrdila nepravilnosti i dala preporuku koja se odnosi na donošenje unutrašnjih opštih akata.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalne partije CG za 2013. godinu, utvrđeno je da je subjekt revizije djelimično realizovao preporuku jer nije donio sva unutrašnja opšta akta (Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o materijalno-finansijskom poslovanju, poslovnike o radu i sl.).

10.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja - Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 i čl 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalne partije CG za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (br. 49/14 od 14.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40116-042-629/103 od 24.10.2014. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o DRI I članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Liberalne partije Crne Gore

M I Š LJ E NJ E

Nadležni Kolegijum DRI za predmetnu reviziju, izrazio je **POZITIVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj Liberalne partije CG za 2013. godinu i **USLOVNO MIŠLJENJE** na usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom zbog nedosledne primjene dijela propisa (Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o računovodstvu i reviziji).

Sledeće nepravilnosti i propusti su uticali na izražavanje navedenog mišljenja:

1. Revizijom je utvrđeno da opštinski odbor Bijelo Polje Centrali Partije nije dostavio dokumentaciju za pravdanje utroška dodijeljenih sredstava u iznosu od 820,00€. Takođe je utvrđeno da je sa glavnog računa Partije izvršen prenos sredstava fizičkom licu u iznosu od 1.950,00€ koja nisu dokumentovana.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda potpunom i vjerodostojnom dokumentacijom kao i da uspostavi kontrolu nad materijalno-finansijskim poslovanjem opštinskih odbora na način što će utvrditi rok do kojeg su opštinski odbori dužni dostavljati vjerodostojnu i potpunu dokumentaciju za pravdanje utrošenih sredstava.**

2. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije donio sva unutrašnja akta (Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o materijalno-finansijskom poslovanju, poslovnik o radu, i sl.)

- **U cilju uspostavljanja efikasnog sistema unutrašnje kontrole potrebno je da subjekt revizije donese sva opšta i posebna akta kojima se regulišu pojedine oblasti iz poslovanja istog.**

3. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije u Glavnoj knjizi evidentirao depozite na računima opštinskih odbora u iznosu od 4.184,91€.

- **Subjekt revizije treba u poslovnim knjigama da evidentira sve finansijske transakcije koje se odnose na opštinske odbore istog.**

4. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije na ime zakupa poslovnih prostora isplatio fizičkim licima naknade u iznosu od 5.820,00€ na koje nije vršio obračun i isplatu poreskih obavez

- **Subjekt revizije prilikom isplate naknada fizičkim licima treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica.**

5. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama nije obezbjeđivao evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Državna revizorska institucija preporučuje subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava koje će vršiti na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije.**

11. NARODNA STRANKA

Narodna stranka (u daljem tekstu: NS) je dobrovoljna politička organizacija, organizovana radi ostvarivanja svojih programskih političkih ciljeva: demokratska država, vladavina prava, tržišna ekonomija, ljudska i građanska prava. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu. NS ima status pravnog lica. Sjedište Stranke je u Podgorici.

Organi Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Zamjenik predsjednika, Potpredsjednik, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Nadzorni odbor i Statutarna komisija i svi se biraju na period od četiri godine. Skupština je najviši organ Stranke. Skupština donosi Statut i Program Stranke, bira i razrešava Glavni odbor, zamjenika predsjednika i predsjednika Stranke, razmatra izvještaje o radu, usvaja finansijski izvještaj, donosi i druge odluke od značaja za Stranku. Glavni odbor (GO) je najviši organ Stranke između dvije Skupštine. GO izvršava odluke Skupštine bira i razrešava Predsjedništvo Stranke, potpredsjednika, Nadzorni odbor i Statutarnu komisiju, bira Izvršni odbor, donosi finansijski plan, usvaja izvještaj Nadzornog odbora o kontroli finansijskog poslovanja, donosi poslovnik o radu i druga akta i obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom. Predsjednika Stranke bira Skupština, Predsjednik predstavlja Stranku, vodi politiku Stranke. Predsjedništvo Stranke sastoji se od: predsjednika Stranke, potpredsjednika, predsjednika izvršnog odbora i šef Poslaničkog kluba stranke u Skupštini CG. Izvršni odbor je izvršni organ GO i izvršava odluke GO, koordinira radom OO i dr. Nadzorni odbor kontroliše finansijsko poslovanje Stranke i njenih organa. Bira ga Glavni odbor stranke i ima predsjednika i četiri člana. Statutarna komisija je nadležna da tumači statut, odlučuje po žalbama, predlaže izmjenu i dopunu Statuta. Statutarna komisija ima predsjednika i četiri člana. Član Statutarne komisije ne može obavljati druge funkcije u organu Stranke. Osim Glavnog odbora Stranka je organizovana i na opštinskom nivou kroz opštinske odbore (u daljem tekstu OO), pri čemu OO Podgorica funkcioniše kroz Glavni odbor i čine jedinstven odbor (odnosno, čine GO). U Glavnom odboru obavlja se finansijsko, odnosno, blagajničko poslovanje za Opštinske odbore Pljevlja, Tivat, i Bar.

11.1. Računovodstvene evidencije

Partija kao neprofitna organizacija je dužna, shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija, da vodi računovodstvene evidencije o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva finansija.

Revizijom je utvrđeno da je Stranka u 2013. godini od poslovnih knjiga obezbjeđivala glavnu knjigu i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja (za opštinski odbor Podgorica) i evidenciju osnovnih sredstava. Takođe je utvrđeno da je Stranka u 2013. godini poslovne knjige vodila shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžetske korisnike.

11.2. Metodologija revizije

U postupku vršenja revizije treba voditi računa o mogućem pogrešnom iskazivanju informacija u finansijskim izvještajima, odnosno o pragu utvrđene materijalnosti kao najvećem iznosu dozvoljene greške koja postoji u finansijskim izvještajima. Kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, korišćena je stopa materijalnosti u rasponu između 0,5% i 2,0%, shodno utvrđenoj metodologiji DRI. Za utvrđivanje praga materijalnosti za osnovicu su uzeti ukupni rashodi partija. Materijalnost je utvrđena za svaku partiju posebno.

Za partije čiji su rashodi utvrđeni u iznosu do 100.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 2% ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 100.000,00 € do 500.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1,50% od ostvarenih rashoda, za partije čiji se rashodi kreću u rasponu od 500.000,00 € do 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u visini od 1.25% na ostvarene rashode i za partije koje su ostvarile rashode preko 1.000.000,00 € materijalnost je utvrđena u iznosu od 1% od ostvarenih rashoda.

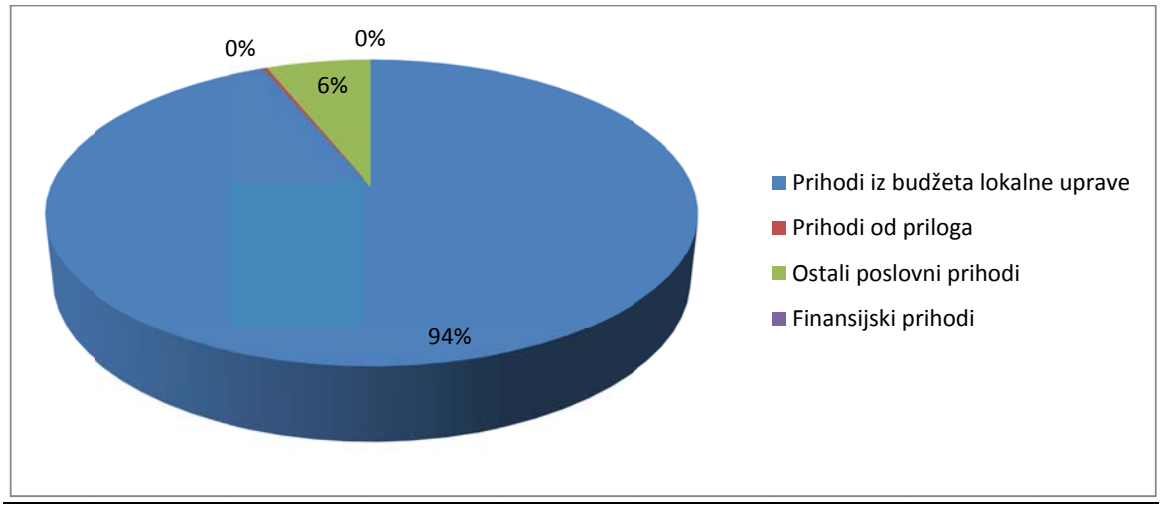
11.3. Prihodi

Stranka je u 2013. godini u poslovnim knjigama iskazala prihode u iznosu od 46.811,31 €, i isti se odnose na prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 43.775,55 €, prihode od priloga u iznosu od 115,31 € i ostale poslovne prihode u iznosu od 2.920,76 €

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2012 i 2013.godini:

R/B	Vrsta prihoda	2012		2013	
		IZNOS	% učešća	IZNOS	% učešća
1	Prihodi iz budžeta lokalne uprave	37,743.77	94%	43,836.80	94%
2	Prihodi od priloga	2,454.66	6%	115.00	0%
3	Ostali poslovni prihodi			2,859.51	6%
4	Finansijski prihodi	25.74	0%		0%
UKUPNO:		**40,224.17**	**100%**	**46,811.31**	**100%**

U nastavku je dat grafički prikaz ostvarenih prihoda po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima:

11.4. Rashodi

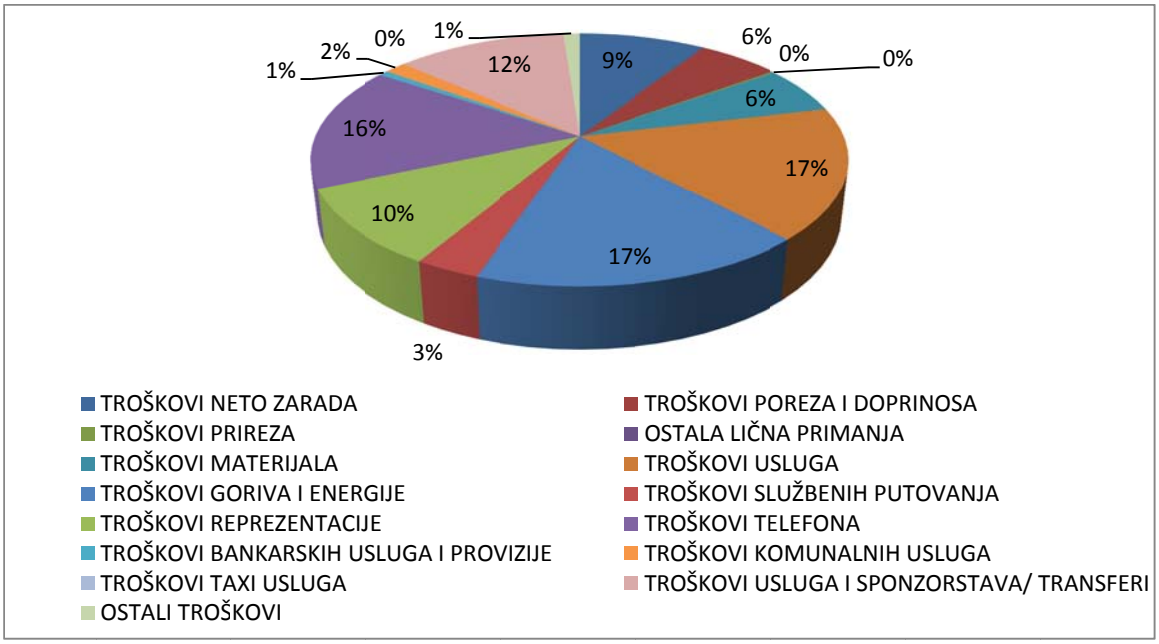
Stranka je u 2013. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne troškove u iznosu od 37.636,75 € i isti se odnose na: neto zarade u iznosu od3.415,83 €, troškove poreza i doprinosa u iznosu od 2.192,63 €, troškove prireza u iznosu od 76,45 €, troškove materijala u iznosu od 2.294,68 €, troškove usluga u iznosu od 6.322,88 €, troškove službenih putovanja u iznosu od 1.233,06 €, troškove reprezentacije u iznosu od 3.742,32 €, troškove goriva i energije u iznosu od 6.434,88 €, troškove telefona u iznosu od 5.987,76 €, troškove platnog prometa u iznosu od 248,15 €, troškove taksi usluga u iznosu od 137,00 €, troškove transfera i sponzorstva u iznosu od 4.600,00 €, troškove komunalnih usluga u iznosu od 573,75 € i ostale troškove u iznosu od 439,77 €.

U narednoj tabeli dat je pregled troškova za 2012. i 2013.godinu:

R.BR.	VRSTA TROŠKA	2012		2013	
		IZNOS	%	IZNOS	%
1	TROŠKOVI NETO ZARADA	4.893,03	12,21%	3.415,83	9,09%
2	TROŠKOVI POREZA I DOPRINOSA	3.140,74	7,84%	2.192,63	5,84%
3	TROŠKOVI PRIREZA	100,68	0,25%	76,45	0,20%
4	OSTALA LIČNA PRIMANJA	4.864,00	12,14%	0,00	0,00%
5	TROŠKOVI MATERIJALA	1.334,82	3,33%	2.294,68	6,11%
6	TROŠKOVI USLUGA	5.220,00	13,03%	6.322,88	16,83%
7	TROŠKOVI GORIVA I ENERGIJE	1.561,37	3,90%	6.434,88	17,13%
8	TROŠKOVI SLUŽBENIH PUTOVANJA	899,26	2,24%	1.233,06	3,28%
9	TROŠKOVI REPREZENTACIJE	4.093,03	10,22%	3.742,32	9,96%
10	TROŠKOVI TELEFONA	6.687,52	16,69%	5.987,76	15,94%
11	TROŠKOVI BANKARSKIH USLUGA I PROVIZIJE	195,92	0,49%	248,15	0,66%
12	TROŠKOVI KOMUNALNIH USLUGA	216,21	0,54%	573,75	1,53%
13	TROŠKOVI TAXI USLUGA	137,00	0,34%	0,00	0,00%
14	TROŠKOVI USLUGA I SPONZORSTAVA/ TRANSFERI	4.288,05	10,70%	4.600,00	12,25%
15	OSTALI TROŠKOVI	2.431,39	6,07%	439,77	1,17%
UKUPNO:		40.063,02	100,00%	37.562,16	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi goriva i energije sa 17,13%, troškovi usluga sa 16,83%, troškovi fiksne i mobilne telefonije sa 15,94% i td.

U nastavku je dat grafički prikaz ostvarenih troškova po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima:

11.5. Realizacija preporuka iz ranijih godina

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu Narodne stranke Državna revizorska institucija utvrdila je određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih. Preporuke su se odnosile na:uspostavljanje efikasnijeg sistema unutrašnjih kontrola;vršenje popisa imovine i obaveza shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem; obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade;dokumentovanje troškova adekvatnom i potpunom dokumentacijom.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuku koja se odnosi na vršenje popisa u skladu sa važećim Pravilnikom, dok je preporuke koja se odnosi na obračun i isplatu poreskih obaveza i dokumentovanje troškova realizovao djelimično.

11.6. Ocjena utvrđenog činjeničnog stanja - Mišljenje

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 i 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne stranke za 2013. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije(br. 111/014 od 24.10.2014. godine) na Preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-042-629/96 od 17.102014.godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o DRI i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Nikola Kovačević, član Senata - rukovodilac Kolegijuma i dr Branislav Radulović, član Senata - član Kolegijuma usvojio je

Konačan izvještaj
o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu
Narodne stranke

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da Godišnji finansijski izvještaj Narodne stranke za 2013. godinu daje objektivan prikaz iskazanih prihoda i rashoda u skladu sa opšte prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja i da ne postoje materijalno značajne greške kod zvanično prezentiranog finansijskog izvještaja, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE** na Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu uz skretanje pažnje na konstatacije date u Izvještaju (tačka 5 i tačka 7.1.3).

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINE PLUŽINE ZA 2012. GODINU

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	Opština Plužine
Predmet revizije:	Završni račun budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu
Trajanje revizije:	60 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Dragiša Pešić, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

1. Opšti podaci o subjektu revizije

Opština Plužine je pravno lice u kojem se vrše poslovi lokalne samouprave u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i opštinskim odlukama.

Skupština opštine Plužine donijela je Statut i Izmjene i dopune Statuta Opštine Plužine objavljene u ("Sl. list RCG-Opštinski propisi", br. 023/04, 007/07, "Sl. list CG - Opštinski propisi", br. 001/11, 008/11, 022/11).

Statut Opštine Plužine sa donesenim izmjenama i dopunama Statuta usaglašen je sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i Zakonom državnoj imovini.

Organi Opštine su Skupština opštine i predsjednik Opštine.

Skupština opštine je predstavnički organ građana, koju čini 30 odborinika, izabranih na period od 4 godine. Skupština opštine Plužine, na sjednici održanoj 05.07.2010. godine, izabrala je Cicmil Milutina za predsjednika Skupštine opštine ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 25/10).

Predsjednik Opštine je izvršni organ Opštine. Skupština opštine Plužine, na sjednici održanoj dana 22.08.2011. godine, donijela je Odluku o izboru Mijuška Bajagića, za predsjednika Opštine, sa mandatom od 4 godine. Predsjednik opštine je ovlašćen za raspolaganje sredstvima na žiro računu opštine.

Opština ima otvorene račune kod sledećih banaka:

Banka	Broj računa	stanje na dan				Stanje na 31.12.2012. Konfirmacija banke
		broj izvoda	01.01.2012.	Broj izvoda	31.12.2012.	
Komercijalna banka a.d. Budva	525-4271-35	1	525.222,37	4	413.015,16	413.015,16
Komercijalna banka a.d. Budva	525-4077-35	1	256.696,97	238	362.803,39	362.803,39
Nikšićka banka a.d. Nikšić	535-1142-48	1	679.854,45	250	241.846,30	241.846,30
Nikšićka banka a.d. Nikšić	535-1188-07	1	14.430,32	60	60.756,50	60.756,50
Nikšićka banka a.d. Nikšić	535-1561-52	1	29.004,70	16	7.167,01	7.167,01
Erste bank a.d. Podgorica	540-5167-67	otvoren u toku 2012. godine		3	10,00	10,00
Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica	510-23039-84	1	5.861,26	Račun je ugašen		
Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica	510-67756-84	otvoren u toku 2012. godine		Nije bilo prometa u toku godine		
Stanje na dan 31.12.2012.godine					1.085.598,36	1.085.598,36

Opština ima otvorene devizne račune kod sledećih banaka:

- Prva banka: 00-501-0001026.4.
- Crnogorska Komercijalna banka, partija: 02027925.
- Komercijalna banka a.d. Budva 525-4077-35, partija: 00-707-0000001.8.

Opština je u fiskalnoj 2012. godini imala otvoren račun za Stalnu budžetsku rezervu i račun Fonda za građevinsko zemljište, puteve i vode, za koje nismo imali na uvid Ugovore o otvaranju i vođenju računa.

2. Računovodstvene politike

Zakon o budžetu („Sl. list RCG" br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05, i „Sl. list Crne Gore" br. 12/07, 73/08, 53/09, 46/10, 49/10, 53/11) daje smjernice za računovodstvene politike svim subjektima u državi koji funkcionišu na gotovinskoj osnovi. Opština Plužine vodi računovodstvenu evidenciju na modifikovanoj gotovinskoj osnovi u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

3. Mišljenje, preporuke i mjere

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja izjašnjenja subjekta revizije (broj 01-92 od 10.02.2014. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (broj 40112-05-1 od 24.01.2014. godine), a u skladu sa članom 12 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i Nikola Kovačević, član Kolegijuma – član Senata, na sjednici Kolegijuma održanoj 26.02.2014. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Završnog računa Budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu

Na osnovu revizijom utvrđenog činjeničnog stanja nadležni kolegijum DRI se u razumnoj mjeri uvjerio da Završni račun budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu sadrži materijalno značajne greške i da prikazane aktivnosti, informacije i transakcije, nijesu bile u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećim propisima.

Revizijom je utvrđeno da se materijalno značajne greške u Završnom računu budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu, odnose na sprovođenje Zaključka o preusmjeravanju sredstava donesenog nakon isteka fiskalne 2012. godine u ukupnom iznosu od 285.885,00€ na Završni račun Budžeta za 2012. godinu, od čega se iznos od 76.645,00€ odnosi na preusmjeravanje sredstava dok se iznos od 209.250,00€ odnosi na korekciju računa 44162 kapitalni izdaci na račune subanalitike u istom iznosu. Zbog naknadno sprovedenih preusmjeravanja u Završnom računu budžeta nijesu iskazana prekoračenja u ukupnom iznosu od 47.776.41€. Revizijom su utvrđena i plaćanja u ukupnom iznosu od 18.440,00€, licima angažovanim bez zaključenih ugovora i bez obračunatih i uplaćenih obaveza po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, opštinskog prireza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u zavisnosti da li je lice osigurano po drugom osnovu. Revizijom je konstatovano i da su pojedina uzorkom obuhvaćena plaćanja vršena na bazi nepotpune dokumentacione osnove u iznosu od 11.348,19€.

Revizijom pravilnosti poslovanja utvrđeno je da Opština nje u popunosti ispoštovala odredbe člana 51 i 26 Zakona o budžetu, člana 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, člana 18 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u dijelu uspostavljanja unutrašnje revizije, odredbe člana 30, 38, 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama, člana 43, 46 i 47 Zakona o državnoj imovini i člana 21 Zakona o finansiranju političkih partija.

Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum DRI izražava **Uslovno mišljenje** na Završni račun Budžeta i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima.

PREPORUKE I MJERE

1. Opština je Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave, za obavljanje specifičnih poslova predvidjela osnivanje Komunalne policije, Službe zaštite i Centra za informacioni sistem za koje Pravilnikom o untrašnjoj organizaciji i sitematizaciji radnih mjesta u lokalnoj upravi, broj 01-1042 od 28.09.2011. godine, donesenim od strane predsjednika Opštine, nijesu utvrđena rukovodeća radna mjesta, kako je propisano čl 6 Uredbe o službenim zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje u organima lokalne uprave.

- **Preporuka: Neophodno je uskladiti pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u lokalnoj upravi sa Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave i Uredbom o službenim zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje u organima lokalne uprave u cilju pokrivanja upravnih oblasti iz nadležnosti Opštine.**

2. Prilikom objavljivanja Odluke o Završnom računu budžeta Opštine Plužine za 2012. godinu u "Sl. list CG - opštinski propisi, br. 023/13, nije objavljen raspored sredstava Budžeta po potrošačkim jedinicama i bližim namjenama u Posebnom dijelu budžeta.

- **Preporuka: Neophodno je shodno članu 51 i 26 Zakona o budžetu objavljivati Odluku o Završnom računu budžeta Opštine koja sadrži opšti i posebni dio.**

3. Preusmjeravanje sredstava izvršeno naknadno nakon isteka budžetske godine, shodno Zaključku predsjednika Opštine, broj 01-216 od 25.03.2013. godine za budžet ostvaren u fiskalnoj 2012. godini, u iznosu od 285.885,00€, nije izvršeno u skladu sa odredbama člana 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da u slučaju nastanka okolnosti koje nisu bile poznate u vrijeme usvajanja budžeta predsjednik može vršiti preusmjeravanje sredstava. Sprovedenim Zaključkom o preusmjeravanju sredstava dio sredstava u iznosu od 76.645,00€ odnosi se na preusmjeravanje sredstava dok se iznos od 209.250,00€ odnosi na korekciju računa 44162 kapitalni izdaci na račune subanalitike u istom iznosu. Zbog sprovedenih preusmjeravanja nakon isteka budžetske godine u Završnom računu budžeta nijesu iskazana prekoračenja u ukupnom iznosu od 47.776,41€.

- **Preporuka: Neophodno je da Opština u toku fiskalne godine, u slučaju nastanka okolnosti koje nisu bile poznate u vrijeme usvajanja budžeta, po prethodno donijetim rješenjima o preusmjeravanju sredstava sprovodi preusmjeravanja, kako bi se izdaci realizovali na teret planiranih sredstava, a ne naknadno nakon isteka fiskalne godine.**

4. Opština Plužine nije u skladu sa članom 18 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola i članom 4 Uredbe o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru uspostavila unutrašnju reviziju.

- **Preporuka: Neophodno je da Opština uspostavi Unutrašnju reviziju u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru.**

5. Uvidom u dokumentacionu osnovu na bazi koje je izvršena realizacija izdataka, utvrđeno je da su pojedina plaćanja izvršena na osnovu:
   - Rješenja koja ne sadrže obrazloženja sa precizno opisanim osnovom i pozivom na dokument u skladu sa kojim se vrše plaćanja,
   - Nepotpune dokumentacije za uzorkom obuhvaćenu realizaciju izdataka u iznosu od 11.348,19€.
   - Odluka u kojima je iznos naknade utvrđen u visini najniže cijene rada, koja nije u primjeni, donošenjem novih zakonskih rješenja.
   - Računa u kojima je iskazan broj ugovora, različit od broja Ugovora koji smo imali na uvid.

- **Preporuka: Neophodno je plaćanja sa Konsolidovanog računa trezora realizovati na osnovu potpune dokumentacione osnove i rješenja koja sadrže precizna obrazloženja u skladu sa kojima se vrši budžetska potrošnja. Takođe, potrebno je izmijeniti interna akta u kojima je osnov naknade utvrđen prema najnižoj cijeni rada koja nije u primjeni, shodno važećim zakonskim rješenjima.**

6. Opština je u fiskalnoj 2012. godini preko blagajne izvršila jednokratno isplatu regresa za 31 zaposlenog u iznosu od po 250,00€, što nije u skladu sa Uputstvom za obračun bruto zarada prema kojem je u okviru startnog dijela zarade uključena 1/12 regresa i topli obrok.

- **Preporuka: Neophodno je da se Opština pridržava Uputstva za obračun bruto zarada u skladu sa kojim je u okviru startnog dijela zarade uključena 1/12 regresa i topli obrok.**

7. U periodu održavanja izbora u organima Opštine su otpočela sa radom 4 pripravnika što nije u skladu sa odredbama člana 21 Zakona o finansiranju političkih partija („Sl. list CG-Opštinski propisi“, br. 2 /14).

   - **Preporuka: Opština treba da se pridržava odredbi člana 21 Zakona o finansiranju političkih partija.**

8. Uzorkom obuhvaćena angažovanja ugovorima o djelu u neto iznosu od 6.052,00€, angažovanja za rad u komisijama u neto iznosu od 2.270,00€ i ostala angažovanja za koja nije zaključen ugovor u neto iznosu od 18.440,00€ utvrđeno je da Opština nije iskazivala visinu naknada u bruto iznosu i nije vršila obračun i uplatu poreza na dohodak fizičkih lica, opštinskog prireza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u slučajevima kada angažovana lica nijesu osigurana po drugom osnovu.

   - **Preporuka: Za angažovanja lica za učešća u radu komisija, angažovanja ugovorima o djelu i ostala angažovanja neophodno je zaključivati Ugovore o angažovanjima u bruto iznosu, definisati prava i obaveze ugovornih strana i prilikom isplate ugovorenog iznosa izvršiti obračun i uplatu Poreza na dohodak fizičkih lica, opštinskog prireza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u zavisnosti da li je lice osigurano po drugom osnovu.**

9. Uvidom u dokumentaciju za jednokratna socijalna davanja ustanovljeno je da je Opština vršila isplate istim licima više puta, iako se sa ovog izdataka vrši isplata jednokratnih socijalnih pomoći, pri čemu su gotovinskim sistemom plaćanja uzorkom obuhvaćene isplate iznosile 33.340,00€.

   - **Preporuka: Neophodno je jednokratna socijalna davanja dodjeljivati na osnovu priložene validne dokumentacije nespornih podnosilaca zahtjeva za dodjelu pomoći, koristeći gotovinska plaćanja u najneophodnijim slučajevima.**

10. Opština je preko blagajne izvršila gotovinske isplate u iznosu od 166.937,76€, od čega se iznos od 40.193,50€, odnosi na naknade skupštinskim odbornicima, iznos od 3.900,00€ na ostale naknade, iznos od 15.967,85€ na izdatke za materijal i usluge, iznos od 6.756,60€ na tekuće održavanje, iznos od 58.322,00€ na transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, dok je iznos od 10.110,00€ realizovan sa izdatka tekuće budžetske rezerve.

    - **Preporuka: Neophodno je da Opština gotovinski sistem plaćanja koristi samo za podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obaviti preko uobičajenog sistema plaćanja trezora.**

    - Uzorkom obuhvaćeni izdaci u iznosu od 22.424,10€ za transfere obrazovanju opredijeljeni su na ime finansijske pomoći za učešće učenika u ekskurziji, za finansiranje prevoza prosvjetnih radnika i učenika na zahtjev obrazovne institucije, za pomoć u nabavci udžbenika. Prevoz nastavnog osoblja i učenika, u iznosu od 5.030,00€, izvršen je angažovanjem fizičkih lica bez zaključenih ugovora, a u skladu sa zahtjevima JU Osnovna škola “Bećko Jovović”, Stabna u prevozu nastavnog osoblja i za pokriće troškova prevoza učenika. Učešće Opštine za realizovanje maturske ekskurzije u iznosu od 5.610,00€, izvršeno je uplatom na bankarski račun učenika koji je odabran za predstavnika učesnika ekskurzije, a u skladu sa zahtjevom za sponzorstvo.

    - **Preporuka: Neophodno je da Opština sredstva na ime sponzorstva učenicima, kao i sredstva za pokriće troškova prevoza nastavnog osoblja i učenika realizuje na osnovu zahtjeva obrazovne institucije, prenosom opredijeljenih sredstava na žiro račun obrazovne institucije ili davaocima usluga po ispostavljenim računima, a ne na žiro račun učenika i angažovanjem lica za usluge prevoza bez ugovaranja usluge.**

12. U fiskalnoj 2012. godini Opština je za finansiranje aktivnosti u sportu izdvojila sredstva u iznosu od 39.589,43€. Opština nije imala ustanovljene organe ili referate koji bi se bavili predlaganjem aktivnosti za unaprjeđenje sporta na teritoriji Opštine i za dio finansiranja aktivnosti u sportu nije raspolagala sa potpunom dokumentacionom osnovom za utrošena sredstva.

- **Preporuka: Neophodno je da Opština u narednom periodu finansira aktivnosti u sportu u skladu sa Odlukom o finansiranju aktivnosti u sportu donesenom od strane Skupštine opštine („Sl. list CG-Opštinski propisi", br. 2/14). Da angažovanja lica za unaprjeđenje sporta na teritoriji Opštine, u skladu sa zaključenim ugovorima i obračunatim i uplaćenim obavezama po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, prireza na porez i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u slučajevima kada angažovano lice nije osigurano po drugom osnovu, evidentira na računu ugovorene usluge.**

13. Za izvođenje radova na izgradnji lokalnih puteva, u skladu sa sprovedenim postupkom javnih nabavki zaključen je Ugovor br. 01-875 od 22.09.2011. godine, između Opštine i izvođača radova sa rokom završetka radova od 40 dana. Uz Ugovor br. 01-875 od 22.09.2011. godine zaključeni su i Aneks 1, br. 01-875/3, kojim se članom 5 rok završetka radova od 40 dana mijenja najkasnije do 30. Aprila 2012. godine; Anex 2 br. 01-875/4 od 30.12.2011. godine i Anex 3 br. 01-875/5 od 30.04.2012. godine kojim se član 5 Ugovora mijenja i kojim se izvođač obavezuje da radove kompletno dovrši i preda Naručiocu na upotrebu najkasnije do 30. septembra 2012. godine. Prekoračenje roka završetka radova odstupa od roka utvrđenog javnim pozivom br. 03/11 od 28.06.2011. godine i Ugovorom br. 01-875 od 22.09.2011. godine.

- **Preporuka: Neophodno je da Opština definiše realan rok završetka radova u postupcima javnih nabavki i zaključenim Ugovorima.**

14. Sa računa izdataka za lokalnu infrastrukturu, realizovana su sredstva u iznosu od 482.000,00€ na osnovu privremenih situacija broj 1, 2 i 3 u skladu sa Odlukom o izboru najpovoljnije ponude br. 01-76 od od 25.07.2012. godine i Ugovorom o građenju br. 01-778 od 06.08.2012. godine za pripremu i asfaltiranje lokalnih puteva u dužini 5 km, popravci asfaltnog zastora u naselju i na lokalnim putevima i škarpiranju kosina-zasijeka. Uvidom u dokumentaciju ustanovili smo da je Privremena situacija broj 1 zavedena pod brojem 04/1669 od 03.08.2012. godine u iznosu od 258.695,19€, odnosno tri dana ranije u odnosu na datum zaključenja Ugovora, a da su plaćanja otpočela 07.08.2012. godine u iznosu od 50.000,00€, odnosno dan nakon potpisivanja ugovora, dok je preostali iznos plaćen u osmom, devetom i desetom mjesecu. Po drugoj privremenoj situaciji koja je zavedena u novembru u iznosu od 110.588,40€ plaćanja su izvršena u septembru.

    Imajući u vidu da je Privremena situacija broj jedan dostavljena tri dana prije zaključenja Ugovora a da je plaćanje izvršeno dan nakon zaključenja Ugovora, Opština je prije isteka roka za žalbu shodno odredbama člana 122 Zakona o javnim nabavkama i zaključenog Ugovora angažovala pravno lice za izvođenje radova i otpočela sa plaćanjem obaveza dan nakon zaključenja ugovora.

- **Preporuka: Opština treba da nakon zaključenja ugovora angažuje izvođača radova na poslovima koji su predmet ugovora i da plaćanja vrši u skladu sa ugovorom utvrđenim uslovima.**

15. Sa računa 461-1 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima izvršena su plaćanja po osnovu izdataka za kamate u ukupnom iznosu od 34.859,61€, koje je trebalo planirati i realizovati sa izdatka 415-1 kamate rezidentima**.** Prema izjašnjenju Opštine na Preliminarni

izvještaj, Odlukom o planu budžeta za 2014. godinu, planirani su izdaci za otplatu kamata na računu 415-1 Kamate rezidentima.

- **Preporuka: U cilju realnog iskazivanja i razgraničenja izdataka za kamate i izdataka za otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima neophodno je da Opština izdatke za kamate evidentira na računu 415-1 Kamate rezidentima, kako bi se realizovale na teret planiranih sredstava.**

16. Sadašnja vrijednost upravne zgrade u Plužinama iznosi 105.337,14€, a površina prema listu nepokretnosti je 440m^2, odnosno 239,40€ po m^2 što ukazuje da je vrijednost upravne zgrade podcijenjena u odnosu na tržišnu vrijednost.

- **Preporuka: Potrebno je izvršiti ponovnu procjenu vrijednosti upravne zgrade, shodno odredbama čl. 43 Zakona o državnoj imovini i MRS-JS-17 Nekretnine, postrojenja i oprema, kako bi se vrijednost nepokretnosti uskladila sa fer tržišnom vrijednošću.**

17. U registru nepokretnih stvari i zemljišta koji je u izradi, nije prikazana vrijednost zemljišta i građevinskih objekata.

- **Preporuka: Neophodno je da Opština u registru nepokretnosti obezbijedi ažurirane podatke naturalno i vrijednosno iskazane shodno odredbama člana 46 i 47 Zakona o državnoj imovini i člana 2 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.**

18. Opština je donijela Plan javnih nabavki za 2012. godinu, broj: 01-151 od 24.02.2012. godine, koji je shodno odredbama člana 38 Zakona o javnim nabavkama trebalo donijeti najkasnije do 31. januara fiskalne godine. Službenik za javne nabavke nije vodio evidenciju o dodijeljenim javnim nabavkama primjenom neposrednog sporazuma, što nije u skladu sa članom 117 Zakona o javnim nabavkama**.** Na bazi uzorka utvrdili smo da računi u ukupnom iznosu od 16.080,68€, nisu uključeni u iznos javnih nabavki prikazan neposrednim sporazumom, što nije uskladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama. Uključujući testirani iznos od 16.080,68€, koji nije iskazan u obrascu C, ukupna vrijednost javnih nabavki neposrednim sporazumom iznosi 70.745,96 €, što čini 8,38% izvršenog budžeta za javne nabavke, Opštine Plužine, koji je u 2011. godini iznosio 844.308,39€, odnosno za 11,644,37€ je ostvarena u većem iznosu u odnosu na članom 30 Zakona o Javnim nabavkama utvrđeni limit.

- **Preporuka: Neophodno je shodno odredbama člana 38 Zakona o javnim nabavkama donijeti Plan javnih nabavki najkasnije do 31. januara fiskalne godine. Takođe, potrebno je shodno odredbama člana 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama, evidentirati sve potrebne podatke o dodijeljenim javnim nabavkama u cilju iskazivanja tačnih podataka u Izvještaju koji se dostavlja nadležnom organu uz poštovanje odredbi člana 30 Zakona o javnim nabavkama.**

Ne kvalifikujući naše mišljenje ističemo da je Opština za obračun fiksnog dijela zarade primjenjivala obračunsku vrijednost koeficijenta u iznosu od 120,00€, a da Vlada Crne Gore u skladu sa tačkom 10 Zaključaka, broj 06-1050/2 od 09.05.2013. godine, preporučuje opštinama, javnim preduzećima i ustanovama čiji je osnivač opština da za utvrđivanje fiksnog dijela zarade zaposlenih primjenjuje obračunsku vrijednost koeficijenta koju utvrđuje Vlada Crne Gore za obračun fiksnog dijela zarade državnih službenika i namještenika.

Nadležni kolegijum DRI utvrdio je da obim nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- ☐ Da subjekt revizije u roku od 6 mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim radnjama po iskazanim preporukama.

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O KONTROLNOJ REVIZIJI OPŠTINE PLAV

Vrsta revizije:	Kontrolna revizija
Subjekat revizije:	Opština Plav
Predmet revizije:	Kontrola realizacije preporuka sadržanih u Konačnom izvještaju Državne revizorske institucije o reviziji Opštine Plav
Trajanje revizije:	30 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Dragiša Pešić, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

1. UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE I NALAZ REVIZIJE

Državna revizorska institucija je izvršila reviziju Završnog računa Budžeta Opštine Plav za 2011. godinu i uradila Izvještaj sa predlogom preporuka i mjera. Na osnovu izvršene revizije nadležni Kolegijum DRI je dao **negativno mišljenje** i izradio 20 preporuka i mjera sa rokom od 6 mjeseci za njihovo izvršenje. Opština Plav u ostavljenom roku nije dostavila Izvještaj o preduzetim mjerama na ispunjenju preporuka što je bio dodatni razlog za vršenje kontrolne revizije.

Na zahtjev DRI, Opština Plav je aktom broj: 031-67 od 28.01.2014. godine obavijestila Instituciju o preduzetim aktivnostima na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti datih u Izvještaju o reviziji. U dostavljenom aktu navedene su aktivnosti koje je Opština Plav sprovela po preporukama datim od strane DRI.

Terenska revizija realizacije preporuka je izvršena 24.02. - 28.02. 2014. godine i rezultirala je izradom Izvještaja o kontrolnoj reviziji Opštine Plav.

Na preliminarni izvještaj DRI br. 40112-05-170/21 od 07.04.2014. godine, Opština Plav je uputila Izjašnjenje broj: 031 – 309 od 11.04.2014. godine, kojim nije osporila nalaze DRI već je pojasnila "razloge zbog čega neke preporuke nije moguće u potpunosti ispoštovati i upodobiti sa propisima".

U nastavku je dat pregled konstatacija i preporuka iz Izvještaja o reviziji kao i revizorski nalaz tokom terenske revizije o stepenu realizacije datih preporuka iz izvještaja o reviziji.

2. OCJENA UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA

Na bazi sprovedene kontrolne revizije, zapisnika državnih revizora, i analize Izjašnjenja subjekta revizije (br. 031-309 od 11.04.2014 god.) na Preliminarni izvještaj Kontrolne revizije Opštine Plav, a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 48 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Dragiša Pešić (rukovodilac Kolegijuma) i Branislav Radulović (član Kolegijuma), na sjednici održanoj 16.05.2014. godine, usvojio je Konačni izvještaj Kontrolne revizije Opštine Plav.

Državna revizorska institucija je prilikom revizije Završnog računa budžeta Opštine Plav za 2011. godinu, Opštini Plav izradila ukupno 20 preporuka. Kontrolnom revizijom obavljenom u prvom kvartalu 2014. godine utvrđeno je da je 8 preporuka realizovano, 6 preporuka je djelimično realizovano, dok 6 preporuka nije realizovano. Kontrolnom revizijom je utvrđeno da kod realizacije ranije izrađenih preporuka i dalje postoje nedostaci u radu subjekta revizije u segmentima: planiranja i izvršenja budžeta; finansijskog izvještavanja; evidencije imovine i javnih nabavki.

Na osnovu izvršene revizije DRI posebno ukazuje na sljedeće činjenice:

1) Predlog Odluke o Završnom računu Budžeta opštine Plav za 2012. godinu nije blagovremeno razmatran jer nijesu dostavljeni podaci i informacije o utrošenim sredstvima u 2012. godini, pregled obaveza opštine po svim osnovama kao i pregled potraživanja. Skupština opštine Plav na sjednici održanoj 31.03.2014. godine donijela je Odluku o Završnom računu Budžeta Opštine Plav za 2012. godinu ("Sl. list CG" br. 11/14). Takođe, važno je napomenuti da Predlog odluke o Završnom računu Budžeta Opštine Plav za 2011. godinu još uvijek nije usvojen.

2) Uvidom u Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o Budžetu Opštine Plav za 2013. godinu i glavnu knjigu utvrđeno je da Opština nije planirala obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u 2013. godini (pozicije: 411-2 porez na zarade; 411-3 doprinosi na teret zaposlenog; 411-4 doprinosi na teret poslodavca; 411-5 opštinski prirez) i da navedene obaveze nijesu izmirivane od aprila 2012. godine.

3) Opština Plav nije poštovala Ugovor o finansijskom restruktuiranju Opštine Plav br. 01-19589/1 od 28.11.2011. godine zaključen sa Ministarstvom finansija.

   Opština Plav nije poštovala Protokol br. 03/18 - 6871 od 08.12.2011. godine o načinu i dinamici plaćanja obaveza po osnovu neizmirenih poreza i doprinosa na zarade zaključen sa Poreskom upravom CG - PJ Berane.

4) U Izvještaju o neizmirenim obavezama – Obrazac NEO, nije iskazano stanje neizmirenih obaveza javnih preduzeća i ustanova na kraju 2012. i 2013. godine. U postupku revizije Državnoj revizorskoj instituciji nijesu prezentirani završni računi javnih preduzeća i javnih ustanova iz razloga što ih javna preduzeća i javne ustanove ne dostavljaju Opštini Plav iako je Opština njihov osnivač.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- ☐ Da se sa sadržajem Konačnog izvještaja o kontrolnoj reviziji Opštine Plav upoznaju ministarstva nadležna za nadzor nad subjektom revizije (Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo finansija).

- ☐ Da se sa sadržajem Izvještaja DRI upozna Odbor za ekonomiju, budžet i finansije Skupštine Crne Gore.

- ☐ Da Opština Plav u roku od 6 (šest) mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim mjerama na ispunjenju nerealizovanih preporuka iz ovog Izvještaja.

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DOO "MONTEPUT" PODGORICA

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	DOO "Monteput" Podgorica
Predmet revizije:	Godišnji finansijski izvještaj za 2013. godinu
Trajanje revizije:	90 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Dragiša Pešić, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Milan Dabović, predsjednik Senata – član Kolegijuma

1. Opšti podaci o subjektu revizije

„Monteput“ d.o.o Podgorica je osnovan Odlukom o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću („Sl. list RCG“ br. 76/05 od 16.12.2005. godine i 68/09 od 13.10.2009. godine), donijetom od strane Vlade CG. Vlada Crne Gore je osnivač i jedini vlasnik Društva, u obimu 100%.

Shodno članu 17 Odluke o osnivanju Društva Ministarstvo pomorstva, saobraćaja i telekomunikacija je uz saglasnost Ministarstva finansija zaključilo sa „Monteput“ d.o.o. (u daljem tekstu: Društvo) Ugovor o prenosu poslova upravljanja i održavanja tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica br. 1992 od 14.06.2007. godine. U skladu sa navedenim ugovorom, Društvo je u svojstvu poslovnog sljedbenika Direkcije za izgradnju autoputeva preuzeo potraživanja, obaveze i sredstva prihodovana u okviru Direkcije za izgradnju autoputeva. Ugovorom je utvrđena i obaveza vraćanja rata i kamata na kredit Evropske investicione banke (EIB) u skladu sa uslovima o finansiranju projekta Evropski put/tunel „Sozina“ iz prihoda koje ostvari Društvo.

Shodno Zakonu o privrednim društvima Društvo je upisano 08.12.2005. godine u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod brojem 5-0295114/007 kao Društvo sa ograničenom odgovornošću „Monteput“ – Podgorica.

Osnovni kapital društava obezbijedila je Vlada CG i čine ga:
- Novčani ulog u iznosu od 1.000,00€ i
- Nenovčani ulog u obliku opreme i drugih sredstava u spisku imovine Društva, procijenjene vrijednosti 496.153,00€.

Sredstva za poslovanje Društva obezbjeđuju se iz:
- Uplaćenog uloga odnosno unešenih sredstva od Vlade CG na ime kapitala društva,
- Prihoda od obavljanja djelatnosti društva (naknade – putarine za upotrebu tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica, zakupa putnog zemljišta i postavljanje natpisa u putnom pojasu i drugih prihoda definisanih Odlukom o osnivanju),
- Ostvarenih pozajmica, kredita, udruženih sredstava po osnovu zajedničkog ulaganja i/ili privatno javnog partnerstva uz saglasnost Vlade, donacije i drugih izvora.

Društvo ima otvorene račune kod Hipotekarne banke, Podgoričke banke – Societe generale group, Atlasmont banke, NLB Montenegrobanke, Crnogorske komercijalne banke. Lice ovlašćeno za raspolaganje finansijskim sredstvima Društva za 2013. godinu, bio je izvršni direktor Goran Vujović.

Organi društva su: Odbor direktora i Izvršni direktor.

Odbor direktora je organ upravljanja Društva, ima tri člana i imenuje ga Vlada Crne Gore na period od 4 godine. Predsjednik odbora direktora Društva je Ratko Ivanović.

Izvršni direktor je organ rukovođenja koga imenuje Vlada CG na period od 4 godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja. Izvršni direktor Društva do 26.12.2013. godine bio je Goran Vujović, koji je razriješen a umjesto njega, na istoj sjednici Vlade CG imenovan je Osman Nurković. Sjedište preduzeća je u Podgorici, Bulevar revolucije br. 9.

2. Računovodstvene politike

Na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl. list RCG br. 65/05, 80/08 i 73/10), i člana 17 Statuta Društva, Odbor direktora društva donio je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama D.O.O „Monteput“ – Podgorica, br. 6397/4 od 23.12.2010. godine i Izmjene i dopune istog Pravilnika br. 9116 od 27.12.2012. godine.

3. Mišljenje, utvrđeno činjenično stanje i preporuke

Državna revizorska institucija na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br. 40113-05-276 od 26.02.2014. godine, izvršila je reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja "Monteput" d.o.o Podgorica za 2013. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji rada Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI). Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekata revizije na Preliminarni izvještaj Državne revizorske institucije (br. 4810 od 24.07.2014. godine), a u skladu sa čl. 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i čl. 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu: Dragiša Pešić (član Senata - rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (predsjednik Senata - član Kolegijuma), na sjednici održanoj 31.07.2014. godine, usvojio je:

Konačan
Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja
"Monteput" d.o.o Podgorica za 2013. godinu

Godišnji finansijski izvještaj "Monteput" d.o.o Podgorica za 2013. godinu, ne sadrži materijalno značajne greške i daje objektivan prikaz iskazanih primitaka i izdataka u skladu sa opšte prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Po našem mišljenju, prezentirani finansijski izvještaji po svim materijalnim pitanjima korektno prikazuju finansijsko stanje u Društvu u periodu 01.01. – 31.12.2013. godine, iskazani finansijski rezultat i finansijske tokove u 2013. godini, te iz tih razloga nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje.**

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na utvrđena odstupanja u primjeni Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Zakona o zapošljavanju i Zakona o javnim nabavkama, kao i konstatovanih nedostataka u evidentiranju imovine.

3.1. Unutrašnje kontrole i računovodstveni sistem

Revizijom je utvrđeno da:

- Društvo nije u skladu sa članom 14 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru odredio lice zaposleno kod subjekta koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola i nije donio plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola;
- Pojedina unutrašnja akta nijesu međusobno usaglašena:
  - Revizijom je utvrđeno da u okviru Odjeljenja za zaštitu od požara i obezbjeđenja objekata, 6 zaposlenih službenika posjeduju dozvole za poslove fizičke zaštite, koje su izdate od strane Uprave policije, dok 3 službenika ne posjeduju potrebne dozvole za vršenje poslova radnog mjesta na koje su raspoređeni.
  - Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama određeno je da je knjigovođa odgovoran za ažurno i tačno vođenje glavne knjige i dnevnika glavne knjige. Međutim, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ukinuto je radno mjesto Knjigovođa, a radni zadaci preneseni na ostale izvršioce u Odjeljenju za računovodstvo i finansije – 4 izvršioca.
  - U postupku revizije utvrđeno je da odgovorno lice, koji je Pravilnikom o korišćenju službenih vozila bio zadužen za izdavanje naloga za korišćenje službenog vozila, isti nije izdavao na propisanom obrascu (obrazac PN) zaposlenim koji su koristili službena vozila, dok je pripremao i izdavao nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnju goriva (Obrazac OK).

- Računovodstveni softveri i evidencije nijesu međusobno povezani, što značajno usporava rad i dovodi do mogućnosti greške u radu.

Preporuke:

1. **Preporučuje se Društvu da preduzme aktivnosti na uspostavljanju sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i postupi u skladu sa odredbama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru i Pravilnikom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrola.**

2. **Preporučuje se Društvu da u potpunosti primjenjuje Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i na sistematizovana radna mjesta raspoređuje zaposlene koji ispunjavaju uslove za njihovo vršenje. Neophodno je uskladiti Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i obezbjediti u potpunosti njegovu primjenu.**

3. **Preporučuje se potpuna primjena Uredbe o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, tako da pored naloga za kontrolu upotrebe službenog vozila i potrošnju goriva (Obrazac OK), treba obezbijediti i izdavanje naloga za korišćenje vozila (obrazac PN).**

4. **Preporučuje se subjektu revizije da postojeće računovodstvene evidencije – softvere unaprijedi, na način da ih međusobno integriše i poveže, kako bi se podaci uneseni na jednom mjestu, kroz formu automatskog naloga knjižili u Glavnu knjigu. Forma automatskog naloga bi omogućila kontrolu unesenih podataka na osnovu dostavljene dokumentacije, a svakako smanjila mogućnost greške.**

5. **Imajući u vidu obim i značaj prihoda za naplatu naknade – putarine kod vođenja blagajne za naplatu ovog prihoda preporučuje se da se blagajne vode elektronski, a podaci dobijaju kroz softvere direktno sa poreskih registar kasa.**

3.2. Bilans stanja

Revizijom je utvrđeno da:

- Društvo umanjuje nematerijalnu imovinu za iznos izdataka za kredit EIB i knjiži na teret amortizacije. Na utvrđeni model evidentiranja i umanjenja nematerijalne imovine data je Saglasnost Ministarstva finansija.

- Društvo prilikom popisa ne usaglašava do kraja knjigovodstveno i stvarno stanje popisane imovine. U popisnom materijalu više je iskazana sadašnja vrijednost opreme, vozila i ostalih osnovnih sredstava za 11.423,15€ u odnosu na knjigovodstveno stanje. Navedena razlika se mora utvrditi i uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem.

- U postupku revizije Društvo je prezentiralo rekapitulaciju ostvarenih rashoda za projekat tunela „Sozina" sa priključnim saobraćajnicama u iznosu od 72.921.916€. Međutim, Društvo nije dostavilo ove podatke organu uprave nadležnom za poslove imovine.

Preporuke:

6. **Preporučuje se Društvu da nedospjele kamate po kreditu EIB prenese sa nematerijalnih ulaganja na ostala aktivna vremenska razgraničenja (AVR-obračunate kamate koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od 12 mjeseci). Za iznos isplaćenih kamata umanjivala bi se AVR, a teretili troškovi kamata. U poslovnim knjigama, u pasivi bilansa stanja, neophodno je iznos glavnice koji dospijeva u tekućoj godini, evidentirati kao kratkoročne finansijske obaveze.**

7. **Preporučuje se Društvu da na kraju poslovne godine, prilikom vršenja popisa imovine potraživanja i obaveza, usaglasi knjigovodstveno i stvarno stanje i utvrdi i obrazloži utvrđene razlike.**

8. **Preporučuje se Društvu da dostavlja podatke o stanju državne imovine koju koristi organu uprave nadležnom za poslove imovine, na način i u rokovima predviđenim Zakonom o državnoj imovini i Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.**

3.3. Bilans uspjeha

Revizijom je utvrđeno da:

- Pravilnikom o poslovima, obavezama i odgovornostima Kontrolora i Operatera za naplatu putarine nijesu do kraja definisani svi poslovi i obaveze zaposlenih**.**
- Društvo nije donijelo interni akt kojim bi se regulisao status vozila koja su imala besplatan prolaz i način postupanja zaposlenih u slučajevima besplatnog prolaza kroz tunel „Sozina“.
- Društvo prilikom zapošljavanja 4 lica (dva u 2013. godine i dva u 2014. godine), zbog bolovanja zaposlenih operatera, nije poštovalo član 3 Kolektivnog ugovora kojim je određeno da se zasnivanje radnog odnosa radi popune slobodnih radnih mjesta vrši na osnovu javnog oglasa.
- Na osnovu člana 134 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i člana 55 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo saobraćaja donijelo je više rješenja o formiranju stručnih radnih timova za realizaciju projekta autoputa Bar – Boljare i Odluka o isplati naknada članovima stručnih radnih timova, i to:
  - Rješenje o formiranju tima za koordinaciju i upravljanje realizacijom projekta autoputa Bar – Boljare broj: 01-1882/2 od 30.04.2013. godine, koje je zavedeno kod Monteputa pod brojem 4432/1 dana 26.07.2013. godine.
  - Odluka o isplati naknada članovima stručnih radnih timova za realizaciju projekta autoputa Bar – Boljare na ime realizovanih poslova u periodu maj i jun u iznosu od 6.331,00€ i jun u iznosu od 6.331,00€ u 2013. godini. Odluka je zavedena pod brojem 4453 dana 29.07.2013. godine.
  - Rješenje o formiranju tehničkog tima za praćenje realizacije projekta autoputa Bar – Boljare broj: 01-1882/3 dana 30.04.2013. godine, koje je zavedeno kod Monteputa pod brojem 4432/2 dana 26.07.2013. godine.
  - Rješenje o izmjeni rješenja o formiranju tehničkog tima za praćenje realizacije projekta autoputa Bar – Boljare broj: 01-1882/3 od 30.04.2013. godine. Stav 1 dispozitiva rješenja se mijenja, na način što se tim proširuje sa tri nova člana.

- Rješenje o izmjeni rješenja o formiranju tima za koordinaciju i upravljanje realizacijom projekta autoputa Bar – Boljare broj: 01-1882/2 od 30.04.2013. godine. Stav 1 dispozitiva rješenja se mijenja, na način što se tim proširuje sa četiri nova člana.
- Rješenje o izmjeni rješenja o formiranju tima za koordinaciju i upravljanje realizacijom projekta autoputa Bar – Boljare, broj: 01-1882/4 od 01.08.2013. godine, kod Monteputa zavedeno pod brojem 5817 dana 03.10.2013. godine.

Revizijom je utvrđeno da je Monteput vršio isplate svakog mjeseca na osnovu rješenja Ministarstva saobraćaja o formiranju komisija, dok se izvještaji o radu nijesu prezentirali kao osnov za isplatu.

Preporuke:

9. **Preporučuje se Društvu da izvrši dopune postojećeg Pravilnika o poslovima, obavezama i odgovornostima Kontrolora i Operatera za naplatu putarine u dijelu definisanja poslova, obaveze i ovlašćenja Rukovodioca odjeljenja za naplatu putarine, kao i načina pakovanja, predaje i otpremanja gotovine sa naplatnih mjesta.**

10. **Preporučuje se Društvu da propiše proceduru kojom će definisati status vozila koja imaju besplatan prolaz i način postupanja zaposlenih u slučaju besplatnog prolaza vozila kroz tunel „Sozina“. Nakon definisanja statusa vozila koja imaju besplatan prolaz kroz tunel Sozina pokrenuti proceduru izmjene propisa radi materijalizovanja nastalih promjena.**

11. **Preporučuje se Društvu da zasnivanje radnog odnosa radi popune slobodnih radnih mjesta vrši na osnovu javnog oglasa.**

12. **Preporučuje se Društvu da donese akt kojim će urediti način formiranja projektnih grupa, timova ili drugih oblika rada. Aktom o obrazovanju projektne grupe, tima ili drugog oblika rada obavezno odrediti sredstva, sastav, poslove za svakog člana i rokove u kojim će se zadatak obaviti i dostaviti Izvještaj o radu. Takođe, neohodno je obezbijediti da se takav rad obavlja poslije redovnog radnog vremena i van okvira redovnih radnih zadataka.**

3.4. Javne nabavke

Revizijom je utvrđeno da:

- Društvo je u više slučajeva nakon zaključivanja ugovora sa odabranim ponuđačem sa zakašnjenjem objavljivao ugovore na portalu javnih nabavki.

Preporuke:

13. **Preporučuje se Društvu da nakon zaključivanja ugovora sa odabranim ponuđačem blagovremeno objavi isti na portalu javnih nabavki.**

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06, „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11 i 31/14*),* nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- ☐ **Da “Monteput” d.o.o. Podgorica u roku od 6 (šest) mjeseci podnese Državnoj revizorskoj instituciji izvještaj o realizaciji preporuka iz ovog Izvještaja.**

IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O REVIZIJI
ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA PRIJESTONICE CETINJE ZA 2013. GODINU

Vrsta revizije:	Finansijska revizija i revizija pravilnosti
Subjekat revizije:	Prijestonica Cetinje
Predmet revizije:	Završni račun budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu
Trajanje revizije:	70 revizorskih dana
Sastav Kolegijuma:	g. Dragiša Pešić, član Senata – rukovodilac Kolegijuma dr Branislav Radulović, član Senata – član Kolegijuma

1. Opšti podaci o subjektu revizije

Prijestonica Cetinje funkcioniše u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, Zakonom o državnoj imovini, Zakonom o Prijestonici ("Sl. list Crne Gore" br. 47/08 i 88/09) i Statutom Prijestonice Cetinje ("Sl. list CG - Opštinski propisi" br. 19/09, 37/10 i 26/13). Organi Prijestonice su Skupština Prijestonice i Gradonačelnik Prijestonice.

Skupština Prijestonice je predstavnički organ građana Prijestonice i njen rad je regulisan Zakonom o Prijestonici (čl. 18.- čl. 21.), Zakonom o lokalnoj samoupravi (čl. 45) i Statutom Prijestonice (čl. 63) Skupštinu čine odbornici koje biraju građani na period od četiri godine, u skladu sa čl.44 Zakona o lokalnoj samoupravi.

Gradonačelnik Prijestonice je izvršni organ Opštine i njegov rad je regulisan Zakonom o Prijestonici (čl. 22.- čl. 24.), Zakonom o lokalnoj samoupravi (čl. 56. – čl. 67.) i Statutom Prijestonice (čl. 87) Prijestonicu predstavlja i zastupa Gradonačelnik Prijestonice. Gradonačelnik Prijestonice je Aleksandar Bogdanović koji je i ovlašćen za raspolaganje novčanim sredstvima Prijestonice na osnovu kartona deponovanih potpisa.

Za vršenje poslova uprave obrazuju se organi lokalne uprave (sekretarijati, uprave, direkcije i službe). Organe lokalne uprave, na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi obrazuje Gradonačelnik Prijestonice, po pribavljenom mišljenju Glavnog administratora.

2. Računovodstvene politike

Finansijsko - računovodstveni poslovi budžeta Prijestonice obavljaju se u Sekretarijatu za finansije i preduzetništvo. Prijestonica Cetinje vodi računovodstveno poslovanje na modifikovanoj gotovinskoj osnovi u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština[1]. Za evidenciju primitaka i izdataka primjenjuje se gotovinska osnova, dok se za evidenciju imovine i obaveza primjenjuje modifikovana gotovinska osnova, odnosno obaveze se vode na klasi 2, a imovina na klasi 0.

Gradonačelnik Prijestonice Cetinje donio je Uputstvo o radu trezora lokalne samouprave[2], kojim se propisuje bliži način izvršenja budžeta lokalne samouprave, kontrola finansijskih transakcija, obezbjeđenje likvidnosti konsolidovanog računa trezora, upravljanje dugom Prijestonice, kao i oblik i sadržina obrazaca za glavnu knjigu trezora.

Uputstvo o radu trezora lokalne samouprave je donešeno 2005. godine i nakon toga nijesu vršene njegove izmjene i dopune u skladu sa odgovarajućim izmjenama Zakona o Budžetu.

[1] „Sl. list RCG", br. 35/05, 37/05, 81/05, 02/13
[2] "Sl. list RCG – opštinski propisi", br. 01/05

3. Mišljenje i preporuke

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja izjašnjenja subjekta revizije (broj 01-031/14-1239 od 17.10.2014. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (broj 40112-051-680/22 od 03.10.2014. godine), a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma – član Senata, na sjednici Kolegijuma održanoj 27.10.2014. godine, usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o reviziji Završnog računa Budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu

Revizija Završnog računa budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu je izvršena u skladu sa međunarodnim standardima revizije za javni sektor i odgovarajućim propisima Crne Gore. Revizijom su obuhvaćeni iznosi iskazani u Glavnoj knjizi i Završnom računu Prijestonice. Pored evidencije iskazane u Glavnoj knjizi i Završnom računu, revizijom su obuhvaćeni dodatni podaci koji se nalaze u evidenciji Ministarstva finansija čime je obezbijeđen adekvatan obim i kvalitet informacija o svim relevantnim i materijalno značajnim segmentima vezanim za trošenje budžetskih sredstava.

Na osnovu izvršene revizije utvrđeno je da Završni račun Budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu ne daje istinit i objektivan prikaz iskazanih primitaka i izdataka na gotovinskoj osnovi. Prijestonica Cetinje je u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji prikazala suficit u iznosu od 1.802.456€. Međutim, revizijom su utvrđene nepravilnosti koje su značajno uticale na iskazani finansijski rezultat. Revizijom je utvrđeno da sve transakcije nijesu evidentirane na osnovu vjerodostojne dokumentacije u vremenu u kojem su realizovane tako da finansijski rezultat korigovan nalazima revizije iskazuje deficit u iznosu od 921.581€.

Revizijom su utvrđene bitno materijalne greške koje su značajno uticale na iskazani finansijski rezultat:

1. Odluka o Završnom računu Budžeta Prijestonice ne sadrži početno i završno stanje konsolidovanog računa trezora. Depoziti – gotovina Prijestonice Cetinje na početku godine iznosila je 302.909,80€. Tokom godine je došlo do smanjenja depozita za 253.383,99€, tako da je stanje depozita na 31.12.2013. godine iznosilo 49.525,57€.

Prijestonica Cetinje je na pojedinim budžetskim pozicijama ostvarila značajna prekoračenja u odnosu na sredstva koja su planirana Odlukom o budžetu za 2013. godinu.

Primici i izdaci Prijestonice Cetinje iskazani u Odluci o Završnom računu Budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu ostvareni su u iznosima većim od planiranih. Primici budžeta planirani su u iznosu od 6.560.000,00€ a ostvareni za 10,58% više od plana i iznose 7.253.950,97€, a izdaci su planirani u iznosu od 6.560.000,00€ a ostvareni sa 10,04% više od plana i iznose 7.218.825,00€.

Odlukom o budžetu Prijestonice Cetinje za 2013. godine nije bila predviđena pozicija 751 – Pozajmice i krediti a u Završnom računu Budžeta Prijestonice iskazano je izvršenje na ovoj poziciji u iznosu 842.172,91€.

Prijestonica Cetinje nije vršila Izmjene i dopune Budžeta za 2013. godinu bez obzira što su primici i izdaci budžeta u toku 2013. godinu bili veći od planiranih;

2. Prijestonica Cetinje nije sprovela kompenzacije i nije u Glavnoj knjizi trezora prikazala prihode iz Egalizacionog fonda u iznosu od 1.031.363,50€ (račun 742-Transferi), kao ni rashode po osnovu otplate kredita, koje na osnovu Ugovora vrši Ministarstvo finansija iz sredstava Egalizacionog fonda. Rashodi se odnose na: rashode po osnovu otplate glavnice kredita (Račun 4611 – Otplata dugova) u iznosu od 792.865,62€ i otplate kamate po kreditima (Račun 416- Kamate) u iznosu od 238.497,88**€.**

3. Otplata obaveza iz prethodnih godina (Račun 463- Otplata obaveza) prikazan je u iznosu od 2.019.948,61€. S obzirom da su sa ovog računa vršene otplate dugova-kredita i kamata izvršena je reklasifikacija i navedeni račun umanjen za 160.851,81€, a povećani račun 461 - Kamate za 33.455,32€ i račun 461 - Otplata dugova za 127.396,49€.

4. Račun 732 – Sredstva prenešena iz prethodnih godina (račun 7321-Sredstva prenešena iz prethodne godine i 7322 -Sredstva po osnovu kratkoročnih plasmana) koji je bio iskazan u iznosu od 683.154,00€, sveden je na 0, stoga jer se novčana sredstva koja su preostala na kraju godine iskazuju kao depoziti na početku sljedeće godine i ne mogu se iskazivati kao prihod Budžeta tekuće godine, a prilivi i odlivi sredstava na računima u okviru Konsolidovanog računa trezora kao povećanje i smanjenje depozita (objašnjeno na str. 35 i 36), a ne kao prihodi i rashodi Budžeta.

5. Račun 451 - Pozajmice, krediti, deponovana novčana sredstva umanjen je za iznos 394.400,00€, jer ne predstavlja rashod, već se odnosi na odlive gotovine sa jednog na drugi račun unutar Konsolidovanog računa trezora.

6. Po osnovu deponovanja novčanih sredstava ostvaren je prihod od deponovanja (pozitivna kamata), stoga je račun 7155 - Ostali prihodi uvećan za 244,77€.

7. Račun 742-Transferi umanjen je za iznos Pozajmica koje je Prijestonica Cetinje dobila iz sredstava Egalizacionog fonda (1.194.629,00) a uvećan je račun 7511- Pozajmice i krediti iz domaćih izvora.

8. Račun 7153 – Prihodi koje organ ostvari vršenjem svoje djelatnosti umanjen je za iznos donacija 141.212,96€ i isti je reklasifikovan na račun 741-Donacije.

Na osnovu nalaza utvrđenih revizijom izveden je finansijski rezultat deficit, koji iznosi: - 921.580,84€.

Takođe, utvrđena su i druga odstupanja koja su uticala na davanje iskazanog mišljenja. Pomenuta odstupanja se odnose na određene nedostatke u planiranju budžeta, sistemu evidentiranja neizmirenih obaveza, imovine, prikupljanja pojedinih javnih prihoda, odstupanja u primjeni važećih zakonskih i podzakonskih propisa, nefunkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola u pojedinim slučajevima kao i nenamjensku potrošnju sredstava.

U skladu sa iskazanim primjedbama i rezervama nadležni Kolegijum Državne revizorske institucije iskazuje **negativno mišljenje** na finansijske izvještaje Završnog računa Budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima.

PREPORUKE

Planiranje i izvršenje budžeta

Prijestonica Cetinje je prije usvajanja Predloga odluke o budžetu, a u skladu sa članom 26a Zakona o Budžetu, pribavila mišljenje Ministarstva finansija br. 03-13579/1 od 10. decembra 2012. godine na Nacrt Odluke o budžetu Prijestonice Cetinje za 2013. godinu.

Ministarstvo finansija je preporučilo Prijestonici Cetinje da izvrši korekciju kapitalnih izdataka (predloženi u iznosu od 1,38 miliona), u skladu sa procijenjenim prioritetima u cilju servisiranja neizmirenih obaveza Prijestonice. Prijestonica Cetinje nije prihvatila preporuku Ministarstva finansija i nije izvršila korekciju kapitalnih izdataka za 2013. godinu.

Revizijom je utvrđeno da Završnim računom Budžeta za 2013. godinu nijesu iskazana sva primanja i svi izdaci Prijestonice.

Završnim računom nijesu obuhvaćena sredstva koja se odnose na otplatu kredita (glavnica i kamata) koju je umjesto Prijestonice, a na osnovu potpisanih ugovora, vršilo Ministarstvo finansija, iz sredstava Egalizacionog fonda u iznosu od 1.031.363,51€. Navedeni iznos sredstava nije prikazan kao prihod Prijestonice na ime uplate sredstava iz Egalizacionog fonda, a takođe ni kao izdatak (račun 461- Otplata dugova i 416 – Kamate rezidentima).

Prijestonica Cetinje je prikazala kao izdatak Budžeta za 2013. godinu iznos deponovanih novčanih sredstava (394.000,00€) i primitak - iznos povraćaja sredstava od deponovanja (628.744,77€) i na taj način nerealno uvećala izdatke i primitke budžeta za 2013. godinu.

Članom 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave definisani su tekući prihodi i tekući rashodi budžeta opština koji obuhvataju i prihode iz Egalizacionog fonda i njihov utrošak. Takođe, članom 11. Zakona o budžetu određeno je da primici budžeta, ugovorene obaveze, izdaci, izvršene uplate i isplate moraju biti evidentirane u glavnoj knjizi trezora. Na osnovu navedenih zakonskih odredbi, Prijestonica Cetinje je bila dužna iskazati u finansijskim izvještajima u cjelosti prihode iz Egalizacionog fonda, kao i rashode po osnovu otplate kredita. Za navedeni iznos bilo je neophodno sprovesti kompenzacije u Glavnoj knjizi trezora i na taj način evidentirati sve primitke i izdatke Prijestonice. U 2014. godini Prijestonica Cetinje za otplate kredita iz sredstava Egalizacionog fonda sprovodi kompenzacije.

Odlukom o budžetu Prijestonice Cetinje za 2013. godine nije bila predviđena pozicija 751 – Pozajmice i krediti a u Završnom računu Budžeta Prijestonice iskazano je izvršenje na ovoj poziciji u iznosu 842.172,91€.

Revizijom je utvrđeno da je Prijestonica Cetinje na pojedinim budžetskim pozicijama ostvarila značajna prekoračenja u odnosu na sredstva koja su planirana Odlukom o budžetu za 2013. godinu. Prijestonica Cetinje nije u skladu sa članom 45 Zakona o finansiranju lokalne samouprave vršila Izmjene i dopune Budžeta za 2013. godinu bez obzira što su primici i izdaci budžeta u toku 2013. godinu bili veći od planiranih;

Gradonačelnik Prijestonice nije u skladu sa članom 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave donosio rješenja o preusmjeravanju sredstava po pojedinim pozicijama unutar potrošačkih jedinica budžeta i ako je izvršenje po pojedinim budžetskim pozicijama bilo veće od plana.

Revizijom je utvrđeno da je Prijestonica Cetinje prihode od donacija evidentirala na računu 715 – Ostali prihodi umjesto na računu 741 – Donacije što nije u skladu sa članom 10. Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crme Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština

Preporuke:

1. **Prijestonica Cetinje treba da u skladu sa članom 35 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti prije usvajanja Odluke o budžetu pribavi mišljenje Ministarstva finansija i uz predlog Odluke o budžetu isto dostavi Skupštini Prijestonice radi razmatranja i donošenja.**
2. **Prijestonica Cetinje treba da planiranje i izvršenje budžeta vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore" br. 20/14) i Zakona o finansiranju lokalne samouprave, a u slučajevima kada tokom fiskalne godine dođe do smanjenja planiranih prihoda ili povećanja planiranih rashoda neophodno je vršiti izmjene budžeta po postupcima propisanim za njegovo donošenje.**
3. **Prijestonici Cetinje treba da Budžet izvršava po pojedinim pozicijama do iznosa planiranih Odlukom o budžetu. U slučaju nedostatka sredstava na pojedinim budžetskim pozicijama vršiti preusmjerenje sredstava na osnovu rješenja Gradonačelnika (do 10%).**
4. **Prijestonica Cetinje treba da evidenciju primitaka (po klasi, kategoriji, grupi i sintetici) vrši u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.**
5. **Prijestonica Cetinje treba da obezbijedi racionalno trošenje budžetskih sredstava u skladu sa Odlukom o budžetu.**
6. **Prijestonica Cetinje treba da putem amandmana izvrši izmjene Odluke o Završnom računu budžeta za 2013. godinu, a u skladu sa realizovanim primicima i izdacima.**

Unutrašnje kontrole

U postupku revizije utvrđeno je da starješina organa, nije izdavao nalog za korišćenje vozila na propisanom obrascu (obrazac PN) zaposlenim koji su koristili službena vozila i nije pripremao i izdavao nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnju goriva (Obrazac OK).

Prijestonica Cetinje je donijela set internih pravila i procedura, ali istim nije propisala i limitirala potrošnju goriva, telefona, reprezentacije i nije precizno utvrdila način i uslove, kao ni ovlašćenja i odgovornosti u sprovođenju istih.

Potrošačke jedinice nijesu Sekretaru za finansije dostavile specimen potpisa (deponovani potpis) službenika koji su zaduženi za finansije. Službenici za finansije u svakoj potrošačkoj jedinici Budžeta su: službenik za odobravanje (starješina potrošačke jedinice) i službenik za ovjeravanje (lice koje je ovlašćeno od strane starješine organa u potrošačkoj jedinici da obavlja finansijki zadatak koji se odnosi na popunjavanje propisanih obrazaca i ovjerava tačnost i punovažnost zahtjeva za plaćanje).

Sekretarijat za finansije i preduzetništvo ne posjeduje zahtjeve za plaćanje drugih potrošačkih jedinica, kao ni zahtjeve za plaćanje ovog Sekretarijata, jer se isti ne popunjavaju i ne dostavljaju. Samim tim Sekretar za finansije, koji je Uputstvom o radu trezora loklane samouprave imenovan za glavnog službenika za finansije Prijestonice ne postupa u skladu sa ovlašćenjima propisanim Zakonom o budžetu i navedenim uputstvom, odnosno ne vrši ovlašćivanje zahtjeva za plaćanje.

Potrošačke jedinice dokumenta na osnovu kojih se vrši plaćanje sa glavnog računa trezora (račune, profakture, obavještenja, ugovore) u više slučajeva dostavljaju: bez bilo kakvog propratnog akta, nepotpisane od strane starješine organa, nepotpune, bez potpisa ovlašćenog lica da je usluga izvršena ili roba primljena, fakture nijesu zavedene u arhivi Prijestonice i sl.

Subjekat revizije nije postupao u skladu sa Uputstvom o radu trezora lokalne samouprave (Sl. list RCG –OP, br. 01/05), a posebno sa članom 8, 12,13, 18, 28, 30, 41 i dijelom IV Uputstva – Kontrola izdataka. Uputstvo o radu trezora lokalne samouprave nije usklađeno sa Zakonom o budžetu.

Prijestonica Cetinje nije postupila u skladu sa članom 6 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list Crne Gore“, br. 32/10, 14/11,16/13) i nije dostavljala kvartalne izvještaje Ministarstvu finansija. Takođe Potrošačke jedinice budžeta Prijestonice nijesu dostavljale kvartalne finansijske izvještaje na obrascima 3 i 5, na osnovu kojih bi se sačinili kvartalni finansijski izvještaji Prijestonice.

Preporuke:

7. **Prijestonica Cetinje treba da izvrši dopunu internih pravila i procedura i utvrdi – definiše limite za potrošnju goriva, telefona, reprezentacije, da precizno utvrdi uslove i način korišćenja službenih vozila, da za korišćenje prevoznih sredstava izdaje nalog za korišćenje vozila (obrazac PN) i nalog za kontrolu upotrebe službenog vozila i potrošnju goriva (Obrazac OK) i da ista koristi.**
8. **Prijestonica Cetinje treba da odredi službenike za finansije u svakoj potrošačkoj jedinici i uspostavi sistem dvojnog potpisa, da izvrši razdvajanje dužnosti kojom se sprečava da je jedno lice istovremeno odgovorno za ovlašćivanje, izvršenje, evidentiranje i kontrolu.**
9. **Gradonačelnik Prijestonice Cetinje treba da vrši ovlašćenja propisana Zakonom o budžetu, donese novo Uputstvo o radu trezora lokalne samouprave i obezbijedi da Sekretar za finansije vrši plaćanja sa Konsolidovanog računa trezora samo ukoliko je dostavljen popunjen i potpisan zahtjev za plaćanje i originalna dokumentacija koja je ovjerena i potpuna.**
10. **Prijestonica Cetinje treba da u potpunosti primjenjuje odredbe Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave i dostavlja izvještaje na propisanim obrascima i u propisanim rokovima.**

Primici

Revizijom je utvrđeno da je Prijestonica Cetinje odlive i prilive sredstava na računima unutar konsolidovanog računa trezora nerealno prikazala kao izdatke Budžeta za 2013. godinu za iznos deponovanih novčanih sredstava (394.400€) i primitke za iznos povraćaja sredstava od deponovanja (628.744,77€).

Uvažavajući činjenicu da je Odjeljenje za inspekcijski nadzor počelo sa radom 2013 godine, broj izvršenih kontrola (8) i obuhvat (kontrolisane samo državne institucije u iznosu od 14.554,11€) se može smatrati nedovoljnim, posebno ako se uzme u obzir činjenica da je kontrola obuhvatila period od dvije godine januar 2011 – decembar 2013. godine. Takođe, nije vršena provjera naplate prihoda: Lokalnih komunalnih taksi, Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta i Naknada za izgradnju i održavanje lokalnih puteva i drugih javnih objekata od opštinskog značaja koji bilježe značajan pad u odnosu na plan budžeta.

U Upravi lokalnih javnih prihoda Prijestonice Cetinje sistematizovana su dva radna mjesta –inspektor lokalnih javnih prihoda, a zaposlen je samo jedan izvršilac.

Uprava lokalnih javnih prihoda nije donosila rješenja obveznicima, pravnim i fizičkim licima, za plaćanje naknade na osnovu važeće Odluke o korišćenju i naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta na teritoriji Prijestonice Cetinje, čekajući da se usvoji i na snagu stupi nova Odluka.

Preporuke:

11. **Prijestonica Cetinje novčana sredstava prenešena kao početno stanje na računima Konsolidovanog računa trezora, ne treba da evidentira kao prihod Budžeta tekuće godine, već da ga u Odluci o Završnom računu Budžeta iskaže kao početno stanje depozita.**

12. **Prijestonica Cetinje odlive i prilive sredstava na računima unutar Konsolidovanog računa trezora ne treba da prikazaje kao izdatak Budžeta za iznos deponovanih novčanih sredstava i kao primitak za iznos povraćaja sredstava od deponovanja. Navedeno treba iskazati kao povećanje ili smanjenje depozita na računima unutar Konsolidovanog računa trezora, radi pravilnog iskazivanja finansijskog rezultata - suficita/deficita.**
13. **Prijestonica Cetinje treba da u narednom periodu poveća broj i obuhvat kontrola lokalnih javnih prihoda, posebno prihoda koji bilježe značajan pad u odnosu na plan Budžeta Prijestonice. Takođe, neophodno je u skladu sa članom 56 Zakona o poreskoj administraciji pokretati postupak prinudne naplate prema poreskim obveznicima koji svoje poreske obaveze ne izmiruju na vrijeme.**
14. **Preporučuje se Prijestonici Cetinje da izvrši popunu sistematizovanog radnog mjesta Inspektor I - lokalnih javnih prihoda i pojača nadzor kod naplate lokalnih javnih prihoda.**
15. **Prijestonica Cetinje treba da poštuje načelo zakonitosti i da upravne stvari rješava na osnovu važećih zakona i drugih podzakonskih propisa.**

Izdaci

Od ukupno 281 zaposlenog na dan 31.12.2013. godine, 216 je bilo zaposleno na neodređeno vrijeme, 62 na određeno vrijeme, dok su 3 lica odrađivala pripravnički staž. Revizijom je utvrđeno da je u pojedinim organima tokom godine bilo zaposleno više lica nego što je predvidjeno pojedinačnim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, dok za tri organa lokalne uprave nisu postojali pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Od ukupno 5 sistematizovanih radnih mjesta u Službi za unutrašnju reviziju popunjeno je radno mjesto Direktora Službe i radno mjesto samostalni referent – tehnički sekretar, ali nije izvršena popuna radnih mjesta za unutrašnje revizore.

IOPPD obrasci (izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima) koji se predaju pod matičnim brojem Prijestonice (PIB Prijestonice-02005115) ne obuhvataju zaposlene u Službi zaštite. Služba zaštite samostalno vrši obračun zarada i predaje svoje IOPPD obrasce pod posebnim matičnim brojem (PIB Službe zaštite – 02043009). Revizijom je utvrđeno da Služba zaštite nije nadležna da vrši obračun zarada i da je u skladu sa Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave za poslove obračuna i isplate zarada nadležan Sekretarijat za finansije i razvoj preduzetništva.

Tokom 2013. godine, Prijestonica je izvršila isplatu osam neto zarada za period januar-avgust, dok pripadajući porezi i doprinosi po ovom osnovu, nisu isplaćeni što je u suprotnosti sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i Ugovorom o finansijskom restrukturiranju potpisanim sa Ministarstvom finansija, kojim se Prijestonica obavezala da obračun fiksnog dijela zarade vrši na osnovu obračunske vrijednosti koeficijenta koji se primjenjuje za državne službenike i namještenike (član 3, tačka 3.4 Ugovora).

Prijestonica Cetinje je isplate koje su evidentirane na računima: porezi, doprinosi i opštinski prirez, trebala evidentirati u okviru pozicije na koju se konkretno plaćanje odnosi (isplate za komisije na računu - 412–Ostala lična primanja i isplate po osnovu Ugovora o djelu na računu - 419–Ostali izdaci). Prijestonica je prilikom isplata po osnovu ostalih ličnih primanja prekoračila planirani iznos za 28.000,79€, a pri tom nije postupila u skladu sa članom 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave kojim je predvidjena mogućnost preusmjeravanja sredstava.

Na računu – Reprezentacija evidentirane su i hotelske usluge koje shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština ne predstavljaju rashod koji se evidentira u okviru računa 4142 - reprezentacija.

Ostale usluge – planirane su u iznosu od 45.800,00€ a ostvarene u iznosu od 82.932,02€ ili 81,07% više u odnosu na plan. Za navedeno prekoračenje, Prijestonica nije vršila preusmjeravanje sredstava. Plaćanja prema dobavljačima u pojedinim slučajevima nijesu potkrijepljena potpunom dokumentacijom. Za pojedine usluge održavanja nijesu zaključeni ugovori o pružanju usluga, što nije u skladu sa članom 6 Zakona o javnim nabavkama i vršena su plaćanja u iznosima za koje je trebalo pokretati i sprovoditi postupke u skladu sa članom 20 Zakona.

Na računu kamate rezidentima nijesu evidentirane kamate u iznosu od 33.455,32€, koje je Prijestonica Cetinje plaćala u skladu sa amortizacionim planom otplate kredita i kamata, a iste su evidentirane na računu 463 - Otplata obaveza iz ranijih godina. Na navedenom računu nijesu evidentirani ni izdaci po osnovu kamata koje su sastavni dio mjesečnih anuiteta koje je plaćalo Ministarstvo finansija na osnovu ugovora iz sredstava Egalizacionog fonda u iznosu od 238.497,88€.

Ostali izdaci - planirani su u iznosu od 95.200,00€ a ostvareni su u iznosu 193.980,84€, odnosno 203,76% od plana. Za navedena prekoračenja Prijestonica nije vršila preusmjerenja sredstava. Prijestonica je isplate po osnovu poreza i doprinosa vršila sa računa 411 - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca umjesto sa računa 419-1 – Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu.

U ugovorima koji se odnose na pružanje konsultantskih usluga nije preciziran radni zadatak (opis poslova). Prilikom zaključivanja ugovora o angažovanju lica za izvršenje nekog posla neophodno je, precizirati radne zadatke angažovanog lica, rok završetka posla kao i obavezu angažovanog lica da sačini izvještaj o obavljenom poslu, kao potvrdu da je posao obavljen, pa nakon toga vršiti isplatu naknade.

Prijestonica se nije pridržavala Internog uputstva za obračun i isplatu zarada kojim je, izmedju ostalog, definisala i procedure angažovanja lica po osnovu ugovora o djelu koje se odnose na: dobijanje saglasnosti od gradonačelnika, zavodjenja ugovora u arhivi, kao i podataka koje mora sadržati ugovor o djelu. Uputstvo je doneseno u januaru 2013 godine i sastavni je dio knjige procedura. Prijestonica je ugovore o djelu zaključivala i za poslove koji su, shodno Odluci o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Prijestonice Cetinje, u nadležnosti organa lokalne uprave.

Prijestonica Cetinje je na računu 471- Tekuća budžetska rezerva realizovala izdatke u većem iznosu od iskazanih u Planu za 2013. godinu, a na taj način postupila suprotno članu 66 Zakona o finansiranju lokalne sampouprave, kojim je precizirano da se sa konsolidovanog računa trezora ne može vršiti plaćanje koje nije odobreno u budžetu. Gradonačelnik Prijestonice za prekoračenje na navedenoj poziciji nije donio rješenje o preusmjerenju sredstava.

Preporuke:

16. **Prijestonica Cetinje treba da u skladu sa članom 35. Zakona o državnim službenicima i namještenicima, odluku o pokretanju postupka za popunu radnog mjesta donosi samo ako je radno mjesto utvrdjeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, radno mjesto nije popunjeno i ako su obezbijedjena finansijska sredstva.**
17. **Prijestonica Cetinje treba da putem internog ili javnog oglasa izvrši popunu radnih mjesta za unutrašnje revizore kako bi ubrzale aktivnosti utvrđene Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Strateškim planom unutrašnje revizije Prijestonice Cetinje.**
18. **Prijestonica Cetinje treba da objedini i uskladi sa zakonom obračun zarada za sve organe lokalne uprave preko Sekretarijata za finansije i razvoj preduzetništva u čijoj su nadležnosti poslovi obračuna i isplate zarada i ubuduće podnosi jedan IOPPD obrazac koji će uključivati sve zaposlene u organima lokalne uprave.**

19. **Prijestonica Cetinje treba da prilikom obračuna i isplate zarada vrši isplatu pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i Ugovorom o finansijskom restrukturiranju zaključenim sa Ministarstvom finansija, posebno u dijelu koji se odnosi na obavezu Prijestonice da redovno izmiruje sve buduće poreske i neporeske obaveze (član 2, tačka 2.5. Ugovora).**
20. **Prijestonica Cetinje treba da prilikom zaključivanja ugovora o angažovanju lica za izvršenje nekog posla precizira radne zadatke angažovanog lica, rok završetka posla kao i obavezu angažovanog lica da sačini izvještaj o obavljenom poslu, kao potvrdu da je posao obavljen, pa nakon toga vršiti isplatu naknade.**
21. **Prijestonica Cetinje treba da obezbijedi da plaćanja izdataka korespondiraju sa budžetom iskazanim namjenama, uz obavezu Prijestonice da kroz kontrolu isplata obezbijedi fiskalnu disciplinu i namjensko korišćenje sredstava.**
22. **Prijestonica Cetinje treba da zaključuje ugovore o djelu sa trećim licima samo za poslove koji nijesu u redovnoj nadležnosti organa lokalne uprave.**
23. **Prijestonica Cetinje treba da u skladu sa članom 66. Zakona o finansiranju lokalne samouprave izdatke realizuje u okviru limita utvrđenim Odlukom o budžetu Prijestonice.**

Kapitalni izdaci

Revizijom kapitalnih izdataka utvrđeno je da:

- Prijestonica nije obezbijedila nadzor nad izvođenjem radova.
- Prijestonica Cetinje u postupku revizije nije dostavila Izvještaj Nadzornog organa o stepenu završenosti radova na: rekonstrukciji pijace i rekonstrukciji ruskog poslanstva dok kod Projekta "Beautiful" Cetinje postoji samo izvještaj o nadzoru koji je vršio UNDP.
- Prijestonica Cetinje nije postupila u skladu sa čl. 34 Zakona o državnoj imovini i nije donosila odluke o nabavci opreme,
- plaćanje obaveza za izdatke za opremu vršeno je u pojedinim slučajevima avansno, bez dostavljene fakture, na osnovu profaktura ili ponuda od pojedinih dobavljača u iznosu od 28.198,00€. Takođe, lice ovlašćeno za prijem opreme nije potpisalo prijem opreme od jednog dobavljača a postoje i nepotpisane fakture za jednog dobavljača.
- vršeno je plaćanje obaveza prema dobavljačima u iznosima većim od 5.000,00€ bez sprovođenja procedura i zaključivanja ugovora u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama
- Sa računa 441-6 Investiciono održavanje plaćene su obaveze prema dobavljaču u iznosu od 9.000,00€ koje se odnose na čišćenje snijega. Plaćanje trebalo izvršiti sa računa 415 - Tekuće održavanje,
- izdaci u iznosu od 10.154,00€ prema dobavljaču odnose se na raniji period i iste je trebalo platiti sa računa 463- otplata obaveza iz prethodnog perioda.
- izdaci u iznosu od 3.900,00€ prema dobavljaču odnose na obaveze iz 2012. godine i iste je trebalo evidentirati na računu 463- Otplata obaveza iz prethodnih godina.
- račun 441-9 Ostali kapitalni izdaci nije planiran Budžetom Prijestonice za za 2013. godinu, a isti je bez Izmjena i dopuna Odluke o Budžetu realizovan u iznosu od 141.732,59€;
- Prijestonica Cetinje je preuzimala i plaćala obaveze JP Sportski centar u iznosu od 9.894,00€ i JP Vodovod i kanalizacija Cetinje u iznosu od 10.154,00€ bez valjanog pravnog osnova.

Preporuke:

24. **Prijestonica Cetinje treba da shodno članu 34 Zakona o državnoj imovini, nabavku opreme vrši na osnovu odluke o nabavci, da plaćanja izdataka ne vrši avansno, već samo uz potpunu i tačnu dokumentaciju. Nabavku roba i usluga za investiciono održavanje vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a za nabavke istih roba ili usluga čija vrijednost prelazi 5.000,00€ obavezno sprovoditi propisane procedure javnih nabavki;**

25. **Prijestonica Cetinje treba da planira primitke i izdatke po ekonomskoj klasifikaciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, a realizaciju izdataka i evidenciju u Glavnoj knjizi trezora treba da vrši u skladu sa planiranim budžetom i da tokom godine ne realizuje izdatke sa računa koji nijesu planirani.**
26. **Prijestonica Cetinje treba da uredi finansiranje javnih preduzeća u skladu sa Odlukom o Budžetu Prijestonice i da bez valjanog pravnog osnova ne preuzima i ne vrši plaćanje obaveza Javnih preduzeća, prema dobavljačima;**
27. **Prijestonica Cetinje treba da prati realizacu kapitalnih projekta, bez obzira da li je samo Prijestonica investitor ili se radovi izvode u saradnji sa UNDP-om, i obezbijedi nadzor stručnog osoblja nad izvođenjem radova, kao i Izvještaje o stepenu završenosti radova.**

Otplata duga

Prijestonica Cetinje je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, bila u obavezi da na računu 461 - Otplata duga evidentira sve izdatke koji su nastali po osnovu povraćaja pozajmica i otplate kredita koje je Prijestonica Cetinje sama vršila (127.396,49€), kao i izdatke po osnovu otplate kredita (glavnica) koje je na osnovu Ugovora vršilo Ministarstvo finansija iz sredstava Egalizacionog fonda (792.865,62€).

Revizijom utvrđeno da je stanje duga po kreditima (sa kreditom prema Erste banci od 399.807,41€) iznosi 5.837.624,39 i veće je od stanja duga iskazanog u Obrascu - BUZ za 359.562,39€.

Ugovorom o finansijskom restukturiranju Ministarstvo finansija se obavezalo da će ukoliko Prijestonica Cetinje ne bude izvršavala obaveze iz Ugovora, privremeno obustaviti sredstva koja Prijestonica dobija iz ustupljenih prihoda i Egalizacionog fonda, kao i da ukoliko Prijestonica ne izvrši obaveze iz ovog ugovora, Ministarstvo finansija će se naplatiti iz sredstava Egalizacionog fonda. Ministarstvo finansija nije preduzelo aktivnosti na naplati obaveza iz Plana otplate kao ni novoformiranih obaveza, bez obzira što Prijestonica Cetinje nije poštovala odrebe Ugovora i prije svega nije plaćala poreske i druge obaveze.

Preporuke:

28. **Prijestonica Cetinje treba da otplatu kredita za tekuću godinu vrši sa pozicije 461-Otplata duga, a ne sa računa 463- Otplata obaveza iz prethodnih godina.**
29. **Prijestonica Cetinje treba da vodi evidenciju o uzetim kreditima, njihovoj otplati, kao i stanju duga po osnovu uzetih kredita i da prilikom sačinjavanja i prezentiranja finansijskih izvještaja uključi u iste sve otplate kredita, bez obzira da li ih otplaćuje Prijestonica ili Ministarstvo finansija.**
30. **Prijestonica Cetinje treba da poštuje odredbe potpisanog Ugovora sa Ministarstvom finansije i da izmiri svoje poreske i druge obaveze po Planu reprograma fiskalnih obaveza, da postupa u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i vrši plaćanje novonastalih poreskih i drugih obaveza.**
31. **Ministarstvo finansija treba da u potpunosti primjenjuje odredbe Ugovora i obustavi uplatu sredstava koja Prijestonica dobija iz ustupljenih prihoda i Egalizacionog fonda i otpočne sa naplatom utvrđenih potraživanja.**

Imovina

Revizijom je utvrđeno:

- Odluka o sprovođenju popisa i Rješenje o imenovanje Komisije za popis su doneseni u 2014. godini, odnosno mnogo kasnije od roka za dostavljanje podataka o pokretnim i nepokretnim

stvarima organu uprave nadležnom za poslove imovine. Rok za dostavu podataka je kraj februara tekuće godine za prethodnu godinu- član 50 Zakona o državnoj imovini;

- Popis imovine nije izvršen na propisanom Obrazcu PL, već je većina imovine iskazana samo u naturalnom obliku (bez nabavne, otpisane i sadašnje vrijednosti).
- Popisne liste su dostavljene samo u papirnom, a ne i u elektronskom obliku,
- Obračun amortizacije, za sredstva za koja je navedena vrijednost, vršen je ručno, a članom 7 Uputstva propisano je obaveza vršenja obračuna amortizacije i revalorizacije u računovodstvu putem elektronske obrade podataka;
- Izvršena je provjera obračuna amortizacije za novonabavljena sredstva i utvrđeno da obračun amortizacije nije ispravan, stoga jer isti nije vršen od prvog narednog mjeseca od datuma nabavke;
- Nije izvršen i dostavljen popis blagajne, kancelarijskog materijala i sitnog inventara u Prijestonici Cetinje.
- Nije izvršen i dostavljen popis stanja na žiro računima Prijestonice Cetinje, koji su sastavni dio konsolidovanog računa trezora, kao ni stanje potraživanja i obaveza na dan 31.12.2013. godine.
- Prijestonica Cetinje nije dostavile podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini organu opštine nadležnom za poslove imovine, odnosno Direkciji za imovinu na propisanim obrascima: PS-1, PS-2, NS-1 NS-2 (član 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih inepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini).
- Direkcija za imovinu nije u skladu sa Zakonom o državnoj imovini uspostavila evidenciju državne imovine i podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini nije, shodno članu 51 Zakona o državnoj imovini, dostavila Ministarstvu finansija do kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Preporuke:

32. **Prijestonica Cetinje treba da rješenje o formiranju komisije za popis donese prije isteka fiskalne godine, tačno definiše obaveze komisije, način i rokove izvršenja popisa, definiše obavezu popisa, pored pokretne i nepokretne imovine, i popis novčanih sredstava, hartija od vrijednosti, potraživanja i obaveza na 31.12. fiskalne godine;**
33. **Prijestonica Cetinje treba da uspostavi elektronsku evidenciju pokretne i nepokretne imovine koju koristi, da za svu imovinu unese nabavnu, otpisanu i sadašnju vrijednost, da izvrši procjenu imovine koju koristi a koja nema knjigovodstvenu vrijednost i da obračun amortizacije vrši na propisanom obrascu (obrazac OA);**
34. **Prijestonica Cetinje treba da opremu evidentira na računu kojem pripada u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština i da se novonabavljena oprema evidentira u knjigovodstvu korisnika, izvrši popis iste, kao i obračun amortizacije od dana njene nabavke;**
35. **Prijestonica Cetinje treba da dostavlja podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini organu opštine nadležnom za poslove imovine, u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini i članom 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini na propisanim obrascima: PS-1, PS-2, NS-1 NS-2;**
36. **Direkcija za imovinu Prijestonice Cetinje treba da uspostavi registar pokretne i nepokretne imovine Prijestonice Cetinje shodno Zakonu o državnoj imovini i da podatke dostavlja Ministarstvu finansija u propisanim rokovima.**

Javne nabavke

Utvrdjena su značajna odstupanja u odnosu na visinu planiranih i realizovanih vrijednosti javnih nabavki.

Planom javnih nabavki za 2013. godine planirane su nabavke u iznosu od 763.100,00€ a realizovano je 6 postupaka ukupno ugovorene vrijednosti 202.182,18€ (26% u odnosu na plan). Navedeni iznosi ne obuhvataju nabavke koje su realizovane primjenom neposrednog sporazuma.

Planom javnih nabavki za 2013. godinu, nisu planirane nabavke koje će se realizovati primjenom neposrednog sporazuma kao postupka javne nabavke.

U izvještaju o dodijeljenim javnim nabavkama putem neposrednog sporazuma nisu evidentirani svi dobavljači od kojih je tokom 2013. godine vršena nabavka primjenom ovog postupka javne nabavke, pa isti nije usklađen sa čl. 117 Zakona o javnim nabavkama i čl. 5 Pravilnika o evidenciji postupaka javnih nabavki. Naručilac je dužan da evidentira sve nabavke putem neposrednog sporazuma u Obrascu C shodno članu 117 Zakona o javnim nabavkama i članu 5 Pravilnika o evidenciji postupaka javnih nabavki.

Preporuke:

37. **Prijestonica Cetinje treba da plan javnih nabavki zasniva na procjeni stvarnih potreba, kako bi se izbjeglo postojanje značajnih odstupanja izmedju planiranih i realizovanih javnih nabavki.**
38. **Prijestonica Cetinje treba da poštuje osnovna načela javnih nabavki, na način da nabavke realizovane primjenom neposrednog sporazuma svede na minimum, i iste realno prikaže u Izvještaju o dodijeljenim javnim nabavkama primjenom neposrednog sporazuma (obrazac "C").**

Nadležni kolegijum DRI utvrdio je da obim nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- ☐ Da Prijestonica Cetinje u roku od 6 mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim radnjama po iskazanim preporukama.

IV DIO

OSTALE AKTIVNOSTI DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE

Saradnja sa Skupštinom Crne Gore, Vladom Crne Gore, državnim organima i civilnim sektorom

Državna revizorska institucija Crne Gore, u izvještajnom periodu, je nastavila kvalitetnu saradnju sa Skupštinom Crne Gore i Vladom Crne Gore, što je pozitivno ocijenjeno i u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu: „Na polju eksterne revizije, izmjene Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, koje su imale za cilj jačanje finansijske i operativne nezavisnosti Državne revizorske institucije u skladu sa standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), usvojene su u julu mjesecu. Nadzorna funkcija Državne revizorske institucije je ojačana na način što je povećan parlamentarni nadzor nad javnom potrošnjom i revizorskim nalazima datim u 2013. godini. Vlada Crne Gore takođe je preuzela korake u dijelu unapređenja implementacije revizorskih nalaza Državne revizorske institucije tako što je usvojila Akcioni plan i uspostavila Koordinacioni odbor za praćenje realizacije preporuka Državne revizorske institucije...“

Državna revizorska institucija Crne Gore realizovala je uspješnu saradnju sa Skupštinom Crne Gore - Odborom za ekonomiju, finansije i budžet na izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, čiji su predstavnici učestovali u radu Radne grupe za izradu prijedloga izmjena. Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, u aprilu mjesecu 2014. godine, jednoglasno je utvrdio prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.

U decembru mjesecu 2013. godine, Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet razmotrio je Izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji Završnog računa budžeta Crne Gore za 2012. godinu kao i Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2012 - oktobar 2013. godine i podržao nalaze i preporuke Državne revizorske institucije koje proističu iz revizije Završnog računa budžeta za 2012. godinu i pojedinačnih revizija i predložio Skupštini Crne Gore na usvajanje. Zaključcima Skupštine Crne Gore je predviđeno da Vlada Crne Gore i dalje nastavi da prati realizaciju svih preporuka Državne revizorske institucije radi eliminisanja utvđenih nepravilnosti kod subjekata revizije i da o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore.

Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet održao je nekoliko kontrolnih saslušanja subjekata koji su dobili negativno mišljenje Državne revizorske institucije za period oktobar 2012 - oktobar 2013. godine, na kojima su prisustvovali predstavnici Državne revizorske institucije.

Predstavnici Državne revizorske institucije učestovali su na raspravama tokom razmatranja Prijedloga zakona o Budžetu Crne Gore za 2013. godinu i iznijeli svoja saznanja o navedenom dokumentu shodno članu 21. Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji Crne Gore.

U septembru mjesecu 2014. godine, Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet Crne Gore utvrdio je nacrt budžeta Državne revizorske institucije za 2015. godinu.

U skladu sa usvojenim izmjenama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, kao nadležni odbor, započeo je postupak izbora petog člana Senata u oktobru mjesecu 2014. godine.

Saradnja sa Skupštinom Crne Gore – Odborom za ekonomiju, finansije i budžet realizovana je kroz održavanje konsultacija povodom donošenja Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Crne Gore. Izmijenjenim Zakonom o budžetu, Državna revizorska institucija je nadležna da vrši ocjenu primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti u okviru godišnjeg izvještaja koji dostavlja Skupštini.

Državna revizorska institucija, u izvještajnom periodu, takođe je sarađivala i sa drugim skupštinskim odborima koji su nadležni da razmatraju pitanja iz djelokruga rada Institucije.

Takođe je intenzivirana saradnja sa Skupštinskom Radnom grupom za izgrađivanje povjerenja u izborni proces na izmjenama Zakona o finansiranju političkih partija Crne Gore kroz učešće predstavnika Državne revizorske institucije Crne Gore u predlaganju izmjena na osnovu izvršenih revizija godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija.

Državna revizorska institucija, u izvještajnom periodu, je realizovala kvalitetnu saradnju sa državnim organima, posebno sa Ministarstvom finansija, Državnim tužilaštvom, Upravom za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Upravom za antikorupcijsku inicijativu, Komisijom za kontrolu postupka javnih nabavki, Upravom za kadrove, Poreskom upravom i drugim državnim organima.

U izvještajnom periodu, Državna revizorska institucija je učešćem na skupovima, partnerstvom i saradnjom na projektima i kroz redovno dostavljanje informacija na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, nastavila saradnju sa civilnim sektorom. U cilju transparentnog informisanja javnosti o svom radu, Institucija kontinuirano sarađuje s predstavnicima sredstava javnog informisanja putem saopštenja i drugih oblika obavještenja.

Aktivnosti vezane za realizaciju obaveza Državne revizorske institucije iz pregovaračkog procesa

U procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Državna revizorska institucija kontinuirano sprovodi aktivnosti na ispunjenju zahtjeva Evropske komisije na polju sprovođenja eksterne revizije u skladu s međunarodnim revizorskim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Preko svojih predstavnika, Državna revizorska institucija Crne Gore učestvuje u radu Radne grupe za pregovore sa Evropskom unijom u okviru poglavlja V (javne nabavke), XXIII (Pravosuđe i temeljna prava), XXXII (Finansijska kontrola) i XXXIII (Finansijske i budžetske odredbe).

U cilju realizacije obaveze iz pregovoračkog poglavlja XXXII, koja se tiče osiguravanja finansijske, funkcionalne i institucionalne nezavisnosti, Državna revizorska institucija je sprovela aktivnosti na izmjenama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji. Radna grupa, koju je formirao Senat Državne revizorske institucije, izradila je usaglašen nacrt izmjena i dopuna Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji u martu mjesecu 2014. godine, koji je podržan od strane Generalnog direktorata za budžet Evropske komisije. Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, u aprilu mjesecu 2014. godine, jednoglasno je utvrdio prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji. Prijedlog Zakona je u junu mjesecu 2014. godine razmatran i usvojen od strane Zakonodavnog odbora Skupštine, koji je predložio Skupštini da ga usvoji. U julu mjesecu 2014. godine, Skupština Crne Gore usvojila je Prijedlog Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.

Izvještajem Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godine istaknut je pozitivan napredak Državne revizorske institucije za 2014. godinu: „Na polju eksterne revizije, izmjene Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, koje su imale za cilj jačanje finansijske i operativne nezavisnosti Državne revizorske institucije u skladu sa standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), usvojene su u julu mjesecu. Nadzorna funkcija Državne revizorske institucije je ojačana na način što je povećan parlamentarni nadzor nad javnom potrošnjom i revizorskim nalazima datim u 2013. godini. Vlada Crne Gore takođe je preuzela korake u dijelu unapređenja implementacije revizorskih nalaza Državne revizorske institucije tako što je usvojila Akcioni plan i uspostavila Koordinacioni odbor za praćenje realizacije preporuka Državne revizorske institucije. Revizorsko tijelo je potpuno odvojeno od Državne revizorske institucije u decembru mjesecu 2013. godine. Prisutan je pozitivan trend u realizaciji godišnjih revizorskih planova Državne revizorske institucije, ali potrebno je dalje jačati revizorske kapacitete. Malo pažnje usmjereno je na reviziju uspjeha. Peto mjesto člana Senata je ostalo upražnjeno i treba se popuniti. „

Državna revizorska institucija je uključena i u proces pregovora Crne Gore i Evropske unije vezano za ispunjenje zahtjeva Evropske komisije u dijelu vršenja revizije finansijskih izvještaja političkih partija i izbornih kampanja, koje se odnosi na poglavlje XXIII. Državna revizorska institucija Crne Gore je

preko svojih predstavnika učestvovala u procesu predlaganja izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih partija.

Aktivnosti na realizaciji Strateškog plana razvoja Državne revizorske institucije za period 2012-2017. godine

Državna revizorska institucija Crne Gore posvećuje veliku pažnju strateškom planiranju razvoja Institucije u cilju ispunjenja zadataka koji proističu iz Ustava Crne Gore, Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji kao i zahtjeva evropske i međunarodne prakse. Strateškim planom razvoja Državne revizorske institucije za period 2012-2017. godine definisani su sljedeći strateški ciljevi: unapređenje zakonodavnog okvira Državne revizorske institucije; uvođenje novih vrsta revizija, unapređenje kvaliteta revizija i obezbjeđenje kontrole kvaliteta revizija; jačanje kapaciteta Institucije; unapređenje informacionog sistema Institucije i unapređenje komunikacionih politika.

Na osnovu analize planiranih i ostvarenih strateških aktivnosti u periodu 2012-2014. godine, Senat Državne revizorske institucije je usvojio inoviran Akcioni plan za sprovođenje Strateškog plana razvoja Institucije za period 2014-2017. godine. U izvještajnom periodu, Državna revizorska institucija Crne Gore je sprovela sljedeće aktivnosti predviđene Akcionim planom:

- unaprijedila zakonodavni okvir Državne revizorske institucije kroz usvojene izmjene i dopune Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji u dijelu obezbjeđenja pune finansijske nezavisnosti Institucije, obaveznosti izvještavanja o preporukama, preciznijeg uređenja tiplogija revizija;
- izvršila izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim su razgraničene nadležnosti i odgovornosti svih zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji;
- izradila nacrt smjernica za vršenje revizije završnog računa Budžeta;
- izradila je novu internet stranicu Državne revizorske institucije;
- ojačala revizorske kapacitete kroz organizovanje niza obuka u vezi s primjenom Priručnika za planiranje i vršenje finansijske revizije i revizije pravilnosti. Tokom izvještajnog perioda, kroz bilateralnu saradnju, Državna revizorska institucija je organizovala obuke za revizorski kadar u oblasti revizije lokalne samouprave, revizije finansijskih izvještaja političkih partija, revizije Centralne banke i revizije uspjeha;
- unaprijedila međunarodnu i regionalnu saradnju kroz učešće na međunarodnim konferencijama, seminarima i tematskim radionicama;
- nastavila je rad na uvođenju informacionog sistema za upravljanje dokumentima;
- započela aktivnosti na izradi novog Etičkog kodeksa Državne revizorske institucije u skladu s međunarodnim standardom vrhovnih revizorskih institucija - ISSAI 30;
- započela aktivnosti na izradi pravila (smjernica) za kontrolu kvaliteta revizija i obrazaca u skladu s međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija za finansijsku reviziju, reviziju usklađenosti i reviziju uspjeha.

Ostvarivanjem strateških ciljeva, Državna revizorska institucija Crne Gore će doprinijeti većoj pravilnosti, efektivnosti i efikasnosti potrošnje javnih finansija u cilju preventivnog djelovanja na spriječavanju pojava koje mogu ugroziti sistem javnih finansija i učiniti ga neefikasnim i netransparentnim, kao i povećane odgovornosti subjekata revizije koji koriste i upravljaju javnim resursima.

Realizacija Tvining lajt projekta „Kontrola kvaliteta revizija u Državnoj revizorskoj instituciji Crne Gore“ (MN12.IB.FI.02 TWL)

Aprila mjeseca 2014. godine, započet je tvining lajt projekat „Kontrola kvaliteta revizija u Državnoj revizorskoj instituciji Crne Gore“, koji Državna revizorska institucija realizuje s partnerom, Nacionalnom kancelarijom za reviziju Republike Litvanije. Opšti cilj projekta je povećati efikasnost i

pravilnost korišćenja javnih sredstava kroz osiguranje kvaliteta revizija u skladu s međunarodnim revizorskim standardima i međunarodnom revizorskom praksom. Glavni rezultati projekta su da Državna revizorska institucija uspostavi odgovarajući sistem kontole kvaliteta revizije u skladu s međunarodnim revizorskim standardima i da Državna revizorska institucija standardizuje revizorsku praksu u skladu s najboljom međunarodnom praksom. Planirani završetak realizacije tvining lajt projekta je u februaru mjesecu 2015. godine.

U izvještajnom periodu, sprovedene su sljedeće projektne aktivnosti: izvršen je prevod međunarodnih revizorskih standarda Vrhovnih revizorskih institucija za kontrolu kvaliteta revizija; izrađen je Izvještaj o ocjeni stanja o Državnoj revizorskoj instituciji s preporukama za uspostavljanje sistema kontrole kvaliteta revizija; izrađen je Akcioni plan za uvođenje standarda o kvalitetu revizija; organizovana je studijska posjeta za predstavnike Državne revizorske institucije na temu kontrole kvaliteta revizija; započet je rad na izradi nacrta pravila (smjernica) za kvalitet revizija zajedno s obrascima za sprovođenje kontrole kvaliteta.

Kao dodatan rezultat projekta, projektni timovi radiće na izmjeni Uputstva o metodologoji rada Državne revizorske institucije radi usklađivanja s III nivoom ISSAI standarda za finansijsku reviziju, reviziju usklađenosti i reviziju uspjeha, kao i na prilagođavanju Priručnika za planiranje i vršenje finansijske revizije i revizije pravilnosti u skladu s IV nivoom ISSAI standarda.

Međunarodna saradnja

Unapređenje saradnje s vrhovnim revizorskim institucijama na regionalnom i međunarodnom nivou predstavlja jedan od strateških ciljeva[1] Državne revizorske institucije. U cilju unapređenja razvoja i sticanja novih saznanja i najboljih praksi, Državna revizorska institucija Crne Gore je nastavila intezivnu saradnju s vrhovnim revizorskim institucijama članicama INTOSAI-a[2] i EUROSAI-a[3] kroz učešće na raznim međunarodnim konferencijama, seminarima, radionicama. Kao značajan dio međunarodne saradnje jeste i saradnja s Evropskim računskim sudom, koja se ostvaruje kroz članstvo u Mreži vrhovnih revizorskih institucija zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u Evropskoj uniji i Evropskog Računskog Suda.[4]

Državna revizorska institucija Crne Gore bila je domaćin Konferencije na temu „Odnosi vrhovnih revizorskih institucija i parlamenata“, 18-19. novembra 2013. godine u Budvi. Ova konferencija predstavlja treću aktivnost iz plana rada Mreže Vrhovnih revizorskih institucija zemalja kandidata i potencijalnih kandidata Evropske unije, usvojenog u Istanbulu 2011. godine. Glavni cilj Konferencije bio je razmjena iskustava o izgradnji konstruktivnih odnosa između vrhovnih revizorskih institucija i parlamenta; razmatranje činilaca koji utiču na te odnose; kao i početak razvoja niza alata koje mogu koristiti pojedinačne vrhovne revizorske institucije i parlamenti za jačanje međusobno korisne saradnje. Tokom konferencije održan je sastanak Šefova vrhovnih revizorskih institucija država kandidata i potencijalnih kandidata i Evropskog računskog suda. Na sastanku šefova Vrhovnih revizorskih institucija usvojena je Rezolucija Konferencije, a takođe se razgovaralo o temama koje su članice Mreže prepoznale kao oblasti od zajedničkog interesa i prioriteta za izradu plana rada Mreže za naredni period. Međunarodna organizacija, SIGMA[5], kao dragocjen partner Mreži, pružila je značajnu podršku za realizaciju ove Konferencije.

[1] Strateški plan razvoja Državne revizorske institucije – Unapređenje komunikacionih politika (Strateški cilj br.5)
[2] Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija – DRI je članica od 2007. godine;
[3] Evropska organizacija vrhovnih revizorskih institucija – DRI je članica od 2008.godine
[4] DRI je članica od 2008.godine.
[5] Podrška upravljanju i rukovođenju – zajednička inicijativa OECD i EU

Predstavnik Državne revizorske institucije Crne Gore, u aprilu mjesecu 2014. godine u Kopenhagenu, prisustvovao je sastanku Oficira za vezu Mreže Vrhovnih revizorskih institucija zemalja kandidata i potencijalnih kandidata EU i Evropskog računskog suda. Na ovom sastanku razgovaralo se o realizovanom Planu rada Mreže, kao i o temama od zajedničkog značaja za buduće aktivnosti Mreže za period 2015 -2017. godine.

U maju 2013. godine u Briselu, tokom održavanja seminara o reviziji uspjeha, organizovanog od strane Generalnog direktorata Evropske komisije za proširenje u saradnji sa Zajedničkom radnom grupom za revizorske aktivnosti i Evropskim računskim sudom, iniciran je projekat paralelnih revizija, u kojem predstavnik Državne revizorske institucije Crne Gore ima svojstvo aktivnog posmatrača. Predstavnik Državne revizorske institucije učestvovao je na prvoj radionici u okviru projekta u Tirani u junu 2014. godine kao i na drugoj radionici održanoj u Sarajevu, septembra mjeseca 2014. godine.

U organizaciji EUROSAI-a, delegacija Državne revizorske institucije, kao punopravan član, učestvovala je na IX Kongresu EUROSAI-a, u junu mjesecu 2014. godine, u Hagu. Glavna tema IX EUROSAI Kongresa bila je posvećena inovacijama u rukovođenju i radu vrhovnih revizorskih institucija.

U junu mjesecu 2014. godine, delegacija Državne revizorske institucije prisustvovala je obilježavanju 150. godina od postojanja Računskog suda Rumunije. Tokom zvanične posjete, predstavnici Državne revizorske institucije Crne Gore održali su nekoliko bilateralnih razgovora s visokim predstavnicima vrhovnih revizorskih institucija EUROSAI-a.

Na poziv Predsjednika Evropskog računskog suda, Predsjednik Senata, u svojstvu aktivnog posmatača, prisustvovao je sastanku Kontakt Komiteta predsjednika vrhovnih revizorskih institucija Evropske unije u oktobru mjesecu 2014. godine, Luksemburgu. Glavne teme sastanka bile su: „Jačanju saradnje između Vrhovnih revizorskih institucija i Evropskog računskog suda“; „Aktivnosti Kontakt Komiteta i njegovih partnera“ i „Sprovođenje revizija Vrhovnih revizorskih institucija od strane članica Kontakt Komiteta“.

Predstavnici Državne revizorske institucije Crne Gore, kroz izlaganje na temu „Odnos nezavisnosti Vrhovnih revizorskih institucija, uspješnosti i dobrog upravljanja“, aktivno su učestvovali u radu III Naučne Konferencije „Državna revizija u službi državnog upravljanja”, 29-30. oktobra 2014. godine u Tirani.

Regionalna saradnja

Državna revizorska institucija Crne Gore posvećuje značajnu pažnju razvoju saradnje s vrhovnim revizorskim institucijama u regionu.

Kao rezultat uspostavljene kvalitetne saradnje s Državnim uredom za reviziju Republike Hrvatske, realizovane su sljedeće radne posjete u cilju razmjene praktičnih iskustava i znanja na polju revizije javnog sektora: „Primjena metodološkog pristupa izvođenja revizije jedinica lokalne samouprave“ (Split, januar 2014.godine); „Planiranja i vršenja revizije uspjeha“ (Zagreb, april 2014. godine); „Primjena smjernica i programa rada revizije finansijskih izvještaja političkih partija“ (Podgorica, mart 2014. godine). U oktobru mjesecu 2014. godine, na poziv Predsjednika Senata Državne revizorske institucije Crne Gore, glavni državni revizor Državnog ureda za reviziju Republike Hrvatske zvanično je posjetio Državnu revizorsku instituciju Crne Gore.

U martu mjesecu 2014. godine, delegacija Državne revizorske institucije Crne Gore boravila je u radnoj posjeti Državnoj revizorskoj instituciji Republike Srbije u Beogradu. Tema radne posjete bila je planiranje i izvođenje revizije Centralne banke kao i upoznavanje s modelom revizije Narodne banke Republike Srbije.

Državna revizorska institucija Crne Gore, na poziv Predsjednika Vrhovne revizorske institucije Bugarske, realizovala je bilateralnu posjetu u martu mjesecu 2014. godine, u Sofiji, u okviru koje su razmjenjena iskustva na polju revizije uspjeha, kontrole kvaliteta revizija i revizije finansijskih izvještaja političkih partija.

U martu mjesecu 2014. godine, u Banja Luci, predstavnik Državne revizorske institucije učestvovao je u radu radionice pod nazivom „Uvod u upravljanje javnim finansijama“, koju je Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske organizovala u saradnji s Centrom za razvoj finansija iz Slovenije.

U aprilu mjesecu 2014. godine, u Sarajevu, Državna revizorska institucija Crne Gore realizovala je bilateralnu posjetu Uredu za reviziju institucija Bosne i Hercegovine. Delegacija Državne revizorske institucije Crne Gore upoznala se s radom Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u oblastima: finansijske revizije, revizije uspjeha, revizije usklađenosti, kontrole kvaliteta kao i saradnje s Parlamentom.

U saradnji sa Centrom za razvoj finansija iz Slovenije, dva predstavnika Državne revizorske institucije prisustvovali su obuci na temu vršenja finansijske revizije u septembru mjesecu 2014. godine.

Saradnja s međunarodnim organizacijama

Kroz svoj rad, Državna revizorska institucija ostvaruje saradnju i s drugim međunarodnim institucijama i organizacijama.

Saradnja s Kancelarijom Svjetske banke nastavljena je i u ovom izvještajnom periodu. U martu mjesecu 2014. godine, u Državnoj revizorskoj instituciji održan je sastanak s predstavnicima Svjetske banke, koji su u Crnoj Gori angažovani na projektu upravljanja industrijskim otpadom s naglaskom na model eksterne revizije projekta. S tim u vezi, Svjetska banka uputila je Državnoj revizorskoj instituciju zahtjev za vršenje pilot revizije pripremne faze projekta Svjetske banke, koji se realizuje u Crnoj Gori.

Međunarodna organizacija, SIGMA je pružila kratkoročnu podršku Državnoj revizorskoj instituciji na polju izrade komparativne studije pod nazivom „Sistem kvaliteta revizija u Vrhovnim revizorskim institucijama Evropske unije“ i s tim u vezi, organizovala je okrugli sto u ferbuaru mjesecu 2014. godine u Državnoj revizorskoj instituciji Crne Gore.

U ovom izvještajnom periodu nastavljena je uspješna saradnja s Kancelarijom Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori kroz realizaciju studijske posjete Vrhovnoj revizorskoj instituciji Republike Češke, u decembru mjesecu 2013. godine, Pragu. U okviru studijske posjete, predstavnici Državne revizorske institucije Crne Gore upoznali su se s radom Vrhovne revizorske institucije Republike Češke, posebno u oblasti revizije završnog računa budžeta i sistema kontrole kvaliteta revizije.

Upravljanje ljudskim resursima

Kontinuirano unapređenje kapaciteta i efikasnost u radu je karakteristika DRI i u ovom izvještajnom periodu. Pored kvantitativnog jačanja kapaciteta, veliku pažnju DRI je posvetila i jačanju kapaciteta u kvalitativnom smislu, što je za posljedicu imalo novo zapošljavanje kao i edukaciju postojećeg kadra.

Shodno navedenome, Državna revizorska institucija je u ovom izvještajnom periodu zaposlila ukupno 9 lica, i to: u okviru revizije 8 (3 državna revizora, 4 mlađa revizora, 1 savjetnik za informacione tehnologije), dok je u okviru Službe za administrativno stručne poslove zaposlila 1 lice (savjetnik za javne nabavke).

U IV kvartalu 2014. godine u toku je konkurs za izbor sekretara DRI, kao i procedura za izbor 2 državna revizora, 1 savjetnika za finansijske i računovodstvene poslove i prijem 1 savjetnika za opšte i kadrovske poslove na određeno vrijeme.

Tabela: Broj zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji u oktobru mjesecu 2014. godine sa uporednim podacima iz oktobra 2013.godine

godina	broj zaposlenih	broj zaposlenih na poslovima revizije	broj zaposlenih u administraciji
oktobar 2014	60	47	13
oktobar 2013	56	42	14

U cilju unapređenja kvaliteta rada zaposlenih, DRI je donijela Plan obuka za 2014. godinu i u skladu sa istim realizovala Polaganje ispita za državnog revizora.

Komisija za polaganje ispita za državnog revizora je organizovala jedan ispitni rok (februar 2014. godine). Zvanje državnog revizora stekla su četiri kandidata, od čega su pojedini zaposleni i u drugim državnim organima i institucijama.

U martu mjesecu dva predstavnika DRI su učestvovala na radionici na temu "Uvod u upravljanje javnim finansijama" organizovanoj od strane Glavne službe za reviziju Republike Srpske u saradnji sa Centrom za razvoj finansija iz Slovenije.

Takođe, dva predstavnika DRI su u septembru mjesecu 2014. godine prisustvovali obuci na temu vršenja finansijske revizije organizovanoj od strane Centra za razvoj finansija iz Slovenije.

U okviru "Programa stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika" shodno kojem su zaposleni u DRI pohađali obuke i seminare u organizaciji Uprave za kadrove, Državna revizorska institucija je i u ovom izvještajnom periodu nastavila saradnju sa Upravom za kadrove.

DRI je, u cilju jačanja komunikacionih vještina zaposlenih, nastavila sa organizacijom kursa engleskog jezika.

Informacioni sistem

Državna revizorska institucija je nastavila rad na jačanju kapaciteta informacione tehnologije u smislu održavanja postojećeg informacionog sistema, njegovog unaprijeđenja i planiranja uvođenja novih rješenja koja će poboljšati efikasnost, unaprijediti i ubrzati proces rada zaposlenih.

U pripremi je izrada Strategije za razvoj informacionog sistema koja će obuhvatiti potrebnu opremu za funkcionisanje DRI, kao i programsku podršku reviziji i drugim aktivnostima u DRI. Formirana je radna grupa koja će, u roku definisanom u Akcionom planu za sprovođenje Strateškog plana razvoja Državne revizorske institucije Crne Gore za period 2012-2017. godine, uraditi Strategiju za razvoj informacionog sistema.

Kontinuirano se vrši nabavka nove računarske opreme u skladu sa potrebama i inovacijama iz oblasti informacionih tehnologija.

Državna revizorska institucija obezbjeđuje javnost i transparentnost rada objavljivanjem izvještaja o reviziji i drugih dokumenata i aktivnosti na oficijelnom Web sajtu.